536

POLYHISTORIS
TOMI TERTII,
SIVE
POLYHISTORIS PRACTICI,
LIBER I. ETHICUS.
DE PHILOSOPHIÆ MORALIS SCRIPTORIBUS.

§. I. *Neglectus Philoſophiæ Moralis. Fragmenta ejus apud Veteres. Barbarica ab Ad. Tribbechovio exhibita, Poetica a Theod. Zwingero, Hiſtorica (Exempla colligens) a Val. Max. & aliis. Henr. Stephani Lib. de harum Differentia.* II. *Bibliographi Morales, Henr. Jul. Scheurlius & Sam. Rachelius. Ariſtotelis inter Moralium Scriptores primatus. Eman. Theſauri, Lud. Septalii & M. Ant. Mureti, in eum Commentaria.* III. *Ethicæ Chriſtianæ Scriptores, Joh. Cirellus, ſeu Crellius, Lamb. Danæus, M. F. Wendelinus, Henr. Morus.* IV. *Novatores Ethici, quoad Methodum, Adoardus Gvalandus, Ren. Carteſius & Thom. Campanella. Corruptores hujus Doctrinæ, & Atheismi Doctores, Thom. Hobbeſius & Bened. Spinoſa.* V. *Ad Ethicam quoque ſpectant Fabulæ Morales Poetarum Veterum (a Verulamio explicatæ), Dan. item Bartoli, Mercurij Britannici, Thom. Mori, Thom. Campanellæ, Verulamij, Jani Nicij Erythræi & Jac. Bidermanni, Apologi Morales Æſopi, Er. Mich. Læti, Howelli, & Vulpeculæ Saxonicæ Scriptoris, Fabulæ Romanenſes, inprimis Euphyes, Satyræ, præſertim Horatianæ, & Elogiorum, Vitarum Characterumque, Scriptores.* VI. *Princeps Ethicorum Ariſtoteles. Interpretes ejus a Jac. Thomaſio recenſiti. Syſtematum, Compendiorumque, Scriptores præcipui, ac de iis Judicia.* VII. *Scriptores de Officiis, Cicero, cum Commentatoribus in eum Moralibus, Ambroſius, Rob. Scharrockius, & Rob. Sanderſonus.* VIII. *Scriptores de Officiis Principum, Amicorum, Conjugum, Aulicorum, Specialibus.* IX. *De Virtutibus Homileticis, Civitate, ac Ritibus Aulicis, quorum accurata obſervatio* Politicis *inculcatur, commendato ſimul J. C. Wagenſeilii de iis Collegio.* X. *Scriptores de Virtutibus & Vitiis,* Princi*piis Actionum Humanarum & Summo Bono.* XI. *it. de Argumentis Moralibus*

Aa aa aa aa aaaa *variis*

Digitized by Google

variis ac miſcellis, inter quos Aug. Maſcardus imprimis commendatur, una cum Ant. le Grand, Dn. de la Chambre & Scip. Claramontii, Scriptis de Affectibus. Doctrina de Officiis, Librique Sam. Puſendorfii de illis, Imperfectio. XII. *Caſuum Conſcientiæ Scriptores præcipui, Joh. Azorius, Rob. Sanderſonus. Deteſtatio Doctrinæ de Æquivocationibus Jeſuiticæ.* XIII. *Neceſſitas Philoſophiæ Moralis, cujus Neglectus denuo deploratur.*

1 DOctrina de moribus negligentius eſt exculta, quam par eſt. Diſputationum quidem multum eſt, ſed vivæ validæque doctrinæ parum. Non erimus hic nimis operoſi, cum jam tum ſupra Autores, qui ex Scholaſticis huc pertinent, adduxerimus. Ideoque illos prætermittimus. Apud veteres, ante Platonem non erant niſi tenuia quædam fragmenta ſententiarum vel dogmatum, quæ adducunt, re ita ferente, Vitarum Scriptores. Philoſophia moralis, ad placita diverſarum gentium varia eſt & fabulis interdum ac ineptiis multis referta. Operæ tamen pretium eſt illa colligere, ut fecit quadam ex parte Ad. Tribbechovius, cujus prodiit hoc in loco *Diſſertatio de Philoſophia morali inter Barbaros*, ſed non abſolvit hoc argumentum. Multa quoque Poëmatibus fuerunt comprehenſa & Carminibus, quorum nonnulla *Stobæus in Eclogis* ſuis collegit. Fuit & hoc *Theodori Zwingeri* inſtitutum, qui *Philoſophiam Moralem Poeticam*, è Poetarum Græcorum & Lat. Scriptis congeſtam, edidit. Sunt quoque Hiſtoriæ, ad illuſtrandam illam ſcriptæ, ut *Exempla Virtutum & vitiorum* à Val. Maximo, & de Chriſtianis *Valerius Maximus Chriſtianus Balth. Exneri.* Svecorum Exempla collegit *Joh. Schefferus* ſingulari libro. Quibus cum diverſis modis virtutes doceantur, differentiam iſtius doctrinæ oſtendere voluit *Henricus Stephanus libro de Ariſtotelicæ Ethices ab Hiſtorica & Poetica differentia*, qui additur libro ejus, cujus titulus: *Principum Monitrix Muſa.* Qua in Diſſertatione multorum locorum Ariſtotelis fidelior interpretatio, & quorundam emendatio, ut titulus habet, promittitur, Baſileæ 1590. *in 8vo.*

2 Multa hic dicere poſſem de Platonis ac Ariſtotelis Scriptis, ad Philoſophiam moralem pertinentibus, aliisque Veteribus, ut Senecâ, Cicerone, Plutarcho, Boethio, niſi iſto nos labore ſublevaſſent Viri Clariſſimi, *Henr. Julius Scheurlius*, Moralium quondam ac Civilium Profeſſor Helmſtadii, in *Bibliographia ſua Morali*, ad modum *Bibliographiæ Politicæ* Naudeanæ conſcripta, A. 1660. *in 4to.*, & *Sam. Rachelius in Introductione ad Philoſophiam Moralem.* In his libris quoniam multa ejus argumenti tractatum, ſupervacaneus labor eſſet illa repetere. Ariſtoteles in Ethicis τὸ πᾶν eſt, cujus elegantem commentariolum, Italica lingva ab Emanuele Theſauro ſcriptum, non poſſum hic præterire. Editus eſt ſub tit. *La Filoſofia morale derivata dal alto fonte del grande Ariſtotele.* Optima ejus editio pro-

tio prodiit Taurini 1671., & alia, ſed mendoſior, Venetiis 1674., utraque *in 12mo*. Libros Ethicos Ariſtotelis Paraphraſi illuſtrarunt non pauci, inter quos M. Ant. Muretus cæteris videtur præferendus. *Comm. Italici*, a Lud. Septalio in eos ſcripti, mentio occurrit apud Craſſum *P. II. Elog. p. 284*.

3 Non deſunt qui ETHICES præcepta ad THEOLOGIÆ dogmata reformarunt. E Socinianis aliquis, qui ſe Cirellum vocat (ſub quo Joh. Crellius per Anagr. latet), *Ethicam Chriſtianam* ſcripſit, alia methodo, quam vulgo fieri ſolet, inſtitutam, ſed in qua paſſim virus ſuum propinat. Præmittitur *Ariſtotelis Ethica ad ſacrarum literarum normam emendata*, & alia Diſſertatione præliminari *de Ethnicæ, Hebrææ ac Chriſtianæ Virtutis comparatione* agitur. Liber *in 4to.* editus eſt Selenoburgi, ſumtibus Aſteriorum, typis Venetis, quæ omnia ficta ſunt. Videtur tamen in Belgio impreſſus, annus non additur. Similiter & Lamb. Danæus *Ethicam Chriſtianam* ſcripſit; Marcus Frid. Wendelinus quoque *in Philoſophia ſua Morali*, è Theologia multa in Ethicam intulit. Henr. Morus, Anglus, inter alia Scripta Philoſophica, *Enchiridion Ethicum* quoque publicavit, Londini *in 8vo.* ſeorſim, cum cæteris Operibus Londini *in fol.* editum A. 1679. Et Vir quidem ille inſigniter pius, ut vehementer laboravit in Atheiſmi fundamentis eradicandis, ita in Ethicis ad pietatem pleraque refert; Sententias habet in multis ſingulares. Editioni ultimæ in fol. adjecta ſunt Scholia, quæ non reperiuntur in Editione illa *ſub forma 8va*.

4 Sunt, quibus PECULIARIS quædam METHODUS in tradenda hac diſciplina placet. Extat Adoardi Gvalandi, Piſani, Epiſcopi Cæſenatis, liber, cui tit. *Moralis Philoſophia, ac totius Facultatis Civilis, vera & abſoluta Methodus*, Romæ editus A. 1604. *in fol.* Miſcetur hic cum Morali Civilis doctrina, ac velut unum in conſpectum producuntur. Nam ad Societatum ſpecies, ac jura in Rep., omnem Philoſophiam hanc extendit. Carteſius quoque nova multa è Phyſicis principiis in Moralem doctrinam invexit, ut poſſint ſanè multa, debentque ex illis fontibus in hanc doctrinam derivari. Non modicas etiam turbas excitavit Thomas Hobbes, *in libro de Cive*, & *Leviathane* ſuo, (quem monſtri aliquid alere vel ipſe Titulus arguit) cujus ſunt multæ profanæ theſes, quæ viam Atheiſmo pandunt, omnique nequitiæ in Republica. De Libertate, & principiis actionum humanarum multa ejus ſunt Paradoxa, quæ tum à Setho Wardo, tum à Joh. Bramhall, peculiari Tractatu, Anglico ſermone ſcripto, cui tit. *A defence of true liberty* (Londini 1655. *in 8vo*), tum à Gisb. Cocquio, & aliis, refutantur. Herm. Conringius, magnus profecto rerum Civilium Cenſor, Dogmata ejus *Deliramenta* vocat. Thomas Campanella, *in Moralibus*, ſuo quoque ſenſu abundat, aliumque principiorum ordinem ſtruit, qui in Ethicis etiam morbos, febriumque omnium familiam, tractare non veretur, quem quidem inſignem ejus morbum ego exiſtimo. Prodiit Liber Francof. A.

Digitized by Google

coſ. A. 1623. *in 4to.* Et hi quidem omnes, extra Hobbeſium, novitatis quadam prurigine laborant. Qui vero Atheiſmo fundamentum ſubſternunt, in his quaſi principiis veneni ſemina abſcondunt, ut fecit ſceleſtisſimus ille Bened. Spinoſa, qui ſingulari quadam methodi ratione, & quidem, Mathematica, Ethicam propoſuit, &, cum ad evertendam divinam naturam omnia argumenta inſtrueret, à Deo tamen principium Ethices ſuæ ſumſit. Continetur autem illa *Ethica* ſimul etiam Phyſica, ſubdoleque Autor ille ſub hac perſona nequitiam ſuam abſcondit. Tollit ille è natura cauſas omnes finales, illasque nihil niſi humana eſſe figmenta aſſerit, quod unum eſt nefariorum ejus dogmatum, quo poſito multa ſequuntur abſurda. Operæ pretium eſſet refutari hunc librum ordine illo, quo ipſe ſcripſit, ut refutari ſanè poteſt facile, ſi duo vel tria ejus ſumma principia, quibus tanquam Orci Galea ſe abſcondit, elidantur.

5 Sunt qui POETICO MODO, per FICTIONES & FABULAS, Ethicam doctrinam tradiderunt. Fr. Baco Verulamius quam elegantisſime & acutisſime Veterum Poëtarum fabulas ad moralem & Civilem doctrinam applicat *in libro de Sapientia Veterum.* Ita Daniel Bartoli, Italus, libro patria lingua ſcripto, & Romæ A. 1665. *in 12mo* edito, ſub Tit. *Geographiæ ad Senſum Moralem reductæ*, eleganter, ſub Regionum nominibus, & quadam quaſi peregrinatione, rem omnem moralem deſcribit. Eodem modo is, qui ſe *Mercurium Britann.* vocat, orbem quendam Vitiorum deſcripſit, ſub tit. *Mundus alter & Idem, ſive Terra Auſtralis ſemper incognita*, Ultrajecti 1643. *in 12mo.* Similis ſunt argumenti Utopia Thomæ Mori, Thom. Campanellæ *Civitas ſolis*, Verulamii *Nova Atlantis*, quibus quaſi quædam Idea hominum in Rep. viventium ſecundum virtutem, depingitur. Ita Janus Nicius Erytræus, ſub *Eudemiæ* fabula, flagitioſos Aulæ Romanæ mores deſcribit. Bernardinus (Bidermannus) in *Utopia* ſua ſimile argumentum tractat, Coloniæ edita A. 1649. *in 12mo.* Multum quoque Æſopici & alii reconditi habent Apologi. Quo etiam ſpectant Eraſmi Michaelii Læti *Colloquia Moralia* carmine deſcripta, quibus Animalia & Arbores inter ſe de rebus moralibus ſermocinantes introducuntur, Baſileæ 1573. *in 4to.* Adde his Howelli, Angli, *Synodum Avium & Remp. Arborum*, Anglice pariter atque Gallice publicatas, in quibus miro lepore Seculi ſui Vitia, eorumque, qui, in Rep. adminiſtranda, nequitias commiſere, mores deſcribit. Adde Fabulam *de Vulpecula* Saxonicam, ſub Apologis iſtis multum moralis & Civilis rei complectentem. Nec oblivisci hic fas eſt Fabularum (de quarum Origine Pet. Dan. Huetii exſtat Diſſ., Fabulæ Hiſpanicæ *Zayde*, Gallice Paris. A. 1671. *in 8vo* editæ, præmiſſa) Romanenſium. E quibus præ cæteris commendanda Fabula *Euphyes*, e Lingua Anglica in Belgicam converſa. Poſſunt denique huc referri omnes illæ Satyræ, quibus publica vitia perſtringuntur, & ſunt, qui integros illarum libros ſcripſere, ut

Petrus

Digitized by Google

Petrus Firmianus *in Gyge Gallo*, & in *Seculi Genio.* Omnes autem ſuperant
Satyræ Horatianæ, quibus tam præclara morum Philoſophia recondita eſt,
ut felicius ex illis, quam ex ipſis præceptis, diſci poſſit. Feliciorem enim
diſciplinam habet Satyra & ſuaviorem: quod enim eſt χαρακτηριστικὸν in ho-
minum animis & negotiis luculenter, & ad minutias usque, depingitur, quod
non obſervant, nec obſervare poſſunt, qui præcepta ſcribunt.

Elogiorum denique Scriptores etiam hic omittendi non ſunt, illorum præpri-
mis, qui Vitas Philoſophorum, aliorumque Virorum Illuſtrium, deſcribunt.
In Plutarcho infinita talium ſeges eſt; ne quid de cæteris dicam. *Characterum
Scriptores*, ut inter Veteres Theophraſtus, inter recentiores Lud. Molinæus,
qui tamen illum planè non æquat, ad hanc claſſem etiam referendi.

Ut ad DOCTRINAM ETHICES, ſtrictè ita dictam, revertamur, Ariſtote- 6
les cum Interpretibus, princeps habendus, de quibus videatur Jac. Thomaſius in
Appendice Orationis, quæ *Breviario* ejus *Ethico* affixa eſt. *Inſtitutiones Ethicas*,
omnium optimas, Conradus dedit Hornejus, quas cum Ariſtotelis Textu le-
gendas & conferendas ſvaſerim. Si quis Erotematica Methodo delectetur,
non contemnendus eſt Theoph. Golius: *Breviaria* & *Tabulas* Balth. Cellarius
& Jac. Thomaſius dederunt. Henr. Kippingius, ut ſolet, diligens eſt in ſen-
tentiis & quæſtionibus coacervandis, remittendo ſemper ad Autores.
Ejus *Inſtitutiones Ethicæ*, ut vocat, Bremæ editæ ſunt *in 4to*, ac poterit in illa
quoque re prodeſſe Marc. Frid. Wendelini *Philoſophia moralis*, A. 1647. Franco-
furti edita *in 8vo.* Joh. Chriſtophori Becmanni *Lineæ Doctrinæ Moralis* multa habent
non ſpernenda. Hamburgi illam doctrinam præ cæteris excolere laborat
Vincentius Placcius, cujus exſtat elegans liber *de fructu præcipuo doctrinæ mo-
ralis*, & alter, cujus tit. eſt: *Noſologia & Medicina moralis*, cujus laboris velut
Sciagraphiam quandam tantum dedit. Johannes Franciſcus Bonomi ſcri-
pſit *Democritum, ſive Riſus morales*, & Lib. alterum, cui tit. *Heraclitus, ſeu fletus
morales*, teſte Craſſo *in Elog. hominum Lit., Tom. 2. p. 315.* Sed illi ad Ethicam
Satyricam & poëticam pertinent.

Ad generales libros morales pertinent illi, qui DE OFFICIIS ſcripſe- 7
runt, ut inter Gentiles Cicero, inter Chriſtianos Ambroſius. In illum Com-
mentariorum magna ſylva eſt, ſed *moralis* in illum *Commentarius* exſtat noſtri
Sam. Rachelii. Promiſerant in ipſum ſuos quoque J. H. Bœclerus & Joh.
Schefferus Commentarios, qui an unquam lucem adſpecturi ſint, ambigo:
Refertur tamen in Catalogo Scriptorum Schefferianorum, qui habetur in e-
jus *Svecia Literata, ſive Commentario de Scriptoribus Svecicis*, poſt ejus mortem
Holmiæ A. 1680. *in 8vo* edito, tanquam qui ultimam manum deſideret. Eſt
& Roberti Scharrokii liber *de Officiis ſecundum naturæ jus*, in quo ea tractat, quæ
ad Juriſprudentiam naturalem pertinent. Quanquam multa aliena & im-
pertinentia admiſceat, cujus argumenti liber etiam eſt de *Obligatione &*

Conſcientia Rob. Sanderſonii, Oxoniæ A. 1660. *in 8vo* editus. Magnificum Ciceroni Elogium ex merito ſuſpendit Hier. Cardanus *in lib. de Utilitate ex adverſis capienda p. 449.*

8 Specialiores hic ſunt libri, qui ARGUMENTA MORALIA SPECIALIA tractant, ut qui de Officio Principis erga ſubditos, & vice verſa, ſcripſerunt. *De officiis inter Potentiores & tenuiores amicos* extat elegans Diſſertatio Joh. Caſæ, quæ reperitur inter *Monumenta* ejus *Latina. De officio mariti & fœminæ* præclarus liber eſt Joh. Lud. Vivis. De Officiis Conſiliarii, Senatoris, Aulici, variorum extant Tractatus. Pertinet huc liber, cujus Tit. *Inſtitutio Viri privati, Politici & Aulici*, è linguis Hiſpanica, Gall. & Ital. in Latinam converſa, Francofurti 1647. *in 8vo.* Joach. Paſtorii *Inſtitutiones Aulicæ* è Gallico ſcripto totæ ſunt converſæ.

9 Ad hanc doctrinam referre poſſis, qui de VIRTUTIBUS tractant HOMILETICIS. Elegans exſtat Diſſertatio J. Henr. *Boecleri* de hoc argumento, inter *Diſſertationes* ejus *Academicas, de elegantia moris civilis & aulici. Joh. it. Caſæ Galateus*, ſeu *de moribus liber*, & *Steph. Guazzii de civili converſatione : Aulicus Balthaſaris Caſtalionei* in latinam lingvam eſt converſus ab Hieron. Turlero, Witteb. 1569, *in 8vo.* Apud Gallos magna exſtat talium Scriptorum copia, quos recenſet Sorellus *in Bibliotheca Gallica*, ſub tit: *Des livres pour la conduite de la vie dans le monde.* Quod gentem Gallicam, ejusque mores, attinet, exſtat libellus Gallica lingva ſcriptus, ſub tit: *De la civilité, qui ſe pratique en France.* Viro Civili inprimis minutiæ illæ uſui eſſe poſſunt, ac conſtruendi ſunt talium rerum curioſo velut Loci Communes quidam, tum ſecundum gentes, tum ſecundum varietatem actionum, in Republica, in Comitiis, Legationibus, Inaugurationibus, aliisque ſolennitatibus feſtivis, Conviviis publicis, & privatis audientiis. Ac memini tales libros collectaneos Viris in Republ. verſantibus concinnatos, ſummaque diligentia, velut Arcanum aliquod, cuſtoditos. Plus enim ſæpe in his ineptiis latet, & in illo aulico, ut ita loquar, Pedantiſmo, quam in ſeria & profunda rerum Civilium intelligentia. Tale aliquod *Collegium Rituum ac Civilitatis apud varias gentes* J. Chriſtoph. Wagenſeilius, Profeſſor Juris publ. Altorfinus, Vir eleganter doctus, habuit.

10 Ad Generales Ethicos Scriptores pertinent & illi, qui DE VIRTUTIBUS ET VITIIS ſcripſerunt. Tali titulo liber adſcriptus eſt Ariſtoteli. Inter Recentiores eſt Caroli Paſchalii *liber de Virtutibus & Vitiis*, Genevæ 1620, *in 8vo.* Exſtat & Joach. Paſtorii *liber de Characteribus Virtutum & Vitiorum*, eleganter ſcriptus. *De principio Actionum humanarum* peculiares Diſſertationes Sam. Rachelius ſcripſit, Helmſtadii editas, atque ex eo doctrinæ fonte in Theologiam & Jurisprudentiam multi ducuntur rivuli. Quoad Theologiam huc ſpectat Eilh. Lubini *Phosphorus de prima cauſa & Natura mali.* Nec contemnendus eſt J. Joach. Becheri Tr. German. von den eigentlichen Urſachen

ſchen des Glücks und Unglücks. Pertinent huc, qui de ſummo Bono ſeorſim ſcripſerunt, uti Bernhardus à Mallincrot, qui peculiari Diſſertatione ſententias Veterum congeſſit, addita *Paralipomenis Hiſtoria Græca.* Lev. Nicol. Moltkenii *Conſolatio Socratis* varia habet ejus argumenti.

Hieronymus Cardanus, *in libro de Utilitate ex adverſis capienda*, & aliis quibusdam, moralia argumenta diligentiſſime illuſtravit. Conſcripſit & Franciſcus Petrarcha ſimilis argumenti libellos. *De Nobilitate* Simon Simonius librum ſcripſit; *De abuſu mendacii* Albericus Gentilis elegantem Diſſertationem, iis oppoſitam, qui omne Mendacium, quod vulgo Jocoſum & officioſum, dicitur, illicitum atque adeo peccatum putant. De Affectibus & perturbationibus animi Auguſtinus Maſcardus Diſſertationes dedit, quæ ſub *Proluſionum Ethicarum* titulo prodierunt Pariſiis A. 1639, *in 4to*, item ſub alio *Diſſertationum Romanarum* titulo, ibid., 1639, *in 4to*, quarumque Pars IIda MSta reſtat, teſte Craſſo P. *I. Elog. p. 257.* Hujus viri in Morali Philoſophia excolenda ſingulare fuit ſtudium. Nam exſtant etiam Italica lingva ſcriptæ commentationes ejus *ſuper Tabulam Cebetis*, quæ nunc in Germanicam ſunt converſæ. Scripſit & Antonius le Grand, cum nondum eſſet Carteſianæ Philoſophiæ addictus, librum Gallica lingva, cui titulus: *L' Homme ſans paſſions, Homo ſine affectibus*, Hagæ Comitis 1662. *in 12mo*, quo Stoicorum doctrinam propugnavit; ſed poſtea, cum Carteſii ſententias ſequeretur, Stoiciſmum hunc abdicavit, quem Lipſius quoque *in libro ſuo de Conſtantia* aſſertum ivit, uti & in Phyſiologia ſua *Stoica*. *Cenſuram animi ingrati* Carolus Paſchalius ſcripſit. Exſtat etiam elegans J. Henr. Boecleri Diſſertatio, *de Actione legibus prodita, aut non prodita, adverſus ingratos.* Multa ſunt talia Scripta ſpecialia Joh. Jov. Pontani, Cardani, Petrarchæ, aliorumque lingva latina ſcripta, longe plura Gallica, Italica, & Hiſpanica, quæ omnia recitare Voluminis integri res eſſet. Commendo tamen illa maxime, vehementer ad morale ſtudium profutura. Si quis enim diligentius illa legerit, rationemque omnium accuratam inierit, multa ex illis hauriet, ad univerſalem aliquam moralem notitiam parandam, & illam de officiis doctrinam diligentius excolendam, quæ mereretur ſub diſciplinæ alicujus forma proponi, & quidem ordinatius, quam hactenus factum. Qui enim ſcripſerunt hactenus de hoc argumento, imperfecte tantum, & per partes id tractarunt. Nuper *Samuel Puffendorfius* hanc doctrinam ſingulari libro propoſuit, ante aliquot annos edito. Verum ille ad actiones in Republ. juſtas doctrinam tantum ſuam reſtringit; qui vero de officiis in univerſum vellet agere, non has tantum officii partes, ſed omnes, quarum in ſocietate uſus eſt, pertractare deberet, non ejus tantum, quod ex virtute deſcendit, ſed & ejus quod ex decoro. Inter Auctores de Affectibus omiſi Dominum de la Chambre, Medicum Regium, qui Gallica lingva elegantem librum ſcripſit, cui titulus:

lus: *Les charatteres des Paſſions*, Amſtelod. 1658. *in 12mo.* Facunde admodum & prolixe hic agit de affectibus, è Phyſices quoque fontibus Characteres eorum clare delineat, poteritque liber ille tribus diſciplinis inſervire, Phyſicæ, Ethicæ & Rhetoricæ. Mentio etiam hic facienda eſt Scipionis Claramontii, cujus exſtat aureus plane liber *de Conjectandis latentibus Animi affectibus*, olim in Italia impreſſus, nunc Helmſtadii, cura Conringii, recuſus, cum hujus luculenta in illum Auctorem præfatione. Sed is non tam ad Ethicos, quam ad Phyſiognomos, pertinet, ad converſationem tamen civilem eſt accommodatiſſimus.

12 Pertinent & huc, qui CASUS CONSCIENTIÆ ſcripſerunt, quorum multi ſunt; & quidem è Scholaſticis ſupra nominavimus nonnullos, qui in his negotiis ſcrupuloſi admodum ſunt inſpectores. Operæ pretium eſſet, hujus rei aliquam ſcribi regulam. Nam Caſuum eſt infinitas, & tamen methodica illorum Diſquiſitio inſtituenda. Facem hic præferet is, quem ſupra commendavi, Joh. Azorius, ac prodeſſe quadantenus liber Rob. Sanderſoni *de Obligatione ex Conſcientia*, ſupra nobis laudatus, poteſt. Pene omiſeram Æquivocationis doctrinam, quæ moralem Philoſophiam nuper admodum peſtis infeſtare cœpit, tot ante ſeculis incognita, & tam præclaris Philoſophis non perſpecta. Iſtam ſcil., è divino illo ingenio ſuo, excuderunt nobis Jeſuitæ, verum nequitiæ ludum, imo integris Commentariis & libris propugnarunt. Operæ pretium fecit Clar. noſter Sam Rachelius, qui illorum Auctorum aliquos collegit uno libro, ac refutavit, Helmſtadii *in 4to.* edito.

13 Spectaret & huc JURISPRUDENTIÆ UNIVERSALIS DISCIPLINA, morali Philoſophiæ ſubordinata, de qua, cum agere plenius conſtituerimus, ubi ad Scriptores Juris perveniemus, hic illos omittimus, & Philoſophiæ moralis Scriptoribus finem imponimus. Cujus ſtudium non poſſumus, quin ſerio commendemus. Jejuna eſt hujus ſtudii in plerisque Academiis tractatio, plurimis circa notionalem Philoſophiam conſeneſcentibus, cum hæc tamen faciat ad viros bonos formandos. Scilicet ſunt, quæ inflant, ſcientiæ, ut, quæ circa notiones intemperantius verſantur, quædam pectus etiam ſaturant, ut rerum naturalium cognitio; ut boni vere ſimus, uni huic diſciplinæ & poſt illam Theologiæ, debemus. Conqueritur de hoc defectu non immerito J. Henr. Bœclerus in eleganti *Diſſertatiuncula de fatis literariis noſtri temporis*, & meliora tempora exoptat. Nos jam ad Politicos properamus.

FINIS LIBRI I.

POLY-

POLYHISTORIS TOMI III.,
SIVE
POLYHISTORIS PRACTICI,
LIBER II. POLITICUS,
DE PRUDENTIÆ CIVILIS SCRIPTORIBUS.

§. I. *Nomenclatores horum & Critici, Gabr. Naudæus, Chriſtoph. Colerus, Herm. Conringius.* II. *Syſtemata Politica omnia imperfecta. Platonis Politica ἀμέθοδος. Ariſtotelica ἐυμέθοδος. Generalia Politices Præcognita a Joh. Caſelio, Caſp. Scioppio, Herm. Conringio, Scriptis tradita peculiaribus. Optimi Politicorum Ariſtotelis Commentatores Mich. Piccartus, Hub. Giphanius & Dan. Heinſius.* III. *Judicia de Inſtitutionibus & Compendiis Politicis Henr. Kippingii, Henn. Arniſæi, M. Z. Boxhornii, Georg. Schönborneri, M. F. Wendelini, Joach. Stephani, Er. Puteani, Franc. Burgerſdicii, & Georg. Hornii Notis in hujus Ideam.* IV. *Cenſura de Novatoribus Politicis Anti-Ariſtotelicis, Joh. Bodino ac Pet. Greg. Tholoſano, Pſeudo-Politicis item modernis, Nicol. Machiavello (per Caſp. Scioppium defenſo), Thoma Hobbeſio, & Politici Scelerati Autore. Techna Pſeudo-Politicorum, ab Ariſtotele jam & Hier. Cardano (in Arcanis Prud. Civ.) obſervatæ.* V. *Scriptores de Republica Dogmatici, quos inter Andr. Fricius commendatur. Cyr. Strozzæ Supplem. Politicorum Ariſtotelis.* VI. *Neceſſarii Politico ſunt Hiſtorici, ſed prudentia Civili conſpicui, quales ſunt Polybius, Jac. Aug. Thuanus, & Victorius Siri, Rerump. item Deſcriptores Generales, e quibus Ariſtoteles, aliique Veteres, periere. Judicia de hujus Argumenti Laboribus affectis atque Ineditis Herm. Conringii, J. H. Bœcleri, J. Andr. Boſii & Bernh. Varenii, nec non de editis Lucæ de Linda, Georg. Hornii & Chriſt. Funccii.* VII. *Specialium Rerump. Deſcriptores. In Svecia, alibique, Scripta hujusmodi de Patriæ Rebus petita. Legatorum de Rebusp. Relationes, a Phil. Honorio, Caſp. Enſio & Nicol. Bello (Plagiario), publicatæ.* VIII. *Vitarum Scriptores & Epiſtolographi Politici, quales ſunt Hugo Grotius, Foxius & Arn. Oſſatus.* IX. *Memoriarum de rebus propriis, aut aliorum Virorum Illuſtrium, & Actorum Publicorum, Collectores.* X. *Scriptores de Rebus Politicis Satyrici, & Libelli Famoſi. Pasquillorum Romanorum Tomi. Joh. Barclaji Euphormio. Scriptores de eo quod Principum & Rerump. intereſt. Cenſura de Anonymi Europe Vivante, & Ducis Rohanæi Trutina Statuum Europæ.* XI. *Itineraria Politica. Judicium de Phil. Andr. Oldenburgeri Itinerario Germanico.* XII. *Ex Obſervationum in Autt. Antiquos Politicarum Scriptoribus commendantur Chr. Forſtnerus, J. H. Bœclerus & Traj. Boccalinus in Tacitum, Nic. Machiavellus, J. Schefferus, Caſp. Facius & J. Gruterus in Livium, Bœclerus & Jac. Zevecotius in Svetonium, Zevecotius*

& Chr. Ad. Rupertus in Florum, Rupertus in Salluſtium & Vellejum. Conſilium de LLCC. ex iis concinnandis. XIII. *Diſſertationes Politicæ J. H. Bœcleri, Diſquiſitt. M. Z. Boxhornii, Orationes Demoſthenis, Iſocratis, Ciceronis, & Thomæ Lanſii, Cenſura de Lanſii Conſultatione, & Georg. Hornii Diſſertationibus.* XIV. *Judicia de Georg. Richteri Aphoriſmis, Joh. Chokieri Theſauro Politico, & Politicis Juſti Lipſii, quæ Mart. Berneggerus, J. H. Bœclerus, Herc. Catus & J. Lud. Pruſchius, illuſtrarunt. Aphoriſmi Variorum ex Tacito & Floro. Mich. Fetteri Succus Curtianus exuccus. Juſti Lipſii Monita Politica, Joh. Boteri Scripta hujus generis varia.* XV. *Scriptores de Ratione Status (Lud. Septalius, &c.) de Arcanis Dominationis (Arn. Clapmarius, Cyr. Lentulus, hisque præferendi Gabr. Naudæus & Hier. Cardanus), ac de Inſtitutione Principis (quos inter Specus Anonymus, a Joh. Scheffero editus, commendatur).* XVI. *Scriptores Nomothetica, ſive Doctrinæ de Legibus Gentium, vulgo neglecta, it. de Moribus gentium, quo ſpectat Joh. Barclaji Icon Animorum.* XVII. *Scriptores de Miniſtris Principum (Silhonius, V. L. a Seckendorf, &c.), de Migrationibus Gentium & Rerump. Excidiis (Joh. Biſſelius, Mart. Schookius & Wolfg. Lazius, Hiſtorici potius quam Politici, Dn. item de la Cour, & Joh. Schildius), de Periodis Rerump. (Joh. Loccenius), & de Seditionibus (Mart. Schookius, aliique).* XVIII. *Non negligenda Politica Sacra, Pontificum imprimis. Cognoſcendæ huic inſerviunt Lud. Maimburgii Hiſtoria Lutheraniſmi, Baſil. Hyperetæ Libellus de Aulæ Romanæ Artibus, & Pauli Sarpii Hiſtoria Concilii Tridentini.* XIX. *Politicæ Biblicæ Scriptores, Hiſpanus nonnemo, Theod. Reinkingius, & Eggefeldius Ieſuita, Amandi Veri larva indutus.* XX. *Diſſertt. Politicæ Miſcellæ Georg. Obrechti, Ioh. Henr. Bœcleri, Iac. Thomaſii, M. Berneggeri & Sam. Puſendorfii, Conclavia Pontificum, Scripta it. alia Ioh. Calderini, R. H. Schelii, Ioh. Gen. Sepulvedæ & Alb. Gentilis, commendantur.* XXI. *Politica quædam in omnibus occurrunt Scriptoribus, etiam in Poetis Heroicis ac Comicis, Virgilio præſertim & Terentio (quem Hugo Grotius magni æſtimavit), ac ipſis quoque Fabulis.*

1 POLITICA Architectonica vocatur ſcientia ab Ariſtotele, quoniam Reipublicæ regendæ Præcepta præſcribit. SRCIPTORES ejus recenſeri ſpeciatim omnes non poſſunt, nec opus eſt, cum jam tum opera illa ſublevarint nos Viri doctiſſimi. Exſtat Gabrielis Naudæi *Bibliographia Politica*, præclarus liber, quem in Germania recudi fecit Aug. Buchnerus; ac habetur quoque inter Auctores illos, qui Methodos variarum diſciplinarum propoſuerunt, ac in Belgio junctim prodierunt. Plus juſto diligentior videtur Conringio, eaque notaſſe, quæ præteriri ſilentio commode poterant. Eſt & Chriſtoph. Coleri *Epiſtola de ſtudio Politico*, ejusdem argumenti, quam Diſſertationi Naudæanæ addidit Buchnerus, quæ tamen & inter Auctores *de ſtudiis inſtituendis* reperitur. Additur Hug. Grotii Conſilium aliquod,

quod, in Epiſtola ad Legatum Regis Galliæ, Benj. Auberium Maurerium, perſcriptum, quod pauca tantum ad Politicam ſpectantia, quanquam utilia, attingit. Poſt illos diligentiſſime hoc argumentum tractavit Hermannus Conringius, in *libro de Civili prudentia*, edito Helmſt. 1662. *in 4to, c.14.*, quo recenſet Scripta, ad parandam prudentiam Civilem maxime neceſſaria, ſupplens, quæ a Naudæo omiſſa, addens, quæ doctrinæ civili ſunt affinia, ut vix aliquid ſupereſſe videatur, niſi Scripta quædam ſpecialia, & quæ poſt editum hunc librum demum prodierunt, argumenti Politici.

Auctores, qui prudentiam Civilem METHODO DOGMATICA ſunt 2
complexi, pauci ſunt, qui laudari mereantur, imo pene nulli. Perfectas enim Politicas Inſtitutiones hactenus non habemus, quæque titulum illum tueri poſſint. Hugo Grotius, de optimo Politices Auctore rogatus, conſilium dedit, ut quis Volumen chartæ puræ ſibi conficeret, & viſa auditaque in illo notaret. Sed illa de ſpecialibus dicta ſunt. Oportet vero omnino generalia tenere præcepta. Inter Veteres, ante Platonem, non niſi fragmenta habemus. Plato Socraticam Politicam *libris de Republica*, aliiſque *Dialogis*, complexus eſt, ſed methodo abſtruſiore. Ariſtoteles tandem omnium optime principia Politica digeſſit, atque ad Reſpublicas in Idea conſideratas, ſed quales dari poſſunt, applicavit, cujus utinam ſpecialia haberemus Scripta *de Rebuspublicis*, magnus utique ſupereſſet Veterum Rerumpubl., tum qua Hiſtoriam, tum qua civilem prudentiam, Theſaurus. Generalia iſtius doctrinæ tractarunt Joh. Caſelius in *Propolitico*, Caſp. Scioppius in *παιδείᾳ Politices* (quem optimum ejus & ſaniſſimum librum nominat Naudæus), Herm. Conringius in libro *de Civili prudentia & Propoliticis ſuis*, qui parum inter ſe diſcrepant, ac eadem ferme repetunt. Videtur pene Caſelii veſtigia in illis legere, quod & Capitum lemmata oſtendunt. Jungi his debet Caſelii *πολιτευσόμενος*, quo in libro diſſerit, quemadmodum primarius aliquis adoleſcens mature & recte educetur ad Rempublicam, Francof. 1631. *in 8*. De Interpretibus & Verſionibus *Politicorum* Ariſtotelis Conringius agit peculiari libro, *Introductione in Politica* Ariſtotelis. Inter Interpretes & Commentatores Recentiores Michael Piccartus optimus habetur; Hubertus Giphanius verborum ſenſus accuratius inveſtigat. Paraphraſis Heinſiana ad intelligentiam textus præ cæteris commendari debet.

INSTITUTIONES POLITICAS, ut dixi, perfectas hactenus non habemus. Podiit quidem eo titulo liber Henrici Kippingii, Bremæ A. 1667. *in 4to*, ſed non implet hujus tituli menſuram. Neque enim omnia Politices capita juſto & ſcientifico ordine tractavit. Multa immiſcentur à ſcopo aliena, digreſſioneſque prolixiores, non tamen inutiles, ad Phyſicam doctrinam. Solus Henn. Arniſæus, ſi à Juriſconſultorum controverſiis ſibi temperaſſet, aliquod operæ pretium feciſſet. Habemus interim Compendia non 3

omnino ſpernenda, imo ipſis Inſtitutionibus, quales hactenus exſtant, meliora. Tale eſt Marci Zuerii Boxhornii, cui jungat aliquis Balth. Cellarium licet. Georg. Schönbornerus, ejusque Epitomator Marcus Frid. Wendelinus, mirificum aliquod Chaos conſtituunt miſtæ cum Jurisprudentia Politices. Joachimi Stephani *Demonſtratio Politicorum* Roſtochii excuſa *in 8.* A. 1576. & deinde Gryphiswaldiæ A. 1599. recuſa, non omnino contemnenda eſt, ſed Juridica itidem multa immiſcet. Scripſit & *Compendiolum* aliquod Erycius Puteanus ex Ariſtotele, ſed breve admodum, & more iſto Laconico excerptum, ac præterea imperfectum. Prodiit illud ſub Titulo *Linearum Doctrinæ Civilis*, & tres tantum Ariſtotelis Libros abſolvit. Eſt & Franconis Burgersdicii *Idea Politica*, cum *Notis* Georgii Hornii, Lugduni Bat. A. 1668 *in 12.* edita, ſed Hornii *Notæ* extemporales, ut omnia illius Viri, ac exiguo conſcriptæ judicio, de quibus tamen Horatianum illud uſurpes: *Cum flueret lutulentus, erat, quod tollere velles.* In Burgersdicio denique mediocria omnia, nec illa, quæ eſſe debeat, accuratio.

4 Qui heterodoxa, & ab Ariſtotele DIVERSA METHODO, Politicam doctrinam tractarunt, vel ratione ordinis tantum, vel ratione Principiorum, differunt. J. Bodinus, quem Naudæus ubique magnum & acutum Politicum crepat, totus diverſus eſt ab Ariſtotele, de induſtria ſæpe in plano quærens lapides, in quos impingat, & in ſcirpo nodos. Magnifice etiam ipſe de ſe ſentit, & præ ſe Ariſtotelem contemnit, in quo tamen, & illum, & alios, vehementer falli certum eſt. Plus ſæpe in una linea Ariſtotelis prudentiæ politicæ reconditur, quam in integris aliorum diſſertationibus. Quin ipſi, qui nunc ſceleratæ Politices Architecti ſunt, legere illa omnia ap. Ariſtotelem poſſunt, qui artes, tam tyrannicas, quam oligarchicas, non diſſimulavit, quibus omnis ille nequitiæ ludus ſuperſtruitur. Falluntur itaque, qui Nicol. Machiavellum ex ſuo ingenio tam bellam doctrinam depromſiſſe autumant, quam de Principe proponit, in quem tot exſtant Declamationes doctorum, indoctorum, ſed tamen defendit peculiari Apologia, qua erat pietate & probitate ſcil. inſignis, Caſpar Scioppius. Defendit & aliqua ex parte Herm. Conringius *in præf. & Notis ad Machivelli Principem* ſcriptis, quæ Editio optima eſt, prodiitque Helmſtadii anno 1660. *in 4.* Petrus Gregorius Tholoſanus aliaquoque ab Ariſtotele incedit via, prolixior in rebus non neceſſariis, unde in vaſtum opus liber ejus *de Republ.* excrevit, editus Francof. 1609. *in 4to.* Thom. Hobbeſius in libris *de Cive*, à ſe ſcriptis, inepte gloriatur, neminem ante ſe quidquam Politicæ rei demonſtraſſe, quæ hominis ſuperbia ab ipſorum dogmatum ſtultitia non eſt aliena. Neminem enim ita deliraſſe puto ante illum. Quanquam non pauci ſunt, qui cum iſto flagitioſe ſapere malunt, quam cum aliis recte ſentire. Præcipuum & palmarium ejus dogma eſt: Naturâ inter homines, non ſocietatem, ſed diſcordiam, eſſe inſtitutam,

tam, vel, ut ille loquitur, omnium eſſe in omnes bellum; ex qua Camarina quam fœtidi fluant rivuli, facile ſubolfaciet, cui non eſt naris obeſa. Prodierunt quædam Axiomata Politica (revera Scopæ tantum diſſolutæ, & promiſcuæ quædam Obſervationes) ſub tit. *Politici ſcelerati*, quæ Chriſtoph. Pellerus refutare voluit, ſatis ipſa turpitudine ſua infamia. Prodierunt eadem ſingulari libro, ſub tit. *Homo Politicus*, auctiora, à quodam Pacifico à Lapide conſcripta. Sed non ſunt tam rara ejus libri præcepta. Longe enim plura jam tum ab aliis obſervata videas, præſertim ab Hier. Cardano *in Arcanis prudentiæ Civilis*, libro profecto aureo Helmſtadii recuſo, in quo multæ occurrunt technæ & fraudes, ab ipſo notatæ; quas ſcire etiam homini probo interdum expedit, ne technis talibus decipiatur.

Multi ſunt alii Auctores, qui de REPUBLICA IN UNIVERSUM ſcri- 5
pſerunt, ſcil. de ea, vel inſtituenda, vel emendanda, è quibus præ cæteris commendo librum inſignem Andr. Fricii *de Republ. emendanda*, editum *in fol.* Baſileæ A. 1559. Quo in libro ad Statum Eccleſiaſticum ſe quoque demittit Autor, pluribusque de ejus emendatione agit. Scripſit Cyriacus Strozza *de Republ. Librum* Græce & Latine, quaſi in ſupplementum Ariſtotelis, qui prodiit etiam una cum Ariſtotelis Operibus, Pariſiis editis. In *Bodinum*, quod ſupra omiſi, *Animadverſiones* à nonnullis ſcriptæ ſunt. Ferrierus Gallica lingua tales ſcripſit, Pariſiis A. 1580. editas, Apologiam vero, pro Bodino Renatus Herpinus, itidem Gallicam, quæ & converſa eſt in linguam latinam. Celebratur & Italicus *Aldi Manutii* liber *de excellentia Rerumpublicarum*. Joh. Ferrarius Montanus *de Republ. bene inſtituenda* librum *in folio*, Baſileæ A. 1556. publicavit.

Pertinent ad Auctores Politicos etiam HISTORICI; illi enim manus in- 6
ter ſe jungunt, eſtque Hiſtoria quaſi altera Politices manus. V. Juſti Lipſii *Ep. 61. Centur. Miſcell.*, de Hiſtoricis legendis & excerpendis. Non ſpectant huc Hiſtorici illi Compendiarii, qui Hiſtoriam Imperiorum & Monarchiarum ſcripſerunt, pauca enim ex adeo rudi labore depromi poſſunt. Nam ad Politica ſola, & ad rerum cauſas & eventus, hic reſpiciendum eſt. Hiſtoria talis Univerſalis haberi non poteſt, ſed haberi tantum poteſt illa certorum temporum, quales ſunt Jac. Aug. Thuani, (ab Anno 1546. ad 1607., e qua expuncta ſeorſim poſtea prodierunt) & *Victorii Siri* (ab Anno. 1635. ad 1647., Italice, ſub *Mercurii* titulo, pari induſtria pertexta), certarumque Rerumpublicarum. Quale Opus ſcripſit Ariſtoteles, & ante Ariſtotelem alii Græci Auctores, quorum quædam ſuperſunt hodie fragmenta, ſed exigua. *Polybius* Hiſtoriam Univerſalem in animo habebat, ſed exiguam ejus partem tentavit. Videantur Boeclerus *in Diſſert. de utilitate ex Hiſtoria univerſali capienda*, & Is. Caſaubonus *in Comment.* ſuper auream illam Polybii *præfationem* aureo, ſeorſim edito. Respublicas in univerſum deſcribendas noſtro tempore ſibi ſumſerunt aliqui;

Digitized by Google

ſed omnis imperfecta opera eſt. De Scriptoribus illarum Veteribus & novis vide J. Andr. Boſium in *Introductione in notitiam Rerumpubl. c. 4. period. 5. 6. 7. 8. 9.* Decurrit nunc illud ſtadium Hermannus Conringius, qui privatis lectionibus, ſed tamen extemporalibus, pleraſque omnes Reſpublicas enarravit. Publicavit illos Commentarios, hactenus Manuſcriptos, Phil. Andr. Oldenburgerus, invito & reclamante Conringio. Incidit vero in Exemplar, ipſo Conringio teſte, vitioſum, & nulla cum cura exceptum. Ipſe Manuſcriptum exemplar habeo, illo longe plenius. Addidit Oldenburgerus quædam pro more ſuo, ex Hornio aliiſque excerpta. Sed, cum alia haberi editio non poſſit, præſtat tamen aliquam habere, quam nullam. Incepit quidem ipſe Conringius hunc laborem (jam enim aliquot folia excuſa ſunt), ſed non credo illum tam prolixum Opus abſoluturum, aut tantum illi otii eſſe, ut apponat manum ultimam. Creſcit enim cum tempore talis labor, & librorum Exoticorum, Linguis Gallicâ, Italicâ, aliiſque editorum, quorum tamen uſus hic neceſſarius eſt, rarior videtur fuiſſe apud Conringium lectio. Et nunc, poſt illud Opus, multi novi prodierunt hujus argumenti libri. Audio & Joh. Henr. Boeclerum privatis lectionibus quædam fuiſſe de hoc argumento commentatum, quæ lucem forte nunquam aſpicient. Suſcepit & Joh. Andr. Boſius, Prof. Jenenſis, Laborem ſimilem, ſub Titulo *Notitia Orbis*, ſed telam ſuam non pertexuit. Habuit & tale aliquid in animo Bernh. Varenius *in Geographia Speciali*, in *Præf. Generalis* promiſſa, & fortaſſis quam accuratiſſime rem iſtam pertractaſſet. Sed mors improviſa conatum illum intervertit. Et poterant illi principes in his ſtudiis Viri, præ cæteris, diligentius in hoc labore deſudare; ſed facile animadverterunt etiam illi, quam non ſit unus homo par iſti labori, propemodum infinito, totieſque repullulanti, & in orbem redeunti. Huc quoque ſpectant Archontologia Coſmica, Joh. Boteri Imperiorum Mundi Catalogus & Deſcriptio (Col. 1613. *in 8vo.*), ac Lucæ de Linda Deſcriptio Orbis, quam Juvenile eſſe Opus facile apparet, licet non inutile. Scripſit & Georg. Hornius Opuſcula quædam *Orbis Politici & Imperantis*, non quidem contemnenda: ſunt enim memoriales libelli, nec male ordinati. Non reſpondent tamen titulo, cum multa imo potiſſima, ſint omiſſa, nec pauci illic occurrant errores. A ſphalmatibus ergo debent repurgari, ut repurgavit *Orbem* ejus Politicum Otto Menkenius, Profeſſor Lipſienſis, Vir doctus, & rerum iſtarum peritus. Chriſt. Funccius *Breviarium* ex omnibus contraxit, cui ea debetur laus, quæ omnibus Epitomatoribus.

7 Inter Speciales RERUMPUBL. HISTORIAS quænam præcipue ſint laudandæ, longa poſſet inſtitui Diſſertatio. Sed occuparunt jam tum hoc argumentum Conringius *in Prolegomenis Collegii ſui*, & Boſius *in Introductione ſua.* Accuratiores collegerunt, & forma miniſcula ediderunt, Elzevirii. Eduntur alioquin Variarum Rerumpubl. Hiſtoriæ, veteribus illis perfectiores, quas annotare

Digitized by Google

notare cum prioribus debemus. Ut enim variat Status Civilis per tempora, ita Deſcriptiones quoque illæ variant. Utriusque vero temporis tam elapſi quam præſentis, ratio habenda. Unde etiam de futuro ſtatu prudens Politicus conjicere poteſt. Sed multa iſti Autores diſſimulant, quæ non expedit publicari. Eſt enim Reip. perniciosa omnium Arcanorum Status publicatio, adeo ut in quibusdam regionibus capitali pœna prohibitum ſit, quicquam de ſtatu, reditibus, & ſimilibus, ſcribere, unde notitia poſſit eſſe accurata Hoſti, vel Vicino. Memini, cum apud Suecos aliquis *Epitomen Deſcriptionis Sueciæ* ſcriberet, publice prohibitam fuiſſe vendi, & lege ſimul edictum, ne quid tale in poſterum fieret. Unde Liber rarus eſt, Aboæ, in Acad. Finlandorum, A. 1650. *in 8vo.* impreſſus. Solent quoque circumferri Relationes de Rebuspublicis, quales a Legatis conſcribi Venetis ſolent præcipue & Romanis, quarum Tomi illic in Bibliothecis aſſervantur. Operæ pretium eſſet, ſi illæ è tenebris extraherentur, ſed raro in lucem prodeunt. Earum tamen aliquas publicavit Philippus Honorius *in Theſauro Politico*, quem Caſparus Enſius eodem tit. Latine edidit, junctimque exhibuit Relationes iſtas, in linguam Latinam ex Italica á ſe converſas. Edidit & Nicolaus Bellus varias *Diſſertationes*, in quibus nihil mutatum eſt, præter ordinem. Eadem enim in his omnibus libris leguntur. Nicolai Belli Opus editum eſt Coloniæ A. 1610. *in 8vo.* Vide de his Autoribus Jac. Thomaſium, *in libro de plagio*, §. 238. *in notis*. In his Relationibus adeo exercitatus erat Paulus Sarpius, ut ſtatim divinare potuerit de Relatione, an vera an ficta eſſet. V. P. Fulgentii *Vitam ejus p. 84.* Exemplum accuratæ Relationis ſuppeditare poteſt Agathi Securi *Relatio notabilis de Aula Romana*, vere notabilis.

VITARUM SCRIPTORES in hoc argumento præcipuum aliquid habent. 8
Prout enim conditio eſt perſonæ, quæ in functione publica conſtituta eſt, ita ex ejus Vita capere poſſumus, quod ex uſu noſtro ſit. Diligenter itaque colligendi ſunt Auctores, qui Vitas Miniſtriſſimorum, Regum, Imperatorum, Conſiliariorum accurate, & ſecundum omnes circumſtantias, deſcribunt. Sic e Vitis Borgiæ Ducis Valentini, Caſtruccii, Cromwelli, Wallenſteinii (cujus Mortis & Rebellionis Hiſtoriam, ſub ficto *Gneji Falcidii Donaleri* nomine, edidit Italice Joh. Franc. Lauredanus, teſte J. Rhodio *in Catal. Scr. Suppoſ. p. 23.*), multa diſcas, quæ ad rem Politicam faciant. De quibus jam *T. I., Lib. I., c. 19., p. 220-228.* quædam diximus. Jungendi illis ſunt Epiſtolarum Politicarum Scriptores, Principum ad Principes, Conſiliariorum ad Conſiliarios & Principes. Tales Epiſtolas Grotius multas ſcripſit, quæ nondum ſunt editæ, & quarum multæ adhuc ſupereſſe dicuntur apud Blavium, qui illarum Editionem parat, cujus mentionem facit Iſaacus Gruterus *in præfat. Cogitatorum* Baconis Verulamii, *p. 578.* Nic. Rigaltius ſane, *in Vita* Pet. Puteani, *p. 49.* refert de Puteano, illum magna cum cura congesſiſſe Epiſtolas Foxii

&Arn.

& Arn. Oſſati, de quibus hoc prædicat Rigaltius, poſt illam Pauli Sarpii *Tridentinam Hiſtoriam* nihil exſtare, unde queant Aulæ Romanæ artes clarius certiusq́ pernoſci. Conf. de Epiſtolis Oſſati Cardinalis Vitam ejus, in Laur. Craſſi *Elogiis*, *T. II., p. 202.* Tales etiam ſunt Epiſtolæ Italicæ *Principum ad Principes*, & Latinæ *Virorum Illuſtrium* in Belgio publicatæ, nec non Aug. Busbequii, Er. Roterodami, Chr. Forſtneri, Pet. Martyris, Ferd. de Pulgar, &c. de quibus *T. I., L. 1. c. 23. & 24.* *dictum.*

9 Similes Relationibus ſunt MEMORIÆ illæ GALLORUM, quas latinè Commentarios dicas. Ut enim Cæſar Commentarios appellat, quos ipſe de rebus ſuis ſcripſit, ita hi *les Memoires*, quod ipſi rerum ſuarum quaſi Annales in illis conficiant. Legendus eſt de illis Sorellus *in Bibl. Gallica c. 7.* Magnam in illis congerendis curam adhibuit Petrus Puteanus, teſte Rigaltio in *ejus Vita, p. 51.* De Card. Bentivoglii *Relationibus* V. Craſſum *l. c., T. I., p. 262.*, & Gaddium *de Script. non Eccleſ. p. 77.* Exſtant Richelii & Mazarini, Cardinalium, *Memoriæ*, quibus continetur omnis illorum temporum arcanior Hiſtoria, ſed non tamen adeo magno ſcriptæ Judicio. Elegantior eſt, quæ Gallice prodiit, *Hiſtoria Ducis Monckii*, Conſilia & Succeſſum Reſtitutionis Caroli II., Regis Angliæ, continens. De Legatorum Venetorum Relationibus hoc memoriæ prodidit Lambecius, *Comment. de Vindobonenſi Biblioth. lib. 1. p. 55.* Hugonem Blotium omnes Venetorum Legatorum Relationes in unum Volumen collegiſſe. Spectant huc Frid. Hortlederi & Mich. Caſp. Londorpii *Acta Publica*, Pacificationes, ſimiliaque publici argumenti Scripta.

10 Nec omittendi hic ſunt libri SATYRICI & APOLOGETICI, de publicis argumentis ſcripti, imo libelli etiam famoſi. In his veritas ſæpe nuda & acerba proponitur, in illis aliqua interdum diſſimulantur. Solent talia Scripta multa publicari, cum bella intercedunt inter principes, raroque illa colliguntur. Eriſtica quidem Scripta patent omnibus, non autem adeo Scripta famoſa. Itali in his valde ingenioſi ſunt. Suntque de rebus Romanis Vetuſtioribus publicati *Paſquillorum Tomi duo*, editi Baſil. 1544. *in 8.* Recentiores audio etiam in unum Volumen congeſtos, ſed nondum editos, quod tanquam Manuſcriptum hactenus inter illarum rerum curioſos verſatur. Joh. Barclaji *Euphormio* talis quoque liber eſt, in quo multa ſub fictis nominibus tanguntur Magnatum Vitia. Sunt & Auctores, qui de Utilitatibus (*Intereſſe*) Regnorum & Rerumpublicarum ſingulares libros ſcripſerunt, ſed totus illorum labor imperfectus eſt, & mutilus. Anonymus ille Gallus, qui Gallica lingua ſcripſit, turpiſſime ſæpe labitur. Sed & Auctor libri, cui titulus *L' Europe vivant*, proletaria tantum tangit, & quæ nullius momenti. Omnium optima eſt Ducis de Rohan *Statuum Europæ trutina*, quæ è Gallica in Latinam converſa eſt. *Notas* in illam ſcripſit Joſua Arndius, Güſtrovii *in 8.* recuſam. Non quidem is omnia plene & perfecte perquirit, ſed tamen, cum ſenſus in illis

rebus

rebus Viro in publicis exercitatiſſimo profundior eſſet, de non paucis præclare judicat.

Nec ITINERARIA hic omnino ſunt excludenda, præcipue, quæ Statum Civilem accuratius deſcribunt, qualia rariſſima ſunt: Pleriqueenim in aliis rebus verſantur. Gallicorum Itinerariorum hac in re defectum incuſat Popelliniere *in Epiſt.* quadam Gallica, ad Scaligerum ſcripta, *lib. 2. Epiſt. 70.* Hujus commatis Itinerarium ſcribere volebat Phil. Andr. Oldenburgerus, & titulum *Itinerarii Germanici* libro ſuo dedit, in quo multa eſt rerum ineptiſſimarum farrago, quibus nonnunquam immiſcentur aliqua notatu non indigna; ſed Lectore prudente opus eſt, qui cum judicio illa legere poſſit. 11

Non omittendi hic ſunt Auctores, qui OBSERVATIONUM SINGULARIUM libros, vel in Hiſtoricos, vel ſeorſim aliquos, ediderunt. Nihil eſt abſolutius Chriſtoph. Forſtneri *in Tacitum Obſervationibus*; quanquam etiam alii multi ſunt, ut Scipio Amiratus, Cauriana, Hannibal Scotus, Matth. Berneggerus, Mich. Virdungus, tam Latini, quam Italici. Omnes tamen Vir ille ſuperat accurata exemplorum veterum recentiorumque collatione. Joh. Henr. Bœcleri Diſſertationes in Tacitum & Svetonium rei Politicæ pleniſſimæ ſunt, ac magno judicio ſcriptæ. Nicol. Machiavelli *in Livium Diſſertationes* profundiſſimi ſunt ingenii & judicii. Exſtant quoque Joh. Schefferi *in priores libros Diſſertationes*, ſub tit. *Regni Romani.* Caſp. Facii *in Livium Diſſertationes*, Altenburgi, 1617., *in 4to*, prodierunt, non contemnendæ, quanquam prioribus longe inferiores. Jani Gruteri *in Livium & Tacitum Diſſertatt.* Locos Communes ſapiunt, & in parallelis ſententiis coacervandis laborant. In actionum autem circumſtantiis dijudicandis & expendendis Autor non eſt usque adeo ſagax. Jac. Zevecotius in Florum & Svetonium non omnino privandus eſt acutioris judicii laude in rerum momentis perquirendis. Etiam Chriſtoph. Ad. Rupertus, in *Commentariis* ſuis in Florum, Vellejum & Salluſtium, nonnunquam Politica tangit, ſed rarius, in Hiſtoricis & Philologicis occupatior. Quid Trajanus Boccalinus in *Comment.* ſuo *ſuper Tacitum*, Italica lingua ſcripto, præſtiterit, cum nondum legerim, pronunciare nequeo. Olim, tanquam Κειμήλιον ſervabatur in Eruditorum Bibliothecis, nunc à Blavio editus eſt, qui è Bibliotheca Gudiana ipſum accepit. Legi de illo poſſunt Erythræus *in Pinacotheca I. p. 272.*, & Craſſus *in Elogiis hominum litteratorum P. I. p. 159.* Si meo quis uti hic conſilio velit, ſvaſerim, ut quis conficiat generales Locos Communes ex his omnibus Commentatoribus, diligenter Auctorum loca notando; qualis labor ſi in publicum prodiret, non tam impune furari poſſent Scriptorculi cæteri, qui de charta in Papyrum ſcribunt, & ex unius loci parallelismo omnes, quos inveniunt apud Commentatores annotatos, redituro ſemper in orbem labore, coacervant. 12

13 SINGULARES DISSERTATIONES multi ſcripſere: Elegantes ſunt Joh. Henr. Bœcleri *Diſſertationes Academicæ*, uno Volumine Argent. 1658. *in 8vo.* comprehenſæ. Si quis Diſſertationes in utramque partem velit, vel Conſultationes potius in cauſis quibusdam ſpecialibus, in ſingularis Reipublicæ argumentis verſantes, earum elegans ſpecimen exhibet Marcus Zuerius Boxhornius, in *Diſquiſitionibus Politicis*, quibus proponuntur ac deciduntur Caſus Politici, annotato ſemper eventu. Liber editus eſt Amſtelodami A. 1663. *in 12.* Orationes quoque Politici argumenti huc ſpectant, quales apud Demoſthenem, Iſocratem & Ciceronem, ſunt multæ, & circa generalia & ſpecialia Antiquarum Rerump. occupatæ, magnaque Prudentiæ Civilis arcana, cum a ſummis Politicis ſint conſcriptæ, continentes. Inter Recentiores Thom. Lanſius ad hanc claſſem referendus videri poſſet, ſed nihil præter Locos Communes ſcribit, nec accurato Judicio Rerump. penitiora inveſtigat, & parum cultus eſt ſtylus. Mich. Piccartus, Matth. Berneggerus, ſcripſere, itidem *Diſſertationes*, & Georgius quoque Hornius aliquas, quæ junctim editæ ſunt Lugd. Bat. 1668. *in 12.* Reperiuntur hic nonnulla interdum non contemnenda, inprimis quæ habebat de quibusdam Belgii Ducatibus & Urbibus, quanquam hoc argumentum accuratius tractarit Boxhornius, & Martinus Schockius *de ſtatu fœderati Belgii.* Habet & illic Diſſertationes *de Aequivocationibus Jeſuitarum, de Sejaniſmo, de Saracenorum Origine, de Academiarum Origine, &c.* Jejunitatem tamen illæ ſuam ſatis probant, ſuntque neſcio quod Chaos, ex Hiſtoria, Politica, Geographia, miſtum.

14 Huc quoque referre poſſis APHORISMORUM Scriptores, quorum Rhapſodias aliquas conſcripſere Greg. Richterus & Joh. Chokierus *(in Theſauro Politico)*, qui Richtero melior eſt. Ac viſus eſt Lipſium ille imitari voluiſſe in Politicis, qui, quantum ad principatum ſpectat, ex optimis Auctoribus, eorumque Aphorismis, concinnare doctrinam ſuam voluit, uti fecerunt, ad ejus imitationem, poſtea in Ethicis Janus Gruterus & Gvilh. Mechovius in ſua *Parænetice.* Optimi Juſti Lipſii *Politicorum* Editio eſt, quæ cum *Notis* Matthiæ Berneggeri, Argentorati prodiit A. 1658. *in 12.* Exſtat quoque in illa J. Henr. Bœcleri ſingularis *Diſſertatio*, excuſa Anno 1642. *in 12.*, & nunc, ſi recte memini, nova Editio prodiit, cum Commentariis Matth. Berneggeri, & Bœcleriana Diſſertatione. Exſtat & in Italicam linguam converſus Lipſii liber, *cum Commentariis exemplorum antiquorum, & recentium Notulis*, Herculis Cati, Ferrarienſis, Venet. 1618. *in 4to.* Legi etiam poſſunt *Notæ* Joh. Lud. Praſchii, Viri eruditi, Senatoris Ratisbonenſis, in Lipſii *Politica*, Norimb. editæ A. 1666., *in 12.* Super Tacitum multi ſunt, qui Aphoriſmos ſcripſere. Ex illo enim, tanquam è quadam Aurifodina, omnem ſapientiam civilem eruere ſe poſſe putant nonnulli. Exſtant Itali cujusdam Aphoriſmi, præter illos Annibalis Scoti, cujus nomen mihi excidit. Sunt & Hiſpanica, lingua

Digitized by Google

lingua Aphoriſmi ex Tacito ſub certis titulis collecti, hac inſcriptione: *Anima Taciti.* Eſt & Joh. Theod. Sprengeri *Tacitus Axiomaticus, in 12,* ex aliis quaſi in Epitomen redactus. Ex Floro Axiomata confecit quidam Anonymus, qui Ruperti *Commentario* additur. Scripſit & *Succum Curtianum* Mich. Fetterus, ſed qui admodum macilentus eſt, exuccus & jejunus. Magnæ eſt prudentiæ, regulas è circumſtantiis actionum deducere, neque hoc in Ingenium aliquod Pœdagogicum cadit, ſed ab ipſis Viris prudentibus, atque in actionibus civilibus exercitatis, demum recte curabitur. Spectant & huc *Monita & Exempla Politica* à quibusdam conſcripta, inter quæ eſt Juſti Lipſii Opuſculum præcipuum, quod *Monitorum Politicorum* titulo evulgavit. Non omittendus etiam hic eſt Joh. Boterus, Italus, cujus exſtant varii libri Italica lingua ſcripti, inprimis ille, quem *de Politica Illuſtrium* ſcripſit, à Conringio in latinam linguam converſus, ac Helmſtadii editus, quo continentur variæ Diſſertationes de Incrementis Decrementiſque Rerumpubl. Scripſit & ille alia nonulla, uti *de Urbibus*, & *Relationes Univerſales de toto terrarum Orbe*, editas Venetiis A. 1605. *in 4to*, quæ, ſi recte memini, etiam in Latinam linguam ſunt converſæ, ac Helmſtadii editæ.

15 Sunt nonnulli Auctores, qui de ARGUMENTIS POLITICIS SPECIALIBUS tractant, quæ ſe per univerſam prudentiam civilem diffundunt; quales ſunt, qui de ratione Status ſcripſere, inter quos optimus videtur Ludovicus Septalius, ex Italica lingua in Latinam converſus à Joh. Garmero, Hamb. A. 1659. *in 8vo.*; & plures alii, de quibus vid. Conring. in *Lib. de Prud. Civili.* His affines ſunt Autores qui de Arcanis Dominationis ſcripſerunt, quod argumentum nemo hactenus digne tractavit, atque ex Hiſtoriis omnium nationum expeditum dedit. Eſt quidem Arn. Clapmarii Opus de eo argumento ſcriptum, ac aliquoties editum, in quod etiam *notæ* à Joh. Chriſtfrido Sagittario conſcriptæ, Jenæ 1665., *in 4to.* Præterea etiam à Martino Schookio editus eſt in illum *Commentarius*, una cum ſuis *Appendicibus*, Francof. ad Oder. *in 8.* A. 1668. Sed non reſpondent, tam Autor ipſe, quam Commentatores, votis omnium & deſideriis. Non enim, niſi communia ac ordinaria Rerumpubl. acquirendarum tuendarumque media ſectantur, à quibus omnino differunt Dominationis Arcana. Nec Cyriaci Lentuli *Arcana Regnorum & Rerumpubl.* illum titulum merentur, cum non niſi vulgarem contineant Locorum Communium farraginem. Accuratius aliquid de eo argumento commentari incepit Gabriel Naudæus, libro Gallice ſcripto, ſub tit.: *conſiderations politiques ſur les coups d'Eſtat*, Romæ 1667. *in 12.* Ejus Opuſculi primum non niſi duodecim exemplaria impreſſa ſunt, atque inter rariſſima habitum fuit, usq; dum in Belgio eſt recuſum. Poſtea in Germania editum eſt cum *Commentario* Gallico cujusdam Lud. Du May A. 1673. *in 8.* in quo, quanquam non usque adeo abſtruſa habeantur, occurrunt tamen nonnulla

ad elucidationem ejus libri non parum facientia. Non pauca in hoc Naudæi libro docentur, quæ Politico prodeſſe poſſunt, quanquam multa illius Vir honeſtus non immerito damnet. Quis enim adeo perfrictæ frontis, ut lanienam illam Pariſienſem, tanquam ſingularem artem Politicam, laudet, quod ille facit, inque ea nihil reprehendit, niſi executionem non ſatis expeditam. Laudat ibidem Hier. Cardani *Proxenetam*, ac *librum de utilitate ex rebus adverſis capienda*, quibus contineantur multæ technæ, tam Politicæ, quam Oeconomicæ, quod & verum eſt. Fuit enim is Autor, ut ingenio ſumme melancholico & ſuſpicaci, ita in omnibus etiam rebus perſpicaci, & quodammodo divinatorio, quanquam miris etiam nugis & ſuperſtitionibus ſua ubiq; incruſtet. Qui de Principis inſtitutione ſcripſerunt Auctores huc quoque ſpectant, de quo argumento, & Veteres, & Recentiores, habemus plurimos, de quibus videantur Nomenclatores Philoſophici. Ante aliquot annos lingua Suecica editus eſt de hoc argumento liber, ante ducentos plus minus annos conſcriptus, curante Regni Sueciæ Cancellario, Magno Gabr. de la Gardie, cujus exſtat ad Car. XI. Regem præfatio libro præmiſſa. Adduntur & Notæ Joh. Schefferi, eruditæ & multum Politici Succi habentes. Pleraq; ſunt è Veteribus Auctoribus excerpta. Editus eſt liber Holmiæ A. 1669. *in folio.*

16 Refert Conringius inter Generales Politicos Scriptores etiam eos, qui LEGES VARIARUM GENTIUM collegerunt, quæ uſui eſſe poſſunt Politico, cum in doctrina Legum variis Rerumpublicarum formis applicandarum verſatur. Pauciſſimi ſunt inter Politicos, qui hoc argumentum tractarunt, imo nulli. Nomothetice enim ſegniter tractata eſt à Politicis, & illa tamen maximam conſtituit Reipublicæ partem. Quomodo enim leges, quibus Rerumpublicarum formis applicandæ, quibus illæ conveniant, vel minus, de eo altum eſt apud Politicos plerumq; ſilentium. Et hæc quidem ita deberet ab illis tractari, ut JCti his fundamentis ſuperſtruere poſſent. Illi vero nunc in ſolis Romanis legibus cuicunque formæ applicandis omnem operam ponunt, cum ſpecialia illa gentium jura, ſecundum principia Politica examinanda, longe accuratiorem operam requirant. Plerumque enim tumultuarium hoc eſt, & ratiociniis, ex legibus Romanis utcunque petitis, leviter incruſtatum. Specimen aliquod talis *ἀναλύσεως* legum dedit Herm. Conringius in *Explicatione Legis Unicæ de ſtudiis urbis Romæ & Conſtantinopolitanæ*. Referri huc etiam poſſunt Auctores, qui de MORIBUS GENTIUM ſcripſerunt. Nam & illi multum conferunt ad prudentiam Civilem, vel Legati, vel Hominis in Magiſtratum conſtituti. Quo in genere nihil novi, quod magnopere commendari debeat, præter Joh. Barclaji *Animorum Iconem*. Meminit Gabr. Naudæus *in Bibliographia Politica*, quorundam Auctorum, qui Hiſpanorum, Gallorum ac Italorum, ingenia quam minutiſſime delinearunt, ſed in-

Digitized by Google

incognita illa vulgo ſunt. Qui curioſius noſſe mores variarum gentium velit, ſedulo inquirat in omnes ritus, tam privatos, quam publicos, eosq; ad certa capita moralium actionum deducat, atque inter ſe conferat. Unde prudens aliquis facile perſpiciet, quæ illis forma regiminis apta, quæ leges commodæ, quid excitare inter illas tumultus poſſit, &c. Sed ejus rei peculiaris quædam quaſi ars eſt, a Politica diſtincta, & fundamenta quædam artis Phyſiognomicæ ſupponit.

Referi huc poſſunt etiam illi Auctores, qui de MINISTRIS PRINCI- 17
PUM in genere agunt, quales ſunt in Gallica lingua multi. Præ cæteris laudo Auctoris Anonymi librum, cujus tit. *le Conſeiller d'Eſtat*, Pariſiis A. 1633. *in 4to.*, & Domini de Silhon librum, cui tit. *le Miniſtre d'Eſtat*, in quo ſimul integra proponitur Politica, variaque afferuntur memorabilia, editum Amſt. 1661. *in 12., tribus Tomis.* Elegans quoque liber eſt German. lingua ſcriptus Viti Ludov. Seckendorffii, cui tit. **Teutſcher Fürſten Stat** / cujus aliquot Editiones prodierunt, Francof. 1665. *in 8.* De Migrationibus gentium, & excidiis Rerumpubl. Hiſtoricos quidem Scriptores habemus, paucos vero, quod mallem, Politicos, qui cauſas mutationum & excidiorum è politicis rationibus deducant. Sunt quidem Joh. Biſſelii *Illuſtres Ruinæ Rerumpubl. & Familiarum*, ac Martini Schoockii *Fatum Reipublicæ Achæorum & Vejentium*, quo libro cauſas deducit interitus illorum. De Migrationibus gentium omnia ſunt imperfecta. Nam Wolfg. Lazius, qui hoc argumentum ſibi ſumpſit, plane à ſcopo Politices dilabitur. Multa vero ſunt in Migrationibus gentium conſideratu digna, quibus è cauſis proveniant, item doctrina de Coloniis, quæ ex illa pendet; de quo argumento neminem digne egiſſe memini. Pauca quædam habentur, ſed eximia, in Diſſertatt. Belgicis de la Cour, eleganti libro, in quo multa occurrunt ex intima civili prudentia depromta. Scriptus autem ille fuit, una cum cæteris ejus (quales ſunt *Conſideratien* **van Staat/ offte Politiſche Waagſchale**/ Amſt. anno 1662. *in 12.* & alter *de Intereſſe Reipubl. Belgicæ*), inſtinctu Joh. de Witten, Reipubl. cauſam agit adverſus Principem Auriacum, ac fortaſſe ipſe (Wittius) magnam illorum partem confecit. Nam ille, ſub cujus nomine prodierunt, **van dem Hofe** / ſ. de la Cour, Mercator fuit. Obiter hic moneo, librum illum Germanicum, cui tit. **Jtziger Welt Regierende Schaubühne** / qui prodiit ſub nomine **Leuthoffs à Franckenberg** / maximam partem ex Belgico illo, & Conringianis *Rebuspublicis* eſſe deſcriptum. Verſatur & in eodem argumento, quanquam non toto, Joh. Schildius, in *lib. de Coalitione Populorum ac Rerumpubl. in 4to. De Periodis & Converſionibus Rerumpubl.* Joh. Loccenius paucula quædam ſcripſit, & fortaſſis nos aliquando, in *libro de Fato civili*, agemus. *De Seditionibus*, quæ vehementer faciunt ad Rerumpubl. mutationes & everſiones, ſingulari libro egit Martinus Schockius, poſt Conr. Brunum, Claudium Modain, Ludov. Fofferi-

um, *(in Lib. de Remediis opportunis Seditioſorum)* Bernhard. Graſſiam, *(in Lib. de Turbulentia Civium)* & Matth. Drurinum *(in Lib. de Militum Audacia reprimenda)*. Optimus liber eſt, prodiitq; Groningæ, A. 1664. *in 8.*

18 Non diſſimulandi hic quoq; ſunt Scriptores, qui de REPUBL. & POLITIA SACRA, tam Hiſtoricè, quam Politicè, ſcripſere. Maxima enim rerum Civilium momenta pendent à ſacrorum cultu, cui eo ſtudioſius invigilandum, quo tectior eſt omnis Politica, quam cucullus & infula velant. Certe Hierarchiæ Pontificiæ maxima ſunt arcana, cujus per omne ævum ſe extendunt inſidiæ. Merentur illa ab ovo recenſeri omnia, ut factum eſt à noſtratium nonnullis, imo & ab ipſis Pontificiis, qui inter illos præ cæteris ſinceri ſunt. Certe qui ſuperiori anno *Lutheraniſmi Hiſtoriam* deſcripſit Gallica lingua Ludov. Maimbourg, Jeſuita, jam aliquoties editam Pariſiis, ringente Pontifice, non diſſimulat Pontificiorum technas, & errores, quanquam & eandem ſcabiem Lutheraniſmo affricet, (Pariſiis anno 1682. *in 12.*). Præclarum Opuſculum eſt, quod Germanice lingua edidit, qui ſe nominat Baſilium Hyperetam, *in 12.* In quo, utut brevi, plures habentur Politicæ annotationes ſuper religionis negotio, quam in diffuſis aliorum Scriptis. Magnam hic quoq; lucem accendit Paulus Sarpius, *in Hiſt. Concil. Trid.*, qui ſe Petrum Suavem Polanum vocat. Hujus Editionem debemus Marco Antonio de Dominis, magno Viro, cujus labores, non quidem abſoluti, ad hoc quoque augmentum referri poſſunt. Suavem illum Polanum, ſive Paulum Sarpium, quidam Scipio Henricus, libro Dillingæ impreſſo, & Sfortia Pallavicinus, Cardinalis, ſub Cenſuram vocarunt, atq; in illum acerbius ſunt invecti. Sed poſtea aliquis Cæſar Aquilinius *Diſſertatiunculam* ſcripſit *de tribus Hiſtoricis Concilii Tridentini*, Amſtelod. 1662. *in 8.* editam, qua ille, quisquis tandem eſt, Suavem Polanum adverſus Cenſores illos defendit.

19 Non defuerunt, qui ipſas ſacras literas ad argumentum Politicum traxerunt, cujus generis liber eſt Hiſpanica lingua ſcriptus *in folio*, ex libris Regum, & Hiſtoria Davidica, præcipue concinnatus, fuitq; poſtea etiam à Theod. Reinkingio (quem Hiſpano iſti multa debere, qui vidit, aſſeverabit) idem argumentum tractatum, & à quodam Jeſuita Eggefeldio, qui ſe *Amandum Verum* vocat, in lib. cui tit. *Imperium Politicum, ex ſacra Regum Hiſtoria deſcriptum, ad normam hodiernæ Politicæ adminiſtrationis, & exemplis utriusque Imperii illuſtratum.* Liber editus eſt *in 12.* A. 1661, non adjecto impreſſionis loco, ſed parum videtur reconditæ doctrinæ habere.

20 Quod ſi jam omnia SPECIALIA POLITICES ARGUMENTA percenſere velimus, quantus ſe nobis objiceret Librorum & Diſſertationum cumulus? Certe integri Voluminis res eſſet. Enarremus velut per lancem ſaturam quædam. Georg. Obrechti *Secreta Politica*, liberque Germanice ſcriptus von Anſtellung guter Policey, und von billiger Erhöhung der Jährlichen Gefällen/

Digitized by Google

ſen, multa habent Reipublicæ utilia monita, Argent. 1644. *in 4to.* Quot non ſunt J. Henr. Boecleri Diſſertationes, quæ recenſeri non omnes poſſunt, junctim, ſeorſim editæ? Quot non ſunt Jac. Thomaſii *de Ratione Status, de Latrocinio gentis in gentem*, aliæque? Matth. Berneggeri exſtant *Vita Veſpaſiani, ſ. Speculum boni Principis*, ejusdemque in Svetonii *Cæſarem & Auguſtum Diatribæ.* Sam. Puffendorfii variæ ſunt *Diſſertationes*, nunc junctim editæ, inter quas una eſt *de Obligatione adverſus Patriam.* Joh. Lud. Praſchii *de Caritate Patriæ exſtat liber*, Norimb. 1662, *in 4to.* Conclavia Pontificum, Italica lingua ſubinde publicata, magna continent Pontificum arcana. Joh. Calderini *Diſcurſus in regulas Status Joh. Boteri*, Germanica lingua Francof. A. 1657. *in 12.* editi, non pauca utilia monent. Radbodi Herm. Schelii *Libertas Publica* aureolus liber eſt, pro ſtatu populari defendendo. Scripſit & Joh. Geneſius Sepulveda ſpeciales nonnullas Diſſertatiunculas, quæ habentur inter ejus *Opera*, junctim edita. Alberici Gentilis exſtant non paucæ Diſſertationes, *de poteſtate Regis abſoluta, de Vi Civium in Regem ſemper injuſta*; ſed paucula illa ſunt, neque omnia recenſeri poſſunt.

Illud, quaſi Corollarium, hic adjiciemus, *ineſſe omnium ſcriptorum generi* 21
aliquid Politici, quod notari poteſt, atque ad uſus noſtros ſeponi, adeo, ut ne Poëtæ quidem & Fabulatores ſint prætermittendi. Epici ac Panegyrici Poëtæ, quales Virgilius & Claudianus, cum Heroas ſuos deſcribunt, multa ex Politicis principiis deſumunt. Ac fuit aliquis Jeſuita, qui integro libro, & magno Apparatu, Ethicam & Politicam Virgilianam propoſuit. Qui quanquam inepte verſetur in hoc Argumento, verum tamen eſt, multum latitare in Æneide Civilis Prudentiæ, atque ſub uno interdum verbo recondi. Non prætereundi etiam hic ſunt Comici, qui, cum integrum Vitæ humanæ Theatrum repræſentent, Actionesque tam civiles, quam domeſticas, quilibet videt, magnum eorum eſſe uſum poſſe in Characteribus hominum deſcribendis. Certe Comœdia ſchola populi eſt. Hugo Grotius non verebatur in maximis etiam ſuis negotiis, Terentii legere fabulas, &, rogatus à quopiam, cur id faceret, reſpondit: *Alia in illis legere Pueros, alia Viros.* Fabularum Politicas Interpretationes dedit Franc. Baco Verulamius, Vir profundi Ingenii, *in Lib. de Sapientia Veterum.*

FINIS LIBRI SECUNDI.

POLY-

Digitized by Google

POLYHISTORIS TOMI III., SIVE POLYHISTORIS PRACTICI, LIBER III. OECONOMICUS,

§. I. *Doctrina Oeconomica negligenter tractata. Arcana ejus celantur.* II. *Scriptores ejus Antiqui, Xenophon, Ariſtoteles, & Autores Geoponici, Recentiores Lud. Septalius, & pauci alij. Diſcrimen Oeconomiæ Imperantium (a V. L. Seckendorfio & Georg. Obrechto illuſtratæ) ac Privatorum.* III. *Conſilium de Hiſtoria Commerciorum ſcribenda. Scriptores de Commerciis Anglicis ac Belgicis. J. Joach. Becheri Lib. de Rerump. Incrementis & Decrementis commendatur, uti & Gerh. Niveri ac Joh. Marqvardi de Mercatura Commentarij.* IV. *Fraudes & Adulterationes Mercatorum Oeconomorumque notandæ, Defectusque ſimul Commerciorum. Regis Galliæ Prudentia Oeconomica. Auri Malleatio, inter Defectus Pecuniæ apud Germanos cauſas relata præcipuas.* V. *Oeconomo Phyſices & Matheſeos Studium commendatur. Caſp. Barlæi Mercator Sapiens: Cenſura de Greg. Richteri Axiomatis Oeconomicis.*

1 POliticis ſubjungimus aliqua de OECONOMICIS. Nam & illa pertinent ad Practicam Philoſophiam; eſtq; ſane dolendum, adeo jacere hanc partem, & frigide tractari, quæ tamen fundamentum ſternit omni Reip., & nervum rerum gerendarum ſuppeditat. Tradita ſunt hujus diſciplinæ principia tantum generaliſſima, ſpecialia nemo diligenter ſatis detexit. Cum enim ſecretiora hujus doctrinæ Viris illiteratis magis, quam literatis, cognita ſint, illi vero tantum abeſt, ut publicata hæc velint, ut potius omni ſtudio celent, pauca ſunt, quæ de iis in Vulgus dimanant. Ac quemadmodum in Politicis arcana quædam Status ſunt, ita in Oeconomica, ac in Commerciis, occulta quædam ſunt, quæ ab ipſis gentibus nonnunquam ſummo ſtudio celantur, ſi ſint talia, quæ ad amplificandas Univerſitatis opes ſpectant. Privati etiam non facile alios ſcire patiuntur, e quibus lucrum captare poſſunt.

2 Ex antiquis itaque nihil, quam *Oeconomicon* Xenophontis, ac duos Ariſtotelis *libros* habemus, quibus aliqua addidit Leonardus Aretinus, *Commentarios* autem adjecere exiguos Joh. Caſus, Jacob. Ludovicus Strebæus, & Jac. Faber. Neque enim memini ullos eſſe alios Commentatores hujus doctrinæ, cujus tamen dignitas tanta eſt, ut ejus Profeſſorem in Academiis conſtituendum ego quidem arbitrer. Artem Chrematiſticam & Creticam jejunis quibusdam libellis Recentiores aliqui tradiderunt, ſed vix operæ pretium fecerunt.

cerunt. Poterant his addi Geoponici Auctores; Cato, Varro, Columella, Palladius, Conſtantinus; ſed iſti tantum partem attigere doctrinæ domeſticæ, quatenus ex agris proventus haberi poſſunt: Deinde rem iſtam potius Phyſice, quam Politice tractant, Inter Recentiores neminem novit Gabriel Naudæus, Vir talium rerum peritiſſimus, *in Bibliographia Politica*, quam Ludov. Septalium, quem *librum de re familiari* ſcripſiſſe ait, in quo omnia minute & diligenter perſecutus ſit, quem ego hactenus non vidi. Addidit alterum, Hieron. Cardanum in *Proxeneta* & in *libro de utilitate ex adverſis capienda*; ſed iſta tantum pauca ſunt, & quædam ſpecialia. Si quis omnem illam artem Oeconomicam omnibus numeris abſolutam tradere velit, primum omnes Reipubl. Status ſub examen vocare debet, ac modos oſtendere, quibus divitiæ domeſticæ poſſint conſervari & augeri. Nam conſervatio domeſticarum opum per prudentem adminiſtrationem, fundamentum eſt omnis artis Oeconomicæ & Chrematiſticæ. Ejus aliquam partem attigere Vitus Lud. a Seckendorff/ im Teutſchen Fürſten Staat/ & Georg. Obrechtus in *ſecretis ſuis Politicis*. Sed hæc potius ad Oeconomicam Principum & Status pertinent, cujus alia ratio ineunda eſt, quam privatorum, quanquam & hæc illis ſubveniat, illiq; defraudentur ſæpe, ſi ærarium omnia ad ſe rapiat. Potior illa ars erit, quæ privatorum Oeconomiam emendare docet. Nam ærarii augendi artes ſatis per ſe notæ ſunt, nec poteſt illud laborare, ſi divites ſunt cives.

Quoad *reditus Provinciarum* in genere conſideratos, omnia debent circumſpici, ſitus loci, cœli Clima, maria, terræ fertilitas, artificum peritia & 3
copia. Deberet Hiſtoria, tam generalis, quam ſpecialis, omnium commerciorum diligenter conſignari. In generali notandi eſſent ortus, progreſſus, & interitus Commerciorum, migrationes item & fata. In ſpeciali Hiſtoria ſingularum mercium, variis in regionibus provenientium, notitia conſignari deberet. Ac eſſent quidam libri Collectanei faciendi, in quibus colligenda omnia, tum ex Itinerariis noviſſimis, in quibus nonnunquam multa hujus artis produntur, tum ex relationibus, vel publicis, vel ſecretis, unde proſpicere quis poſſit, quid in rem ſuam vertere queat. Denique omnia commerciorum genera curioſius perveſtigari debent, quæ ſcil. ex commerciis rerum naturalium vel artificialium commoda, vel integræ alicui nationi, vel privatis, exſpectanda, quid conferant in Rempublicam Societates, ſi inſtituantur, quarum commoda nunc aliæ etiam præter Batavos gentes perſentiſcunt, Galli imprimis, qui novas Societates erexerunt; de quarum Inſtitutione ſingularis Diſſertatio Germanica lingua prodiit, a Joh. Chriſtoph. Wagenſeilio ſcripta. Suadet Baco Verulamius populo alicui, ad opes parandas, ut ſolers ſit in inveniendis novis pannorum generibus variorum colorum, variæq; texturæ; quod egregie nunc norunt Galli & Belgæ, quibus

magnæ inde parantur divitiæ. Eorum, qui Hiſtoriam ſpecialem commerciorum gentis alicujus ſcripſerunt, neminem novi. Anglica lingua quidem ſcriptus eſt liber, cui titulus: ENGLANDS TREASURE, in quo pauca quædam habentur de Anglorum commerciis. Belgæ admodum celant artes ſuas, præter illas, quas celare non poſſunt. Non pauca commerciorum Belgicorum Secreta publicavit Anonymus in Lib. Belgice ſcripto, & poſt in L. Germ. converſo, cui Tit.: Anweiſung der Heilſamen Politiſchen Gründe und Maximen der Republique in Holland/ (A. 1671. *in 8*). A Primate quodam Status Belgici ſcriptus eſſe perhibetur, & cum imprimeretur, publico edicto vendi prohibitus, quod quædam publicaret non publicanda. Conſulendus & de illis eſt Leo ab Aizema, cujus vaſtiſſimi libri de negotiis hujus Reipublicæ civilibus prodierunt. Multa illic traduntur de commerciis illorum, deq; artibus, quas non diſſimulant, quibus ad ſe pertraxerunt cæterarum nationum commercia. Martinus quoque Schookius, in *Belgio ſuo fœderato*, hoc argumentum tangit, & multa diligentia plurima minuta perſequitur. Scripſit & Germanica lingua Joh. Joachimus Becherus Diſcurſum Politicum, von den eigentlichen Urſachen des Auf- und Abnehmens der Stadte/ Länder und Republiquen, in ſpecie wie ein Land volckreich und nahrhafftig zu machen/ und in eine rechte Societatem civilem zu bringen/ qui prodiit Francof. A. 1673. *in 8*. Multa continentur in libro illo, tum de commerciis in genere, tum in ſpecie de quibusdam commerciorum generibus, neque hactenus ullus fuit, qui pleniora aliqua de hoc argumento ſcripſerit. Molitur libri hujus partem alteram, qua varia conſilia proponit locupletandi ærarii & commerciorum augendorum; ſed premit hactenus librum illum, præmium aliquod à Magnatibus laboris ſui ſperans. Sunt præterea Gerhardi Niveri *libri duo de utilitate mercaturæ*, cum Epiſtolis intermiſtis eo ſpectantibus. Utile quoq; hic eſſe poteſt Joh. Marquardi *Opus de jure mercaturæ*, præcipue *pars* ejus *ſecunda*, qua continentur Acta, Inſtrumenta, Privilegia, Imperatorum, Regum & Principum, quæ ad publica commercia, inter gentes agitata, ſpectant.

4 Utile quoq; eſſet notatas habere, quæ a Mercatoribus ſolent adhiberi, mercium adulterationes, quarum integram Hiſtoriam pertexere quis poſſet, ſi diligenter inquirat. De Fraudibus Præfectorum & Oeconomorum (quas ipſi non facile produnt) conſuli poteſt Joh. Wilh. Wundſchii *Memoriale Oeconomicum*, Germanice editum, von den Amptſchreibern/ in quo non pauca habentur de illorum officio & artibus, tam licitis, quam illicitis. Utinam & haberemus publica auctoritate conſtitutos Cenſores qui in uniquoq; Regno talia ſub examen vocent, qui defectus notent Reipubl., unde fiat, quod opes diſſipentur, vel ad alias gentes deriventur commercia. Huic fini conſtituti ſunt à nonnullis Statibus Commerciorum Conſiliarii. Omnes vero nunc ſuperat Galliæ Rex, qui immenſas opes, ex prudenti adminiſtratione

Regni

Digitized by Google

Regni ſui, & ex prudentia Oeconomica, colligit. Publicavit aliquis Anglica lingua librum, quo demonſtrare voluit, Rempubl., Religionem, Commercia, extrema agere, atq; iisdem ſubjecta eſſe periculis, A. 1671. *in 8.* Londini. Ante aliquot annos nonnemo ſingulari quodam libro in Comitiis Ratisbonenſibus exhibito detegere voluit cauſas defectus pecuniæ in Germania, atq; inter illas hanc tanquam præcipuam affert, quod auri malleatores tantum quotannis abſumant, cujus nullus eſſet fructus, & incredibilem pecuniæ vim ſervari poſſe oſtendit, ſi iſta auri malleatio prohibeatur.

Summum erit hoc in Republ. arcanum, ut cives ſint, quantum fieri pot- 5
eſt, rerum naturalium ſcientes, ac Matheſin Mechanicamque non perfunctorie tractarint. Ex iis, velut duobus quibusdam fontibus, omnes reditus, omnesq; artes opes congerendi profluunt. Quod fuſius proſequi noſtri non eſt inſtituti. Videatur Caſp. Barlæi elegans Oratio: *Mercator ſapiens*, qua illud thema prolixe, additis Exemplis & rationibus, deducit. Sunt etiam Auctores, qui *Axiomata Oeconomica* collegerunt, ut Greg. Richterus, quiq; de arte diteſcendi ſcripſerunt; ſed parum ab iis quidem exſpectes. Facile enim eſt, generales quasdam ſententias colligere.

FINIS LIBRI TERTII.

POLYHISTORIS TOMI III.,

SIVE

POLYHISTORIS PRACTICI,

LIBER IV. HISTORICUS,

DE HISTORIÆ SCRIPTORIBUS.

§. I. *Autoris Prælectiones de Scriptoribus Hiſtoricis Ineditæ. Alii illorum Nomenclatores. Gallorum in Hiſtoricos Veteres, Patresque, Merita.* II. *Autores, qui de Hiſtoricis ſcripſere, potiores, Degoreus Whear, Paulus Boldaanus, ac complures alii, deque his, ac Lexicographis Hiſtoricis, Car. Stephano & Joh. Jac. Hofmanno, Judicia.* III. *Scriptores Artis Hiſtoricæ, G. J. Voſſius, Aug. Maſcardus, Franc. Balduinus, Rein. Reineccius, Joh. Bodinus, Frid. Tilemannus, J. H. Bœclerus, &c., C. Scioppius de Stylo Hiſtorico.* IV. *Judicia de Compendiis Hiſtoricis Joh. Cluveri, J. Micrælij, Chriſtoph. Heidmanni, M. Z. Boxhornij, Jani Gruteri, Joh. Sleidani, &c.* V. *Chronologorum Diſſenſus. Opera Chronologica Joſ. Scaligeri, Dion. Petavij, Sethi Calviſii, &c. Compendia Chr. Helvici, J. Henr. Alſtedij & Æg. Strauchij. Chr. Ad. Ruperti Obſervatt. ad Chr. Beſoldi Synopſin Hiſtoricam commendantur.* VI. *Chronicorum Ævi Medij ſive Sequioris, Monaſticorum Nævi ac Utili-*

ntes. Verſatiſſimi in illis fuere Herm. Conringius & Pet. Caſanova. VII. *Chronica Regionum & Urbium Particularia, e quibus Spirenſe Chriſtoph. Lehmanni imprimis commendatur. Chronica privatorum Manuſcripta publicis interdum præferenda. Joh. Barclaji Hiſtoria Europæ affecta.* VIII. *Vitarum Scriptores. Ant. du Verdier Proſopographia.* IX. *Hiſtoria de Argumentis Specialibus Politica. Hiſtoria Commerciorum à J. H. Bœclero deſiderata. Ad. Tribbechovij circa illam, R. H. Schelij & Cl. Salmaſii circa Militarem, Th. Rivij, J. Schefferi & J. H. Bœcleri, circa Navalem, Conatus & Labores.* X. *Scriptores Genealogici, e quibus Hier. Henningius, & Hiſtorici de Familiis Illuſtribus Nobilibusque, e quibus Tob. Pfannerus præcipue commendatur.* XI. *Conſilium de LLCC. & Excerptis Hiſtoricis. Judicium de Chronologia J. H. Alſtedij.* XII. *Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Univerſalis Scriptores, Centuriatores Magdeburgenſes, & Cæſ. Baronius, eorum Compilator. Baronij Continuatores, Epitomatores, Adverſarij (Iſ. Caſaubonus, Dav. Blondellus, &c.) & Hyperaſpiſtæ. Iſ. Caſauboni Lib. de Libertate Eccleſiaſtica editus cur imperfectus?* XIII. *Compendia Hiſt. Eccl. Præſtantiora, Gothanum V. L. Seckendorfii, Frid. Spanhemij Jun. (cujus etiam introductio ad Geographiam Sacram, & Aub. Miræi Lib. de Statu Orbis Chriſtiani, commendantur), & Ant. de Godeau. Alex. Taſſoni Opus Ineditum contra Baronium. J. H. Hottingeri Hiſt. Eccleſiaſtica.* XIV. *Hiſtoria Eccleſiaſtica Sec. XVI. & XVII. Recentior nondum ſatis exculta. Judicium de Scriptis Ludov. Maimburgij. Epiſtolæ Theologorum à J. H. Hottingero collectæ.* XV. *Chriſtoph. Sandij Nucleus & Syſtema H. E. Arianiſmum ſapiunt. Jac. Ben. Boſſveti Diſcurſus in Hiſtoriam Univerſalem.* XVI. *Lexicographi Eccleſiaſtici, Joh. Lud. de la Cerda, Car. du Freſne, Joſua Arndius, Domin. Macer,* J. *Caſp. Suicerus.* XVII. *Scriptores Patrologici. Cenſura de Phil. Labbeo.* XVIII. *Scriptores de Epiſcopis, Sanctis, Martyribus, Ordinibus Monaſticis, Hæreticis, Conciliis, aliisque Argumentis Specialioribus vel Miſcellaneis, de quibus* Joh. *Andr. Boſii Schediaſma de Notitia Scriptorum Eccleſiaſtorum jubetur conſuli.*

1 MAgna hic ſe nobis aperit diſſerendi campus, nam vel integri Voluminis res eſſet, ſi, quæ huc pertinent, complecti recenſendo velimus. Habuimus olim Lectiones publicas *de Hiſtoriæ Scriptoribus, ejusque varietate*, quas hic recoquere animus non eſt. Hic paucula tantum delibabimus, ad utramque HISTORIAM, tam CIVILEM, quam ECCLESIASTICAM, ſpectantia, & quidem libros compendiarios, nam ipſos Hiſtoricos ut curioſius perſequamur, ſupervacanea opera eſt, cum jamdudum in hoc argumento verſati ſint G. J. Voſſius, in Opere *de Scriptoribus Hiſtoricis*, & qui ſupplementa in illum ſcripſere, Joh. Hallervordius, Bernh. a Mallincrot, ac Chriſtophorus Sandius; In Eccleſiaſticis vero Rob. Bellarminus, ejusq; novus Editor, cum inſignibus Auctariis, Phil. Labbeus.

Qui-

Digitized by Google

Quibus ſpecilegia forte non pauca addi poſſent per ſingulos Auctores, prout vel dies diem docet, vel Auctores novi Editionibus antiquis emendandis operam ſuam impendunt. Succeſſu enim temporum perfectiſſimæ procurantur Editiones, & nunquam edita è Manuſcriptis in vitam quaſi revocantur. Olim quidem Germani, nunc vero Galli, & aliqua ex parte etiam Britanni, in Hiſtoricis ac Patribus emendandis, nec ſumptui parcunt, nec labori. Quot non prodierunt in Gallia magnifica Patrum & Hiſtoricorum Opera? Habemus *Hiſtoriæ Byzantinæ Corpus*, Auguſtum plane & Regium. Habemus in Collectionibus Conciliorum, cæterarumq; antiquitatum Eccleſiaſticarum, Herculeos labores, & profecto eam ob cauſam Gallis univerſus literatus Orbis obſtrictus eſt, quod fontes ſapientiæ & Hiſtoriæ, tam divinæ, quam humanæ, recludere laborent, eosq;, quoad ejus fieri poteſt, ſinceros nobis ſuppeditent.

Veniamus primum ad HISTORIAM CIVILEM, cujus Scriptores 2
qua Methodo legendi, quove ordine, à pluribus dictum eſt. Mihi non diſplicet exiguus libellus Degorei Whear, Angli, qui *Relectiones Hyemales*, ut vocat, ſcripſit, *de Ratione & methodo legendi Hiſtoriam Civilem & Eccleſiaſticam.* Scripſit & Thom. Dempſterus accurata de unoquoque ætatis cujusvis Hiſtorico judicia, teſte Erythræo, in ejus Vita, *Pinac. I. p. 26.* Scripſit & Carolus Sigonius de *Romanis Hiſtoricis Judicium*, ac Franc. Mottæus Vayerus in libro Gallico de Veteribus ac præcipuis Hiſtoricis, Græcis & Latinis, agit. Exſtant etiam Balth. Bonifacii *de Romanæ Hiſtoriæ Scriptoribus, ab U. C. ad Caroli M. ætatem, Exerpta* e Bodino, Voſſio, ac aliis. Mart. Zeileri *Catalogus Hiſtoricorum* totus pene e Voſſio eſt ex ſcriptus. Promiſerat quoq; Lud. Jacobus a S. Carolo *Paralipomena* quædam *ad Voſſium de Hiſtoricis Græcis & Latinis*, teſte Labbeo *in Bibl. Bibl. p. 118.*, quæ equidem edita eſſe non credo. Præ cæteris commendanda eſt Pauli Bolduani *Bibliotheca Hiſtorica*, ſane locupletiſſima, in qua Hiſtoricos & Geographos, tám univerſales, quam particulares, Vitarum item & Genealogiarum Scriptores, ea recenſet Methodo, ut vix accuratior Catalogus dari poſſit. Addi huic poteſt *Catalogus Bibliothecæ Cordeſianæ*, a Gabr. Naudæo editus, in quo ſelecti comparent Hiſtorici. Sunt & alii quidam de hoc argumento minuti Auctores, quibus non eſt opus immorari. Ad generales Hiſtoriarum Scriptores referendi etiam Lexicographi Hiſtorici, quos quidem hic deſideramus. Omnia enim ſunt imperfecta & manca. Quod Carolus Stephanus *Dictionarium* ſcripſit, tempore omnibus quidem prius eſt, ſed ne nunc quidem, ut a Nicol. Loydo interpolatum eſt & auctum, omnibus numeris eſt abſolutum. Idem eſto Judicium de J. Jac. Hoffmanno, quanquam is *Lexico* ſuo, tanquam Voragine quadam, omnia abſorpſerit Geographica, Poetica, Hiſtorica, Genealogica. Utinam

prodirent *Thom.* Reineſii in *Carolum Stephanum* labores, accuratior fortaſſis tunc illa cura eſſet.

3 Ad ARTEM HISTORICAM pertinet Gerh. Joh. Voſſii liber hujus argumenti, qui Lugd. Bat. prodiit A. 1653, *in 4.* Jacobus Mazonius quoq; ſingulari libro de hoc argumento egit. Omnium vero diligentiſſime & maxima cum cura Auguſtinus Maſcardus, in Libro Italice ſcripto, *dell' Arte Hiſtorica*, Venetiis edito A. 1655. *in 12.* Erat vero ille Urbani VIII. Cubicularius, Poëta, Oratorq; præſtantiſſimus. Appendicem ad illam Artem Hiſtoricam Maſcardi ſcripſit Paulus Pirani da Peſaro, *in 4to.* editam, Venet. A. 1646. Non contemnenda etiam eſt Franc. Balduini J Cti, *Inſtitutio Hiſtorica*, *in 12.* edita, ubi illa præcipue tanguntur, quæ ſunt Juridici argumenti. Addantur his Joh. Jov. Pontani *Dialogus de Hiſtoriis*, Franciſcus Robortellus *de Hiſtorica Facultate*, Florent. *in 8.* 1548. Ant. Riccoboni *de Hiſtoria Commentarius*, Venet. 1568. *in 8.* & Paulus Benius, Eugubinus, qui *de Hiſtoria librum* ſcripſit, editum Venet. 1622. *in folio.* Elegans eſt Reineri Reineccii liber, cui tit. *Methodus legendi Hiſtoriam ſacram & profanam*, editus *in folio*, Helmſtadii A. 1583. Ejus editio ſecunda prodiit *in 4to.* ibid. anno 1660. Erat Vir ille in ſtudiis verſatiſſimus, magniq; ſuo tempore nominis. Joh. Bodinum pene omiſeram, qui primo loco poni debebat. Ejus *Methodus Hiſtoriarum*, & ſeorſim, & cum aliis, edita eſt: ſeorſim Argentor. A. 1627, & multis in locis aliis, *in 12.* cum cæteris vero ejusdem argumenti Scriptoribus, Franc. Patricio, J. Jov. Pontano, Huberto Folieta, Franc. Balduino, Joh. Ant. Viperano, Dav. Chytræo, Cælio Secundo Curione, Simone Grynæo, aliquot Tomis, *in 8.* Baſileæ editis, & ob argumenti conformitatem junctis, prodiit. Neq; omnino contemnendus Frid. Tilemanni *Diſcurſus Philologicus de Hiſtoricorum delectu*, Wittebergæ A. 1597. *in 8.* editus, qui Bodini tamen in plerisq; legit veſtigia. Ad Generales Scriptores quoq; referendus omnino eſt antè nobis laudatus Joh. Henr. Bœclerus *de Utilitate ex Hiſtoria Univerſalis Scriptoribus capienda.* Quod Stylum Hiſtoricum attinet, legenda eſt Diſſertatio Caſp. Scioppii *de ſtylo Hiſtorico*, quæ jungitur ejus *Infamiæ Famiani.*

4 HISTORIÆ UNIVERSALIS multa circumferuntur Compendia, de quibus non eſt ut multum ſolliciti ſimus. Joh. Cluveri, qui ipſis Hiſtoricorum Verbis, quaſi per Centonem concinnatis, omnia proponit, *Epitomen Hiſtoriæ* ego cæteris prætulerim, quanquam & alii habeant, quo ſint commendandi. Nam Joh. Micrælii *Lexicon*, quod vocat, *Hiſtoricum* elegans eſt, & multa in iſta brevitate complectitur, modo corrigantur errores, qui in illo habentur, Chronologici & Genealogici. Chriſtoph. Heidmanni *Epitome Hiſtorica*, quosq; pervenit, diligenter ex Hiſtoriis omnia recenſet. Marci Zuerii Boxhornii, quæ vocatur *Chronologia*, non tam Chronologiæ nomen meretur, quam Hiſtoriæ Civilis & Eccleſiaſticæ quidam Index eſt, ad temporum qua-

qualemcunque terminum alligatus. Non enim accuratus in Chronologicis eſt, & admodum præterea imperfectus. Optimum ſane eſt rerum Civilium compendium, nam pleraque Hiſtoriæ capita, & quæ dependent ex mutationibus Politicis momenta, attingit. Exſtat & Joh. Gualtheri *Chronicon Chronicorum*, aliquot *Tomis in 8.* adornatum, cujus Autor perhibetur eſſe Janus Gruterus, qui nomen ſuum diſſimulavit, quod multa in illo Chronico poneret, non usque adeo ſecure ponenda. Joh. Sleidanus, ejusque continuatores, Æg. Strauchius & Conr. Sam. Schurzfleiſchius, exigui compendii loco eſſe poſſunt, ſed poſteriorum illorum labor accuratior eſt, quam ipſius Sleidani.

Hiſtoria ſecundum temporum Calculum inſtituta, CHRONOLOGIA 5
dicitur, in qua tot pene diverſæ ſunt ſententiæ, quot capita. Deſperatus hactenus labor fuit Conciliatio Chronologorum, vehementer enim à ſeipſis diffident. Joſ. Scaligerum habemus, qui Herculeo plane conatu, auſus eſt *emendare tempora*; ſed habuit multos in hoc negotio adverſarios, quorum doctiſſimus eſt Jeſuita Dion. Petavius, cujus exſtat *Doctrina temporum, in folio, Tomis duobus* concinnata, qua fundamenta ſua Chronologica, Scaligerianis Hypotheſibus adverſa, proponit. Non defuerunt etiam alii, ſed minorum gentium Adverſarii, qui paſſim inſultarunt Scaligero. Nactus tamen ille eſt rationum ſuarum propugnatorem Sethum Calviſium, qui ſuper Eclipſium fundamento, conſilio propemodum divino, ex Aſtronomia, per Scaligerum, ſuggeſto, *Chronologicum Opus* exſtruxit, quod Scaliger ſummis in cœlum effert laudibus. Succeſſerunt ſequentibus temporibus plurimi alii, qui novas miſcuerunt cum Scaligerianis Hypotheſes. Quidam plane in diverſas partes abiere, ut Jac. Gordonus, Rob. Bailius, Thom. Lydiat, aliique. Aliqui myſticas temporum rationes è ſacris eruere laborarunt, uti fecit Joh. Jac. Hainlinus, nec non Hieron. Vecchiettus, in vaſtiſſimo & ſumtuoſiſſimo *Chronologiæ* ſuæ Opere, de quo ille multa mira magnaque promittit. De illo judicium vide Erythræi, *Pinac. I. p. 114.* Sed immorari his non eſt opus, quos ſomniis ſuis, doctiorumque ludibriis, relinquimus. Vid. de Scriptoribus Chronologicis Voſſius *in lib. de Hiſtor.* & *Mathematicis*; nam hæc doctrina tam ad hos, quam ad illos, pertinet. Uſui accommodatiſſimum eſt Chriſtoph. Helvici *Theatrum*, qui Scaligeri & Calviſii calculum ſequitur. J. Henr. Alſtedii *Chronologia*, quanquam eleganti Methodo adornata, ut LLCC. Chronol. inſtar eſſe poſſit, multa habet in tempore errata. Cœterum & Æg. Strauchius *Breviarium Chronologicum* ſcripſit, in quo proponuntur variæ quæſtiones de argumentis Chronologicis. Omiſi inter Hiſtoriæ Generalis Compendiarios Scriptores Chriſtoph. Ad. Rupertum, cujus exſtant *Obſervationes in Synopſin Hiſtoriam Chriſtoph. Beſoldi*, elegans Opus, in quo invenias nonnunquam reconditiores ad Hiſtoriam notas.

Vocan-

Digitized by Google

6 Vocantur & CHRONICA, quæ certorum temporum, & certarum Regionum aut Urbium, Hiſtoriam tractant, ad perpetuam temporum ſeriem alligatam. Multa illorum habemus in Hiſtoria mediæ ætatis, à Monachis plerumque ſcripta, ſtylo quidem inculto & barbaro, ac mirificis præterea fabulis referta; quorum tamen cognitio non eſt ſpernenda. Ex hoc enim ſterquilinio eruenda altis immerſa tenebris veritas, ac fuerunt noſtro tempore Viri, qui maximum ſibi nomen illorum cognitione pepererunt, & ad Hiſtoriam illius temporis illuſtrandam feliciſſime iis uſi ſunt. Multa paſſim in cœnobiis talium Manuſcriptorum Chronicorum latent, è quibus ingens Volumen, Gallicam continens Hiſtoriam, concinnavit Phil. Labbeus, ac Pariſiis edidit *in folio.* Eorum nomina & ſcripta ap. Voſſium, ejusque Suppletores, videre licet. Hoc tempore, in Academia Julia, multa illorum Scriptorum publicarunt, tum Henr. Meibomius, tum Herm. Conringius ac Joh. Joach. Maderus. Et Conringius quidem ex illis magnam juris publici, tam Germanici, quam aliarum gentium, hauſit notitiam. Fuit & ſingulari iſtius Hiſtoriæ Mediæ notitia præditus Petrus Caſanova, Gallicus Scriptor, de quo Medonius hæc habet in vita ejus: *Quod ea ſagacitate illam perſcrutatus ſit, ut nihil eorum temporum adeo tenebris obductum fuerit, quod non illuſtrarit, inque illum ordinem omnia redegerit, ut luculento aliquo Opere, ſed perfecto, omne ejus Hiſtoriæ latifundium exhaurire voluerit.* Sed Fata interceſſerunt tam præclaro operi, & nobis illud inviderunt. Cæterum & illorum temporum Chronica, aliaque Opera Chronologica, non levi cura enarrantur *in Bibliotheca Thuana, p. 265, 266, & ſeq.*

7 VARIARUM GENTIUM HISTORICOS, qui & ſtatum Rerumpubl. & res geſtas deſcribunt, diligenter recenſet Conringius *in Collegio Manuſcripto Rerumpubl.* Debent & notari Hiſtoriæ CERTARUM URBIUM quæ vernaculis linguis ſcriptæ ſunt; Et in Germanica quidem lingua tam amplum earum habemus numerum, ut vel integram ex iis Bibliothecam exſtruere poſſimus. Nec facile credat aliquis, quam ſint illi Auctores ad juris publici cognitionem utiles. Unum illud Chriſtoph. Lehmanni *Spirenſe Chronicon*, magna diligentia conſcriptum, quid non habet rerum, ad ſtatum Germaniæ perdiſcendum utilium? Solent & latitare paſſim in Archivis Scriniisque publicis, vel in privatorum Bibliothecis Chronica, à privatis conſcripta, quæ fidem interdum merentur præ publicis; Solet enim veritas magis nuda in illis proponi. Nam quæ illo fine ſcribuntur, ut edantur, multa diſſimulare neceſſe habent. Si quis populorum Urbiumque Hiſtoricos, ordinate collectos velit, & ſecundum ſeriem locorum, is utatur Bolduani *Bibliotheca Hiſtorica*, & illa, quam ſupra laudavimus, *Bibliotheca Thuana*, ubi, ſecundum regiones & urbes, Auctores diſponuntur. Hiſtoriam Europæ totius Italica lingua orſus erat Joh. Barclajus, qui tamen illud Opus non complevit. Manuſcriptus ille liber adhuc hodie ſupereſt, teſte Craſſo, in ejus Vita, *P. I. p. 205.*

Ad Hiſtoricos Scriptores pertinent etiam BIOGRAPHI, ſive Proſopographi, qui ſcripſerunt Illuſtrium Virorum Vitas vel univerſales, vel particulares. Univerſales voco, qui multorum Vitas ſcripſerunt, particulares, qui Viri unius Hiſtoriam ſcribunt. Gallica lingua ſcripſit Ant. du Verdier, tria Volumina *in folio*, ſub tit. *Proſopographiæ Univerſalis*, in qua ſtricte vitas & res geſtas, quà Veterum, quà Recentiorum Virorum Illuſtrium deſcribit. De cæteris Vitarum Scriptoribus in ſuperioribus, (*Tomi ſc. I, Lib. I, c. 19.*) multa monuimus, quæ hic non repetemus. 8

Extendit ſe Hiſtoria non tantum ad civiles Actiones, aut bellicas, ſed & ad res omnes. Sed poſterior acceptio nimis lata eſt, neque ad nos ſpectat. Hiſtoria enim literaria ac naturalis huc non pertinet. Sola rerum civilium Hiſtoria hujus argumenti eſt. Sed magis ad Politicam ipſam ſpectat Hiſtoria PARTIUM ad REMPUBL. PERTINENTIUM, ut ſi quis Hiſtoriam militiæ navalis, commerciorum, bellorum, &c. ſcripſerit: Ii Autores mirifice juvant rem Hiſtoricam. Niſi enim ob uſum Civilem diſcatur, fruſtra eſt Hiſtoriæ omnis lectio. Optat Bœclerus *in Diſſertatione de Utilitate ex Univerſalis Hiſtoriæ cognitione capienda*, ut quis integram Commerciorum Hiſtoriam concinnare velit, quam intactam hactenus ille eſſe ait, cum tamen ſit Reipubl. utiliſſima. Ideam quandam ejus ſingulari Diſſ. dedit Ad. Tribbechovius. Hiſtoria Militaris antiqua & nova magnam lucem adfert Hiſtoricis, quale Opus parabat Rœdbodus Hermannus Schelius, ut videmus *in notis* ejus *ad Caſtra Polybiana.* Idem in animo habuit Cl. Salmaſius, à Principe Arauſionenſi ad tale Opus ſcribendum incitatus, cujus nunc fragmentum ſupereſt. *Hiſtoriam Navalem*, præter Joh. Schefferum, *in Lib. IV. de Militia Veterum Navali*, Thomas Rivius aliquatenus deduxit, *in Hiſtoria ſua Navali antiqui, medii, & novi Seculi: Hiſtoriam medii ſeculi* ego tantum vidi, cæteræ an & quando prodierint, equidem ignoro. Operæ ſane pretium fecerit, ſi quis perfectum abſolutumque hunc laborem dederit. Quod veterem Hiſtoriam navalem attinet, ejus ſummariam delineationem dedit J. Henr. Bœclerus, in Diſſertat., quæ inſcribitur: *Argo Nova.* Sed reconditum hoc argumentum eſt, &, quoniam deſtituimur fide dignis monumentis, vix quicquam feliciter efficietur. Dependet alioquin ex hoc labore magnam partem doctrina de Coloniis gentium, de Commerciis antiqui orbis, & ſimilia. 9 11

GENEALOGIARUM Scriptores ad Hiſtoricos ſpecialisſimos etiam referendi ſunt. Habemus autem & hic Scriptores, tam generales, quam ſpeciales. De Romanis Familiis Joh. Glandorpius Onomaſticon ſcripſit, ut ſupra vidimus, ſed eſt tantum Onomaſticon aut Lexicon, non vera Genealogia. Opus optimum, quod hoc in argumento prodiit, eſt Hieron. Henningii *Theatrum Genealogicum*, præclarum Opus & rarum, præcipuè Francorum Regum Hiſtoria Geneologica cum cura & diligentia deducta eſt. Il- 10

lum ſecuti ſunt poſtea Scriptores multi alii, Ant. Albizius, Nic. Rittershuſius (in quo tamen non pauci ſunt errores), & noviſſime Phil. Jac. Spenerus. Sunt & Hiſpanis, Gallis, Italis, ſui Scriptores Genealogici, quos non opus eſt adeo morari, cum illorum uſus non ſit tanti, niſi forte, quod illuſtriores Principum familias attinet, qui cum Principibus Germanicis aliqua affinitate juncti ſunt. Eos magno numero videre licet in *Bibliotheca Thuana*. Specialium Familiarum Scriptores non pauci ſunt, ſunt & qui Nobilitatem certæ cujusdam gentis per Genealogias deduxerunt: Qui labor non omnino inutilis eſt. Quoniam enim è Nobilibus deligi ſolent Viri ad adminiſtrationem, tam Civilem, quam Militarem, ideo ſpecialiſſima hæc Hiſtoria etiam hac in parte juvare doctrinam Politicam poteſt. Omnino expediret in Germania hiſtoriam certorum Principum, Comitum, accuratius deſcribi, neq; tantum jejuno illo modo, quo Genealogiæ per tabellas proponuntur, ſed methodo quâdam pleniore, ut & Hiſtoria quædam ſtrictior Genealogiæ adjiciatur. Non contemnendum hujus rei Specimen præbuit Tobias Pfannerus in libello *de præcipuis Principum Germaniæ Familiis*. Poſſent & Genealogicæ recenſioni adjici Pacta Illuſtrium illarum familiarum, & ſimilia, unde optima eſſe poſſit Juris publici cognitio. Hiſtoria enim Germaniæ Germanorumq; Principum accurata unicam illam præcipuamq; Juri publico lucem accendit, hinc dependent omnia.

11 LOCI COMMUNES HISTORICI & CHRONOLOGICI vel ſecundum claſſes rerum, vel ſecundum claſſes Rerumpubl., vel ſecundum ſeriem temporum, inſtitui poſſunt, pro ſcopo cujusvis. Primus ille modus nihil aliud pro fine habet quam ipſam temporum notitiam in certis quibusdam rebus. Eo modo adornavit *Chronologiam* ſuam *Alſtedius*, quæ & ſeorſim, & junctim cum ejus Operibus, prodiit. Vehementer labor ille prodeſt ad accuratam omnium rerum hiſtoriam, per tempora ſua deductam, quem ſi quis ab ineunte ætate inſtitutum continuaverit, magnum ſibi theſaurum ſucceſſu temporis comparabit. Opus illud Alſtedianum mancum multilumq; eſt, & indicis tantum loco: multis modis in immenſum talia augeri poſſunt. Immiſcuit quidem & Gentium Rerumpublicarumq; Hiſtoriam Alſtedius, ſed illis ſingularem ego librum deſtinarem. Polixius enim tale Opus eſt, quam ut ſimul cum cæteris miſceri posſit. Cum enim ad uſum in doctrina civili inſtituantur talia Excerpta, ſeparatim illa colligenda ſunt. Denique qui præcipua rerum momenta ad certum ordinem temporum colligunt, ſine ſeparatis rerum claſſibus, illi Chronologiam tantum reſpiciunt: atq; his inſervire poterit *Chronologia* M. Z. Boxhornii, quæ ad uſum Civilem & Eccleſiaſticum accommodata eſt, ad cujus ductum iſta quoq; notari poſſunt, quæ illic non continentur.

Veni-

Veniamus ad HISTORIAM ECCLESIASTICAM, de qua paucula 12
delibanda ſunt. Eſt vero illa vel *totalis*, vel *partialis*. Univerſalis eſt vel *diffuſa*, vel *compendiaria*. Centuriatores Magdeburgenſes primum Univerſale aliquod Opus inſtituerunt, quibus ut paria facerent Pontificii, Cæſar Baronius *Annales* ſuos contexuit, qui, Scaligero Judice, pleraq; ſumſit è Centuriatoribus. *Annales* Baronii continuarunt Abr. Bzovius & Odericus Rainaldus, cujus Tomi 14. editi ſunt Romæ *in folio*. Henr. Spondanus *Epitomen Annalium Baronii* ſcripſit Pariſiis A. 1639. editam *in folio*. Aug. Torniellus vero *Annales ſacros & profanos ab Orbe condito ad Paſſionem Chriſti*, Opus quaſi prævium Annalibus Baronianis, Francofurti 1611. *in folio*, editum. In Baronii exiguam Annalium partem extant Js. Caſauboni *Exercitationes*, quem laborem continuavit per aliquot annos Dn. Ad. Tribbechovius. Quædam Theologicorum in illis Dogmatum, in quibus Pontificii à nobis diverſum ſentiunt, refutavit Dn. D. Kortholtus. Parabat *Animadverſiones in Baronii Annales* Cl. Salmaſius, teſte Craſſo in *Elogiis Hominum Litt. T. 2. p. 211*. Idem memorat, à Paulo Benio ſcriptas eſſe *Diſputationes de Annalibus Baronianis, Part. II. p. 83*. In eosdem *Annales* Dav. Blondellus integrum Opus affectum habuiſſe dicebatur, quæ fama commovit Magiſtratum Amſtelodamenſem; ut ex Bibliotheca ejus pararet ſibi *Annales* Baronianos magno ære, quibus notæ ab ipſo marginales adſcriptæ erant, ſed tentata tantum ab illo res fuit, neq; amplius quicquam ſub illius nomine comparuit. Non ita pridem editas illas notas vidi ſingulari quôdam *in folio*. libro, ſed tenui. Si Caſaubonus ſupervixiſſet, palmam ab hac palæſtra referre potuiſſet. Ille enim tanto labori erat par, qui ad manus habebat Bibliothecam Regis Galliæ, & ipſe cognitione Antiquitatis Eccleſiaſticæ inſtructiſſimus erat. Nam quanquam ingenio inter noſtros etiam multi non deſtituuntur, deeſt tamen apparatus librorum huic rei neceſſarius. Multa à Baronio in ſubſidium vocantur, quæ vix alibi, quam in Bibliotheca Vaticana, reperias. Poſt Caſaubonum Blondellus huic rei poterat adhiberi, quem ego præ Salmaſio ad tale Opus ſcribendum aptum fuiſſe crediderim. Qui adverſus Caſaubonum Vindicias pararunt, J. Cæſ. Bulengerus & Herib. Rosweidus, nihil habent, in quo cum ipſo conferri poſſunt, & ſatis illum adverſus hos Inſultatores defendit Richardus Montacutius. Idem Caſaubonus ſcripſit librum *de Libertate Eccleſiaſtica*, ab ipſo Galliæ Rege incitatus, adverſus Pontificem, cujus mentionem facit Colomeſius *in Opuſculis ſuis p. 127.*, quod ſc. viderit apud Marquardum Gudium, impreſſum A. 1607. *in 8*. Nomen Caſauboni notaverat in Frontiſpicio libri Joſias Mercerus, Socer Salmaſii, ſua manu, & ſub finem paginarum, quæ procedunt usq; ad *numerum 264.*, iterum notavit Mercerus: *cætera, rebus mutatis, non ſunt edita*. Compoſitis enim Venetorum cum Pontifice litibus, Henricus IV., Rex Galliæ, Librum juſſit ſupprimi. Addit ul-

terius Colomeſius Illuſtrationem horum verborum ex Jac. Capello, quæ illic legatur; Fragmentum hujus libri notat Placcius, *in Libro de Anonymis c. 2. p. 22.*, Melch. Goldaſtum inſeruiſſe *Monarchiæ* ſuæ *Imperii Tom. I. p. 674. ſeqq.*

13 COMPENDIARIAM *Hiſtoriam Eccleſiaſticam* à nullo habemus ita tractatam, ut illo acquieſcere poſſimus. Non contemnendum eſt *Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Compendium Gothanum*, quod à Vito Lud. Seckendorfio & J. Henr. Bœclero concinnatum creditur. Apud Reformatos Frid. Spanhemius operam illam ſuſcepit, qui Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ prima lineamenta duxit, edita A. 1675. Lugd. Batav. *in 12.* ſub titulo *Introductionis ad Hiſtoriam, & Antiquitates ſacras*, cum *Appendicibus, Chorographica, & Critica.* Eſt vero liber ille Epitome tantum & prodromus Operis majoris, ſed optimè ad inſtituendam juventutem comparatus, nam per ſecula Hiſtoriam deducit, ſub certis ejus capp. adeo ut ſtatim pateat, quidnam ſingulis ſeculis contigerit. E Recentioribus Scriptoribus non pauca adducit, non diſſimulans ipſorum, vel ſcripta, vel ſcriptorum argumenta. Utilisſimus aliquando liber ille major erit, quando prodibit. Idem quoq; Autor ſcripſit *Introductionem ad Geographiam Sacram, Patriarchalem, Iſraëliticam, & Chriſtianam*, hancq; per Romanum omne Imperium, ante & poſt Conſtantinum M., & per Provincias Barbaricas, deduxit. Liber ille quaſi manus jungit cum Hiſtoria Eccleſiaſtica, cujus non eſt accurata ſine Geographia cognitio. Sumpſerat, quod religionem Chriſtianam ſpectat, & Aubertus Miræus ſibi hoc argumentum tractandum *in libro de Statu univerſi Chriſtiani orbis*, ubi Pontificiæ religionis per totum terrarum orbem diſſeminationem hiſtoricè propoſuit. Qui liber utilis eſt ad Pontificiæ religionis Politiam accuratius pernoſcendam. Quod Indicas Gentes attinet, Joh. Hornbeckius videri poteſt ſingulari lib. *de converſione Barbarorum*, Lugd. Batav. *in 4.* edito. E Pontificiis recentioribus præſtantiorem non habemus, qui per ſecula Hiſtoriam Eccleſiaſticam deduxerit, quam Antonium de Godeau, Virum doctiſſimum & Epiſcopum, eum ſc. qui Pſalmos Davidicos in verſus elegantiſſimos Gallicos convertit. Prodiit Gallicâ Linguâ Opus ejus aliquot Tomis *in folio*, nunc vero recuſum eſt in Batavia minutiore Charactere. Præfatio ejus libri eſt luculenta, multaq; habet de defectibus Scriptorum Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ. Ingenue enim ſcribit, ut ſolent omnes Galli, neq; ipſius Baronii errores diſſimulat. Solent in illo Itali eſſe parciores; memini tamen Alexandrum Taſſonum, Virum doctiſſimum Italum, ſed tamen & dicaciſſimum, editioni paratum habuiſſe librum *della Hiſtoria Eccleſiaſtica & Secolare*, in quo Baronii *Annales* examinat majori libertate, quam aliqui factum vellent, ut ajunt Joh. Bapt. Laurus & Leo Allatius *in Apibus Urbanis*. Plura alia circumferuntur Compendia recentiorum Scriptorum, & plures ſunt Antiquæ Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ Scriptores, quos, ſecundum ordinem ſeriemq; ſuam, recenſent

cenſent Nomenclatores Scriptores Bibliothecarii. Illorum nomina recenſere ſupervacaneum eſt; quid enim attinet circa lacunas operoſum eſſe, cum habeamus fontes? Exſcribunt illi ſe mutuò. Non prætereundus tamen eſt Joh. Henr. Hottingerus, cujus *Hiſtoria Eccleſiaſtica* ſatis quoque diligenter ſcripta eſt, imprimis recentior, ubi in tempora Reformationis incidit.

RECENTIORIS hujus TEMPORIS pleniorem HISTORIAM in Proteſtantium Eccleſia merito deſideramus. Nam licet Joh. Sleidanus initia bene ſatis complexus fuerit, & Georg. Cœleſtinus Hiſtoriam A. C. ſcripſerit, Henr. Höpfnerus quoque *Saxoniam Evangelicam*, multa tamen ſpecialius poterant diduci. Sed neque hic omnia impunè ſcribuntur. Nam, ad ſubterfugiendam invidiam, non eſt conſultum omnia attingere. E Pontificiis Ludov. Maymbourg hoc tempore omnium Sectarum Hiſtoriam ſcribere aggreſſus eſt, & candorem aliquem præ ſe fert; multa tamen in illo deſiderantur. Scripſit is *Hiſtoriam Lutheraniſmi*, *Hiſtoriam Calviniſmi* (cujus cenſuram nuper Theologus Reformatus dedit), *Hiſtoriam Arrianiſmi*, qui libri ad hæc tempora cognoſcenda utiles ſunt, modo cum judicio legantur; neq; enim homini Pontificio per omnia tutò poteſt credi. Hottingerus *in Bibliothecario quadripartito* refert, habere ſe omnium iſtorum temporum Theologorum MSStas Epiſtolas, tam Proteſtantium, quam Reformatorum, quem ille non immerito Theſaurum incomparabilem vocat. Ex his monumentis multa poterant ad talem Hiſtoriam illuſtrandam afferri, ſed perierunt omnia hæc molimina in aquis, cum ipſo Autore. 14

Sunt & alia COMPENDIA Hiſtoriæ Eccl., HÆRETICORUM ſcil., à quibus cavendum eſt. Hos inter præ cæteris nomino Chriſtoph. Sandium, cujus exiit olim *Nucleus*, & poſtea integrum *Syſtema Hiſtoriæ*, præcipuè primorum ſeculorum. Operæ pretium faceret, ſi quis ex Orthodoxis Theologis hujus libri inſidias detegeret. Prodiit & nuperrimè A. 1681. Lugd. *in 4to.* & Amſtelod. *in 12.* à Jacobo Benigno Boſſueto, Epiſcopo Condomenſi, *Diſcurſus ſuper Hiſtoriam Univerſalem*, Gallica L., ad Delphinum, in quo, præter mutationes Imperiorum, Succeſſio religionum etiam proponitur, ſed tantum usq; ad tempora Caroli M. Non vidi ipſe hunc librum, ſed Lipſienſes in *Actis ſuis A. 1682. p. 215.*, elogium aliquod illi ſuſpendunt. 15

Ut in Hiſtoria Civili, ita & Eccleſiaſtica, quædam ſunt conſcripta LEXICA facientia ad intellectum Patrum & Conciliorum, in quibus occurrunt ſæpe termini, ac voces vulgo ignotæ. Sunt Joh. Ludov. de la Cerda *Adverſaria* in hunc finem ſcripta, nunc vero, poſtquam Caroli du Freſne *Gloſſarium* prodiit, omnia puto *illi* transſumpta. Et illa quidem Lexica voces tantum ſpectant. Sunt vero, qui Ritus & Antiquitates ſimul congerunt per Indicem, ut fecit Joſua Arndius, cujus exſtat *Lexicon Antiquitatum Eccleſiaſticarum in 4to.* Subjunxit Autor ille etiam Catalogum de præcipuis Scriptoribus Eccleſiaſticis, ad Bernhar- 16

dum usq;, *à p. 685. ad p. 1086.* Eſt & Italicâ linguâ ſcriptus liber, cui tit. *Notitia de Vocaboli Eccleſiaſtici, Con la dichiaratione delle Ceremonie, & Origine delle riti ſacri, voci barbare, è fraſi uſitatè da ſancti Padri, Concilii è Scrittore Eccleſiaſtici, raccolta da Dominico Magri, Malteſe,* in Venetia A. 1675. *in 4to.* Superiori Anno Joh. Caſp. Svicerus, Canonicus & SS. LL. Profeſſor Tigurinus, *Theſaurum Eccleſiaſticum* ſcripſit, è Patt. Græcis ordine Alphabetico concinnatum. XX. Annorum labor eſt, & colliguntur in illo non Voces ſolum, ſed & varii Ritus Eccleſiaſtici, dogmata Orthodoxorum & hæreſes conferuntur, hodierna item dogmata cum antiquis. Subjicitur Index triplex, unus Autorum, ex quibus ille *Theſaurus* collectus, alter Locorum Scripturæ explicatorum, Tertius rerum & verborum, in toto hoc *Theſauro* occurrentium. Promiſit idem Autor in *præfatione Lexicon Græcum minus, & Lexicon Græcum majus, duobus Tomis in fol.*, quod à ſe magno labore collectum eſſe teſtatur.

17 Quod ſi jam ad ipſos SCRIPTORES ECCLESIASTICOS deſcendere velimus, ratione argumentorum illi eſſent diſpeſcendi, ac comprehenderentur ſic ſub nomine Eccleſiaſticorum Scriptorum Patres univerſi, de quibus poſſent multa dici, tum ratione Editionum, tum ratione mutilationum, tum ratione adulterationum, quod poſtremum argumentum Joh. Dallæus præ cæteris inſigniter tractavit. De Scriptis Patrum Phil. Labbeus, poſt Bellarminum, prolixè egit. Ille enim Bellarminum *de Scriptoribus Eccleſiaſticis* ſupplevit, quo carere in hoc argumento non poſſumus, quanquam Scriptore maledicentiſſimo, & in Proteſtantes admodum furioſo. Vocetur & in ſubſidium *Thuana Bibliotheca*, ubi ſecundum ordinem Annorum, recenſentur, optimæq; Editiones habentur, exceptis iis, quæ poſt illa demum tempora lucem aſpexerunt. Inter quas eſt Origines, eleganter latine redditus, & cum Comment. editus, a Pet. Dan. Huetio.

18 Huc pertinent Notitiæ Epiſcoporum & Epiſcopatuum, de quibus per ſingulas gentes exſtant libri. Adde Autt., qui ſcripſerunt Vitas Patrum, Sanctorum & Martyrum, varia illa Martyrologia, & qui de Ordinibus Religioſis ſcripſere, deque horum Cœnobiis & Collegiis. Habemus pene ſingulorum Ordinum Annales, à certis Autoribus ſcriptos. Franciſcanæ familiæ Annales Franc. Gonzaga dedit, Annales Capucinorum Zach. Boverius, teſte Craſſo *in Elogiis Hom. lit., P. I., p. 242.* Editum & eſt ſingulare *Monaſticon Anglicum.* Claud. Robertus *Galliam Chriſtianam* ſcripſit, in qua agit de Officialibus ſacris Galliæ, Ferd. Ughellus *Italiam Sacram*, Opus vaſtiſſimum, & novem *in folio* Tomis comprehenſum, in quo agit de omnibus Epiſcopatibus Italiæ, Opus laborioſum ſane eſt & doctum. Spectant huc omnes Autores, qui Hæreticorum & Conciliorum hiſtoriam tradiderunt, item qui hiſtoriam dogmatum Eccleſiaſticorum, Pontificum & regiminis Eccleſiaſtici, conſignarunt. Sunt & ſpecialiores Scriptores certorum argumentorum, qui Scriptoribus

Digitized by Google

Univerſalibus facem quaſi accendunt, v. g. qui de perſecutionibus Eccleſiæ ſcripſerunt, D. Chr. Kortholtus ſcil. & Joh. Bapt. Maſculus (de quo vide Craſſum *in Elogiis Hom. Lit., P. I. p. 355.*) qui de Cruciatibus Martyrum Chriſtianorum egerunt, de quibus librum ſingularem Ant. Gallonius ſcripſit, & multa reperias *in Roma ſubterranea* Pauli Aringhi, optimo libro, & in quo multa ſunt, ad Eccleſiaſticas Antiquitates ſpectantia, loco ſæpe alieno adducta. Sunt deinde Miſcellanei Scriptores variorum rituum Eccleſiaſticorum, quales ſunt Aloyſ. Novarinus in ſuis *Selectis*, & *Schediasmatibus*, J. Bapt. Caſalius, J. Steph. Durantius, &c. Sed de his omnibus ſpeciatim agere, noſtri non eſt inſtituti, in univerſum autem plura de illis disquirere ſupervacaneum, poſtquam Joh. Andr. Boſius eruditum *Schediaſma de comparanda notitia Scriptorum Eccleſiaſticorum*, publicavit, Jenæ A. 1673. *in 4to*, in quo multa habentur, quæ lucem inferre Scriptorum Eccleſiaſticorum lectioni poſſunt.

FINIS LIBRI QUARTI.

POLYHISTORIS TOMI III.,

SIVE

POLYHISTORIS PRACTICI,

LIBER V. THEOLOGICUS,

DE THEOLOGICIS SCRIPTORIBUS.

§. I. *Amplitudo Studii Theologici. In Hiſt. & Antiqq. Eccl. Pontificij & Reformati, in Theol. Dogmatica Lutherani, præcellunt.* II. *Theologia Naturalis Priſcorum fuit Metaphyſica, à Platonicis præcipue exculta. Plato multa à Judæis & Ægyptiis hauſit. Jamblichi Lib. de Myſteriis Ægyptiorum commendatur.* III. *Laudantur, qui Theol. Naturalem è Philoſophis & Poetis congeſſerunt, Mars. Ficinus, Mocenicus, Franc. Patricius, Sibyllinis Oraculis (de quibus quinam ſcripſerint, obiter monetur) addictior.* IV. *Aug. Steuchus, cujus Operis de perenni Philoſophia, & κοσμοποιΐας, inſignia adduntur Encomia, Mutius Panſa, Steuchi ſecutus veſtigia (cujus occaſione de Nicol. Cuſani Scriptis etiam judicatur), Joh. Owenus & Sam. Parckerus, qui diſcrimen Theol. Naturalis & Revelatæ oſtenderunt. V. Relationes & Judicia de Is. Voſſii Lib. de Oraculis Sibyllinis, in Textum V. T. Hebræum injurio, & Adverſarii ejus, Rich. Simonis, Hiſtoria V. T. Critica. VI. Scriptores Theologiæ Naturalis Methodici potiores, Raym. de Sebonde, Dan. Claſenius, Pet. Muſæus, Renatusq; Carteſius, Atheiſmi falſo accuſatus. VII. Recenſus Criticus Librorum pro Veritate Relig. Chriſtianæ a Mars. Ficino, Lud. Vive, Er. Roterodamo, Pet. Ramo, Phil. Mornæo, Hug. Grotio & Pet. Dan. Huetio, editorum. Scripta Patrum contra Gentiles, Hier. autem Magii & Alph. Pandulphi de Conflagratione Mundi. Judicium de Guilh. Poſtelli Lib. de Orbis Terrarum Concor-*

cordia. VIII. *Inter Naturaliſtas eminent Edv. Herbertus, Thom. Hobbeſius & Bened. Spinoſa, quorum Adverſarii recenſentur.* IX. *Scriptores contra Atheos, Gisb. Voetius, Thom. Campanella, Paulus Sarpius, Henr. Morus, Theoph. Spizelius, Ant. Reiſerus, Franc. Cuperus, Sam. Parkerus, Chr. Joach. Jani, Joh. Lud. Fabricius (Gentium, Atheismi accuſatarum, Patronus), ac de ſingulis Judicia. Fruſtra contra Atheos e S. Script. diſputatur.* X. *Thom. Browne falſo Atheismi accuſatur. Ejus Religionis Medici, ac Pſeudodoxiæ Epidemicæ, variæ Editiones, Verſiones ac Cenſores.* XI. *Philoſophia S. Scripturæ Interpres, quæ Ben. Spinoſæ tribuitur, dextre a Lud. Wolzogenio, minus dextre a Pet. Serario, refutata. Gotfr. a Valle Ars nihil credendi, Bonav. de Periers Cymbalum Mundi, aliique Libri Athei. Marini Merſenni Comm. in Geneſin commendatur.* XII. *Argumentum contra Atheos e Scriptis Gentilium Hiſtoricum, ab Aug. Steucho, Anonymo Italo, Chr. Hofmanno & Tob. Pfannero, illuſtratum.* XIII. *Bibliothecarum Theologicarum Scriptores, Sixtus Senenſis, Ant. Poſſevinus, Paulus Bolduanus, Georg. Draudius, Gisb. Voetius, Gerh. Meierus, Georg. Calixtus, Sev. Walth. Sluterus, Joh. Dallæus, Th. Spizelius, & J. H. Hottingerus (cujus Bibliothecarius Quadripartitus, cum G. Calixti Apparatu Theologico, cæteris præfertur). De ſingulis Judicia* XIV. *Inter Bibliorum Editiones eminet πολύγλωττος Anglicana Briani Waltoni, Apparatu etiam inſigni inſtructa. Hottingeri de Bibliis El. Hutteri Hebræis Cenſura. De Verſionibus Biblicis P. D. Huetii Libri de Interpretatione legendi. Ejusd. Demonſtr. Evangelica, & Chr. Kortholti de Canone ac Verſionibus Scripturæ Tractatus, commendantur. Verſio Evangeliſtarum Gothica.* XV. *Commentatores S. Scripturæ Critici. Laudantur præ cæteris Hugo Grotius (in quem Esdras Edzardi ſcripſit Animadv.) & Matth. Polus, reliquorum Epitomator. Lexica, Concordantiæ, Encyclopædiæ Biblicæ.* XVI. *Commentatores Exegetici. Paraphraſes Er. Roterodami in N. T., ab Edv. Leo, aliisq;, impugnatæ. Paraphraſes Chaldaicæ. Interpretationes Cabaliſticæ Henr. Mori, & aliorum. Origenis Comm. in Joh.* XVII. *E* LLCC. *Theol. Scriptoribus Lutheranis, commendantur Phil. Melanchton (cujus Opus, uti & Mart. Buceri Comm. in Pſalmos, ſub fictis Nominibus, etiam in Italia prodiere), Mart. Chemnitius, Joh. Gerhardus & Joh. Muſæus.* XVIII. *E Pontificiis autem Dion. Petavius, de cujus non Dogmatis ſolum Theologicis, ſed & Scriptis aliis diſſeritur.* XIX. *Hæreſium Cognitio ex Epiphanio, Philaſtrio, aliisq; Recentioribus, Scriptorum vero cujusvis Sectæ Symbolicorum ex Hottingero, haurienda.* XX. *Scriptores de Religionibus Sectisque variis, Joh. Hoornbeckius, Frid. Spanhemius Iun. (cujus in Carteſianos odium notatur), Edv. Brerewoodus, I. Andr. Boſius, Alex. Roſſæus, Edv. Sandys, &c., caute, vel ob incuriam, vel partium ſtudium, legendi.* XXI. *E Scriptoribus Anti Iudaicis commendantur Raym. Martini, I. Chr. Wagenſeilius & Wilh. Schickardus.* XXII. *Ex Anti-Muhamedanis J. H. Hottingerus. Alcorani Verſiones pleræque futiles. Libri Arabum præſtantes. Hugo Grotius*

(in

(in Lib. de Ver. Rel. Chr.) & *Iac. Gaffarellus plagii in hos a Jac. Sponio accuſati, contra quem Grotius defenditur. Joh. Seldeni de Rebus Judæorum Scripta.* XXIII. *Scriptores de Græcorum Religione. Conſenſum ejus cum Pontificia falſo jactat Leo Allatius. Major ille eſt cum Doctrina Proteſtantium. Vita illorum corruptiſſima. Biblioth. Jeſuitarum Cochinenſis, MStis Orientalibus referta, Batavis in prædam ceſſit. Moſcovitarum Religio Græca corruptior. Notitia ejus ex Itinerariis Auguſtini, Bar. a Mayersberg, aliorumq; haurienda. Hiſtoriæ Schismatis inter Græcos ac Latinos Scriptores.* XXIV. *Eccleſiæ Pontificiæ Promachus præcipuus Rob. Bellarminus. Hujus Antagoniſtæ, inter quos Dan. Chamierus eminet.* XXV. *Scripta alia contra Pontificios infinita. Laus Pet. Molinæi* XXVI. *Scriptores de Primatu Papæ & Regionibus Suburbicariis. Judicia de* Cl. *Salmaſio, Jac. Perronio, Dav. Blondello, Lud. Molinæo, Jac. Gretſero, Jacobo I. Rege Britanniæ (ſub cujus larva Is.* Caſaubonus *latere credebatur), M. Antonio de Dominis, &c.* XXVII. *Scriptores de Jure Magiſtratus circa Sacra, Regimine Eccleſiaſtico, Episcopisq; & illorum poteſtate, alii item Primatus Pontificii, & Impugnatores, & Propugnatores. Gisb. Voetii Lis Canonicis mota Ultrajectinis. Elogium* Codicis *Theodoſiani Jac. Gothofredi.* XXVIII *Fraudes Pontificiæ circa Patrum Opera, Bellarmini imprimis &* Caſ. *Baronii. A quibusnam illæ detectæ. Scripta Rob.* Coci, *Joh. Dallæi, Abr. Sculteti & And. Riveti, de Patribus commendantur, nec non J. G. Dorſchei Thomas Aquinas* Confeſſor, *& Matth. Flacii* Catalogus *Teſtium Veritatis. Simile Opus ex J.* Can. *Dorſcheus meditabatur.* XXIX. Commendantur *Scripta contra Pontificios* Generalia *Joh. Meisneri (inſigniter laudati), Joh. Forbeſii & Sedanenſium, Specialia item de Juſtificatione Henr. Höpfneri, de S.* Cæna *& Transſubſtantiatione Edm. Albertini, Dav. Blondelli, Phil. Mornæi, de Imaginibus Joh. Dallæi & Lamb. Velthuſii (ob moderationem a Reformatis durioribus impugnati), de Sacramentis Joh. Dallæi.* XXX. *Pugnandum contra Pontificios ex Antiqq. Eccl., Factum id a Reformatis, qui Lutheranis proponuntur imitandi. Elogium J. G. Dorſchei.* XXXI. *De* Certa*minibus inter Pontificios Inteſtinis, Janſeniano & Anti-Jeſuitico, nonnulla. Scripta varia contra illos Satyrica.* XXXII. *Miſcella quædam de Reformatis, & Schismaticis inter eos, Amyraldiſtis, Anglicis ac Arminianis. Judicia de Marco Frid. Wendelino & Nicol. Vedelio.* XXXIII. *Miſcella de Socinianis & Neo Arianis* (*Chriſtoph. Sandio inprimis ac Mart. Ruaro*), *illorumq; Antagoniſtis.* XXXIV. *Anabaptiſtarum Annales J. Henr. Ottius publicavit. XXXV.* Chiliaſtæ *quidam (Pet. Serarius, Dan. Brenius, Jul. Sperberus, Andr. ab Hobernfeld), illorumq; Adverſarii. XXXVI. Monita de Enthuſiaſtis, ac ſpeciatim Val. Weigelio, Roſæcrucianis, Æg. Gutmanno, Jac. Böhmio, Quir. Kuhlmanno, Dav. Georgio, & Indifferentiſtis, illorumq; Impugnatoribus.*

Quo-

1 QUoniam Philoſophiam, ejusq; partes præcipuas, jam recenſuimus, ad Facultates ipſas, quas vocant, nos convertimus, & primo quidem ad earum Principem, THEOLOGIAM. Magnus eſt ille campus, ad quem decurrendum integris opus eſſet annis, librorum ſeges infinita eſt ſcribuntur & deſcribuntur toties libri, nec opus eſt farraginem illam minutorum omnium conquirere, nec Profeſſionis noſtræ. Deinde tenerrima eſt Theologia, in cujus Libb. dijudicandis facile offendimus, prout ſtudio partium hi vel illi ducuntur. Quare conſultius forte eſt manus ab his abſtinere, ne ulcera quorundam tangantur. Non deſunt Virorum doctorum Labores, qui ad παιδείαν Theologicam luculentas præferunt faces, quorum judiciis facilè acquieſcere poſſumus. Habemus, tam quoad univerſam Theologiam, quam ad ejus partes ſingulas, Autores quaſi Hodegetas, modo illos ſequamur, qui nos in devia non abripiunt, ſeu ad ſectarum ſtudia non impellunt. Et negari non poteſt, è Pontificiis, ac Reformatis multos accuratiora quædam indicaſſe veſtigia in Hiſtoria & Antiquitate Eccleſiaſticâ, quam factum eſt à noſtris, qui Theologiam Dogmaticam præ cæteris excolendam ſibi ſumpſerunt. Nos, digitum intendiſſe contenti, ad ſpecialiora non deſcendemus.

2 Quod attinet igitur præliminaria Theologiæ, agemus de THEOLOGIA NATURALI, Autoribusq; eam impenſius excolentibus. Non pertinet quidem illa ad Theologiam ſtricte dictam, ſed Philoſophiæ quaſi ſurculus eſt, &, ſi rem rectè putes, vera illa priſcorum Philoſophorum Methaphyſica, doctrinam de Deo Spiritibusq; complexa. Illam præ cæteris excoluit Plato, Platoniciq; penè omnes. Diſperſa quidem apud Platonem omnia, ſed Sectatores ejus, Proclus, Numenius, aliiq;, ſub Theologiæ nomine, Libb. ex mente Platonis ſcriptos publicarunt. Seu illam ex ſe, ſive aliunde, habuerit Plato, multa ſunt illic mirificè cum ipſis S. Literis convenientia. Et vero eſt ſimillimum, illum à Judæis accepiſſe plurima, uti oſtendit Galæus prolixè in libro Anglice ſcripto, *Aula Gentilium* (*Court of gentils*), cujus poſtrema Editio *in 4to.* Anglica locupletior eſt, quam Latina, antea edita. Sed illo ſolidius pleniusq; hoc Opus agit Pet. Dan. Huetius *in Demonſtratione ſua Evangelica*, libro multijugi eruditione referto, de quo infra plura. Veroſimile eſt, & ab Ægyptiis quædam habuiſſe Platonem, uti videre eſt è præclaro Jamblichi libro *de myſteriis Ægyptiorum*, quem in L. Lat. converſum, cum notis ſuis edidit Thom. Galæus Oxon. A. 1678. *in folio* Multa illic de Dæmonibus, eorum Evocatione, familiaritate, cultu, quæ profani aliquid & idololatrici præ ſe ferunt. Sed ſunt tamen quædam è limpidioribus fontibus hauſta. Nam ad unum Deum omnia tandem reducit Jamblichus, & Dæmonum cultum nihili eſſe concedit, ſi apud illum ſimus in gratia, quod tamen

Digitized by Google

tamen pauciſſimis contingat. Denique multa ſunt adeò ſincera, & pia, ut oblectare Lectores poſſint. Lege *Sect. V. c. XXII.*

Orti fuere deinde quidam è Recentioribus, qui ſemina hujus Theologiæ, per Philoſophos, Poëtasqꝫ hinc inde diſperſæ, velut hylen aliquam, collegêre, & ex iis quaſi SYSTEMATA fabricati ſunt totius hujus Theologiæ. 3
Atqꝫ illi quidem, è Sententiis Placitisqꝫ Philoſophorum, jam tum deprehenſis, tale quoddam concinnarunt Opus, uti alii, rationis ſuæ ſenſus & dictata ſequentes, illam vel è Philoſophia Peripatetica, vel ſuis principiis, ex ædificarunt. Qui Veterum Sententias uno Syſtemate collegerunt, illos equidem laudo, ut qui utiliſſimam operam poſuerunt. Sed indulſerunt forte illi aliquid præjudicio ſuo, & harmoniam Chriſtianæ religionis cupidius quæſiverunt, quam veritas ipſa admittebat. Non referam nunc Platonicos Commentatores Latinos recentiores, Marſilium Ficinum, Mocenicum, Franc. Patritium, aliosqꝫ. Nam Ficinus, in Operibus ſuis paſſim, & ſeparato quoque *de Theologia* libro, ſed brevius, & ex ingenio ſuo paulo liberius, recenſet Mocenicus, *in libro de Tranſitu Hominis ad Deum*, Venet. A. 1568. *in fol.* edito, præclara multa & ingenioſa affert, quibus ipſa pietatis exercitia, & unionem cum Deo, ex Platone & Ariſtotele oſtendere laborat. Patritius multa ex Scriptis Mercurii, & Oraculis Sibyllinis, arripit pro veris, quæ tamen ſuppoſita eſſe multi demonſtrant, & inter illos præcipuè David Blondellus in Libro Gallicè ſcripto *de Sibyllis*, Opere non illa tantum lingua, ſed Latina etiam digniſſimo. A quo tamen mirum eſt diverſa nunc ſentire Iſaacum Voſſium *in Libro de Sibyllis*, nuper edito. Edidit & Gallica L. Joh. Craſſetius, Jeſuita, quædam pro veritate Carminum Sibyllinorum, quem laudat Huetius *in Demonſtratione Evangelica*, quanquam cum Blondello potius faciens, ſed noviſſimè Joh. Marckius *XII. ſuis de Sibyllinis Carminibus Diſputationibus Spicilegium* adjecit, quo Craſſetii Sententiam refutavit.

Auguſtinus Steuchus, Eugubinus, præ cæteris omnibus hoc illuſtravit 4
argumentum, in Libro aureo *de Perenni Philoſophia*, cujus ille ſcopus eſt, ut oſtendat, eſſe perpetuam Theologiæ Chriſtianæ & Philoſophiæ Gentilium concordiam. Hunc librum tanti fecit Julius Cæſar Scaliger, at quanti judicii Vir, ut ſecundas ipſi à Sacro Codice partes dederit. Ac memorabilis eſt Hiſtoria, quam refert Joſ. Scaliger in *prima* ſua *Epiſtola* de hoc ipſo libro, *p. 41. Editionis Francofurtenſis*, quod ſcil. Pater ſuus hominem, deſperatiſſimo Atheiſmi morbo laborantem, ſola hujus libri lectione, non ad ſaniorem tantum mentem revocarit, ſed etiam acerrimum fidei Chriſtianæ propugnatorem effecerit. Liber ille prodiit ſeorſim *in 4.* Baſileæ, & cum cæteris ejus Operibus Baſil. *in folio*, A. 1587. editis, in quibus plura continentur ejuſdem argumenti. Præ cæteris præclarum Opus eſt, quod inſcripſit de Κοσμοποιΐα, quod prolixus eſt Commentarius in prima Geneſeos capp., ubi diligentiſ-

ſime ex omnibus, tam Philoſophis, quam Poëtis, colligit quæ ſpectant ad Hiſtoriam creationis mundi, ac nemo, poſt illum, accuratiorem laborem hac in re præſtitit. Laudatus omnibus eſt, niſi, quod Errores pauculos notarit Dionyſius Petavius, *in Doctrina ſua Theologica*, ubi de omnipræſentia Dei agit. De illo plura vide apud Jac. Gaddium *Tom. II. p. 325.* Notavit & in illo Ben. Pererius quædam in *Commentario in Geneſin.* Geſnerus *in Bibliotheca* teſtatur, multa illum ſcripſiſſe, quæ deſiderentur. Poſt illum Mutius Panſa, Philoſophus & Medicus, librum ſcripſit, cui Tit. *de Oſculo & Conſenſu Ethnicæ & Chriſtianæ Philoſophiæ*, editum Marpurgi, A. 1605. *in 8.* cui facile fuit poſt Steuchum hoc in argumento verſari. Conſpirat enim argumentum per omnia, licet non videam ipſi Steuchum laudatum fuiſſe, quem tamen eum non legiſſe vix vero eſt ſimile. Unus tamen, quantum memini, locus eſt *in Admonitione ad lectorem*, ubi Eugubini meminit, jungitq; eum cum Cuſano, Beſſarione & Gemiſtho, quorum dicit ſe veſtigia ſecutum, & multa noviter addidiſſe. At vero jungendus non erat cum Cæteris Eugubinus, ut qui plus in hoc argumento præſtitit, quam ante illum, vel Cuſanus, vel Beſſarion. Nicol. Cuſanus quidem, qui totus Cabaliſticæ doctrinæ eſt immerſus, Germanus Cardinalis, Opera multa ſcripſit, quæ ex Matheſi, Theologia, & Philoſophia Platonica, quaſi cinnum faciunt. Abſtruſa quidem multa proponit, verum longe abeſt ab illa, Veterum Philoſophorum & Poëtarum lectione, quam pro fundamento habuit Steuchus. Hoc ſanè verum eſt, qui in his argumentis verſantur, pleraque ex Steucho depromere. Quibus ego quidem multa addi poſſe credo. Prima tamen ab illo lineamenta ſunt ducta. Poſt illum laudarem Joh. Oweni, Angli, Libb. *de natura, ortu progreſſu & ſtudio veræ Theologiæ*, Oxon. A. 1661. *in 4.* editos. Multa illic erudita ſunt, ac primò quidem in ipſa præfatione monſtrat, quam differat illa, quæ è Paganorum veterum libris hauritur Theologia, à vera, & revelata, & quam fuerit Platonis Philoſophia ſæpe impedimento priſcis Patribus in rebus fidei, adeò ut illius Errores in ipſam Theologiam intulerint. *Toto Primo Libro* agit de Theologiæ naturalis corruptione & amiſſione, & deinde *Libb. ſeqq.* de Theologia antediluviana (quod argumentum Jac. Boulducus, Capucinus, *in Lib. de Eccleſia ante legem*, mirificis fabulis referto, tractavit), de Theologia Noachica, ortu & progreſſu Idololatriæ, Theologia Abrahamica & Moſaica, de Theologiæ Moſaicæ corruptione & reparatione ſolenni, & de ejus abolitione, ac de Theologia Evangelica. Adde huic Sam. Parkerum, cujus edita ſunt *Tentamina Phyſico-Theologica.* Multa illic tractantur de Theologiæ Platonicæ diverſitate à revelata. Singulares tamen illic Diſſertationes contra Atheos inſtituit, item contra Epicureos de Providentia. Idem Anglice librum ſcripſit hujus argumenti, cui Tit. *The Unraiſonableneſſe of Atheiſme*, in quo argumenta Atheorum breviter examinantur, & ad illa reſpondetur.

Pro-

Digitized by Google

Prodeſt & ſcopo huic noviſſimus Iſaaci Voſſii liber, ſupra nobis memoratus, qui *de Sibyllinis, aliiſq;, quæ Chriſti natalem præceſſerunt, Oraculis* agit, A. 1680. Lugd. Bat. *in 12.* editus. Primarium enim illud argumentum, quo, tum Veteres Chriſtiani Patres, tum Recentiores Scriptores, utuntur, pro ſtabilienda Chriſtiana religione, nempe Sibyllina Oracula, ipſe denuo, contra tot Viros Doctos, Caſaubonum & Blondellum, aſſerit, &, velut invincibile Teſtimonium veritatis Chriſtianæ, laudat. Notum eſt, quæ ſint de eis Virorum Doctorum judicia. Scripti ſunt de Oraculis Sibyllinis integri libri à Viris doctis, inter quos Danielis Claſenii liber quoq; eſt, ſed tantam illorum prærogativam nemo hactenus aſſeruit. Voſſius non dubitat illa Judæis aſſerere, & ſingulari Oratione protreptica, ad illos formata, hortatur, ut tandem Chriſtianam fidem amplectantur, tot teſtimoniis convicti. Sed ita ille diſputat pro religione Chriſtiana ex hoc argumento, ut fraudi ſit illis, qui textus Hebraici Authentiam ſuſtinent. Omnia enim ejus illuc tendunt, ut monſtret, Verſionem τῶν *LXX.* ipſo Hebraico textu eſſe potiorem; de qua lite inter ipſum, & alios, magna contentione eſt diſputatum. Huic ſc. textus Hebræi nimiæ æſtimationi imputat ille, quod non poſſint converti Judæi, & Lutheranos præcipuè ipſos notat, ceu Lutherum hæreſeos damnantes, quod cuncta Hebraica flocciſecerit, & pro Commento Rabbinico habuerit. Sed de hac lite illi viderint, ad quos illa pertinet. Adjungit huic Diſſertationi ſuæ *Reſponſionem ad Objectiones nuperæ Criticæ ſacræ* Richardi Simonis, cujus prodiit Gallice liber hoc titulo: *Hiſtoire Critique ſur le vieux Teſtament*, ante aliquot annos editus Pariſiis. Eſt vero hic liber ad Rogum damnatus à Pontifice, & ægre unum exemplum ſalvatum, quod in Elzevirii manus incidit, ſtatimq; Amſtelodami recuſum eſt, ſine Impreſſionis loco, & Typographi nomine. Multa illic habentur curioſius inquiſita circa Hiſtoriam Libb. V. T., quæ multos injicere ſcrupulos apta ſunt. Taxarat ille Autor multa in Voſſianis, ad quæ Voſſius in Appendice reſpondet. Habebat in animo idem Autor Hiſtoriam *N. T.* ſed illa nunc æterno forte prematur ſilentio. Hæc de Autore hoc obiter dicta ſunto, cujus mentio potius ſpectaret ad Commentatores Biblicos. 5

Nos in Theologia naturali pergimus, & porrò Autores illos recenſemus, qui illam è Gentilium placitis illuſtrant. Hic offerunt ſe primum illi, qui Philoſophica methodo totam hanc doctrinam tractant, inter quos præcipuè laudandus Raymundus de Sebonde, Philoſophiæ ac Medinæ D., & Theologiæ Profeſſ., cujus lib. prodiit hoc tit. *Theologia naturalis, ſeu liber Creaturarum, ſive de homine, & de natura ejus, in quantum eſt homo, de his quæ ſunt ei neceſſaria ad cognoſcendum Deum & ſeipſum, & omne debitum, ad quòd homo tenetur, & obligatur, tam Deo, quam Proximo*, Francofurti A. 1635. *in 8.* Non parum æſtimatura Grotio, qui ejus aliquot in locis meminit. Non deſunt alii 6

è Scholaſticis, qui, vel totam hanc doctrinam, vel ex parte, tractant, de quibus partim aliqua ſupra diximus, partim aliis dicenda relinquimus. Adhiberi tamen in ſubſidium hic poteſt Dan. Claſenii *Theologia Naturalis*, qui Aut. diligentiſſimus è Scholaſticis pleraque collegit, ad hoc argumentum ſpectantia, ac poterit hic Locorum CC. inſtar eſſe. Exſtat & D. Petri Muſæi *Theologia Naturalis*, hactenus MSta, & inter Auditorum manus vagatur. Sunt & ex Recentioribus, hanc qui doctrinam methodo à vulgari Scholaſtica diverſa, & ſecundum ſua principia, proponunt, uti facit Carteſius in *Meditationibus ſuis de Prima Philoſophia*, cujus omnis illuc tendit ingenii ſubtilitas, ut è natura demonſtret Dei exiſtentiam animæq; immortalitatem. Magnam ſane injuriam illi faciunt, qui Atheiſmi principia illum ſtabilitum iviſſe credunt.

7 Sequantur hos, qui, vocata in ſubſidium naturali Theologia, religionis Chriſtianæ veritatem demonſtrare laborarunt. E quibus forte eſt primus Marſilius Ficinus, qui *de veritate Religionis Chriſtianæ* libellum ſcripſit, & ſeorſim, & cum cæteris ejus *Operibus*, editum, ſed tenuem admodùm, nec magnæ rei. Quantum enim ex Platonicis capere poteſt, tantum inſtituto ſuo accommodat. Ludov. Vives dehinc idem argumentum ſingulari libro tractavit *de veritate fidei Chriſtianæ*, qui Baſileæ editus eſt A. 1544. *in 12mo*, & recuſus Lugd. Batav. A. 1639. Reperitur & inter cætera ejus *Opera*, junctim edita. Scripſit & Eraſmus de hoc argumento, ſed parvum librum, uti & Pet. Ramus aliquem *de Religione Chriſtiana, in 8vo*, Francofurti 1577. editum. Vives autem elegantius pleniusq; rem illam tractat, contra Ethnicos, Judæos, Mahumedanos, & perverſos Chriſtianos. Poſt illos plenius Phil. Mornæus de Pleſſis, Nobilis Gallus, in *libro de veritate Religionis Chriſtianæ*, Gallicè ſcripto, hunc fundum occupavit, Lugd. Bat. Latinè reddito A. 1607. *in 8vo.* Liber optimus eſt, qui argumenta priorum, quanta potuit diligentia, conjunxit, uberius tamen teſtimoniis indulgens, quorum mihi videor in Steuchi libro deprehendere veſtigia. Poſt hos omnes Hugo Grotius eleganti libello rem iſtam tractavit, exiguo quidem, ſed pondere argumentorum pleno. Primò quidem Belgica L. ſcripſit, in uſum popularium, ſed poſtea, à Viris magnis rogatus, auxit, & Latinè reddidit, additis notis, ad intelligendum textum neceſſariis. Non quidem multa ab ipſo afferuntur nova, ab aliis nondum tacta, ſed plenius tamen nitidiusq; omnem argumentorum vim, quaſi in arctum, compegit, eaq; elegit, quibus vis aliqua ineſſet, omnibus deniq; limatiſſimum ſuum judicium addidit. Noviſſimè tandem prodiit Viri Celeberrimi, Pet. Dan. Huetii *Demonſtratio Evangelica*, Pariſ. *in fol.*, & eo ipſo anno recuſa eſt in Batavis. Liber inſcriptus eſt Delphino, ut illum averteret ab illorum Judiciis, qui Chriſtianam religionem plerumq; in aulis traducunt. Procedit Autor methodo Mathematica, per definitiones, & propoſitiones, putatq; ſe

veris uti demonſtrativis argumentis, ſed qualia rei natura eſſe permittit, iisq; religionis Chriſtianæ capp. confirmat. Pugnat contra Judæos præcipuè & Atheos. Poſtquam capp. fidei Chriſtianæ recenſuit, ad hiſtoriam Chriſti, & Libb. Veteris & N.T. certitudinem, ab omnibus dubiis vindicandam procedit, quod argumentum maximam iſtius libri partem occupat. Nam ad γνησιότητα illorum demonſtrandam omne ſtudium impendit, examinat omnia V.T. de Chriſto Oracula, omniumq; accuratiſſimum paralleliſmum inſtituit, Bened. Spinoſæ quoque argumenta & argumentatiunculas ſubinde vellicat & refutat, eas ſcil. quæ habentur in *Tractatu* ejus *Theologico-Politico*. Nam poſthuma Spinoſiana, cum ille ſcriberet, nondum prodierant. Crediderim ego, poſt aliquot annos novam ejus libri Editionem moliturum Autorem. Spectant huc qui contra Gentiles è Patribus libros ſcripſerunt, uti fecerunt Origenes contra *Celſum* (quem in Anglia edidit Cantabr. A. 1658., pulcherrimoq; *Commentario* illuſtravit Guilh. Spencerus), Juſtinus Martyr *in Apologia*, Arnobius, Minutius Felix. Argumentum de ultimo judicio, & conflagratione mundi ſingulari libro, *in fol.* edito è Philoſophis, cæterisq; Gentilibus Scriptoribus, illuſtravit Hier. Magius, Vir doctisſimus, Baſil. A. 1562. *in fol.* edito, & quidem ante Steuchum. Nam argumentum hoc Steuchus ex parte tantum attigit. Eſt & alius quidam Alphonſus Pandulphus, Epiſcopus Comaclenſis, qui *Diſputationes de fine mundi* ſcripſit, in quibus, quæ à variis Philoſophorum Sectis hoc in Argumento naturali lumine ſunt conjecta, revelantur, & Evangelica Propheticaq; doctrina una recipitur & propugnatur, Bonon 1658. *in fol.* Scripſit & *de veritate Religionis Chriſtianæ* Georg. Calixtus. Contra Mahumedanos & Judæos integra Autorum ſylva eſt. Contra illos ſuo tempore ſcripturus erat Guilh. Poſtellus, ac ſcripſit *in libro de Orbis terrarum Concordia*, ipſe in Orientem profectus Capp. doctrinæ Alcorani diligenter conquiſivit, ſed, ut erat Viro illi turbidum ingenium, ita parum dextre hoc in argumento verſatus eſt, in errores ſæpe incidens, & in diverticula multa excurrens. Adverſus Judæos Raymundi Martini *Pugio fidei* præ cæteris placet. Sed de his ſuo in loco plura.

8 Chriſtianæ Religionis inſidiatores peſſimi ſunt illi, quos à naturali religione NATURALISTAS vocamus. Horum ſe noſtro tempore major numerus oſtendit. Sunt enim ex illis, qui religioni Chriſtianæ colorem ex his rebus quærunt, ſunt qui directè everſum eunt. Nota ſunt de Vanino ejusq; Sectatoribus omnia, Edv. Herbertus in ſuis *Libb.* mirè lubricus eſt, & qui ex eodem fonte hauriunt, Thom. Hobbeſius, & Ben. Spinoſa. Contra Herbertum pauca ſcripta ſunt, Petri Muſæi adverſus illum exſtat docta Diſſertatio. Scripſit & quædam adverſus illum Joh. Muſæus. Hobbeſii doctrinam è popularibus magno numero refutarunt Viri non docti ſolùm, ſed & pii. Nemo autem Spinoſa nequior eſt, ut patet ex ejus *Tractatu Theologico-Politico*, & *Scriptis poſthumis*,

humis, inprimis *Ethica*, in quâ omne reconditum hominis virus eſt. Illic enim quaſi artem exædificat, & è fundamentis excitat, quæ antea tantum ruditer delineata erant *in Tractatu Theologico-Politico*. In hoc ad evertendam authentiam Sacri Textus argumenta undiqꝫ congeruntur; in *Ethica* vera Atheiſmi fundamenta ſternuntur. Optandum eſſet, ut aliquis eadem hanc refutet methodo, quam ille Mathematicam jactat, & quâ uſus eſt in adſtruendo Atheiſmo. Sed hactenus leviter tantum contra illum pugnatum eſt, niſi quod Lambertus à Velthuſen ſingularem contra illum Diſſertationem ſcripſit, brevem quidem, ſed tamen argutam. Henricus Moorus quidem illud tentavit, non autem data opera egit. In Belgio Ultrajectinus Prof., Regnerus à Mansfeld, *Tractatum* ejus *Theologico-Politicum* aggreſſus eſt, quem tamen, ut Hominem ſuarum rationum & argumentorum ignarum, ridet exſibilatqꝫ Spinoſa. Neqꝫ omittendum eſt, quod ſupra diximus, Huetium data occaſione in illum *in Demonſtratione Evangelica* incurrere. Noviſſimè operam illam ſuſcepit Guilielmus à Blyenburg, qui *Ethicam* ejus eadem methodo refutavit.

9 Spectant & huc, qui de ATHEISMO, vel hiſtoricè, vel dogmaticè, vel Elenchticè, ſcripſerunt. Exſtant in Giſb. Voëtii *Diſſertationibus* quædam de Atheiſmo, in quibus varia coacervavit, ad hoc argumentum ſpectantia, ſed legendus eſt cum judicio, quo ipſe non adeò utitur. In Scriptis enim ſuis coacervat ſine diſcrimine digna, indigna, laudat Autores, eorumqꝫ loca, ſibi interdum non viſa, & libb. nunquam editos. Utilis tamen ejus eſt labor, ob varia Collectanea, quibus interdum feliciter uti poſſumus. Ejus certè *Diſputationes de Atheiſmo* anſam dederunt aliis, ut de ſimili argumento ſcriberent, qui pene omnia illinc cepere, alia tantum forma Operi addita. De Thom. Campanellæ *Atheiſmo Triumphato* ſuprà diximus, in quo Objectiones Atheorum adducit, & è Regione illarum ponit Reſponſiones, quæ tamen ipſis objectionibus frigidiores ſunt. Et ſunt, qui compertum ſe habere putant, cum moliretur hunc librum Campanella, voluiſſe illum inſcribere *Atheiſmum Triumphantem*, ſed auſum non fuiſſe, ne rem malam ſuo ſibi jumento accerſeret. Utinam prodiiſſet in lucem, qvem Paulus Sarpius molitus fuit, liber hujus argumenti, *quod Atheiſmus repugnet naturæ humanæ*, teſte Fulgentio *p.134. in Vita ejus*. Sine dubio enim argutiſſima produxiſſet argumenta ad Atheiſmum exſtirpandum. Quantum enim titulus libri arguit, vel ex geneſi hominis, vel ex partium ejus conſtitutione, argumenta ad Dei exiſtentiam probandam elicere voluit, uti eſt ſane in hoc maximum ad Atheos convincendos præſidium. Certe Henr. Morus, qui *Antidotum adverſus Atheiſmum* ſcripſit, non aliis uti argumentis voluit. Qui Atheiſmum propagarunt, & libri horum tam editi, qvàm inediti, ſub exordium hujus Operis, T. I., Lib. I., c. 8. producti ſunt. Feci illic mentionem Jul. Cæſ. Vanini & Joh. Bodini. Uterqꝫ Dialogos ſcripſit. Illius quidem editi ſunt, ſed rarò ſolent vendi, niſi in Auctionibus, &

quidem

Digitized by Google

quidem magno pretio. Hujus Dialogi non ſunt editi,ſed manuſcripti latent. Theoph. Spitzelius aliquot libellos ſcripſit ad hiſtoriam Atheiſmi ſpectantes, exſcriptos è Voëtii *Diſſertatione*. Tum & Antonius Reiſerus *Diſſertationem Epiſtolarem* ſcripſit *de Origine, Progreſſu, & Incremento Atheiſmi*, ubi multa ſcitu digna occurrunt, Auguſtæ Vindel. A. 1669. *in 8.* editam. Franciſcus Cuperus librum ſcripſit, cui tit. *Arcana Atheiſmi revelata*, Roterodami A. 1676. *in 4to.* editum. Sed Autor ille non adeò ſincerus mihi viſus eſt. Promittit, ſe multa arcana argumenta propoſiturum, quibus Athei uti ſoleant, & quæ ex converſatione cum illis didicerit. Non video tamen plura eſſe ab illo prolata, quam ab aliis in hoc nequitiæ ludo anteſignanis, &, ſi quædam ejus loca rectè ponderentur, leviter tractare rem ſæpe videtur, & cauſæ bonitatem prodere. Scio multos eſſe, qui hocce tractant argumentum, & quidem ſpiſſis libris, ſed pleriꝗ non ſatis ad hanc cauſam inſtructi, nec iis utentes armis. quibus, ad hanc hydram conficiendam, uti debebant. Solent enim pro fundamento uti locis Scripturæ, quæ non admittuut adverſarii; illam enim ipſi in controverſiam vocant. Sam. Parckeri ſupra mentio eſt facta, cujus *Liber contra Atheiſmum* Anglice editus eſt Lond. A. 1669. *in 8.* Spectantꝗ huc etiam Ejusdem *Tentamina Phyſico-Theologica*, Londini A. 1665. *in 4to.* edita, in quibus de Mundi Æternitate vel Origine, Generis Humani Ortu, Corporis Humani ſtructura, Anima Mundi, & ſimilibus Argumentis, contra Atheos, ex principiis Phyſicis, diſputatur. Nec omitti debet hoc in loco Domini D. Chriſtoph. Franckii Diſſertatio, cui tit. *Atheus convictus*, in qua Atheorum & Epicureorum argumenta conquiruntur diligentiſſime, & ad ea reſpondetur. Chriſtophori Joach. Jani *Atheus refutatus, & ad veram Religionem converſus* quoꝗ exſtat, in quo agitur de Atheis, & eorum ſectis variis, ac quomodo illi rationibus refutari, & ad veram Chriſtianæ Religionis agnitionem adduci poſſint. Editus eſt Jenæ A. 1668. *in 4.* Verum non ea argumenta adducit, quæ rem omnino conficiant. Procedit per Oppoſitiones, & Reſponſiones, & S. Scripturæ loca, cum Reſponſionibus, ſimul adducit. Pleraꝗ tamen collegit è Scholaſticis, quæ apud illos ſolent diſputari hoc ſuper argumento. Scripſit & Joh. Lud. Fabricius, Prof. Heidelbergenſis, *Apologeticum pro genere Humano, contra Atheiſmi calumniam*, quo demonſtrare laborat, nullam eſſe gentem, quæ Atheiſmi convitio traduci poſſit, atꝗ adeó omnes adducit, quæ vulgò ejus inſimulantur apud Itinerariorum Scriptores & Hiſtoricos, demonſtratꝗ illas non poſſe Atheas dici. Additus eſt iſte *Meditationibus* ejus, A. 1663. Heidelb. *in 4.* editis.

Sunt & qui Atheiſmi crimine infamare volunt Autorem *Religionis Medici*, cui nomen THOMAS BROWNE. Erat is Medicus Londinenſis, & male audiebat apud ſuos de non optima religione, qua calumnia inductus, ut vindicaret nominis ſui exiſtimationem, librum ſcripſit hujus tituli. Scri- 10

pſerat & antea alios quoſdam Libb. Theologici argumenti. *Religio* atem Medici Anglicè edita fuit, & poſtea Latinè reddita à Joh. Meryweather. In Librum hunc *notas* ſcripſit Levinus Nicol. Moltkenius, non contemnendas, præfationemq; addidit, quâ de occaſione Scripti, & Autore ipſo, plenius agit. Latina editio eſt publicata Argentorati A. 1665. *in 8.* Ante XII. circiter annos prodiit Liber ille Anglicè, auctior ab ipſo Autore, & erant quorundam additi Diſcurſus ſuper libri hujus nonnullis argumentis, inter quos præcipuè ſunt Kenelmi Digbæi *Obſervationes in Religionem Medici*, quæ etiam ſeorſim editæ ſunt Londini A. 1643. *in 8.* Quod ejus ſententiam & dogmata attinet, quanquam liberius forte judicet de nonnullis religionis Articulis, pro Atheo tamen habere nolim, quod mihi videor ex ejus multis ſententiis, quæ feriò prolatæ ſunt, deprehendere. Scripſit & *Cenſuram* in eam Alex. Roſſæus, præcipuè tamen in alterum ejus librum, quem Anglice ſcripſit *de vulgaribus erroribus*, quæ Cenſura reperitur in libro Roſſæi, cui tit. *Arcana Microcoſmi*, A. 1652. Lond. *in 8.* edito. Quod vero attinet hunc Brownii Librum, editus ille olim eſt Lond. *in folio*, Anglice ſub Titulo *Pſeudo-doxia Epidemicæ*, & poſtea, Belgice redditus à Joh. Grundal, Amſtelod. A. 1668. *in 8.* ſub Tit. Beſchriving van verſcheden allgemeene Dwalinge des Volcks. Continentur hoc in libro quidem pleraq; Phyſica, ſunt tamen & aliqua, quæ ad Theologiam poſſunt referri.

11 Feci ſupra mentionem Bened. SPINOSÆ, & libri ab illo ſcripti cui titulus: *Tractatus Theologico-Politicus.* Librum hunc præceſſerat alius quidam, hac inſcriptione: *Philoſophia Scripturæ S. interpres.* Illum huic Autori tribuunt quoq;, nam in eo quaſi fundamenta ponuntur paradoxarum Sententiarum. Liber à multis refutatus eſt per Belgium, è quibus tamen præ cæteris laudandus eſt Ludov. Wolzogenius. Liber Spinoſæ editus eſt Eleutheropoli, loco ficto, A. 1666. *in 4.* Reſpondit huic quidem ſingulari libro Petrus Serrarius, Amſtelod. A. 1664. *in 4.* edito; ſed ille non ſatis Philoſophica methodo procedit, Vir quidem pius, ſed ad convellendas Hæreticorum & adverſariorum Sententias parum argutus, pronior etiam quodammodo ad Enthuſiaſmum. Scripſit enim Gallica L. librum, quo defendit ſatis operoſè Mille Annos Apocalypticos. Circumfertur & *Ars nihil credendi*, cujus mentio fit apud Voëtium *in Diſputatione de Atheiſmo*, & apud Spizelium *in Scrutinio Atheiſmi.* Tribuitur cuidam Gothofredo à Valle. Eſt & alius Lib., cui tit. *Cymbalum mundi.* Hujus meminerunt, tùm Voëtius, tum Spizelius, & Autorem ejus faciunt Bonaventuram de Periers. Henricus Stephani ejus quoq; meminit *in Apologia Herodoti, cap. 26. p. 364.* Marinus Merſennus *in Geneſin p. 669.* vocat eum de Perez. Qui & ipſe Merſennus, in illo *Commentario*, ſatis curioſus eſt, in rimandis illis, quæ videntur adverſus autoritatem textus ſacri adduci poſſe. Magna certè diligentia conquiſitæ apud illum ſunt Objectiones, quæ

Digitized by Google

quæ à profanis hominibus adferri ſæpe ſolent. Neque tantum ſubſiſtit in iis, quæ Geneſi Moſaica continentur, ſed per tota Biblia ſe diffundit. Argumentum iſtius libri, qui *Cymbalum Mundi* vocatur, refertur apud Spizelium. Idem & alterius meminit libri, cujus argumentum, & Tit. *De eo, cur receptum ſit Evangelium.* Exſecrabilem eſſe hunc librum ajunt qui videre.

Adverſus peſtifera horum nebulonum dogmata, quoniam ſacras literas contemnunt, nullum eſt efficacius argumentum, quàm quod è Philoſophicis, & Hiſtoricis gentilibus, contra illos ſumitur, quo in genere ſupra laudatus Steuchus palmam fert. Eſt & alius liber cujusdam Anonymi, cujus meminit Gaddius *in Lib. de Scriptoribus Non Eccleſiaſticis, Tom. I., ſub voce Anonymi, p. 30.* quo is teſtimonia de Chriſto collegerit, loca ſc. integra Veterum librorum Græca, Perſica, Thracica, Ægyptiaca, Babylonica, Chaldaica, & Italica. De Trinitate etiam, de verbi in carnem adventu, ſignis divinis, reſurrectione, aſcenſione, de S. Spiritus ignitis linguis, de Judicio, de Paradiſo, Græcos, cæterosq; populos, jam tum philoſophatos eſſe, oſtendere ille conatur. Exſtat & Diſputatio Chriſtiani Hoffmanni, cui tit. *Umbra in luce, ſeu Conſenſus & Diſſenſus religionum profanarum cum veritate Chriſtiana,* Jenæ edita A. 1677. *in 4.* quæ iſtud argumentum tractat. Velut ſpicilegium, poſt aliorum meſſes, ſuperiore Anno Tobias Pfannerus integrum *Syſtema Theologiæ* edidit, ſecundum omnes Locos Theologicos è Gentilium Philoſophorum Scriptis adornatum, qui quamvis Duces habuerit ea in re Steuchum, aliosq;, eleganti tamen methodo & delectu rem omnem inſtituit. 12

Venimus jam ad Autores Philologicos BIBLIOTHECARIOS, quorum præmitti notitia debet. Habemus vero perpaucos, imo pene nullos, qui pro dignitate rei hoc argumentum tractarunt. De Sixto Senenſi, & Ant. Poſſevino ſupra diximus. Paulus Bolduanus & Georg. Draudius nudi ſunt Nomenclatores, imo vix illud nomen merentur. Multi enim in illis ſunt errores & Sphalmata. E Reformatis habemus quosdam, qui Ideam aliquam ejus Operis animo conceperunt. Et Gisbertus quidem Voëtius librum ſcripſit, cui tit. *Exercitia & Bibliotheca Studioſi Theolologiæ,* ſed ille, in alienis occupatior, ne ſuum quidem negotium rectè curat. Bibliothecam enim Studioſi Theologiæ deſcripturus, omnem, non ſolum Encyclopædiam Philoſophicam, ſed & omnia alia, rebus ſuis immiſcet. Præcipuè illic obvii craſſiſſimi ſunt Errores. Venditantur Autores nunquam editi, &, qui de argumentis alienis ſcripſere, ille ad ſui argumenti Scriptores refert. Editus eſt ille Lib. Ultraj. A. 1651. *in 12.* Edidit & Gerh. Meierus, Bremenſis, *Bibliothecam Theologicam,* methodo quidem ſatis concinna, ſed admodum conciſam, nec ſatis perfectam. E noſtris quem nominare poſſim, neſcio, niſi quis Georg. Calixti *Apparatum Theologicum* hunc in Cenſum referat. Sed ille vaſtius argumentum animo complexus erat, nec tantum de Scriptoribus Theologicis agere in 13

 ani-

animo habuit, ſed de omni Apparatu Theologico in univerſum. Magnam certe fecimus jacturam in hujus libri defectu, paucula enim tantum attigit, ſed profectò eruditisſima, & profundam antiquitatis & Hiſtoriæ, tam Sacræ, quàm Civilis, cognitionem ſpirantia. Nuper Severinus Waltherus Schluterus *Propylæum Hiſtoriæ Chriſtianæ, ſeu Enarrationem methodicam Scriptorum ad Hiſtoriam Eccleſiæ Chriſtianæ facientium*, Francofurti A. 1680. *in 12.* edidit; ſed pauca ſunt illa, ac multis modis ampliari poſſunt, uti forte faciet Autor, cum ad curas ſecundas deſcendet. Faciunt huc quodammodo Autores, qui de Uſu Patrum quædam commentantur è variis religionibus, inter quos merito ſuo commendari debet Præſtantiſſimus Joh. Dallæus, cujus *de Uſu Patrum, & Pſeudonymis & ſuppoſititiis* illorum Libri exſtant, magna Antiquitatis Eccleſiaſticæ cognitione referti. MSStos libros Eccleſiaſticos, & Theologicos nonnullos, Theoph. Spizelius dedit in libro, cujus titulus: *Illuſtrium Bibliothecarum Arcana retecta*, de quo ſupra egimus. Spectat huc quoq; liber Joh. Henr. Hottingeri, quem inſcribit *Bibliothecarium Quadripartitum.* Nam in toto Opere hoc ſibi præfixit, ut oſtenderet, quomodo Bibliotheca Theologica adornanda ſit. Hujus argumenti occaſione ad ſingulas Theologiæ partes procedit, accurate omnia dividens, & potiſſimos in ſingulis Autores indicans. Liber eſt utiliſſimus Theologiæ Studioſo. Nam, ut erat Vir πολυμαθέστατος, ita magna cura conquiſivit, quæ quomodocunque ad argumentum quod tractat, ſpectant. Penè optimus eſt in hoc argumento: nam, & methodo concinna utitur, & ubiq; judicia ſua interſpergit non contemnenda.

14 Nunc procedimus ad fontem ipſum Theologicorum dogmatum, BIBLIA ſcil. codicemq; ſanctum. Ejus libri quomodo dividantur, notum eſt omnibus. Multa hic notari poſſent de variis Bibliorum Editionibus, tum V., tum N. T. variisq; Verſionibus in linguas varias. Quod Editiones attinet, variæ proſtant V. T. vel ſine verſione, vel cum verſionibus, quas enumeratas vide *in Bibliotheca Thuana*, ubi pene omnes illæ Editiones comparent, præter Recentiorem Anglicam, à Briano Walthono procuratam, cum verſionibus omnibus Orientalibus, Græcis & Latinis. Quod magnificum ſane Opus Complutenſem Codicem, alioſq; omnes, longô poſt ſe intervallô relinquit, quanquam tamen non deſunt, qui & in illa Editione non pauca deſiderant. Præmiſit Walthonus Tomum integrum, quem vocat *Apparatum*, quô expenduntur omnia illa præliminaria circa textum Hebraicum & Verſiones, ac controverſiæ circa authentiam Hebraici textus, quod argumentum ante illum inter Lud. Capellum & Joh. Buxtorfium diſputatum eſt, & ante aliquot annos à Domino D. Matthia Waſmutho. *Apparatus* ille in Epitomen à nonnemine redactus eſt, ac *in duodec.* editus uſui futurus illis, qui vaſtum iſtud Opus parare ſibi, vel nolunt, vel non poſſunt. De Cæteris conſulendus eſt

eſt Hottingerus, in ſua *Bibliotheca Theologica, Lib. I., c. 1.,* quo agit de Bibliorum exemplaribus Authenticis Hebræis Veteris, & Græcis N. T., MSStis, quam impreſſis, & *cap. ſequente ſecundo*, quo agit de Editionibus Polyglottis, omnesq; ad examen vocat, judicio de ſingulis inſtituto. Judicat & ibi de Opere Eliæ Hutteri Biblico, quod ſcil. diſtinctio Literarum ſervilium & radicalium, in Textu Hebraico Hutteriano, diſcentium conatui plus obſit, quàm proſit. Idem refert, Biblia illa (quæ vulgo Tetraglotta ſunt) Noribergæ excuſa eſſe XII. linguis. Multa hic poſſent de variis Bibliorum translationibus dici, de quibus peculiari *cap. 3.* agit Hottingerus, ubi omnium gentium verſiones recenſet. Qui hoc argumentum plenius tractavit, laudari debet Petrus Dan. Huetius, Vir omnium literarum peritiſſimus, cujus exſtant *de Interpretatione libri duo*, quorum *primus* agit *de optimo interpretandi genere, alter de claris Interpp.* Quanquam autem liber iſte in genere, de omni interpretandi & transferendi ratione, agat, de qua nil hactenus erat præceptum, ſe tamen per omnes diſciplinas diffundit, & quidem in ſingulis, qua cura quid converſum ſit, disquirit, addito ubique limatiſſimo judicio. Occaſione itaq; illa de Bibliorum verſionibus etiam plerisq; egit, magno hoc in argumento uſui futurus. Cui tamen Autori hoc vitio vertere poſſis, quod iniquior paulò videatur in Germanos. Liber ille, olim Pariſiis editus *in 4to.*, erat admodum rarus, ſed nunc Stadæ recuſus eſt A. 1680. *in 8.* Jungi poteſt huic libro ejusd. Autoris *Demonſtratio Evangelica*, cujus ſupra mentionem fecimus, in qua γνησιότης omnium Scripturæ librorum ordine oſtenditur. De his libris non paucæ intercedunt nobis cum Pontificiis Controverſiæ, de quibus libros ſingulares ſcripſit Dominus D. Chriſt. Kortholtus, alterum *de Canone Scripturæ S.*, alterum *de variis verſionibus*, hic Kilonii editos. De variis verſionibus Germanicis antiquiſſimis egit Hottingerus. Eſt & in Gothicam L. converſa bona Evangeliorum Pars, quæ à Franciſco Junio edita ſunt cum Commentariis, quorum & ſupra mentionem fecimus.

Sequuntur COMMENTATORES BIBLICI, qui vel Critici ſunt, vel 15
Exegetici. CRITICORUM magnus eſt numerus, tam illorum, qui in Biblia univerſa, quàm qui in libb. ſingulares ſunt commentati, tum qui de argumentis peculiaribus egerunt. Horum Autorum Syllabum, quaſi per Lancem ſaturam, dedit Hottingerus *Lib. I. cap. 5.,* ubi agit de Criticis Biblicis. Quidam illorum contulerunt inter ſe Exemplaria MSSta, quidam Verſiones, uti Ludov. de Dieu, Arnoldus Bootius, Johannes Viccars. In univerſa Biblia exſtant *Commentaria Critica* Hugonis Grotii, quæ noviſſime edita ſunt 4. *Tomis in folio*, ap. Blavium, cum abſolutisſimis Indicibus Autorum, rerum, Locorum Scripturæ, quorum maximus in exegeſi uſus eſſe poteſt, exceptis Locis Socinianiſmum ſpirantibus. Hoc enim morbo Grotius laboraſſe dicitur. Prima horum *Commentariorum* Editio ſine Indicibus eſt, ideoq; ad uſum,

non ita accommodata. Alteri Editioni, præter Indices, acceſſere novæ quædam Autoris notæ, & peculiares quidam libri. De his Commentariis hoc notandum eſt, in Rabbinorum locis citandis, & explicandis, non raró eos fallere. Secutus enim plerumq; aliorum fidem eſt Grotius, linguarum Orientalium non adeò gnarus. Plurima horum errorum Specimina notavit harum literarum peritisſimus Dominus Esdras Edzardi, quæ ipſe mihi aliquando oſtendit. Cæteri Commentatores Critici, nec legi ab omnibus nec enarrari à nobis, omnes poſſunt. Quare non inutilem laborem ſuſcepit Matthæus Polus, qui ex omnibus Criticis Scriptoribus extraxit illa, quæ faciunt ad intelligentiam locorum Scripturæ, illaq; Bibliis, juxta ordinem librorum, capitum, & verſiculorum, diſpoſitis, inſeruit, annotatis ſemper Autorum locis. Quanquam Epitomarum, & Compendiorum, inglorius ſæpè & noxius labor ſit. Vix enim ſemper ita aſſequitur mentem Autoris Epitomator. Laudanda tamen illa eſt opera, quæ multis modis utilis eſſe poteſt, ob ſeriem illam librorum, & ob Laboris compendium. Liber ille olim impreſſus in Anglia, magno conſtabat pretio, & vix haberi poterat, cujus Exemplaria incendio Londinenſi erant abſumpta. In Germania itaq; recuſus eſt, ac vendi ſolet XX. circiter Imperialibus. Ad Commentarios Criticos refert Hottingerus & Lexica Biblica, Concordantias & Encyclopædias Sacras, quæ tamen huc non adeò ſpectare videntur. Concordantiæ enim, etſi utilisſimæ ſunt ad explicationem LL. Parallelorum, ad inventiones argumentorum in Homileticis, pro ſe tamen nihil explicant, ſed purum putum Indicem præſtant. Encyclopædia tantum abeſt, ut ad Criticam pertineat, ut inutiliter quæri videatur. De quibus Encyclopædiis quid ſentiam, ſupra aliquoties dixi.

16 EXEGETICI Autores alterum ab his locum occupant, ſuntq; illi, qui in vero Scripturæ ſenſu indagando occupantur. Horum magnus eſt ab omni ævo numerus, quibus recenſendis integro libro opus eſſet. Exegetæ primà ſunt, qui Paraphraſin librorum Scripturæ dederunt, qualem laborem in N.T. ſuſcepit Eraſmus, qui cum cæteris ejus Operibus editus eſt in fol., & in 4to recuſus. Multos Vir ille his ſuis Scriptis contra ſe provocavit, qui paſſim quid in interpretationibus ejus deſiderabant. Nominatim contra illum inſurrexit Edvardus Leus, qui *Annotationes in N. T. Eraſmi* ſcripſit, ad quas *Annotationes Reſponſiones* ſuas edidit, & *Apologiam paraphraſeos principij Evangelici Johannis : In principio erat ſermo ;* in qua Paraphraſi deprehendere aliquid ſibi viſi ſunt nonnulli, quod Arianiſmum ſaperet. Additæ ſunt literæ doctorum Virorum, & ipſius Eraſmi, de hoc negotio. Editi ſunt hi libri Baſileæ, apud Frobenium, A. 1520. *in 4to.* Scripſit & Alphonſus Henriquez *Defenſionem pro Eraſmo, contra Edvardum Leum, & Univerſitatem Pariſienſem,* quæ *in Claſſe ſecunda Indicis Expurgatorij Hiſpanici* perhibetur. Fuerunt Paraphraſes illæ diu uſitatæ,

Digitized by Google

tatæ, jamque olim in Synagoga Judaica, eſtque ille modus interpretandi ſimpliciſſimus. Prætereo illas, quas habemus, Orientalium V. T. paraphraſes, aliasque interlineares ac Germanicas, qui omnibus ſunt notiſſimæ, & de quibus pleniſſimè agitur apud Scriptores hujus argumenti Bibliothecarios. De Paraphraſibus Chaldaicis, præter alios, ſingulari libro egit Auguſtus Pfeifferus, Wittb. A. 1665. *in 4.* edito. Legi & Walthonus *in Apparatu* prolixe poteſt. Exſtant & Paraphraſes & Interpretationes quorundam Cabaliſticæ & Myſticæ, quæ tantum abeſt ut ſint Exegeſes, ut novas potius Exegeſes ſuorum ænigmatum requirant. Nemo in iis foecundior eſt Judæis, qui miras ſunt commenti inprimis ſuper Moſis libb. fabulas, & qui è Chriſtianis Enthuſiasmo quodam Judaico ſunt afflati. Multus in his Interpretationibus myſticis eſt Henricus Morus, Theologus Anglus, cujus *triplex ſuper Geneſin Cabala* exſtat, *literalis, naturalis, moralis*, mirum è Philoſophia Platonica, Carteſiana, & Rabbinorum traditionibus Chaos. Poſſunt Exegetæ diſtingui ſecundum ætates & religiones. Quod ætates ſpectat, primò ponendi ſunt Patres, qui in Biblia ſunt commentati. Hos, ſecundum ordinem temporum, & ſeculorum, ſatis diligenter collocavit Autor *Bibliothecæ Thuanæ*, ſed illic non habentur alii, quam qui in Bibliotheca Thuana continebantur. Reperiuntur & in MSStis Codicibus, *Thuanæ Bibliothecæ* ſubjunctis, Commentatores è Patt. Græci & Latini inediti. Multa talium olim Origenes ſcripſerat, χαλκέντερος hac de cauſa dictus, quæ pleraque perierunt. Ejus tamen *Commentarium ſuper Joh. Evangelium* refert ſe vidiſſe MStum & integrum, apud Arſenium Calutum, Hieromonachum Græcum in urbe Corfa, Jac. Sponius *in Itinerario ſuo, P. II. p. 27. Editionis Germanicæ*, ubi habentur multa obſervatu digniſſima. Recentiorum temporum Exegetas, ſecundum religiones varias, ſatis diligenter recenſet Hottingerus *in Bibliothecario quadripartito, lib. I. c. 6.*, ubi de illis plura poſſunt legi.

Tranſimus ad LL. CC. THEOLOGICORUM Scriptores, quorum 17
prima lineamenta duxit *Phil. Melanchton*, communis divinæ ac humanæ doctrinæ reſtaurator. Quanto olim in pretio illi habiti fuerint, inde videre eſt, quod, cum primo ederentur Venetiis, ſub nomine Philippi de Terra Nigra impreſſi, ſtatim diſtracti fuerint apud ipſos Pontificios, ignaros à Phil. Melanchtone hoc opus eſſe profectum. Quod idem quoque obtigiſſe Martini Buceri *in Pſalmos Commentariis*, notat Vir doctus Anonymus, *in notis in Scaligeriana Excerpta*, à Tanaqv. Fabro edita. Nam, ſub Nomine Aretii Telini *Commentarii* ille vendebatur Cardinalibus & Epiſcopis, magni facientibus illum, ſed, cum audiviſſent, Bucerum ejus verum eſſe Autorem, ſtatim ſuppreſſerunt librum, & inter Damnatos rejecerunt, qui antea ſub fucato nomine mirificè placebat. Poſt Melanchtonem, LL CC. majore diligentia excoluit Martinus Chemnitius, Vir Eccleſiæ noſtræ maximus, cujus Opera Ponti-

Pontificios valde ſollicitos habuere. Magnam enim antiquitatis & Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ cognitionem Theologico ſtudio junxerat, ut eo nomine facilè adverſariis ſuperior eſſet, accedente ad inſignem peritiam cauſæ bonitate. Variæ ſunt *Locorum* illius Editiones, non bonæ notæ omnes. Quæ *in 8.* prodiit, cæteris eſt correctior, & altera quoq; quæ Francofurti *in 4.* Mendoſiſſima eſt Wittebergenſis *in folio*, & vel recuſa mendis ſuis non deſtituitur. Scripſit & alia Vir ille, quæ religionis noſtræ Cultoribus in deliciis eſſe debent, *Harmoniam Evangelicam*, cujus Editio optima prodiit Francofurti *in folio*, it. *Examen Concilii Tridentini*, Opus præclarum, & quod maximi faciunt Theologi noſtri, crux vero Pontificiorum, qui in ejus Operibus facilè genuinum frangunt. Laudatisſimam quoq; operam in Locis poſuit Joh. Gerhardus, Vir multorum laborum, & meritorum. Meditatus & olim LLCC. fuiſſe dicitur Joh. Muſæus, Theologus Jenenſis, imò maximam partem confecit, fuitq; ante aliquot annos, qui, ipſo invito, illorum Editionem parabat, Bibliopola, cujus tamen Conatui ipſe, cum viveret, interceſſit. An nunc habituri ſimus ſcriptum hoc ejus poſthumum, eſt incertum.

18 E Pontificiis maximis ornari laudibus debet DIONYSIUS PETAVIUS, Jeſuita, Vir ſummi Laboris & Judicii, quem unum è Jeſuitis ſapere judicabat Scaliger, ut ut ab illo ſcriptis Eriſticis laceſſitus. Scripſit ille *Libros Dogmatum Theologicorum*, quos ad LLCC. Theologicos certa ratione referre poſſimus, etſi ulterius ſe labor ejus extendat. Nam & controverſias, & quicquid ad doctrinam Theologicam ſpectat, addidit. Opus hoc ejus *Dogmatum Theologicorum IV. Tomis in fol.* prodiit Pariſiis A. 1610. & ſeqq. Liber tamen imperfectus eſt, ſed quæ tractavit, ſi exceperis, in quibus nobis cum Pontificiis controverſia eſt, ſolida ſunt, docta & expolita, ac magno uſui futura in argumentis Theologicis. Locus de Trinitate integrum illi *in fol.* Tomum complet, undè perſpicias, quanto molimine & cura rem ſuam egerit. Dolendum eſt, non abſoluta fuiſſe omnia, ſed perveniſſe tantum ipſum ad Locum de Libro Arbitrio, Culta illi elegansq; eſt tractandi ratio, varia eruditione undiq; aſperſa, non horrida illa & Scholaſtica, frequens antiquorum lectio, in quibus evolvendis & emaculandis multum temporis conſumpſit. Edidit enim multos cum notis ſuis, nempe Epiphanium Pariſ. 2. *volum. in fol.* A. 1622. *Appendicemq; ad ſuas notas*, Syneſium *cum notis* A. 1632. *in folio*, *Notas in* Juliani Apoſtatæ *Opera*, edita A. 1634. item *Tr. de poteſtate conſecrandi Sacerdotibus à Deo conceſſa*, *in 8.* Pariſ. A. 1639. & *Diſſertationes Eccleſiaſticas de Epiſcoporum dignitate, & aliis argumentis* Pariſ. A. 1641. *in 8.* In Chronologiam ſcripſit *Opus de doctrina temporum*, 2. *volum. in fol.* editum Pariſ. A. 1627. apud Cramoyſios, quod poſtea in Epitomen contraxit ſub tit. *Rationarii temporum*, & Scaligero oppoſuit, cui multum faceſſebat negotii, edidit & *Uranologium, ſive Syſtema variorum Autorum, qui de Sphæra, ac Sideribus, commentati ſunt*, *Græce,*

Digitized by Google

ce, cum Latina Interpretatione, & variarum Diſſertationum Libb. 7., Pariſ. *in folio*, A. 1630. Unde patet, quantæ doctrinæ Vir fuerit. De LL. CC. Scriptoribus, tam apud Proteſtantes, quàm Pontificios & Reformatos, vide Hotting. *in Bibliotheca Theologica, lib. 3., c. 2. 3. 4., ſub ſingulorum capp. initium.*

19 THEOLOGIÆ POLEMICÆ Scriptores ſunt permulti, ratione Sectarum, quorum tangemus celeberrimos. Spectant huc omnes, qui de HÆRETICIS ſcripſerunt, licet non omnes hæreſes ad noſtra tempora ſe extendant. Prodeſt tamen illarum habere, quoad fieri poteſt, notitiam accuratiſſimam. Solent enim plerumque reviviſcere hæreſes illæ, & à Novatoribus reſuſcitari. De Epiphanii *Opere de Hæreſibus*, & Petavii *notis* in illud, ſupra diximus. Philaſtrius *Catalogum Hæreticorum* ſcripſit, foecundum ſanè & locupletem. At illi in more poſitum eſt, facilè hæreſeos condemnare ex levibus & innoxiis quibusdam opinionibus. Catalogus Hæreticorum poſt illos dedere Centuriatores, ſub ſingulis ſeculis, & plures alii ſingularibus libb., uti Joh. Gualtherus, (Janus Gruterus) *in Chronico Chronicorum*, Joh. Pontanus *in Catalogo Hæreticorum.* Florimundus Ræmundus *in libro de ortu, progreſſu, & ruina hæreſium hujus ſeculi* (qui è Gallica in Latin. Lingua eſt converſus A. 1614. Colon. *in 4.*). Conradus Schlüſſelburgius *Catalogum* quoque *Hæreticorum* ſcripſit. Expedit hic noſſe ſingulorum, in quacunque, vel Secta, vel Religione, Doctorum Symbola, Confeſſiones, Catecheſes, quorum libb. copiam inſignem in unaquaque habemus relligione. Illos autem omnes prætermittemus, cum operam hic laudabilem poſuerit Hottingerus *lib. 3. c. 1. Bibliothecæ Theologicæ*, ubi diligentiſſimè agit de Scriptis Symbolicis præcipuarum religionum.

20 Prænoſci hic debent ſumma CONTROVERSIARUM capita quæ præcipuè in Eccleſiis noſtrorum temporum, & variis ſectis, agitantur. Earum *Controverſiarum ſummam* è Reformatis Joh. Hornbeckius dedit libello aliquoties recuſo. Præſtitit & heic operam compendiariam non ita pridem Frid. Spanhemius *in Introduct. ad controverſias ſelectiores*, Lugd. Batav. A. 1677. *in 12.* edita, cui libello acceſſerunt, quæ recenter motæ fuerunt Naturaliſtis quibusdam & Atheis in Belgio Controverſiæ. Quorſum & refert Carteſianos, Hobbeſianos, & Spinoſianos. Ut de poſterioribus nihil dicam, in Carteſium aliquantò iniquior fuit Vir ille, cujus conſiliis & impulſu ejecta Belgio fuit Carteſii Philoſophia. Etſi non negem, recentiores Carteſianos, Carteſii auctoritate & ſententiis abuſos, multa deduxiſſe ad religionem, de quibus ne quidem cogitarat Carteſius. Illi nempe reprimendi erant, non omnis Philoſophia Carteſiana exſtirpanda. Proderit etiam hic Edv. Brerewoodi Scrutinium *Religionum*, breve tamen admodum, ubi non omnia controverſiarum capp. reperias. Nec omittendus eſt J. Andr. Boſius *in Diſſertatione ſua III. de Religionis, & rei literariæ, in Europa, ejusque imperiis, ſtatu præſenti*, quæ ſubjuncta eſt ejus *Introductioni in Notitiam Rerumpublicarum.* Sunt & Anglica Lingua libri qui-

Hh hh hh hh hh hh dam

dam ſcripti hoc in negotio utiles, uti Alex. Roſſæi liber *de Religionibus Orbis*, qui in omnes plene linguas converſus eſt, Gallicam, Italicam, & Germanicam, & in hanc quidem ab Alberto Reimaro, Lubecenſi, ſub tit. der ganzen Welt Religionen. Prodiit Amſtelod. A. 1668., cum figuris, *in 8.* Scripſit & Edvinus Sandys Anglice de eod. argumento Tr., qui itidem Germanicè redditus eſt *in 12.*, ſed plenius hoc argumentum tractatur à Roſſæo. Fuit & olim editus Liber Italica lingua hoc Titulo: *Mare Oceano di Tutti le religioni*: ſed hunc non vidi. Titulus ejus comparet *in Bibliotheca Cordeſiana*. Sed de his Autoribus tenendum eſt, fuiſſe interdum incautè, & non ſatis accurate, hoc in argumento verſatos. Quidam enim aliorum fidem ſequuntur, & in ipſis interdum peregrinationibus non ſatis accuratæ obſervationes inſtituuntur. Omnium optimæ relationes haberi poſſunt è propriis cujusque ſectæ Libb. Fundamentalibus, & iis, quæ à Theologis notata ſunt, quanquam & hi interdum partium ſtudio aliquid diſſimulant. Nos breviſſimè per ſingulas Sectas nunc cognitas, & Eccleſiæ noſtræ Cultoribus perſpiciendas, Autores præcipuos oſtendemus, eoque remittemus, ubi plenior illorum haberi copia poſſit.

21 De Antiquioribus jam ſupra eſt dictum, Judæis ſcil. & Mahumedanis. Contra JUDÆOS commendavimus Martini Raymundi *Pugionem fidei, in fol.*, in quem exſtat elegantiſſimus *Commentarius* Joſephi de Voyſin. Illic habentur tela contra Judæos ex ipſorum armamentario deſumpta. Liber eſt utiliſſimus illis, quibus cum Judæis res eſt. Nuper & Vir Clar. Joh. Chriſtoph. Wagenſeilius Judæorum Libb. adverſus Chriſtianam fidem, hactenus ineditos, vaſto Volumine publicavit ac refutavit, cui Tit. *Tela Ignea Satanæ*. Multi è noſtris ſunt Scriptoribus, qui è Rabbinis contra Judæos doctrinam Chriſtianam propugnarunt. Guilh. Schickardus magni nominis, cum viveret, fuit majoris vero apud Exteros, quàm apud ſuos populares, cujus Bibliothecam & MSSta poſthuma Rex Galliæ ære ſuo redemit, Regiæque Bibliothecæ addidit.

22 MAHUMEDANORUM RELIGIO, ejusque notitia, eſt petenda ex J. Henr. Hottingeri *Bibliotheca Orientali*. Alcoranus, quo continentur Religionis Mahumedanæ capp. ex Arabico à nonnullis verſus eſt, ſed periti illarum rerum adeo diſcrepare Verſiones ab Authenticis Exemplaribus dicunt, ut multa deſint, multa mutilatè ac ineptè ſint converſa. Editus eſt Gallica etiam Lingua, ſed nec ille eſt plenus, & fide dignus. Magna cum difficultate impetrantur ejus Exemplaria authentica, ſed ſunt tamen à Chriſtianis furtim exportata, ac reperiuntur in quorundam Bibiliothecis. Multi ſunt Arabica L. ſcripti libri de negotio religionis, unde cepiſſe multa nonnullos noſtrorum opinantur aliqui. Acutisſimi ſunt Diſputatores, ut patet è Libb. Philoſophicis, qui Latinè ſunt redditi. Teſtis eſt Jac. Sponius, Medicus, *in Itinerario per Græciam ac Dalmatiam*, didiciſſe ſe è relatione cujusdam popularis ſui, eſſe Arabica L.

ca L.

Digitized by Google

ea L. Librum quendam ſcriptum adverſus Mahumedanos & Judæos, pro veritate religionis Chriſtianæ, unde potiſſima Argumenta ſua ceperit Grotius, quod mihi tamen non ſit veroſimile. Non enim crediderim, Grotio tam fuiſſe familiarem Arabicæ Linguæ uſum, ut abuti illa in rem ſuam potuerit. Solent ſæpe talia fingi ab hominibus rerum peregrinarum ſtudioſis, ut pretium ac deſiderium peregrinæ mercis accendant. Idem, ut obiter hoc memorem, addidit, Jac. Gaffarellum, *in Curioſitatibus ſuis inauditis*, pleraque ex libro transſcripſiſſe Arabico ejusdem argumenti. De ſectis Judæorum videndus Joh. Seldenus in *Diſſertatione de Anno Civili, & Calendario Veteris Eccleſiæ, cap. 2.* & paſſim in *Opere de jure naturæ & gentium ſecundum diſciplinam Hebræorum*, uti & in alio libro *de Synedriis*.

CHRISTIANI in ORIENTALES Græcos, & OCCIDENTALES Latinos, dividuntur. Græcorum religio ad nos nunc adeo non ſpectat. Operæ tamen pretium eſt noſſe ejus doctrinæ capp. Magnum inter Eccleſias Latinam & Græcam eſſe diſſenſum, ex Hiſtoricis notiſſimum eſt, quod vel ex una illa de Imaginum cultu, Controverſia patet, quæ miras in Oriente Tragœdias excitavit. Hodierni Græci multum diſſident à priſca religione. Fucum itaque fecit, fumosque Eccleſiæ vendidit Latinæ, Leo Allatius, Græcus, Romæ vivens, qui ſingularem librum ſcripſit *de Græcæ & Latinæ Eccleſiæ conſenſu perpetuo in 4.* Quis Græcæ Eccleſiæ ſub Turcis ſit ſtatus, videri poteſt ex Martini Cruſii *Turco-Græcia*, cujus *libri octo* Baſileæ *in fol.* A. 1584. prodierunt. Vide & *Acta & Scripta Theologorum Wirtenbergenſium & Patriarchæ Conſtantinopolitani, ab A. 1576. ad annum 1581. ſibi mutuo transmiſſa, in negotio Auguſtanæ Confeſsionis.* Lib. prodiit Witteb. A. 1584 *in fol.* Unde diſci poteſt, magnam eſſe Religionis illorum, cum Proteſtantium religione convenientiam. Sed Vita illorum malè reſpondet doctrinæ. Nam, uti Viatores omnes teſtantur, corruptiſſimè vivunt. Videantur noviſſimi peregrinatores, Joh. Bapt. de Tavernier, & Jac. Sponius. Qui poſtremus mentionem facit Conſulis cujusdam Gallici, Athenis reſidentis, qui vaſtum Opus ſub manibus habuit de omni religionis hodierno ſtatu, apud quem multa quoque Veterum MStorum è Theologis Græcis deliteſcere ait. Multa etiam talium delituiſſe in Bibliotheca Jeſuitarum Cochinenſium, Teſtis eſt Tavernier *in Itinerariis ſuis*, eo loco, ubi agit de Belgarum in Aſia actionibus. Ubi Belgas, & inprimis Gubernatorem Gour, ut hominem ferocem & ruſticanum, incuſat, qui ſc. in cauſa fuerit, quod Jeſuitis inde ejectis, præſtantiſſima illa Bibliotheca, in qua Theſaurus Græcorum Orientalium, Arabicorum Copticorumque MStorum continebatur, militibus & nautis in prædam ceſſerit, cum irreparabili rei Literariæ damno. Hinc ſe toto illo tempore, quo verſatus fuit in his terris, ſemper deprehendiſſe aliquem librum MStum, vel apud milites & nautas, vel inſtitores, integros paucos, plurimos vero laceratos & mutilos, eorumque aliquam 23

Digitized by Google

partem ſibi comparaſſe. Exſtant, de hodiernæ Græcæ religionis ſub Turcis ſtatu, *Epiſtolæ*, à Thoma Smith, Anglo, ſcriptæ, quæ ante annos ſex vel ſeptem Londini *in 12.* ſunt editæ. Græcæ religionis, ſecundum gentes varias, diverſa in quibusdam dogmata ſunt. Ex mixtura enim populorum, variis interdum acceſſionibus doctrina purior incruſtata fuit. Notum eſt, Moſcovitas etiam Græcam religionem jactitare, ſed in multis admodum deformem. De ejus religionis ſtatu conſulendi Itinerariorum Scriptores. Vix enim alios habemus idoneos ejus teſtes. Nuperrimè aliquot prodiere Itineraria, in quibus & de religione agitur. Vir Illuſtris Auguſt. Baro à Mayersberg *Itinerarium* ſcripſit *Moſcoviticum*, A. 1661. *in fol. editum*, cui multa ſunt de rebus Moſcoviticis, tam Politicis, quàm Eccleſiaſticis, inſerta. Addidit & Leges Ruſſicas, Latinè redditas, quibus multa continentur ex Jure Romano deſumpta. Prodiit & in Italia Patavii, ante 3. circiter annos, *Itinerarium Moſcoviticum*, ſine nomine Autoris *in 8.* Crediderim tamen librum hunc eſſe potius è Scriptoribus cæteris congeſtum à quopiam, in Bibliopolæ gratiam. Cæterum de iis, quæ ad Theologiam Græcorum ſpectant dogmatica, à Græcis ipſis tractata, Leo Allatius paſſim in ſuis ſcriptis quædam memorat, & maxima eorum pars exhibita eſt *in Bibliotheca Thuana a p. 21 ad p. 46.* ubi ſecundùm ſucceſſionem ſeculorum, Autorum Græcorum recenſentur, in quibus reperiuntur multi, qui de Controverſiis, inter Eccleſiam Latinam & Græcam agitatis, v. g. de cultu Imaginum, de proceſſione Spiritus S. à Filio, ſingulares Libb. ſcripsêre, & immiſcentur etiam Scriptores Homiletici. Cæterum & Jeſuita Ludov. Maymburgius *Hiſtoriam* illam *Schiſmatis Græcæ Eccleſiæ*, ut vocat, ſingulari libro pertractavit. Quæ ſeculis 8vo, 9 & 10., inter Orientalem & Occidentalem Eccleſiam lites fuerint, vide Georg. Calixtum *in Diſſertatione ſingulari, de ſtatu rerum in Eccleſia Occidentali*, quæ addita eſt *Apparatui* ejus *Theologico.* Jungi huic poteſt J. Henr. Boeclerus *in Hiſtoria ſeculi IXi & Xmi.* Legi etiam, velut in Compendio, poteſt Frid. Spanhemius in *Epitome Iſagogica ad Hiſtoriam N. T.*, ubi agit de Eccleſiæ Græcæ ſtatu & diſſenſione à Latina, *ſecul. V. p. 465., ſecul. VI. p. 492., ſecul. VII, p. 526., ſecul. VIII. p. 548., ſecul. IX. p. 581., ſecul. X. p. 605., ſecul. XI. p. 638., ſecul. XII. p. 680.* Nonnunquam quidem tentata eſt unio inter utramque Eccleſiam, ſed fruſtra, ut ex tot ſeculorum conſenſu & ſucceſſione ſatis refutetur Leonis Allatii *liber de perpetuo Orientalis & Occidentalis Eccleſiæ conſenſu*, de cujus libri cauſis, & Autoris conſiliis, vide Spanhemium *a pag. 682. ad pag. 685.*

24 Pergimus ad PONTIFICIOS, quorum capp. doctrinæ breviter à J. Andr. Boſio proponuntur *in Diſſertatione* ſupra laudata *p. 9.* Alii e noſtris ſunt, qui doctrinam eorum integris libb. proponunt; ſed veræ illorum ſententiæ ex ipſis Pontificiis habendæ ſunt. Eſt inter Pontificios, quaſi Hercules quidam, Robertus Bellarminus, quo Atlante cœlum ſuum fulciunt, Vir

pius,

pius, quod negari nequit, cujus exſtant aliquot Libri argumenti Moralis & Homiletici, *de aſcenſione mentis ad Deum*, & *de gemitu columbæ*, qui oſtendunt animum devotum, ſed doctrina ejus eſt erronea. Fuit Patria Politianus, primumque Archi-Epiſcopus, inde Cardinalis factus, & ut perhibetur, invitus ad illam dignitatem pertractus eſt. Opus *Controverſiarum Theologicarum*, quod ſcripſit, per 40. annos ipſi elimatum traditur. Hoc Opus ejus aggreſſi, & è Reformatis, & è Lutheranis, ſunt multi. E Reformatis præcipuus eſt Dan. Chamierus, qui *in Panſtratia* ſua Opus hoc ſub Examen vocat. Pars una prodiit Argentorati, altera Francofurti. Sed dolendum eſt, non potuiſſe eum totum Opus perficere; *quintum* enim *Tomum* Joh. Henr. Alſtedius adjecit. Si Calvini Dogmata exceperis, magnus eſt hujus libri in noſtra quoque uſus Eccleſia. Sed totum Opus rarius eſt, cujus *Epitome* etiam ſcripta eſt, quæ in uſu eſſe ſolet. Poſt illum, quem merito primo loco ponimus, Bellarminum ſunt aggreſſi multi, ſed carptim tantum, & per partes, Guilh. ſcil. Ameſius *in Bellarmino Enervato*, Conr. Vorſtius *in Anti-Bellarmino*, Mart. Chemnitius *in Exam. Concilii Tridentini*, Guilh. Wittackerus, Anglus, *in Locis de Verbo DEI*, & *Eccleſia*. Verſantur & in manibus Domini D. Chriſt. Kortholti *Diſputationes* Kilonii habitæ, & excuſæ. Colonienſis Editio Bellarmini omnium habetur optima quæ prodiit A. 1665. *in fol.*

Cæterum DOCTRINAM PONTIFICIORUM *in genere* multi impugnarunt, uti Philippus Mornæus, *in Myſterio Iniquitatis*, ſive Hiſtoria Papatus (quæ prodiit Salmurii A. 1611. *in fol.* & contra quam Caſp. Scioppius ſcripſit *Alexipharmacum Regium* A. 1612. *in 4.*) Gisb. Voëtius *in Deſperata Cauſa Papatus*, (quæ alicujus pretii eſt) Abr. Calovius *in Mataologia Papiſtica*, & Pet. Molinæus *in Novitate Papiſmi* (cui nonnemo è Pontificiis librum oppoſuiſſe dicitur, *de Antiquitate Papiſmi*, quo commotus Dux fertur Turennius, ut, ejurata Religione Reformatorum, Pontificiæ ſe addiceret). Cæterum præclarus Vir Molinæus fuit, Sedanenſis Eccleſiæ Paſtor, & Academiæ ejus Profeſſor. Plurima ejus alia exſtant Scripta, tam Philoſophica, quàm Moralia, & Theologica. Quod ſi jam deſcendere velimus ad omnia ſpecialia doctrinæ Pontificiæ capp., Bibliotheca ſcribenda nobis eſſet. Tot enim ſunt, tum Dogmatici ab ipſis Pontificiis libri ſcripti, tum Eriſtici à Noſtris & Reformatis contra Pontificios, & à Pontificiis contra Noſtros, ut integro Opere enarrari debeant. Quod ut fiat aliquando, optandum eſt. Hactenus enim tantum fragmenta quædam, & Lacinias, talis Operis habemus. 25

Princeps caput eſt, quod de PAPÆ PRIMATU agit, tot controverſiis & libb., ab utraque parte & ſatis quidem acerbè, diſputatum. Ulcus enim eſt, quod ſine dolore nequit tangi. Manum huic argumento admovit Claud. Salmaſius ſingulari quodam libro *de Papa Primatu*, cui, quod ſciam, nemo alium oppoſuit, ſed, me Judice, non adeo ſubtilis hoc in argumento diſputator eſt, 26

niſi quantum ex Hiſtoria adducit, & ex vetuſtis monumentis, quæ ipſe perreptaverat. Inprimis Controverſia de ſuburbicariis regionibus, quæ libris ſingularibus & propugnata, & impugnata eſt, plenè copioséq; ab illo eſt pertractata, uti & ab Hieron. Alexandro, qui doctisſime illas defenderat. Ni fallor, & Jacobus Gothofredus de illis quædam comentatus eſt. De ſuburbicariis regionibus Jac. Sirmondus quoq; ſcripſit, eruditiſſimus Jeſuita Gallus, ſed nomen non addidit, & Joh. Dartes, qui & Salmaſium *de Primatu Papæ* refutare cœpit. Sed ineptus labor eſt, & ejus Autor impar congreſſus Achilli. Idem Argumentum, *de Primatu in Eccleſia*, Dav. Blondellus tractavit, & quidem contra Cardinalem Jac. Perronium, illum ſcil., cujus habemus à Fratribus Puteanis Collecta Excerpta, Virum in omni literarum genere exercitatum, ſed liber Gallicè ſcriptus, pleriſq; noſtrorum hominum eſt ignotus. Quantus vero Vir Blondellus fuerit, omnibus notum eſt. Scripſit & Nicol. Vedelius, è Reformatis, *librum de Cathedra Petri Antiochena*, quô illa disquiritur Controverſia, An Romæ fuerit Petrus, quod eruditis in medium allatis Argumentis negat. Ejus plura alia ſunt ingenii monumenta laudatiſſima, inter quæ eminet *liber de prudentia Veteris Eccleſiæ*, merito commendandus Eccleſiaſticis; ſed Opus hoc totum non eſt abſolutum. Tractavit & hoc de primatu Papali Argumentum Ludov. Molinæus, Petri filius, verum Patre ingenio & judicio inferior. Tit. Libri eſt: *Nova detectio Myſterii iniquitatis*, Hagæq; ante XX, ni fallor, annos, is eſt editus. Acerbè hic invehitur in Jurisdictionem Eccleſiaſticam, eamq; eſſe exiſtimat, quæ in Sacris Myſterium iniquitatis dicitur. Scripſit idem *Characteres morales*, ſed non eſt magnæ rei liber. Phil. Mornæum, cujus ſupra mentio facta eſt, adortus eſt è Pontificiis Jac. Gretſerus, Jeſuita, ut doctisſimus, ita maledicentisſimus, in libro, cui tit: *Myſta Salmurienſis*. Multa vir ille ſcripſit, quorum vaſtum Catalogum exhibet Phil. Alegambe *in Catalogo Bibliothecæ Soc. Jeſu*. Fuit idem Bellarmini Hyperaſpiſtes, exſtantq; contra illum Diſpp. D. Kortholti. Venit & Jacobus, Angliæ Rex, in Cenſum Diſputatorum Anti-Pontificiorum, cujus exſtat Opus de Controverſiis fidei, quod quidam Iſaaco Caſaubono, qui tunc vivebat in Anglia, tribuunt, cum tamen ipſe Caſaubonus hoc perneget. Occaſio tamen hinc data eſt quibusdam, quà lacerarent nomen Regium, inprimis Caſp. Scioppio, qui *Collyrio* illum *Regio*, Scripto injurioſisſimo, beare voluit. Scripſit & Bellarminus contra Jacobum. Vivebat tum in Anglia Vir maximæ doctrinæ & nominis, Marcus Anton. de Dominis, Epiſcopus antea Spalatenſis, cujus exſtat laborioſisſimum & doctiſſimum Opus *de Republ. Eccleſiaſtica*, contra Pontificios, quod primum in Anglia eſt editum, inde vero Heidelbergæ recuſum, promtuarium rerum Theologicarum, ex ipſis viſceribus antiquitatis, & Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ, erutarum, ſed deſunt duo libri, uti creditur, ipſius Regis Angliæ Juſſu ſuppreſſi, quod multa illic invenirentur, quæ Papiſmum ſape-

Digitized by Google

ſapere viderentur. Sed miſerum hujus Viri fatum fuit, de quo Erythræus *in Pinacotheca III. n. 17.* Nactus etiam eſt Vir ille Adverſarios, & inter eos Nic. Coffetellum, ſed defendit M. Antonium de Dominis Petrus Molinæus, libro Gallicè ſcripto cui titulus: *Defenſio fidei Catholicæ,* qui hactenus Latinè non eſt redditus. Scripſit & M. Antonius de Dominis *librum de Primatu Pontificis*, contra Pontificios, qui Gallice editus eſt *in folio*, Genevæ, ſed rarior eſt, nec adhuc, nî fallor, Latinè translatus. Scripſit & contra Jacobum, Angliæ Regem, Jac. Perronius Gallica Lingua. De Guilh. Barclaji libro de primatu Papæ vide Erythræum *in Pinacotheca ſua*. Scripſit & Dan. Lipſtorpius de Monarchia *Papali* librum *in 4*.

Ad hoc argumentum illi ſpectant Autores, qui de JURE MAGISTRA- 27
TUS CIRCA SACRA, & de *Politicis Eccleſiaſticis* in genere agunt. Nam & hoc argumentum de primatu Papæ, ejusq; dominatu, omnino tangendum eſt illis. Multi ſunt hic Autores, qui rem illam in utramq; partem tractant, ac fuere inter ipſos Pontificios jam olim, qui immenſam Pontificum potentiam infregerunt, etiam è Scholaſticis, juratis alioquin Pontificum Paraſtatis. *De Imperio Poteſtatum ſummarum* circa *Sacra*, elegantem libellum ſcripſit Hugo Grotius, qui prodiit Hagæ Com. A. 1661. *in 8*. Adduntur illi Dav. Blondelli *Diſſertatio de jure plebis in regimine Eccleſiaſtico*, & alia nonnulla. Legendus & in hoc argumento eſt Petrus de Marca *de Concordia Sacerdotii & Imperii, ſive de libertatibus Eccleſiæ Gallicanæ*. Sed ille magis circa ſpecialia occupatus eſt, & circa Galliæ conſuetudines & jura. Liber ille prodiit Pariſ. *in folio*, A. 1663., Poſthuma quædam vero hujus Viri ante annos aliquot *in 12*. Veteres hujus argumenti Scriptores, Guilhelmi ſcil. Occami Opera hujus argumenti varia, Johannem Pariſienſem *de Poteſtate Regia ac Papali*, & Antonii de Roſellis *Monarchiam, ſive de Poteſtate Imperatoris & Papæ librum*, videre eſt apud Melch. Goldaſtum *in Monarchia S. Rom. Imperii*, ubi collegit hæc, ſimiliaque Opera, utiliſſimo ſanè labore. Facilè enim talia perire ſolent. Marqvardus quoq; Freherus, *in Collectione Rerum Germanicarum*, quædam habet. Multa duobus his libb: continentur præterea Scripta ſpecialia, ſpectantia ad Controverſias ſuper Jurisdictione, inter Pontifices & Imperatores agitatas. *De Politia Civitatis DEi Hierarchia Romana* Theophilus Banco, vel Banoſius, ut aliis audit, ſingularem librum ſcripſit *in 4to*, Francofurti A.1592. Aliqvoties hunc citatum inveni, ſed non vidi. *De Primatu Petri* Onuphrius Panvinius librum edidit Venet. *in 4to* A.1591, de primatu Papæ Ulricus Velenus. Marcus Antonius Capellus duas edidit *Diſputationes, primam de ſummo Pontificatu Divi Petri, ſecundam de ſucceſſione Epiſcopi Romani*, uti & materiam de ſuburbicariis Regionibus explicat, Colon. *in 4to* A.1621. Spectant huc Autores, qui de Epiſcoporum authoritate & juribus agunt, inprimis Joh. Fileſaccus in libro *in octavo* Pariſ. A.1606. edito. Legi & poſſunt Dionyſii Petavii *Diſſertationes de Epiſcoporum*

digni

niſi quantum ex Hiſtoria adducit, & ex vetuſtis monumentis, quæ ipſe perreptaverat. Inprimis Controverſia de ſuburbicariis regionibus, quæ libris ſingularibus & propugnata, & impugnata eſt, plenè copioſèq; ab illo eſt pertractata, uti & ab Hieron. Alexandro, qui doctiſsime illas defenderat. Ni fallor, & Jacobus Gothofredus de illis quædam cōmentatus eſt. De ſuburbicariis regionibus Jac. Sirmondus quoq; ſcripſit, eruditiſſimus Jeſuita Gallus, ſed nomen non addidit, & Joh. Dartes, qui & Salmaſium *de Primatu Papæ* refutare cœpit. Sed ineptus labor eſt, & ejus Autor impar congreſſus Achilli. Idem Argumentum, *de Primatu in Eccleſia*, Dav. Blondellus tractavit, & quidem contra Cardinalem Jac. Perronium, illum ſcil., cujus habemus à Fratribus Puteanis Collecta Excerpta, Virum in omni literarum genere exercitatum, ſed liber Gallicè ſcriptus, plerisq; noſtrorum hominum eſt ignotus. Quantus vero Vir Blondellus fuerit, omnibus notum eſt. Scripſit & Nicol. Vedelius, è Reformatis, *librum de Cathedra Petri Antiochena*, quô illa disquiritur Controverſia, An Romæ fuerit Petrus, quod eruditis in medium allatis Argumentis negat. Ejus plura alia ſunt ingenii monumenta laudatiſſima, inter quæ eminet *liber de prudentia Veteris Eccleſiæ*, merito commendandus Eccleſiaſticis; ſed Opus hoc totum non eſt abſolutum. Tractavit & hoc de primatu Papali Argumentum Ludov. Molinæus, Petri filius, verum Patre ingenio & judicio inferior. Tit. Libri eſt: *Nova detectio Myſterii iniquitatis*, Hagæq; ante XX, ni fallor, annos, is eſt editus. Acerbè hic invehitur in Jurisdictionem Eccleſiaſticam, eamq; eſſe exiſtimat, quæ in Sacris Myſterium iniquitatis dicitur. Scripſit idem *Characteres morales*, ſed non eſt magnæ rei liber. Phil. Mornæum, cujus ſupra mentio facta eſt, adortus eſt è Pontificiis Jac. Gretſerus, Jeſuita, ut doctiſsimus, ita maledicentiſsimus, in libro, cui tit: *Myſta Salmurienſis*. Multa vir ille ſcripſit, quorum vaſtum Catalogum exhibet Phil. Alegambe *in Catalogo Bibliothecæ Soc. Jeſu*. Fuit idem Bellarmini Hyperaſpiſtes, exſtantq; contra illum Diſpp. D. Kortholti. Venit & Jacobus, Angliæ Rex, in Cenſum Diſputatorum Anti-Pontificiorum, cujus exſtat Opus de Controverſiis fidei, quod quidam Iſaaco Caſaubono, qui tunc vivebat in Anglia, tribuunt, cum tamen ipſe Caſaubonus hoc perneget. Occaſio tamen hinc data eſt quibusdam, quà lacerarent nomen Regium, inprimis Caſp. Scioppio, qui *Collyrio* illum *Regio*, Scripto injurioſiſſimo, beare voluit. Scripſit & Bellarminus contra Jacobum. Vivebat tum in Anglia Vir maximæ doctrinæ & nominis, Marcus Anton. de Dominis, Epiſcopus antea Spalatenſis, cujus exſtat laborioſiſſimum & doctiſſimum Opus *de Republ. Eccleſiaſtica*, contra Pontificios, quod primum in Anglia eſt editum, inde vero Heidelbergæ recuſum, promtuarium rerum Theologicarum, ex ipſis viſceribus antiquitatis, & Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ, erutarum, ſed deſunt duo libri, uti creditur, ipſius Regis Angliæ Juſſu ſuppreſſi, quod multa illic invenirentur, quæ Papiſmum ſæpe-

Digitized by Google

ſapere viderentur. Sed miſerum hujus Viri fatum fuit, de quo Erythræus *in Pinacotheca III. n. 17.* Nactus etiam eſt Vir ille Adverſarios, & inter eos Nic. Coffetellum, ſed defendit M. Antonium de Dominis Petrus Molinæus, libro Gallicè ſcripto cui titulus: *Defenſio fidei Catholicæ*, qui hactenus Latinè non eſt redditus. Scripſit & M. Antonius de Dominis *librum de Primatu Pontificis*, contra Pontificios, qui Gallice editus eſt *in folio*, Genevæ, ſed rarior eſt, nec adhuc, nî fallor, Latinè translatus. Scripſit & contra Jacobum, Angliæ Regem, Jac. Perronius Gallica Lingua. De Guilh. Barclaji libro de primatu Papæ vide Erythræum *in Pinacotheca ſua*. Scripſit & Dan. Lipſtorpius de Monarchia *Papali* librum *in 4*.

Ad hoc argumentum illi ſpectant Autores, qui de JURE MAGISTRA- 27
TUS CIRCA SACRA, & de *Politicis Eccleſiaſticis* in genere agunt. Nam & hoc argumentum de primatu Papæ, ejusq; dominatu, omnino tangendum eſt illis. Multi ſunt hic Autores, qui rem illam in utramq; partem tractant, ac fuere inter ipſos Pontificios jam olim, qui immenſam Pontificum potentiam infregerunt, etiam è Scholaſticis, juratis alioquin Pontificum Paraſtatis. *De Imperio Poteſtatum ſummarum* circa *Sacra*, elegantem libellum ſcripſit Hugo Grotius, qui prodiit Hagæ Com. A. 1661. *in 8*. Adduntur illi Dav. Blondelli *Diſſertatio de jure plebis in regimine Eccleſiaſtico*, & alia nonnulla. Legendus & in hoc argumento eſt Petrus de Marca *de Concordia Sacerdotii & Imperii, ſive de libertatibus Eccleſiæ Gallicanæ*. Sed ille magis circa ſpecialia occupatus eſt, & circa Galliæ conſuetudines & jura. Liber ille prodiit Pariſ. *in folio*, A. 1663., Poſthuma quædam vero hujus Viri ante annos aliquot *in 12*. Veteres hujus argumenti Scriptores, Guilhelmi ſcil. Occami Opera hujus argumenti varia, Johannem Pariſienſem *de Poteſtate Regia ac Papali*, & Antonii de Roſellis *Monarchiam, ſive de Poteſtate Imperatoris & Papæ librum*, videre eſt apud Melch. Goldaſtum *in Monarchia S. Rom. Imperii*, ubi collegit hæc, ſimiliaque Opera, utiliſſimo ſanè labore. Facilè enim talia perire ſolent. Marqvardus quoq; Freherus, *in Collectione Rerum Germanicarum*, quædam habet. Multa duobus his libb: continentur præterea Scripta ſpecialia, ſpectantia ad Controverſias ſuper Juriſdictione, inter Pontifices & Imperatores agitatas. *De Politia Civitatis DEi Hierarchiæ Romanæ* Theophilus Banco, vel Banoſius, ut aliis audit, ſingularem librum ſcripſit *in 4to*, Francofurti A. 1592. Aliqvoties hunc citatum inveni, ſed non vidi. *De Primatu Petri* Onuphrius Panvinius librum edidit Venet. *in 4to* A. 1591, de primatu Papæ Ulricus Velenus. Marcus Antonius Capellus duas edidit *Diſputationes, primam de ſummo Pontificatu Divi Petri, ſecundam de ſucceſſione Epiſcopi Romani*, uti & materiam de ſuburbicariis Regionibus explicat, Colon. *in 4to* A. 1621. Spectant huc Autores, qui de Epiſcoporum authoritate & juribus agunt, inprimis Joh. Fileſaccus in libro *in octavo* Pariſ. A. 1606. edito. Legi & poſſunt Dionyſii Petavii *Diſſertationes de Epiſcoporum*

digni

Digitized by Google

dignitate, Pariſ. A. 1641. *in 8.* Nemo autem, quod attinet hiſtoriam, luculentiùs hoc argumentum tractavit, quam Herm. Conringius *in Diſſertatione Epiſcoporum Germaniſe*, quæ, inter ejus *Juris publici Diſputationes*, quadruplo pene auctior, quam olim edita erat, legitur. E Reformatis Rob. Parkerus, Theologus Anglus, *de Politia Eccleſiaſtica* librum ſcripſit, quem aliquot libb. poſtea continuavit Gisbertus Voëtius, acerrimus Hierarchiæ Pontificiæ Inſectator, adeò ut vix quicquam jurisdictioni Papali ſimile pati potuerit in Reformatorum Eccleſia. Magna illi lis cum Canonicis Ultrajectinis fuit, quibus ille controverſiam Status movit, bona Eccleſiaſtica iſtis uſibus non eſſe impendenda, clamitans. Contra illum Canonici, de quorum fortunis agebatur, in aciem produxerunt Martinum Sckokium, Voëtii diſcipulum, qui in *libro de Bonis Eccleſiaſticis*, Ultrajecti *in 4to* edito, controverſiam illam pro Canonicis decidit. Commendari ad hæc argumenta, quæ de Juriſdictione Eccleſiaſtica diſputari ſolent, debet *Codex Theodoſianus* cum inſignibus *notis* Jacobi Gothofredi, JCti & Hiſtorici conſummatiſſimi, qui liber & Theologis & Juris Conſultis prodeſſe poteſt. Quæ enim illic occurrunt Conſtitutiones de rebus ſacris & Magiſtratibus ſacris, uti occurrunt ſanè plurimæ, magnam poſſunt lucem accendere in rebus Eccleſiaſticis quæ illo tempore agitabantur.

28 Et hæc quidem de Primatu, & Juriſdictione Pontificia. Quod ſi jam porrò ad ſpecialia capp. deſcendere vellemus, magnus aperiretur campus. Solent Pontificii præcipua dogmata in Traditione ex PATRIBUS fundare, & his quidem omnem operam impendunt, ac non rarò ſuppoſititiis, confictis, & mutatis, in rem ſuam utuntur, præcipuè Rob. Bellarminus, cujus *lib. de Scriptoribus Eccleſiaſticis* legi tutò non poteſt, niſi ſimul adhibeantur Roberti Coci *Cenſura*, Andr. Riveti *Criticus Sacer*, ac Joh. Dallæi *liber de Pſeudepigraphis*, utiliſſimus ad cognoſcenda ſcripta Patrum primi temporis, quibus multa tribuuntur ſuppoſititia & ficta. Idem agit Cæſ. Baronius in magno *Annalium* Opere, qui paſſim, ubi id commodè fieri poteſt, ex hiſtoriarum curſu, ad ipſa dogmata Pontificia digreditur, plerumque auctoritatibus Patrum ſeu Locis, vel malè adductis, vel confictis, ſuperſtructa. Cæterum, Patres quod attinet, uſum in Theologia eorum Joh. Dallæus, Vir doctiſſimus, Blondelli diſcipulus, & deinde Collega, ſingulari libro oſtendit. Eſt & inter Reformatos Abrahamus Scultetus, Theologus Heidelbergenſis, qui Friderici, Electoris Palatini, Creati Bohemiæ Regis, Comes fuit, & *Medullam Patrum* ſcripſit, ſed non niſi 4 priora ſecula abſolvit. Hoc in libro id agit, ut demonſtret, Patres non ſtare à Pontificiorum partibus, ſed omnem Proteſtantium & Reformatorum doctrinam in illis magis eſſe fundatam. Laudandus eſt & in hac parte Andr. Rivetus cujus ſupra mentio eſt facta, qui ſex priora ſecula abſolvit. *Criticus* ejus *Sacer* ſeorſim eſt editus, & junctim cum *Operibus* cæteris. Vir fuit doctiſſimus, & judicii præclari. Quod illi in Patribus fecerunt, hoc in Scholaſticis, & eorum

Princip

Principe J. Georg. Dorſcheus, cujus exſtat *Thomas Confeſſor*, ubi oſtendit doctrinam Proteſtantium è Thomæ Aquinatis Scriptis poſſe probari. Idem in animo habuit ſimile Opus è Jure Canonico, quod credo affectum apud Hæredes latet, ſed lucem non vidit, illo præmortuo. Non omittendus hic Matthiæ Flacii *Catalogus Teſtium veritatis*, ubi colliguntur Teſtimonia dogmatum fidei. Aliquoties editus eſt Baſileæ & Francofurti. Auctaria, & quædam Notæ ſuper illum ſunt ſcriptæ a J. Conrado Dieterico, Prof. Gieſſeno, Francof. A. 1666. *in 4to.* Eſt quidam è Pontificiis Guilh. Eiſengreinius, qui huic *Catalogo* alium oppoſuit, quo conatur illa Teſtimonia, ad Pontificiorum dogmata ſtabilienda, reducere, ſed nullius eſt pretii, ſi cum Flacii *Catalogo* conferatur. Sed tamen eſt eo laudandus liber ille, quod multa illic occurrant è non editis Scriptoribus excerpta.

CONTROVERSIARUM cum PONTIFICIIS Synopſin Joh. Meiſnerus ſcripſit, cujus Viri pauca ſunt Scripta, eximia tamen, & multa eruditione referta, quod teſtantur omnia, quæ ab illo hactenus ſunt edita. Idem 29
ſcripſit *de Perſecutionibus & Martyriis veteris Eccleſiæ, de jure eligendi Pontificem Romanum, de Tyrannicidio*, & aliis quibusdam argumentis. Joh. Forbeſius, Theologus Scotus, *Inſtructiones Hiſtorico-Theologicas* edidit, doctum Opus, quô continentur Controverſiæ Pontificiæ non ſolum, ſed & aliæ, Amſtelod. A. 1645. *in folio*, eſtq; inde Epitome quædam concinnata *in 8vo. Sedanenſium Diſputationum* Volumen etiam hic memorandum eſt, quo continentur Controverſiæ præcipuæ, quæ Reformatis cum Pontificiis intercedunt. Quod ſpecialia Dogmata attinet, multi ſunt Autores qui ea ſingularibus libb. impugnarunt. Doctrinam *de Juſtificatione* Henr. Höpfnerus, Theologus Lipſienſis, Vir doctiſſimus, petractavit, cujus Scriptorum, antehac editorum, maxima pars nuper eſt recuſa. Doctrinam de *Transſubſtantiatione* impugnavit è Reformatis Edmundus Albertinus ſingulari Opere, Daventriæ excuſo. Valde exagitantur Pontificii hoc Opere, nec facilè invenient, quod opponant. Idem Argumentum contra Pontificios Claudius Salmaſius, ſub ficto Simplicii Verini nomine tractavit, ac nemo facilè eſt inter noſtros, qui non idem data occaſione faciat. Salmaſii *Epiſtola, ad Juſtum Pacium ſcripta, de Libro Hug. Grotii poſthumo, de Euchariſtia*, prodiit *in 8vo*, Hagiopoli A. 1646. & alter ejus *lib. de Transſubſtantiatione*, contra Grotium A. 1646, eod. in loco, *in 8vo.* Sed illi quidem ita tractant hanc Controverſiam, ut ſimul Doctrinam Lutheranorum infringere conentur. Facit hoc Edmundus Albertinus, cui hactenus non ſcio a quoquam eſſe reſponſum. Idem & Salmaſius facit, & argumentorum Philoſophicorum & Theologicorum non magnus Declarator. Occupatus quoq; in illo eſt David Blondellus in libro Gallicè ſcripto, cui Tit: *Eſclairriſſement familiaire de l'Euchariſtie*, A. 1641. *in 8vo.* Pariſiis edito. Phil. Mornæus etiam magnum Opus *de Euchariſtia* ſcripſit. Doctrina de Imaginum

cultu doctiſſimè diſcuſſa eſt à Joh. Dallæo, Viro antiquitatum peritiſſimo, cujus prodiit *de Imaginum cultu lib.*, & ex intima antiquitate Eccleſiaſtica productis argumentis, ſimulq; à ratione & natura deſumptis, pugnat. Laudandus hic eſt etiam Lambertus Veldhuſius, qui *de Idololatria, & ſuperſtitione* ſcripſit *libellum*, qui reperitur inter cætera ejus Opera, junctim edita. Solent autem hoc in argumento Reformati præ cæteris eſſe moroſiores, & omnium acerrimè contra Pontificios diſputant, a quo rigore paululum remittere videtur Veldhuſius, unde Synedrium Belgicum Ultrajectinum habuit quædam, quæ in hunc ejus Tractatum animadverteret. Sed reſpondit illis Autor peculiari Apologia, quæ *Tractatui de Idololatria* eſt addita. Doctrinam Pontificiorum *de Sacramentis*, in quibus fingendis illi admodum liberales ſunt, Joh. Dallæus quoq; adortus eſt *in lib. de Confirmatione, & extrema Unctione*.

30 Et his quidem Autoribus felicius uti poſſumus, quàm aliis, qui non iſtam afferunt ad ſua argumenta doctrinam. Promptius contra Pontificios quis pugnat, ſi quis illos in domo ſua adoriatur, in illa ipſa ſc. Hiſtoria de ANTIQUITATE ECCLESIASTICA. Illa enim præcæteris turgent, & triumphos ſibi ducere videntur. Sed fuêre his temporibus è Reformatis (neq; enim denegari illis laus iſta poteſt), qui faſtum illorum valde retuderunt libb. editis doctiſſimis. Optandum eſſet, ut & noſtri Doctores antiquitates illas majori curâ tractarent. Certe quicquid Caſaubonus, Blondellus, Dallæus, aliiq; his ſimiles, ediderunt, in lucem omnium poni meretur. Poterant hic multò plura adferri, ſed pleraq; notiſſima ſunt, quæ communiter ſcribi diſputariq; ſolent. Habuimus, ante XX circiter annos, J. Georg. Dorſcheum inter noſtros, Virum ſanè omni armaturæ genere inſtructum, quô inſtrui debent qui ſacra hæc bella meditantur. Ejus Opera edita penè Bibliothecam efficiunt. Totus eorum Catalogus recenſetur in ejus *Programmate funerali*, unde excerpſit, & ſuum in *Templum Honoris* repoſuit Theoph. Spizelius, qui Vitas Theologorum Proteſtantium congeſſit, uti & Henningus Witte in *Theologorum Memoriis*. Multa Dorſcheus ſcripſit contra Pontificios, *in Anti-Cornæo ſuo*, & aliis ſpecialibus libb., contra Calvinianos vero *in lib. de Gratia*. Scripſit & *in Articc. A. C. nonnullos*, quæ omnia ſunt ſelectiſſima, ac doctiſſima.

31 Apud Pontificios Sectæ quoq; ortæ fuere JANSENISTARUM & Anti-Jeſuiticarum. Janſeniſtæ ab Epiſcopo Iprenſi, Cornel. Janſenio, dicuntur, qui, in libro ſuo poſthumo, qui *Auguſtinus* inſcribitur, occaſionem huic liti dedit, ex lectione aſſidua Auguſtini. Aliquot Articulos de gratia & prædeſtinatione, Calvinianum aliquid ſpirantes, defendit. Res in aperta disſidia erupit, fueruntq; ab utraque parte libb. atroces ſcripti. Defendebant Janſenii partes Sorboniſtæ Pariſienſes, quibus non adeo religioſa fuit Pontificis veneratio. Janſeniſtæ Scholaſticam Jeſuitarum Theologiam Pelagianiſmi,

Digitized by Google

mi, hi Janſeniſtas Prædeſtinatianiſmi & Calvinianiſmi accuſabant. Cauſam Janſeniſtarum inter alios Dion. Petavius egit. Anti-Jeſuitas voco, qui Jeſuitarum Doctrinam Moralem, & Theologiam Caſualem, ut impiam, blaſphemam, legibusque divinis & humanis adverſam, damnabant, quibus ipſe poſtea Pontifex aſſenſit, cujus juſſu magnus iſtarum quisquiliarum cumulus confixus, publiceque damnatus eſt. Scripta Satyrica in Pontificios multa ſunt. Ingenioſum eſt, quod Germanicè editum eſt, der Römiſche Bienenkorb/ut & aliud von der Eſel-Monarchie. Eſt & Gallicè ſcriptus liber à quodam, qui ſe vocat Frangidelphum, cui Tit. *Hiſtoire de la mappe-monde Papiſtique*, ubi ſub forma provinciarum & Itinerarii deſcribuntur & exagitantur Pontificia dogmata, Anno 1567. Sunt & Bernhardini Ochini *Apologi*, quibus valde exagitantur Pontifices, Clerici, & Monachi. Sed firmiora ſolidioraque tela nobis ſunt, quam ut tàm imbellibus, & minus honeſtis, contra illos pugnemus.

Procedimus hinc ad CALVINIANOS, quorum doctrinæ capita in Epitome proponit J. Andr. Boſius, *in Diſſertatione ſupra laudata p. 14.* Eorum non eſt unum idemque genus. Nam eodem tempore, quo Janſeniſtica eſt Controverſia orta, inter Moſen Amyraldum, & Claudium Teſtardum, Fridericum item Spanhemium Sen., Andr. Rivetum & Petrum Molinæum, ſuper decreto prædeſtinationis, & decretorum divinorum natura ac immutabilitate, lis orta eſt. Differentiam dogmatum illorum; & partis utriusque Hyperaſpiſtas, recenſet Boſius, ut non opus ſit quicquam à nobis addi. Ratione externorum rituum, ceremoniarum, & adminiſtrationis Eccleſiaſticæ, magnæ fuere in Anglia turbæ, ubi infelicia illa & fatalia diſſidia diffundebantur. Ipſis etiam Batavis & Gallis Theologis non ſatis inter ſe conveniebat, quibusdam pro Epiſcopalibus, aliis pro Presbyterariis, cauſam decidentibus. Cæterum Statum Eccleſiæ Reformatorum in Anglia, cunctaque diſſidia & dogmata, nemo luculentius ob oculos ponit, quàm Honorius Reggius (id eſt, Georgius Hornius) *de Statu Eccleſiæ Britannicæ hodierno*, Dantiſci A. 1648. Doctrinæ capita Calviniſtarum à Marco Frid. Wendelino breviter ſunt propoſita, ſed tamen non ſine judicio & acumine, quod in hoc libro magis, quàm in cæteris ejus libris Philoſophicis, apparet. Hactenus non niſi carptim tactus eſt à noſtratibus. Dominus D. Chriſtoph. Franckius, ut audio, nunc ejus Refutationem molitur, ſicut & Sam. Mareſii *Syſtematis Theologici*. E noſtris Juſtus Feurbornius *Synopſin Errorum Calvinianorum* edidit. Qui e Reformatis contra Pontificios ſcripſêre, jam ſupra nobis indicati ſunt, qui & aliqua ex parte rem noſtram tuentur. Nicolaus Vedelius, cujus ſupra mentionem fecimus, multa ſcripſit præclara, ſed in nonnullis à Reformatis recedit. Exorti etiam inter illos fuêre Arminiani, a Jac. Arminio, Theologo, ſic dicti, cui magnificum ſcripſit Epitaphium Hugo Grotius, quod reperitur inter ejus *Poëmata*. De eorum dogmatibus in Compendio agit Boſius *p. 24. Arca-*

na Arminianiſmi Nicol. Vedelius edidit, *Anatomen Arminianiſmi* Petrus Molinæus, *Conſiderationem Arminianiſmi* Abr. Calovius, Witeb. 1657. Edidit & Dominus D. Chriſtoph. Franckius *Specimen Controverſiarum, quæ Lutheranis cum Remonſtrantibus intercedunt.*

33 SOCINIANORUM, & Novorum Arrianorum, uti ſolent dici, ſeu Neophotinianorum, dogmata propoſita vide apud Boſium. *Diſputionem de Ortu & Progreſſu* Arianiſmi Joh. Meiſnerus ſcripſit, *Hiſtoriam* item *Arianiſmi* Joh. Frid. Kōnigius, Gryphisw. A. 1654. Notandum hic, exſtare in Gudiana Bibliotheca *Apologiam* Photini, Græca Lingua ſcriptam, quæ nunquam edita fuit. *Socinianiſmum profligatum* Joh. Hornbeckius ſcripſit, Samuel vero Mareſius edidit *Anti-Volkelium*, ubi contra Joh. Volkelium defendit Religionem Reformatorum. Noſtro tempore Chriſtoph. Sandius, cujus exſtat *H. E. nucleus, & Paradoxicæ Explicationes in Evangelia*, paſſim hæreſin ſuam inculcavit. Corpus omnium Socinianorum Scriptorum editum eſt aliquot Tomis *in fol.*, Amſtelodami, diſſimulato licet loco, quo continentur omnia Socinianorum hactenus edita Scripta, quibus tamen poſt hoc tempus alia acceſſerunt. Noviſſimè prodierunt Chriſt. Liberii cujusd. Epiſtolæ, quibus doctrina Socinianorum paſſim proponitur, & propugnatur, de quo & *T. I. Lib. I.* egimus. Abſolutiſſimum Scriptorum Socinianorum Catalogum dedit Sev. Walth. Sluterus *in Propylæo Hiſtoriæ Chriſtianæ*, à *p. 186 ad pag. 207.*, quem ipſi conſignaverat Chriſtoph. Sandius, ſatis illorum notitia inſtructus. Plerique illorum Libri ſunt Belgicè redditi, ac vidi ego Amſtelod. Bibliopolium totum Socinianum, merisque Socinianorum libb., in Linguam Belgicam converſis, conſtans. Hugo Grotius ſub extremum vitæ ſuæ Socinianiſmo infectus eſſe creditur à Martino Ruaro, Dithmarſo, cætera Viro docto. Ejus Ruari *Epiſtolarum Centuria* Amſtelod. A. 1677. *in 8vo.* edita eſt, ubi habentur Epiſtolæ multæ, tum Socinianorum, quam noſtrorum quoque Theologorum. Multæ etiam ſunt illic Epiſtolæ Grotianæ, & plurima, ad Hiſtoriam Socinianiſmi ſpectantia.

34 ANABAPTISTARUM diſcrimina, & dogmata, vide apud Boſium. Cæterum quicquid illorum ſpectat Hiſtoriam, Joh. Henr. Ottius, *in Annalibus Anabaptiſticis*, A. 1672. editis *in 4to.*, plenisſime propoſuit, ubi ſimul omnem Enthuſiaſtarum progeniem recenſet. Ille ſane Liber ad Hiſtoriam iſtorum hominum unicè commendandus eſt. Dogmata Anabaptiſtica qui refutarunt, vide apud Boſium.

35 CHILIASTARUM non tam peculiaris eſt Secta, quam opinio certa, per omnes pene Religiones, de mille Annis Apocalypticis, diffuſa. Ejus Hiſtoria copioſè propoſita in Diſputatione quadam Ad. Tribbechovii. Scripſit & Samuel Mareſius *Chiliaſmum enervatum.* Qui vero Chiliaſmum defendun plurimi ſanè ſunt. Pro illo Gallice Pet. Serarius ſcripſit librum contra Moſen Amyraldum, A. 1657. *in 8vo.* Singularem etiam Tractatum pro illo ſcri

pſi

pſit Dan. Brenius, Socinianus, cujus etiam exſtant *Commentarii*, vel potius *Notæ in Biblia univerſa*. Julius Sperberus, in libro Germanico von den dreyen Seculis, idem defendit argumentum, & ultimum illud ſeculum Spiritus S. ſeculum vocat. Scripſit jam tum A. 1622. Andr. ab Hobernfeld *Hieroſolyma reſtituta, ſeu ſeculum Spiritus S. igneum, ſub præſentis magnæ tribulationis quaternarii finem magno lumine ſuum accepturum initium, quo etiam mina interitus beſtiæ Romanæ, & Mahumetiſmi, ad annum futurum 1624. ex Scriptura S., recenſentur, ac deducuntur* Verum vana hæc ſunt & inania ſomnia.

ENTHUSIASTÆ varii ſunt generis, quibus an accenſeri Valentinus 36
Weigelius debeat, aliqui dubitant. Verum tamen eſt, multos illum habuiſſe errores, licet Vir cætera pius fuerit. Ejus errores Nicolaus Hunnius ſingulari libro refutat. Summam ejus dogmatum Boſius *à p. 318. ad 323.* recenſet. Scripſit & Theodorus Thummius librum, cui Tit: *Impietas Weigeliana*, Tubingæ 1650. *in 4to.* Multos occupavit illorum hominum doctrina pietatis ſpecie, & affines ipſis ſunt Fratres Roſeæ Crucis, de quibus libro peculiari egit Andr. Libavius. Defendit illos Michael Mayerus multis libb. Unus ex illis, Ægidius Gutmann librum ſcripſit Germ., cui Tit: Offenbahrung der Göttl. Majeſtät / *in 4to.* ubi multa habentur paradoxa. Succeſſu temporis plures propullularunt hujus farinæ Homines. Exortus eſt Jacobus Böhme, homo plebejus, ſed miri ac ſingularis ingenii, cujus exſtant tam Theologica, quam Philoſophica, plena abſtruſorum ſenſuumque Cabaliſticorum, de quibus quid dici debeat, non liquet. Lutheranæ Eccleſiæ membrum fuit, totiesque à Theologis noſtris in Examen vocatus ſic reſpondit, ut illum damnare non auſi ſint. Quæcunque ab illo ſunt ſcripta, videntur quaſi per Enthuſiaſmum ſcripta, nec diſſimulavit ipſe viſiones & ſomnia ſibi divinitus, ut dicebat, oblata. Cætera Vir erat pius, pacificus, nemini moleſtus, & quotidiano ſuo labore victitans. Scripſit *prophetias de temporibus ultimis* ineditas, de quibus mira dixerunt, qui eas legerunt, Attingit quæſtiones, tam Theologicas, quàm Philoſophicas utiliſſimas. Synopſin doctrinæ ejus recenſet Henr. Morus in Operibus ſuis Philoſophicis, Latinè editis, qui damnare non audet Virum hunc. Scripſit inter alia *Reſponſiones ad 40. quæſtiones de anima*, quas ipſi propoſuerat Medicus aliquis, qui ſe plus ab ipſo didiciſſe profitebatur, uno alteroque Colloquio, quàm longis per Orientem peregrinationibus. Dignæ illæ ſunt viſæ Joh. Angelio Werdenhagen, JCto, ut Latine redderet, & notas ſuas adjiceret, qui lib. eſt editus Amſtelod. A. 1632. *in 24.* ſub. Tit: *Pſychologia vera.* Nuper incidit in ejus Scripta quidam Quirinus Kuhlmannus, Vratiſlavienſis, Juvenis ingenioſus, adeo iſtorum lectione ineſcatus, ut ſe totum Enthuſiaſmo tradiderit, ac ipſe librum ſcripſerit, cui Tit: Neu-begeiſterter Böhm. Scripſerat antea *Epiſtolas duas*, unam de arte Combinatoria, alteram de admirabilibus quibusdam inventis, ad Athan. Kircherum, qui ipſi etiam

Digitized by Google

reſpondit, literæq; ſunt ſimul editæ Lugd. Batav. A. 1674. *in 8.* Edidit & *Prodromum quinquennii mirabilis* Lugd. Batav. A. 1674. *in 8vo.* Ubi proponit nova ſua in re literaria inventa. Nunc ille per terrarum orbem errat, ſuiq; ingenii homines ubiq; compellat. Scripſit & Epiſtolas Londinenſes, quarum Nona edita eſt, in qua multa habentur prophetica de ultimis temporibus, Roterod. A. 1679. *in 12.* Doctrinam Böhmii, ejusq; Clientum, nuperrimè refutandam ſuſcepit Samuel Pomarius, Superintend. Lubecenſis. Nunc Opera Böhmii junctim recuſa prodiiſſe in Batavia dicuntur. De David Joritis ſingulari libro D. Fridericus Jeſſenius, Paſtor Primarius Kilonienſis, egit, qui & Hiſtoriam Dav. Georgii deduxit, & Doctrinam refutavit. Contra Indifferentes Moſes Amyraldus ſingularem librum ſcripſit, qui è Gallica L. in Germanicam converſus prodiit Lipſ. A. 1667. *in 12.* Orientalium Chriſtianorum differentias & dogmata, propoſuit Boſius *Diſſ. III. de Statu Europæ, Introductioni adjecta.* Multa poſſent huc alia referri. Noviſſimis enim his temporibus novi ſunt orti Errores, novæ Sectæ, uti Labadiſtarum, & eorum, qui Antonettam de Bonrignon ſequuntur, de quibus libri editi omnibus ſunt cogniti. Nos hic Autores Theologicos ſeponimus, & ad JCtos progredimur.

FINIS LIBRI SEXTI.

POLYHISTORIS TOMI III.,
SIVE
POLYHISTORIS PRACTICI,
LIBER VI. JURIDICUS,
DE SCRIPTORIBUS JURIS.
SECT. I.
De Jurisprudentiæ Univerſalis Scriptoribus.

§. I. *Commendantur Juris Cultori Ethicæ & Politicæ Doctrina, & quidem Ariſtotelica, & Scriptorum de Juſtitia & Jure Scholaſticorum Lectio cum ſelectu inſtituenda.* II. *Franc. Baconis Verulamii Cogitatorum de Jurisprudentia Univerſa Imperfectio. Deſcriptio ejus. Judicia de Adoardi Gualandi Methodo Philoſoph Moralis ac Civilis, & Vinc. Turturetti Parallelis Ethico-Legalibus.* III. *Nec n de Rob. Scharrockii & Sam. Pufendorffii Scriptis de Officiis* IV. *Thom. Hobbeſii Novator in J. Nat., a Rich. Cumberlando dextre confutatus. Julii Cæſaris C natus de Jure in Artem redigendo fruſtranei. Juſtinianus male de Jurisprudentia meritus.* V. *Elogium Librorum Hug. Grotii de Jure Belli & Pacis. Judi de Illuſtratoribus illorum, J. Frid. Gronovio, J. Henr. Bœclero, Caſp. Ziegle*

Digitized by Google

Joh. Ad. Oſiandro, Joh. Feldeno, Th. Graswinckelio, Henr. Henningio, J. G. Simone, Sam. Rachelio, nec non de Guilh. Grotii, Mart. Schookii & Jani Klenkii, Libellis de Jur Naturali. VI. *de Alberici item Gentilis Scriptis de Jure Belli, Joh. Seldeni vero, Joach. Hopperi, Sam. Puſendorffii, Dav. Mevii, Rich. Zuchei, Er. Mauritii, Franc. Jul. Chopii & Joh. Feldeni, de Jure Nat. & Gentium.* VII. *Commendantur Diod. Thuldeni & Chriſtoph. Ehemii de Principiis Juris Tractatus.* VIII. *Lanx Satura Scriptorum de Jure Naturæ, Argumentisq; ejus Specialibus, Miſcellaneorum.*

CUm Jurisprudentia propago ſit Ethices ac Politices, neceſſario earum illi principia ſunt præmittenda; atq; in his diſciplinis quaſi ſolum & fundus eſt hujus doctrinæ. Ut hic principia jacta fuerint, ita omne erit, quod illis ſuperſtruetur. Genuini hic & limpidiſſimi fontes turbidiſſimis lacunis ſunt præferendi. Quicquid Ariſtoteles, ejusq; Interpretes, tradiderunt, pro fundamento ſubſterni debet. Si quis enim ad heterodoxa nonnullorum Novatorum ſtatim in limine digreſſus fuerit, in errores infinitos paulatim prolabetur. Nolo hic repetere, quæ de doctrina morali ſupra nobis dicta ſunt, quorum non exigua pars Jurisprudentiæ etiam applicari poteſt. Dixi etiam de iis, qui è Scholaſticis argumentum *de Juſtitia & Jure* uberrimis Commentariis exſecuti ſunt, Leonh. Leſſio, Ludov. Molina, Dominico Soto, aliisq;, de quorum uſu ad Jurisprudentiam Univerſalem legi præterea etiam Grotius poteſt, & Commentator ejus, J. Henr. Boeclerus, ille *in Prolegomenis Operis de Jure Belli & Pacis*, hic *in Prolegomenis Commentarii ſuper illud Opus.* In iſta tamen librorum mole excutienda ita eſt verſandum, ut ea tantum ſeponamus ex illis, quæ ſpectant ad officia hominum in ſocietate aliqua civili conſtitutorum, & *ſpeciatim* quæ ad Jurisprudentiam pertinent. Nam multa in iis pertractantur, quæ ſunt fori Theologici, aut quæ ſunt, ad oſtentandum ingenium, ſubtilius potius excogitata, quàm ut uſum aliquem in vita, & doctrina Civili, habeant. 1

Franc. Baco Verulamius, in ſuo *de Augmentis Scientiarum* Opere, inter deſiderata ponebat Juſtitiæ Univerſalis doctrinam, quam *lib. 8.* ejus *Operis* quibusdam Aphorismis proponit. Sed in iis nihil aliud invenimus, quàm cogitata quædam de Legibus ad certas Reipubl. formas attemperandis, non quidem illa contemnenda, ſed quæ tamen tam vaſtum objectum non exhauriunt. Pertinent illa tantum ad prudentiam Nomotheticam, quæ particula tantum Jurisprudentiæ Univerſalis dici poteſt ac debet. Eſt itaq; Jurisprudentia Univerſalis mixta quædam è Principiis Ethicis & Politicis diciplina, e quibus deinde deducuntur illa, quæ ſpecialioris objecti ſunt. Neſcio, an tale quid in animo habuerit *Adoardus Gualandus*, Piſanus, Epiſcopus Cæſenas, qui librum ſcripſit, cui tit. *Moralis Philoſophia, ac totius facultatis Civilis, vera & abſoluta Methodus*, Romæ editum A. 1604. *in fol.* Latius ſanè extendit ſua objecta, quàm 2

ſit vulgò ab iis, qui diſciplinas has ſeorſim tractant. Non diffuſus eſt in illis quæ ad juſtitiam pertinent, & ſe in quæſtiones ac theſes demittit jurisprudentiæ, quæ practicæ diſciplinæ, ſeu Philoſophiæ, ſunt propiores. *Libri* ejus *octavus & nonus* de Juſtitia Jure & LL. agunt, in quibus confuſiora paululum videntur eſſe nonnulla & μικρόλογα. Qui *Parallela Ethica & Legalia* ſcripſit, *Vincentius Turturettus*, inter LL. CC. Scriptores potius eſt referendus, quàm eos, qui juſta methodo deducunt Dogmata.

3 Lucem etiam Jurisprudentiæ Univerſali commendant *Scriptores* de principiis Actionum Humanarum, item qui DE OFFICIIS egerunt, de quibus ſupra diximus. Ad argumenta Juridica accommodatius illa tractavit *Robertus Scharrockius*, Anglus, qui ad Jus Naturæ totam hanc retulit doctrinam, quem in Germania, cum *notis* ſuis, recudi fecit Dominus D. Sam. Reyherus *in 12.* Sed ego quidem in Scharrockio non videor mihi deprehendere hoc argumento dignam ἀκρίβειαν. Multa enim miſcet digna indigna relatu, adeò ut & jejunam illam liticulam Theologorum Batavorum de Capillorum habitu non omiſerit, operosè ab utraq; parte adductis argumentis. Multa generalibus quibusdam Locis Comm. abſolvuntur. Adverſus Hobbeſium non rarò diſputat. Accuratius paululum hoc in argumento verſatus eſt *Sam. Puffendorfius*, cujus exſtat libellus *de Officio Hominis & Civis, juxta legem naturalem.* Sed communiora illa ſunt omnia, unde quidem jurisprudentiæ lux accedere poteſt. Plurima tamen ex illis in actibus internis terminantur, aut ad eos externos actus referuntur, qui non æquè ad juſtas in civitate actiones pertinent. Accenſeri quoq; illis poteſt Rob. Sanderſonius, cujus libellus *de obligatione in conſcientia* in Germania eſt recuſus.

4 Si NOVATORES veſtigemus, *Thom. Hobbeſium* habemus, qui, in libris ſuis civilis argumenti, profana & paradoxa principia poſuit, unde quod deducit naturæ jus, plane aliter formatum eſt, quam quod ex ſanioris Philoſophiæ principiis extructum eſt. Hunc ſingulari refutavit Richardus Cumberlandus *Disquis. de LL. Naturæ*, Lond. A. 1672. edita, diligenter legendus. Illud enim, quod eſt in Hobbeſio præcipuè ulcus, tangit, quo detecto, non eſt tantus a gangræna iſta in progreſſu juris metus. Neq; enim dicam nunc de cæteris ejus, vel Antagoniſtis, vel Hyperaſpiſtis. Non enim facit ad noſtrum inſtitutum. De Jure in Artem reducendo jam tum Ciceronis tempore actum fuit, & hoc opus, quaſi triumphorum ſuorum appendicem, Jul. Cæſar affectabat, ſed nihil illo tempore actum eſt, neq; quidem perfici tam exiguo tempore poterat, & in tam vaſtis JCtorum Voluminibus. Neq; fuit poſt illa tempora, qui opus hoc aggredi auſus fuerit, quanquam varii fuerint Juris Juſtinianei Compilatores. Ne quid dicam de Juſtiniano ipſo, quem de tota Jurisprudentia malè meritum eſſe non e vulgo JCti autumant, quod in Compendium, aut velut ad LL. CC., redegerit JCtorum ſententias. De qua re infra videbimus. HU-

HUGO GROTIUS præcipuam Jurisprudentiæ partem, & quidem Univerſalis, attigit *in libris ſuis de Jure B. & P.,* ſed eam partem tam præclarè nobis depinxit, ut nulli ſint poſt hunc Apellem, qui hanc tabulam ſe abſolvere poſſe confidant. Ac ſanè iſta in parte, de pace ac bello quæ agit, omnia poterat civitatis tempora & jura compeleсti. Frater ejus, *Guilielmus*, generalem de *principiis Juris naturalis* libellum ſcripſit, non quidem fratris Operi comparandum, ſed tamen non omnino ſpernendum, cum hactenus neminem habeamus, qui doctrinam illam iſta brevitate complexus fuerit, cujus ille lineamenta duxit, licet ad expoliendum minus ingenii habuerit. In Hug. Grotii Opus certatim prodierunt Virorum doctorum Commentarii, ac nuper ipſius nova editio in Belgio data in lucem eſt, cum quibusdam *Diſſertt. & notis* Joh. Frid. Gronovii, quæ extemporales eſſe videntur, neqꝫ à Gronovio hunc in finem concinnatæ, ut lucem aliquando adſpicerent. Poſt mortem ejus, ut ſolet fieri, conquiſitum eſt, tam ab Hæredibus, quam à Typographis, quicquid ejus nomen præfixum habet. Non pauca ſunt, in quibus ipſe diſſentit à Grotio, argumenta adverſus ipſum velut in aciem producens, ac tangit difficillimas nonnunquam quæſtiones, quorum omnium uſus eſſe poteſt non contemnendus in his argumentis verſanti. Cœpit in libros Grotii Commentarios edere J. Henr. Boeclerus, Vir ad hæc ſtudia natus, ſed pervenit tantum uſqꝫ *ad VII mum Caput lib. II.* Aliqua iſtius Commentarii latitare apud Hæredes dicuntur, ſed, ut ego puto, inelaborata, quorum editionem, credo, omittent Hæredes, *ne turpiter atrum deſinat in piſcem mulier formoſa ſuperne.* Quoniam enim ipſe ultimam manum illis non addidit, vix ſperanda eſt tanta illorum *ἀκρί-βεια.* Poſt illum plures hoc Opus ſunt adorti. Caſp. Ziegleri *notæ* breves ſunt quidem, ſed utilia tamen afferunt, præcipuè illa, in quibus vel illuſtratur Jus commune, vel ab Autore diſceditur. In Theologorum etiam cenſuras incurrit, Joh. Ad. Oſiandri præprimis, qui ſingularem librum conſcripſit, quo impugnat illa, quæ heterodoxa videntur. Sed facile eſt in illum lapidem impingere, cum in alienæ religionis Scriptoribus ſemper inſidias metuamus. Scripſit & in Grotium *ſtricturas* Joh. Feldenus, quas data occaſione edidit olim Boeclerus. Refutavit has Theod. Graswinckelius, non dignus tamen tanti Viri Hyperaſpiſtes. Exſtat ex Henr. Henningii *Commentarius* in Grotium, qui impetus magnos ad illam rem attulit. J. Georg. Simon eò utilis eſt, quod coacervet Autorum vel conſentientium, vel diſſentientium, loca. Exſtat etiam Val. Velthemii in illum *Commentarius.* Promiſerat quoqꝫ *Martinus Schokius* quædam in illum, quæ tamen non viderunt lucem, ſed morte ejus ſunt intercepta. Dubito autem, an operæ pretium facturus fuiſſet, nam, quantum ex *Diſſertatione* ejus *de Jure naturali* colligere licet, operoſè quidem ſatis in hoc argumento, ſed non tanto cum delectu, verſatur. Erat enim illi plerumqꝫ extemporalis librorum ſcriptio, qualis profecto in tam gravi

argumento eſſe non debet. Videbimus etiam aliquando fortaſſis Domini Sam.Rachelii labores in Grotium. E Grotii Opere Epitomen aliquam confecit Janus Klenckius, qui libello exiguo titulum ſuſpendit magnificum, *Inſtitutionum J. naturalis & gentium*, nihil vero aliud agit in illo, quam ut Grotii Pediſſequus methodo Erotematica, ſententias ejus in Compendium redactas, in uſum tyronum proponat. In Batavis primum editus eſt liber, poſtea in Germania recuſus Jenæ A. *1666. in 12.*

6 Scripſerat ante Grotium ALBERICUS GENTILIS *libb. 3. de Jure belli*, duosq; *de Jure Romanorum armorum*, doctos equidem & eruditos, nec è jure civili ſolum, ſed & morali, & prudentia Civili, illuſtratos. Subtilius verò diſputavit,& altioribus è principiis eruit ſua Grotius, explicatius quoq; omnia propoſuit, ut merito illi palma præ Alberico debeatur. Æmulatus eſt Grotium Joh. Seldenus, cujus exſtat *de Jure naturæ & gentium, ex mente Hebræorum*, liber, in Germania recuſus, in quo jus naturale ad Juris Noachidarum capita reduxit. Specialius itaq;, & ex unius gentis ſenſu, de jure naturæ gentiumq; hunc ſcripſit, cui addi debent ejusdem *de Synedriis Hebræorum*, & *de Uxore Hebraica* Libri. Joachimi Hopperi *Seduardus*, quem Herm. Conringius edidit, cæteriq; ejus libri, officinam hujus juris ſapere videntur. Philoſophicè certe tractat Jura Juſtinianea, non contemnendus quidem, ſed qui methodo Dialogiſtica involvit & abſcondit ſententias, & neſcio quid interdum Platoniſare mihi videtur. *Samuel Puffendorffius* deniq; hoc argumentum de jure naturæ & gentium ſpeciatim ſibi tractandum ſumſit. Ediderat is antea *Elementa Jurisprudentiæ*, in quibus multa ſubtiliter diſputantur. Plurima ex illis mutata videas in ampliore *de jure naturæ & gentium* Commentario, in quo attentius rem ſuam agit,& in ipſa Jurisprudentiæ penetralia intimius ſe demittit, methodo quoq; alia utitur. Sunt, qui illum Hobbeſii ſententias plus æquo ſequi opinantur; ſed tamen & ipſe ab Hobbeſio in plurimis diſſentit, ac profanas nonnullas ejus ſententias maſculè ſatis impugnat, inter quas & illa eſt de ſtatu naturæ ex lege. Sunt & è Theologis nonnulli, qui in illo Heterodoxa nonnulla reprehendunt, fuitq; ipſis acris cum quibusdam decertatio. Primus certè eſt, qui hujus tituli librum in lucem edidit. Deſtinaverat quoq; hoc argumentum curis ſuis *Dav. Mevius*. Affectum enim opus habuit, cui titulum erat daturus *Jurisprudentiæ gentium*, ſed ultimam illi manum non admovit. Prodiit poſt obitum ejus liber, cui titulus: *Prodromus Jurisprudentiæ gentium Civilis & Communis*. Sunt quædam hic generales Diſputt. de Origine & progreſſu Juris gentium primævo & ſecundario, de præceptis naturalibus ex natura derivatis, quibus Jurisprudentiæ hujus latifundium ſe exhaurire poſſe putat, & quædam alia de Juſtitia & Jurisprudentia, poteſtate Imperantium circa leges &c. Erat vir ille LL. Romanorum, atq; hodierni Juris, peritiſſimus, adeoq; huc potiſſimum reſpexit, neque ex tam ſublimibus principiis rem totam eruit. *De*

jure

jure gentium miſcellaneas aliquas quæſtiones ſcripſit *Richardus Zoucheus*, Anglus, in quibus methodus eſt nulla. Hiſtoriam juris naturalis, & præcipuorum ejus capitum, ad mentem Orientalium & Græcorum, brevi Specimine, ſed docto & ſpecioſo, delineavit *Ericus Mauritius*, qui tamen, cum hic viveret, *de jure naturæ* Commentarium pleniorem ſub manu habebat. *Franciſcus Julius Chopius* ad duo Juris Capita, Poteſtatem ac Obligationem, omne jus deduxit, exemplis e Jure Rom. petitis, atq; hunc ſuum conatum titulo *Philoſophiæ juris veræ* ornavit. Liber editus eſt Lipſiæ A. 1650. *in 4to.* Referendus tamen potius eſt ad illos, qui Jus Juſtinianeum nova methodo propoſuerunt. Joh. Feldeni *Elementa Juris univerſi* ex jure ſpeciali Juſtinianeo exſtruunt Jurisprudentiam Univerſalem, quæ illuc proprie non ſpectat. Quorſum enim pertinet illa tam prolixa tractatio de ſtatu Romanæ Reipubl., de Imperatoribus Romanis? ſi hæc ita miſcere velimus, omnia confundemus. 7

Diodorus Thuldenus, Prof. Lovanienſis, *de principiis Jurisprudentiæ libb. IV.* ſcripſit, in quibus, ex jure Juſtinianeo, generalia quædam de Juſtitia, Jurisprudentia, æquitate, ſummo Jure, Legibus XII Tabularum, aliisq; Juris Romani ſpeciebus, commentatur, potius ad Hiſtoricos juris, quam ad hanc claſſem referendus. Prodierunt Lovanii A. 1655. *in 8.* Omiſeram pene *Chriſtoph. Chemii* elegantem librum *de principiis Juris*, in quo ille multa copioſe de Jure ordinando diſputat, & conſilia potius ſuppeditat, quomodo Jurisprudentiæ Syſtema poſſit adornari.

Sunt & quidam Autores, qui in UNIVERSUM quædam DE JURE NATURÆ & GENTIUM commentantur, non tamen ut Syſtematicè tractent, ſed ad ſpecialia deſcendant. Spectant huc Joh. Fridericus Hornius *de ſubjecto juris naturæ*; Hugo de Roy *de eo, quod juſtum eſt*; Samuelis Rachelii *Diſputt. variæ de jure naturæ & gentium.* Ne quid dicam hic de Theologis, qui ſua quadam ratione jus naturæ proponunt, uti Joh. Ad. Oſiander in *Typo juris naturæ.* Legendus quoq; eſt Joh. Ludov. Praſchius, Senator Ratisbonenſis, *in JCto vero & Perſonato*, ubi multa de Jure univerſali hoc & Juſtinianeo. Si ad argumenta ſpecialia, quæ ex Jure hoc univerſali deducta ſunt, deſcendere velimus, magnum hic poſſemus Catalogum illorum texere. Pertinent huc *Tractatus de dominio maris* Joh. Seldeni, Hug. Grotii, Theod. Graswinckelii, Palatii, Jacobi Gothofredi, Mart. Schookii, H. Grotii *Tractatus de Æquitate*, noviſſimæ Editioni Operis de J. B. & P. ſubnexus, Rich. Zoucheus *de Legati delinquentis Judice competente*, J. Henr. Bœcleri & Sam. Puffendorfii Diſſertationes de variis argumentis, Rob. Scharockius *de variis Incontinentiæ Speciebus*, H. Grotius *de Imperio ſummarum poteſtatum circa ſacra*, Paulus Sarpius *de jure Aſylorum*, Radbodus Herm. Schelius *de Pace*, Petrus Muſæus *de Pœnis*, Jac. Thomaſii varia *de Latrocinio gentis ingentem*, *de Duellorum moralitate*, *de Juſtitia Belli Punici*, *de Statu ex lege naturali*, Albericus Gentilis *de Vi Civium in Principem ſemper injuſta*, Radbodi Herm. 8

Digitized by Google

Schelii *Tractatus de jure Imperii*, ejusdem *Libertas publica, & de Tyrannicidio*, Caſp. Ziegleri *Exercitationes circa Regicidium Anglorum*, Joachimi Stephani *Demonſtrationes Politicæ*, Joh. Phil. Slevogt *de jure Retorſionis*, Jac. Thomaſius *de Oſtraciſmo*, Lamberti Veldhuſii *Tractatus de juſtitia divina & humana*, ejusdem *Tractatus de naturali pudore & dignitate hominis*, in quo agitur de Inceſtu, Scortatione, Conjugio, Adulterio, Polygamia, ac *Diſſertatione de principiis juſti & decori* (quæ omnia reperiuntur in *Operibus* ejus, Roterod. A. 1680. junctim editis), Henr. Uffelmann *de ſermone, quo homo homini* obligatur, Cl. Salmaſii & Joh. Cloppenburgii Controverſiæ *de re uſuraria*. Hæc, & ſimilia, notatu digna ſunt, nam illuſtrant ſpeciales materias hujus argumenti.

Sect. II.

De Scriptoribus Juris Specialibus, & quidem certarum gentium.

§. I. *Jus Hebræorum propoſuerunt & illuſtrarunt Moſes Maimonides, Joh. Seldenus Guilh. Schickardus (a Cl. Salmaſio plagium paſſus) J. C. Wagenſeilius, & Scriptores de Rep. Hebr., inter quos Pet. Cunæus eminet. Anonymi Collatio Antiqua Legum Moſaicarum & Romanarum, & Joſuæ Arndii Manuale Legum Moſaicarum.* III. *Jus Ægyptiorum Diod. Siculus, Joh. Lud. Praſchius & Athan. Kircherus. Leges variarum Gentium Hellanicus.* IV. *Jus Spartanorum (ab Ægyptiis derivatum) Nicol. Kragius. Jus Athenienſium Sam. Petitus, Cl. Salmaſius, Deſid. Heraldus, Ant. Thyſius, illuſtrarunt.*

1 INter gentes, quæ jus & leges certo ordine conſcripſerunt, primi procul dubio ſunt HEBRÆI. Hebraicum autem jus libris Moſis potiſſimum continetur. Ejus juris partitio varie, tum à Chriſtianis, tum Rabbinis, inſtituitur. Joh. Seldenus occupavit hoc argumentum *in libro de jure naturæ & gentium, juxta diſciplinam Hebræorum*, cujus præterea alii quoque exſtant libri, v. g. *Uxor Hebræa, Tr. de ſucceſſionibus, &c.* Inter Rabbinos fertur à Moſe Maimonide (qui primus ineptire deſiit inter Rabbinos) collectum eſſe totum Juris Hebræi Corpus, quod nondum in L. Lat. converſum poſſedit J. Henr. Hottingerus, teſte Mauritio *de principiis Juris publici, c. 3. n. 24.* Quæ ad leges forenſes Hebræorum pertinent, illa Joh. Seldenus *in libb. de Synedriis* potiſſimum tractavit. *Jus Hebræorum Regium* ſingulari libro perſecutus eſt præſtantiſſimus Guilh. Schickardus, unde multa cepit Salmaſius, cùm adverſus Joh. Miltonum diſputaret, licet illud altè diſſimulet. Vir ille fuit in Hebræarum antiquitatum cognitione verſatiſſimus, ut oſtendunt Scripta ejus edita, inedita vero tranſiiſſe in Regis Galliæ Bibliothecam dicuntur. Politiam Judaicam ſingularibus libb. deſcribunt, Car. Sigonius, Joh. Steph. Menochius, Bonav. Corn. Bertramus, Pet. Cunæus, qui & JCtus, rei literariæque Hebraicæ

braicæ peritiſſimus fuit. Plurima autem, ut ipſe fatetur, ex Moſe Maimonide deſumſit, ac fuit ſanè libellus ille multis adjumento, argumentum hoc magno cum apparatu tractantibus. Jura Pontificum & Sacerdotum Hebræorum Joh. Seldenus ſingulari quoque libro deduxit. Quæ ad jus repudii & matrimonii ſpectant, Joh. Seldenus attigit *in Uxore Hebræa*; Joh. Chriſtoph. Wagenſeilius vero Prof. Altorfienſis, plenius hoc argumentum deduxit *in Commentario ſuo ſuper librum Sota de Uxore adultera*, cui fortaſſis plura adhuc in Judaicis rebus aliquando debebimus.

LEGES ipſæ JUDÆORUM à Moſe traditæ ſunt in SS.Literis, unde ri- 2
vulos ſuos pleræque gentes derivarunt, apud quas exſtant harum legum aliqua veſtigia. Suntque in ipſis Romanis LL. non pauca inde deſumpta. Exſtat *Moſaicarum & Romanarum LL. Collatio antiqua*, ex integris Vett. JCtorum Libb., ante tempora Juſtiniani, deſumpta. Incerti quidem Autoris, ſed magni pretii liber, quod multa in illo inveniamus fragmenta Vett. ICtorum, quæ in *Corpore Juris* non reperiuntur. Edidit illam è Biblioth. ſua Pet. Pithæus cum *notis* ſuis, Heidelb. A. 1603. *in fol.* Similis argumenti Scriptum eſt *Manuale Legum Moſaicarum*, à Joſua Arndio ſcriptum, in quo Catalogum Legum recenſet 1. ex partitione Judæorum, 2. ex partitione Chriſtianorum. Parallela è Pentateucho loca adjicit. Specialia quædam jurium Hebræorum nonnunquam attigerant Joh. Buxtorfius, Henr. Hottingerus, Aug. Varenius, Joh. Friſchmuthius in variis Scriptis.

Ab Hebræis ad ÆGYPTIOS progredimur, gentem olim cultiſſimam, 3
nam ab Hebræis ad illos veniſſe LL. veriſimile eſt, quanquam Joh. Marshamus, Eques Auratus Anglus, *in Canone ſuo Chronologico*, ab Ægyptiis ad Hebræos leges & ritus multos perveniſſe, exiſtimet, quæ ſententia neſcio quid profani habet. Ægyptiarum LL. Diodorus Siculus *in Bibliotheca* non paucas recenſet. Si ſupereſſent quæ Hellanicus περὶ νομίμων βαρβαρικῶν, *de legibus & moribus Barbarorum* ſcripſit, fortaſſis & plura de aliis gentibus teneremus. Leges Ægyptiorum, ex Diodoro Siculo, peculiari Diſſertatione explicuit, & earum rationes prolixè inquiſivit, Joh. Ludov. Praſchius, Argentor. A. 1657. Legi etiam poteſt Athan. Kircherus *in Oedipo Ægyptiaco, parte illa, quæ de Rep. agit.*

Ab Ægyptis ad GRÆCOS, ut omnis pervenit ſapientia, ita & Pruden- 4
tia civilis, & uberrimi ejus fructus, bonæ leges, quas ab illis petiere Legislatores Græcorum, uti multa indicia ſunt tàm in Spartanæ, quam Atticæ gentis legibus. Nam ex illis habemus aliqua fragmenta, unde poſtea Gens Romana non pauca mutuata eſt, in jure gentis ſuæ conſtituendo. Spartanorum quidem leges comprehenſæ certo libro non ſunt, ſed earum tamen lacinias aliquas collegit Nicolaus Kragius *in Rep. Lacedæmoniorum.* Si quis conferat leges illas cum Ægyptiis, exactè ſibi reſpondere animadvertet. Celebre inter Græcos Athenienſium Jus eſt, cujus plura adhuc ſuperſunt

 fra-

fragmenta, tum in Hiſtoricis Græcorum, tum in Oratoribus. Jus vero Athenienſium Civile e Legg. & Plebiſcitis maximam partem conſtabat. Senatus-Conſulta, niſi accederet Populi auctoritas, annua tantum erant, quamdiu ſcil. harum Legg. Latores Reipubl. præeſſent. Eas LL., ex Hiſtoricis & Oratoribus, ſub titulis ſuis, peculiari Corpore collegit Samuel Petitus, & *Commentario* doctiſſimo illuſtravit, quod Opus Pariſ. A. 1635. *in fol.* prodiit *in 8.* libb. diſtinctum. Poſt illum juris hujus capita nonnulla illuſtravit peculiaribus quibusdam libb. Claud. Salmaſius, cui cum Deſiderio Heraldo lites multæ interceſſerunt circa nonnulla juris hujus capp. Ejus *Obſervationes ad jus Atticum, & Romanum*, & *miſcellæ defenſiones pro ſuis obſervationibus*, prodière Lugd. Batav. A. 1644. & 45. *in 4.*, Heraldi vero *Jus Atticum cum Romano collatum in fol.* Pariſiis. Conferri poſſent cum his Scriptoribus illi, qui Remp. Atticam deſcripſerunt, Guilh. Poſtellus & Ant. Thyſius, qui brevem aliquam & compendiariam Juris Attici & Romani comparationem inſtituit.

Sect. III.

De Libris & Scriptoribus Juris Romani, & quidem illis, qui in Veterem Jurisprudentiam ſunt commentati.

§. I. *Legum Regiarum Fragmenta, a variis Viris doctis collecta & illuſtrata. Laudatur Diſſ. Joh. Seldeni ad Fletam.* II. *Leges XII. Tabularum. Editores illarum & Commentatores, inter quos Conr. Ritterſhuſius & Jac. Gothofredus præſertim extolluntur, hujusque Fontes Quatuor J. Civ. commendantur. Fori Veteris Romani Proceſſum ac Solennia Guilh. Budæus, Formulas Barn. Briſſonius, expoſuit.* IV. *Leges poſt XII. Tabb. latæ ac receptæ. Hiſtoriæ Legum Romanarum Scriptores. Collectores earundem, Ludov. Charondas, & hoc accuratior Ant. Auguſtinus.* V. *J. Wolfg. Freymonij Symphoniæ Jur. Utr. Chronologicæ, Joh. Bertrandi Libri de JCtis Vett., & Jac. Labitti Indicis Legum Rom., Encomia.* VI. *Laus Cod. Theodoſiani a Jac. Gothofredo editi ac illuſtrati.* VII. *Autores, qui, vel unius JCti Leges omnes, vel ex illuſtrioribus ſingulas, ſeorſim explanarunt. Laus Frid. Brummeri. Nummorum, Inſcriptionum, & Autorum Criticorum, in Legibus explicandis uſus.* VIII. *Edicta Prætorum Romanorum Annua. Edictum perpetuum Salvij Juliani. Fragmenta hujus collecta & illuſtrata ab Eguin. Barone, Franc. Ranchino, ac præſertim Jac. Gothofredo. Ejusd. Gothofredi Comm. in Regulas Juris laudatur.* IX. *Rubricæ Legum probe attendendæ. Pauli Sarpii Peritia Juris Canonici. Dav. Blondelli Pſeudo-Iſidorus, Juri Can. oppoſitus, ἐν παρόδῳ laudatur.* X. *Sectæ Veterum JCtorum. Scripta de iſtis edita Chr. Ott. a Böckeln & Pet. Velaſci, affectum Chriſtoph. Ehemii.* XI. *Jac. Gothofredi Corpus Antiqq. Rom., e Libris Juris promiſſum.*

1 SUb initium Reip. Romanæ, cum *Reges* rerum potirentur, variæ *leges* ſunt latæ, quæ á Sexto Papirio in unum corpus olim collectæ fuerunt. Illæ vero

vero ad noſtra tempora non pervenere. Superſunt tamen aliqua fragmenta, quæ Antonius Auguſtinus, Ant. Contius, Franc. Balduinus, Fulvius Urſinus, Pardulphus Pratejus, Franc. Modius, Paulus Manutius, Juſtus Lipſius, collegerunt. E quibus diligentiæ laudem præcipuam Urſino adſcribit Joh. Seldenus in *Diſſertatione ad Fletam* (Fleta eſt jus Anglicum, liber paucis admodum notus), libro elegantiſſimo quo Juris Romani Juſtinianei Hiſtoriam breviter & docte proponit. Balduinus XVIII. Romuli legg. ſe habere, ex columna quadam, Romæ in Capitolio olim erecta, affirmat, quod an vero conſentaneum ſit, dubitarunt Eruditi. Exſtant Romuli, Numæ, & Servii Tulli Legg. cum aliis quibusdam, quarum capita recenſet Dionyſ. Halicarn., *l. 3. c. 5. in fine*, & ex illo fuſius explicat Chriſtoph. Adamus Rupertus in doctiſſimo illo *Commentario* quem in *Enchiridion* Pomponii *de Origine Juris* ſcripſit *c. 3.*

Sequuntur has LEGES XII. TABB., quibus continentur omnia Jurisprudentiæ Romanæ ſemina. Diligenter itaq; omnis earum hiſtoria tenenda eſt. Hiſtoriam LL. iſtarum, atq; Legg. ipſas certo ordine diſpoſitas, ediderunt permulti, ſed in quibus ſinguli ingenio ſuo indulgent. Interpretationes in illas edidit Joh. Oldendorpius, quem bona, vel potius malâ fide, exſcripſit Valentinus Forſterus. Dedit & Franc. Balduinus uberrimos in eas *Commentarios*, Franc. item Hotomannus & Jac. Rævardus. Sunt porro & alii, tum ICti, tum Critici, qui in illas LL. aliquid ſunt commentati, & ſe invicem ſolent exſcribere. Poſt illos omnes prodiit Conradus Rittershuſius, qui abſolutiſſimum in has LL. dedit Commentarium, cui tit. *Dodecadeltos*, qui magnis Elogiis in ipſo titulo à filiis Editoribus ornatur. Laudabilis ſanè eſt Viri iſtius diligentia, qui in ſuis *Commentariis progreſſum* juris recepti, ex illo jure antiquo, proponit. Prodiit Liber A. 1616. Argentinæ *in 4to.* Sed defuere, in tanto Interpretum & Commentatorum numero, qui juſtam Tabularum iſtarum Hiſtoriam, ſeriem, diſtinctionem, ac collationem accuratam, exhibuerint, ideoq; poſt omnes palmam hanc meritus eſt Jacobus Gothofredus, Dionyſii filius, ICtus conſummatiſſimus, qui hiſtoriam illarum LL. accuratisſimam, in quantum haberi poteſt, nobis dedit. Legi poteſt *præfatio* ejus libri, qua exhibetur ratio & conſilium, quo uſus eſt in indagando harum LL. ordine, quem ſagacisſima Critica, tum ex Hiſtoricorum locis, tum è LL. Juris Juſtinianei, quæ mentionem eorum Tabularum, vel diſertis verbis, vel obſcurè, faciunt, eduxit hunc ordinem LL. per tabb., verba ipſis legum ſubjiciens, exprimit, addita è regione paraphraſi. Singulis LL. probationes ſuas ſubjungit, & breves notas atq; explicationes verborum antiquorum. Editus vero eſt cum tribus aliis hic liber ſub titulo: *Fontes 4. Juris Civilis.* Nam *Legibus XII. Tabb.* addidit *Legum Juliæ & Papiæ fragmenta*, *Edicti perpetui & Sabinianorum Libb. ordinem.* Lib. editus eſt Genevæ Anno 1653. *in 4to.* 2

Poſt

3 Poſt LL. XII. Tabb., acceſſit *Interpretatio Prudentum*, & *diſputatio fori*. Compoſitæ etiam Actiones, quibus inter ſe homines diſputarent, quarum formulas certas conſtituerant, earumque Interpretatio ad Collegium Pontificum pertinebat. His formulis magna inerat ſubtilitas, atque ideò multis fraudibus & technis actiones illæ forenſes patebant. Interveniebant certa negotiis ſolennia, & actus quidam Imaginarii, de quorum Origine non eſſet injucunda disquiſitio. A Græcis ad Romanos illa fluxiſſe veroſimile eſt; Nam & in Jure Attico multa talia deprehendas, & in antiquiſſimis quoque barbararum gentium Legg., ut in Vetuſtisſimis illis Gothicis, (de quibus Joh. Olai Stierenhöeck, *in libro de Jure antiquo Sveo-Gothico*), & in cæteris quoque juribus. Quod proceſſum veterem ſpectat, illum doctè, pro more ſuo, exſecutus eſt Gvilh. Budæus ſingulari libro, qui non parum lucis huic negotio accendit. Ac confert ſanè ad ipſam Veteris juris Theoriam, noſſe veterem illum agendi morem, judiciorum formam, actionum formulas, quæ omnia per univerſum jus diffunduntur, ac tenebras ſæpe offundunt. Barnabæ Briſſonii *liber de formulis* quadam ex parte etiam hic prodeſſe poteſt. Reliquias illarum formularum collegit Joh. Calvinus, *in Lexico ſuo Juridico, ſub finem.*

4 Quoniam verò illæ Diſputationes non exhauriebant caſuum ambages, & lubrica erat illa conſtituendi juris ratio, ideò quædam LL. tandem ſunt latæ, quæ JURA CERTA ſancirent, *XII. Tabularum legibus* non comprehenſa. Pertinet itaque huc primò omnis illa Legg. conſtituendarum hiſtoria, quæ prodeſſe poteſt multis modis in LL. ſenſus & fines inquirenti. Generalis LL. hiſtoria pertractatur à *Paulo Manutio in Lib. de Legg.*, & à Nicol. Grucchio *in lib. de Comitiis*. Earum Leg. copia ſubinde creſcebat, quarum nomina, & ſumma capp., recenſentur à nonnullis, Franc. Hotomanno & Fulvio Urſino, qui de LL. aliqua ſcripſerunt, e quibus excerpſit LL. nomina Joh. Calvinus, & ſub finem *Lexici* ſui propoſuit ordine Alphabetico. Harum LL. accurata eſt habenda Chronologia, unde dependet notitia, quo tempore, quam ob rationem & cauſam illæ ſint conſtitutæ. Veteres Romanas LL. *Ludov. Charondas* collegit, in quo tamen multi ſunt errores. Nam fumos, ſibi non ſatis cautò & attento venditos, lectori rurſus vendidit, & multa addidit ſuppoſititia. Nam, ut in cæteris Inſcriptionibus, ita & in LL. antiquis, non paucæ fuerunt doctorum Virorum fraudes. Multa poſtea ipſe correxit Charondas in Editione recentiore, quæ An. 1575. Pariſiis eſt excuſa. Prodiit poſtea *Antonii Auguſtini* liber doctisſimus *de LL. & ſingulis Juris Conſultis*, in quem exſtant Fulvii Urſini *notæ*, in quibus ſæpe à Charondæ ſententiis diſceditur. Ejusdem etiam exſtant *Obſervationes & Emendationes*, quibus varia Juris Juſtinianei loca illuſtrantur.

5 Prodeſſe hic poteſt, quod *Chronologiam* attinet, lib. Joh. Wolfgangi *Freymonii*, quem inſcripſit *Symphoniam Juris utriusque Chronologicam*, in qua, perpetua ſerie, primo numeri Olympiadum, ſecundo Imperatorum, tertio Anni ab V. C.; quarto

Digitized by Google

quartò Conſules, quintò Anni à nato Chriſto, ſextò JCti, ſeptimò Pontifices, hinc anni Pontificiales, menſes, & dies, collateraliter ponuntur. Sub Imperatoribus ponuntur Legg., quæ ab illis conſtitutæ, & loca *Pandectarum* & *Codicis*, ubi earum fit mentio, ſub JCtis Libri, quos ſcripſerunt, & Legg., quæ ex illis libb. ſub diverſis habentur titulis, ex Jacobo Labitto excerptæ. Sed non perduxit hanc Chronologiam ſuam ultra tempora Juſtiniani. Lib. Francofurti A. 1584. *in fol.* eſt editus. Hoc Freymonii Opus utilisſimum eſt ad Hiſtoriam LL. tenendam, ut eò pleniorem habeamus, jungi poteſt illi Joh. *Bertrandus*, qui *de JCtis* ſcripſit, & JCtis ſingulis Commentarios, ab iis ſcriptos, ſubjecit. Liber olim rarisſimus, nunc eſt recuſus Lugd. Batav. A. 1675. *in* 8. Sed imperfectus tamen hactenus ille labor eſt, & alium qvendam deſiderat Virum doctum, qui plenius hoc argumentum pertractet. Promiſit certè Ægidius *Menagius Hiſtoriam JCtorum Vett.* An unquam edenda in lucem ſit, dies docebit. Interim Bertrandi liber commendari debet ob defectum melioris. Ad Hiſtoriam Legg. deinde Jacobi Labitti liber facit, qvi compilavit *Indicem Legg. omnium, quæ in Pandectis continentur,* in quo ſingulæ ad ſingulos JCtorum libb., ex quibus deſumptæ ſunt, referuntur, loca item omnia, quibus JCti in *Pandectis*, & Juſtinianeo *Codice*, & *Inſtitutionibus*, & *Novellis*, citantur. Adjicitur Disſertatio de uſu Indicis, qua repræſentatur, quomodo, in conciliandis Legg. & interpretandis, magno cum fructu illo uti posſimus. Exempla afferuntur non pauca, e quibus de cæteris judicium poteſt fieri. Præclarus profectò eſt labor, qui plus utilitatis habet in receſſu, quàm in fronte promittit. Liber ille olim rarior fuit, nunc recuſus eſt Lugd. Bat. A. 1674. *in* 8.

Longè pleniorem viam monſtravit nobis JAC. GOTHOFREDUS in 6
abſolutisſimo ſuo *Codicis Theodoſiani* Opere, cui præmiſit accuratam illam *Codicis Theodoſiani Chronologiam*, unde ſtatim inſtitui posſunt Collationes temporum. Chronologiæ ſubjecit Hiſtoriam, vel Chronicon Hiſtoricum circa ſingulas LL., quo notantur omnia memorabilia, quæ circa illud tempus geſta ſunt in Rep. Unde ſtatim ratio poteſt iniri de lege ipſa, & inquiri in ejus cauſas per prudentiam Nomotheticam, præſertim ſi in ſubſidium adhibeantur cœteri ejus Indices, uti *Notitia dignitatum Codicis Theodoſiani*, *Proſopographia Cod. Theod.*, *Topographia Cod. Theod.*, quæ omnia ſi quis junxerit, in omnes angulos & receſſus Legum penetrare poteſt. Qualem laborem ſi *in Digeſtis* haberemus, infinita hæc eſſet utilitas. Lib. editus eſt Lugd. Gall. A. 1665. *in fol. VI. Tomis.*

Sunt qui CERTAS quasdam L L., vel certi cujusdam JCti Leges omnes, 7
in unum Corpus collegerunt. Jta Jac. Cujacius Papiniani & Modeſtini Leges unum in corpus collegit, quod & alii fecerunt, Franc. Balduinus, Ant. Contius, &c. in aliis JCtis. Separatas quoque Legg. explicarunt nonnulli JCti. Ita *ad Legem Juliam Majeſtatis* ſcripſit Ant. Contius, *ad Legem Juliam de Adulteriis*. Barn. Briſſonius, *ad Legem Vellejam* Antonius Auguſtinus. Franc. Balduinus *Legum Falcidiæ,*

Julia, Papia, Poppeia, Rhodia, Aquilia, capp. collegit, quæ Baſil. A. 1559. *in 8.* ſunt edita. Jac. quoq; Gothofredus ſpeciales LL. explicandas ſibi ſumſit, quæ ſub *Opuſculorum* nomine ſeorſim ſunt edita. Johannes Fichardus *Indicem Autorum qui in Legg. ſpeciales ſcripſerunt*, collegit, qui pandectis Florentinis præmittitur. Frid. Brummerus *Commentarium ad Legem Cinciam* ſcripſit, Juvenis magnæ ſpei, ſed, cum in Gallia peregrinaretur, infelici fato aquis ſubmerſus. Editus ille eſt Pariſiis, ac Joh. Bapt. Colberto inſcriptus. Exſtat & Hermanni Conringii Comment. *in Legem primam Unicam Codicis de ſtudiis Urbis Conſtantinopolitanæ & Romæ*. Non parum illuſtrant Legum notitiam Nummi & Inſcriptiones. Nam, in nummis illuſtrium familiarum Romanarum legi ſolent nomina legum ab ipſis latarum, ut prolixe oſtendit Ezech. Spanhemius, *in libro de præſtantia & uſu Numiſmatum antiquorum, diſſertatione 6ta.* Similiter & ex Inſcriptionibus Antiquis multa poſſumus colligere, quæ ad cognitionem Legg. antiquarum pertinent. Hujus rei multa veſtigia deprehendere poſſumus *in Inſcriptionibus* Gruterianis, ac ſuaſerim ego, ut quis ex illis Autoribus conficiat Excerpta quædam, ad LL. certas pertinentia. Critici quoq; Scriptores & Antiquarii, ac Philologi, quorum exſtant Commentarii in Hiſtoricos Veteres Romanos, magnam ſuppeditare poſſunt huic rei lucem, quos ſi quis legat diligenter, atq; ex iis colligat, quæ de ſingulis Legibus obſervarunt, præclaram habebit Sylvam, unde cogitata non vulgaria exprimat.

8 Quoniam Legibus in Rep. Romana decidi omnia non poterant, Prætores inter Cives jus dicebant. Illi EDICTUM, ſive Juris formulam, è Legg. Romanis conſtituebant initio magiſtratus. Illa Edicta erant annua, quæ neceſſitas & uſus in Republica tandem fecit perpetua. Collectum itaq; ex omnibus Edictis eſt *Edictum Perpetuum*, quod licet ante Hadrianum obtinuerit, tamen ſub illo Salvius Julianus majori diligentia collegit ſub ſuis titulis, idq; interpretatus eſt. Atque illud quaſi fundus quidam eſt, unde iſtæ Pandectarum Laciniæ à Compilatoribus ſunt deſumptæ. Si id hodie ſuperſtes eſſet, multum lucis haberemus in intellectu LL. multarum. Quoniam vero iniquitate Compilatorum Juris Juſtinianei ſurreptum nobis eſt illud Opus, proderit tamen non leviter, ſi è ſparſis illis fragmentis ordinem Edicti Perpetui recolligamus, quoad ejus fieri poteſt. Quod quidem tentavit Eguinarius Baro *in libb. Manualium*, & poſtea Guilielmus Ranchinus, qui tamen ſecundum Juſtinianeum ordinem capp. *Edicti* diſpoſuit, cum diſponere debuiſſet ſecundum verum illum & genuinum ordinem. Ideo hanc operam quoq; ſuſcepit Jac. Gothofredus, mirabili Stochaſmo (conjectura) uſus in ordine illo ſolerter eruendo è Veterum JCtorum Commentariis ad Edictum Julianum Ulpiani, Pauli, Caji, Calliſtrati, Pomponii, & cæterorum, unde fragmenta plurima in Pandectas ſunt deprompta. Quam ſeriem, à ſe erutam & concinnatam, aliquot tabulis propoſuit, quæ habentur inter *fontes*

tes ejus 4. *Juris civilis.* Quis ejus rei uſus ſit exemplis illic plurimis docet Autor, & perpetuis exemplis *in Commentario ſuo* doctiſsimo *ſuper Tit. de ff. Regulis Juris*, in quo communes Regulas proponit, quæ ſunt floſculi, ex omni Jurisprudentiæ fundo excerpti, ſecundum ordinem Edicti Perpetui, è cujus Interpretationibus deſumptæ ſunt. Infinita enim ſunt vulgò doctorum in interpretatione Regg. illarum paroramata.

Summa omnis interpretationis Regula etiam jure judicanda eſt, reſpiciamus ſemper ad TITT. & RUBRICAS, unde Legg. deſumptæ ſunt, quanquam Ad. Riccius *in Tractatu ſuo Rhapſodico p.* 49. illos reprehendat, & ſpeciatim Jac. Cujacium, quod nimis ſuperſtitiosè inhæreat Rubricis, ſub quibus olim LL. collocatæ fuerunt. Cujus ego quidem judicium hac in parte parum æſtimo. Laudabo potius Pauli Sarpii exemplum, illius ſcil., qui *Concilii Tridentini Hiſtoriam* ſcripſit, de quo Fulgentius, *in vita* ejus Ital L. ſcripta, hæc memorat: Miraculo ſimile fuiſſe, quod ſciret accuratisſime ſingulorum Canonum tempora, nomina, unde ea petita, errores, vel rationes, quibus impulſi ſcripſerunt eos Pontifices. Quod in Jure Canonico eò magis neceſſarium eſt, quod multa illic habeantur ſuppoſititia & per fraudem invecta, ut demonſtravit Opere ſuo doctiſſimo, quod *Pſeudo Iſidorum* inſcripſit Dav. Blondellus, Vir iſtarum rerum peritiſſimus. Qui liber, ad lectionem Juris Canonici ſummè utilis, ſed rarus eſt, ac optandum, ut recuderetur. Nam Pontificias technas ita detegit, ut ne ipſi quidem Pontificii adverſus ipſum hiſcere auſint. 9

De SECTIS ICtorum VETT., & eorum *diverſis opinionibus*, qui ſingulari libro ſcripſerit, neminem hactenus habemus. Quod ad hoc argumentum ſpectat, colligendum eſt *ex Tit: de Origine juris, & ſucceſſione Prudentum*, & Commentatoribus ſuper illum Tit., tum & è Bertrando *de JCtorum vitis*. Ex iis omnibus, quæ ſpectant ad hoc argumentum, collegit ac doctiſſimis Diſſertationibus illuſtravit Chriſt. Otto a Böeckeln, in ſingulari *Diſputatione de diverſis JCtorum Sectis*, quæ cum aliis ejus *Opuſculis* eſt recuſa in Batavia *in 12.* Habuerat in animo illud argumentum Chriſtoph. Ehemius, Vir doctiſſimus, Conſiliarius Palatinus, qui *librum* ſcripſit *de principiis juris.* Promittit enim ille ibi, ſe de *Sectis JCtorum, eorumq; opinionibus*, aliquando librum editurum. Sed ille non prodiit in lucem. Ex Hiſpanis eſt nonnemo, qui ſe vocat Don Pedro de Velaſco & Medivilla, qui *Caji & Proculi, aliorumq; Juris veteris Autorum apertas rixas, & implacabiles concertationes* (ita inſcribitur liber) edidit Salmanticæ, A. 1625. *in 4to.* Sed ipſe hunc non vidi, à Nicolao Antonio *in Bibliotheca Hiſpanica* notatum. 10

Ad veterem Jurisprudentiam pertineret etiam ille labor, ſi, quæ in Jure ſunt obſoleta, & ad antiquitatem potius, quàm Jurisprudentiam, pertinent, ſingulari libro colligerentur. Habuit in animo Jacobus Gothofredus ſingulare *Corpus Antiquitatum Romanorum*, è libb. Juris concinnandum, cujus ille ide- 11

am, & diſpoſitionem, dedit *in præfatione Tractatus de 4. Juris Civilis fontibus.*

Sect. IV.

De Scriptoribus ad Juris Hiſtoriam pertinentibus.

§. I. *Quantum huc conferant Hiſtorici Veteres, qui tempore latarum legum vixerunt.* II. *Procopii Hiſtoria Juſtiniani Imp. Arcana. Hyperaſpiſtæ Juſtiniani contra eam, Joh. Eichelius, Thom. Rivius & Gabr. Trivorius. Hiſtoriæ Juſtiniani Scriptores Moderni, Hub. Giphanius, Franc. Gvyetus & Franc. Balduinus. Triboniani in Jure compilando Errores. J. Jac. Wiſſenbachii Emblemata illius. Joh. Chifletii Apol. pro Juris Utr. Architectis.* III. *Scriptores de libris Juris, Ioh. Seldenus, Ad. Riccius, Arth. Duck, Herm. Conringius, Alb. Gentilis, &c.* IV. *Hiſtoriam Iuris Rom. tradunt Tit. 2. L. 1. Pandect. de Orig. Juris, ejusque Commentatores, Chr. Ad. Rupertus (omnium optimus), Val. Forſterus (Plagiarius J. Oldendorpii), M. A. Muretus, Vent. Cæcus, Rein. Bachovius, Ant. Garro, Joh. Sithmannus, Arn. Vinnius, Sim. Leuwius. Judicia de Singulis. Jac. Gothofredi Manualis Juris Elogium. Fragmenta Inſtitutt. Caji Hier. Alexander & Jac. Oiſelius (hujus Plagiarius), Autores v. de Finibus regundis. Adr. Turnebus, Nic. Rigaltius & Wilh. Goeſius, illuſtrarunt.* V. *Conſtitutionum Imperatoriarum Codices, Hermogenianus, Gregorianus (quorum nonniſi Fragmenta reſtant), & Theodoſianus, etiamnum, una cum Aniani Breviario illius, ſuperſtes. Theodoſiani, poſt alios a Jac. Gothofredo editi, Autoritas controverſa. Congeſtus ex iſtis eſt Codex Juſtinianeus, de quo, ac 50. Deciſionibus ei adjectis, breviter diſſeritur.* VI. *Sicut & de Pandectis.* VII. *De Inſtitutionibus, & Theophili Græca illarum Paraphraſi.* VIII. *De Novellis item ac Authenticis, quarum hæ Irnerio falſo tribuuntur. J. Strauchii & J. Jac. Wiſſenbachii Diſſertt. de iis contrariæ.* IX. *Autores quidam de Libris Corporis Juris Juſtinianei. Hujus Editiones optimæ a Dion. Gothofredo & Sim. Leuwio curatæ.* X. *Jurisprudentiæ Græco-Romanæ Monumenta. Libri Juris Juſtinianei Græce redditi.* XI. *Baſilicorum Libri* LX. *Horum, uti & Editionum eorundem, a Gentiano Herveto & Car. Hann. Fabrotto curatarum, Hiſtoria. Jac. Cujacii Verſio Lat. affecta. Gloſſæ in illa Græcæ, a Joh. Leunclavio & Car. Labbeo publicatæ. Jos. Mariæ Suareſii Notitia Baſilicorum.*

1 Libri ad Hiſtoriam Juris pertinentes ſunt vel illi, qui viam ad Hiſtoriam Juris ſternunt, vel qui ipſam hiſtoriam Juris tradunt. Ad HISTORIAM itaq; JURIS recte intelligendam commendandi ſunt Autores Hiſtorici, qui illo tempore vixerunt, quo leges latæ fuerunt. Ad *Codicis & Novellarum* jura, *Hiſtoriæ Auguſtæ Scriptores*, & reliquorum Cæſarum res geſtæ debent eſſe cognitæ. *Ad* jus Feudale confert ſubſidium hiſtoria mediorum temporum, quæq; a Barbaris, & Semi Latinis Scriptoribus monumenta nobis relicta ſunt. Ad Jus Pontificium conferunt H. E. Scriptores. Qui ad Hiſto-

Digitized by Google

Hiſtoriam liberæ Reip. Romanæ Scriptores ſpectant, in recenſendis iis non eſt opus ut tempus teramus, cum abunde de illis conſtet.

Ipſius JUSTINIANI Hiſtoria accuratior eſt habenda, cum ex Hiſtoricis aliis iſtius temporis, tum inprimis Procopii *Hiſtoria Arcana*, quam edidit Nicol. Alemannus, & Helmſtadii recudi fecit Joh. Eichelius. Quo in libro multa recenſentur de ambitione & avaritia iſtius Imperatoris, deq; occaſionibus nonnullarum LL. Scripſit *Animadverſiones* in iſtam *Hiſtoriam arcanam Eichelius*, quibus mendacia nonnulla contra Juſtinianum detegit, & refellit. Scripſit & Thom. *Rivius*, JCtus Anglus, *Juſtiniani defenſionem adverſus Alemannum*, & Gabriel Trivorius *Obſervationem Apologeticam ad Inſcriptionem Orationis ad Antecesſores, ff.* Juſtiniani præpoſitæ. Scripſit & Hub. Giſanius *de Iuſtiniano Imperatore Commentarium*, quo hiſtoriam omnem Juſtiniani, tam rerum geſtarum, quam LL. conditarum, compendio complexus eſt. Quibus addi poteſt Franc. Gvyeti *Iuſtinianus Magnus*. Utrumq; hunc librum junctim edidit Chriſtoph. Arnoldus, Norimb. 1660. *in 12.* Spectat huc quoq; Franc. Balduini *Iuſtinianus, ſeu libri 4 Commentariorum de jure novo*, quo libro pertexitur Hiſtoria omnium illarum Conſtitutionum, quæ à Juſtiniano ſunt conceptæ. Lib. impreſſus eſt Genev. A. 1596. *in 8.* Scripſit idem Autor alium librum, cui titulus *Conſtantini M.*, quo antiquum jus eſt perſecutus, cætera ejusd. Autoris, ut *Commentarius de Iurisprudentia Mutiana*, ac ſimiles, multum conferunt ad inſtitutum præſens. Præfatio ejus in *Iuſtinianum* non paucas habet de Triboniano querelas, cujus Errata non pauca fuere in Jure compilando, quam ob cauſam vehementer exagitatur à nonnullis JCtis. Ejus *Emblemata*, ſeu Laciniæ, quas inſeruit textui Juris, ſingulari libro ſunt collectæ à Joh. Jac. Wiſſenbachio, ſub tit: *Emblemata Triboniani.* Joh. Chifletius *Apologeticam Diſſertationem* ſcripſit *pro juris utriusq; Architectis, Iuſtiniano, Triboniano, Gratiano, & ſancto Raymundo*, quæ edita eſt Antwerp. A. 1651. Sed mera ſunt excerpta ex Autoribus, qui ab utraq; parte rem illam ventilarunt, nihilq; omnino ſingulare illi ineſt. Quod Hiſtoriam Juſtiniani attinet, meretur quoq; legi Chriſtoph. Adamus Rupertus *in Synopſi Hiſtoriæ univerſalis Beſoldiana, cap. XV.* 2

De LIBRIS JURIS, *in univerſum* etiam aliqui ſcripſêre. Præ cæteris hic commendandus eſt Joh. Seldenus *in Diſſertatione ad Fetam.* Multa in illa de ortu & progreſſu Juris Juſtinianei, deq; uſu ejus, tam antiquo quàm recenti, in foro Anglico, A. 1647. *in 4.* Londini illa podiit. Jungi poſſunt huic Erici Mauritii *Diſſertatio de libb. Iuris*, Joach. Hagemeyer de eodem argumento, Adamus Riccius in *Tractatu Rhapſodico de libris Iuris Rom., tam Civilis, quam Canonici, tam Orientalis, quam Occidentalis, nec non præcipuorum Municipalium in Germania receptorum jurium quantitate, & qualitate.* Qui hoc argumentum utcunq; tractavit, longè majoris apparatus, ſi titulum ſpectes. Habet & non pauca Anton. Wood, *in Antiquitatibus ſuis Oxonienſibus*, de propagatione Juris, tam Civilis, quam Canonici, 3

Digitized by Google

nonici, per Europæum Orbem, cum in iſta tempora incidit, quæ illi Hiſtoriæ reſpondent. Deniq; elegans eſt liber Arthuri *Duck de Auctoritate Juris Civilis*, in quo de tempore receptionis,& progreſſu juris Juſtinianei apud Europæas gentes, plenius agitur. Tractavit & ex parte argumentum hoc Herm. Conringius *in libro de Origine Juris Germanici*, cujus occaſione in controverſias cum Joh. Ott. Tabore incidit. Legi etiam debet, quem pene omiſeram, Albericus *Gentilis in Diſſertatione de libb. juris Civilis.*

4 Hiſtoria Juris pene tota deſerta eſt paucula enim illa, quæ habemus *in Tit. 2. libri prim. Pandectarum*, quanquam tot Commentariis incruſtata, nihil perfecti habent. Pleriq; leves quaſdam obſervatiunculas, undiq; corraſas, congerunt, quidam cramben, toties ab aliis recoctam, recoquunt, ut moris eſt apud JCtos. Optimus inter Commentatores illos eſt Chriſtoph. Ad. Rupertus, non ex JCtorum, ſed è Philologorum familia, atq; adeo hoſpes in hoc regno qui plus præſtitit, quàm ante eum tot JCti. Ejus exſtat elegans *Commentatio in Enchiridion Pomponii.* JCtorum Commentarii plurimi quidem ſunt, ſed de illis verum eſt Comicum illud: *Unum noris, omnes noris*, niſi quod poſteriores ſint præferendi prioribus, quia plura legerunt, atq; adeo plura collegerunt. Val. Forſterus inter præcipuos eſt, cui plagii crimen intendit Conradus Ritterſhuſius, quod pleraq; ex Joh. Oldendorpii libro ſimilis argumenti ceperit. M. Ant. Mureti & Venturæ Cæci ſolent conjungi *Commentarioli*, quos in *legem ſecundam ff. de Origine Juris* ſcripſerunt. Mureti extemporales videntur lectiones eſſe. Ventura Coecus multa immiſcet aliena. Reinerus Bachovius, dum reliquis argutior videri & eſſe vult, ea ſæpe ex ingenio ſuo comminiſcitur, quæ non ſunt veritati hiſtoriæ conſentanea. Nam in Pomponio interdum reprehendit aliqua, quæ eruditè vindicavit Rupertus. Antonius Garro ſtrictas etiam *notas* in hunc *Tit.* ſcripſit. Joh. Sithmannus, *in Speculo Imperii Rom.* (ita enim vocat *Comm. in leg. ſecundam de origine juris*), in Hiſtoriam Rom. excurrit fræno laxiori, quam Hiſtoriæ ratio poſtulat. Arn. Vinnius *notas* in hunc *Titulum* ſcripſit, quas, una cum cæteris Autt. & *fragmentis Vett. JCtorum de Origine & progreſſu Juris Civilis Rom.*, collegit Simon Leewius, JCtus Lugdunenſis, Lugd. Batavorum A. 1671. *in* 8. Elegans pro Hiſtoria Juris Compendium eſt *Manuale* illud, quod publicavit Jac. Gothofredus. Vide illic *cap.* 2. iſtius partis, quam inſcribit *Bibliothecam Juris Civilis*, ubi agit de Jurisprudentia Juſtinianea. Quæ pleraq; in lib. illo proſtant, & collecta ſunt, quem edidit Simon Leewius, cujus modo fecimus mentionem. Inter illas Reliquias habentur Caji *fragment. Inſtitutt.*, unde Juſtinianus Inſtitutiones ſuas formavit. In illas Commentarium ſcripſerunt Hier. Aleander (Romæ *in 4to.*), & Jacobus Oiſelius, ICtus Batavus, qui pleraque Hieronymo Aleandro ſurripuit, uti conferenti patebit. Inde breves quædam notulæ ſunt excerptæ, & una cum Caji *Inſtitt.* editæ in Ope-

re

Digitized by Google

re iſto Leewiano. Facit & Gothofredus mentionem Autorum illorum, *qui de finibus regundis* ſcripſere, quos Adr. Turnebus primum, poſteaq; Nic. Rigaltius edidit, notisque illuſtravit, Pariſ. A. 1614. Sed luculentiſſimam illis operam, poſt illud tempus, impendit Gvilielmus, ICtus Batavus, qui Autt. illos denuo, cum uberrimis *notis* & *Emendationibus* ſuis, publicavit *in 4to.*, ſi rectè memini, Lugd. Batavorum. De cæteris legatur ipſe Gothofredus.

Imperatoriarum Conſtitutionum, ante Juſtinianum promulgatarum, Reliquiæ à Jac. Gothofredo memorantur *Cap.* 3., quas ille Codd. aliquot comprehendit, *Codice* nimirum *Hermogeniano, Gregoriano & Theodoſiano. Gregoriani & Hermogeniani Codicis* fragmenta exſtare aliqui negant, exſtare tamen ait Jac. Gothofredus in *Prolegomenis Commentarii ſuper Codicem Theodoſianum, c.* 1., ac integris illis uſum fuiſſe probat Auguſtinum, *lib.* 2. *ad Polentiam de adulterio, c.* 8. Auctor *Collationis LL. Moſaicarum* ſæpe ex illis fragmenta quædam citat. Ad horum Codd. exemplum *Codex* poſtea *Theodoſianus* eſt editus, in quem conjectæ fuerunt Chriſtianorum Impp. Conſtitutiones. De iis, quæ pertinent ad Hiſtoriam hujus Codicis, agit Seldenus *in Diſſertatione ad Fletam c.* 5. §. 2. & omnium uberrime Jac. Gothofredus in *Prolegomenis in Codicem Theodoſianum*, quem ille cum optimis *Commentariis* in lucem edidit. Hujus Codicis uſus & autoritas per Orientem & Occidentem magnus etiam fuit. In Italia ſub OſtroGothis, & ſub Vandalis in Africa, auctoritatem ſuam habuiſſe, è Caſſiodoro præcipuè patet. *Breviarium Codicis Theodoſiani* poſtea factum fuit per Arcianum jubente Alarico, in quo multa fuerunt interpolata, quanquam non tantam *Codicis Theodoſiani* diſcrepantiam, & *Breviarii* fuiſſe Gothofredus autumet. Quid de *Cod.* illo *Theodoſiano*, quem habemus, ſentiendum ſit, dubitant Eruditi: vid. Seldenum *in Diſſ. ſua c.* 5. & Er. Mauritium *in Diſput. de libris juris, Theſi* 5. Miror tamen, ejus Controverſiæ nullum exſtare veſtigium apud Gothofredum, *in Comm. ſuper Cod. hunc.* Nam certè *in Prolegomenis*, ubi de hujus *Codicis* editionibus variis, earumque vel probatione, vel rejectione, deberet inſtitui diſputatio, nihil apparet eius rei. In *Manuali* ſuo a Joh. Sichardo publicatum [illegible] ait *Breviarium* illud Anianeum. Poſtea Joh. Tilius *Libb.* VIII. *poſteriores* integros, non jam ab Aniano decurtatos, poſtremo libro mutilo, edidit. Deinde Jac. Cujacius *librum 7mum & 8vum* integros eruit, *quinque priores, & initium ſexti*, ſibi eruendos adhuc eſſe ait, quorum *Breviarium* Anianeum hactenus tantum habemus. An v. illi integri ſint & incorrupti in hoc *Codice Theodoſiano*, dicere non poſſum. Antonius quidem Marvillius, ejus *Commentarii* Editor, *in Præfatione* monet, contineri hoc Codice certiſſimas & incorruptas ſeptem Imperatorum Conſtitutiones, ſed Autor ipſe paſſim à Barbarorum manu mutilatas eſſe agnoſcit. De ipſo *Codice Theodoſiano* nolo eſſe prolixior, cum abunde de illo differant, tum ipſe Gothofredus, tum Anton. Marvillius, *Codicis* ejus Editor. *Codex Juſtinianeus* è *Codice Theodoſiano* potiſſimum

Digitized by Google

mum, *Gregoriano*, & *Hermogeniano*, collectus, ac altera vice editus eſt, ac promulgatus, cum Tit. *repetitæ prælectionis*, qui eſt ille, quem hodie habemus. In iſto *Codice* multa eſſe Compilatorum Errata oſtendit Gothofredus *in Prolegomenis Commentar. ſuper Codicem Theodoſianum, c.* 4. Additæ ſunt *Codici Juſtinianeo repetitæ prælectionis* 50. *Deciſiones*, in quas exſtant *Commentarii* eruditi Emundi Merillii & Joh. Strauchii. Quod controverſiam ſpectat de Prærogativa *Codicis* & *ff.* videantur Mauricius *in Diſſertatione de libb. juris, Theſ.* XIV., & multi alii.

6 PANDECTÆ è Reſponſis Juris Conſultorum Vett. ſunt collectæ. Illarum Editio aliis duplex, aliis triplex eſt. Vide Riccium *in libro Rhapſodico, num.* 36. & Joachimum Hagemeyerum *de auctoritate Juris Civil. c.* 4. Haſce tamen præceſſiſſe alias notat Mauritius, quem de iis pluribus vide. *Pandectas* Florentinas non dubitat Politianus ſcriptas eſſe ætate Juſtiniani, mutata autem non pauca fuiſſe in editionibus ad Autographum Florentinum procuratis notant multi, quæ in aliis editionibus lineolis ſunt incluſa. Vid. Albericus Gentilis *Diſſert. de lib. juris cap.* 4. Optandum ſane eſſet, ut Critici, qui tamen & ICti, ſerio in iſtum laborem incumberent, & omnia iſta variantia loca diligenter conferrent, unde profecto non exigua redundaret in Jurisprudentiam utilitas. Joh. Leuwenclavius memorat, *Pandectas* in Turcicam quoque Linguam eſſe converſas.

7 Dum Pandectæ conficiuntur, INSTITUTIONES quoque juſſu Juſtiniani ſcriptæ ſunt. Illæ *Inſtitutiones* è Caji ICti *Inſtitutionibus* ſunt confectæ, ut ſupra vidimus. *Inſtitutionum* exſtat Græca Theophili *paraphraſis*, qui utiliter interdum explicat quædam Inſtitutionum loca, ſed in multis tamen fallit. *Inſtitutionum* Caji etiam 4. olim libri fuere, cum hodie duos tantum habeamus Theophili. Editio optima eſt illa quam Carolus Hannibal Fabrottus, Anteceſſor Aquiſextienſis, è tribus MSStis Codd. Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis, recenſuit, ac Scholiis Græcis auxit, qui & Jac. Curtii Latinam interpretationem emendavit, *& notas* adjecit, A. 1638. in 4to.

8 Noviſſimum Jus Juſtinianeum eſt, quod NOVELLIS continetur. Fuerunt autem illæ Græcè ſcriptæ, easque Græca Ling. edidit Gregorius Haleander, Norimb. A. 1531., quam inſecutæ ſunt plurimæ Editiones. Vid. de illis Gothofredus *in Manuali*, & Mauritius *in Diſſertatione ſæpius citata*. Cæterum e Novellis illis Epitomæ quædam, ſub *Authenticarum* nomine Titt. Codicis acceuſentur, quæ fidem non merentur, niſi Novellis ſuis conſpirent. Ex *Authentica* vulgo Irnerio tribuuntur. Quod falſo tamen fieri docuit erudita Diſſertatione Joh. Strauchius, cui tit. fecit: *Irnerius non errans.* Edidit & Joh. Jac. Wiſſenbachius *Syllogen errorum Irnerianorum*, qua fidem Irnerii, ut non integram ſemper, arguit; ſed & ille hac hypotheſi nititur, quaſi Irnerius harum Authenticarum Autor fuerit.

Reli-

Digitized by Google

Reliqua, quæ pertinent ad auctoritatem & progreſſum Juris Juſtinianei, 9
diſputata uberius ſunt apud Arthurum Duck peculiari libro, Joh. Seldenum *in Diſſert. ad Fletam*, & *in notis ſuper librum* Joh. Forteſcue *de laudibus Legg. Angliæ*, in quibus prolixè inquiritur, quando & quouſque Jus Juſtinianeum Valorem acquiſierit in Regno Angliæ. Adde his Hermannum Conringium *in libro de Origine Iuris Germanici.* Atq; hoc Jus Juſtinianeum vulgò ſub nomine *Corporis Juris Civilis* venit, cujus Editiones variæ olim fuêre, & nunc ſunt, cum notis, & ſine notis. Dionyſii Gothofredi elegantes ſuper textum ejus Juris *notæ* ſunt, ad parallelismum, & Antitheſin Legum valde utiles. Ac certè laudem meritus hoc labore eſt vir ille, quanquam tenuiter admodum de eo judicet Baudius *alicubi in Epiſtolis.* Optima eſt editio noviſſima, quam procurarunt Elzevirii, Simonis Lewii aliorumque, *notis* aucta. *Corpus Juris Gloſſatum* ad practicos uſus eſt accommodatius, quod quinque *in fol.* Tomis conſtat.

Sequitur *Jurisprudentia* GRÆCO-ROMANA, quandoquidem Conſtantinus 10
M., univerſa Græcia potitus, eam Romanorum Legibus imbuit, ut Imperii ſedes, & totius Orientis Caput eodem jure regeretur, quo Civitas gentium doctrina. Opus itaque erat, ut Jure uteretur in Græcam L. tranſlato. Hinc Græca L. pleræque Conſtitutiones compoſitæ, *Pandectarum libris* 50 comprehenſæ, Græcè redditæ etiam Juſtiniani ætate à Thalelæo, è cujus interpretatione multa in Baſilicis ſupereſſe obſervant Anton. Auguſtinus & Jac. Cujacius. De *Codice Juſtinianeo* idem alii dicunt. De Novellarum verſionibus prolixè agit Joſ. Maria Svareſius *in Notitia Baſilicorum.*

Poſt Juſtinianum *Baſilius Macedo* Opus novum Jurisprudentiæ eſt medita- 11
tus, & cum filiis, Conſtantino & Leone Philoſopho, rem aggreſſus, unde LIBRI βασιλικῶν à Baſilio dicti ſunt, in 6. Volumina diſtincti, & libb. 60. Diu latuere illi libri, ſed, cum ad Cujacii manus pervenirent, ille feliciter in emendandis Juris textibus iis uſus eſt, adeò, ut quidam æſtimarent, contra bonam fidem eum fuiſſe verſatum in illis. Quam ab illo ſuſpicionem avertit Fabrottus in *Editionis Baſilicorum præfatione ad Lectorem*, ubi prolixe de ea re agit. *Baſilicorum libb.* primum indicavit Vigilius Zvichemus, edidit verò Latine Gentianus Hervetus, Pariſ. A. 1557. *in fol.* Tomos eorum duos, quos ab Antonio Auguſtino acceperat. Jac. Cujacius deinde librorum aliquorum verſionem promiſit, qui tamen promiſſa, ob mortem intervenientem, non implevit, multum dolente eam ob rem Fabrotto. Nam Gentianus Hervetus multa ſphalmata admiſit in verſione, quia non erat JCtus. Prodierunt tamen utcunque libri X. in lucem. Poſtea Rex Galliæ, qui è Cujaciana Bibliotheca integrum ſibi Opus comparaverat, id negotii dedit Cancellario, Petro Seguierio, ut in lucem produceret omnes βασιλικῶν Libb. Quare, curante illo, in Lat. L. convertit Car. Hann. Fabrottus, JCtorum Aquiſextienſium Decanus. Prodiit Opus integrum Pariſiis A. 1640. apud Cramoiſios. Eſt v. Opus non in ſex, ut olim, ſed 7. ab illo Tomos divi-

ſum. Verum è *60. Libris* ſuperſunt ſolum 41., perierunt 19. & 31. 38. 43. 44. 49. usq; ad 60. Quod pulcherrimi Operis vulnus ſanavit Fabrottus, vel è Synopſi βασιλικῶν, tantum edita, vel ex Theodoro Hieropolita nondum publica luce donato, vel ex Conſtantino Harmenopulo, cum Regis Codicibus collato. Sunt verò *Baſilica* compilata è Juſtiniani Cod., ff. *Inſtit. Nov.* & Edictis, quæ ſuperſunt, è Juſtini Junioris, Tiberii, Zenonis, & aliorum Imperatorum, atq; ipſius Macedonis, Novellis, è *Paratitlis* ac *Gloſſis*, quas Vett. JCti ſcripſerunt, quarum 3. *libb.* edidit Joh. Lewenclavius, & ex aliis nonnullorum JCtorum ejus temporis & priorum Scriptis. Cauſa autem, cur Opus βασιλικῶν ſuſceptum fuerit, illa eſt, ut quæ in Operibus Juſtiniani, in variis libb. *Inſtitutionum, ff. Cod. & Nov.* diſperſa habentur, in unum Corpus & Syſtema colligerentur, quanqam & vanæ cujusd. gloriolæ cupiditas Baſilium incitavit, à quo primum inſtitutum fuit Opus, teſte Cedreno. Filius vero Leo Philoſophus perfecit, ac poſtea Conſtantinus Porphyrogennetus, Leonis filius, prælectione repetita edidit. In Opus illud variorum JCtorum Commentarii & Gloſſæ exſtant, circa eadem tempora ſcriptæ, de quibus legi poteſt Joſephus Maria Suareſius in *Notitia* βασιλικῶν ad Urbanum VIII, Pontificem, ſcripta, quæ præfixa eſt editioni βασιλικῶν Fabrottianæ. In qua ille relationes inſtituit non ſolum de libris βασιλικῶν, ſed & aliis Græcis Scriptis Juridicis, quæ vel in Vaticana, vel aliis Bibliothecis, latent. Cum quâ conferri poteſt Lambecius *in Comm. ſuo de Bibliotheca Vindobonenſi, Tomo VI.,* qui de JCtis agit. De reliquis libb. Græcæ Jurisprudentiæ (ſunt enim multa Compendia & Manualia ſcripta) vid. Jacobus Gothofredus *in Manuali* ſuo, & Suareſius *l. c.* Edidit Car. Labbeus *Gloſſarium Juris Græci*, Paris. A. 1666. *in 8vo.*, quibus in Gloſſis illa habentur verba & termini Græci, qui *in Baſilicis* reperiuntur. Sed pleniores eas exſtare apud Jac. Sirmondum teſtis eſt Jacobus Gothofredus *lib.* 2.

Sectio. V.

De Commentatoribus Juris Juſtinianei, qui nova illud Methodo proponunt.

§. I. Judicium de Juris Juſtinianei ἀμεθοδείᾳ, *& Novatoribus, hanc emendare aggreſſis, in genere.* II. *Speciatim verò de Franc. Connano.* III. *De Nicol. Vigelio, in Praxi etiam Novatore, variisque illius Scriptis.* IV. *De Joh. Coraſio & Petro Gregorio Tholoſano.* V. *De Henn. Rennemanno, Jôh. Kleinſchmidio, & aliis.* VI. *De Novatoribus, Corpus Juris reconcinnare aggreſſis.*

1 Quandoquidem Jus Juſtinianeum ἀμεθοδείᾳ laborare multis viſum eſt, Novatores non pauci orti ſunt, qui ſingulari Methodo illud tradere voluerunt, & tamen iſto conatu ſuo nihil aliud efficiunt, quàm ut ſoli in Scholis relinquantur. Eſt quidem, ſua Jurisprudentiæ, ut

manarum, cum circa Speciale aliquod Jus verſentur, illud autem methodo iſta comprehendi non poſſit, conſultius eſt viam, quæ eſt præſcripta, ſequi, quam nova aliqua via erroribus anſam dare. Methodica tractatio potius ad illam univerſalem & naturalem Jurisprudentiam pertinet.

Franc. CONNANUS, libellorum ſupplicum Magiſter in regno Galliæ, 2
Jus Civile Romanum *X. Libb.* propoſuit, ſua quidem methodo, & ordine, ſed retinet triplicem illam objectorum juris diſtinctionem. Elegans illud Opus eſt, nam diffuſè explicat LL., rationibus è fontibus Juris Naturæ deductis, & contraria ſæpe ſolvit. Specialem enim Syllabum Legg. contrariarum, quæ in Opere illo conciliantur, *Commentariis* ſuis ſubjunxit. Vehementer commendat illum librum Franc. Hottomannus.

Nic. VIGELIUS, JCtus Haſſus, ſingularem aliquam methodum excogi- 3
tavit, quæ omnia complecteretur, Jus Civile, Pontificium, Controverſum, eô modô, ut Jus omne primò in generales Libb. diſpeſcat, Libros in Titt., Titulos in certas quasdam Sectiones, Sectiones in Regulas ſuas, Regulas in Exceptiones, Exceptiones iterum in Replicationes, quæ omnia per brevia Axiomata & enunciata proponit, addita ſemper Lege, quo remittat Lectorem. Feliciter quidem uti poſſumus his tanquam Locis CC., in Jure interpretando, & in cauſis fori agendis; ſed excidit tamen illo Conſilio Vigelius, quod vellet Libb. ſuos à Statibus Imperii approbari, ut Jura, ſecundum ordinem illum reciperentur, docerentur, adminiſtrarentur. In Praxi novam itidem methodum inſtituit, cui fini edidit Tr. Germanicum Richterbüchlein / in quo certam præſcribit judicandi methodum. Scripſit & *Practicam forenſem*, methodo ſuæ novæ adaptatam. Sed ut fieri ſolet in rebus novis, adverſus illum eſt conclamatum ab Advocatis, eum, tanquam praxeos imperitum & proceſſus, traducentibus. Quibus ut reſponderet, & Praxeos etiam ſcientiam oſtenderet, *Reſponſorum Iuris Centurias* 4. edidit, ubi, ratione methodi ſuæ, Caſum proponit, deinde ſubjungit diſputationem, & ultimo ſententiam, ſemper ſe referens ad ſuam *Methodum* vel *juris Civilis*, vel *Pontificii*, vel *Controverſi*. Ad hunc modum etiam publicavit librum utilisſimum, quem inſcribit *Iuris Repertorium*, quo in libro velut indicem proponit, vel directorium aliquod inſtituit, ſecundum quod rationes, certis Caſibus competentes, Inveſtigari, inſtituiq; poſſint. Addidit Opuſculo huic *Diſputationes XX. Cauſarum*, quibus illuſtrat ſuum conſilium. *Mihi* quidem vehementer placuit illa methodus; mira in illo eſt brevitas, ſemper ſe in textibus Juris fundat, Diſpp. & Diſſentientes Autores addit, quin habet Caſum in terminis deciſum, neq; more aliorum JCtorum evagatur per generalia illa Juris Brocardica, quibus vulgò ita obruuntur Conſilia & Reſponſa, ut, ſi aliena ab iis, quæ ad rem pertinent, ſeparaveris, aliquot interdum Lineis comprehendi totum negotium poſſit.

4 JOH. CORASIUS, JCtus Gallus, *de Jure Codicis in artem redigendo* Commentarium etiam ſcripſerat, ſed in quo generalia tantum continentur. Neq; enim certam methodum præſcribit, ſed tantum in genere diſſerit de definitione & diviſione Juris, de bono & æquo, Juſtitiæ diviſione, tribus Juris præceptis, & ſimilibus argumentis. Exſtat & PETRI GREGORII Toloſani *Syntagma Juris Univerſi, atque Legg. omnium pene gentium ac Rerumpubl.*, uti tit. habet, *in quo divini & humani juris totius naturali ac nova methodo, ordineque, materiam univerſalium & ſingularium rerum, ſimulque judicia, explicat.* Quo magnifico & ſplendido titulo quis non rem magnam agi credat? ſed, ſi verum dicere velimus, nihil aliud hac methodo eſt effectum, quam ut ordo ſit turbatior. Tria illa Juris principia & objecta retinet, ſed in illa res perſonis anteponit, futili quadam ratione ductus, quoniam voluerit ſequi naturam rerum, Res autem Corporales, & Incorporales in Opere ſex dierum, primum ſint producta, poſtea v. homo primum creatus. Quæ certè admodnm ridicula eſt ratio, quaſi JCtus Phyſicam aliquam proponeret, vel ſecundum Claſſes, aut Scalam Prædicamentalem, diſponi valde ad Legg. pertineret.

5 *Henn. Rennemannus* ſimili pene modo *Juriſprudentiam ſuam Romano-Germanicam* inſtituit. Nam, cum ipſe ex Ramiſtis fuerit, qui omnia diviſionibus & ſubdiviſionibus concinnare ſolent, in Jure, ſecundũ ſingulas diſciplinas, principia ſtatuit Methaphyſica, Logica, Phyſica, Rhetorica, Gramatica, Mathematica, atque ad ea reducit, quæ quadam ratione eò perduci poſſunt; quod ſane nihil aliud eſt, quam tempore & otio abuti. Hugo Donellus, Herm. Vultejus, Joh. Althuſius, ſinguli novam aliquam Juriſprudentiæ Methodum faciunt. Joh. Kleinſchmid, *in præcognitis Juriſprudentiæ* 6. Tractatibus diſtinctis, in forma diſciplinæ, propoſuit Juriſprudentiam, ſed ille potius *προπαιδείαν* aliquam ſcripſit, quam Syſtema Juris. Quid porrò Joachimus Stephani *in Arte Juris*, Ioh. Rebhan *in ſuo Hodegeta*, aliiq; præſtiterint, ſingulatim dicere nimis operoſum foret. Supervacaneus ille eſt labor, ac poteſt ſufficere ordo, quem in Pandectis habemus. Si quis memoriæ cauſa ordinem quendam requirat, eligat ſibi ex Autoribus, qui jus totum Schematiſmis ſunt complexi, unum aliquem, quem ſequatur, ſive Henr. Hahnium, ſive J. Ottonem Taborem, perinde hoc erit.

6 Fruſtra quoque ſolliciti ſunt, qui *rationem Juris reconcinnandi* proponere voluerunt publice, ut tale aliquod Corpus Juris, quo illi ordine diſpoſuerint Leges, concinnaretur, idque publicè ab omnibus reciperetur. Sed caruit illud Conſilium ſucceſſu, ut facilè quis prudens conjicere potuit. Turbarentur, & Tribunalia, & Cathedræ, hujus rei novitate, quæ uſum, vel planè nullum, vel exiguum, habitura eſſet. Nam, quod Autores illi promittunt, ſe in Legg. ipſis facturos, id jam dudum à Commentatoribus in Legg., & Paratitlorum Scriptoribus, eſt præſtitum.

SECTIO

Digitized by Google

Sectio. VI.

De Libris ad Protheoriam Juris facientibus.

§. I. *Bibliothecarum Juridicarum Scriptores, Ioh. Fichardus, Guido Pancirollus, Joh. Bechtoldus, Mart. Lipenius, Caſp. Thurmannus, Corn. a Beüghem, ac de iis Judicia.* II. *Commentatores in Tit. ff. de Verb. Signif., Lexicographi, Gloſſariorum in Leges Exoticas Scriptores, & Particularum Juris Explanatores.* III. *Autores de Interpretatione Juris, & qui Dialecticas ſcripſere Juridicas.* IV. *Regularum Juris Commentatores, quorum vitia deteguntur. Optimus hos inter Jac. Gothofredus. Collectores Brocardicorum. Horum Emendatio a G. G. Leibnitio promiſſa.*

Ut propius ad ipſos Autores Juridicos veniamus, notandi hic ſunt primò *Scriptores Juris Bibliothecarii, qui vel generatim* de omnibus Scriptoribus, vel ſpeciatim de Juridicis, egere. De illis abundè ſupra eſt dictum. De his pauca ſunt, quæ dici poſſunt. Joh. Fichardus, Guido Pancirollus, aliique nonnulli, jejunè totam hanc rem tractarunt. Paulo plenius, & cum majori fructu Joh. Bechtoldus *in Locis ſuis Comm. Juridicis*, nam ſecundum Titt. materiarum diſpoſuit Autores. Verum nec hic omnia ſatis accurata ſunt & ſincera. Parum quoque hoc argumentum ornavit Martinus *Lipenius*, cujus exſtat *Biblioth. Manualis Iuridica*, qui liber non eſt illa ἀκριβείᾳ conſcriptus, quâ ſcribi debebat. Non enim tale negotium ſuſcipi debet ab homine extra Jurisprudentiæ Sacra conſtituto. Putarim ego, perfectum talem laborem non niſi ab optimo JCto fieri poſſe. Accuratiora procul dubio erunt, quæ Caſp. Thurmannus promiſit, Bibliothecas Juris, ſecundum Jurisprudentiæ inſigniores partes partiturus. Edet enim *Bibliothecam Proceſſualem, Criminalem, Teſtamentariam*, & ſic deinceps. 1

Ante aliquot annos quidam *Cornel. à Beughem* ſcripſit *Bibliographiam Juridicam & Politicam*, quà continentur libri, qui prodierunt ab *Ao.* 1651. ad Annum 1680. Amſterdami 1680. *in* 12. Idem Autor promittit *Bibliothecam materiarum novantiquam.*

Sequuntur Autores, qui circa VERBA & TERMINOS ſunt occupati. Quo pertinent primò omnes illi Autores, qui in *Tit. ff. de Verborum Significatione* ſunt commentati, Barth. Briſſonius præcipuè, & alii, uno Volumine junctim editi, deinde qui Lexica ſcripſerunt, qualia complura ſunt ſcripta. E quibus omnia collegit *Joh. Calvinus*, qui Lexicographorum ante ſe Annotationes plerumque integras, Operi ſuo inſeruit. Multa poſſent hic ſuppleri, ſi à Viris rei Philologicæ & Jurisprudentiæ peritis negotium hoc tractaretur. Gloſſaria Legg. Exoticarum, ubi illud Frid. Lindenbrogii, item Feudalium terminorum Lexica, Godfr. Wendelini *Gloſſarium Legis Salicæ*, ad Jus Codicis non pertinent, uſui tamen eſſe poſſint in Juribus Barbaris verſanti, uti & Joh. Loccenii *Lexicon Juris Sveo-Gothici in 8vo.* Pertinent huc Autores 2

qui Particularum Juris uſum explicuerunt, uti *Chriſtoph. Phil. Richterus*, in *libro de ſignificatione Adverbiorum juris*, & Joh. *Strauchius* in libro *de Particulis juris* quarum uſus, cum in theoria, tum in praxi, permagnus eſt. Pertinent huc Chriſtoph. *Beſoldus in Theſauro Practico*, a Chr. Lud. Dietherro aucto, Paulus Matth. *Wehnerus in Practicis Obſervationibus*, Joh. Jac. *Speidelius in Speculo*, qui Autt. terminos Juris conſvetudinarii, ſtatutariiq́ꝫ, & practicos, cumulant, ſed & multa aliena inferciunt.

3 Ad Protheoriam Juris pertinent Autores, qui de Interpretatione ſcripſerunt, & ſpectant huc primo, qui in genere de Interpretatione Legg. agunt, Joh. Eichelius *in ſingulari libro de Interpretatione juris*, Nomicus Pacemutus (i. e. Vincentius Placcius) *in ICto perfecto*, Joh. Ludov. *Praſchius in JCto Vero & Perſonato*. Sunt deinde Autores, qui *Dialecticas Juris* ſcripſerunt, magno numero, Franc. Hottomannus, Mart. Schickardus, Joh. Thom. Freigius, Matthias Stephani, Nicol. Vigelius, Daniel Otto, Nicol. Everhardus (cujus *Synopſin* conſcripſit Georg. Adamus Brunnerus), qui tamen iſtis laboribus ſuis nil minus docuerunt, quam interpretationem Juris. Legendum de iis judicium Dav. Mevii in *præfatione in prodromum Juris N. & G.*

4 Huic interpretationi inſerviunt *juris* REGULÆ, quarum *in Pandectis* peculiaris titulus magnam habet Commentatorum ſylvam. E quibus omnium optimus eſt Jac. Gothofredus. Nam plerique omnes imperitè in explicatione Regularum verſantur. Sed Gothofredus oſtendit, è quibus fontibus illæ deſumptæ, & quomodo ex illis interpretandæ ſint. Sunt & qui Juris Regg. prætermiſſas ſcripſerunt, ut Ryſewick, quorſum refet interdum, quæ apud JCtos reperiuntur indefinita effata. Prodiit *in* 8. paucis notus liber. Sed in his Axiomatibus cautè procedendum eſt, neque, ut univerſalia, accipienda, quæ reſpectu certo dicuntur. Ita enim a particulari argumentamur, quo ſophiſmate nihil eſt frequentius, abeſſe vero à Regulis juris debet, quantum fieri poteſt. Eſt enim omnis definitio (univerſale effatum) in jure periculoſa. Sunt præterea alii, qui nova illis Axiomata addiderunt è Doctoribus & Practicis, & pene tot Regulas & ſententias Juris confecerunt, ut mole ſua ipſum Jus exæquent, uti Aug. Barboſa *in Axiomatibus* à Joh. Ott. Tabore locupletatus. Brocardica appellant, ut dignum habeant elegantiis ipſis nomen, perpetua Cauſidicorum crepitacula. Eorum Brocardicorum reformationem promiſit Autor *Methodi novæ Jurisprudentiæ* Godfr. Gvilh. Leibnitius, ad perfectam univerſalitatem ſe omnia reducturum ſperans, qui ne ſpe ſua excidat, valde vereor. Quæ enim vere univerſalia ſunt, pauca ſunt, neq́ꝫ cum tanta turba & apparatu comparent.

SECTIO VII.

De Singulorum Juris Librorum Interpretibus.

§. I. *Judicium de Antiquis Corporis Juris Gloſſatoribus.* II. *De notis in iſtud Dion. Gotho-*

thofredi & Sim. Leewii. III. Ad Inſtitutiones Notæ Marginales ſufficiunt. Prolixi in eas Commentatores vituperantur, uti & ICtorum ſe mutuo exſcribendi Cacoethes. Judicia de Comm. Conr. Rittershuſii, J. Borcholti, Rein. Bachovii, & Arn. Vinnii (e Bachovio ſua mutuati). III. Commentatores in Pandectas perpetui Ioh. Brunnemannus & J. Otto Tabor, in fragmenta quorundam ICtorum Jac. Cujacius, in Leges inſigniores Paulus Buſius. IV. Paratitla (cujus Vocis ſignificatio fuſius evolvitur) in Pand. Matth. Weſenbecii, ab Henr. Hahnio & R. Bachovio illuſtrata. V. Commentatores ff. Critici, Guilh. Budæus, P. Coſtalius, Paulus Buſius, Pet. Grævius, Princepsq; omnium Iac. Cujacius. Ioh. Steckii contra hos Liber. Judicium de Comm. Hug. Donelli, ejusq; Epitomatore, Oſw. Hilligero. VI. Syſtemata Juridica, Pandectarum ordine diſpoſita, Bernh. Schotani & J. Iac. Wiſſenbachii, hisq; addendum Collegium Argentoratenſe. VII. Diod. Thuldenii Comm. inſignis in ff. promiſſus; Scriptaq; alia edita. Neceſſitas Conjunctionis Theoriæ & Praxeos in Jure. Pet. Denaiſii de Advocatorum imperitorum multitudine Apophtegma. VIII. Alii Syſtematum & Diſputt. Jurid., juxta Methodum Digeſtorum, Scriptores, Franc. Duarenus, Georg. Ad. Struvius, Ioach. Schnobelius, & Hier. Treutlerus (Rein. Bachovium Cenſorem nactus). M. Ant. Delrio & Pet. Broſſæi Miſcellanea Scriptorum Juris, ſive LLCC. ad Pandectas & Codicem. IX. Commentatores in Codicem præſtantiores, Iac. Gothofredus (in Cod. Theod. omnium optimus), Azo, Rich. Malumbra, Hub. Giphanius (cujus Eruditio laudatur), Diod. Thuldenus, Lud. Grempius, Ant. Perez, J. I. Wiſſenbachius, Matth. Weſenbecius, Ioh. Brunnemannus. X. Iac. Cujacii Paratitla in Cod. Ant. Matthæi Elogium illorum. XI. Ordinem Codicis ſequuntur Ant. Faber. (de quo, & Cenſore ejus importuno, Rein. Bachovio, obiter fertur judicium), in Cod. Fabriano & Paulus Chriſtianæus in Deciſionibus. XII. Novellarum Interpretes, Conr. Rittershuſius & Pet. Gudelinus. Lingua Græca ad illarum lectionem neceſſaria. XIII. Jus Canonicum Orientale, Conciliorum conſtans Canonibus, Photii Nomocanon, & Chriſtoph. Juſtelli Biblioth. J. Can. complectuntur. XIV. Nonnulla de J. Can. Occidentali, ſive Pontificio, ejusq; Compilatoribus (Gratiano & Raymundo) & Illuſtratoribus. Decretum Gratiani juſſu Greg. XIII. emendatum. Pet. Ciacconii Caſtigationes deperditæ. Ant. Auguſtini de Emendatione illa Dialogi. Dav. Blondelli Pſeudo-Iſidorus, Epiſtolis Decretalibus oppoſitus. Forma Proceſſus hodierni è J. Can. eſt derivata. XV. Juris Feudalis in Publico Neceſſitas. Vulgare Jus Feud. ἀμέθοδον. Complura de Ant. Mericutii nova illius Collectione. Scriptores ejusdem alii complures, quos inter Conr. Rittershuſius & Thom. Craigius præcipue commendantur. XVI. Stylus Jur. Feudalis Barbarus. Terminos ejus explicant Gloſſariorum Scriptores, quorum Princeps eſt Car. du Freſne. XVII. Joh. Strauchii Amoenitates Juris Canonici, & Caſp. Ziegleri de eodem Labor, commendantur.

Dicen-

1 Dicendum nunc aliquid de INTERPRETIBUS inſignioribus *libb. juris.* Et quidem Corpus illud Legg. Romanarum nactum eſt plurimos Interpretes, cum quorum notis prodiit in lucem. *Gloſſatores* illi veteres multa quidem ad libb. Juris notarunt, ſed quoniam nulla hiſtoria ac philoſophia erant imbuti, & præterea artis Hermeneuticæ inſtrumentis deſtituti, multa protulerunt inepta, in quibus tamen reperiuntur utiliſſima quædam ad praxin ſpectantia. Occurrunt etiam aliqua, quæ ad ipſius Juris & Legg. explicationem pertinent, & veluti conjectando proferuntur. Bartolus Cajus, *in præfatione Commentariorum Juris* Franc. Connani, eleganter comparat Gloſſatorum Juris Volumina, & eorum lectores, iis, qui in metalli fodinis operantur, quibus eſt magna opera inſumenda, ut, inter tot excrementa & ſcorias, aliquam auri particulam inveniant. Eorum tamen uſus non eſt contemnendus, ut profuerunt ſane in multis Hug. Grotio, cum Opus *de J. B. & P.* conficeret. Multi quoque, qui tot hodie in Jure novos libb. parturiunt, non exiguam partem illis debent. Multa quoque plenius & accuratius pertractare poſſent, ſi legiſſent Vett. illos libros. Veneremur itaque illos, ut ſolemus Opera vetuſta in pretio habere, non ob elegantiam, ſed quod in ruditate illa antiqua lateat aliquid, quod uſui eſſe poſſit.

2 *Dionyſii Gothofredi* Notulæ ſunt elegantes; nam è Cujacio, aliisque ejus temporis Criticis & JCtis, textuum emendationes notat, locaque parallela, & contrarias Leges. Hodie auctiores illæ Notæ in Editione nova Batavica occurrunt, quam Simon Lewius paravit, qui è Salmaſio, aliisq; Criticis Autt., utilisſimas prioribus notas adjecit.

3 In Libb. Juris ſpeciatim ſcripſerunt multi. Quot non ſunt in INSTITUTIONES Commentarii? Atq; hic, ſi ullibi, mos eſt JCtis familiaris, ſe mutuò exſcribere. Jac. Cujacii quidem eſt ſententia, *Inſtitutiones* vix Interprete indigere, niſi breviuſculo marginali. Quæ ſententia & mihi placet. Magnam enim confuſionem pariunt ſpiſſi iſti Commentarii, & fuſiores diſputationes Juris, è ff. in Elementa Juris illatæ. Qua in re pravus nonnullorum mos eſt, qui ex omni Jure, Divino, Humano, Cæſareo, Canonico, Statutario, Praxi ipſa, & Proceſſu, varia coacervant ad Inſtitutt. Textum, quales ſunt Joh. Schneidewini & Caſp. Manzii *Commentarii.* Quorſum enim attinet in Elementa Juris iſta omnia congerere, atq; ita multiplicare inutiliter labores, neceſſario ſuo loco & tempore repetendos. Conr. Rittershuſii *Commentarius* eruditus eſt, & ad interpretationem verborum & textus multum confert commodi. Joh. Borcholti quoq; planus eſt *Commentarius*, & è Cujacio, plurimisq; optimis JCtis, congeſtus. Reinerus Bacchovius in ſubtilitatibus Juris venandis curioſior, quam eſſe oportet. In prima illa Juris inſtitutione tyronibus non eſt legendus, commendandusq; præ illo Arn. Vinnius, quanquam Bacchovium pene omnibus paginis exſcribat, in eo tamen laudandus, quod quæ apud Bacchovium ſunt

ſunt obſcuriora, dilucidius & diſtinctius proponat. Infiniti denique ſunt in *Inſtitutiones* Commentarii, quos omnes recenſere, tempore eſſet abuti, cum verum hic ſit vetus illud: *unum noris, omnes noris.* Si unum habeamus, eumq; optimum, aut jungamus illi alterum ſubtiliorem diſputatorem, quid opus eſt de variis nominibus & titulis eſſe ſollicitum?

In Pandectas perpetuum *Commentarium* non habuimus, antequam Joh. Brunnemannus Opus ſuum publicavit; ſed neſcio an perpetuos tales Commentarios ſcribere utile ſit, cum poſſit res brevius expediri. Multa enim in legibus ipſis ſunt ſupervacanea, multa repetita, quibus veſtigiis, ſi Commentator inſiſtit, multa illum repetere neceſſe eſt, atque ita Commentarium inutiliter augere. Jac. Cujacius aliam quandam methodum inſtituit. Nam JCtorum Reſponſa, ut Pauli, Papiniani, Modeſtini, in unum Volumen collegit, atq; ita in JCtorum ſingulorum fragmenta eſt commentatus. Quod ad Hiſtoriam quidem Juris egregiè conducit, ſed methodum turbat vulgatam. Inediti ſunt hactenus Joh. Ott. Taboris *perpetui Commentarii in Legg. ſingulas*, qui ab hæredibus premuntur, uſq; dum Bibliopolam liberaliorem invenerint. In aliquas Legg. inſigniores Paulus Buſius eſt commentatus. 3

PARATITLARES Scriptores omnium in manu ſunt. Matth. Weſenbecii *Paratitla* utiliſſima ſunt, quæ poſtea Commentariis ſuis, tum Rein. Bachovius, tum Henr. Hahnius, illuſtrarunt. Eo tamen effecerunt, ut non amplius eſſent Paratitla, quæ propriè ſunt, uti Juſtinianus Imperator in *Præfatione de concept. ff.* ait, *Indices* tantummodo *Legum.* Dicuntur autem *Paratitla*, quod ſint appendices titulorum; Alii vocant ſupplementa titulorum, notas ſcil., quibus ex reliquis titt. ſupplentur ea, quæ ad tit. præſentem pertinere videntur. Ut rectè dixerit Matthæus Monachus *in fragmento*, edito ab Antonio Auguſtino, *Paratitla eſſe repletiones titulorum, i. e. indices Legg., quæ ex cæteris titulis ad unum ſubtiliter revocari poſſint.* Idem & Car. Hannibal Fabrottus ait, *in notis ad Collectionem Conſtitutionum Eccleſiaſticarum*, ubi Cujacium reprehendit, quòd ignoraverit, quid eſſent Paratitla. Illi enim Paratitla non niſi ſummaria habentur, quod & ipſe ſuis Paratitlis, quæ in ff. & Cod. Theodoſ. ſcripſit, oſtendit. Jac. Gothofredus quoq; *in Cod. Theodoſ.* multis monſtravit ſpeciminibus, quid ſint Paratitla. De Paratitlis vide ulterius Æg. Menagium *in Amoenitatibus Juris Civ. cap. 15.* Cæterum Paratitla iſta, ſi rectè ſint inſtituta, optimi Commentarii inſtar eſſe poſſunt, ſi conſtet de ſenſu verborum. Nil enim melius explicatur, quàm ſi res cum re ipſa conferatur. 4

Commentatores CRITICI & PHILOLOGICI hic etiam magnum habent numerũ & uſum. Guil. Budæi *Comment. in τὰ πρῶτα* utiliſſimus eſt ad intellectum Legum, quam diligentiſſimè enim vetera illa explicat, quibus ſi deſtitueremur, in multis eſſet hallucinandum. Petrus Coſtalius Adverſaria ſcripſit, in quibus collegit ex ff. Legg. notabiliores, & ad illas eſt commentatus. Optimus 5

Autor & rarus, editus Colon. A. 1560. Idem fecerunt Paulus Buſius, cujus exſtant *Subtilitates in ff.*, quo in libro difficiliores Legg. explicat, & Petrus Græivius, *in Exercitatt. ſuper difficiliores Legg.*, Ultraj. *in 8vo.* editis. Criticorum in Legg. tractandis audaciam reprehendit Joh. Steckius *in Obſervationibus Anticriticis Juris, ſ. Vindicationibus Legum a Corruptelis Criticorum & Neotericorum Interpretum*, qui liber, Baſileæ editus A. 1627. *in 4to*, multa continet ſcitu digniſſima. Jac. Cujacius primus hanc viam emendandi Jura eſt ingreſſus, & æmulos ob illam cauſam eſt aliquos nactus, qui libris Eriſticis illum exceperunt. Sed ita ſe adverſus illos defendit Cujacius, ut facile appareat diſcrimen. Hugo Donellus Jus Codicis luculentis *Comm.* illuſtravit, methodum tamen ff. paululum immutans. Hunc nimis prolixum enucleavit Oſwaldus Hilligerus, cujus liber ad uſum eſt expeditior. Ego tamen malim ipſius Donelli *Commentariis* uti.

6 Aliqui ſecundum ff. *methodum* omnes Libb. Juris diſpoſuerunt, quo modo procedit Bernh. Schotanus *in Examine ſuo Juridico*, & *in Collegio*, quod tamen non eſt abſolutum. *In Examine* per Erotemata omnia proponit, quod liber eſt commodus pro informatione prima. Joh. Jac. Wiſſenbachius, *in Diſp. ſuis ad ff. inſigniores Legg. & controv.* perſpicuè & brevisſime omnia propoſuit, leges contrarias interdum feliciter conciliat, diligenter & cum cura enumerando varias JCtorum ſententias & interpretationes. Additur his *Diſp. Comment. in titt. de V.S. & R.J.* Celebre quoque eſt *Collegium Juris Argentoratenſe*, quod ſecundum ff. concinnatum eſt methodum, per varios Autores, dirigente tamen Juſto Meyero, JCto doctiſſimo, uti patet ex *Endoxis* illis, quæ addidit *Collegio Argentoratenſi.* Adjecit etiam *notas* ſuas Joh. Otto Tabor. Opus certe locuples eſt, & magna cura congeſtum. Pleraq; omnia ex aliis Juris Libb., imo & nonnunquam ex Jure Publ., Feudali & Canonico, immiſcentur. Atq; eo fine ſcriptum eſt, ut exhiberet velut Digeſta univerſalia Juris. Ex eo *Compendium* adornatum eſt a Greg. Biccio. Nam vaſtus ille liber exercitiis primis juventutis non adeo commodus eſſe videtur.

7 Promiſit & Diodorus Thuldenus, JCtus Lovanienſis, Vir, non in Jure ſolum, ſed & in aliis doctrinis, eleganter doctus, *Comm. in ff. Juris Methodicum, Æthiologicum, Analogicum & Pragmaticum* (ita enim titulus habet). Non crediderim tamen lucem illum vidiſſe. Saltem Titulus ille apparet inter reliqua ejus Opera iſtis præfixus, quantum tamen ex illo apparet, optima methodo conceptus eſſe videtur. Nam & cauſas Legum, & Analogiſmum, & praxin, illo oſtendere voluit, quæ omnia ſi conjungantur, feliciſſimè res ſuccedet. Rari ſunt illi JCti, qui illa omnia ab ipſis fundamentis conjungunt. Sterilis eſt omnis Æthiologica, & Analogica cognitio, niſi accedat uſus & praxis, rurſusq; praxis ſuo eſt fundamento deſtituta, ac infeliciſſimè tractatur, ſi cognitio methodica non præceſſerit. Hinc eſt quod Petrus Denaiſius, Aſſeſſor Cameræ Spirenſis,

renſis, JCtus doctiſſimus teſte, Melch. Adamo *in ejus vita*, ſolitus eſt dicere, ſe vix tres quatuorve vidiſſe Advocatos, qui ſupra rabularum nomen fuerint, quique ſtatum controverſiarum probe intellexerint, & ex fundamentis Juris ſuorum Clientum cauſas agere nôrint. Cæterum Thuldenus ille, quem modo laudavi, plures alios in Jure libros ſcripſit, in quibus eminent *libri* ejus *V. de Cauſis ac Remediis corruptorum judiciorum*, qui Coloniæ editi ſunt A. 1624. *in 4to.*, item *libri duo de Jurisprudentia extemporali, ſ. de Regg. Juris* Lovanii primum editi *in 4.* A. 1629., qui deinde, tertia parte auctiores recuſi, ibidem prodierunt A. 1643.

Franc. Duareni *Diſpp. Juris* pleraque complectuntur, quæ ſpectant ad Jus univerſum. Vir fuit doctus, qui tamen Thuano ex Æmari Ranconetti ſchedis multa petiviſſe dicitur. Georg. Ad. Struvii *Jurisprudentia* notior eſt, quam ut quicquam de ea dici opus ſit. Hodie plerumq; pro libro compendiario univerſi Juris habetur. Solet enim ſic fieri, ut liber alicujus JCti, qui famam aliquam eſt promeritus, in uſus publicos adhibeatur. Joach. Schnobelii breves *Diſputatiunculæ*, non tamen cum cura ſcriptæ, in Academiis Germaniæ plerumq; Theſium loco inſervire ſolent, quibus Jus univerſum ὡς ἐν ἐπιτομῇ diſputandum proponitur. Cæterorum Scriptorum Compendiariorum, nec finis, nec modus eſt, quibus recenſendis ut immoremur, vix operæ eſt pretium. Unicum ut addam, LL. Communium in Jure Exegeticorum ideam dedit Marcus Antonius *Delrio*, cui poſtea augmenta inſignia adjecit Petrus Broſſæus, JCtus, quæ prodierunt Lugd., apud Sam. Criſpinum, A. 1606. *in 4to*, ſub tit. *Miſcellanea Scriptorum univerſi Juris Civ., duobus Tomis diſtincta, ex optimis Autt. & Interpretibus Juris, quæ ſparſim ab illis alieno loco notata, ſub ordinem Titt. & Legg. Digeſtorum & Cod., ad ſuas Legg. relata.* Qualis labor ſi continuaretur ab aliis, res magnæ ſanè utilitatis foret. Illi Autt. tantum digitum intendunt, viamq; oſtendunt. Hieron. Treutleri *Diſputt.* omiſimus, qui inter compendiarios eſt referendus, ac frequentari ſolet paſſim in Academiis. Optimum eſt in illo, quod controverſias ad ſedes, & genera ſua, revocavit, quarum definitiones & diviſiones perpetuis JCtorum Autoritatibus confirmat, non diſſimulatis etiam illis, qui diſſentiunt. Laudari itaq; Treutlerus debet, tanquam LL. CC. Collector. Illius Theſes enim non tantum habent ponderis aut curæ. Præcipuè ratio habenda eſt Autt. illorum, quos citat, quorum loca & legenda ſunt, & relegenda quoque, ac cum Autoris Theſibus conferenda, in quibus tamen multa ſunt improbanda, multa per errorem & incuriam admiſſa. Nactus eſt Hypercriticum & cenſorem ſatis rigidum, Reinerum Bachovium, cujus exſtant in illum *Commentaria*, non quod Autor ipſi dignus viſus fuerit, quem *Commentario* illuſtraret, ſed quod hic quaſi ſignentur loca, & veſtigia univerſæ Jurisprudentiæ ducantur. 8

In CODICEM exſtant multorum labores. Omnium anteſignanus eſt 9
Jac. Gothofredus, qui Herculeum pene laborem in *Cod. Theodoſ.* inſumſit, è

quo fonte *Juſtinianeus* profluxit. Tam operoſa hujus Viri fuit induſtria, ut omnium conatus unus vinceret. Nemo *Codicis* textum in ipſis incunabilis ſuis intelligit, niſi ab hoc Autore monſtrata via ſit. Omnem enim ſingularum LL. hiſtoriam accuratisſimè & uberrimè deduxit. Noti ſunt Vett. Autorum labores, Azonis & Richardi Malumbræ. Ille rudis adhuc, & impolitus, & hic non contemnendo *Commentario* quidem *Cod.* illuſtravit, ſed ſuperavit illum Recentiorum diligentia. Scripſit Hubertus Giphanius *Enarrationes & Commentarios in* 8. *Libb. Cod.* non quidem in Legg. omnes, ſed tamen in celebriores & difficiliores, in quibus non ſolum abſtruſiores Antinomias & Controverſias, tam Scholaſticas, quam Forenſes, ſed legum etiam ipſarum ſenſus explicat. Liber editus eſt Francofurti ad Moenum A. 1631. *in* 4. Quantus autem Vir Giphanius fuerit, nemini eſt ignotum, Heros ſanè inter JCtos Germanos, qui doctrinam multiplicem, multarumq; linguarum peritiam, ad juris ſcientiam attulit. Non immerito Johannes Strauchius (ipſe JCtus Germaniæ doctiſſimus) *Germaniæ* illum *Cujacium* vocat *in Diſſ. ſua de Beryto.* Diodorus Thuldenus, in Academia Lovan. Anteceſſor, *Comment. ad Cod. Juſtinianeum* ſcripſit non ſpernendum, qui editus eſt A. 1651. Lovan. *in fol.*, in quo ſenſa legum cujusq; tituli illuſtrantur, ac quæſtiones adjiciuntur, quæ in judiciis frequentiores occurrunt. Selecta ſunt, quæ illic habentur, quanquam non omnia ſint abſoluta & perfecta. Compendiarium Laborem in *Cod.* ſcripſit Ludov. Grempius, cujus exſtat *Cod. Juſtinianei methodica tractatio*, Francofurti, A. 1593., cura Jacobi Schegkii edita. Ille vero brevis tantum eſt, & per Erotemata ſimplicia, atq; in uſum juventutis formata, Jurisprud. *Cod.* proponit. Plenior eſt *Comm.* Antonii Perezii, qui poſt cæteros omnes illum edidit, adjectus & poſterioribus tribus Libb., qui vulgò alias omitti ſolent. Non enim adeò ad rem forenſem pertinent, ſed pleraque illa jam in uſu eſſe deſierunt, & ad Veterem Jurisdictionis Romanæ formam ſpectant (non tamen vetuſtiſſimam). J. Jac. Wiſſenbachius ad *Cod.* etiam nonnulla ſcripſit, ſed, pro ſuo more, non ad ſingulas LL. commentatus eſt, ſed excerpta quædam difficiliorum LL. dedit, quarum ſententias & controverſa diligenti Autt. collatione ſic ſatis inveſtigavit. Quæ Matth. Weſenbecius *in Cod.* ſcripſit mutila ſunt, & manca. Joh. Brunnemannus ad practicos uſus potiſſimum eſt referendus.

10 JAC. CUJACIUS Paratitla *Cod.* ſcripſit, Libellum exiguum, quem omnes JCti mirifice laudant. Anton. Matthæus, JCtus certe non obeſæ naris, in ſua *Oratione IV. p.* 103., magnum illi ſuſpendit Elogium, cujus hæc ſunt verba: *Omnium lucubrationes, etiam, qui juſta Commentaria ſcripſerunt, Viri Excellentisſimi, Jac. Cujacii, indefeſſa contentio ſupergreſſa eſt, cujus aureum Paratitlorum Opus apud ſapientes in tanta eſt admiratione, ut in reliquis quidem ſcriptis alios, in Paratitlis autem Cod. ſe ipſum ſuperâſſe viſus ſit. Hotomannus certè, quanquam æmulus illi, ac prope inimicus, tamen ſine invidia ac ſimpliciter adverſarii vires æſtimans, tanti id*

Digitized by Google

id Opus fecit, ut filium, Joh. Hotomannum, peregrè ob ſtudia profecturum, cum Davidis Pſalmis, Paratitla ejus perpetuo in itinere circumferre juſſerit.

Fuerunt, qui ſecundum ordinem & ſeriem TITT. COD., privatim aliqua 11
ſibi promtuaria concinnarunt, quorum deinde ſpecimina publicè ediderunt, uti Paulus Chriſtinæus, & Anton. Faber, magni Vir nominis. Et hic quidem, cujus, tam in Theoria, quam in Praxi, ſuperiori ſeculo celebrata fuit *ἀκρίβειας*, *Codicem* publicavit, qui *Fabrianus* ab ejus nomine dicitur. Hunc adeo mihi quondam commendavit Dav. Mevius, ut hunc ſibi unicum ad praxin fuiſſe magiſtrum diceret. Claritas nominis ejus movit Rein. Bachovium, ut adverſus illum Libb. ſcriberet. Nam Opus aliquod adverſus ipſum edidit, in quo integram Chiliadem Errorum ejus obſervavit. Sed fuerunt alii, qui ipſum adverſus Bachovium defenderunt. Erat enim Bachovio quodammodo Sophiſticum ingenium. Inſignis quidem fuit ejus eruditio, tam in hiſtoria, quam in Jure, ſed importunus erat aliorum Cenſor, &, libidine contradicendi motus, ſæpe lites movit non neceſſarias, ſæpe etiam falſas planè ſententias ſectatus eſt, ſæpe loca Legum, ex ſuis conjecturis, pro corruptis habuit, ſæpe etiam in ipſos JCtos Vett., ſæpe in Tribonianum, injurius. In praxi certè Juridica non magnopere eſt aliis æſtimatus. Sæpe enim Conſuetudines fori in alia omnia abeunt, quod cum obſervant homines in rem illam intenti, ſæpe excurſu illarum admittere aliqua debent, quæ manifeſte contra jura eſſe clamavit JCtus Scholæ tantum aſſuetus. Pleræq; ejus ſubtilitates, in erroribus Fabri notatis, in eo verſantur, ut notet actionem non rectè inſtitutam, vel alteri non recte miſtam, quæ omnia, ſiquidem ex indole Romani Juris æſtimaveris, recte ſe habere poſſint, ſi vero ex uſu & obſervatione forenſi, nonnunquam alia ratio eſt ineunda. Paulus Chriſtinæus itidem *Deciſiones ſupremorum tribunalium*, non fortuito & temere confuſas, ſed juſto ordine *Codicis* diligenter & accurate digeſtas, edidit, cujus Viri nomen inter Practicos ſatis eſt celebratum.

Ad NOVELLAS CONSTITUTT. pergimus. Earum optimum habemus 12
Interpretem Rittershuſium, Virum, non in juris ſcientia tantum, ſed in omni elegantiori literatura verſatiſſimum. Huic jungendus Pet. Gudelinus in *Jure noviſſimo*, qui Jus illud Novellarum, inprimis ubi diſcrepat à cæteris Juribus, diligenter collegit, ac ea inter ſe contulit. De *Novellis Conſtitt.* quando illæ editæ, deque Imperatorum Novellis, quæ Juris autoritatem non habent, uti Leonis, aliorumque, legendus eſt Joſ. Maria Suareſius, *in Notitia βασιλικῶν*, præmiſſa Operi ipſi *βασιλικῶν*, quod edidit in Gallia Car. Hann. Fabrottus. Cæterum quoniam omnes Novellæ Græcâ L. ſunt conſcriptæ, vel inde videmus, quam utilis ſit JCto Græcæ L. notitia. Cum enim noviſſima Jura his contineantur, & illa autoritatem ſuam in Græca L. habeant, neceſſum eſt eos, qui è verſione tantum ſapiunt, in multis titubare. Quinimo in ipſis verſionibus

nibus plurimi ſunt errores paſſim à Viris doctis notati. De variis interpretationibus & interpp. Novellarum vid. Er. Mauritius *in Diſſert. de Libris Juris, Theſ.* 16., ubi pluribus ea de re agit.

13 CANONICI JURIS Hiſtoria & Interpp. probè quoque notandi ſunt. Et quidem Jus Canonicum quoque duplex eſt, illud, quod in *Oriente* obtinuit ſub Imperatoribus Græcis, & quod deinde Pontificia autoritate à Compilatoribus eſt collectum. Antiqui illius non fuit iſta autoritas, quæ Juris Canonici Pontificii, conſtititque Canonibus Conciliorum Græca L. ſcriptis. Edidit Photius *Nomocanonem*, quo pleraque comprehenduntur, quem illuſtravit Græco *Commentario* ſuo Theodorus Balſamon. Poſtea autem Chriſtoph. *Juſtellus*, Vir doctiſſimus, quicquid nanciſci potuit Veterum Canonum, & hunc ipſum *Nomocanonem* Photii, uno libro *in fol.* collegit, ſub Tit. *Bibliothecæ Juris Canonici.* Liber rariſſimus eſt, & magno pretio venditur, ſed in quo multa continentur, quæ ſpectant ad diſciplinam Eccleſiaſticam Veterum, ut ita non ratione Juris tantum, ſed & ratione Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ, prodeſſe poſſit.

14 JURIS CANONICI *Pontificii* nullam habemus hactenus hiſtoriam accuratè ſcriptam, præter paucula illa, quæ notarunt Albericus Gentilis *in Diſſertatione de libb. J. Civ. & Can.*, Arturus Duck *in Lib. de autoritate J. Can.*, & Conr. Rittershuſius *in lib. de Differ. J. Civ. & Can.*, qui liber utiliſſimus eſt Juris Studioſis, præcipua enim capp. tractat, in quibus abit Jus Canonicum à Civili. Cæteri, qui peculiares aliquas Diſſertatiunculas ſcripſere, ut ſunt nonnulli, vix aliud afferunt, quam quod è citatis modo Libb. concinnarunt. Compilatores hujus Juris præcipui ſunt Gratianus Monachus, & Raymundus, Capellanus Gregorii Noni. Ille *Decretum* congeſſit, hic *Decretales.* Varia de his Compilatoribus Judicia compilavit Joh. Chiffletius *in Apologetica Diſſertatione de Juris utriusque Architectis*; ſed nihil ab illo ſolidi affertur, quod facere poſſit ad defenſionem illorum, mera enim tantum ex Autt. Excerpta ſunt. Gratiani *Decretum*, cum multis ſcateat mendis, inſtitutum fuit à Gregorio XIII. quoddam Virorum Doctorum Concilium eum in finem, ut operam ſuam conferrent in emendandum Decretum. Illi concilio adhibitus quoque fuit Per. Ciacconius, Philologus magni nominis Hiſpanus, quem plura, quam cæteros omnes, contuliſſe ad hanc emendationem ait Andreas Schottus, quæ tamen Caſtigationes lucem non adſpexerunt, ipſo teſte. Diſciſſæ enim fuerunt iſtæ paginæ à Ciacconio, quorundam rumoribus offenſo, quaſi ad ſe rapere omnem Editionis laudem vellet. Exſtant & Antonii Auguſtini *Dialogi de Emendatione Gratiani*, Opus eximium, quodque ad Juris Can. intelligentiam magnam afferre lucem poſſit, non ita pridem recuſum in Batavis. Multum quoque operæ poſuit, in ſuppoſititiis quibusdam Pontificum Epiſtolis confingendis, Vir in Antiquitatis cognitione verſatisſimus, Dav. *Blondellus*, cujus exſtat Pſeudo Iſidorus, præclarum ſed rarum Opus. Hi ſunt præcipui Autt., quos ad hiſtoriam

am iſtius Juris commendare poſſum. Commentatorum in Jus Pontificium integra eſt ſylva, cui me non immittam; neq; enim neceſſe eſt in iis nimis eſſe operoſum. Si enim capita illa, in quibus Jus Civile differt à Canonico, cognita habeamus, non eſt quod moremur cætera. Forma tamen proceſſus hodierni tota ex Jure Can. eſt, quam ob cauſam Commentatores hujus argumenti ex Jure Can. bene delegiſſe non parum ad praxin ipſam confert. Cæterum de Proceſſibus ipſis, eorumq; Scriptoribus, integrum quis volumen facilè conficere poſſit, ac promiſit inter cæteras Juris Bibliothecas Bibliothecam quoq; *Proceſſualem* Caſp. Thurmannus.

JUS FEUDALE non eſt perfunctorie tractandum iis, qui Jus dubli- 15
cum accuratius tractare volunt. Cum enim cætera Jura pleraq; ſint privata, hæc Feudalia ſe immiſcent rebus Principum, & altè ex hiſtoria ſunt repetenda, in qua non vulgariter doctum eſſe oportet, & quidem usq; ab ævo Caroli M., qui Jura Principum eſt tractaturus. Quod habemus in Corpore juris Jus Feudale, ſine methodo certa & ordine conſcriptum eſt. Ejus collectio poſtrema ab Antonio *de Prato Veteri* facta fuit, quam & à Friderico III. Imperatore probatam aliqui volunt. Multa ſunt JCtorum loca, quibus Autor ille deſideratur. Hoc Opus inciderat olim in manus Erici Mauritii, in hac quondam Academia Prof., nunc Cameræ Spirenſis Aſſeſſoris, quod ille, velut ſingularem Theſaurum, ſæpe mihi oſtendit, ac editioni deſtinavit, quæ an unquam ſit proditura, ambigo. Nomen integrum Autoris eſt Antonius Mericutius de Prato Veteri. Mentionem facit ejus Mauritius *in Diſputatione de Libb. Juris, Theſi 24. & 25.*, ac oſtendit, quam diſcrepent multa apud illum à vulgari textu. Quod vero attinet hujus juris Interpp., pene non ſunt pauciores illi, quam ipſi juris Civilis Interpp. Diverſa enim methodo omnes utuntur. Aliqui ſcripſerunt Epitomas, Compendia, Methodos, Analyſes, Synopſes. Aliqui celebriora & utiliora ejus Juris loca illuſtrarunt. Alii novum ordinem fabricati ſunt, relicta Libb. Feudalium ſerie. Aliqui Controverſias, & Quæſtiones inſigniores tractarunt, uti Hartmanus Piſtorius, & Andr. Fachinæus. Inter Compendiarios præcipuum locum meretur Conr. Rittershuſius qui *Partitiones Juris Feudalis* ſcripſit, in duos Libb. diſtributas, & Marpurgi A. 1615. editas. Methodus, qua utitur, eſt ſimplex, & ad Informandum aptiſſima. Proponit enim Erotematicè totum illud Jus, perpetuo inſtituto ſermone inter Diſcipulum & Magiſtrum. Autores aliquot præcipuos, qui de Feudis ſcripſere, ſed compendiarios tantum & breviores, Guilh. ſcil. Fornerium, Ant. Contium, Marqu. Freherum, &c. Francof. A. 1668. *in* 12. collegit uno libello Magnus Wedderkopfius. Interpretum alioquin magnus eſt numerus. Rittershuſius è Vett. celebrat Andream de Iſernia, Jac. Alvarottum, Jac. Ardixo, Jac. de Belviſo. E Recentioribus cæteris præferri ſolent Henr. Roſenthal de Feudis, & Ludolphus Schraderus. De Regalibus Henr. Bocerus ſcripſit, quod

itidem

Digitized by Google

itidem argumentum eſt Juris Feudalis. Edidit & *Diſp.* aliquas *Feudales* in lucem Joh. Borcholt, quem Rittershuſius Præceptorem ſuum laudat. Matthæus de Afflictis, Uldaricus Zaſius, Petrus Rebuffus, Joh. Schneidevinus, Matth Weſenbecius, Nic. Vigelius, Hermannus Vultejus, ſuper Jus Feudale omnes ſcripſerunt, ſed hi poſtremi pro more ſuo methodum immutarunt. Conſilia Feudalia cæteris immiſcuere multi, uti Joachimus Mynſingerus, & Andr. Gailius. Sunt & peregrini Autt., Galli, Itali, Hiſpani, qui Jura Feudalia ex Conſvetudine ſuæ gentis interpretantur, uti Carolus Molinæus *in ſuis Conſvetudinibus Pariſienſibus*, & *Caſanova*, Vir in omni antiquitate doctisſimus in ſingulari quodam Opere *de Galliæ Feudis*, à quo plura habuisſemus, niſi improviſa mors ejus Conatus interrupisſet. Anglicum Jus Feudale, quod continetur Jure illo Anglico, quod *Fleta* inſcribitur, totum, quatenus per Scotiam, Angliam, & partem Galliæ, obtinet, diffuſo libro explicuit Thom. *Craigius* de Riccartum, in lib., cui tit: *Jus Feudale, tribus libb. comprehenſum*. Eruditus ille eſt liber, neq; tam Jura & Conſevetudines Scotiæ, quam omne in univerſum Feudale Jus complexus, & locis non ſolum Juris Civ: illuſtravit, ſed & Exemplis è variis gentibus petitis, antiquis & recentibus. Editus eſt Lond. in fol. A. 1655.

16 Cæterun ad Juris Feudalis intelligentiam pleniorem nova quaſi lingua opus eſt. Nam Autt. mediæ ætatis, de quorum fontibus petenda ſunt illa Jura Exotica, Anglica, Gallica, tum & ipſum Jus Feudale, quod inter Juris Libb. habetur, ſuos quosdam terminos habent, quos nemo intelligit, niſi qui lectioni Libb. iſtorum eſt aſſvetus. Excutienda itaq; ſunt Glosſaria Barbararũ Vocum, quas collegerunt Frid. Lindebrogius, Henr. Spelmannus *in Archæologia ſua*, Gothofredus Wendelinus *in Glosſario Vocum Legis Salicæ*, Gerh. Joh. Voſſius in *Glosſematis* ſuis, & qui inſtar omnium eſt, Carolus du *Freſne in Glosſario Scriptorum mediæ & infimæ ætatis*, qui liber quaſi Oceanus eſt omnium illorum Glosſariorum minorum & particularium. Nam Autor ille, Herculeo planè labore, totum illud Augiæ ſtabulum, non repurgavit, ſed complevit, accuratè congeſto omni hoc Latinitatis Sterquilinio. Explicavit & Franc. *Hotomannus* voces Feudales quasdam notiores, quæ Explicationes addi ſolent Lexico Joh. Calvini.

17 Non pauca eorum, quæ ad Jus Feudale ſpectant, habentur in Johannis Strauchii *Amoenitatibus Juris Canon.*, quas ille ad exemplum Æg. Menagii ſcripſit, qui *de Amoenitatibus Juris Civ.* librum ediderat. Cæterum liber ille Strauchii multa quoq; habet rariora, quæ ad Juris Canonici interpretationem pertinent. Supra eum omiſimus, uti & *Casp. Zieglerum*, qui *de Jure Canonico* ſcripſit, & multa erudita, ad hiſtoriam ejus pertinentia, notavit.

SECTIO

Sectio VIII.

De Controverſiarum, & Argumentorum Specialium, Scriptoribus.

§. I. *Multitudo hujus generis Scriptorum & Plagia freqventia. De Joh. Jac. Speidelio, Seb. Nævio & Dav. Döringio, LLCC. in hoc genere Collectoribus, Cenſuræ.* II. *Legum, qvæ ſibi contrariari videntur, Conciliatores, Nicol. de Paſſeribus, Jul. Pacius & Eberh. Bronchorſtius. Qvænam ad Conciliationem hanc reqviruntur. Jac. Gothofredi Opus hujus argumenti promiſſum.* III. *De Hier. Treütlero, Helfr. Ulr. Hunnio, Rein. Bachovio & Steph. Forcatulo, Controverſiarum Juridicarum Scriptoribus, Judicia.* IV. *Nec non de Variis Lectionibus Juris Gvid. Pancirolli & Phil. Jac. Mauſſaci, de Antinomiis Hub. Giphanii & Ant. Matthæi, Diſſertationibus Bernh. Sutholti, Nic. Vigelii Methodo Juris Controverſi, Arn. Vinnii Qq. Selectis, Ferd. Vaſqvetz Qq. Illuſtribus, And. Fachinæi & Bachovii Junioris Controverſiis, ac Gerh. Noodtii Probabilibus.* V. *Inter Argumentorum Specialium Scriptores qvidam Titulos rariores ridicule affectant. Scriptores de Juribus Ægrotorum. Autoris Tr. affectus de Jure Silentii.*

MAgnum mihi maris æquor arandum, ſi huic me Oceano immiſerim. Integra iſtorum Autorum Bibliotheca poſſet concinnari, & *Joh. Jac. Speidelius* ſanè librum vaſtum *in folio* concinnavit è ſolis quæſtionum controverſarum Titulis, qui utiliſſimus eſt, ſed ſolum ſe Nomenclatorem exhibet. Si quis eſſet, qui quæſtionibus illis ſubjiceret Autores, vel affirmantes, vel negantes, non male mereretur de ſtudio Juris. Neminem enim hactenus habemus, qui rem illam ſuſceperit, aut qui ad illam ſuſcipiendam aptus fuerit. Oportet enim aliquo judicio eſſe inſtructum, qui illum laborem ſuſcipit, neque promiſcua debet allegare nomina & loca, quæ ſi excuſſeris, parum ſolidæ frugis illic invenias. Ita enim moris eſt vulgò ap. JCtos, ut de charta in papyrum ſcribant inepta, futilia, ſupervacanea, theſin ipſam, vel parum, vel nil attingentia. Subſidio hic quidem ſunt nonnulli Autt., uti Seb. Nævius in ſuo Syſtemate, diligens in Autorum variis ſententiis conglobandis ſuper ſingulas tam ff., quam *Cod.*, Leges & Inſtitt. §. §., non quidem contemnendus, & cujus non exiguus uſus eſſe poſſit. Sed tamen ille etiam laborat morbo confuſionis, quo plerique omnes. Dav. *Döringius* Collectanea quædam inſtituebat Juridica ſub titulo *Bibliothecæ*, quæ non tam Controverſias, quàm omnia ſine diſcrimine congerebat. Nondum verò abſolvit integram Literam A., cujus dimidia circiter pars, grandem *in folio* librum dedit, unde hariolari facile licet, quantum Chaos futurum fuiſſet, quod reſtabat. 1

Inter CONTROVERSIARUM SCRIPTORES primum locum ſibi vindicant, qui de contrariis Legg. ſcripſerunt, qua in re pene omnes adeò inepte verſantur, ut plus tenebrarum, quam lucis afferant huic argumento. Eſt 2

Digitized by Google

aliquis Nicol. de Paſſeribus, qui conſarcinavit *librum Antinomiarum*, indoctum & futiliſſimum. Nihil enim ſolidi affert ad conciliationem Legg., omnia ſunt cerebrina, & imaginaria commenta, quædam etiam ridenda. Jul. Pacius & Eb. Bronckhorſtius paulo accuratius hoc argumentum tractarunt, ſed multa aliis, imò plurima, excutienda reliquerunt. Digniſſimus certè labor eſſet, quem ſuſciperet non vulgaris ingenii JCtus. Requiritur enim ad rem illam perfecta Hiſtoriæ & Jur. Rom. cognitio, non ex Interpp., ſed ex ipſis fontibus, unde Leges iſtæ profluxerunt, quarum accurata analyſis ad methodum Hermeneuticam eſt inſtituenda. Jac. Gothofredus promiſerat in his ſuam operam, ſed morte præventus nihil præſtitit. Fuiſſet v. unus inter cæteros omnes par huic labori Hercules. Meminit ejus in *Manuali ſuo Juridico.*

3 Hier. *Treutlerus*, cujus ſupra fecimus mentionem, compendium quondam concinnavit omnium illarum Diſputationum, quæ in Jus Civ. incidunt. Hunc quaſi Hodegetam conſtituerunt ſibi in Academiis, & exſtant nonnullorum vaſti & prolixi ſuper illum libri. Helfricus Ulricus *Hunnius* vaſtum in illud Opus ſcripſit, ſatis quidem perſpicuum, ſed tamen & in multis jejunum, & plane deſtitutum illa *ἀκρίβεια*, quæ requirebatur in acuto Diſputatore. Coacervat argumenta futilia ſæpe & ſupervacanea, &, ne quid deſit verborũ, forma ſyllogiſtica proponit, quaſi tam ſtupidi eſſent homines, ut ab illo demum Syllogiſmum fabricare docendi ſint. Solet tyronibus eſſe in deliciis, qui inde cramben ſuam, toties coctam, recoquunt. Reinerus Bachovius ſubtilitate peccat, uti ille ſimplicitate, & nodos interdum in ſcirpo quærit, & lapides in via plana, ut in illos impingat. Omnia tamen ejus acumen Philoſophicum ſapiunt, & erectioribus ingeniis ſunt ſcripta. Pene omiſeram hic Stephanum Forcatulum, JCtum Gallum non exigui nominis, qui inter cœteros *Necromantiam* ſcripſit, monſtroſi quidem tituli librum, ſed in quo tamen multæ Legg. controverſæ deciduntur. Introducit autem Veteres JCtos perpetua Diſſertatione inter ſe ſermocinantes & Legg. ſuarum cauſam dicentes, earumque argumenta in utramque partem ventilantes. Quæ cauſa eſt, quod *Necromantiæ* Titulum libro huic donet, Umbras quaſi JCtorum è tumulis ſuis excitans. Autor non omnino hebetis ingenii, niſi quod abripiatur nonnunquam neſcio quibus Ecſtaticis cogitationibus circa Legum interpretationem, ac librorum Juris diſtributionem, è quibus tamen ingenium elucet. Opera ejus junctim prodierunt Pariſiis in *fol.*

4 Qui *varias* LEGG. LECTIONES in Jure ſcripſerunt, huc quoque referendi ſunt; faciunt enim ad ſenſus Legum veros indagandos. Guido *Pancirollus Theſaurum* talium *Lectionum* ſcripſit, ac negotium hoc utiliſſimum eſt quanquam non adeò uſq; obvium. Editurus qvoqve erat Phil. Jac. Mauſſacus Lectionum Juris libb., in qvibus Romanam Jurisprudentiam ex Athenienſi illuſtraturus erat, uti ejus rei Specimina qvædam exhibuit in *Diſſertatione*,

qvæ

qvæ additur *Dictionario* Harpocrationis, ab illo edito. Feliciter ſanè emendantur ſæpe ex illis ſubſidiis Legg. Juris Civilis & Feudalis. *Antinomias* Hub. Giphanius ſcripſit, qvæ tamen illum titulum non merentur. Cum enim diverſa Jura illa ſint, à diverſis Compilatoribus congeſta, non eſt qvod *Antinomias* in illis qværamus, qvæ conciliari debeant. Antonius Matthæi ut multos in ſcirpo nodos qvæſivit, ita qvoq; varias in Jure Antinomias indagavit, a qvibus ſuperſedere potuiſſet. Novator ille in methodo eſt, ac fundamenta Juris aliter locanda eſſe autumat. Scripſit enim ſingularem librum de fundamentis *Juris aliter jaciendis, qvam vulgo jacta ſunt.* Qvi Tractatus ſeorſim editus eſt prodiitqve junctim cum aliis ejusdem libb., ſub tit. *Collegia Juris* 6. Vid. Foppius ab Aizema in ſuis *Diſſertationibus Juris. lib.* 1. *c.* 4. *Diſſertationes* Bernh. *Sutholti* ſunt accuratæ & elegantes, ac dolendum eſt, Virum illum non potuiſſe plus operæ impendere Juris ſtudio, immaturiori fato abreptum. Nunc & aliorum notæ in illum ſunt ſcriptæ. Nicolaus *Vigelius* ſcripſit *Methodum Juris Civ. Controverſi*, librum utiliſſimum, & praxi inprimis ſervientem. Summa enim brevitate, & elegantiſſimo ordine, materias Juris adornavit, & controverſa non tam Legum, qvam Doctorum, brevibus qvaſi lemmatibus propoſuit, ſemper additis locis JCtorum. Magno profectò, ſi qvicqvam, uſui eſſe poteſt hic liber. Arnoldi *Vinnij Qvæſtiones ſelectæ*, ſeorſim editæ, plenius & majori accuratione deductæ ſunt qvam cætera ejus ſcripta, in qvibus plerumqve fucus aliena ad pabula eſt, ſcriniorum Bachovianorum præcipue magnus Compilator. Sunt & Ferd. *Vaſqvezii Qvæſtiones Illuſtres* magna diligentia & *ἀκριβείᾳ* diſcuſſæ, ut ſolent eſſe plerumqve Hiſpanorum Scripta, ubi accuratius rem ſuam agunt. Hiſpanorum enim Ingenium profundum eſt, ap. qvos permulta experimenta ad Juris exercitium accedunt. Qui illi operam impendunt, certum habent annorum numerum præfinitum, antequam ad Doctoris titulum adſpirare audeant, neque ſtatim ad tribunalia admittuntur, niſi primum probè perſpecta ſit illorum Juris peritia. Scripſit & *Andr. Fachinæus Controverſias Illuſtres*, quæ per totum Jus ſe diffundunt, ſuntque non pauci alii, qui in variis Juris argumentis ſe exercuerunt, quorū nos numerum inire non poſſumus. Eſt illa cura reſervanda Juridicæ Bibliothecæ integræ. *Bachovii* filius etiam aliqua ſcripſit *de variis Juris Interpretationibus*, ſed exigua illa ſunt, neq; ad patris *ἀκρίβειαν* adſpirant. Prodiere non ita pridem Gerh. Noodtii, Profeſſoris Neomagenſis, *Probabilia*, in quibus continentur multa rariora in Legibus explicata, emendata, & illuſtrata., Vir enim ille accuratiorem cognitionem ad Juris intelligentiam affert, & philologiæ præterea ſacris imbutus eſt.

De *ſpecialibꝰ materiis* infiniti ſunt, qui ſcripſere. Sunt v. materiæ illæ vel directè 5
Juridicæ, ac ſedes ſuas habent in Titulis certis, vel Legibꝰ, vel per totum Jus ſunt diffuſæ. Ubi explodenda & ridenda eſt obſcura quorundā diligentia, qui ſi themata aliqua adornari poſſint peregrini tituli, mire ſibi plaudunt, ut ſunt aliqui

qui de 4 Elementis ſcripſerunt, & ad 4 Elementa pene totum Jus referunt, quo labor non poteſt eſſe nugacior. Quis enim in objectis Juris quærat diſpoſitionem rerum, quaſi Phyſicam aliquam ſcripturus. Hoc eſt, Jura fori confundere, ut jura culinæ confundit coqvus. Sunt tamen ſpeciales interdum materiæ, de quibus certæ Legg. non ſunt conſtitutæ, de quib9 tamen argumentis Juris trari aliquid poteſt. Illorum Autt. probe ſunt notandi. Sic e.g. de Juribus ægrotorum non exſtant peculiares, vel tituli, vel Leges. De iis tamen integro Libro egit Thomas *Actius*, & poſtea Paulus *Zacchias in Quæſtionibus Medico-Legalibus*. Sic de ſimulatis contractibus nusquam in Jure expreſſe quid ponitur; De iis tamen integros libb. ſcripſere JCti. Et talia ſanè occurrunt multa, de quibus incidere poſſunt Quæſtiones & Controverſiæ Juridicæ. De Jure ſilentii nusquam expreſſe quid traditur, & tamen hæc materia per totum Jus eſt diffuſa, de qua nos *Diſputationem Inauguralem* ſcripſimus, & fortaſſis aliquando integrum Tractatum ſumus ſcripturi. Materiæ vulgares, & ubivis obviæ, notatæ ſunt à Scriptoribus Bibliothecarum Juridicarum, præprimis Joh. Bechtoldo, quanquam is mutilus ſit, & multis modis augeri poſſit.

SECTIO IX.
De Juris Publici Scriptoribus.

§. I. *Jus Publicum Vetus Romanum Scriptores de Magiſtratibus Romanis, & Cod. Theodoſianus Jac. Gothofredi, illuſtrant.* II. *Modernum Germanicum Hiſtorici ævi medii, Scripta Imperii Romano-Germ. Publica, Eriſtica de Controverſiis Illuſtribus, Jus Feudale, imprimis vero Car.* IV. *Imp. Aurea Bulla, Ordinationes Judiciorum Cameralis & Imperialis Aulici, Anonymi* Grundfeſte des H. Röm. Reiches / *Car. Sigonii Hiſtoria Imperii Occidentalis, & Chr. Lehmanni Chronicon Spirenſe.* III. *Scriptores J. Publ. Univerſales, J. Limnæus, Dan. Otto, &c. Laus Notitiæ S. Rom. Imperii J. Henr. Böcleri.* IV. *Diſſertt. Speciales Herm. Conringii & Joh. Strauchii.* V. *De Statu Imperii Romani Scripta Sev. a Monzambano & Hippolyti a Lapide. Diſputt. Er. Mauritii, & aliorum, de Argumentis J. Publ., ab Ahaſv. Fritſchio collectæ.* VI. *Judicia de Scriptis Henn. Arniſæi & Chr. Beſoldi. Conſilium de ratione addiſcendi Juris Publici Germanici. Perperam illud a JCtis ad normam Juris Romani exigitur.*

1 AD PUBLICUM JUS accedimus. Illud v. duplex eſt, Vetus Romanum & hodiernum Germanicum. Utriusq; fundus ſunt Hiſtoria, & Conſtitutiones. Hiſtoria Veteris Juris Publici inprimis ad Magiſtratus eſt referenda. Debent itaque libri eſſe cogniti, qui agunt de Notitia Officiorum Domus Auguſtæ, tàm Occidentalis, quàm Orientalis. De illis dixi quædam ſuperius, ubi agebam de Antiquitatibus Romanis, quæ hic repetere non eſt opus. Cæterum ad Jurisprudentiam Juſtinianeam Publicam illuſtrandam *Codex Theodoſianus*, à Jac. Gothofredo illuſtratus, tantam afferre lucem poteſt, ut non indigeamus multum aliorum opera.

Eos

Digitized by Google

Eos potius ſpectabimus, qui magis in noſtrum uſum ſunt. Juris Publici Germanici Scriptorum fundus, uti dixi, petendus eſt ex Hiſtoria medii ævi, à Caroli M. usque temporibus. Quicquid eſt Germanicarum rerum collectum à variis Autt., variis Tomis, a Beato ſc. Rhenano, Chr. Urſtiſio, Joh. Piſtorio, Sim. Schardio, &c., id omne huc pertinet. Debinc Autt., qui Conſtitutiones & Jura collegerunt, tàm Vetuſtiora, quàm Recentiora, uti Melch. *Goldaſtus in Conſtitutionibus Politicis*, Receſſus Imperii (de quibus legi poteſt Er. Mauritius ſingulari *Diſputatione*), Capitulationes *Imperii*, Inſtrumenta pacis, Negotiationes religioſæ, & ſimilia. Pertinent huc Scripta ſuper controverſiis Principum in diverſis illorum familiis, quorum aliquod ſpecimen nuper exhibuit Tobias *Pfannerus*. Qui ad Hiſtoriam Germaniæ pertinent, ac ſingulorum Principatuum & Urbium, libri, collecti ſunt à Mich. *Hertzio in Biblioth. Germanica*. 2

Fundamentum Juris Publici Germanici ex parte conſtituit Jus Feudale, quat. ſcil. ſpectat ad controverſias Principum ſuper terris & poſſeſſionibus eorum. Quod attinet Jura Imperatorum & Principum, legem fundamentalem præbet *Aurea Bulla* Caroli IV., ſuper quam ſunt commentati Nicol. Mylerus, Domin. Arumæus, Gerlacus Buxtorfius. Eſt & elegans liber Germanicus, **Grundfeſte des Heil. Römiſchen Reichs**. Liber optimus, & qui magnam lucem affert huic argumento. Ad Judicia publica pertinent Ordinatio Cameralis, in quam exſtant variorum Commentarii, Ordinatio Aulici Judicii, de quo *Diſput.* conſcripſit Er. Mauritius. Hæc, uti dixi, omnia fundamentum ſubſternunt Juri Publico, de quibus plenius Sam. Rachelius *in Introductione ad Jus Publicum Germanicum*, c. 8. 9. 10. Duo optimi libri ſunt, qvorum uſus ſe per omne Jus Publicum diffundit, Car. Sigonii *Hiſtoria Imperii Occidentalis*, & *Comm. de ſtatu Italiæ*, ac Chriſtoph Lehmanni *Chronicon Spirenſe*, quibus aliqui feliciſſimè uſi ſunt in Juris Publici argumentis pertractandis. 3

SCRIPTORES JURIS PUBLICI, tàm univerſales, quàm particulares, varii ſunt. Diffuſum Opus dedit *Joh. Limnæus*, ſed mera ſunt Collectanea, unde quis ædificium quaſi conſtruere poſſit ſatis concinnum, ſi ſubſidia omnia conjungat. Compendia habemus multa, d. revera parùm bonæ frugis in illis eſt. Notiſſimus eſt lib. Danielis Ottonis, qui multa è Politicis admiſcuit, ſuper quem exſtant J. Henr. Böcleri quædam Commentatiunculæ. Sunt Georgius *Brautlacht*, Wilh. *Beckerus*, Car. *Scharſchmid*, Herm. *Hermes*, J. Theod. *Sprengerus*, ſed, uti dixi, non implent omnem illam, quam ſibi quis promiſerit, ἀκρίβειαν. Optimum laborem impendit J. Henr. *Böclerus*, qui *Notitiam Sacri Rom. Imperii* ſcripſit. Liber ille, Argentorati. A. 1678. in 4to editus; Indicem tantum habet materiarum Juris Publici, ſed utiliſſima tamen eſt illa Delineatio, ſemper enim addit Autores, unde peti omnia poſſint. Quod ſi Böclero tempus ſuperfuiſſet, facili negotio ex illa Ichnographia integrum Opus concinnâſſet. Qui nunc talem laborem forte molirentur, ſubſidia abunde in hoc libro haberent. 4

4 Speciales Diſſertationes varii Argumenti ſcripſit Herm. *Conringius*, qui maxima cum laude Juris Publici Profeſſionem ſuſtinuit Helmſtadii. Continent v. illæ Diſſertationes pleraq; Juris Publici capp., ut proinde vera fundamenta ex his ſolidè ſterni queant. Idem Vir inſignem ſcripſit *Commentarium* in Jac. *Lampadii Jus Publicum*, quo in libro illa habentur ſuo loco poſita, quæ in *Diſſertationibus* fuſius ſunt deducta. Scripſit & Johannes *Strauchius Exercitationes Exotericas*, in quibus ille præcipua Juris Publici capp. pertractat. Multa illic, quæ ad negotium religionis ſpectant, & controverſias ſuperiori ſeculo inter Principes agitatas, quarum hiſtoria ſummaria habetur ap. Sleidanum, *in Commentariis de Statu religionis*, ſed hic plenius deducuntur omnia, cumque omnibus fundamentis & argumentis partium.

5 Quod STATUM IMPERII ROM. attinet, varii de illo ſunt Libri ſcripti, in quibus non tam magnificè de illo ſentitur, quam ſentiunt JCti ipſi. Sever. *Monzambani Exercitationes* cuivis ſunt notæ, in qvas multorum extant Obſervationes. Ante illum multa ſcripſit in præjudicium Domus Auſtriacæ nonnemo, qui ſe vocat Hippolytum *à Lapide*, & peculiari Libro eſt refutatus à Joh. *Schlütero*. De variis materiis ſpecialibus varii ſunt libri editi, v. g. de Regalibus, de Auſtregis, de Archi-Cancellariis Imperii (de quibus ſcripſit Bernh. Mallincrotius, Decanus Monaſterienſis). De Judiciis Imperii, &c. Diſputationes ſparſim editas varii argumenti collegit Ahaſv. *Fritſchius*, in quibus pene omnes Erici Mauritii habentur, qui magna cum diligentia argumenta Juris Publici perſecutus eſt, ut teſtantur Diſpp. ejus *de Electoribus & Comitiis Electoralibus, de Matricula Imperii, de Receſſibus Imperii, de Judicio Aulico, de Judicio Rotbvilenſi, de Seculariſatione* (quæ tamen non ab ipſo ſcripta eſt, ſed cui ille ſubſidia commodavit). Cætera quæ circumferuntur, non habent iſtum antiquitatis & eruditionis guſtum.

6 *Henn. Arniſæi* pene oblitus ſum, cujus exſtant Scripta non pauca, ad Jus Publicum pertinentia. Fuit ille Vir doctisſimus, & in Politicis non vulgariter verſatus, ſed evenit illi, quod vulgò ſolet JCtis, qui multa ſolent inter ſe miſcere & confundere, quod & unicè in illo reprehendit Conringius. Par alioquin erat futurus tam Civili prudentiæ, quàm Juri Publico. Chriſtoph. *Beſoldi* multa quoque habemus ſcripta, ſed & ille lutulentus eſt, & digna, indigna relatu, prout ipſi viſum eſt, coagmentat. Nos quidem Juris Publici Studioſo non ſvadebimus, ut in Scriptorculorum illorum lectione omne tempus perdat, & inanem operam impendat. A capite & fonte omnia arceſſat. Hiſtoria primum medii temporis, deinde quæ à Caroli V. tempore procedit, & tandem recentior, fundus ille eſt, ſuper quo ædificari debet omnis illa doctrina, junctis in ſubſidium Legibus illis, quæ ad Statum publicum pertinent, de quibus jam ſupra à nobis eſt dictum. Intemperies illa nonnullorum eſt, qui Juris Publici Diſpp. ad Juris Rom. normam exigunt, atque inde controverſias decidunt. Atque

Digitized by Google

Atque in illum lapidem plerique JCtorum offendunt, quod nihil ſapiunt extra forum ſuum. At vero aliis legibus Jura Publica definienda ſunt, & illæ quidem ad ſtatum Imperii Germanici pertinent, de quo certè nil diſponit Jus Civile. Denique, quæ ſunt in Jure Civili Juris Publici argumenta ad longè aliam familiam pertinent. Vetus enim illud Jus Publicum Rom. nihil habet cum noſtro commercii. Quare non inutilis ſolum illa eſt opera, ſed & damnoſa & noxia, cum perverſi imprimantur Tyronibus conceptus.

SECTIO. X.
De Juris Statutarii Scriptoribus.

§. I. *Quid ſint Statuta. Ad Notitiam Juris Statutarii Germanici* ***commendantur Frid.*** *Lindebrogii Codex Legum Antiquarum, & Herm. Conringii* ***Lib. de*** *Origine Juris Germ.* II. *Scriptores alii de Conſvetudinibus & Statutis, tum Generales, tum Speciales de Belgicis.* III. *De Juribus item Germaniæ Statutariis potioribus, Bavarico, Saxonico, Lubecenſi (per Dav. Mevium præcipue illuſtrato), &c. Holſaticis quoque, Danicis & Svecicis.* IV. *Conſilium de Harmonia Statutorum, & Judicium de Henr. Gieſeberti Juſtiniano Harmonico.*

PRæter Jus Civile, JURA STATUTARIA cuiq; ſua tenenda ſunt. Sunt v. Statuta Leges Rerumpublicarum ſpeciales, quæ à communi Jure abeunt, atq; illis tum opera ſingularis danda eſt, cum Jus Civile probe habebimus cognitum. Jura iſta Statutaria multa ſunt, & fuerunt olim. Referri huc poſſunt omnes illæ Legg. Gothorum, Burgundiorum, &c., quas uno Volumine comprehendit Frid. *Lindenbrogius*, qui & *Gloſſarium* in illas ſcripſit. De ſingulis illis Juribus magna cura & induſtria egit Herm. *Conringius, in libro de Origine Juris Germanici*, ubi inprimis Germanica Jura, eorumque Origines, diligentiſſimè excuſſit. 1

Sunt præterea, præter Statuta, ſuis quoquè locis CONSVETUDINES, i. e. Jura non ſcripta, quæ communi quoque Juri derogant. Scripſit Lud. Carbo *de Bello legali inter Legem & Conſvetudines*, ubi doctrina illa, quat. conveniant, & diſcrepent à Legibus, eleganter proponitur. De Statutis in genere qui ſcripſère, nonnulli ſunt, ut Paulus *Voëtius in Tractatu de Statutis, eorumq; Concurſu*, qui & *Commentarium in Inſtitutiones* edidit, ubi perpetuò illuſtrat textum Statutis Batavicis. Quod Jus Batavicum ſi quis ſcire velit, legere poteſt huic fini utilem librum Hug. Grotii, Inleyding in der Hollandſche Rechts-Gelartheit. De *Statutis* in univerſum elegantem Diſſertationem ſcripſit Wolfg. Ad. *Lauterbachius, Tractatum* Buccius. Statuta variarum gentium qui velit omnia noſſe, multum laboris & operæ inſumere oportet. Gallica Statuta & Conſvetudines ſingularibus libb. conſcripta ſunt, uti & Hiſpanica & Italica, de quibus non opus eſt ut ſolliciti ſimus. 2

Tantum

3 Tantum Germanica præſtantiora noſſe oportet, horumq; à Jure Communi differentiam. Habemus in tota Germania pene, qvot Urbes, tot Jura *ſingularia*, niſi quod tamen illa præcipuè habeat unum aliquod Jus Statutarium, quod in multis locis receptum eſt. Ita Jus eſt Bavaricum, cujus *Inſtitutiones* ſcripſit Sebaſt. Khraiſerus, easque cum *Inſtitutionibus* Juris Rom. contulit, ita ut è latere ſibi reſpondentia poneret, hinc Jus Romanum, inde Bavaricum. Habemus Ulmenſe, Svevicum, Magdeburgenſe, &c. Præcipua v. ſunt, & quæ quam latiſſimè dominantur, Saxonicum & Lubecenſe. *Saxonici* Juris diverſitatem à Civili ſingularibus libb. oſtenderunt multi. Georgius Schultzius *Synopſin* confecit *Inſtitutionum Juris Civilis*, & ſemper addidit diſcrepantiam Juris Saxonici. Bened. Carpzovius, tàm theoretica, quàm practica, Juris Saxonici, in libb. ſuis, paſſim inculcat. Jus Francofurtanum ab aliquo Schultzio editum eſt. *Lubecenſe* latiſſimè dominatur, tàm intra, quàm extra Germaniam, & receptum eſt pene ab omnibus Balthici maris accolis. In illud inſignem *Commentarium* edidit Dav. *Mevius*, cujus præfatio de Origine hujus Juris multa docet. *Commentarius* ipſe diſcrepantiam à Jure Communi paſſim & ubiq; inculcat, è quo in Compendium contraxit Frid. Movius exiguo libello. Doctrinam de differentia Juris Lubec. & Civilis & Ant. Dan. Sonnemann (Præſide Sam. Strykio) peculiari Diſſertatione, Andr. item Bilderbeckius & Paulus Kochius, Schediaſmatis brevioribus, expoſuerunt. Habemus hic in Holſatia Jus Dithmarſicum & Jus Provinciale, in Dania Statuta ſunt ſingularia (Das Lorb-Buch), ſuper quibus omnibus Practicorum multa ſunt obſervata. Habet & Svecia ſua Jura Statutaria, quæ cum *Commentario* edidit Joh. *Loccenius*, qui & *Lexicon Juris Sveo-Gothici* ſcripſit.

4 Horum Statutorum omnium ſi quis HARMONIAM velit, operoſa quidem res eſſet, ſed tamen utilis. Moliebatur hanc Henr. Giſebertus, qui poſtquam *Commentarium in Jus Dithmarſicum* ſcripſerat, *Juſtinianum Harmonicum* edidit, Commentarium ſcil. in *Inſtitutiones Juris*, additis Locis variorum Statutorum, quæ concordant, vel diſcrepant à communi Jure. Sed velim illam rem à quopiam tractari, qui ſit Nomotheticæ peritus, atq; ex ejus principiis doctrinam illam Statutorum proponat. Nam Gieſeberti opera tantum tumultuaria eſt, neq; multum rem iſtam ornat. Quorſum enim facit loca parallela tàm ſollicitè notâſſe? Rectius eſſet, ſi diſcrepantiæ cum majori cura notarentur. Giſebertus quidem majora animo movit, ſed hic ipſi tamen ſubſiſtendum fuit. Cæterum, qui juris eſt ſtudioſus, id operam dare debet, ne in Jure patrio ſit hoſpes, & diligenter notare paralleliſmos, & diſcrepantias ſui juris à communi, factis etiam ſuper hac re certis LL. CC. Diligenter in iſtis notentur quoq; Præjudicia & Conſvetudines non ſcriptæ, quorum uſus in praxi longe eſt maximus.

SECTIO

Digitized by Google

Sectio. XI.

De Scriptoribus Juris Practicis.

§. I. *In quo Praxis Juridica conſiſtat. Jac. Gothofredi Ars Cauſandi promiſſa. Defenſio Jac. Cujacii, & Theoreticorum, quibus Praxeos imperitia objicitur.* II. *Praxis, & ex Experientia, & ex Libris, diſcenda. Scriptores de Proceſſu Judiciario, & Stylo Curiæ, Lexicorum item & Axiomatum Practicorum Collectores.* III. *Autores, qui Praxin & Proceſſum Cameræ Imperialis docuerunt & illuſtrarunt, præcipui.* IV. *Diverſitas Praxeos Saxonicæ, Lubecenſis (e Dav. Mevii Deciſionibus hauriendæ) ac Holſato-Sleſvicenſis. Scripta de Jure Obſtagii. Ratio Experientiæ in Praxi forenſi parandæ.*

AD Scriptores tandem PRACTICOS accedimus, qui veluti duces ſunt ad uſum fori. Eſt v. praxis iſta, quæ facto applicat generalia Juris præcepta, & Leges ac theſin ad hypotheſin transfert. Hanc artem ut rectè teneat, prænoſſe debet Juris Studioſus, quomodò Jus facto debeat applicari, i.e. qvomodò caſus aliqvis ex Legibus formandus. Hæc enim qvaſi præexercitamenta ſunt tyronum, & in Theoria prius probè excutienda. Neque adeò nulla ad hanc rem opus eſt peritia, ut quidam exiſtimant, ſed tenenda eſt quædam ratio, quomodò facta Legibus quaſi commenſurari debeant. Certè tanti fecit hanc rem Jac. *Gothofredus*, ut proponeret ſibi ſcribendum peculiarem *Cauſandi Artem*, ut vocat. Cui fini ſeponere jubet Leges ſingulares & practicabiles, ſeorſim locandas, & diligenter excutiendas. Sed non prodiit illius Liber, qui magnam certe lucem accendere Juris Studioſis potuiſſet. Credunt vulgo Theoreticos Juris peſſimos fuiſſe Practicos, in quo tamen falluntur. Nam certè, quod Jac. *Cujacium* attinet, quem teſtatur Joſ. Scaliger in praxi planè fuiſſe imperitum, falſum apparet ex eo, quod reliquerit inter Opera ſua *Conſultationes*, magno cum ingenio & Judicio ſcriptas. 1

Praxin illam diſcendi duplex eſt ratio, una ex experientia, altera ex libb. Prior illa ſine dubio præferenda poſteriori, Poſterior v. non ſolum utilis eſt, ſed & neceſſaria. Cum enim tædioſum ſit, & nimis prolixum, experientia ſola ſapere, ideo etiam ad libb. eſt confugiendum. Illud v., quod doceri poteſt, proceſſus forma eſt. Jam v. quædam ejus ſunt generalia, quæ inculcant omnes proceſſus Judiciarii Scriptores, è quibus, inter Vett., cæteris eſt præferendus Gvilielh. *Durandus* in ſuo *Speculo Juris*, è Recentioribus Gotfr. *Fibigius*, Joh. Georg. *Nicolai* & Joach. Chriſt. *Kochius*, quanquam & Ilico *Ummius* non ſit ſua laude privandus. Joh. Oldendorpius *Actionum formulas*, omnemque proponendi & excipiendi Methodum propoſuit. Eſt & *Praxis aurea* Joh. Petri Ferrarienſis, in qua ſimilia habentur. Specialia proceſſuum continet Stylus Curiæ, qui conſtat Juribus quibusdam non ſcriptis, ex Actibus Judiciariis ortus, & ille quidem libb. conſignari ſolet. Atq; iſte eſt, qui diverſitatem in praxi effi- 2

cit, quæ tam multa, tamq; varia eſt. Ille, ſi non ex Experientia ipſa, ex Obſervationibus Judiciorum, quas varii ſcripſerunt Autt., habendus eſt. Prodeſſe etiam hic poſſunt illi, qui *Practica Lexica* ſcripſerunt, uti J. Jac. Speidelius, Chr. Beſoldus, Paul. Matth. Wehnerus, de quibus ante dictum eſt, tum & Axiomatum Scriptores, ut Aug. Barboſa, ejusq; locupletator J. Otto Tabor, Arn. Reygerus *in Theſauro practico*, cum *Additt.* Ahasv. Fritſchii recuſo.

3 Praxis in Germania florentiſſima eſt, in *Imperatoria Camera*, cujus primum *Ordinatio* prænoſcenda eſt, variæq; ejus Editiones, deinde præcipui ejus Obſervatores, And. Gailius, Joach. Mynſingerus, & in Gailium ſcriptæ Eberhardi Fabricii *Repetitiones*, in Mynſingerum autem Weiperti Lud. Fabricii *Obſervationes*. Succedunt poſtea Scriptores, qui Obſervationes Practicas Camerales, Deciſiones, Symphoremata Supplicationum, Relationes, Vota, ſcripſerunt. De proceſſu Camerali ſingulares libros ſcripſere Neumeierus, & Joh. Forſterus. Exſtant Gvilhelmi Rodingii *Pandectæ Camerales*, Jacobi Blumii *Proceſſus Cameralis*, *Sententias Camerales* ſpiſſis *in fol.* Voluminibus collegit Chr. Barthius. *Chiliadem ſententiarum recentiorum* publicavit Jac. Blumius. Scripſit & Pet. Denaiſius *Methodum Cameralem*. De quibus ſingulis nolo eſſe prolixior, cum doctiſſimè & prolixè de iis omnibus egerit Ericus Mauritius *in Conſiliorum Kilon. præfatione ad Lectorem*, ubi ille proponit *Introductionem* quandam *ad Praxin*.

4 Praxis Saxonici Juris & Lubecenſis itidem diverſa eſt, & ſua quædam habet obſervanda, de quibus idem *loco cit.* agit. Juris Lubec. praxis doceri diſcique non poteſt plenius, quàm ex libris Dav. *Mevii*, præcipuè v. ex ejus *Deciſionibus*, quæ nunc junctim ſunt editæ, continentq; plerumq; Controverſias Jure Lubec. decidendas. Quoniam enim Jus hoc eſt receptum à plerisq; Civitatibus, quæ Svecico regimini ſubſunt, ideò argumenta litium talibus è cauſis plerumq; oriuntur, quæ Jure Lubec. ſunt decidendæ. In Holſatia viventi, vel in Ducatu Sleſvicenſi, alia praxeos ratio eſt obſervanda. Proceſſum hic moderatur Ordinatio Provincialis (Landgerichts-Ordnung). Sunt & hinc introducti conſvetudine certi quidam Proceſſus Ruſticorum, de quibus inter illos ſolos ratio conſtat. Eſt & Jus, quod continetur Libro dicto das Lohbuch/quod in Ducatu Sleſvicenſi proceſſum moderatur. Multum quoque hic variat praxin Obſtagii Jus, de quo exſtant *Conſtitutio Haderslebienſis*, utiliſſimus Joh. Ottonis Taboris liber, & Frid. Reinbohtii *Diſp. Inauguralis*. Longè verò plurima relinquuntur exercitio ipſi, quod omni doctrinæ prævalet. Quare in rem ipſam veniendum eſt, Judicia frequentanda, audiendi Advocatorum ex utraque parte Receſſus, quos vocant, ponderandæ Judicum ſententiæ, atq; ex illorum omnium collatione haurienda eſt illa, quæ nobis uſui eſſe poteſt, Praxis, in qua tandem ſubſiſtendum.

POLY-

POLYHISTORIS TOMI III.,

Sive

POLYHISTORIS PRACTICI,

LIBER VII. MEDICUS,

DE SCRIPTORIBUS MEDICIS.

§. I. *Cauſa Brevitatis ejus. Elogium inſigne Introductionis ad Artem Medicam Herm. Conringii.* II. *Hippocratis Editiones optimæ. Caſp. Hoffmanni in Galenum, Thomæ Bartholini & Jac. Holſtii in Corn. Celſum, Joh. Rhodii in Scribonium Largum, Joſ. Scaligeri in Paulum Æginetam, Labores inediti commendantur. Veterum Medicorum Lectio Philiatris utiliſſima.* III. *Bibliothecarum Medicarum Scriptores, Paſch. Gallus, J. G. Schenckius, J. Ant. a Linden, Iſr. Spachius, Mart. Lipenius, Corn. a Beüghem.* IV. *Inter Autores Phyſiologicos, Honor. Fabri Lib. de Homine, & Thomæ Bartholini Anatome, præcipue commendantur.* V. *Scriptores aliquot Botanici potiores. Benj. Prioli vana in Hiſtoria Plantarum Promiſſa.* VI. *Moderna in Medicina Dogmatica novaturiendi Prurigo, & Sectarum Multitudo.* VII. *In praxi Chymica Conr. Geſneri Evonymus, Joh. Zwelferi Pharmacopœa, & Joh. Joach. Becheri Scripta, commendantur.*

REſtaret jam, ut de MEDICIS quædam afferremus. Quia verò & Tractatio illa ſatis prolixa eſt, & pauci ſunt Medicinæ Cultores, ac plurima jam ab aliis dicta, remittam tantum ad illos Autores, unde accuratior inſtructio haberi poteſt. Et quidem, quod attinet Manuductionem ad univerſum Medicum Studium, non pauci ſunt, qui Methodos varias præſcribunt. Varia quoque antiquitus fuit medendi ratio, unde variæ Medicorum ſectæ natæ ſunt, quarum hiſtoria integris eſt Voluminibus pertractata. Ut mittam alios, unus inſtar omnium eſſe poteſt Hermannus Conringius, cujus *Introductio ad artem Medicam* exſtat, ſub forma Diſputationis comprehenſa, & à Seb. Scheffero, jam Medico Francofurtano, publice Helmſtadii defenſa; liber ſane aureus, quo continetur Hiſtoria & Veteris Medicinæ, & Sectarum, & Autorum, tam Veterum, quam Recentiorum, qui omnes Medicinæ Partes illuſtrarunt. Utinam VIR ille ultimam manum addidiſſet huic ſcripto, &, quæ ipſi deſunt, peregrinorum, & poſt illa tempora editorum Librorum, ſuppleviſſet, non poſſet labor utilior dari. Quare artis Medicæ Studioſus hunc Librum cum cura legat, Judicia de Autoribus perpendat, nova addat Autorum nomina, ſic facili negotio accuratam rei Medicæ hiſtoriam ſibi comparabit. De ſolis Chymicis iniquius ferre videtur Judicium. 1

AUTORES MEDICI potiores veteres ſunt Hippocrates & Galenus. 2
Hippocratis *in fol.* Editio Græco-Latina Francofurti, ni fallor, prodiit, & alia *in 8vo*, curante Joh. Ant. Lindano, Lugduni Batavorum. Galenus nondum

 prodiit

prodiit accurata & emendata alicujus viri docti opera. Caſp. Hoffmannus, Altorffinus Profeſſor, promiſerat novam Editionem Galeni, cum accurato in Opera ejus *Commentario*, ſed non potuit vivus nanciſci Typographum, qui impendere ſumptus vellet; Latet adhuc in Bibliotheca Joh. Georgii Volckammeri, Medici Norimbergenſis, vixque erit, ut lucem olim videat. *Commentarius* ejus *in Galeni Librum de uſu partium* eruditiſſimus *in fol.* prodiit, ante multos jam annos. Cornelius Celſus Scriptor Latiniſſimus, Medicorum Cicero vulgo dictus, eleganti compendio rem medicam complexus eſt. Sed nulla hactenus ejus Editio prodiit, quæ Eruditis placet; Optima eſt, quæ Antwerpiæ, ex officina Plantiniana, *in 4to* prodiit. In illum Commentarium moliebatur Thomas Bartholinus, qui incendio Bibliothecæ ejus abſumptus eſt. Novam quoque ejus Editionem in animo habuit Jacobus Holſtius, Medicus Tönningenſis, nunc mortuus, Vir alioquin doctiſſimus. Hujus ego vidi *Emendationes*, & apud me vidit Joh. Georg. Græviús, qui Editionem valde urgebat. Nam placebant illi, quanquam plerumque conjecturis ille ſuis niteretur, Manuſcriptis codicibus deſtitutus. Præter Emendationes illas adornatas habebat ſuper hunc Autorem *Commentarios Medicos*, *Grammaticos*, *Philologicos*, magna cura confectos. Bene mererentur de ejus Viri fama, ſi ederent, hæredes. Scribonius Largus etiam inter veteres Latinos fuit, in quem *Commentarium* & *Indicem* Joh. Rhodius ſcripſit, qui, ut arbitror, incendio Bibliothecæ Bartholinianæ etiam conſumptus eſt. Paulus Ægineta, Græcus, itidem mendoſe eſt editus. Ejus exemplar eſt in Bibliotheca Gudiana, manu Joſ. Scaligeri correctum, & emendatum. Nolo jam de cæteris minoris famæ Medicis veteribus quicquam dicere, licet conſultum tamen ſit, aliquam etiam illis operam impendere. Plerique nunc alto ſupercilio hos contemnunt Autores, à ſola novitate & empeiria decus artis ſuæ exſpectantes. Qui vero Doctorum Medicorum nomen tueri volunt, & hos debent jungere Recentioribus. Sæpe enim accidit, ut inveniamus aliqua in veteribus illis, quæ, ut nova, ab aliis venditantur, quoniam Veteres Autores nunquam illis lecti ſunt, aut cogniti.

3 Commentatorum in Hippocratem & Galenum magna ſylva eſt, quos recenſent AUTORES BIBLIOTHECARII hujus facultatis, Paſchalis Gallus, Joh. Georg. Schenckius *in Bibliothecis Medicis*, Jſrael Spachius *in Nomenclatore Medico*, & poſt illos Joh. Antonides Lindanus, qui noviſſime Scriptorum Medicorum ſyllabum congeſſit, usque ad ſua tempora, ſic ſatis perfectum. Quanquam multa in illo deſiderat & reprehendit Val. Henr. Voglerus *in Jntroductione ad notitiam Autorum*. Poſt illos omnes telam hanc iterum orſus eſt, vel potius alio ordine retexuit, Martinus Lipenius, *in Bibliotheca Materiali Medica*. Sub titulis enim materiarum Autores digeſſit; ſed multa illic ſunt manca, multa & ſphalmata occurrunt. Optandum eſſet, ut à quodam Rei Medicæ non ſolum,

ſolum, ſed & Philologicæ, perito talis labor ſuſciperetur. Qui in Medicina & Phyſicis noviſſime prodierunt libri ab Anno 1650. ad præſentem, eorum Catalogum texuit Cornelius à Beughem, qui non ita pridem prodiit.

4 Quod jam attinet Medicinæ partes, princeps illarum eſt PHYSIOLOGIA. In Autt. illius recenſendis, non eſt quod prolixi ſimus, cum jam ſupra in Phyſicis bonam eorum partem attigerimus. Claſſes Phyſiologiæ variæ conſtitui poſſunt, pro ratione ſubjectorum. Primò hiſtoria animalium quatenus ad hiſtoriam Medicam ſpectat, ratione Anatomes, morborum & remediorum, probe notanda eſt, & Autt. illi diligenter conquirendi ſunt, qui de his argumentis ſcripſerunt. Tum hiſtoria Hominis, & Autt. circa hominis Anatomen occupati, & doctrina plantarum, quæ omnia hoc tempore ita ſunt exculta, ut vix quicquam addi poſſe videatur. *De Homine, & Plantis,* in genere, Honor. Fabri libro peculiari egit, quô illa pene continentur omnia, quæ ad philoſophiam ſpectant, & Medica nonnunquam attinguntur. Circa hominis Anatomen, ejuſque partium, tot ſunt operoſæ Recentiorum demonſtrationes, è quibus pleraque collegit, & in ſyſtema redegit, Thom. Bartholinus, additis & ſuis Obſervationibus, cujus Liber Anatomicus toties eſt recoctus & reformatus, ad experimenta Recentiorum temporum.

5 Res BOTANICA ad ſuperſtitionem hodie exculta eſt. Nam Marcellus Malpighius *novam Plantarum Anatomen* magnâ curâ publicavit, uti & Nehemias Grewius, licet hic Labor ad rem Medicam parum conducat. Uſus Plantarum Medicos qui ſcripſerunt, tot ſunt, tamque Varii, ut recenſendis illis liber integer ſit impendendus. Notus eſt Jac. Theod. Tabernæ-Montani Liber, nec non Simonis Pauli *Quadripartitum Botanicum*, quod uſus Medicos diligenter notavit, varia etiam ad rem illam non pertinentia immiſcens. De Vett. Autt. conſule Conringium. Multa obſervanda vetuſtaque circa plantas recenſet Jul. Cæſ. Scaliger *in Comment. in Theophraſtum, de Plantis*, qui prodiit repetita Editione, unâ cum Joh. Bodæi à Stapel *Commentariis*. Legendus quoque Cl. Salmaſius eſt *in Commentario in Solini Polyhiſtorem*. Denique promiſerat & Benjamin Priolus in *Appendice Hiſtoriæ ſuæ Gallicæ*, *Opus abſolutum de re omni plantarum, Veterum, Recentiorum, Exoticarum, Patriarum*, & indignatur aliis, qui hanc ſibi operam præripuerint. Sed homo ille eſt ineptus, ut *Hiſtoria* ipſa, ab illo ſcripta, teſtatur. Vix crediderim, præclari aliquid ab illo exſpectandum. Subjecta naturalia, quæ in Officinis habentur, variis quoque Commentariis ſunt illuſtrata. Exſtat Caſp. Hofmanni ſingularis *de Officinalibus* Liber præclarus & eruditus, & non multis cognitus. Vixiſſet utinam magnum Germaniæ Decus, Georg. Hieron. Velſchius, nullam non Medicinæ partem per illum habuiſſemus excultam.

6 Qui INSTITUTIONES ſcripſere, magno habemus numero. Olim Dan. Sennertus Princeps illorum habebatur, nunc, reformata novis Obſervationi-

tionibus toties Medicina, *ſcinditur, incertum ſtudia in contraria vulgus*, variosque ſinguli ſibi duces eligunt, prout principia admiſerunt, vel certorum Doctorum elegerunt ſcholas. Nam pene quotannis vel nova Methodus prodit, vel principia cuduntur ſingularia. Aliqui J.Bapt.Helmontii adhærent doctrinæ, quæ è diametro ſæpe Vett. adverſa eſt. Aliqui Chymicam ſequuntur Methodum, & in his multi quoque ſunt ſuis principiis & opinionibus diviſi. Sunt, qui inter hos amicitiam ſpondent, & gryphes jungere equis laborant, de quibus omnibus diſſerendi locus nunc non eſt.

7 PRACTICORUM Autt. immanis eſt numerus, eorum ſcil., qui Obſervationes, Conſilia, formulas Remediorum, ſcripſerunt, è quibus, qui diligens velit eſſe Medicus, magnam Excerptorum poteſt congerere ſylvam. Praxes Chymicæ ſunt inſtitutæ multæ, & habentur libri integri, qui præparare docent varii generis medicamenta modô Chymico. Olim Conr. Geſnerus talem præſtitit operam in libro, qui inſcribitur *Euonymus*, quo collegit potiſſimas, quæ ſuo tempore circumferebantur, Operationum Chymicarum, tum officinalium, tum arcaniorum, formulas. Noſtro tempore Joh. Zwelfferus, in ſua *Pharmacopæa*, illas collegit, unde plura exſcripſit Febure, Gallus, in Chymico ſuo Opere, Gallicè ſcripto. Colligere a. talia infinita qvis poteſt, è Relationibus & notitiis Chymicorum. Nuperrimè talis liber prodiit, curante J. Joach. Bechero, cui Tit. Chymiſcher Glückshaffen. Atque hæc de Medicina dixiſſe ſufficiant. Finem jam hic, Lectionibus noſtris *de Notitia Autorum* imponimus, Deoque, pro Opere ad iſtum perducto, gratias agimus.

F I N I S.

Digitized by Google

JOHANNIS MOLLERI
Flensburgo-Cimbri
HYPOMNEMATA
HISTORICO-CRITICO-PHILOLOGICA
Ad
POLYHISTORIS TOMI III., Sive PRACTICI,
LIB. I. ETHICUM.

Ad §. *I.* Moliebatur Ad. Tribbechovius, Vir Doctiſſimus, cum Ethica adhuc in Acad. Kilonienſi Profeſſione fungeretur, Opus de Philoſophia Gentium omnium, Barbararum pariter atque Cultiorum, nec Paganarum minus, quam Judaicæ ac Chriſtjanarum, Morali Hiſtorico-Dogmaticum. Sed prima tantum hujus A. 1666. (*in 4to*) prodiit Diſſertatio *de Philoſophia Morum inter Barbaros Orientales, Sabios ſc., Chaldæos, Perſas, Indos, Sinenſes, Japonenſes, Peguanos & Siamenſes*, cui venuſtam Morhofius noſter, in laudem Sapientiæ Barbaricæ, præfixit Elegiam, *in Autoſchediaſmatis Poeticis p.* 15. 16. 17., *& in Operibus Poeticis p.* 636. 637. 638., recuſam. Reliquæ Partes Operis Eximii an ab Autore, ad Ephoriam in Aula Saxo-Gothana Eccleſiaſticam aliquot poſt annos avocato, abſolutæ ſint, dubito.

Ad §. 2. Recuſa eſt Henr. Julii Scheurlii *Bibliographia Moralis* Helmſtadii A. 1686. *in 8vo.* Sam. Rachelii *Introductio in univerſam Ariſtotelis Philoſophiam Moralem* ſeorſim non prodiit, ſed Editioni ejus *Ethicorum Ariſtotelis Nicomachicorum* Græco-Latinæ, Helmſt. A. 1660. *in 4to* publicatæ, eſt præfixa.

Ad §. 12. Doctrinam Jeſuitarum de Æquivocatione Sam. Rachelius peculiari Scripto non impugnavit, ſed *Probabilitatis, quam Jeſuitæ, novique Caſuiſtæ, præcipuum Theologiæ ſuæ Moralis Fundamentum conſtituerunt, Examen*, Ludov. Montaltii (ſive Blaſii Paſchalis, ſub Larva hac abſconditi) *Literis de Morali & Politica Jeſuitarum Diſciplina Provincialibus*, per Wilh. Wendrockium Latine verſis, *Notisque Theologicis* illuſtratis, a ſe autem Helmſtadii A. 1664. *in 4to* denuo editis, ſubjunxit. Video tamen Herm. Conringium, in Epiſtola Syllogæ huic præfixa, Rachelium ſerio eſſe hortatum, ut *Jeſuitarum* etiam *Æquivocationes, Reſtrictiones Mentales, cæteraque monſtroſæ doctrinæ Moralis capita, Stylo ſuo pariter confoderet, Herculis* Ἀλεξικάκȣ *nomen & laudes, eo facto, a grata poſteritate meriturus.* Sed Monito iſti Rachelius, aliis haud dubie Occupationibus deinceps impeditus, haud obtemperavit.

TOMI

Ad
TOMI III., Sive POLYHISTORIS PRACTICI,
LIB. II. POLITICUM.

***Ad* §. I.** Gabr. Nandæi *Bibliographia Politica*, Jac. Gaffarello, Th. & J. Can. Doctori, Priori ad D. Ægid. Pariſino, & Protonot. Apoſtolico, inſcripta, ſeorſim initio prodiit Venet. A. 1633. *in* 12o. Recuſa deinde eſt, cum aliis ſimilis argumenti Opuſculis, Witteb. A. 1640. *in 16to* (curante Aug. Buchnero), Lugd. Bat. A. 1642. *in 32mo*, Et Amſtelod. (inter Scriptores *de Studiis inſtituendis*) A. 1645. in 12o. Quatuor hiſce Editionibus, una cum Verſione Gallica Challinii, Advocati Regii Carnutenſis, Pariſiis A. 1642. *in 8vo* excuſa, a Phil. Labbeo (*in Biblioth. Bibliothecarum p. m.* 99. 100) jam memoratis, addenda eſt Noviſſima Francofurtenſis Anni 1673. *in* 12o, ab Herm. Conringio curata, quæ ſimul etiam Hug. Grotii, Ignat. Hannielis, Joh. Henr. Alſtedii, Ægidii a Lancken & Chriſtoph. Coleri, *de Studio Politico* Conſilia & Epiſtolas, Caſpariſque Scioppii *Pædiam Politices*, Conringii illuſtratam *Animadverſionibus*, eodem Faſce complectitur.

***Ad* §. 6.** Quid *in Theſauro Rerumpublicarum totius Orbis Quadripartito*, Textum ſui de iis Collegii, Notis Excerptisque Politicis illuſtratum, exhibente, ac per Phil. Andr. Oldenburgerum Genevæ A. 1675. *in fol.* publicato, deſideret, quaſque ob cauſas ſuis illum fœtibus accenſere non poſſit, ipſe Conringius, *in Admonitione* peculiari, Helmſtadii eod. A. 1675. *in 4to* edita, fuſius expoſuit. Sicut Georg. Hornii *Orbem Politicum* Otto Menckenius illuſtravit ac repurgavit, ita *Orbi Imperanti* eandem impendit operam Menckenii Collega, Joach. Fellerus, Poeſ. Prof. Lipſienſis, cum cujus ille *Animadverſionibus* noviſſime Lipſiæ A. 1693. *in* 12o eſt recuſus.

***Ad* §. 7.** Autor *Deſcriptionis Sueciæ*, vendi in Svecia prohibitæ, cujus Nomen a Morhofio eſt ſuppreſſum, fuit Mich. Vexionius Güldenſtolpe, Smalandus, J.U.D. & Prof. tunc Aboënſis, poſtea autem Tribunalis Sveciæ Regii Aſſeſſor, de quo Joh. Schefferi *Svecia Literata p.* 151. 152. 330., & noſtra ad illam *Hypomnemata p.* 394., poſſunt conſuli.

***Ad* §. 8.** *Epiſtolæ* Hug. Grotii, quæ *h. l.* tanquam ἀνέκδοτοι allegantur, Amſtelod. A. 1680. *in fol.* uno jam prodierunt Volumine. Cujus Editionis ab ipſo etiam Autore, *T. I., Lib. I., c.* 24., *p.* 294., 295., jam facta eſt mentio. Arnoldi Oſſati, Cardinalis, *Epiſtolæ Gallicæ*, ex Aula Romana in Regiam Pariſienſem miſſæ, itidem jam ſunt editæ, & noviſſime quidem longe auctiores ac emendatiores, Notiſque Hiſtorico-Politicis a Dn. Amelot de Houſſaye illuſtratæ, Pariſiis A. 1697. *in 4to maj.*

***Ad* §. 11.** Phil. Andr. Oldenburgeri *Itinerarium Germaniæ Politicum, modernam præcipuarum Aularum Imperii faciem repræſentans*, ſub larva *Conſtantini Germanici*, ab illo Coſmopoli *in* 12o, ſine Anni mentione, eſt publicatum, & ob licentiam quoque, in Vitiis Principum ac Magnatum Aulicorum, notandis, hoc Seculo rariorem, multorum Cenſuras incurrit.

***Ad* §. 13.** Recuſæ ſunt Joh. Henr. Boecleri *Diſſertationes Academicæ, Commentationibus in Plinii Panegyricum*, ac XIII. Exercitationibus in priori Editione Anni 1658. haud obviis (quas enumeratas *V. in Actis Erud. Lipſ., M. Mart. A.* 1702., *p.* 126.), auctiores redditæ, Argentinæ 1701. *in 4to*. Quod Volumen Novus aliarum *Diſſertationum*, nec non *Orationum* ac *Programmatum*, Tomus ſequetur.

***Ad* §. 15.** De Sveci Anonymi, qui Sec. XIV. vixit, *Inſtitutione Regia*, ſive *Regimine Regum* Vernaculo, Holmiæ A. 1669., cum Joh. Schefferi *Verſione Latina & Notis*, publicato. V. plura in Schefferi *Svecia Literata p.* 9., noſtriſque ad illam *Hypomnematis p.* 351. Morhofius Autorem Seculo integro juniorem, quam, Sheffero teſte, fuit, crediddiſſe videtur.

Ad

Ad
TOMI III., Sive POLYHISTORIS PRACTICI, LIB. IV. HISTORICUM.

Ad §. 1. Gerh. Joh. Voſſii *Libri IV. de Hiſtoricis Græcis* Lugd. Bat. A. 1623. *in 4to*, *Libri III. de Hiſtoricis Latinis* ibidem A. 1627. *in 4to*, prima vice prodierunt. Utrumque deinde Opus, in iſto argumento hactenus incomparabile, longe & emendatius, & auctius, ac poſterius quidem tantum non dimidia parte locupletatum, ibidem A. 1651. *in 4to* lucem denuo adſpexit, Francof. A. 1677. *in 4to* (ſed admodum mendoſe) recuſum, ac nuper tandem *Tomo Operum* Autoris ſui *Omnium Quarto*, Amſtelod. A. 1699. *in fol.* excuſo, inſertum. *Paralipomenon ad Libros de Hiſtoricis Græcis Centurias V.*, *Diſcurſui* ſuo *de Summo Bono* ſubjunxit, & Coloniæ A. 1656. *in 4to* edidit, Bernh. a Mallincrot, Decanus Monaſterienſis, perperam a Theod. Janſonio (*in Biblioth. Promiſſa p. 30.*) inter Ἀνέκδοτα relatas. Plurima tamen ex hiſce in altera Operis Voſſiani Editione, A. 1651. ab Iſaaco Filio curata, itidem comparuerunt, ignaro Mallincrotio, qui priori tantum uſus fuerat, uti a Morhofio T. I. Polyhiſt., L. 1., c. 18., p. 210., jam eſt obſervatum. *Annotationes ad Hiſtoricos Græcos a Voſſio recenſitos*, a *Paralipomenis* hiſce diverſas, quas prælo ſe jam ante biennium paratas habuiſſe, *ſub finem Paralip.* ſignificat, nondum prodierunt, & forſitan interciderunt. Quale fatum iniquius, vereor, ne Orbi Literato, jactura irreparabili, itidem ſubduxerit Thomæ Reineſii *Supplementum eorundem Voſſii de Hiſtoricis Græcis Librorum*, ſeu integrum potius in iſtos *Commentarium*, in quo ſe *omiſſa ſuppleviſſe, ἀγνοήματα indicaſſe, & cuivis ætatem, qua liceret, ſuam aſſignaſſe*, ipſemet, *Ep. 15. & 16. ad Caſp. Hofmannum p. 33. 34.*, eſt teſtatus. Nam & iſtud ad finem ab Autore eſſe perductum, & prælum jam provocaſſe (licet Celeb. Tenzelius *in Dial. A.* 1692. *Menſtr.*, *M. Jul. p.* 608., in dubium hoc vocet), A. 1657. ipſemet *Ep. XXI. ad Joh. Vorſtium* (in Belgio excudi illud curaturum eſſe Gronovium, addente), A. 1656. Joh. Andr. Boſius, *Ep. 90. ad Reineſium, p.* 347., imo A. jam 1649. Joh. Chriſt. Baro a Boyneburg, *Ep. 20. ad Joh. Conr. Dietericum p.* 92., ſignificarunt. Ad *Latinos* Voſſii *Hiſtoricos* eundem Supplementum itidem paraſſe, Boyneburgius (ad Reineſii provocans Epiſtolam) *l. c.*, & Henn. Wittenius *Dec. VIII. Memor. Philoſ. p.* 468., teſtantur. Pari inſtituto Ludov. etiam Jacobus a S. Carolo, Cabilonenſis, Carmelita Gallus, *Paralipomena* ad Voſſii *Hiſtoricos Græcos* pariter atque *Latinos* affecta, & tantum non prælo parata, habuit. V. Labbei *Biblioth. Bibliothecarum, p. m.* 249. 254., & Cl. Sarravii (a Morhofio *l. c.* allegati) *Epiſtolas p.* 267. In ſolos *de Hiſtoricis Latinis Libros* Joh. Hallervordius, Regiomontanus, *Spicilegium* dedit, *majori Supplementorum Operi præmiſſum*, Jenæ A. 1672. *in 8vo*, Chriſtoph. Sandius autem, Neo Arianorum Promachus, itidem Regiomontanus, *Notas & Animadverſiones*, Amſtelod. A. 1677. *in 12.* excuſas. Continuationis illarum, ſive *Auctarii* in Libros Voſſianos, Partis Secundæ inſtar iis adjiciendi, quod *in Præf.* pollicitus eſt, Fragmentum ſolum inter Schedas defuncti comparuit. V. *Biblioth.* ejus *Anti Trinitariorum poſthumam p.* 172. Henr. Meibomii Jun. in Errores Voſſianos Animadverſiones, quarum Ipſe, *in Addit. ad Val. Henr. Vogleri Introd. in Notit. Bon. Aut. p.* 184. ſpem injecit, a Filio patriſſante, Herm. Diet. Meibomio, Orbis Literatus, ut jacturam Sandiani Laboris ſoletur, cupide efflagitat. Balth. Bonifacii, Rhodigini, Epiſc. Tarviſini, *de XL. Romanæ Hiſtoriæ Scriptoribus, ab U. C. ad Car. M. ætatem, e Bodino, Voſſio, aliisq. Excerpta* (quæ, ſibi licet non viſa, Voſſius, *L. 3. de Hiſt. Lat. p.* 815. *Edit. Sec.*, inſigni dignatus eſt Elogio), una cum Car. Sigonii de iisdem *Judicio*, & Adr. Politi *Ordine Hiſtoriæ Romanæ legendæ*, Venetiis A. 1627. *in 4to* ſunt edita, a Joh. Eberh. Busmanno Helmſtadii A. 1674. *in 4to* denuo recenſita, & a Gaudentio quoque Roberto *Tomo III. Miſcellaneorum Italicorum*, Parmæ A. 1692. *in 4to* excuſo, inſerta,

Ad §.2. Inter Lexica Hiſtorica Morhoſius, ſi ſuperſtiti illa inſpicere licuiſſet, non omiſiſſet mentionem *Dictionarii Magni Hiſtorici* Ludov. Morerii, poſt tot Editiones alias, a Joh. Clerico a numeroſis repurgati erroribus, plurimiſq; Articulis & Obſervationibus novis locupletati, ac Ultrajecti A. 1691. *in fol. IV. Tomis* publicati. Cujus præ Noviſſima Editione Pariſienſi Anni 1699., totidem Tomis conſtante, & ab Advocato quodam Pariſienſi (Gauterio, ni fallor) curata, Prærogativas ipſe Clericus, in Pariſinæ (multa ſuæ debentis) Cenſura, Jac. Bernhardi *Novellis Reip. Lit., M. Febr. An.* 1700., *Art.* 7., inſerta, abunde oſtendit. Sed nec oblitus eſſet Noſter *Dictionarii Hiſtorico-Critici* accuratiſſimi, quod Polyhiſtor Κριτικώτατος, Pet. Bælius, poſt σκιαγραφίαν ejus ac Specimina, A. 1692. *in 4to* præmiſſa, *Tomis II. in fol.*, Roterodami A. 1696., &, in Editione Secunda, Emendatiore pariter atque locupletiore, Tertii acceſſione auctum, ibidem A. 1702., ingenti cum Eruditorum applauſu, edidit. Utroque, & Moreriano & Bæliano, Gallico ſermone exaratis, haud inferius futurum ſperamus, & majori præterea Rerum Germanicarum atque Arctoarum copia noſtratibus ſe commendaturum, Germanicum iſtud, cui Joh. Franc. Buddæus, Profeſſor Acad. Halenſis πολυμαθέστατος, ab aliquot jam annis, ſedulo inſudat.

Ad §. 4. Joh. Cluveri noſtratis, Theologi pariter atque Hiſtorici eximii, *Epitome* merito locum inter Compendia Hiſtorica principem Morhoſius vindicavit, Judicio hoc ſuo ὁμόψηφος J. C. Danhauero, J. H. Hottingero, Joh. Hornbeckio, Giſb. Voetio, Chr. Ad. Ruperto, V. L. Seckendorfio, Henr. Ernſtio, Joh. Henr. Urſino, Balth. Bebelio, J. Conr. Durrio, Chr. Schradero, J. Andr. Boſio, Abr. Calovio, Joach. Paſtorio, Sam. Rachelio, Theoph. Spizelio, aliiſq; Viris Celeberrimis, diligentiam ejus, accurationem, fidem, ἀπάθειαν, Styli nervoſi elegantiam, aliaſq; dotes egregias, certatim deprædicantibus, quorum Judicia in *Cimbria* exhibebuntur *Literata.* Non digni igitur ſunt, quos moremur, duo inter Rhapſodos modernos Hiſtoricos Cenſores muſtei, quorum alter nimiam in illa notat brevitatem, alter vero, Joh. Jonſtoni *Hiſtoriam Univerſalem*, ac *Polyhiſtorem*, a ſe, ſi Bibliopolam ſumptuum prodigum offendat, continuandum, illi præferens, neſcio quam ἀταξίαν, imperfectionem, Politicesq; imperitiam, deprehendiſſe ſibi videtur. Cui hoc Jonſtoni ipſius de Scripto Cluveriano judicium eſt inculcandum, *in Tr. de Natura Conſtantia p.* 74. 75. obvium: *Si de Univerſali Hiſtoria loquamur; deduxit eam egregie Joh. Cluverus, Prof. Soranus. Vincere tamen in quibusdam videtur Clariſſ. Conr. Graſerus, Præceptor noſter obſervandus. Qui iſtos duos, tanquam Pollucem & Caſtorem, conjunxerit, ei ſecuritatem in turbido alias Hiſtoriarum Oceano auſim ſpondere.*

Ad §. 10. Hier. Henningii, Eccleſiaſtæ Lüneburgenſis, *Theatrum* (cui Boeclerus etiam, Boſius, aliique primas in hoc Studio decernunt) *Genealogicum* recenſere, emendare, ſupplere & augere, Conr. Balth. Behrens, Medicus Saxoniæ Inferioris eruditus, niſi fallor, ab aliquo jam tempore, hortatu Illuſtris Leibnitii, eſt aggreſſus.

Ad §.12. De Cæs. Baronii *Annalium Eccleſiaſticorum* Hiſtoria, illorumq; Epitomatoribus, Metaphraſtis, Continuatoribus, Antagoniſtis, & Hyperaſpiſtis, Caſp. Sagittarius, *in Introduct. in Hiſt. Eccl., toto Cap. XIV.*, 282-323., Joh. Frid. Mayerus, *in Eclogis de Fide Baronii & Bellarmini ipſis Pontificiis ambigua, ad Gerh. a Maſtricht, Syndicum Bremenſem* (qui itidem in Baronium aliquid molitur), Amſtelod. A. 1697. *in* 12o editis, Joh. Chriſtoph. Rumetſchius *in Schediasm. de Univerſali Theologorum Evangelicorum Hiſtoria p.* 36-41., & Ad. Tribbechovius *in Prolegomenis V. Exercitationum Anti Baronianarum*, Kilonii A. 1669. *in 4to* editarum, merentur conſuli. Tribbechovius telam, ab Is. Caſaubono inchoatam, ab A. C. XXXIV. Num. 222., ad ejusdem *Anni num.* 287., tantum continuavit, deinde vero, in Aulam Gothanam Kilonio evocatus, abrupit. Quæ in eadem Academia Cimbrica A. 1677. prodierunt, Chriſt. Kortholti, Prof. Theologi, *VII. Disquiſitiones Anti Baroniana, de Domo Nazarethico-Lauretana, Suffragiis pro Defunctis, Purgatorio, Confirmationis, Ordinis & Extremæ Unctionis Sacramentis*

mentis Traditionibusq; non ſcriptis ſicut & Octava *de Cultu Reliquiarum*,ſeorſim A. 1680. edita, Loca Baronii de hiſce Argumentis,hinc inde decerpta & collecta, impugnat. De Dav. Blondelli *Animadverſionibus* pauculis,ab Andr. Magendeo, Eccleſiaſte Benearnenſi, in *Anti Baronio* ſuo (ad *Tomi I. Annum* 34. tantum perducto) Leidæ A. 1679. *in fol.* publicatis,& Joh.Henr. Ottii, Prof. Tigurini, *Examine Annalium Baronii perpetuo*,A. eod. 1679. inchoato, & per tres Centurias (*in 4to impreſſas*) continuato, V. Sagittarium *l. c. p.* 318. 319.

Ad §. 13. Frid. Spanhemii Jun. *Brevis Introductio ad Hiſtoriam Sacram utriusque Teſtamenti,ac præcipuè, Chriſtianam, ad A. usque Chr.* 1518. *perducta*, auctior atque emendatior denuo prodiit Leidæ A. 1694, *in 4to*, Operis autem majoris, ſive *Introductionis ad Chronologiam & Hiſtoriam Sacram,ac præcipue Chriſtianam,ad Tempora usque Reformationi proxima*, cui perpetuæ etiam Cæs. Baronii,& Recentiorum Galliæ Pontificiæ Scriptorum (Lud. Maimburgii,Nat. Alexandri,&c.),Caſtigationes ſunt immixtæ, Tomus. I. ab O. C. ad Sec. usque VII. Æræ Chr. ,Ibid. A. 1683. *in 4to* , Tomusq; II. , Secula quatuor, VIImum, Octavum,Nonum & Decimum , complectens , Ibid. 1687. in 4to. *Tomus III.* ,ni fallor,duobus prioribus, in Editionis Operum Spanhemii omnium *Tomo I.* ,Lugd Bat. A. 1701. *in fol.* publicato,eſt adjunctus.

Ad §. 14. Primorum Reformationis Temporum Hiſtoriam Sleidano longe plenius atque accuratius expoſuit Vitus Ludov. a Seckendorf, Conſil.Int. Saxon. & Brandeb. ,Heros Literatiſſimus, *in Comm. Hiſtorico & Apologetico de Lutheraniſmo, ſeu de Reformatione Religionis*, Lud. Maimburgii *Hiſtoria Lutheraniſmi* (cujus *Libri III. priores* Latine ſimul verſi exhibentur), oppoſito , Librisq ; III. ab A. 1517. ad 1546. ,Luthero emortualem, perducto,qui Lipſiæ A. 1692. *in fol.* prodiit.Henr. Höpfneri,Theologi Lipſ. , *Saxonia Evangelica*,juſſu Joh.Georgii I. ,Electoris,Pet. Cutſemii *Saxoniæ Catholicæ* oppoſita,ac Lipſiæ A. 1625. & 1672. *in 4to* excuſa,in Hiſtoricis eſt parcior,& dogmatica præcipue perſequitur.Nuperrimi Hiſtoriæ Seculi XVII. Eccleſiaſticæ Scriptores,Joh. Wolfg. Jagerus,Prof. Tubing. ,qui tria tantum Decennia priora A. 1692. & 93. exhibuit,& And. Carolus,Abbas Sangeorgianus in Duc. Würtemberg.,totum emenſus Seculum,cum,præter Collectanea,ex aliis coacervata,eaque maximam partem vulgaria, vix quicquam attulerint, judicio haud ſatis accurato in argumento iſto ſint verſati, præjudiciis autem ſuis plus juſto indulſerint , parum ex illo labore gloriæ reportarunt.

Ad §. 17. Phil.Labbei de *Scriptoribus Eccleſiaſticis* Opere carere jam facilius poſſumus, poſtquam alii Argumentum idem majori,quam ille,& dexteritate,& Candore,pertractarunt,e Pontificiis ſcilicet Ludov. Ellies de Pin & Caſim. Oudin (ad Reformatos deinde transgreſſus), Theologi Pariſienſes, e Reformatis autem Angliæ Gvilh. Cave, Canon. Windſorienſis,cujus *Hiſtoria Scriptorum Eccleſiaſticorum* , qui XIII. prioribus Æræ Chr. Seculis floruerunt, *Literaria*,Opus eximium,Lond.A. 1688. *in fol.* prodiit, & Henr.Whartonus,qui luculentam de Seculorum XIV.& XV. Scriptoribus *Appendicem* iſti A.ſeqv. 1689. ſubjunxit. *Monaſticon Anglicanum*,ſeu Opus de Coenobiis Angliæ Hiſtoricum, quod *h. l.* absque Autorum laudatur indicio,a Gvilh. Bugdale & Rogerio Dodſworth eſt congeſtum,tribusq ; Voluminibus Londini A. 1655. & 1673. *in fol.* publicatum.

Ad
TOMI III., ſive POLYHISTORIS PRACTICI,
LIBRUM V. THEOLOGICUM.

Ad §. 3. Scriptorum de Sibyllis variorum Recenſum , *Oraculorum*,quæ illis tribuuntur,Editiones, aliaq; de iisdem ἀξιομνημόνευτα,V. *in Homonymoſcopia* noſtra, *P. II. c. 2.* ,§. 20. *p.* 271-277.

Ad §. 5. An veritati ſit congrua Autoris narratio de Rich. Simonis *Hiſtoria, V. T. Critica* Pontificis juſſu combuſta, & Exemplo ejus unico flammis vix ſubducto, admodum me dubitare non diffiteor. Nec in Præfatione enim Editionis Amſtelodamenſis, nec alibi, tale quicquam legiſſe recordor. Sed & Eruditorum nemo, quam parum Galli fulmina hodie moreantur Romana, ignorat. Cæterum *Hiſtoriam* hanc *V. T. Criticam*, cujus Editio Gallica Septima An. jam 1685. Roterodami prodiit, & Verſio præterea exſtat Latina Natalis Alberti de Verſe, aliquot poſt luſtris (ſecus ac Noſter eſt ominatus) exceperunt, *Hiſtoria Critica Textus N. T.* A. 1689. *Hiſtoria Critica Verſionum N. T.* A. 1690. *Hiſtoria Critica Commentatorum N. T. præcipuorum* An. 1693., & *Novellæ in Textum & Verſiones N. T. Obſervationes* A. 1695. Quæ Scripta omnia Gallico Idiomate, tria quidem priora Roterodami, poſtremum autem Pariſiis, prodierunt. Taceo Apologetica, quæ Criticæ ſuæ Sacræ Anti-Criticis, Iſ. Voſſio, Joh. Clerico, aliisque compluribus, repoſuit, Schediasmata.

Ad §. 7. Recte conjectavit Morhofius, Pet. Dan. Huetium, Epiſc. Abrincenſem, novam *Demonſtrationis* ſuæ *Evangelicæ* moliturum eſſe Editionem. Prodiit enim illa Pariſiis A. 1690. *in fol.*, ab Autore non ſolum recognita & caſtigata, ſed duabus etiam prioribus (Pariſiis A. 1679. *in fol.*, & Amſtelod. A. 1688. *in 8vo*, excuſis) multis in locis auctior reddita, & Apologetica inſuper adverſus quorundam de Opere hoc Cenſuras Præfatione inſtructa.

Ad §. 9. Joh. Bodini *Dialogorum de Abditis rerum Sublimium Arcanis* MStorum, & Hiſtoriam elegantem, & Cenſuram accuratam, Theologus dedit πολυμαθέςατος, Joh. Diecmannus, *in Schediasmate de Joh. Bodini Naturaliſmo Inaugurali*, Kilonii A. 1683. *in 4to* publicato. Theophili Spizelii, Eccleſiaſtæ in patria Auguſtani, tria adverſus Atheos prodierunt Opuſcula: 1. *Scrutinium Atheiſmi Hiſtorico-Ætiologicum*, Auguſtæ A. 1663. *in 8vo*; 2. *Epiſtola de Radice Atheiſmi, ad D. Henr. Meibomium Juniorem*, Ibid. A. 1666. *in 8vo*; 3. *Epiſt. de Atheiſmo Eradicando, ad Ant. Reiſerum, cui acceſſit Pius Literati Hominis Seceſſus*, Ibid. 1669. *in 8vo*. Conferri etiam poteſt Ejusdem *Felix Literatus ex Infelicium Periculis & Caſibus, ſive de Vitiis Literatorum Tractatus*, Auguſtæ A. 1676. *in 8vo* editus, cujus *Commentatio I.* (*p.* 89-202.) *de Literatorum quorundam Impietate, ſive Atheiſmo*, differit.

Ad §. 12. Ad hanc quoque Claſſem pertinent Pet. Dan. Huetii *Quæſtiones Alnetanæ* (ab Agro, in quo ſcriptæ ſunt, Alnetano ita dictæ), ſive *de Concordia Rationis & Fidei Libri III.*, Cadomi A. 1690. *in 4to* editi, &, curante Frid. Bened. Carpzovio, Lipſiæ A. 1692. *in 4to* recuſi. Cujus Operis eximii, Dialogo inter Autorem & Joh. Bapt. Hamelium, Philoſophum Galliæ Celeberrimum, perpetuo concinnati, *Liber I.* Conſenſum Religionis Chriſtianæ & Sanæ Rationis generatim aſſerit, ſuisque Limitibus circumſcribit, *IIdus* autem in Credendis, ſive Doctrinæ Chriſtianæ Articulis, ac *IIIius* in Agendis, ſeu Vitæ Morumque præceptis, eundem e Paganorum Philoſophia, Hiſtoria & Mythologia, Scriptorumque varii generis Ethnicorum Monumentis, ſpeciatim oſtendunt. Idem Argumentum pertractare voluit Adamus Tribbechovius, in *Collatione Theologiæ Gentilis cum Divina*, quam, *non tam affectam, quam confectam*, eſſe, Anno jam 1667., *in Hiſtoria Chiliaſmi c.* 1., §. 1., eſt teſtatus, cujusq; *Specimen de Statu Animarum poſt mortem, Fine Seculorum, & Poenis Præmiisq; æternis*, biennio ante, *in Catalogo Nundinarum Anni* 1665. *Vernalium*, publice promiſerat. Sed & *Collationem* præterea *Hiſtoriarum S. Codicis cum Fabulis Gentilium* idem a ſe juſſit expectari, cujus prægustum exhibet *Differt.* elegans, *Veritatem Creationis Mundi, prout a Moſe eſt deſcripta, in Traditionibus Gentium, & Vetuſtiſſimis Antiquitatis profanæ Monumentis, ad convincendos Atheos, oſtendens*, Kilonii A. 1668. *in 4to* edita, & in Thomæ Crenii *Faſciculo I. Diſſertationum Hiſtorico-Philologicarum* Roterod. A. 1691. recuſa. In hac ſequentia *p.* 18. de toto offendes Opere, ſalivam tibi haud dubie motura. *Quod ſi & tenuis noſtra hic allegari Opella mereatur, affirmare certe auſim, ne unicam quidem alicujus momenti Hiſtoriam, ſunt autem omnes permagni,*

in S. Scripturis occurrere, cujus tranſcriptum exemplum, in profanis Gentium Scriptis, non deprehenderim. Utinam illud, una cum Val. Henr. Vogleri, Prof. Medici Helmſtad. Doctiſſimi, *Mythologicis* (quæ in ſimili verſata eſſe argumento, Caſp. Sagittarius, ſpem Editionis illorum ſimul injiciens, A. 1675., *in Exerc. ad Juſtini Hiſtorici Lib. II. c.* 1., §. 6., *p.* 9., ſignificavit), in lucem propediem, ſi vel maxime lima haud acceſſerit ultima, protrahatur publicam!

Ad §. 13. Gisb Voetii *Bibliotheca Studioſi Theologiæ* Editio Tertia, quæ Francofurti A. 1685. *in 120* prodiit, ac in Titulo, ceu prioribus auctior atque emendatior, falſo commendatur, harum Menda, crebroſque Autoris errores, novis cumulavir Sphalmatis. Severini Waltheri Sluteri *Propylæum Hiſtoriæ Chriſtianæ* multo qvidem auctius Lüneburgi A. 1696. *in 4to* eſt recuſum, ſed nihilo ramen minus valde adhuc mancum ac imperfectum. Palmam certe illi extorquet, quæ biennio ante, A. 1694. ſcil., Jenæ *in 4to* prodierat, Caſp. Sagittarii, Eximiæ eruditionis Theologi atque Hiſtorici, *Introductio in Hiſt. Eccl. & ſingulas ejus Partes, ſive Notitia Scriptorum illius Veterum atque Recentium*, cujus *Tomum Alterum poſthumum*, a Joh. Andr. Schmidio, Theologo Helmſtadienſi ἰσογενωτάτῳ, recognitum, & luculentis auctum Acceſſionibus, cupide Eruditi expectant, &, ut promiſſis Vir Doctiſſimus quamprimum ſatisfaciat, efflagitant.

Ad §. 14. De Bibliis Polyglottis, poſt Hottingerum, fuſius commentati ſunt, & conferri cum illo merentur, Chr. Kortholtus *in Tr. de Variis S. Script. Editionibus, Cap. XXI.*, & Wilh. Ern. Tenzelius in peculiari de iis *Diatriba*, Witeb. A. 1686. *in 4to* edita. De Verſionibus Bibliorum Germanicis, ante Lutheri Translationem, concinnatis atque evulgaris, præter eundem Hottingerum (*Lib. II. Biblioth. Quadrip.*, *c.* 3., §. 2., *p.* 146-154.), conſulendi C. Kortholtus in Edit. poſteriore atque auctiore Tractatus modo laudati, *c.* 25., Joh. Frid. Mayerus in *IV. Diſſertationibus, Hiſtoria Verſionis Bibl. Germanicæ Lutheri*, Hamburgi A. 1701. excuſæ, ſubjunctis, Joh. Reiskius *in Diſſ. Epiſtolica ad Mayerum*, eidem addita, & Georg. Frid. Magnus, Gymnaſii Auguſtani Rector, *in Diſp. de Antiquis S. Scripturæ Verſionibus Germanicis, Auguſtæ excuſis*, A. 1690. publicata, cujus Recenſum Dn. Tenzelius, *in Dial. Menſtr. Germ., M. Aug.* A. 1692., *p.* 676-698., exhibuit. De Gothica IV. Evangeliorum Verſione, & Recentiori illius Editione, poſt Junianam, a Georg. Stiernhelmio Upſaliæ An. 1671. *in 4to* curata, & Translationibus eorundem Vulgata Latina, Svecica & Islandica, παραλλήλως adjectis, aucta, V. Joh. Schefferi *Sveciam Literatam p.* 180., *Hypomnemata* ad illam noſtra *p.* 401. 402., M. Georg. Frid. Heüpelii, Argentinenſis, *Diſſ. de Ulphila, ſeu Verſione illius IV. Evangeliorum Gothica*, Witeb. A. 1693. editam, alioſque Autores, *in Hypomn. l. c.* allegatos.

Ad §. 16. Editus quidem eſt Origenis *Comm. in Johannem*, tum Latine, ex Verſione Joach. Perionii, in Antiquioribus Operum ejus Editionibus, tum Græce, *in Exegeticorum, quæ Græce reperiri potuerunt*, Edirione Anni 1668. Rhotomagenſi Græco-Latina, a Pet. Dan. Huetio, cum Notis & Obſervationibus ſuis publicata. Sed utrobique mutilus eſt & imperfectus, quippe in quo, e 32. Tractatibus, quos olim continuit, Novem rantum ſuperſunt, uti Huetius e MSto Biblioth. Regiæ oſtendit. *V. Ephem. V. Erud. Gall.* A. 1668., *p.* 857. *Edit. Lat.*

Ad §. 18. Pariſinæ *Dogmatum* Dionyſ. Petavii *Theologicorum* Editioni palmam præripuit nupera, quæ A. 1700. *in fol.* prodiit, Antwerpienſis, ſive potius Amſtelodamenſis, a Theophilo Alethino (ſub cujus larva Joh. Clericus deliteſcit) Præfarione pro Peravio, adverſus Chriſtoph. Sandium, Arianiſmi eum convincere conatum, alioſque Cenſores, Apologetica, ac Notulis, Exegeticis partim, partim Elenchticis, aucta, cœterorumque inſuper Tractatuum Petavii, qui ſeorſim antea prodierant, Theologicorum acceſſione locupletata. Σκιαγραφίαν ejus *V. in Actis Erud. Lipſ., M. Majo A.* 1700., *p.* 230. 231. 232.

 Ad §. 21.

Ad §. 21. Raymundi Martini, Barcinonenſis, Monachi Sec. XIII. Dominicani Eruditiſſimi, *Pugionem Fidei adverſus Mauros & Judæos*, e MSto Toloſano, Ord. Prædicatorum Auſpiciis ac ſumtibus, a Franc. Bosqveto, Episc. Lodevenſi, & Phil. Jac. Mauſſaco, Præſide Toloſano, cum Notis Joſephi de Voiſin, Presbyteri & Exſenatoris Burdigalenſis, luculentis, Lutetiæ A. 1651. *in fol.* editum. Joh. Bened. Carpzovius Jun., Acad. Lipſienſis Theologus, Lipſiæ A. 1687. *in fol.*, non ſolum cum iisdem Obſervationibus Voiſinianis curavit recudi, ſed ſuam etiam *in Theologiam Judaicam Introductionem*, lectu ſane digniſſimam, eidem præmiſit. Plura de Raymundo, ejusq; Opere, & Plagio in iſtud, cujus Pet. Galatinus accuſatur, immani, *in Homonymoſcopia* noſtra. *P. II., c. 6.*, §. 84., p. 612-615., congeſta invenies.

Ad §. 22. De Alcorani Editionibus (quas inter Hamburgenſis Arabica, ad Codd. Optimorum fidem, A. 1694. *in 4to*, per Abrah. Hinckelmannum, Antiſtitem Catharinæum, publicata, ſed Verſione deſtituta, eminet) & Translationibus variis conſulendæ ſunt, quas hoc ipſo A. 1704., in Acad. Altorfina, Joh. Mich. Langius, Prof. illius Theologus, propoſuit, *Diſſertationes duæ Hiſtorico-Philologico-Theologicæ*, Prior ſc. *de Speciminibus, Conatibus variis, atq; noviſſimis ſucceſſibus, doctorum quorundam Virorum, in edendo Alcorano Arabico*, ac Poſterior *de Alcorani Verſionibus variis, tam Orientalibus quam Occidentalibus, impreſſis pariter atque ἀνεκδότοις.*

Ad §. 23. Diſſidii inter Græcos & Latinos Hiſtoriam Frid. Spanhemius Jun., non obiter tantum *in Introd. ad H. E.*, *h. l.* allegata, ſed fuſius etiam & ex profeſſo, eſt perſecutus, in *Exerc. Hiſtorico-Theologica de Eccleſiæ Græcæ &. Orientalis a Romana & Papali perpetua in hunc diem diſſenſione*, in V. Partes diſtributa, &, cum aliis Pontificiis, tum præcipue Leonis Allatii Operi contrarii plane Tituli *de perpetuo Orientalis & Occidentalis Eccleſiæ Conſenſu*, h. l. memorato, oppoſita. Prodiit illa ſeorſim Lugd. Bat. A. 1694. *in 4to*, nuperq; ibidem *Tomo II. Operum* Spanhemii, *in fol.* editorum, A. 1703. eſt recuſa.

Ad §. 24. Perperam *h. l.* Mart. Chemnitii *Examen Concilii Tridentini*, aliquoties jam ante Annum 1580., tum *in fol.*, tum *in 8vo*, impreſſum, Scriptis annumeratur Rob. Bellarmini *Controverſiarum Operi* oppoſitis, cujus (Chemnitianum potius *Examen* paſſim impugnantis) *Tomus I.* Anno demum 1581., *IIdus* A. 1583., IIIius autem A. 1592., prima Editione, teſte Nathan. Sothwello, *in Biblioth. Jeſuitica p.* 722., prodiit. Chriſt. Kortholtus, Theologus Kilonienſis, Diſputationes ſuas Anti Bellarminianas, ſimul etiam Jac. Gretſeri *Defenſioni Bellarmini*, & Viti Erbermanni *Bellarmino Vindicato*, oppoſitas, tribus incluſit Tractatibus, quorum Primus *de Canone S. Scripturæ* Roſtochii A. 1665. & Kilonii A. 1669., Alter *de Variis S. Scripturæ Editionibus* Kilonii A. 1668. & 1686., Tertius deniqve *de Lectione Bibliorum in Linguis vulgo cognitis* ibidem A. 1670., & Plönæ A. 1692. *in 4to* prodiit. Solam autem Primam *Tomi Primi* Bellarminiani *de Verbo Dei* Controverſiam, & ne quidem totam, abſolvit, nec ad ſeqventes perrexit. De ipſo Bellarmino, ac Opere illius, conſulantur, e Pontificiis Jac. Fuligattus, & Dan. Bartolus, *Vitæ* ejus Scriptores, & Nathan. Sothwellus *l. c. p.* 720. 721. 722. 723. 724., e Lutheranis autem Chr. Kortholtus *in Præf. Tr. de Canone S. Scripturæ*, & Joh. Frid. Mayerus *in Eclogis de Fide Baronii & Bellarmini ipſis Pontificiis ambigua*, Amſtelod. A. 1697. *in 12o* editis.

Ad §. 25. Pet. Molinæi Senioris Operi *de Novitate Papiſmi*, contra Card. Perronium, Gallice Genevæ A. 1627. & 1633., Germanice (ex Verſione Mart. Stutzingii, Secretarii Electoralis Brandeburgici) Veſaliæ A. 1632. & Belgice Ultraj. A. 1657., *in 4to* edito, *Antiquitatem Papatus* (das Alt-hergekommene Pabſtuhm) Sermone Germanico oppoſuit, & Dillingæ A. 1644. 1645. & 1646. *in 4to* IV. Voluminibus evulgavit, Laur. Forerus, Jeſuita, Acad. Dillinganæ Cancellarius. De utroque Opere, & Molinæano, & Foreriano, minus benigne judicavit Thom. Reineſius, *Ep. 45. ad Caſp. Hofmannum*, *p.* 379, ita ſcribens: *Στωμύλματα ſunt, & ferocium Ingeniorum, cum Veritatis & Caritatis detrimento, infelicia Certamina.*

Ad §. 29. Edmundi Albertini, Eccleſiæ Pariſienſis Reformatæ Paſtoris, *Opus de Euchariſtia*, Libris III.

(qvorum

(qvorum Primus Reformatorum Sententiam argumentis aſtruit, contrariam ſimul, tam Pontificiorum, quam Lutheranorum, doctrinas impugnans, Secundus Patrum omnis ævi Teſtimoniis eandem confirmare laborat, ac Tertius tandem Certaminum Euchariſticorum exponit Hiſtoriam) comprehenſum, Daventiæ A. 1654. *in fol.* edidit Joh. Frid. Gronovius, Criticus & Philologus excellens, tranſitum ſuum a Lutheranis ad Reformatos hac ratione, ni fallor, ſignificaturus pariter atqve defenſurus. Lutheranorum doctrinæ Hyperaſpiſtes adverſus Albertinum mihi etiam nullus hactenus innotuit, præter Fridemannum Bechmannum, Theologum Jenenſem, cujus brevis *Diſputatio de Verbis Inſtitutionis Cœnæ Dominicæ, contra Edm. Albertinum, Inauguralis,* Præſide D. Seb. Niemanno propoſita, Jenæ 1668. *in 4to* prodiit, A. 1697. ibid. recuſa. De Claud. Salmaſii Schediaſmatis duobus Anti Grotianis, ad Juſtum Pacium, ſub Larva *Simplicii Verini*, Hagiopoli (ſive Leidæ) A. 1646. editis, Confer Vinc. Placcii *Tr. de Scr. Anon. & Pſeudon. p.* 257. 258. Priori reſponſum eſt, ſub *Juſti Pacii* nomine, a Scriptore quodam Pontificio, *in Reviſione Judicii, ſive Reſponſoria ad Epiſtolam Simplicii Verini de Libro Hug. Grotii poſthumo,* Dicæarchiæ A. 1647. *in 8vo* impreſſa.

Ad §. 31. Falſo hic traditur, Dion. Petavium Cauſam egiſſe Janſeniſtarum, cum illam potius, tum in *Dogmatis Theologicis* (diſſimulato licet Janſenii nomine), tum in Scriptis aliis, præſertim *Diſſertationibus de Concilii Tridentini Interpretatione e mente S. Auguſtini,* acriter impugnaverit, & inter Jeſuitas, quorum tota Societas hoſtili in Janſeniſtas ſemper hactenus fuit animo, eminuerit. Nec de toto Sorboniſtarum Collegio recte dicitur, eos Janſenii partes defendiſſe, cum haud pauci, inde ab initio certaminis, diverſa ſenſerint, & moderni imprimis maximam partem cauſæ illius, vel adverſentur, vel patrocinium denegent. De *Apiario Romano*, per Phil. Marnixium, Nobilem Belgam, ſub *Jeſuwaldi Piccarti* nomine fictitio, Belgice edito, deinde vero ab alio in L. Germ. converſo, & paſſim interpolato, Chriſtlingæq; A. 1586. *in 8vo* denuo publicato, V. Vinc. Placcii *Tr. de Script. Anon. & Pſeudon. p.* 240. 241.

Ad §. 32. Prodierunt jam Kilonii A. 1687. *in 4to*, quarum Editionis ſpes *h. l.* eſt facta, D. Chriſtoph. Franckii, Theologi Kilonienſis cordatiſſimi (hoc ipſo A. 1704. defuncti) *Exercitationes X. Anti Wendelinianæ, de præcipuis inter Eccleſias Lutheranas & Reformatas Controverſiis, Marci Frid. Wendelini Theologiæ Chriſtianæ, & Exercitationibus Theologicis Vindicibus, pro illa adverſus D. Joh. Gerhardi Collegium Theologicum Anti Wendelinianum ſcriptis, oppoſitæ.* Remonſtrantium Doctrinam idem impugnavit, non ſolum in *Specimine*, quod *h. l.* allegatur, *Controverſiarum cum illis*, unicum tantum de S. Scriptura Articulum discutiente, & A. jam 1673. Kilonii *in 4to* edito, ſed & in *Exercitationibus* (qvibus & *Specimen* iſtud Appendicis loco acceſſit) *Anti Limburchianis, de præcipuis inter Lutheranos & Remonſtrantes Controverſiis,* Philippi a Limburg, Remonſtrantium modernorum apud Amſtelodamenſes Promachi, *Theologiæ Chriſtianæ* oppoſitis, Kiloniiq; A. 1694. *in 4to* excuſis. Quæ Scripta Elenchtica τȣ̃ μακαρίτȣ, Theologi non doctiſſimi ſolum, ſed & judicioſiſſimi atq; moderatiſſimi, πολλῶν ἄλλων ἀντάξια, vel ideo ſunt commendanda, quod, ſeqveſtrata omni autoritate humana, tela contra Adverſarios, ex ſolo S. Codicis ſanæq; Rationis Armamentario, nec ſine accurato delectu, depromſerit, & hoc pacto, ſoli, qvæ tractatur, rei arctiſſime inhærens, omnibusqve, & in Sectas, & in illarum Doctores, convitiis & Scommatis abſtinens, planiſſimam Controverſias Sacras decidendi ac terminandi viam oſtenderit.

Ad §. 33. *Bibliotheca Fratrum Polonorum, quos Unitarios vocant,* Irenopoli (ſive Amſtelodami) A. 1668. Tomis compluribus *in fol.* publicata, non continet, uti Morhofius credidit, Scripta Socinianorum omnia, ad id usqve tempus edita, ſed ſola Fauſti Socini, Joh. Crellii, Jonæ Schlichtingii, Joh. Ludov. Wolzogenii & Andr. Wiſſowatii, Opera, & Schlichtingii qvidem ac Wiſſowatii non niſi Exegetica. Seriem illorum ac Ordinem, ſub Autorum ſingulorum nominibus, exhibet Chriſtoph. Sandii Junioris *Bibliotheca Anti Trinitariorum Poſthuma,*

ſive

ſive Catalogus ſingulorum hujus Sectæ Scriptorum Vitas ac Opera recenſens, Freiſtadii (h. e. Amſtelodami) A. 1684. *in 8vo* a B. W. (Benedicto, ni fallor, Wiſſowatio, per qvem auctus eſt atque interpolatus) in lucem editus, longe certe locupletior & accuratior Indice ejusdem Sandii compendiario, per Sev. Wath. Sluterum publicato, quem Morhofius *h. l.*, ceu *abſolutiſſimum*, perperam commendavit. Mart. Ruarus (de cujus vita ac Scriptis *in Cimbria Literata* fuſius commentabimur) non Dithmarſus fuit, velut ab Autore, & *h. l.*, & *T. I. Polyhiſt.*, *L. I*, *c.* 24., *p.* 309., eſt traditum, ſed Crempenſis Stormarſus, ac Petri, Scholæ Oppidi iſtius Rectoris, Filius. *Centuriam Epiſtolarum* ejus *Priorem*, A. 1677. editam, quæ Morhofio ſola innotuit, quadriennio poſt ſecuta eſt *Poſterior*, a Davide Filio Amſtelodami A. 1681. *in 8vo* publicata.

Ad §. 36. De Jac. Böhmio Autor, & *h. l.*, & alibi (*Tomo ſc. I, L. I, c.* 10. *p.* 94., *& T. II.*, *Lib. II.*, *P. I.*, *c.* 3. §. 8.), benignius, quam Theologi plerique, judicavit, Chymicorum, Scriptores hujus farinæ μυϛικωτέρες obſcuriores adamantium atque excuſantium, morem ſecutus. Operum Böhmii Germanicorum Editionem noviſſimam, ab Henrico Ammersbachio, niſi memoria fallit, *in 4to* curatam, in Germania, non in Belgio, prodiiſſe, Typi oſtendunt. Sam. Pomarius, ex profeſſo, Libroq; peculiari, doctrinam ejus non refutavit, ſed in Scripto tamen Anti Gutmanniano Vernaculo Bipertio, Publico Eccleſiaſtarum Lubecenſium, Hamburgenſium & Lüneburgenſium, nomine A. 1677. & 1679. edito (Abgenöhtigte Lehr- und Schutzſchrifft gegen den Gutmanniſchen Offenbahrungs Patron), paſſim vellicavit. De Dav. Georgio, Joh. Labadio & Antonetta Baurignonia, horumq; Sectis & Adverſariis, *Iſagoge* mea *ad Hiſt. Cimbr.*, *P. II.*, *Cap. V & VI.*, Autoresq; alii, iſtic allegati, poſſunt conſuli.

Ad
TOMI III., ſive POLYHISTORIS PRACTICI, LIB. VI. JURIDICUM.

Ad Sect. I. § *I.* Corpus Juris Hebræi, Moſis Maimonidis, quod J. Henr. Hottingerum poſſediſſe Er. Mauritius teſtatur, eſt Celebre illud Opus Quadripartitum, Venetiis A. 1574. *in fol.* excuſum, יד חזקה (*Manus Fortis*), cujus Partium, Librorum & Sectionum ſingularum, Argumenta, cum Commentatoribus ejusdem Judaicis, Joh. Buxtorfius *in Biblioth. Rabbinica*, *p.* 345-349., enumerat, laudes autem Mart. Geierus, *in Ep. Dedic. & Præf. Tr. de Luctu Hebr.*, *nec non ipſo Tr. p.* 3., Pet. Cunæus *L. I. de Rep. Hebr. c* 2., *p.* 11. 12., aliiq;, decantant. Totum Latine nondum prodiit; Librorum tamen aliquot & Sectionum Verſiones Ludov. Compeigne de Veil, Humphridus Prideaux, aliiq;, dederunt. Ex hoc Opere, aliisq; Scriptoribus Rabbinicis, Hottingerus ipſe haud parum ſubſidii habuit, cum *Juris Hebræorum Leges CCLXI.*, *juxta* νομοθεσίας *Moſaicæ Ordinem atque Seriem digeſtas, & ad Judæorum mentem, ductu R. Levi Barcelonitæ, propoſitas*, Tiguri A. 1655. *in 4to* publicaret; cujus Libri, nec à Mauritio, nec a Morhofio, ullam miror eſſe factam mentionem. V. de illo J. Henr. Heideggeri *Vitam Hottingeri*, *ad A.* 1655. Wilh. Schickardi *Jus Regium Hebræorum*, Argentinæ antehac A. 1625. *in 4to* editum, Notis ac Animadverſionibus prolixis & luculentis a ſe illuſtratum, Lipſiæ A. 1674. *in 4to* recudi curavit Joh. Bened. Carpzovius Jun., Theologus Lipſienſis.

Ad Sect. II. § 2. *Collationis Legum Moſaicarum & Romanarum* Antiquæ Autor fuiſſe perhibetur Licinius Rufinus, non ICtus ille Alex. Severo, Imperatori, coævus (quocum Noſter a Joh. Bertrando, *Lib. I. de Juriſperitis p.* 180. 181. 182., confunditur), ſed alter hujus nominis, duobus illo Seculis Junior, incertum an ICtus, extra Controverſiam vero Chriſtianus. V. Jac. Gothofredi *Manuale. Juris*, *P. II.*, *c.* 2., §. 10. *p.* 57. 60. 61., Æg. Menagii *Amœnitates Jur. Civ. c.* 7., & *Homonymoſcopiam* noſtram, *P. II.*, *c.* 4. §. 56., *p.* 402. 403.

Ad Sect. III. §. 5. Deſiderio Morhofii, de Vitis JCtorum, poſt Joh. Bertrandum, ab alio Viro Docto plenius & accuratius conſcribendis, ſatisfactum jam aliquatenus videtur, poſtquam Gvilh. Grotii

tii (Hugonis Fratris Germani) *Vita JCtorum, quorum in Pandectis exſtant nomina, Poſthuma,* Bertrandi, aliorumq;, in eodem argumento verſatorum, Errores ſæpiſſime caſtigantes, Lugd. Bat. A. 1690. *in 4to* prodierunt.

Ad Sect. IV. §. 4. Val. Forſterus, JCtus Acad. Juliæ, Plagii a Conr. Rittershuſio (*in Prolegom. Comm. ad LL. XII. Tab., c. 6., p. 14.*) eam tantum ob cauſam inſimulatur, quod, quæcunque de LL. XII. Tabb., *L. I. Hiſt. Juris Rom. c. 22.*, haber, e Joh. Oldendorpii *Expoſitione in LL. XII. Tabb.*, nomine illius diſſimulato, ad verbum deſcripſerit, neutiquam vero, quod pleraque totius Operis ſui ex Oldendorpii Libro ſimilis argumenti ceperit. V. de hoc Plagio Jac. Thomaſii *Tr. de Plag. Liter.* §. 433.

Ad Sect. IV. §. 6. *Emendationum in Pandectas, juxta Florentinum Exemplar examinatarum,* Specimen Criticum, in tribus Juſtiniani Præfationibus, & Indice Juriſconſultorum Veterum, *Pandectarum* Operi præmiſſis, Lugd. Bat. A. 1685. *in 8vo* dedit Laur. Theod. Gronovius, Joh. Friderici Filius natu minor, qui, in Itinere Italico Florentiæ, per integrum Quadrimeſtre, MStum iſtud pervolverat, & cum Editionibus impreſſis contulerat, inq; ipſas *Pandectas* ſimilem Laborem eſt pollicitus. Laudes & ſimul Cenſuram *Speciminis* iſtius V. *in Actis Erud. Lipſ., M. Nov. A.* 1685., *p.* 531. 532.

Ad Sect. V. §. 6. *Rationem Corporis Juris reconcinnandi* Anonymus quidam, ſine loci temporisq; indicio, *in 12.* edidit. Occaſionem hæc præbuit Viro Illuſtri, Gotfr. Gvilh. Leibnitio, ejusdem Tituli, ſed diverſæ ſententiæ, Libellum, ſub *Veridici de Juſtiniano* larva, A. 1669. *in 12.* publicandi, ceu Prodromum *Corporis Juris*, quod tunc moliebatur, *Reconcinnati*. Septennio poſt, A. 1776. *in 12*, prodiit Juſtini Nomici, τῦ ψευδωνύμυ, *Conſilium noviſſimum & facillimum de incertitudine & ambiguitate Juris tollenda, ſeu novo Codice faciendo,* Hanoviæ A. 1679. *in 12*, cum W. B. R. C. H. *Examine* illius, recuſum. De ſingulis hiſce Scriptis, aliisq; ſimilibus, longe benignius, quam Morhofius, tulit judicium, ſimulq; quæ in iis deſideraret, indicavit, & ſua, de reconcinnatione iſta ad Ordinem Inſtitutionum, conſilia expoſuit, Vinc. Placcius, breviter initio *in Tr. de Scr. Anon. & Pſeudon., P. I. c. 3., p. 34. 35.*, ac ſuſius deinde *in Epiſtola Curioſa, ſuper Quæſtionibus eruditis variis de Tempore*, ſub *Niceta Spilii* per Græcam proprii Metaphraſin efficto nomine, Veronæ A. 1681. *in 12* publicata. tota *Quæſt. I.* Nec multo poſt Specimen ſuæ idem exhibuit Methodi, in *Juſtiniani Inſtitutionibus Reconcinnatis*, Francofurti A. 1632. *in 8vo* excuſis. Decidant Litem iſtam, ad quos ea ſpectat. Juriſconſulti, peritia Nomothetices accuratiore inſtructi.

Ad Sect. VI. §. 1. E. Caſp. Thurmanni Bibliotheeis Juridicis Specialibus Halæ Saxonum *in 4to* jam prodierunt, A. 1700. *Academica, Canonica* (de Canonicis, ac illorum Collegiis) & *Duellica*, A. 1701. *Statiſtica*, ac A. 1702. *Salinaria & Metallica*, laudatæ ab his, culpatæ ab illis.

Ad Sect. VII. §. 14. *Hiſtoriam Juris Canonici* (quam inter Deſiderata Jurisprudentiæ refert Morhofius), ſive *de Progreſſu, Incrementis, Collectionibus Auctoribusq; Juris Eccleſiaſtici & Pontificii, Tractationem*, Duisburgi A. 1677. *in 8vo* edidit Gerh. a Maſtricht, Reip. nunc Bremenſis Syndicus, de qua, mihi licet non viſa, ob Doctrinam Autoris inſignem & multiplicem, optima quæque ominor.

Ad Sect. VII. p. 15. Ant. Mericutii de Prato Veteri, JCti Bononienſis, *Collectio Nova Juris Feudalis*, A. 1428., juſſu Collegii Juridici Bononienſis, conſcripta, in Libros VI. digeſta, & a Frid. III. Imp., uti fertur, approbata, cujus Editionem tot JCti deſiderarunt, & Er. Mauritius e Codice ſuo pollicitus quidem eſt, ſed non exhibuit, poſt obitum tandem ejus, e Codice Regio Pariſienſi, curante Joh. Schiltero, JCto Argentinenſi, prodiit, & ſubjuncta ab hoc eſt *Codici Juris Alemannici Feudalis, Commentario* a ſe illuſtrato, & Argentinæ A. 1696. *in 4to* excuſo. Hiſtoriam ejus D. Sam. Reyherus, JCtus Kilon., Diſſertatiuncula peculiari, hoc ipſo A. 1704. edita, ſuſius enarravit.

Ad Sect. IX. §. 2. *Bibliotheca* ſuæ *Germanica*, Erfurti A. 1679. *in fol.* editæ, novam & longe auctiorem Mich. Hertzius, Hiſt. olim Prof. Erfurtenſis, promiſit Editionem, in Sciagraphia hujus peculiari, Lipſiæ A. 1693. *in 4to* excuſa. Sed nondum illa prodiit. De Libro Vernaculo, Grundfeſte des H. Röm. Reichs/ ſub fictitio nomine Eitelii Friderici ab Herden, Francof. A. 1663. *in 8vo* edito,

quem nonnulli Joh. Schwartzkopfio, Cancellario Aulæ Guælphicæ, alii Heidenreichio, Conſiliario Saxonico, alii aliis, vindicant, V. Vinc. Placcii *Tr. de Scr. Anon. & Pſeudon. p. 206.*, & Joh. Deckheri *Conjecturas de Scriptis Adeſpotis p. 123. 124.*

Ad Sect. IX. § 5. De Severino Monzambano (quem non alium fuiſſe, quam Sam. Pufendorfium, nemo hodie dubitat, licet ipſe fœtum hunc pro ſuo agnoſcere aliquamdiu noluerit) V. Placcium *de Anon & Pſeudon. p. 228.*, & Joh. Deckheri *Conjecturas de Scr. Adeſp. p. 86.* Quis autem ſub Hippolyti a Lapide Larva delituerit, Duumviri illi diſſenſu ſuo ex incerto reddidere incertius. Ille *p. 208.* Joh. Joach. Rusdorfio, Elect. Palatini Conſiliario, hic autem, *p. 70-73.*, Joach. Dranſeo, Legato in Aula Brandeb. Suecico, Scriptum Hippolyti vindicat. Erici Mauritii variæ de Argumentis Juris Publ. Diſſertationes, una cum cœteris Juris Feudalis & Privati, junctim prodierunt in Syntagmate *Opuſculorum* ejus, a Joh. Nicol. Hertio JCto Gieſſenſi, Francof. A. 1692. *in 4to* publicatio.

Ad Sect. X. §. 3. De Juris Lubecenſis Hiſtoria, Editionibus & Exegetis, fuſe diſſeruimus *in Iſagoge ad Hiſt. Cherſoneſi Cimbrica, P. IV., cap. VI., p. 493-505.*, de Jure Dithmarſico *ibidem Cap. XII.*, §. 6. 7., *p.* 635. 636. 637., de Juribus autem cœteris Slesvigo-Holſaticis Provincialibus, tum Antiquis, tum Modernis, ac praeſertim de Nomocanone Jutico (dem Jütiſchen Lowbuche) & Conſtitutione Judiciaria Slesvigo-Holſatica Provinciali (der Sleswig-Holſteiniſchen Landgerichts Ordnung) *h. l.* allegatis, *Parte ejuſdem Iſagoges Prima, toto Capite XVIo, p. 246-282.*

Ad Sect. X. §. 4. De Henr. Gieſeberti, JCti Dithmarſici, Scriptis, quibus jurium Statutariorum complurium Collationem qualemque exhibuit, diverſis; *Harmonia*, ſcil *Statutorum Practica in Jus Dithmarſicum Periculis duobus*, Lubecæ A. 1652. & Hamburgi A. 1665., *Juſtiniani Harmonico* Lubecæ A. 1670., & *Deuteronomio Harmonico* Francof. A. 1677., *in 4to* editis, nonnulla diximus *P. IV. Iſag. ad Hiſt. Cimbr., Cap. XII.*, §. 7., *p.* 636. 637., plura in *Cimbria Literata* allaturi.

Ad Sect. XI. §. 3. Erici Mauritii *Introductio in Praxin Forenſem*, præſertim Cimbricam, non ſolum, Præfationis inſtar *Specimini* ejus *Conſiliorum Kilonienſium*, Kilonii A. 1669. *in 4to* excuſo, eſt præmiſſa, ſed A. 1692. etiam Francofurti, in *Diſſertationum* illius Volumine (*p.* 357-388.), & A. 1696. Kilonii, ſub finem *Introductionis* Joh. Fuchſii *in Proceſſum Holſaticum*, recuſa.

Ad
TOMI III., ſive POLYHISTORIS PRACTICI,
Lib. VII. MEDICUM.

Ad §. *I.* Supplementa Conringianæ *in Univerſam Artem Medicam, ſingulasq; ejus Partes, Introductionis*, Helmſtadii A 1654. *in 4to* excuſæ, a Morhofio *h. l.* deſiderata, quæ Autori ipſi, per Senectutem, & occupationes plurimas, dare non licuit, poſt obitum illius dedit Gener ejus Excellentiſſimus, tantoq; Socero digniſſimus, Güntherus Chriſtoph. Schelhammerus, Med. D., & antehac in Julia & Jenenſi, nunc autem in Kilonienſi Academia, Profeſſor Celeberrimus, qui illam, pari a ſe dexteritate *Additamentis neceſſariis, & Serie Scriptorum præcipuorum ad noſtra tempora continuata, auctam* A. 1688. denuo publicavit, & Joh. Rhodii inſuper, aliorumq; Principum Medicorum, Commentationes ſimilis argumenti breviores, Appendicis inſtar, ei adjecit.

Ad §. 2. Noviſſimam Editionem Operum Hippocratis pariter atque Galeni omnium, a ſe emendatorum, & magnam partem etiam translatorum, Græco Latinam, in XIII. Tomos, ſecundum diverſas Medicinæ partes, digeſtam, Pariſiis A. 1680. *in fol.* publicavit Renatus Charterius, Vindocinenſis, Doctor Medicus Parienſis.

Ad §. 3. Joh. Antonidæ a Linden, Med. D. & in Acad. Lugdono-Batava Profeſſoris, *Libros de Scriptis Medicis duos*, quorum Prior ſub Autorum ea ſuorum Nominibus, Alphabetica ſerie collocatis, Poſterior vero ſub Argumentorum, quæ tractant, titulis, diſpoſuit, Amſtelod. A. 1637. & 1651. *in 8vo* editos, tertiaq; vice ibidem A. 1662. *in 8vo maj.* longe auctiores ab ipſo Autore recenſitos, quarta Editione a ſe continuatos & dimidia pene parte amplificatos, Noribergæ A. 1686. *in 4to*, ſub *Lindenii Renovati* Titulo publicavit Georg. Abrah. Merclinus Med. D. & Reipublicæ Noribergenſis Poliater.

JOHANNIS MOLLERI
Flensburgo Cimbri,
Scholæ Patriæ Rectoris,
in
DANIELIS GEORGII MORHOFII,
Polyhiſtoris Inclyti,
POLYHISTOREM
LITERARIUM
PROLEGOMENA,
Autoris Vitæ ac Scriptorum, non Editorum modo, ſed & Ineditorum atque Affectorum, præſertim vero POLYHISTORIS hujus, Hiſtoriam exhibentia, ac plurimis Virorum Eruditorum Judiciis, quibus & Autorem, & ſingulas ejus Lucubrationes, publice commendarunt, Honorificis illuſtrantia.

§. I.

POLYHISTORIS (h. e. *Multiscii*) Agnomen Honorificum ſolis olim iis, quos Eruditio multiplex pariter atque ſolida præ aliis nobilitabat, & ſupra Literatorum Ævi ſui Vulgus longiſſime evehebat, nec tamen omnibus, fuiſſe tributum, nemo, in Veterum Monumentis, & Hiſtoria Literaria Antiquiori, vel mediocri verſatus diligentia, ignorat. Tales utique fuere, quos coævorum illud, aut Poſterorum, Judicio reportaſſe, Joh. Wouwerius noſtras, in eleganti *de Polymathia* Libello (1.), annotavit, ALEXANDER CORNELIUS (quem Svidas Mileſium, Stephanus, aliique, Cotyæum fuiſſe perhibent), Cornelii Lentuli ex Pædagogo Libertus, & Grammaticus Syllanis temporibus Romanus, ac M. TERENTIUS VARRO, Equeſtri Romæ natus familia, ſuæque a C. Julio Cæſare Bibliothecæ, cum dignitatibus, quibus in toga pariter atque ſago functus erat, ampliſſimis valedixiſſet, præfectus. Tales etiam extitere, quos Idem Alexandro & Varroni adjungit, C. JULIUS HYGINUS, Hiſpanus, Auguſti Imperatoris Libertus & Bibliothecæ Palatinæ Cuſtos, APION, Ægyptius, Tiberio σύγχρονος, & Alexandrinorum ad Succeſſorem ejus, C. Caligu-

(1.) *cap. 15., num. 8., p. 152.*

Caligulam, Legatus. Scriptis ſinguli, in omni ferme Literarum genere, inclaruere quamplurimis, quæ, licet pleraque dudum perierint, ab aliis tamen Autoribus Vetuſtis, non ſine luculentis illorum Elogiis, frequenter allegantur. Quæ fuſe recenſere, Voſſiique, Jonſii, Hanckii, ac aliorum, de iis Analecta exſcribere, cum Inſtituti noſtri ratio haud permittat; paucisſimis erimus contenti. ALEXANDER CORNELIUS, Cognomen hoc a Lentulo Patrono mutuatus, Vir fuit, Euſebio (2.) teſte, πολύνυς κ̀ πολυμαθὴς, τοῖς τε μὴ πάρεργον τὸν ἀπὸ παιδείας καρπὸν πεποιημένοις Ἕλλησι γνωριμώτατος. De VARRONE ſilere propemodum præſtat, quam pauca dicere, cum Merita ejus in Literas immortalia, & Laudes, quas iſtis promeruit, Ciceronis, Quintiliani, Auguſtini, aliorumque Ordinis Literarii Principum, invidendæ, vel Libro integro exponi digne vix posſint. *Nemo* certe, ſi Lactantium (3.) audias, *unquam, ne apud Græcos quidem, nedum apud Latinos, illo vixit doctior.* APIONEM, qui a συγχρόνοις πλειστονίκης jam (*Plurimorum Victor*) ac Μόχθος (*Labor*), a Tiberio autem Imperatore *Cymbalum Mundi*, ob Dotium Ingenii præſtantiam, Diligentiam incredibilem, & Famæ magnitudinem, ſalutabatur, Aulus quoque Gellius (4.), propter *Literas multas, rerumque imprimis Græcarum plurimam atque variam ſcientiam*, extollit. HYGINO eundem Polyhiſtoris Titulum a coævis fuiſſe delatum, Wouwerius (5.) & Gerh. Joh. Voſſius (Hieronymi etiam *Chronicon Euſebianum*, ad A. MMVIII., hunc in finem allegans) (6.), ex hiſce Suetoniani de *Illuſtribus Grammaticis Libelli*, verbis *c*. 20. in Vita illius, obviis, evincere allaborant: *c. Julius Hyginus, Auguſti Libertus, natione Hiſpanus, etſi nonnulli Alexandrinum putant, & a Cæſare Romam advectum, Alexandria capta. Studioſe & avide imitatus eſt Cornelium Alexandrum, Grammaticum Græcum, quem, propter Antiquitatis notitiam, Polyhiſtorem multi, quidam Hiſtoriam, vocabant.* Verum, ne quid diſſimulem, iſte Svetonii Locus pro Hygino, a Duumviris πολυμαθεστάτοις, perperam videtur allegari, & Alexandro potius Cornelio, quem ille imitatus eſt, paulo antea nobis laudato, Polyhiſtoris agnomen aſſerere. Quod Tobiæ etiam Magiro (7.), quanto Alexander apud Romanos habitus fuerit in pretio, ex illo probanti, video jam eſſe obſervatum. Non indignum interim eodem Titulo Hyginum fuiſſe lubentes fatemur, & duo Ingenii ipſius Monumenta, quæ ſola e tot injuria temporum amiſſis ſuperſunt, Literaria, *Poeticon* nempe *Aſtronomicum* & *Fabularum Liber*, haud obſcure teſtantur.

II. Verum eidem Fato ac mutationi Titulus hic Polyhiſtoris, aliique ejusdem generis Literarii, fuere obnoxii, cui Politici, Auguſtis olim, Principibus, aliisque Viris Illuſtribus, ceu tanto faſtigio proprii, honoris gratia, a Veteribus attributi. Hos enim nemo ignorat, Seculis poſterioribus, & præſer-

(2.) *Lib. 9. de Præparat. Evang. c.* 17. (3.) *L.* 1. *Inſtit. Divin., c.* 6. *p. m.* 23. (4.) *L. S. Noct. Att. c.* 14. (5.) *l. c.* (6.) *Lib. I. de Hiſt. Lat., c.* 20., *p.* 102. (7.) *in Eponymologio Critico p.* II.

PROLEGOMENA.

præſertim XVIImo nuperrime elapſo, laxiore admiſſo ſignificatu, Hominibus ſubſellii longe inferioris delatos, ita paulatim degeneraſſe, ut Monarchis, Supremique Ordinis Magnatibus, de novis, quibus ipſi ſoli gauderent, in iſtorum locum adſciſcendis, hactenus ſæpe fuerit & in poſterum quoque ſit cogitandum. In Republica Literaria, uti dictum, partim ſtolidæ ambitionis, partim vero *φιλαργυρίας* ſordidæ & turpiſſimæ adulationis, vitio, non minor, quod Titulos attinet, invaluit *ἀταξία*. Graduum certe, quos vocant, Academicorum, ſolis olim vere Eruditis deſtinatorum, Appellationes, honorificæ ſane ac plauſibiles, poſtquam pretio iſti venales eſſe, & dignis atque indignis promiſcue conferri, cœperunt, adeo jam eviluerunt, ut Illiterati eas rideant ac contemnant, Eruditiſſimi quique faſtidiant, multique ex ipſis Profeſſoribus ac Brabevtis, iisdem olim donati, nominibus ſuis, tanquam parum ſibi decoras, adjicere dedignentur. *Clariſſimi* Titulus, tantæ olim dignationis, ut Viris Conſularibus, Provinciarumque Præſidibus, Romæ eſſet proprius, Seculo autem XVIto ſolis ferme Literarii Ordinis Proceribus cœperit tribui, multis jam Literatoribus Umbraticis, illo ob famæ & Doctrinæ obſcuritatem ne quidem dignis, itidem ſordet; faſtuoſæ autem contra, & Magnatibus merito relinquendæ, *Excellentiſſimorum* ac *Magnificorum* Appellationes etiam ab iis ambitione nonnunquam ſibi vindicantur ridicula, in quibus, ſi dotes ſpectes ingenii, nil niſi exile & vulgare, nedum magnum aliquid, aut *τῶν ἄλλων ἔξοχον*, deprehendes. Non eſt igitur quod miremur, Polyhiſtoras etiam, imo *πανσόφες* nonnunquam & *πανεπιςήμονας*, noſtra ætate, ab Aſſentatoribus imperitis, &, quid æra lupinis diſtent, ignaris, ſalutari, qui ad Polymathiæ veræ Adyta nunquam penetrarunt, ſed vel in uno tantum Literarum, ſive Elegantiorum, ſive Sublimiorum, genere diligentius aliis ſunt verſati, vel, ſi pluribus vacare libuit, ſtudio illa fugitivo & deſultorio, Canis inſtar e Nilo bibentis, obiter tantum delibarunt, nullius autem accuratam atque ſolidam adepti ſunt peritiam. *Vera* nimirum, in Republica etiam Literaria, quod Salluſtius Romanæ indignabundus olim exprobravit, *rerum Vocabula jampridem amiſimus*, nec Studiorum ſaltem præmia, ſed ipſum etiam Eruditionis Nomen, & Titulos huic ſoli debitos, Indocti cum Doctis partiuntur, ac ſæpiſſime illis præripiunt.

III. Non tamen tanta eſt noſtrorum temporum Infelicitas, ut nullos amplius habeant, quibus gloriari, quosve Priſcis opponere queant, vere Polyhiſtoras. Decreſcit, fateor, ob quotidiana Barbariei, & turpiſſimi Doctrinæ ſolidioris Contemptus, incrementa, paulatim illorum numerus, ſed nondum tamen omnino diſparuit. Inclaruere, noſtra etiam ætate, inter Germanos, Batavos, Italos, Gallos, Britanos, imo in Cimbria etiam, ac vicino ei Septentrione, & etiamnum, numero licet imminuto, ſuperſunt, Heroes nonnulli Literarii, qui accurata totius Polymathiæ peritia, & immortalibus in omne

Literarum genus meritis, Seculi ſe eſſe Ornamenta ſatis ſuperque demonſtrarunt, ac Polyhiſtores, non priſco ſolum illo ac genuino Vocis ſignificatu, ſed & κατ' ἐξοχὴν, appellari meruerunt. Indicem τῶν ἐξοχωτάτων ſiſterem, niſi brevitatis ſtudium, & Timor Indignationis Pſeudo Polyhiſtorum quorundam, in Republica φιλοπρωτευόντων Literaria, ob mentionem ſui in illo forte omiſſam, graviſſimæ, calamum ſufflaminarent. Unus ergo, cœterorum omnium loco, in ſcenam prodeat Polyhiſtor, quem Cherſoneſus hæc Cimbrica Ornamentis Chori ſui Literarii adoptivis potioribus accenſet, plane eximius, & Titulo iſto, præ aliis, extra omnem Controverſiam, longe digniſſimus,

DANIEL GEORGIUS MORHOFIUS.

Polyhiſtorem hunc Viri jam Eruditi quamplurimi, & hos inter, Polyhiſtores etiam ætatis noſtræ Celeberrimi, ſuo paulo poſt loco enumerandi, in Monumentis ſuis Literariis, publice ſalutarunt. Polyhiſtorem Auditores Academici in Cathedra publica, & Muſæo domeſtico, Amici autem, in Colloquiis Familiaribus, & Commercio Epiſtolico, ſunt experti. Polyhiſtorem Scripta tot, quibus omnes ferme Polymathiæ Elegantioris partes inſigniter illuſtravit, exaſciatiſſima, nemine Lectorum diffitente, oſtendunt, & Poſthuma, quæ, Manum ac Limam Autoris ſui ultimam experta, luce publica digna Cenſoribus videbuntur accuratis (delectu enim hic opus, hactenus forte interdum neglecto), itidem demonſtrabunt. Polyhiſtorem denique fuiſſe, vel ſolus hic *Polyhiſtor Literarius*, qui tertia nunc vice, & integer quidem, dimidiaque parte jam redditus auctior, Orbi erudito ſiſtitur, cum *Philoſophico* & *Practico*, eum ſecuturis, Teſtis eſt omni exceptione major. Longe potiori utique Jure ἐπιγραφὴν iſtam ſibi vindicat, quam C. JULII SOLINI, Scriptoris, a quo Noſter mutuatus eam eſſe videtur, Vetuſti equidem ſed Eruditioribus minus probati, *Polyhiſtor*, ex *Hiſtoria Naturali* Pliniana, aliiſque Veterum Laboribus, nec fideliter ſatis, nec Judicioſe, compilatus, aut ANT. GVIBERTI COSTANI, Toloſatis, JCti, *Polyhiſtor* miſcellæ doctrinæ, ſed ſextantum octernionum, exiguus, cum ejuſdem *Quæſtionibus Juris Memorabilibus* A. 1557. editus, ac Hanoviæ A. 1598. (8.) recuſus.

IV. Verum de Opere hoc Illuſtri, totiuſque Rei Literariæ exhibente Pandectas, ac cœteris, Morhofii noſtri Laboribus, Editis, Ineditis atque Affectis, fuſius dicendi, ſuaſque ſingulis laudes, allegatis hunc in finem Eruditorum Judiciis, admetiendi, commodior poſtea recurret occaſio, ubi Vitæ Viri Summi Hiſtoriam brevem atque Synopticam præmiſerimus. Prolixiorem equidem, & ſtudio accuratiori (quali Phil. Melanchtonem Joach. Camerarius, & Tychonem Braheum, ac Mecænatem Galliæ, Nicol. Fabricium Peireſcium, Pet. Gaſſendus, celebrarunt) concinnatam. Wilh. Ern. Tenzelius, Hiſtoriographus Ducum Saxoniæ πολυμαθέστατος, ante decennium,

(8.) in 8vo.

Digitized by Google

1.11.45

nium, publice (9.) a me efflagitavit. Verum ignoſcet mihi, qua eſt humanitate, haud gravate, ni fallor, Vir Celeberrimus, quod deſiderio iſti ſuo ab aliis diſtracto laboribus, nec hactenus ſit ſatisfactum, nec jam ſatisfiat, ſed Palma iſta Theologo in Literatura elegantiori verſatisſimo, HENRICO MUHLIO, communi utriusque Amico, ac Morhofii non Diſcipulo, ſolùm γνησίω, interiorisque admisſionis domeſtico, ſed & in Profesſione Kilonienſi Poetica Succeſſori, quem Vitæ Laborumque Præceptoris moliri Hiſtoriam, ipſemet paulo poſt (10.) ex Epiſtola ejus ad ſe A. 1692. exarata, ſignificavit, relinquatur. Cujus Meletematis ſui Editionem ut Vir Summe Reverendus, de Manibus jam ante Morhofiânis venuſto Poemate Elegiaco, iis ſacro (quod Lipſiæ An. 1691. (11.) ſeorſim prodiit, deinde vero, ſub *Libri III. Polyhiſtoris Literarii* initium, Lubecæ Anno 1692., & in *Diſſertationum Academicarum atque Epiſtolicarum* Noſtri Appendice (12.), Hamburgi A. 1699. eſt recuſum), præclare meritus, maturet, ſerio eum obteſtor. Lenient interim ejus expectationem Schediasmata breviora, partim Biographica, partim Encomiaſtica, Viri Summi memoriæ a Tanti Nominis Cultoribus, intra Undecennium hoc, a morte ipſius elapſum, conſecrata. Hos inter agmen ducit ipſe Cl. Tenzelius, cujus Narratio de Morhofii Vita, & in Literas Meritis, compendiaria, ex Henr. Muhlii Epicedio modo laudato, & Epiſtola ad ſe Familiari, ſermone collecta Germanico, bimeſtri poſt obitum τȣ μακαρίτȣ tempore vix elapſo, *in Dialogis Anni 1691. Menſtruis*, M. Septembri (13.), lucem aſpexit publicam. Anno ſequenti 1692., MATTHIAS HENRICUS BURCHARDUS, Sleſvicenſis, Georgii Henrici, Antiſtitis Regii Segebergenſis, Viri eleganter docti, nobisque olim amicisſimi, Filius haud degener, ſed morte immatura ante quinquennium extinctus, in Nundinarum, ſive (uti ipſe, ad Nomen Vernaculum Umbſchlag alludens, has appellat) *Vertumnalium* Kilonienſium Panegyri Anniverſaria, XIV. Kal. Febr. Oratiuncula Præceptorem defunctum Panegyrica celebravit haud ineleganti, iſtique, triennio poſt (A. 1695.), Lubecæ, & ſeorſim (14.) excuſæ, & Secundæ Trium priorum *Polyhiſtoris Literarii* Librorum Editioni adjectæ, *Laurus Cimbrica Areſcentis, ad Buſta Morhofii ſparſa,* Titulum præfixit. Noviſſime, A. 1699., in Voluminis *Diſſertationum* Noſtri *Academicarum atque Epiſtolicarum,* Junctim Hamburgi publicatarum, Appendice (15.), Vitæ Morhofii prodiit Hiſtoria, ab ipſomet MORHOFIO, continua narratione, ab Anno Natali 1639. ad 1671., ſive ætatis tricesſimum ſecundum, perducta, ſed Editioni, uti credo, haud deſtinata. Adjecit iſti Amicus Autoris Ἀνώνυμος (quem *Bibliotheca Morhofiana forulos ac ſchedas fere omnes diligenter excusſiſſe*, Joh. Burch. Maji teſtatur *Præfatio*, Studioſum autem Juris fuiſſe Veteranum, &

(9.) *In Dialogis Menſtruis Germanicis, M. Jan. A. 1692., p. 63.* (10.) *M. Jul. A. 1692. p. 603, 604.* (11.) *in fol.* (12.) *p. 138.-143.* (13.) *p. 801-808.* (14.) *in 4to.* (15.) *p. 1-48.*

τῦ Μακαρίτυ per annos complures domeſticum, ab aliis accepi) Continuationem ſuam, ad A. usque 1691. (qui Noſtro fuit Emortualis) laudabili pertextam diligentia, niſi quod Ordinem ſubinde magis concinnum, & delectum accuratiorem, deſideres. Subjunctus eſt utrique (16.) CASPAR. THURMANNI, Roſtochienſis, J. U. D. & Conſiliarii olim Saxo-Lauenburgici, Recenſus Scriptorum Morhofii, ac Judiciorum, quæ de Autore pariter atque iſtis Viri Docti tulerunt, honorificorum, laudabili ſane inſtituto, ſed parce nimis, quod Elogia attinet, ex ſolis ferme Actis Eruditorum Lipſienſibus, Dialogisque Tenzelianis, ac paucis aliorum Scriptis, deprompta, congeſtus, cuique, e Prolegomenis hiſce noſtris, haud exiguum forte accedere poterit Auctarium. Mentionem etiam aliquam meretur, quæ eidem *Diſſertationum Academicarum* inſerta eſt *Appendici* (17.), Sylloge locuples Carminum Adoptivorum, quibus Collegæ Roſtochienſes ac Kilonienſes, Amicique alii, vel de Titulis ac Dignitatibus Academicis Noſtro ſunt gratulati, vel in Nuptiis ejus, ac Filiorum Natalibus, Applauſum, in Uxoris autem funere συμπάθειαν ſuam, teſtati, vel Scriptis, ab illo editis, hederam ſuſpenderunt, vel obitum tandem ipſius, Orbi Literato luctuoſum, deplorarunt. Suggerit enim & iſta, quæ Hiſtoriam Vitæ Noſtri illuſtrant, cujus σκιαγραφίαν brevem, ex hac *Diſſertationum Appendice*, eodem, quo illa prodiit, Anno 1699., LIPSIENSES quoque *in Actis Eruditorum* (18.), Literatis exhibuerunt. Horum nos exemplo, in Vita eadem exponenda, ipſius potiſſimum Morhofii Biographiam, ejusque Continuationem ſequemur ἀδέσποτον, ac utriusque narrationes obſervationibus ſubinde noſtris augebimus atque illuſtrabimus.

V. Natus eſt MORHOFIUS Wismariæ, Urbe Ducatus Megapolitani vetuſta ac munitiſſima, Portuque inſuper egregio & Commerciis maritimis præſigni, Anno Æræ Chriſtianæ Vulgaris 1639. (non 1636, quem Celeb. Tenzelius (19) perperam ſubſtituit), diemque Sextum Februarii, Romanis olim nefaſtum atque inauſpicatum, ortu ſuo, & Patriæ, & Orbi Literato, fauſtiſſimum reddidit atque auſpicatiſſimum. Natalem hunc, cum Socrate, Alexandro Magno (cui idem Emortualis etiam fuiſſe traditur), Friderico Wilhelmo, Electore Brandeburgico, hujusque Primogenito, Carolo Æmilio, ſibi communem, Heroumque proinde, & Bellicorum, & Literariorum, fœtura jam olim illuſtrem, ac ab Athenienſibus præterea, Græcisque cœteris, ob victorias crebras a Perſis eodem reportatas, inter fortunatiſſimos relatum, Ipſemet, ductu Æliani (20.), quatuor celebravit Carminibus, ad Principes Brandeburgicos, paulo ante laudatos, Genethliacis. Quæ cum prolixiora ſint, quam ut huc poſſint a brevitatis Studioſo trans-

(16.) *p.* 49.-60. (17.) *p.* 61-143. (18.) *M. Jul. p.* 291. 292. 293. (19.) *in Dial. Menſtr. German., M. Sept. A.* 1691. *p.* 806. (20.) *L.* 2. *Var. Hiſt. c.* 25.

tranſſcribi, in *Operibus* Autoris ſui *Poeticis* (21.), ab Elegantiarum hujusmodi Amaſiis, evolvi merentur ac perlegi. Patrem habuit Joachimum Morhofium, Notarium Publicum, Senatuique Urbano a Judicii Inferioris Secretis, tenuioris quidem ſortis Parentibus in Marchia procreatum Brandeburgica, ſed probitate pariter atque doctrina conſpicuum; Matrem vero Agnetem, Danielis Hintzii, Mercatoris honeſti, Filiam. Quæ in hujus, Noſtro in tenera fato præmaturo ereptæ infantia, locum ſucceſſit, Anna Tabberta, Friderici Petræi Vidua, Noverca licet eſſet, affectu tamen vere materno Privignum eſt proſecuta, & Bona ſua, Marito omnium Hærede nuncupato, ad ipſum pervenire voluit.

VI. A teneris Ungviculis, ductu Parentis (cujus ſe Cura, Conſilio & Informatione, ſolida variorum Studiorum jeciſſe fundamenta, Ipſe, in Vitæ propriæ Hiſtoria, grato agnoſcit animo), tum Pietatis Exercitiis, & Lectioni S. Codicis quotidianæ, tum Hiſtoriarum etiam, e Verſione *Chronici* Carionis Germanica, Cognitioni mature asſvevit, Muſica autem, in qua progreſſus deinceps fecit inſignes, ipſemet, etiam adhuc ἀναλφάβητος, ſummopere eſt delectatus. Primis Latinitatis rudimentis ab eodem imbutus eſt Parente ſuo, qui e Ludo eum, in quem miſſus erat, Literario, quod Caput Pueri, per Orbilium quendam, fuſte ita læſum eſſet, ut tubera inde orta, ac præ pudore diſſimulata, in febrim illum periculoſam conjicerent, domum revocavit, triennioque ipſe informavit integro. Iſto elapſo, Athenæi Wismarienſis Urbani (nec enim, vel Scholam Civitatis Roſtochienſis Trivialem Anno eum ætatis nono acceſſiſſe, a Matth. Henr. Burchardo (22.), nec Lubecenſem deinceps frequentaſſe, a Lipſienſibus (23.), perſvaderi, cum ipſe neutrius, in Vitæ ſuæ Hiſtoria, mentionem injiciat, patior) commiſſus Præceptoribus, Rectoris ejus, Joh. Poltzii (Scholæ poſtea Lubecenſis Subrectoris ac tandem Conrectoris), auſpiciis, ita, & in ſoluta, & ligata Oratione, profecit, ut 14. natus annos ea utriusque daret ſpecimina, quæ ab ipſis Ludi Doctoribus extollebantur. Poltzium hunc non in Vitæ ſolum Hiſtoria, *unicum* ſe *ad Bonos Autores, & Selectiorem Latinitatem, Ductorem* habuiſſe, grata mente eſt profeſſus, ſed & jam ante, A. 1683., in Programmate, Studioſi cujusdam Kilonienſis dicato Exequiis (24.), ſequenti dignatus Elogio: *Erat Viro illi ſingularis, in bonis Autoribus enucleandis, Induſtria, Judicium de iis acerrimum, Græcarum & Latinarum Literarum accurata peritia. Nec præpoſtera, ut nunc plerumque fit, Juvenes via ducebat, ſed λεωφόρον Bonarum Literarum Viam ad Artes ſternebat.* Non autem ſatis habuit Noſter Lingvas, Hiſtoriam, Artesqve dicendi ac diſſerendi, in prima hac ætate familiares ſibi reddidiſſe, ſed Mathemati-

(21.) *Libro ſecundo Charitum p. 52-56.* (22.) *in Or. Fun. p. 7.* (23.) *in Actis Erud., M. Jul. A. 1699., p. 291.* (24.) *V. Programmata, Orationum ſubjuncta Faſciculo, num. 56., p. 775.*

maticarum etiam, Arithmeticæ imprimis, Sphæricæ, Geometriæ & Geographiæ, ab Andrea Pauli, Wismarienſi, Scholæ Patriæ Subrectore (cujus *Thematorologiam N. T., Radicum & Derivationis Terminationum uſum exhibentem*, Lubecæque A. 1661. editam, Prælectiones ipſius *de Notitia Autorum* Academicæ MSStæ, *c. 11.* honorifice commendant), non minus feliciter hauſit principia.

VII. Ex Urbe Natali, ſedecim natus Annos, d. 7. Mart. A. 1655. Stettinum abiit, & in Pædagogium iſtic admiſſus Regium, in Philoſophia Joh. Micrælium, hujus Rectorem (cujus in ſe merita nec publice diſſimulavit (25.)), in Lingva Hebræa Joach. Fabricium, Superintendentem, in Jurisprudentia autem (cujus jam Tyrocinia, Parentis ductu, abſolverat) Joh. Sithmannum, ejus Profeſſorem, fideles habuit Hodegos. Nulli tamen Præceptorum Stettinenſium plus debuit, aut familiarius ſe applicuit, quam Henrico Schævio, Kilonia Holſato, Med. Doctori, Literarumque Humaniorum & Poëſeos Interpreti Publico, ac Gymnaſii tandem Thorunienſis (cui morte immatura A. 1661., æt. 37., eſt ereptus) Rectori, *Viro*, prout ipſe teſtatur, *ad omnes elegantias facto, Poetæque, Muſico, Mathematico, Mechanico, & Philoſopho Sectæ Carteſianæ* eximio, cujus Scriptis ſuis paſſim mentionem inſeruit perquam honorificam (26.) Hujus Doctoris, cui ipſe vicisſim in deliciis fuit, χειραγωγίαν fidelem ſecutus, univerſæ Matheſeos Curriculum abſolvit, Phyſicam doctrinam eſt ingreſſus, & in Poëticis diligenter ſe exercuit. Acres tamen illos primæ ætatis ad Poeſin impetus, Schævii exemplo in ſe excitatos, poſtea fræno indiguiſſe, Judiciique accuratioris lima fuiſſe emendandos, ipſe, in Vitæ ſuæ Hiſtoria, verbis hiſce ingenue fatetur: *Quoniam Vir ille* (Schævius) *Statium imitandum ſibi unice propoſuerat, Ingenio olim ſuo plus juſto indulgens, ſolam tum ſcribendi carminis vim ſequebar; a qua tandem me ipſum revocabam, judicio maturiore, & Poetarum antiquorum lectione, monitus. Nam, ut impetus ad Poeticam facultatem illius Viri exemplo magis, quam præceptis, excitati ſunt; ita poſtea felicior Carminis cultura ab Ingenio, Exercitatione & Lectione, ſuccrevit. Scribebam XVI. annorum Adoleſcens alicui Carmen de dignitate Conſulari Gratulatorium juſtæ magnitudinis, cujus dictio Statii, & aliorum arduorum Poetarum, floſculis tota erat concinnata. Mirifice id nonnullis placebat. Verum ipſe & conatus meos poſtea ridebam, & illos, qui tantopere Carmen illud celebraverant.*

VIII. Biennio (non autem, uti Tenzelio (27.) relatum eſt, qvadriennio) Stettini exacto, & Schævio ſuo (cui *Poculum boni Dæmonis*, ſive Carmen hujus Tituli Apobaterium elegans (28.) diſceſſurus obtulit), & cœteris valedixit

(25.) *in Comm. de Lingva & Poeſi German. Vernaculo, P. III., c. 2., p. 482.* (26.) V. *Miſcell. Poet. p. 73., Polyhiſt. Lit. Lib. 2. c. 6., p. 374. 375., & L. 3., c. 10., p. 66. 67., Orat. VIII. p. 243., & Comm. de Lingva ac Poeſi German. P. III. p. 620.* (27.) *in Dialog Menſtr. M. Sept. A. 1691., p. 806.* (28.) V. illud in *Operibus* Noſtri *Poeticis, p. 909-914.*

ledixit Profeſſoribus, ac, annos natus XIIX., d. 29. Maji A. 1657., Roſtochium commigravit, Studioque Juridico ductu Henr. Rud. Redekeri, Jac. Seb. Laurembergii, Henricique imprimis Rahnii (quem Præſidem A. 1658. elegit ſuæ *de Jure Morborum* Disputationis, proprio Marte conſcriptæ, nec vel leviſſimam ab illo paſſæ mutationem), incumbere feliciter perrexit. Non tamen iſti ſoli vacabat, ſed Polymathiæ etiam reliquæ, & Poeſi, ad quam naturæ vehementiori ferebatur inſtinctu, haud minimam temporis ſui partem invidendo admetiebatur ſucceſſu, nec exiguo cum famæ, Carminibus argutis atque venuſtis quamplurimis, Latinis ac vernaculis, in Amicorum gratiam, magnamque partem ſub Nominibus etiam illorum, publicatis, acquiſitæ incremento. Alacriter ſponte jam ſua, in Stadio hoc Poetico, ad palmam contendenti calcar exemplis atque hortatibus ſuis addebant Andr. Tscherningius, Poeſeos Profeſſor, ἐργοδιώκτης hujus Auditorum ſuorum Primicerii, nec multo poſt Succeſſoris, perpetuus, & Commilitonum, uti olim Scholaſticorum Stettinenſium, ita nunc Academicorum Roſtochienſium intimo, Joh. Rölingius, Lütkenburgo Holſatus. De quo ipſius Pylade, in *Cimbria* fuſius celebrando *Literata*, hic tantum notamus, eodem illum, quo Noſter Tscherningio Roſtochii ſucceſſit, Anno 1660. Regiomonti Simoni Dachio, in Profeſſione itidem Poetica, eſſe ſubrogatum, eodemque cum ipſo die, ante diſceſſum, Roſtochii ſupremos Philoſophiæ Honores, applaudente, uti poſtea dicetur, communi utriusque Præceptore, Henr. Schævio, adeptum (29.).

IX. Profesſionem Poeſeos in Academia Roſtochienſi, ante hac a Nathane Chytræo, Eilhardo Lubino, Joh. Kirchmanno, Pet. Laurembergio, Viris magni in Rep. Literaria nominis, &, quem paulo ante laudavimus, ipſe autem accuratius celebravit (30.), Andrea Tſcherningio, ornatam, A. 1660., cum Luſtrum ætatis quartum vix impleviſſet, raro præcocitatis Literariæ exemplo, Epicedii in Ciconiam Jocularis occaſione, obtinuit. Alebat iſtam, *Adriani* a ſe nomine donatam, domi ſuæ Laur. Bodockius, J. U. D. & Rhetor Academicus, qui, cum, d. 25. Oct. A. 1659., creatos a ſe novos Magiſtros, aliosque Hoſpites, ſolenni excepiſſet convivio, ab horum uno, ſub noctem, Avis innocua telo eſt transfoſſa. Noſter, fatum illius triſte miſeratus, accedentibus Amicorum monitis, Leſſu ei Heroico, adjectaque huic Inſcriptione pereleganti, parentavit, & utrumque iſtud Poemation joculare, eodem Anno editum, Bodockio inſcripſit. Quod cum Joſuæ Arndio, Guſtavi Adolphi, Ducis Megapolitani, Protecclesiaſtæ Aulico, Theologo peritia Literarum

 Elegan-

(29.) V. Morhofii Carmen ad Rölingium, Regiomontum diſcedentem, Propempticum, *in Poematis Germanicis p. 111-119.*, & *Comm. de Lingua ac Poeſi German., P. II., c. 9., p. 432.*

(30.) V. *Scazontes in Natalem Tſcherningii in Miſcell. Poet. p. 47-50.*, Anagrammata bina, & Scazontes iſtorum Interpretes, in ejusdem Obitum, *in Funeribus p. 12. 13.*, nec non Elogium Poematum illius Germanicorum inſigne, *in Comm. de Lingua & Poeſi Germanica, P. II., c. 9., p. 428. 429.*

Elegantiorum ſingulari conſpicuo, Poetæque haud vulgari, eſſet lectum, adeo placuit, ut Principi ſuo iſtud, ſimulque Autorem ejus, antehac ſibi ignotum, de nota meliore commendaret (31.) Permotus iſta Commendatione Princeps Eruditorum amantisſimus, Morhofium, poſthabita Palæſtra, cui Parens eum deſtinaverat, forenſi, disſvadentibus incaſſum Dav. Mevio, JCto patriæ percelebri, Martinoque Böckelio, Syndico Lubecenſi (Filii ſimul natu majoris, in Academias abituri, offerente Ephoriam), Profesſionem, quæ Tſcherningii obitu vacabat, Poeticam modeſte ambeuntem, Voti confeſtim A. 1660. fecit compotem. Quam Muſægetæ hujus Illuſtrisſimi, Panegyri in Natalem ipſius (d. 26. Febr.) Heroica, paulo ante in Acroaterio recitata Academico, prolixius a ſe celebrati, benignitatem Oda ille Euchariſtica, Sermone ſcripta Germanico (32.), deprædicavit. Munus deinde ſibi commiſſum, cum Magiſtri ante Titulum, una cum Rölingio ſuo, d. 26. Jul., Brabevta Aug. Varenio, Collega, reportaſſet, Oratione *de Genio & Spiritu Poetico* ſolenni d. 17. Oct. A. 1660. eſt auſpicatus, applaudentibus gemino huic honori, tum Academiæ Roſtochienſis Profeſſoribus plerisque, tum Amicis ac Fautoribus aliis (33.). Quos inter Henr. Schævius, ejus olim in Gymnaſio Stettinenſi Præceptor, in prolixo *Epiphonemate* ad ipſum & Rölingium, Auditores ſuos, & Magiſterii, & Spartæ Profeſſoriæ, Honoribus eodem tempore potitos, *Heroico*, Caſtorem & Pollucem Duumviros hoſce Doctiſſimos atque amiciſſimos ſalutavit (34.). Quoniam vero annuo, antequam publice doceret, ſpatio peregrinandi poteſtatem a Principe ſuo Noſter obtinuerat, exeunte eodem A. 1660. in Bataviam & Angliam abiit, Viros utriusque celebres ſalutavit, Caroli II., Britanniæ Regis, Inaugurationi interfuit, ſuumque applauſum Carmine illi teſtatus eſt Gratulatorio, & in Academia Oxonienſi, ut Bibliotheca hujus Illuſtri uteretur, aliquamdiu ſubſtitit. In reditu, Franequeræ Friſiorum, Supremos Juris Utriusque Honores Academicos, a Joh. Jac. Wiſſenbachio, Athenæi illius Anteceſſore Primario, ſibi collatos, habita d. 26. Sept. A. 1661. Diſputatione *de Jure ſilentii* Inaugurali, Laur. Banckii, Sueci, JCti Franequerani, & ſui ibidem Hoſpitis, Collegarumque & Amicorum Roſtochienſium, Elogiis compluribus ornata Metricis (35.), haud difficulter exambiit.

X. Roſtochium redux, quam nactus erat, Spartam egregie ornavit, non Prælectionibus ſolum in Claudiani *de Raptu Proſerpinæ Libros*, aliosque melioris notæ Poetas, Publicis, ſed privatis etiam Acroaſibus Juridicis, Oratoriis atque Poeticis, menſaque & hoſpitio, quod cœlebs eſſet, primum Henr. Rahnii,

(31.) *V.* Epiſtolas duas ad Bodockium & Arndium, Leſſui iſti A. 1667., in Editione ſecunda Kilonienſi, præfixas. (32) V. eam *in Poematis Germanicis, P. I. p.* 39-42. (33.) Carmina illorum Gratulatoria una cum Alb. Willebrandi, JCti Roſtoch., Programmate ad Orat. Auſpic. Invitatorio, leguntur in *Appendice Differt. Acad p.* 68. 77. (34) *ibid. p.* 69-72. (35.) V. illa *in Append. Differt. Acad. p.* 78-83.

Digitized by Google

nii, JCti (cui, A. 1662. defuncto, Oratione parentavit, publica) eximii, & Caſparis deinde Marchii, Profeſſoris Medici, integro uſus eſt quadriennio. Hoc elapſo, cum fama Doctrinæ ejus multiplicis, cæterarumque Ingenii dotium, longe lateque ſparſa, in Cimbriam etiam noſtram penetraſſet, a Chriſtiano Alberto, Duce Holſatico, A. 1665., una cum tribus Collegis, Chriſt. Kortholto, Theologo, Caſp. Marchio, Medico, & Matthia Waſmuhtio, Philologo, in Academiam Kilonienſem recens a ſe conditam, eſt evocatus, &, poſt miſſionem a Principibus Megapolitanis ægre impetratam, Doctor in illa publicus Eloquentiæ ac Poeſeos conſtitutus. Inaugurationi Athenæi hujus Cimbrici, d. 5. Oct. A. 1665., non interfuit ſolum, ſed & Odis ſuis in laudem Ferdinandi III. ac Leopoldi, Imperatorum, Fridericique & Chriſtiani Alberti, Holſatiæ Principum, per Muſicos Ducales decantatis, & Oratione ſolenni, die ſequenti recitata, illuſtriorem eandem reddidit. Anno, qui hunc excepit, 1666., d. 12. Jan., quo Gradus Academici Quatuor, quas vocant, Facultatum Candidatis prima vice, ſumtu Principis, conferebantur, ipſe, Prodecanus Ordinis Philoſophici, in locum Mich. Watſoni, Decani, paulo ante defuncti, electus, habita *de Cauſis, ob quas multi ad minus ſolidam perveniant ſapientiam*, Oratione eximia, ſeptem Philoſophiæ creavit Magiſtros, Actorumque primæ iſtius Promotionis Academicæ Hiſtoriam, a ſe conſcriptam, una cum Strenis, ſub novi Anni initium, Principi, Patroniſq; & Profeſſoribus Academiæ, diſtributis, cœterisque *Primitiis Parnaſſi Kilonienſis Poeticis*, juris fecit publici. Sex annos Vitæ Kilonienſis priores cœlebs, in convictu Caſp. Marchii, Profeſſoris Medicæ Artis Primarii, quem Roſtochii etiam Hoſpitem habuerat, exegit. Rectoris Academici Officium, d. 5. April. Anno 1669. prima ſibi vice demandatum, Oratione *de Intemperantia in ſtudiis* eleganti eſt auſpicatus, & Semeſtribus poſtea Annorum 1677. 1685. 1690. æſtivis denuo adminiſtravit; Philoſophici vero Ordinis Decanatu Anno jam 1667., & ſæpius deinde functus, laurea ejus ſuprema Juvenes ſubinde haud paucos exornavit.

XI. Anno 1670., media æſtate, ſub initium Feriarum Canicularium, iter denuo, Principis permiſſu, in Bataviam & Angliam, maximo ſuo fructu, ſuſcepit Literarium, & cum Viris illarum Doctiſſimis, partim ante duo jam luſtra ſalutatis, partim nunc demum viſis, amicitiam vel contraxit, vel renovavit. Ultrajecti Joh. Georgio Grævio familiariter innotuit, magni nominis Critico ac Philologo, Amſtelodami autem Theod. Kerckringio, Joh. Swammerdammio (Hiſtoriæ Inſectorum, quibus Muſæum ejus Inſtructiſſimum abundabat, Scrutatori induſtrio), Mart. Birrio, Matthiæ Slado, ac Juſto Schradero, Medicis atque Chymicis celeberrimis. Quibus addi etiam meretur, illiteratus licet, Nicol. Petterus, Oenopola, quem certo & æquali vocis ſuæ ſono Vaſa vitrea diverſa diſrumpentem coram ſpectavit, iſtudque Experimentum Societati dein Regiæ Anglicanæ præſens expoſuit, ac, Kilonium

Digitized by Google

reverſus, Diatriba Epiſtolica peculiari luculenter illuſtravit. Leidæ cum Joh. Frid. Gronovio eſt converſatus, Hagæ Comitum vero cum Nicol. Heinſio, Conſtant. Hugenio, Conſiliario Principis Arauſionenſis Intimo (cui, multiplicem ejus expertus favorem, *Horas* poſtea inſcripſit *Subſecivas Poeticas*) ac Franc. Junio, quo duce Iſaaci Voſſii, in Anglia abſentis, Bibliothecam ac Codices MSStos perluſtravit. In prædio Sam. Schaſſii, Hagæ vicino, Marquardum Gudium noſtratem ſalutavit, Schaſſii tunc Ephorum, poſtea vero Duci Holſatico, & tandem Regi Daniæ a Conſiliis, inſpectisque in Bibliotheca ejus locupletiſſima MSStis plurimis rarioribus, Operibusque Poſſeſſoris *ἀνεκδότοις* atque affectis, arctiorem cum illo contraxit familiaritatem, in Cimbria deinceps ab utroque, ad fata usque ſuprema, continuatam. E Batavia in Angliam iterum transgreſſus, Londini diutius hæſit, conſuetudine potiſſimum Rob. Boylæi, Philoſophorum modernorum facile Principis, Iſaaci Voſſii, Polyhiſtoris eximii (cujus beneficio Bibliothecam ipſi videre licuit Regiam), & Henr. Oldenburgii, Societatis Illuſtris Anglicanæ (in cujus Conſeſſum, hoc Proxeneta, admiſſus eſt Philoſophicum) Secretarii, delectatus. Cum ex Anglia in Bataviam maritimo remearet itinere, præſentiſſimum naufragii, prope Brielam, vix evaſit periculum, quod Rumori de ipſius in Undis æquoreis morte, Holſatiam tunc pervagato, & Epigraphis, quibus inter Amicos, huic credulos, Chriſtianus a Stöcken, Protecclesiaſtes Aulicus Eutinenſis, Germanico, Johannes autem Georgius Pellicerus, Collegii Canonicorum Lubecenſium Secretarius, Latino Idiomate, ſuperſtiti parentarunt, Feralibus (36.), præbuit occaſionem. In Batavia Veteres Amicos denuo ſalutavit, Pauli Würtzii, Archiſtrategi Ordinum Fœderatorum Eruditi, Huſæ Cimbrorum in lucem editi, prolixum expertus eſt favorem, & Amſtelodami tandem ingens, ope divina, Vitæ diſcrimen iterum ſuperavit. Cum enim in Bibliopolio Eltzeviriano Libris perluſtrandis eſſet intentus, magna Librorum atque Chartarum moles, quæ trochleis in ſuprema attrahebatur tabulata, in aream decidit, & tergum ei laterali motu concuſſit, ſi vertici incidiſſet, certiſſime enecatura.

XII. Cum, finita altera hac peregrinatione, Anno 1671. (ad quem Vitæ ſuæ Hiſtoriam ipſemet perduxit) Kilonium rediiſſet, Vitæ cœlibis pertæſus, Uxorem d. 23. Oct. duxit Margaretam, Caſpari a Degingk, Tremonia Weſtphali, Lubecenſis Reipublicæ Senatoris (quem ad Conſularem ejusdem evectum tandem eſſe dignitatem, Scriptor, qui vitam Noſtri, ab ipſo inchoatam, pertexuit, Anonymus (37.), & hunc ſecuti Lipſienſes (38.), falſo perhibent), Fili-

(36) Pelliceri Inſcriptionem in obitum Morhofii, falſo creditum, recuſam invenies in *Append. Differt. Acad. p.* 91-94 (37) *in Append. Differt. Acad. p.* 12. (38) *in Actis Erud., M. Jul. A.* 1699., *p.* 291. 292. 293.

Filiam (39). Cujus Virtutes cum Maritus ipſe, in Programmate, quo Exequias defunctæ, M. Jun. A. 1687., Rectoris Academici nomine, indixit, Funebri (in Programmatum, Orationibus Anno 1698. ſubjunctorum, Sylloge perperam omiſſo) (40.), & Collegæ Kilonienſes, in Epicediis, memoriæ ejus conſecratis (41.), debitis ornaverint laudibus, mentione illarum prolixiori, brevitatis ſtudio, ſuperſedemus. Quatuor ex illa ſuſcepit Filios, Caſparum nempe Danielem, Primogenitum (eodem, quo Avus paternus Wismariæ efferebatur, die octavo Aprilis A. 1675. in lucem Kilonii editum (42.)), Georgium Marquardum, Fridericum, & Ericum Georgium. Quos inter Secundus atque Quartus in ætate deceſſerunt tenera, Primus vero ac Tertius Patri fuerunt ſuperſtites, & Poſthuma ejus nonnulla Juris fecerunt publici.

XIII. Cœterum, ut, a rei Domeſticæ facie, ad munera, quibus Kilonii functus eſt, revertamur Academica, Profeſſioni geminæ, quam ab A. 1665. ornaverat, Oratorio-Poeticæ, poſt reditum ex Secundo Jtinere Literario, aliæ Dignitates, fama ejus ſubitis progreſſibus accreſcente, ſunt adjectæ. Anno enim 1673. Adamo Tribbechovio, Theologo inſigni ſibique amiciſſimo, in Aulam evocato Saxo-Gothanam, in Profeſſione ſucceſſit Hiſtorica. Sequenti autem 1674. Cura ſcribendorum publico Academiæ nomine Programmatum, & ſexennio poſt, A. 1680., Bibliothecæ, cui Sam. Rachelius, JCtus percelebris, hactenus præfuerat, Academicæ Ephoria, a Principe ipſi eſt commiſſa. Hiſtoriographi etiam Ducalis Officium eodem, quo Hiſtorias docere juſſus eſt, Anno 1673. ei fuiſſe deſtinatum, Joh. Adolphi Kielmanni, Aulæ Holſaticæ Præſidis, omniumque Miniſtrorum Ducalium ea tempeſtate Principis, quem Summum Noſter habuit Patronum atque Evergetam, Literæ, Slesviga d. 13. Nov. Anno jam dicto, ad eum exaratæ, & inter Schedas defuncti repertæ, oſtendunt. Intervenit tamen aliquid, quod Conſilia iſta irrita redderet.

XIV. Quanta fide, qua item dexteritate & diligentia, ſingulis, quæ in novellis Cimbriæ Athenis commiſſa ipſi ſunt, inſigni cum famæ harum Incremento, & ſtudioſæ Juventis emolumento, functus ſit officiis, ſatis ſuperque, ne Collegarum & Auditorum allegem teſtimonia, Prælectiones, quibus, per quinque Luſtra, Cives Academicos, non in Oratoria ſolum, Poeſi & Hiſtoria, ſed reliqua etiam Polymathia Elegantiori univerſa, præclare admodum erudiit Publicæ pariter atque Privatæ, demonſtrant. Syllabum illarum, e Catalogis Operarum Academicarum Semeſtribus, Continuator Vitæ ejus Ano-

(39.) V. Epithalamia Erici Mauritii, Joſuæ Arndii, Pet. Muſæi, Chr. Kortholti, Pauli Sperlingii, Sam. Rachelii, Ad. Tribbechovii, Mich. Kirſtenii, & aliorum, in *Appendice Diſſert. Acad. p.* 94.-97. (40) Recuſum iſtud eſt in eadem *Append. p.* 113-119. (41) Leguntur hæc Epicedia in eadem *Appendice, p.* 119-126. (42) V. Carmina Genethliaco-Epicedia Ad. Tribbechovii & Pauli Sperlingii in ejus Natalem, in *Appendice* ſæpius laudata, *p.* 107-112.

Digitized by Google

nymus operoſe congeſſit. Nos prolixo ſingularum Recenſu, cum pleraque infra in Ἀνεκδότων Noſtri indice denuo ſint memorandæ, ſtudio brevitatis h. l. ſuperſedemus. Addemus tamen, quæ de earum ſcopo atque inſtituto in illo ipſemet diſſeruit Programmate, quo, d. 2. Sept. A. 1683., Juventutem Studioſam ad audiendas Lectiones de Argumentis Selectioribus (Patavinitate ſcil. Liviana, Germanorum in literas Meritis, Juris Romani Hiſtoria, τῷ ϑείῳ in Diſciplinis, aliisque ſimilibus) Acroamaticas & Extraordinarias, ſemel hebdomadatim habendas, invitabat (43.): *Cum Eloquentiæ, ait, & Hiſtoriæ gemina atque ſororia, ut ita dicam, Partes mihi ſint injunctæ, id ſemper operam dedi, ut earum diſciplinarum interiora pro virili excuterem, eaque Auditoribus meis inculcarem. Publicis enim privatisque Lectionibus, toto hoc, quo docui, tempore, Eloquentiæ, tam Solutæ, quam Ligatæ, Partes ita explicui, ut, quæ aliis omiſſa, vel leviter tractata, mihi præ cæteris excolenda ſumerem. Nam vel Oratorem Civilem præceptis exemplisque lectiſſimis exhibui, vel totam Characterographiam, ſive de Stylo doctrinam, vel* Pathologiam *Oratoriam, vel de Arguta dictione, de Excerpendi ratione, de Argutis Thematibus ſacris eruendis, de Epiſtolis ſcribendis, Inventionibus Poeticis, de omni tam Latina quam Germanica Poeſi, ea propoſui, quæ publicam aliquando lucem, ſi ultima illis lima acceſſerit, non ſpernendo, ut puto, juventutis fructu, videbunt.* Interjectis deinde quibusdam, de Hiſtoricis ſuis Laboribus ita diſſerit: *In Hiſtoria, ex quo Eloquentiæ Profeſſioni illa juncta fuit, ea præ cæteris ſpectavi, quæ & Civilis uſus eſſent, & ab horum temporum Viris doctiſſimis nove obſervata, vel etiam prætermiſſa, aut mea induſtria, ut ſe interdum aliqua obtulerunt, notata. Hiſtoriam itaque vel univerſam propoſui, vel eam, quæ a Caroli Magni imperio ad noſtra ſe tempora extendit, vel Taciti quædam Commentationibus illuſtravi; unde nonnulla ſuo quoque tempore ad Editionem ſeligentur. Neque Literariam Hiſtoriam prætermiſimus, cujus bonam partem Lectionibus Publicis de re Bibliothecaria, privatis de Notitia Autorum, expedivimus. Et hunc campum, vaſtum ſane & diffuſum, intra tres annos proximos, operoſo ſane labore bis decurrimus. Naturalem quoque Hiſtoriam, ut hodie illa tot Obſervationum foecunda meſſe ditata eſt, tentavimus. Quæ omnia, ubi paulo diligentius tractata, & continuis acceſſionibus percultа fuerint, prælo, Deo ita volente, ſubjicientur; præſertim, cum non deſint, qui ad editionem eorum maturandam impellunt, Viri Doctiſſimi.*

XV. Prælectionibus ſubinde miſcebantur Diſputationes, nec non Orationes, tum publico Academiæ nomine, tum alias ob cauſas, habitæ. In quibus, uti & Recitationibus Ordinariis, etſi extemporanea dicendi facultate haud pollebat, eorum tamen, quæ præmeditatus erat, elegantia, ſoliditate, multiplicique eruditione, ac obſervationum, quas Lectionibus ſuis, e Libris præſtantioribus atque rarioribus, in Auditorium a Famulo deportatis, immiſcebat, egregiarum copia, iſtam Linguæ tarditatem abunde compenſavit. Ta-

(43) Recuſum eſt Programma iſtud in Sylloge *Programmatum* reliquorum, *Orationibus* adjecta, *n. 93. p. 961-965.*, & in *Appendice Diſſertationum Academicarum, p. 28-31.*

Digitized by Google

Taceo Programmata, quæ nomine publico frequenter ſcripſit, & *Orationum* Faſciculus, in adjecta his Appendice, Junctim recuſa exhibet, non ob rerum minus pondera ac varietatem, quam Styli nitorem, commendanda. Taceo item ingentem illam Carminum varii generis, Latinorum pariter atque Vernaculorum, quæ, vel Ingenio obſequens proprio, vel Amicorum precibus adactus, quotidie propemodum pangebat, multitudinem. Quæ ſane, ſive Inventionis acumen & crebras ſpectes argutias, ſive Numerum facilem & Dictionis Poeticæ venuſtatem, ad Veterum præſtantiam proxime accedunt, modernis autem, & Germanorum, & Exterorum, palmam vel dubiam reddunt, vel extorquent. Laboribus his Academicis, quibus Athenæo Cimbrico famam paravit ingentem, imo Cherſoneſum hanc univerſam, Lumine ipſius Adoptivo inſigniter illuſtratam, æternum ſibi devinxit, haud contentus, totum etiam Orbem Literatum Scriptis tot exaſciatiſſimis atque eruditiſſimis, in omni ferme Literarum genere editis (ut de affectis atque ἀνεκδότοις, quorum ſumma ubivis fuit expectatio, ſileam), demeruit, & in ſui rapuit admirationem. Verum de iſtis uberius differendi infra commodior ſe offeret occaſio.

XVI. Miretur forſan aliquis, quomodo tot laboribus Academico-Literariis exantlandis, tot Libris & Operibus, non niſi infinita congeſtis Lectione, elucubrandis, Homo unus, nec longævus admodum, nec firmæ valetudinis ſuffecerit. Mirarer & ipſe, niſi ſtupenda & incomparabilis Morhofii Diligentia ex familiari cum illo mihi innotuiſſet converſatione. *Totus ille*, uti Biographiæ, ab ipſo inchoatæ, Continuator vere affirmat, *in Literis erat & Libris, continuæque Lectioni ſic deditus, ut ne cibum quidem caperet, vel iter faceret, quin Librum ſimul legeret, vel evolutum penes ſe haberet.* Bibliotheca gaudebat locuplete, & Libellis præcipue ac Schediaſmatis minutioribus notæ melioris inſtructiſſima. His enim, quod cito diſtrahi ſoleant, & ſæpe nullo poſtea, ob raritatem, parari prætio poſſint, coemendis magis, nec ſane immerito., ſtudebat, quam Libris grandioribus, Vaſtisq; Voluminibus, quorum uſum vel Bibliothecæ Publicæ, Bibliopolarum Tabernæ, nunquam non hominibus Eruditis concedent. Bibliothecæ hujus (cui, ſelectum Librorum quod attinet, paucas pares fuiſſe, Wilh. Ern. Tenzelius (44.), fidem licet tantum alienam, & rumorem ſecutus publicum, vere perhibet) Catalogus, poſt obitum Poſſeſſoris concinnatus, in eam excrevit molem, ut Plagularum numerus Centenarium exederet. Ipſe ſuperſtes Autores, quorum aliqua poſſidebat, in Indicem, Cognomium ſerie obſervata, digeſſerat Alphabeticum, Materiarum vero, ſive Argumentorum, circa quæ Libri occupabantur ſinguli, nullum, præter Memoriam, habebat.

XVII. Hujus tenacitati confiſus, ſtudio etiam lecta excerpendi, magno

(44.) *in Dial. Menſtr. German. M. Jan. A. 1692. p. 63.*

gno utique temporis compendio, parcius vacavit, ſed iſtam ob cauſam, ceu ipſemet fatetur, ἁμαρτήματα ſubinde μνημονικὰ evitare haud potuit, in Scriptis, & Prælectionibus imprimis Academicis ἀνεκδότοις, paſſim obvia. Verba ipſius hac de re adjicio (45.): *Ego certe Excerptis congerendis non multum operæ me impendiſſe fateor, etſi aliorum diligentiam laudo, meæque in his negligentiæ ſuccenſeo magno tamen in lucro reputaturus, ſi aliorum mihi opera uti conceſſum fuerit. Nunc ego, memoria promiconda contentus, ſcribo multa, quæ fallat quidem nonnunquam, & res ſuas repetenti raro reſpondeat, plerumque tamen, cum argumenti occaſio ſollicitat, ultro offerat, & quaſi ex capſula depromat.* In Carmine etiam condendo, primas Meditationes & Inventiones, ſponte ſibi, in Enthuſiasmum abrepto Poeticum, a ſolo ingenii ſuggeſtas impetu, longe plerumque præſtantiores iis eſſe eſt expertus, quas Artis Poeticæ ſecutus præcepta, e Locis Fontibusque Inventionum, huic uſitatis, ſtudio conquirebat laborioſo. Quam ob cauſam φροντίδας illas προτέρας, τῶν δευτέρων, ſecus ac in Græcorum traditur proverbio, σο φωτέρας, in chartam confeſtim ne ſibi perirent, tumultuaria ſcriptione antequam de Diſpoſitione & ornamentis cogitaret ulterioribus, conjicere aſſueverat (46.).

XVIII. Mores Morhofii quod attinet, Ideam illi Viri vere Boni exprimebant, & Symbolo, quod ſibi elegerat, familiari (PIETATE, CANDORE, PRUDENTIA) exacte reſpondebant. Animo enim in Deum erat religioſo, &, Hypocriſin omnem exoſus, Pietati vitæque probitati infucatæ ſerio ſtudebat. Candor, res licet hoc ævo pene intermortua, in Verbis pariter ac Factis illius omnibus, illuſtres adeo ſpargebat radios, ut Ætatis priſcæ, ſive Aureæ, non noſtrorum temporum, ferreis pejorum,

quorum ſceleri vix invenit ipſa
Nomen, & a nullo poſuit Natura metallo,

Hominem eſſe crederes. In ipſo certe, ſi in quoquam alio, Perſiani illi Viri boni Characteres ſpectabantur:

Compoſitum Jus Fasque Animi, Sanctique receſſus
Mentis, & incoctum generoſo Pectus Honeſto.

In Converſatione cum aliis modeſtus erat, comis, & ad officia Humanitatis paratiſſimus. Sermone quidem, præſertim, ſi ab ignotis ſalutaretur, utebatur parcius, Homo quippe natura nec πολύλογος, nec περιαυτόλογος, ſed, absque ulla tamen moroſitate, ad quæſtiones ſingulorum ea regerebat, quæ conſummatam ſolidamque & Eruditionem prodebant, & Prudentiam. Cum Amicis vero etiam jocari, & Salibus Argutiisque lepidis, quæ & ſcribenti, & ſermones cædenti, nunquam non in promptu erant, certare, quotiescunque res poſceret, aſſueverat.

(45.) *e Lib. III. Polyhiſtor. Lit., cap. 1., p. 5.* (46.) *V. Partem III. Commentarii de Linguæ & Poeſi Germanicæ, c. 15., p. 725. 726. 727.*

XIX. Tantæ Ingenii dotes, tot Virtutum Decora, uti omnibus Reip. Literariæ Civibus merito eum reddiderunt venerabilem, ita Optimates ejuſdem, paris gloriæ vel jam compotes, vel cupidos, ad amorem ejus non potuerunt non provocare. Natæ hinc ipſi tot cum Viris, & Germaniæ, & Regionum Europæ exterarum, Summis, & ob doctrinam omnigenam inclytis, Amicitiæ, & cum plerisque Literarum etiam Commercia. Batavos atque Anglos ſupra, in Secundi Itineris Literarii Hiſtoria (§. 11.), jam recenſui, ſed Giſbertum tamen Cuperum, Summæ in patria dignationis, nec minoris doctrinæ, Virum, ac Jac. Tollium, magni nominis Philologum ac Chymicum, illis, Thomam autem Williſium, Medicum atque Anatomicum Regiæ Londinenſis incomparabilem, & Eduardum Bernhardum, Polyhiſtora Academiæ Oxonienſis Inclytum, his jungendos, præterii. Ex Italis, ſuis Noſter Amicis annumeravit Ant. Magliabechium & Joh. Ciampinum; e Gallis Pet. Dan. Huetium, Ægid. Menagium & Pet. Petitum; e Danis Thomam Bartholinum, Vitum Beringium, Ol. Borrichium, Wilh. Wormium, Pet. Reſenium & Hildebrandum ab Horn, Kilonienſem, Regium ex Auditore quondam ſuo ad Moschos Legatum; in Suecia Ol. Rudbeckium, Ol. Verelium, Laur. Normannum, & Ornamentum Regni hujus Adoptivum inſigne, Joh. Schefferum; in Livonia Nicolaum & Henningum Wittenios; in Boruſſia Joh. Rölingium Noſtratem & Joh. Pet. Titium. E Germanis, quorum longe major eſt numerus, brevitatis ſtudio non niſi paucos, & τῶν ἄλλων ἐξόχως, allegabo, Vitum ſcil. Ludovicum Seckendorffium, Ezech. Spanhemium, Jobum Ludolfum, Gotfr. Guilh. Leibnitium, Frid. Rappoltum, Joh. Andr. Boſium, Frid. Bened. Carpzovium, Henr. Meibomium Juniorem, Ott. Menckenium, Joach. Fellerum, Caſp. Vogtium (Wismariæ, Patriæ utrique communis, Conſulem), & Heroinam Illuſtrem atque Eruditiſſimam, Henriettam Catharinam Gersdorfiam.

XX. Cherſoneſus hæc noſtra, uti Patronos ei dedit Principes ſuos Sereniſſimos, Magnatesq; in horum Aulis præcipuos, Joh. ſcil. Adolphum Kielmannum, Parentem, ejusque; tres Filios, Joachimum Alefeldium & Mart. Böckelium in Gottorpienſi, & in Eutinenſi Chriſtianum Caſſium, ac haud paucos præterea alios ex Ordine Equeſtri Proceres, ita Amicos etiam, ex Eruditorum Coetu, conciliavit plurimos. Quos inter e Slesvicenſibus haud prætereundi Marqu. Gudius, cæterorum omnium facile Princeps, Joel Langellottus, Archiater Ducalis, Ad. Olearius, Bibliothecæ Præfectus, Joach. Rachelius, Scholæ Moderator, & Pet. Axenius, JCtus, cæteris jam defunctis ſuperſtes; ex Hamburgenſibus, Mich. Kirſtenius, Mart. Fogelius & Vinc. Placcius, Gymnaſii Profeſſores; e Lubecenſibus, Henr. Bangertus ac Abrah. Hinckelmannus, Athenæi publici Rectores, & Achilles Daniel Leopoldus, JCtus, e Tonningenſibus denique (cum alios, qui diverſis in locis vixerunt, fuſe jam enu-

Digitized by Google

enumerare non liceat), Jac. Holſtius, doctrinæ majoris, quam famæ, Poliater. E Collegis tandem Kilonienſibus, Muſæum, Chriſt. Korholtum, Paulum Sperlingium & Chriſtoph. Franckium, Theologos, Ericum Mauritium, Sam. Rachelium & Sam. Reyherum, JCtos, Caſp. Marchium, Joh. Dan. Majorem & Joh. Nicol. Pechlinum, Medicos, & e Philoſophis Ad. Tribbechovium, præ cœteris æſtimabat, Kortholtiq; imprimis, Franckii, Mauritii, Marchii Hoſpitis, Pechlini (Convictoris ſui per annos complures ac Domeſtici), Tribbechovii, atque Georg. Ern. Heldbergii, Logices Ethicesq; Profeſſoris (cui Uxoris Soror erat nupta), familiari ac frequentiori delectabatur Conſvetudine.

XXI. Tot Amicorum, imo Cimbriæ totius atque Orbis Literati, Votis ſi Fata annuiſſent, diuturniore haud dubie lucis uſura Noſter eſſet gaviſus. Sed eadem, quæ tantam illi Gloriam Literariam, tantumque in Orbe Erudito nomen, conciliaverat, nimia pene in ſtudiis aſſiduitas Corpuſculi ejus Vires paulatim proſtravit, & καχεξία iſtud lethali afflictum exanime tandem reddidit. Haud parum iſtam auxit Invaletudinem Luctus, quo obitum Conjugis, M. Jun. An. 1687. ſibi ereptæ, proſequebatur, immodicus. Ab eo enim tempore cum langvore conflictatus eſt pene aſſiduo, qui in morbum An. 1690. degeneravit periculoſum, & lecto aliquamdiu ipſum affixit. Hoc ægre ſuperato, Medici cujusdam intempeſtivo ac præcipiti conſilio obſecutus, ad ACIDULAS, quarum ope vires ſe priſtinas ſperabat recuperaturum, Pyrmontanas Iter An. 1691. ſuſcepit inauſpicatum, ſpretis Amicorum, & hos inter Joh. Dan. Majoris, Medici itidem Experientiſſimi, cum indignatione & lacrymis iſtud diſſvadentis, precibus contrariis. Verum, uti æger illas adibat, ita tantum non exanimis relinquebat, &, cum, in reditu, Hamburgi fores Andreæ Leſeri, Mercatoris Literati ſibique amici, pulſaret, his illum vocibus compellabat extremis: *Unde alii Vitam, ego Mortem hauſi. Iba igitur Lubecam ad Socrum ocyus, ut domi ejus moriar. Valete o mei! Nunquam enim huc redire dabitur.* Lubecam delatus, paucis poſt diebus, triceſimo Julii A. C. 1691., æt. 53., Cachexia totius Corporis inſanabili, deceſſit. Exuviæ defuncti Monumento Socrus, Margaretæ Degingiæ, Sepulchrali, in Æde Lubecenſi Catharinæa, ante Chorum extracto, d. 5. Aug. funere illatæ ſunt ampliſſimo, quod, præter Aug. Pfeifferum, Eccleſiarum Lubecenſium Antiſtitem, & Enochum Svantenium, Scholæ Rectorem, aliosque in Civitate hac Amicos, plerique etiam Collegæ Kilonienſes ſuis decorarunt Epicediis (47.). Kilonii, in Profeſſione gemina Hiſtorico-Oratoria, Joh. Burchardus Majus, Pfortzenſis, eodem in Gymnaſio Marchionatus Badenſis Durlaceno antea functus munere, in Poetica autem Henr. Muhlius, Bremenſis, Auditor ipſius, Theologiam etiam ſimul, Linguasque Græcam & Orientales, docere paulo poſt juſſus, Succeſſor ei obtigit. XXII.

(47.) Leguntur illa in *Appendice Diſſertt. Acad. p. 127-137.*

Digitized by Google

XXII. Eccum habes, Lector Benevole, Hiſtoriam Vitæ atque Exceſſus DANIELIS GEORGII MORHOFII, Polyhiſtoris noſtrorum temporum plane eximii, compendioſam, quem uti Polymathiæ univerſæ, Sublimioris pariter atque Elegantioris, peritia inſigni excelluiſſe ſupra jam aſſeruimus, ita, haud temere, aut aſſentandi ſtudio, a nobis id eſſe factum brevi jam ſingularum utriusque partium, & Meritorum τοῦ Μακαρίτου in has plurimorum, Recenſu, oſtendemus. Theologiæ ſincerioris quam ſolida inſtructus fuerit ſcientia, vel ſolæ oſtendunt profundæ de rebus divinis Meditationes, in Carminibus ac Programmatis Sacris obviæ, non ſoli inhærentes Theoriæ, ſed Praxin etiam Chriſtianam, uti par eſt, ubique ſerio inculcantes. Inter Affecta ipſius, ſuo infra loco enumeranda, Commentaria & Schediasmata Argumenti Theologico-Philoſophici, Theologico-Hiſtorici ac Theologico-Politici, quæ molitus aliquando eſt, tibi ſe offerent complura. Sed conſilium de iſtis perficiendis maturiori ætate abjecit, tum quod ſacrum iſtud multorum aſſidue de Myſteriis litigandi Cacoethes, cujus vitio Theologia in Matæologiam non raro degenerat, averſaretur, tum ne πολυπραγμοσύνης, in meſſem alienam falcem immittentis, a Zelotis accuſaretur immodeſtioribus. Suos ergo in Doctrina Sacra profectus Vitæ ac Morum pietate exprimere, quam Scriptis ambitioſe oſtentare, maluit, Joh. Frid. Gronovium imitatus, Polyhiſtorem magni itidem nominis e Cimbria Batavicum, qui a Chriſtophoro Arnoldo, Theologo Noribergenſi, de Periocha Joſephi, quæ Jeſum Servatorem ſummis decorat laudibus, controverſa, rogatus ſententiam, ita An. 1651. illi reſpondit (48.): *De loco* τοῦ ἑλληνίζοντος Ἑβραίως *noli me in palæſtram iſtam vocare.* Τοῖς μαθοῦσι γράμματα *res expeditiſſima eſt. Sophiſtis non poteſt perſuaderi, qui ſtatim ad impietatem Bonis Viris objiciendam, & Grammaticos eſſe Theologiæ (quam iſti in Sophiſticen converterunt) ignaros, decurrunt. Hoc Scaligero, Caſaubono, Salmaſio, accidit. Itaque conſtitui anſas iſtas calumniaturis non dare, & Vita potius ac ſententiis pietatem, ac ſi quid in ſacris profeci, oſtendere, quam quæſtiones, quas ſui fori eſſe putant, tangendo oſtentare.*

XXIII. Juris eum Conſultisſimum fuiſſe nemo inficiabitur, qui illius potiſſimum ſtudio juvenem incubuiſſe, Praxi ejusdem in Palæſtra forenſi a Parente fuiſſe deſtinatum, Doctorisque Titulo mature ſatis reportato, Scholas, tam Roſtochii, quam Kilonii, Juridicas privatim ſubinde aperuiſſe, imo & de Morborum ac Silentii Jure Diatribas edidiſſe eruditas, integros autem, una cum Juris Romani Ἱστορουμένοις, promiſiſſe Commentarios, cognoverit. Medicinæ peritiam haud contemnendam, præter Schediaſma *de Morbis, eorumque Remediis*, Juridicum, modo laudatum, tot egregii, quibus Philoſophiam Naturalem, hujus Matrem, illuſtravit, Labores, Editi atque Inediti, Autori ſuo vindicant. Præ cæteris tamen ejus partibus, Chymiam, & imprimis qui-

 dem

(48.) in Epiſtola ad Arnoldum, quam in hujus *Teſtimonio Flaviano p.* 204. 205. invenies.

dem Arcaniorem illam χρυσοποιητικὴν, deperiit, cujus ſicut Junior, in *Epiſtola de transmutatione Metallorum*, egit Hyperaſpiſten; ita, accreſcente ætate, longe adhuc majori flagravit ſtudio, Operationibus etiam, ſi diutius vixiſſet, manum forſitan admoturus. Quod ab eo factum non eſſe, Joh. Ludov. Hannemannus, Collega, uti video, dolet (49.), cum *ſub tali fuerit natus conſtellatione, quæ felicem iſtis exitum promittat, ea preterea pietate, candore & amore in pauperes, qui beneficium hoc ipſi a Deo potuiſſent impetrare.* Verum iſtam Chymicorum Ἀστρομάντειαν, & vanas pollicitationes, parum moramur, nec diſſimulamus Nævum Morhofii, ex quo ſtudiis hiſce Hermeticis animum applicuit, in nimiam ac ſuperſtitioſam quandam prolapſi credulitatem, Chymicis pleriſque familiarem, cujus vitio Vir cætera Κριτικώτατος Narrationes de his rebus falſas aut incertas pro veris, Scriptaque iſtius argumenti ſpuria, Veteribus ſuppoſita, pro genuinis, juſto audacius ſubinde venditavit. Qua de re infra, ubi de *Epiſtola de Transmutatione Metallorum*, *Libroque Primo Polyhiſtoris Literarii*, erit dicendum, plura forte monebuntur.

XXIV. Inter Diſciplinas Philoſophicas, Metaphyſicam & Logicam haud quidem neglexit, ſed difficilibus tamen, quibus Scholaſticorum culpa hodie ſcatent, Nugis, facete a ſe in Poemate de Ente Rationis Satyrico exploſis, immorari Ingenio ſuo merito putavit indignum. Naturalem contra Philoſophiam ſumma excoluit atque illuſtravit diligentia, Eclecticum ubique agens, *nullius in Magiſtri verba jurare addictum*, ſed Veteres Recentioribus jungentem, & ex illorum Ratiociniis, horumque Experimentis, ſedulo ex Hiſtoria Philoſophica Novantiqua collectis, ac judicioſe inter ſe collatis, vero propiora ſolerter ſeligentem. Quod Inſtitutum perpetuo ei arriſiſſe, præter *Stentorem* ὑαλοκλάστην, ſive ingenioſum de Vitro, certo vocis humanæ ſono diſrupto, Commentarium (peritiæ etiam ipſius Diſciplinarum Mathematicarum, Muſicæ imprimis & Acuſticæ, Teſtem omni exceptione majorem), quas *de Sole Igneo*, *Metallorum Transmutatione & Senſuum Paradoxis*, publicavit, Diatribæ oſtendunt, & *Hiſtoria* integra *Naturalis* Bipartita, luculentius confirmabit. Nec minus de Practica illum Philoſophia bene eſſe meritum, licet nihil propemodum hujus Argumenti a ſuperſtite, præter prima *Theologiæ Gentilis Politicæ* lineamenta, ſit editum, patebit, ſi, quæ *de Heroibus*, *Bono Viro*, *Fatoque Politico*, una cum *Polyhiſtore & Polypragmone Civili*, eſt pollicitus, aut in Tacitum jam olim commentatus, ultimam Autoris ſui manum ſunt experta, & in lucem proferri poterunt.

XXV. E Linguis, Hebræam eum Stettini jam familiarem ſibi reddidiſſe, ſupra eſt monitum. Græcæ (qua Carmina etiam ſubinde haud infeliciter exaravit) Cognitione paucis, Latinæ autem (cujus dictionis puræ atque Urbanæ genium quam accurate perſpexerit, vel ſolus *de Patavinitate Liviana* Commenta-

(49.) *in Ovo Hermetico-Paracelſico, ſive Tr. de Auro p. 283.*

Digitized by Google

mentarius teſtabitur) peritia interiori nemini coævorum fuit ſecundus. Quid quod primus ferme veras utriusque in Germanica Veteri veſtigavit Origines, in Scripto, cujus jacturam merito dolemus, *de Linguarum Græcæ ac Latinæ Novitate*, ſi diutius vixiſſet, detegendas. Specimen iſtius, uti & *Originum*, quas expectari a ſe itidem juſſit, *Germanicarum*, perquam luculentum exhibet Commentarius *de Lingva & Poeſi Germanorum* Germanicus, An. 1682. juris factus publici. Equo etiam, quantum Vernaculæ ſibi Teutonum Lingvæ ornandæ atque illuſtrandæ ſtudium impenderit, nec minus, quantam Belgicæ, Anglicæ (cujus notitia etiam Tyrones Academicos Kilonii aliquoties imbuit), Danicæ, Svedicæ, Gallicæ, Italicæ, & aliarum Europæarum Vulgarium, peritiam ſibi comparaverit, perſpicies. Quantus Rhetor fuerit, Opuſcula *de Arguta & Copioſa Dictione*, *ſcribendisque Epiſtolis*, Poſthuma, etſi limam nondum & manum experta ultimam, una cum aliis hujus generis etiamnum ἀνεκδότοις; Quantus autem Orator ac Poeta, *Orationum* & *Programmatum* Academicorum, nec non *Carminum* Latinorum atque Germanicorum, integra, quæ in luce publica verſantur, & applauſum Eruditorum omnium meruerunt unanimem, Syntagmata, ſuis jam §. 15. ornata laudibus, ſatis ſuperque evincunt.

XXVI. In Hiſtoria tandem, quam publice Kilonii docuit, & Re Antiquaria, verſatiſſimum Polyhiſtorem noſtrum fuiſſe, Schediaſmata, quæ de *Theologia Politica*, *Novo Anno*, *ejusque Ritibus*, *ac Principe Medico*, evulgavit, paucula quidem, ſed eximia, Lectoribus ſuis facile perſuadebunt, & ut *Hiſtoriæ Cimbricæ*, *Myſterii Septentrionis*, cæterorumque affectorum, jacturam eo vehementius doleant, eosdem incitabunt. Nullo tamen Noſter Ingenii Monumento Doctrinam ſuam multiplicem, inſignemque ſimul judicii accurationem, Orbi Literato magis approbavit, quam poſtremo omnium, *Polyhiſtore* ſcilicet triplici, *Literario*, *Philoſophico & Practico*. Quo non ſolum Hiſtoriam, cujus ſcientiſſimus erat, Literariam pene univerſam perſequi, ſed ſuas etiam de omni Literarum genere Obſervationes, ac Judicia de Scriptoribus Lingvarum, Scientiarum & Artium ſingularum, ἐξοχωτέροις, e Lectionibus 30. Annorum Academicis, cæterisque Laboribus, quos abſolvi a ſe non poſſe prævidebat, Affectis, exhibere, eſt aggreſſus. Quod Opus, Pandectarum titulo dignum Panſophicarum, etſi Partis tantum Primæ, ſive *Polyhiſtoris Literarii*, tres Libri priores, qui ſoli manum Autoris ſui ultimam, mortis immaturæ cæteris ſubtractam violentia, ſunt experti, hactenus prodierunt, adeo tamen Eruditis ferme omnibus, ceu Phidiæ quoddam Signum, placuit, ut reliquorum, e Schedis defuncti & Acroaſibus Academicis, tumultuariis licet, & minus perfectis atque accuratis, Editionem flagitare, per aliquot jam luſtra, non ceſſaverint. Quibus illorum Votis quatenus jam ſatisfiat, infra, in *Polyhiſtoris* hujus Hiſtoria, fuſius exponetur.

XXVII. Sed erunt forſan, qui hactenus a nobis de Eruditione Morhofii, in omni Literarum genere, multiplici & præclara, ad Titulum Veri Polyhiſtoris ei vindicandum, in medium allata, aliorum ævi noſtri Polyhiſtorum ac Hominum Eruditorum Suffragiis, Elogiisque eidem pasſim tributis, ut fidem eo facilius mereantur, deſiderent confirmari. Horum Votis, licet a CASP. THURMANNO, JCto erudito, & Morhofii ipſius laudes (50.) merito, in Sylloge Elogiorum *τῦ Μακαρίτυ*, §. 4. jam commendata, aliquatenus iis ſit ſatisfactum, morem lubentes geremus, præſertim cum juſto pauciora ſint, quæ ille congesſit, & pleraque nobismet etiam obſervata. Nec tamen omnia promiſcue, ex Analectis noſtris, copiam Judiciorum iſtiusmodi Honorificorum ſuppeditantibus ingentem, huc transſcribemus, ſed potiora tantum; & a Scriptoribus ſingularum ferme Europæ cultioris gentium *ἐξοχωτέροις*, aut famam ſaltem aliquam doctrina haud vulgari jam aſſecutis; profecta, cæteros obſcuriores haud morati, brevitatis ſtudio, ſeligemus.

XXVIII. Agmen ducant ITALI, & hos inter, Jeſuitæ duo Romani, doctrina multiplici, Sacra atque Profana, nomen jamdudum celebre ubique terrarum conſecuti. Alter horum, ATHANASIUS KIRCHERUS, gente Germanus, in *Phonurgia Nova*, A. 1673. edita, *Virum Eruditum*, alter autem DANIEL BARTOLUS, Ferrarienſis, *in Libro de Sono & Tremoribus Harmonicis*, Sermone Italico Bononiæ A. 1681. excuſo (51.), *Autorem Doctum*, Morhofium noſtrum ſalutat. Loca utriusque integra §. 63., in *Epiſtola de Scypho Vitreo ſono Vocis humanæ diſrupto*, honorifice ab ipſis allegatæ, Hiſtoria, *αὐτολέξει* recitabuntur. Accedat his tertius BENEDICTUS BACCHINUS, Caſinenſis, ex Ducis Mutinenſis Hiſtoriographo Theologiæ in Acad. Bononienſi A. 1693. factus Profesſor, qui, in Ephemeridibus ſuis Literariis Anni 1692. Parmenſibus, Italice exaratis (52.), Epiſtolæ Viri Illuſtris, Godfr. Gvilh. Leibnitii ad Ant. Magliabecchium Excerpta, &, in iſtis, hoc de Morhofio, ejusque *Polyhiſtore*, Judicium exhibet, ab Achille Daniele Leopoldo, JCto Lubecenſi eximio, mihi communicatum: *Havendo il Sig. Magliabechi, con ſue Lettere al ſolito dottiſſime, relevato alcuni ſbagli preſi dal Morhofio nel ſuo Poliſtore, il Sig. Leibnitio gli accorda proceduti dell' imperfetta notitia delle coſe, e delle Lingue ad' eſſo eſtranee, quantumque foſſe il Morhofio huomo di gran lettione, di vaſta eruditione, Poeta egregio e Filoſofo buono, eſſa deſiderabili il vedere aſcita la continuatione dell' opera ſodetta, un Tomo di cui manoſcritto ſi dice in iſtato da uſcit poſthumo alla luce.*

XXIX. Italos GALLI ſequantur. E quibus AUTOR *Continuationis Europæ modernæ* (Suite de l' Europe Vivent), quæ Genevæ A. 1671. prodiit, ANONYMUS, in Profesſorum Academiæ Kilonienſis *ἐξοχωτέρων* Recenſu (53.), ſe-

(50.) *Lib. I. Polyhiſt. Lit., c. 18., p. 211.* (51.) *Tract. III., c. 8.* (52.) *pag. 67.*

(53.), ſequenti Noſtrum dignatus eſt Elogio: *G. D. Morhof, Profeſſeur en Philoſophie, outre ſa profonde Erudition, eſt admirable dans la Poeſie, & pour le beau fair de il, & pour la netteté de l'expresſion.* ÆGID. MENAGIUS, Vatum Galliæ modernorum Celeberrimus, Poemata Morhofiana tanta proſecutus eſt admiratione, ut Poetarum eum Germaniæ Principem (*Le Premier Poete de l'Allemagne*), in *Anti-Bailleto* ſuo (54.), appellare non dubitaverit. Nec minus honorificum eſt HENR. BASNAGII, JCti πολυμαθεςάτȣ, ob religionem patria extorris, in Diario Gallico Anni 1688. Literario (*l'Hiſtoire des Ouvrages des Sçavans*), de Scriptis Noſtri omnibus Judicium (55.), quæ ſuo ille Idiomate vocat *Ouvrages remplis d'une Literature, ſi agreable, & ſi curieuſe.*

XXX. Inter BATAVOS, JANUS BROUKHUSIUS, Vates & Elegiarum præſertim Artifex cultiſſimus, cum Anno ſuperiori (1701.) Sebaſt. Kortholto, Viro Clariſſimo, de Profeſſione Academiæ Kilonienſis gratularetur Poetica, a Morhofio antehac ornata, ſequenti Prædeceſſorem hunc ipſius celebravit Diſticho:

Scilicet hic Ingens quondam Morhoſius orſis
Ingenii cæpit promere ditis opes.

THOMAS CREENIUS, Philologus, quem Germania Belgio largita eſt Fœderato, plurimæ lectionis Doctiſſimus, in *Animadverſionibus* ſuis, quarum lectione haud parum delector, *Philologicis ac Hiſtoricis*, *Virum* eundem ſalutat (56.), *Eruditiſſimum, harumque rerum* (ad Hiſtoriam ſpectantium Literariam) *apprime prudentem*, ac (57.), *Polyhiſtorem Celeberrimum*; PETRUS vero RABUS, cui Batavi Ephemeridas debent Literarias, patrio ſcriptas Idiomate (58.), **Eenen Hoofdmann van't gilde der Boockwijzen.**

XXXI. Nec minus Dotes Ingenii Morhofiani eximias, & Venæ imprimis Poeticæ præſtantiam, Noſter admiratus eſt Septentrio. Teſtem e DANIS allego Cenſorem Poetarum, quos inter ipſe eminuit, dexterrimum, OLAUM BORRICHIUM, ita (59.), de Noſtri Latinis judicantem Poematis: *D. G. Morhofii Poemata ipſa Gratiæ finxiſſe videntur, ita, in omni Carminum genere, in omni argumento, lecta ei dictio eſt, ſubtile judicium, inaffectata jucunditas, clauſulæ argutiſſimæ. Quam fœcundam & verſatilem venam declaravit in Pontici & Accæ nuptiis? Sed &, ſi Autoſchediasmata conſulantur, ſi Miſcellanea Poetica, Veneres, Funera, Epigrammata, ubique cura, nitor, lepos & beata ubertas occurrunt.* Germanica JOH. OLAVIUS, Parochus in Jutia Randruſienſis, Poeta & ipſe venuſtisſimus, in Elegia de Poetis ſingularum gentium Vernaculis potioribus, quam Petri Syvii *Grammaticæ* A. 1685. præmiſit *Danica*, verſu hoc commendavit Pentametro:

Morhofii purgat Muſa beata Stiam.

OTTO-

(53.) *p.* 498. (54.) *Tom. II., p.* 71. (55.) *M. Jun. A.* 1688., *p.* 158. (56.) *P. I., c.* 1., *p.* 9. (57.) *P. II., c.* 1., *p.* 18. (58.) *in Bibliotheca Europaa* (**dem Boeckzaal van Europa**), Batavice edita, *M. Sept. & Oct. A.* 1699., *p.* 252. (59.) *Diſſ. IV. de Poetis Latinis*, §. 163., *p.* 133.

OTTONI SPERLINGIO Juniori, ICto multiplici doctrina conſpicuo, & Auguſtiſſimi Danorum Regis Conſiliario, in Opere, (quod beneficio Autoris penes me habui) de *Fœminis doctis ἀνεκδότῳ*, ſed luce publica digniſſimo (60.), *Princeps fere* audit *Seculi noſtri Poeta*; FRID. ROSTGARDO autem, Archivi Regii Ephoro (61.), *Celeberrimus Academiæ Kilonienſis Polyhiſtor*;

XXXII. E SVECIS, LAUR. NORMANNUS, Theologus Academiæ Upſalienſis πολυμαθέστατος, in Epiſt. ad Sam. Reyherum de Noſtri Obitu falſo credito, M. Apr. A. 1683. ſcripta (62.), Virum eum ſalutat, cujus *Famæ celebritas, pulcherrimis elegantiſſimi Ingenii monumentis, maxime Poeticis, dudum parta, quo inpoſterum aſſurgeret, vix habebat, & qui ſolida certaque nominis immortalitate vivus valensque fruebatur*; in Carmine autem, quo *Hebraiſmum* Matthiæ Waſmuthi *Reſtitutum* celebravit, Panegyrico, Holmiæ A. 1673. edito, *Muſam* ejusdem *Phœbeæ* judicat eſſe *proximam*. Collegæ Normanni, JOH. BILBERGIO, Mathematico inſigni (63.), *Vir* itidem audit *Celeberrimus*, & *verum Seculi ornamentum*.

XXXIII. BORUSSORUM de Morhofio Judicium exponant MART. KEMPIUS, Bibliothecæ olim Academicæ Regiomontanæ Præfectus (64.), *Elegantiſſimum Oratorem & Poetam*, SAMUEL SCHELGVIGIUS, Profeſſor Gymnaſii Gedanenſis Theologus (65.), *Virum ſummum, & jam pridem Orbis Eruditi admirationem meritum*, ac CHRISTOPH. BEHRIUS, ejusdem Gymnaſii Rhetor (66.), *Virum Incomparabilem*, eum appellantes. LIVONORUM autem HENNINGUS WITTENIUS, Athenæi patrii Rigenſis Profeſſor, ſcriptis compluribus de Hiſtoria Literaria Recentiori non male meritus, a quo in *Decadis III. Memoriæ Philoſophorum Renovatæ*, ipſius An. 1677. inſcriptæ Nomini, Frontiſpicio, *ICtus exactiſſimus, Vir Virtute, prudentia, pietate, Myſteriorum Naturæ maximorum penitiori ſcientia, perquam inclytus, Seculi Ornamentum, Poetarum Princeps, Svaviſſimum omnis Eruditionis Delicium, Amoeniorumque Literarum Aſſertor ac Vindex ſtrenuus*, alibi autem (67.) *Polyhiſtor Ingenioſiſſimus*, vocatur.

XXXIV. GERMANIAM Noſter Matrem agnovit, &, Scriptis ſuis ac Laboribus omnis generis Literariis, a Contemptu Exterorum ſuperciliofo, cum paucis aliis, vindicavit, magis etiam vindicaturus, ſi, quam toties promiſit, *de Meritis Germanorum in Literas* Commentationem perficere, lucique ſiſtere publicæ, per fata ipſi licuiſſet. Quis ergo miretur, longe eum plures quam alibi & propemodum innumeros, ſuorum hic in Literas Meritorum

(60.) *num.* 195. (61.) *in Præf. Deliciarum Poetarum Danicorum.* (62.) Ejus Fragmentum Continuator Vitæ Morhofii huic, *in Append. Diſſertt. Acad. p.* 44. 45., inſeruit (63) *in Aphoriſmis Miſcellaneis*, Upſaliæ A. 1688. editis (quos Thurmannus *in Elog. Morh. p.* 52. allegat), *p.* 4. (64.) *in Tr. de Oſculis p.* 913. (65.) *in Programmate Joh. Pet. Titii, Eloqu. Profeſſoris, A.* 1689. *conſecrato Exequiis.* (66.) *in Programmate Profeſſionis ſuæ Auſpicali, A.* 1688. *publicato.* (67.) *in Præfat. Tomi I. Diarii Biograph. Sec. XVII.*

Digitized by Google

rum Præcones, Dotiumque Ingenii Admiratores, inveniſſe? Nos, inſtituti memores, potiores ſeligemus, primumque hos inter locum tribuemus ACTORUM ORBIS ERUDITI, quæ Lipſiæ, per quatuor jam Luſtra, quotannis prodiere, COLLECTORIBUS celeberrimis. Ab his, *M. Sept. A. 1682.* (68.) Vir vocatur *Doctiſſimus, Germanicorum, Latinorum Græcorumque Carminum venuſtate nulli* Poetarum *ſecundus*, M. Majo autem A. 1683. (69.) in *Stentoris* Ταλοκλάςε Recenſu, verbis extollitur ſequentibus: *Inter ævi hujus Panepiſtemonas referendus vel maxime venit D. G. Morhoſius,* Profeſſor *Academiæ Kilonienſis, celeberrime jamdudum florens. Neque enim intra Themidis, cujus ſumma Axiomata jamdudum obtinuit, ſeſe continere poteſt cancellos, quin libero & excelſo animo per latiſſimos ſcientiarum lingvarumque omnium campos fertur,* Poeſeos *quippe & Eloquentiæ, quas publice profitetur, Antiquitatis item omnis, atque uti* Philoſophiæ *univerſæ, ita Naturæ imprimis Arcanorum, & olim & recens inventorum, conſultiſſimus.* Quibus, ſub finem Recenſus iſtius, hæc adduntur: *Sed Autorem inſpicere ipſum pretium erit operæ. Is enim, uti Cornu Copiæ quoddam eſt Eruditionum non trivialium, ita legentes quoque ſic delectabit, ut ardentiſſimum in ipſis reliquorum Ingenii fœtuum, quos affectos perfectosque domi fovet, deſiderium accendat.* M. Aug. A. 1686. (70.), *Præfulgidum* ab iisdem *Academiæ Chriſtian Albertinæ Lumen* eſt appellatus, &, biennio poſt, M. Oct. A. 1688. (71.), in Summorum Capitum P*artis* Po*lyſtiſtoris Literarii prioris* Enarratione, hoc mactatus Elogio: *Hanc Eruditionis partem, quæ omnes omnium Scientiarum ac Artium Scriptores ſcrutatur & explorat, commonſtrare ſatagit doctiſſimus & in omni literarum ac diſciplinarum genere probe verſatus Autor; qui, cum nihil ferme ignoret, infinitos Libros legerit, & res omnes mente complexus de iisdem eleganter & ornate ſcribere valeat, uni quaſi Syſtemati univerſæ Eruditionis Apparatum includere, &, ſub* Polyhiſtoris *Elogio, omnem ſcientiarum complexum, aut* Polymathiam, *exhibere, inſtituit. - - Quam provinciam quin Vir omnigena eruditione inſtructus inſigniter exornaturus, & vaſtum licet argumentum, pro doctrina, qua ingenti valet, digne executurus ſit, dubitare nos non ſinunt, quos jam dedit, priores duo Libri.*

XXXV. A. 1691., M. Sept. (72.), Mors ejus Literatis hiſce verbis eſt annunciata: *Diſſimulare non poſſumus Celeberrimi, & ſæpius nobis in his Actis ex merito laudati* Polyhiſtoris, *lugendum univerſo Orbi Literato obitum, quippe qui Lubecæ, d. 30. M. Julii proximi, ex diuturno langvore & Cachexia, A. æt. 55., expiravit.* A. 1697., M. Jun. (73.) ſequens de Poematis ipſius, ac Autore ſimul illorum, Judicium legitur honorificum: *Inter cæteras feliciſſimi Ingenii Morhoſiani dotes, quibus Vir Doctiſſimus rem Literariam ornavit, &, præclaris variisque editis Ingenii induſtriæq; Monumentis, æternam nominis famam ſibi acquiſivit, non poſtrema fuit Carminis pangendi, & ſcientia, & facultas. Rei quidem* Poeticæ *quæ fuerit in eo ſcientia, quamque recondita divinæ hujus Artis cognitio, ex eruditiſſimo ejus de Germanorum Lingva*

(68.) *p.* 271. (69.) *p.* 194. 197. (70.) *p.* 418. (71.) *p.* 564. 565. (72.) *p.* 448. (73.) *p.* 261.

& Poeſi diſcimus Commentario. Quæ vero polluerit carminis etiam ſcribendi facultate, & quam dextrum in hac ſenſerit Apollinem, argumento eſſe poterant, cum Germanica Carmina, memorato Libro ſubnexa, tum Latina cumprimis longe plurima diverſis temporibus ab eo compoſita atque edita Poemata, *nunc ab Hæredibus optimo conſilio in unum Corpus collecta.* A. 1698., M. Jul. (74.), *Orationum* ejus, junctim editarum, Recenſus ita inchoatur: *Qui dicendi artes, legesque Carminis, magna, dum viveret, laude profeſſus eſt, D. G. Morhofius, æternum Kilonienſis Academiæ Ornamentum, idem & Oratoris, &* Poeta, *nomen decusque raro exemplo egregie ſuſtinuit; quod nec Ciceroni, nec Virgilio, contigiſſe ſcimus &c.* Anno tandem 1699., M. Jul. (75.), ubi Voluminis *Diſſertationum* ſiſtitur σκιαγραφία, Elogium hoc plauſibile, cum Autore illis commune, obſervabis: *Qui toti Erudito Orbi invidendis Ingenii Monumentis dudum innotuit, Vir Celeberrimus, D. G. Morhofius, Diſſertationibus quoque Academicis, exquitiſſimis iis, & admodum ſolerter elaboratis, famam haud mediocrem aſſecutus eſt.*

XXXVI. Lipſienſibus ſubjungimus Scriptores reliquos Literariarum, quæ Germanico in Germania prodierunt Idiomate, Ephemeridum ἐξοχωτέρως. Hos inter, CHRISTIANUS THOMASIUS, JCtus novellæ Academiæ Saxo-Halenſis Celeberrimus, cujus παῤῥησία in Cenſuris Literariis ἀπροσωπόληπτος, & adulari neſcia, nemini non innotuit, Morhofium, in *Cogitatis*, quibus Libros varios recenſuit, *Menſtruis Jocoſeriis* (76.) *Virum* ſalutavit *Doctum, multæque lectionis* (Einen gelahrten und vielbeleſenen Mann) / imo *admirandam* agnovit (77.) ejus eſſe *Eruditionem*, & ſingulis Germaniæ Academiis Morhofium aliquem exoptavit, a quo ſolidioris doctrinæ, veræque πολυμαθείας, Studia in iis reſuſcitentur. WILHELMI ERNESTI TENZELII, Ducum Saxonicorum Hiſtoriographi, Scriptoris πολλῶν ἄλλων, ob variam atque reconditam Eruditionem, ἀντάξιε (cui alibi etiam (78.) Noſter *Lumen* audit *Academiæ Kilonienſis Clariſſimum*), *Dialogi Menſtrui de Libris Recentioribus Vernaculi* plurimis, & admodum luculentis, Polyhiſtorem hunc Cimbricum paſſim ornant Elogiis. Recenſu P*olyhiſtoris* ejus *Literarii* illos A. 1689. eſt exorſus, Noſtrumque, ad ſcribendum Syſtema Hiſtoriæ Literariæ, præ aliis omnibus eſſe idoneum, dotibusque neceſſariis univerſis, Ingenio ſc., Judicio & Doctrina, inſtructiſſimum, ad Orbis Literati totius conſenſum provocans, judicavit (79.), ſub finem vero Anni ejusdem (80.) *Virum* ſalutavit P*ræſtantem, quem non Germani ſolum, ſed & Galli, Angli & Batavi, certatim venerantur.* A. 1690., M. Dec. (81.), unum eum ſibi inſtar omnium Academiæ Kilonienſis Profeſſorum eſſe eſt profeſſus, & A. ſequ. 1691., M. Apr. (82.), peculiarem ipſi optavit addici Bibliopolam, cura ſumptuque ſuo ſola illius Scripta ἀνέκδοτα atque Affecta luci expo-

(74.) *p.* 329. (75.) *p.* 289. (76.) *M. Nov. A.* 1689., *p.* 968. (77.) *M. Aug. A.* 1688., *p.* 275. 288. (78.) in *Præfat. Judiciorum de Symbolo Athanaſiano*, A. 1687. editorum. (79.) *M. Jan. A.* 1689. *p.* 10. (80.) *M. Dec.*, *p.* 1277. (81.) *p.* 1139. (82.) *p.* 307.

expoſiturum publicæ. M. Sept. ejusdem Anni 1691. prolixus admodum eſt in obitu ejus deplorando, & Dotibus Meritisque defuncti in Acad. Cimbricam, totamque Remp. Literariam, fuſe, Epicedii Muhliani ductu, celebratis, Voto Editionis Poſthumorum ejusdem ſerio Digreſſioni huic finem imponit (83.) Menſe Februario Anni 1692. (84.) Virtutes illius deprædicat Homileticas, ipſumque, Virum licet extra controverſiam πολυμαθέςατον, nihilo tamen minus, Gerh. Joh. Voſſii & Herm. Conringii prementem veſtigia, ab omni faſtu atque arrogantia fuiſſe alieniſſimum, &, in converſatione, cum Doctisſimis pariter ac ſemidoctis, affabilem & humanum, obſervat. Plura eorundem Dialogorum loca coacervare ſuperſedeo. Clar. ECCARDUS tandem (id enim Scriptoris hujus Ἀνωνύμε Doctisſimi verum eſſe Cognomen perhibent), Menſtrua Librorum Recentiorum Excerpta, Hannoverana, Illuſtris Leibnitii, ante biennium, concinnare aggreſſus auſpiciis, quanti Morhofiana omnia faciat, ſatis ſuperque oſtendit, dum Voto ſuo Editionis Reliquiarum Polyhiſtoris ſequentia ſubjunxit, Latine a nobis translata (85.): *Quæcunque e Calamo Doctiſſimi profluxere Morhofii, imperfecta licet ſint, non poſſunt tamen non erudita eſſe atque utilia.*

XXXVII. E Ducatu Brunsvicenſi Teſtes πολυμαθείας Morhofianæ; præter Muſagetam (quem modo laudabamus, cujusque de Noſtro Judicium §. 28. jam eſt exhibitum) illius, ac Germaniæ reliquæ, Incomparabilem, GOTHOFREDUM GUILH. LEIBNITIUM, allegamus Polyhiſtoras duos Academiæ Juliæ Inclytos, JOH. ANDR. SCHMIDIUM, Theologum, & HENRICUM MEIBOMIUM, Medicum, utrumque magni merito ſuo nominis. Quorum prior *Splendidiſſimum Orbis Literarii Sidus* (86.), *& Magnum Polyhiſtorem* (87.), poſterior autem *Eruditi Orbis & Amicitiæ ſuæ Decus* (88.), *Poetamque inſignem, & varia Eruditione conſpicuum* (89.), τὸν Μακαρίτην appellare non dubitavit.

XXXVIII. Quanta in Ducatu Megapolitano, & Academia Roſtochienſi, quibus prima Famæ ſuæ Noſter auſpicia debuit atque incrementa, de illius, admodum adhuc Juvenis, Ingenio ac Doctrina fuerit Expectatio, præter ANDR. TSCHERNINGII, Anteceſſoris, Choliambos *Diſputationi de Jure Morborum*, A. æt. 19. publicatæ, adjectos (90.), Programma docet LAUR. BODOCKII, Rhetoris Academici, quo publicam Poematis in Guſtavi Adolphi, Principis ſui, Natalem ab eo conditi, recitationem A. 1660. indixit (91.). In iſto enim *Juvenis* appellatur *indolis inſignis, egregiæ eruditionis, magnæ ſpei, atque exaggeratæ virtutis & doctrinæ, gloriam Virorum, qui Monumen-*

(83.) p. 801-808. (84.) p. 233. (85.) im monathlichen Auszuge aus allerhand Büchern, *M. Majo A.* 1701., *p.* 60. (86.) *in Diſſ. de Muris Hierichuntis collapſis p.* 23. (87.) *in Diſſ. de Pſeudo-Novo Teſtamento p.* 6. (88.) *in Præfat. Additamentorum ad V. H. Vogleri Introduct. in Notit. Bon. Scriptorum, p.* 122. (89.) *in iisdem Addit. p.* 186. (90.) V. eos in *Append. Diſſert. Acad.* Morhofii *p.* 62. 63. (91.) *ibid. p.* 63. 64. 65.

ta Ingenii & Doctrinæ per Orbem Literatum diſſeminarunt, Deo Auſpice, æquaturus. Quanto Vena ejus Poetica ibidem fuerit in pretio, AUG. VARENII, Theologi Roſtochienſis, oſtendit Judicium juſto benignius (92.), quod, *Maronem* a Morhofio *ingenio cantuque ſuperari*, audacter contendit. Oſtendunt JOSUÆ ARNDII, Aulæ Güſtrovienſis Proteccleſiaſtæ, Elegi, tum illi, quibus de Magiſtri titulo An. 1660. ei eſt gratulatus, Diſticho (93.) Noſtrum compellantes ſequenti:

Nam, poſt quæſitas HeinsI Grotiique Camænas,
Dignior ingenio non erat Urna tuo;

tum Nuptiales, in quibus hoc celebratur Tetraſticho (94.):

Ille ſolet Tiberia quiddam teſtudine majus,
Et canere ad Grajos Carmina docta ſonos.
Ille movet, quicquid Germania poſſidet artis,
Et palmam Batavis reddidit ambiguam.

Nec minoris eum a modernis Roſeti Varniaci Profeſſoribus fieri, vel ſolus teſtimonio ſuo evincet JOH. FECHTIUS, Theologus illius Primarius, a quo, in *Præfatione Hiſtoriæ Univerſalis* Joh. Henr. Boecleri (95.), *Polyhiſtor* ſalutatur *Admirabilis*.

XXXIX. In Superiori Saxonia, e Scholæ Leucoreæ Profeſſoribus, GEORG. CASP. KIRCHMAIERUS, Rhetor Seniorque Academicus, *Virum* eum appellavit *ingenii admirandi, ad Phyſin & Poëſin maxime ornandam perideneum* (96.), *Virum ad ingenioſa & recondita ſcrutanda natum, cujusque nihil inacceſſum eſt ingenio* (97.), ac *Vatem, cui principem locum* Pater *Phœbus inter Seculi noſtri dedit* Poetas (98.) E Novellæ Academiæ Saxo Halenſis Luminibus, plures Morhofianorum in Literas Meritorum allegari merentur Admiratores, VITUS LUDOV. SECKENDORFIUS ſcilicet, primus ejus Cancellarius, & Decus Nobilitatis Eruditæ Æternum, cui (99.) Noſter *Vir* audit *merito ſuo longe ſibi chariſſimus & æſtimatiſſimus, in quo habet Germania, quo Genti noſtræ gloriam omnigenæ & exquiſitæ Eruditionis, qua ingenii viribus & indefeſſo ſtudio eniti licet, aſſerat*; SAM. item STRYKIUS, ICtus (100.), *Virum meritis in rem Literariam Illuſtrem*, FRID. HOFMANNUS, Medicus (1.), *Virum ſupra Seculi genium doctum*, & CHRISTOPHORUS CELLARIUS, Philologus excellens (2.), *Decus Academiæ Kilonienſis inſigne*, eundem ſalutantes.

XL. Sed dudum nos in Tempe ſua revocat Miſnia, hujusque Ocellus

(92.) *in Epithalamio, A.* 1671. *ſcripto. V. Append. cit. p.* 96. (93.) *in ead. Append. p.* 69. (94.) *ibid. p.* 95. (95.) *p.* 10. *apud Thurmannum in Elog. Morh. p.* 51. (96.) *in Ep. de Noctiluca conſtante p.* 20. (97.) *in Comm. de Phosphoris, Natura Lucis & Igne, p.* 31. & 69. (98.) in Jambis ad Morhofium, in *Appendice Poematum* hujus *Latinorum Adoptiva p.* 938. obviis. (99.) *in Comm. Hiſt. de Lutheraniſmo, L.* 3., *Sect.* 21., §. 84. (100.) *in Præfat. Biblioth. Academica Caſp. Thurmanni.* (1.) *in Exerc. de Cinnabari Antimonii, c.* 6., *p.* 25. (2.) *Programm.* 50., *p.* 357.

lus, Lipſia, Morhofianum nomen jampridem venerari aſſveta. Sub primum mox in Athenas Cimbricas Adventum, naſcenti ejus famæ FRID. RAPPOLTUS, Poeta ac poſt Theologus Philureæ eximius, applauſum ſuum, tum aliis Epigrammatis compluribus, tum ſequenti teſtatus eſt Tetraſticho:

Principis Auſpiciis Parnaſſus in æthera ſurgit:
Carmine Morhofi perſonat ille gravi.
Pace tua liceat mihi dicere, maxime Princeps:
Parnaſſi Vates alter Apollo tui eſt.

Gener Rappolti non degener, & in Poetica Profeſſione Succeſſor, JOACH. FELLERUS, in Poemate, quo Magiſtrorum Promotionem, Lipſiæ A. 1673. factam, celebravit, Heroico, Morhofium Virum ſalutavit,

Quem noſtra Aureolum mirantur Secula Phœbum;

in Poemate *de Brabeis Philoſophicis* ſimili, AN. 1691. edito (3.), *Aſtrum Poli Arctoi rutilum, Polyhiſtorem magnum*, &

Nobile Depoſitum Cœli, quo Cimbria gaudet,
Quique hodie cluit Aonio Pan magnus in Orbe,

alibi autem (4.), *Polyhiſtorem Kilonienſem incomparabilem.* Noviſſime etiam *Orationi de Auro* Morhofianæ, Lipſiæ A. 1690., auſpiciis Carpzovianis, recuſæ, Epigramma ad Autorem ſubjecit, in quo *Polyhiſtor* is vocatur *maximus & ſine pari, Svadaque Cimbrica*, & in ultimo tandem Diſticho hac compellatur προσφωνήσει:

Nec mirum, docti cum ſis Sol Aureus Orbis,
Aurum ſi promas efficiasque merum.

Par Meritis ipſius pretium ſtatuit AD. RECHENBERGIUS, etiamnum Lipſiæ ſuperſtes, qui non in aliis ſolum Scriptis *Summum Polyhiſtorem* (5.), *Polyhiſtorem Excellentiſſimum* (6.), *Virumque longe doctiſſimum, & nunquam ſine laude nominandum* (7.), appellat, ſed & in Jambis, quos Henr. Muhlii Honoribus dicavit Philoſophicis, ita alloquitur (8.):

Salve erudita, quæ ſub Axe Cimbrico
Hodieque floret, Gentis illuſtre o Decus.

Ultimum inter Lipſienſes locum occupet, qui primum merebatur, FRID. BENED. CARPZOVIUS, Inclytus ille ætatis noſtræ Peireſcius, in Germania redivivus, omniumque vere eruditorum, ac hos inter, Morhofii imprimis, amantiſſimus, cujus obitum, in Literis ad me Non. Oct. A. 1691. exaratis, hiſce verbis deploravit: *Morhofium, Virum Doctiſſimum, Cimbriæ ſubtractum eſſe morte inopinata, nemo non dolet Literis bene cupiens.*

(D) 3 XLI. Ex

(3.) *p. 2. 30. & 42.* (4.) *in Præf. ſcil. ad Tobiæ Richteri Metaphraſin German. Meditationum Sacrarum Joh. Gerhardi, Metrice A. 1690. evulgatam, & in Or. de Fratribus Kalendariis p. 19.* (5.) *in Præf. Obſtetricis Animorum Edm. Richerii.* (6.) *in Lib de Studiis Academicis, Sect. II., c. 1., p. 15. 16.* (7.) *ibid. p. 98.* (8.) V. *Append. Diſſertt. Acad. Morhofii p. 46.*

Digitized by Google

XLI. Ex Haſſia prodeant Profeſſores duo Academiæ Gieſſenæ Celeberrimi, JOH. NICOL. HERTIUS, JCtus, cui Morhofius *Summus* audit *temporibus noſtris Poeta* (9.), & MICH. BERNH. VALENTINUS, Medicus, a quo, in *Declamatione de Phyſicæ Experimentalis Origine & Progreſſu* (10.), præcipuis hujus in Germania Illuſtratoribus merito annumeratur. E Franconia autem JOH. CHRISTOPH. WAGENSEILIUS, Polyhiſtor Altorfinus, *multæ* Noſtrum *Lectionis Virum* ſalutans, *cujus Mortalitas potius, quam Vita, finem ſuum attigit* (Einen vielbeleſenen Mann/ deſſen Sterbligkeit ſich mehr/ als das Leben/ nunmehr geendet (11.)), & ERASMUS FRANCISCI, Ornamentum illud Noribergæ e Cimbria adoptivum, quo (12.) Judice *Vir* fuit *longe doctiſſimus, Philologis principibus accenſendus, totumque Eruditionis omnigenæ Orbem pervagatus* (Ein Haupteruditer Mann und Haupt-Philologus, der den gantzen Kreiß gelehrter Welt durchlauffen/ und derowegen nirgends ſich lange verweilen wollen). Sed non vacat nobis omnem Germaniam diutius pervagari, & Morhofii Encomiaſtas in ſingulis ejus veſtigare Provinciis & Civitatibus. Quæ reſtant ergo Germanorum Elogia, mentione digna, junctim ordine exhibebimus Alphabetico:

XLII. TRAJANO BOCCALINO, Scriptori ψευδωνύμῳ *Judicii ex Parnaſſo de Triga Scriptorum Recentiorum* (ipſo ſcil., Matth. Waſmuhto & Chr. Thomaſio), Coſmopoli A. 1689. editi (13.), *Germanorum* audit *Decus, Singulare hujus Seculi Ornamentum, Reip. Literariæ Præſidium, &, ob variam Eruditionem, alter Eleus Hippias.*

MART. DIFENBACHIO, Eccleſiaſtæ Mœno-Francofurtano (14.), *Decus Virorum Germaniæ, qui jam vivunt, Eruditorum.*

JOH. GRÖNINGIO, JCto Wismarienſi (15.), *Vir, cujus in Poeſi, Philologicis, Hiſtoricis & Phyſicis, Scripta vaſtiſſimum ipſius ingenium, & per omnes Literas diffuſum, arguunt; Princeps* item (16.) *Polyhiſtorum populi ſuffragio, quo nemo majori ſtudio, doctrina & ingenio, adſcribendam Hiſtoriam Literariam acceſſit.*

CHRIST. GRÜBELIO, Gymnaſii Mindenſis Rectori (17.), *Vir de Re Literaria optime meritus, & Lumen Academiæ Chriſtian Albertinæ præfulgidum.*

CHRIST. JUNCKERO, Athenæi Schleuſingenſis Conrectori (18.), *Vir poſt fata immortalis.*

JOH.

(9.) *in Vita Erici Mauricii, Differtt.* hujus præfixa *Academicis.* (10.) *Octava inter Declamationes reliquas, p.* 82. (11.) im Berichte von der Meiſter Singer-Kunſt/ Libello Vernaculo, *Commentationi Latinæ de Civitate Noribergenſi* A. 1697. adjecto, *c.* 1., *p.* 452. (12.) in Scripto Vernaculo contra M. Joh. Mathæum, Jac. Böhmii Hyperaſpiſten, Apologetico (gebrochene Spott- und Läſter-Pfeile)/ *p.* 427. 429. (13.) *in* 4*to.* (14.) in Scripto *de Officiis Præceptorum Chriſtianorum* Vernacula (in Thusmanni *Elog. Morhof. p.* 53. allegato) *p.* 365. (15.) *in Cogitatis de Hiſtoria Wismarienſi, M. Apr. Nov. Lit. Lubec. A.* 1698., *p.* 50. (16.) *in Præfat. Tom. I., Relationum Reip. Lit., A.* 1702. *editi.* (17.) *in Diſſ. de Lingua Germanica Veteri & Moderna, c.* 1., *p.* 4. & 13. (18.) *in Præfat. Tr. de Ephemeridibus Eruditorum.*

Digitized by Google

JOH. WILH. PETRÆO, Theologo & Præſuli olim Lüneburgenſi (19.), *Magnus ille Polyhiſtor.*

JULIO PFLUGIO (20.) *Vir Clariſſimus, deque Re Literaria optime meritus.*

JOH. CHRISTOPH. RUMETSCHIO, Gymnaſii Spirenſis Rectori (21.), *Muſarum Delicium & Holſatiæ Martialis.*

JOH. HADR. SLEEVOGTIO, Profeſſori Acad. Jenenſis Medico (22.), *Vir Ingenioſiſſimus.*

SEV. WALTHERO SLUTERD, Præſuli Lauenburgico (23.); *Vir inſignis.*

CHRIST. WEISIO, Gymnaſiarchæ Zittavienſi (22.), *Vir magnæ Exiſtimationis* (ein vornehmer Mann).

JAC. WOLFIO Prof. Medico Jenenſi (23.), *Summus Polyhiſtor, & Vir Sapiens ac Prudens.*

GOTFR. ZEUNERO (24.), *Vir, cui, quod ad πολυαναγνωσίαν attinet ineffabilem, Judiciique acrimoniam, paucos jam pares Orbis habet.*

ANONYMO Poematum Heliconis Sileſiaci Selectiorum (der auſſerleſenſten Gedichte des Schleſiſchen Helicons), quæ Francofurti A. 1699. prodierunt, Editori (25.), *Vir in omnibus admirandus & portentoſæ indolis* (unſer in allem zum Wunder gewordene Morhof).

XLIII. Ex itinere per Europam ferme univerſam, quod, Famæ Morhofianæ, longe lateque diffuſæ, ſecuti Veſtigia, confecimus, Literario, in CIMBRIAM noſtram revertimur, Tanti Viri Lumine, adoptivo licet, per quinque Luſtra eximie illuſtratam, Dotesque illius ac Merita, quod *Bona hæc ſua noſſet*, non minus quam Gentes Exteræ, veneratam. Teſtes allego, ex LUBECENSIBUS, Celeberrimos NOVORUM MARIS BALTHICI & SEPTENTRIONIS LITERARIORUM Collectores, a quibus cum aliis paſſim laudibus ornatus eſt, tum *Celeberrimi Academiæ Kilonienſis* Polyhiſtoris (26.), & *Deliciarum, imo Oraculi & Miraculi Septentrionis noſtri* (27.), invidenda reportavit Elogia. Ab AUG. PFEIFFERO, Supremo haud ita pridem Eccleſiarum Lubecenſium Antiſtite (28.), *Claræ ſalutatur ſpes magna Juventæ, magna Muſarum Gloria, Vatesque, cujus pectore ſe Vetuſtas cuncta condidit, parem non habiturus*, a GEORG. HENR. GOETZIO, Theologo, qui Pfeifferi locum nuper occupavit, multæ doctrinæ & lectionis (29.), P*olyhiſtor Clariſſimus ac Eruditorum facile hodie* Princeps, &, alio, in loco (30.), *Magnus & Incomparabilis* Polyhiſtor,

(19.) *in Monumento Waſmuhtiano p.* 18. (20.) *in Ep. de Bibliotheca Budenſi p.* 111. (21.) *in Aquila Leopoldina p.* 103. (22.) *in Diſſ. Inaug. de Anthrace peſtilenti*, §. 33., *p.* 12. (23.) *in Præfat. Edit. poſterioris Propylai Hiſt. Chriſtiana.* (22.) *in Oratore Politico, Germanice edito, p.* 22. (23.) *in Progr. Auſpicali de* Αὐτοδιδάκτοις, *A.* 1690. *edito, p.* 6. & 10. (24.) *in Parnaſſo Anni* 1692. *Autumnali Vernaculo, p.* 53. (25.) *in Præfat. p.* 25. (26.) *M. Jun. A.* 1699., *p.* 184. (27.) *M. Jul. A.* 1700., *p.* 170. (28.) *in Epicedio.* (29.) *in Diſſ. de Scriptorum Ciceronis Lectione*, Lipſiæ A. 1689. edita, §. 3. *p.* 9. (30.) *in Principe Hebraice docto p.* 4.

ſtor, ab ENOCHO autem SVANTENIO, Athenæi Scholaſtici Moderatore Eximio (31.), *Mare Scientiarum Grande*, & *inſigne Chori docti Præſidium.* Nec ſilendus *h. l.* JOH. GEORG. PELLICERUS, ICtus & Collegii Canonicorum Lubecenſium Secretarius, Poeta venuſtiſſimus, qui, uti §. 11. jam narratum, falſo de obitu ejus rumore deceptus, ſuperſtiti Inſcriptione Latina ἀμέτρῳ A. 1671. parentavit, &, in hac, *Principem* illum *Poetarum*, *Poetamque Principum*, *Vatem divinum*, *Solem Muſarum*, *Cimbriæque Maronem*, appellare haud eſt veritus (32.).

XLIV. Quanto a Viris Civitatis HAMBURGENSIS Eruditis habitus fuerit in pretio, Teſtis omni exceptione major eſt VINC. PLACCIUS, omnigenæ Eruditionis gloria plerisque, cum viveret, ſuperior. Is non *Decus* ſolum *Academiæ Kilonienſis Elegantiſſimum* (33.), *Doctiſſimum Academiæ Kilonienſis Profeſſorem* (34.), & *Virum rei Librariæ peritisſimum* (35.) in aliis eum Scriptis vocavit publicis, ſed in *Juriſconſulto* etiam *Perfecto* (36.) his verbis eſt uſus: *Morhoſius unus eruditæ caveæ magnæ mihi inſtar eſſe poteſt.* ὁμόψηφος huic eſt Succeſſor longe digniſſimus, JOH. ALB. FABRICIUS, *in Decade Scriptorum Recentiorum*, ἀνωνύμως Hamburgi AN. 1688. edita (37.), ſequenti Noſtrum dignatus Elogio: *Hunc & Eloquentiæ, & Poeſeos, & Elegantioris omnis Literaturæ, Magiſtrum merito appellaverim. Quæ Laus ipſi adeo propria eſt, ut cum Naturalis Scientiæ exquiſita Cognitione, accurataque Juris Scientia, ſit communis. Gratulamur Patriæ noſtræ, quod in hoc Viro invenerit, quem Exteris opponere poſſit. Ejus Polyhiſtore nihil noſtra memoria prodiit eruditius. Levia illa, quæ notari forte in illo poterant, ne memoranda quidem eſſe arbitramur.* Succinit Fabricio, qui Lubecæ A. 1689. *Epiſtolam* de ejus *Decade* ad *Candidum Philalethen* edidit, SINCERUS VERIDICUS, Scriptor ψευδώνυμος, *Virum qui Scientiarum exhauſit Oceanum*, Κειμήλιον *Germaniæ in Seculi Decus pariter ac ſtuporem natum, Magnumque Polyhiſtorem, ſupra Bonorum laudem, ſupra Malorum Invidiam, poſitum*, eundem appellare (38.) haud veritus. Succinunt etiam JOH. FRID. MAYERUS (39.) & DETHL. CLUVERUS (40.), Theologus alter, alter Philoſophus Civitatis Hamburgenſis Adoptivus percelebris, quorum utrique *Vir* audit *Incomparabilis*, illi vero etiam (41.), *Vir laude ſua major, & præmaturo fato, non ſibi tantum & Kilonienſi Academiæ, ſed Muſis ipſis & Literis, quas mirifice ornabat, ereptus.*

XLV. Sed nec in ipſa, cui per tot Annos docendo inſerviit, ACADEMIA Cherſoneſi hujus KILONIENSI *Præſentia*, quod ſæpe admodum fieri nemo ignorat, *famam* ejus potuit *minuere.* Ne quid enim de Studioſis dicam, Præſtan-

(31.) *in Leſſu Alcaico in obitum ejus.* (32.) V. *Append. Diſſertationum Academicarum Morhoſii* p. 91-94. (33.) *in Notis ad J. Rhodii Catal. Script. Suppoſit.* p. 40. (34.) *in Tr. de Script. Anon. detectis* p. 41. (35.) *in Invitat. ad Anonymos ſuos augendos* p. 7. 8. (36.) c. 4. p. 141. (37.) *num.* 1. (38.) p. 5. (39.) *in Præf. Muſæi Miniſtrorum Eccleſiæ.* (40.) *T. I., Novæ Criſeos Temporum* p. 104. (41.) *in Diſp. de Codice ſuo Bibliorum Germanico MSto* (quam *in Appendice Hiſtoriæ Verſionis Lutheri* invenies.) p. 168.

Digitized by Google

Præſtantiſſimi quique inter omnium Ordinum Profeſſores, tantum abeſt ut hanc ipſi inviderint, ut potius pro virili Laudibus non privatis tantum, ſed & publicis, auxerint. E Theologis, CHRIST. KORTHOLTUS *Vatem* eum ſalutavit (42.),

Qualem non ullum doctior Orbis habet,

& (43.) *Lycæi Kilonienſis Decus immortale*, PAULUS autem SPERLINGIUS (44.) *Poetam Divinum, Carmina toties, æterna cedro merito digna, canentem, Dulce* item (45.) *Seculi Nectar, Ocellumque, Lumen & Decus Poetarum, cujus Vena Caſtalin Permeſſiasque Muſarum Undas, & Favos vincit Hymettios.* HENR. MUHLII Poema, quod §. 4. jam laudavimus, Elegiacum, Manibus ejus Sacrum, totum in Dotibus ac Meritis ipſius in Literas eximiis celebrandis occupatur, &, una cum *Præfatione* ſimilis Argumenti in *Opera* Noſtri *Poetica*, Lubecæ A. 1697. junctim recuſa, integrum a Tanti Nominis Cultoribus legi meretur ac relegi. E Collegis Ordinis Juridici, ERICUS MAURITIUS (46.) *Poetam Ingenioſiſſimum* & (47.) *Secli Noſtri Gloriam*, SAM. RACHELIUS (48.) *Decus Academiæ Holſaticæ eximium*, NICOL. MARTINI (49.) *Decus Sororum Aonidum immortale, Carmine Maronem, Ore Tullium*; e Medicis JOH. DAN. MAJOR (50.) *Vatem Ingenioſiſſimum*, & (51.) *Magnum Polyhiſtorem*, e Philoſophis denique AD. TRIBBECHOVIUS (52.) *Vatum maximum*, appellavit.

XLVI. Plura accumulare Elogia, quibus Homines Eruditi Polyhiſtorem hunc Cimbricum ſuo ornarunt merito, ſuperſedemus. Quæ enim hactenus ſunt recitata, & Titulum hunc ipſi jure deberi, imo communi ferme Literatorum conſenſu decretum eſſe, oſtendunt, &, in multiplici ejus Eruditione celebranda, defectu potius, ſi cum aliorum Judiciis noſtra conferantur, quam Exceſſu, peccatum ſupra a nobis fuiſſe, ſatis ſuperque demonſtrant. Si quis plura deſiderat, præter Biographos, §. 4. *enumeratos*, Appendices Carminum Adoptivorum, *Diſſertationum Academicarum atque Epiſtolicarum, Poematumque Latinorum*, Collectionibus ſubjectas, Præfationes iisdem, cæterisque Scriptis Poſthumis, a Succeſſoribus præmiſſas, aliosque Autores, paſſim deinceps, in Monumentorum ipſius Literariorum Recenſu, allegandos, conſulat. Nos, alienis eum laudibus haud indigere perſuaſi, qui, tot Scriptis, omnium conſenſu præſtantiſſimus, has dudum ſupergreſſus, æternatura in Templo Famæ Monumenta ibi ipſemet erexit, ad horum pergimus Hiſtoriam, Edita initio, Temporum, quibus prodierunt, ordine, enumeraturam, iſtisque Ἀνέκδοτα & Affecta ſubjuncturam.

(E) XLVII.

(42.) *in Epithalamio, ei ſcripto.* (43.) *in Epicedio.* (44.) *in Carmine de primo Academiæ Kilonienſis Rectoratu Gratulatorio.* (45.) *in Genethliaco in Natalem Primogeniti ejus.* (46.) *in Epigrammate, Veneribus Noſtri præfixo.* (47.) *in Epithalamio.* (48.) *in Introd. ad Jus Publicum p. 95.* (49.) *in Epicediis, ipſi atque Uxori ſcriptis.* (50.) *in Deliciis Hybernis p. 17.* (51.) *in Epiſtola Diſputationi de Aurea Jovis Catena ſubjecta.* (52.) *in Epithalamio.*

Digitized by Google

XLVII. Primum, inter Edita, cum Temporum ſequi decreverimus ordinem, Locum ſibi vindicant Poematia, quæ Anno 1657., octodecim natus Annos, publicavit, Juvenilia,

1. Poculum ſcil. Boni Dæmonis, ſive Carmen, quo, Gymnaſium Stettinenſe relinquens, Henrico Schævio, Præceptori, valedixit, Apobaterium, in *Operibus Poeticis p. 909 - 914.* recuſum;

&

2. Lanx Satura, ſive Cento in *Χειροτονίαν*, e Virgilio, Statio & Claudiano, contextus, Andreæque Tſcherningio, ſuo in Profeſſione Poetica Anteceſſori, Roſtochii inſcriptus, quem *Liber Prætermiſſorum*, in iisdem *Operibus Latinis Poeticis*, A. 1697. legendum denuo exhibuit.

Quibus addi etiam poteſt, quod biennio ante, A. æt. 16., Patroni cujusdam novis conſecravit Honoribus, Carmen de Dignitate Conſulari Gratulatorium Juſtæ magnitudinis, de cujus in Stylo Poetico *Κακοζηλία* Judicium Autoris ipſius, iſtam damnantis, parum benignum, maturiori latum ætate, §. 7. jam recitavimus. Minuta iſta ſunt, fateor, nec tanto Poeta, ſi cum Virili ætate ſcriptis comparentur, ſatis digna, ac proinde nonnullis mentione forſitan etiam indigna videbuntur. Verum alia Noſtro mens fuit, qui Puerilia ac Juvenilia Magnorum Poetarum ſtudioſe conquiſivit, & de Grotianis Heinſianisque hujus generis, inter Poemata reliqua, in eorum Editionibus plerisque, haud recuſis, *Lib. VII. Polyhiſt. Lit.* (53.)) judicavit, *ſervari & iſta poſſe, quod multa bona in illis reperiantur, & deprehendi in iisdem ſuccreſcens* Heroum hujusmodi Literariorum *poſſit perfectio.*

XLVIII. A. 1658. prodiit *Diatriba de Morbis, & eorum Remediis, Juridica,* quam Præſide Henrico Rahnio, Anteceſſore, publicæ Commilitonum Diſquiſitioni Roſtochii expoſuit, in Volumine *Diſſertationum Academicarum* (54.) Hamburgi A. 1699. recuſa. A ſeipſo hanc eſſe elaboratam, & a Rahnio Præſide ne apicem quidem in illa mutatum, Ipſe in Vitæ propriæ teſtatur Hiſtoria (55.), pleniorem, ſimul monens, ejusdem Argumenti tractationem, ſub juſti Voluminis magnitudine, inter Scheda ſuas deliteſcere, *Tractatum* nempe *de Jure & Privilegiis Morboſorum* integrum, publice etiam, Anno jam 1664., *in Catalogo Nundinarum Vernalium Lipſienſi* (56.), promiſſum. Et inventus ſane ille eſt in Muſæo defuncti, ſed charactere ita minuto & fugiente, tamque intricata ſcribendi ratione, exaratus, ut edi non poſſit. V. Anonymi Continuationem Vitæ ipſius, in *Appendice Diſſert. Acad. p. 25.*, ubi etiam *p. 61. 62. 63.* Joh. Georgii Dorſchei, Theologi Celeberrimi, Henr. Rahnii, Præſidis, & Andr. Tſcherningii, in hanc Diſputationem Carmina leguntur.

XLIX.

(53.) *Cap. III.*, §. 15. Confer *Lib. I.* ejusdem *c. 7.*, *p. 62.*, ubi ita de Heinſianis ac Grotianis hiſce judicat: *Etſi a Virilibus multum diſcrepant, delectat tamen Florum illa Luxuries, quos tam præclari fructus poſtea ſecuti ſunt.* (54.) *p. 2.-50.* (55.) *in Append. Diſſert. Acad.* p. 7. (56.) *p. 37.*

XLIX. A. 1659. lucem viderunt publicam:

1. *Epigrammatum & Jocorum Centuria Prima, Popularibus dicata*, Roſtochii *in 8vo.* Quam Autor poſtea, potioribus inde in *Epigrammata Selecta* translatis, abolevit, recudique noluit. V. *Anonymi Continuationem Vitæ ipſius, in Appendice modo laudata p. 25.*

2. *Leſſus in Ciconiam ADRIANUM D. Laur. Bodockii*, Carmen Juvenile & Ludicrum ad Bodockium, Roſtochii *in 4to.* Tertia autem vice recuſum in *Operibus Poeticis*, junctim Lubecæ A. 1697. editis, *in Libro Jocorum, p. 857-873.* De Occaſione, qua Leſſum hunc Heroicum, junctamque illi Inſcriptionem venuſtam atque argutiſſimam, concinnavit, & quo pacto Carmina iſta jocularia Viam ipſi, ad Cathedram Academiæ Roſtochienſis Poeticam ſtraverint, ſupra, in Vitæ Hiſtoria, §. 9., jam eſt dictum. D. Frid. Rappoltus, Poeta ac Theologus Academiæ Lipſienſis eximius, in Ciconiam hanc ita luſit:

Morhofio triſti ſic dicta Ciconia Leſſu,
Ut Paſſer Vati, Lesbia pulchra, tuo.
Auguror, hoc major manſura eſt gloria noſtrum,
Paſſere quo melior eſt Avis illa levi.

Non ineleganter etiam, ſermone licet ſoluto, Matth. Henr. Burchardus (57.) argutatur, Morhofium, *Ciconiæ funus cantu vere olorino celebrando, quantus Poetarum futurus eſſet Phœnix, Vatem non falſum portendiſſe.* Leſſum hunc cum Plagiarius quidam compilaſſet, & ex eo in *Pirrulæ ſuæ Encomion*, e *Cupidine* autem Noſtri *Argo* in Epithalamion aliquod, pleraque audacter, velut propria, tranſtuliſſet, caſtigatus ob Furtum iſtud Literarium eſt peculiari Epiſtola, a Noſtro ad Jacobum Henricum Pauli, Conſiliarium Danicum, exarata, ſeorſim ab hoc, ignaro Autore, edita, & ad calcem *Collegii Epiſtolici*, in Editione Anni 1693. Lipſienſi, recuſa.

L. A. 1660. publice a Noſtro Roſtochii, d. 26. Febr., recitatum eſt Poema in Natalem hunc Guſtavi Adolphi, Ducis Megapolitani, Heroicum. Quod ſeorſim prodiiſſe, licet primæ hujus Editionis nullum hactenus viderim exemplum, Aug. Varenii & Joſuæ Arndii Carmina in illud mihi perſvadent Encomiaſtica, una cum Laur. Bodockii, Rhetoris Academici, Programmate, quo ejusdem recitationem indixit, *in Diſſertationum Academicarum Appendice* (57.) obvia. Recuſum eſt Lubecæ A. 1697. in *Operum Poeticorum Latinorum* Syntagmate, *Libro Charitum Secundo*, duosque in iſto Octerniones occupat integros.

LI. A. 1661., d. 26. Sept., in Itinere Literario priori, Franequeræ Friſiorum Supremos Juris Utriusque Honores Academicos, ſive Doctoris Titulum, Diſputatione *de Jure Silentii* exambiit Inaugurali, cujus hic eſt Titulus:

(57.) *p. 63-68.*

Τὰ πρῶτα Tractationis Juridicæ de Jure Silentii, Synopticis Theſibus ſummarie delineata. Franequeræ 1661. *in 4to.* Recuſa Hamburgi A. 1699. in *Volumine Diſſertationum Academicarum, p. 51-70.*

Elogia Metrica, quibus D. Laur. Banckius, JCtus Franequeranus, Aug. Varenius, Henr. Müllerus, Henr. Rahnius & Chriſt. Kleinius, Academiæ Roſtochienſis Theologi & JCti, Theod. Suterus, Urbis Conſul, Michaelque Kirſtenius & Caſp. Vogtius, illam ornarunt, in Voluminis ejusdem *Appendice, p. 78-83.*, leguntur. Curas Secundas, *πρώτοις* hiſce ſubjungendas, ſive Tractatum Argumenti ejusdem integrum, ſub finem illorum, uti & in *Prælectionibus de Notitia Autorum MSStis, c. 26.*, promiſſum, vix unquam videbit Orbis Literatus. Inter Schedas enim Autoris defuncti (teſte Vitæ Continuatore *p. 25.*), multa quidem Auctaria Diſputationis *αὐτογραφα*, Tractatui deſtinata prolixiori, ſuperfuerunt, ſed ita miſere disjecta, ut edi vix poſſint.

LII. Eodem A. 1661., cum Roſtochium rediiſſet, Lectionibus in Claudiani *de Raptu Proſerpinæ Libros* publicis, M. Novembri inchoatis, præmiſſa ab ipſo eſt *Diſſertatio de Enthuſiaſmo ſeu Furore Poetico*, ibidem, A. eodem 1661. in 4to, teſte Caſp. Thurmanno (58.), impreſſa, & in *Volumine Diſſert. Acad., p. 71-82.*, recuſa.

Programma, quo Studioſos ad audiendam eam invitavit, Elegiacum *in Miſcellaneis Poeticis, p. 18. 19. 20.*, occurrit. Non video igitur, cur Henr. Muhlius, in ſua de eodem *Enthuſiaſmo Poetico* Exercitatione (59.), Diſſertatiunculæ hujus, quæ publice legitur, bis deploret jacturam. Confudiſſe certe eam videtur cum Diatriba ſive Commentario Argumenti ejusdem prolixiori, quem, non ſub hujus ſolum finem *p. 81.*, & in *αὐτογράφοις* Scriptorum ſuorum Affectorum Indicibus, per Vitæ Continuatorem evulgatis, ſed *Parte* etiam *II.* Operis *de Lingva ac Poeſi Germanica* Vernaculi (60.), imo & in *Catalogo Nundinarum Anni 1664. Vernalium Lipſienſi* (61.), pollicitus Noſter quidem eſt, ſed nunquam abſolvit.

LIII. A. 1662. prodierunt.

1. *Theologiæ Gentilis Politicæ Diſſertatio Prima, de Divinitate Principum.* Roſtochii *in 4to.* Recuſa A. 1699., in *Volumine Diſſertationum Academicarum, p. 83-112.*, una cum Diſſertatione (quam in Priori *p. 4.* promiſit) Secunda *de Titulis Principum Divinis*, e MSto tunc primum edita, ſed ſub finem mutila.

Reliqua Pars *Theologiæ hujus Gentilis Politicæ* (qua Principum viventium Cultum Divinum atque Idololatricum percenſere Autor conſtituerat) nec lucem vidit, nec abſoluta a Noſtro eſſe videtur.

2. *Memoria Henrici Rahnii, Academiæ Roſtochienſis JCti, publica Oratione, celebrata.* Roſtochii *in 4to.* Miror, hanc in Orationum Noſtri Syntagmate, Hamburgi A. 1698. excuſo, locum non inveniſſe. 3. *Quæ-*

(58.) *in Elog. Morhof. p. 55.* (59.) *in Proœmio p. 7., & §. 12., p. 21, 22.* (60.) *cap. 1., p. 201.* (61.) *pag. 37.*

Digitized by Google

3. *Querela Halecis ad Neptuni Tribunal, Carmen Joculare.* Roſtochii in 4to. Recuſa inter *Opera* Noſtri *Poetica*, in *Libro Jocorum, p. 873-880.*

LIV. A. 1663. lucem viderunt publicam:

1. *Proſphonema in Chriſtiani Kortholti* (Profeſſoris tunc Roſtochienſis, & dein Kilonienſis) *Summos in Theologia Honores* (in quo de Philoſophiæ ac Theologiæ Concordia, Promotionumque in Academiis Theologicarum Ritibus, diſſeritur), Roſtochii impreſſum, & Hamburgi A. 1699., *in Volum. Diſſertt. Acad. p. 117-126.*, recuſum.

2. *Diatribe Philologica de Novo Anno, ejusque Ritibus*, a Joh. Gothardo a Böckeln, Ratzeburgenſi, Auditore ipſius, & Acad. Juliæ deinceps Juriſconſulto, Roſtochii A. 1663. *in 4to.* edita, quam ſibi Noſter, e Lectionibus quippe ſuis privatis a Böckelio congeſtam, *in Prælectionibus Polyhiſtoricis MSS., c. 15.*, poſtliminio vindicavit.

LV. Eodem An. 1663., vel ſequenti 1664., prodiiſſe videtur:

Carmen de Ente Rationis Heroicum Joculare, Matthiæ Waſmutho, Logices in Acad. Roſtochienſi, Lingvarumque poſtea Orientalium ac Theologiæ in Kilonienſi Patria, Profeſſori, inſcriptum, quod Roſtochii primo, & deinde Kilonii, utrobique ſine anni mentione, *in 4to* eſt editum, tertiaque vice Lubecæ An. 1697. inter *Opera Poetica* reliqua, in *Libro Jocorum, p. 881-900.*, recuſum. In Editionis Secundæ Kilonienſis *Præfatione* refert Autor, ſe, quæ, in hoc Poematio, Joculariter de Entium Rationis in Cerebro, per αἰδοῖα illa, quorum ſpeciem Anatomici iſtic deprehenderunt, propagatione finxerit, ſerio deinde a Roberto Fluddio, Angliæ Philoſopho, in *Myſtica Cerebri Anatome*, aſſerta, Arcanisque annumerata, reperiſſe.

LVI. Ultimum Scriptorum Noſtri Roſtochienſium eſt:

Princeps Medicus, ſive Diſſertatio Hiſtorico-Medica de Curatione Strumarum, quæ a Regibus Angliæ & Galliæ fit, eruditiſſima, Roſtochii A. 1665. *in 4to* edita, & Hamburgi An. 1699., *in Volumine Diſſert. Acad., p. 127-160.*; denuo impreſſa, cujus Editionem auctiorem, *in Hiſtoria Naturali MS., P. II., c. 8.*, & Scriptorum Affectorum Indicibus, promiſit.

Sententiam Autoris, miraculoſas eſſe has Regum Angliæ & Galliæ Curationes perſvaſi, refellere aggreſſus eſt Joh. Joach. Zentgravius, Argentinenſis, Theologus jam Academiæ patriæ Primarius, in *Biga Diſputationum de Tactu Strumoſorum Regis Franciæ*, Wittebergæ An. 1669. & 1675. editarum, *Diſp. II.*, § 2. *& ſeqq.*

LVII. Inter Scripta Kilonienſia, Roſtochienſibus, ut numero, & dignitate, ſuperiora, primus illis Locus debetur, quæ Novellæ Academiæ Cimbriæ Inaugurationi, An. 1665. exeunte, & ſequenti 1666. ineunte, Soluta pariter atque Ligata Oratione, inſigni cum Applauſu, conſecravit. Ad Claſſem τῶν ἀμέτρων pertinent:

1. *Oratio Panegyrica, in laudem Chriſtiani Alberti, Ducis Holſatiæ*, Kilonienſis Academiæ Fundatoris, in hujus Inauguratione, d. 6. Oct. An. 1665., recitata, in Alex. Julii Torquati, Chiliarchæ Svedici, *Hiſtoriæ Inaugurationis* iſtius, quæ Slesvigæ A. 1666 *in fol.* prodiit, *Appendice* primum evulgata, ac inter *Orationes* deinde Noſtri reliquas, in earum Syntagmate, An. 1698. Hamburgi edito, *num. 1., p. 1.-33.*, recuſa.
2. *Deſcriptio Actorum Promotionis, in omnibus Facultatibus Academiæ Kilonienſis, Principalibus Auſpiciis & Sumptibus, d. 22. Jan. An. 1666. inſtitutæ, omniumque, quæ cum iis ſunt connexa.* Accedunt, præter alia, *Vota* illius *Pythagorica, ſeu Luſus Extemporaneus, de Numero Candidatorum Primæ Promotionis, in tribus Facultatibus Superioribus Ternario, in Philoſophica autem Septenario*, Petrique Muſæi, Theologi, Erici Mauritii, ICti, Caſp. Marchii, Medici, ac ipſius Morhofii, Orationes in eadem Promotione recitatæ. Prodierunt hæc omnia, & ſeorſim Kilonii An. 1666. *in fol.*, & in Alex. Jul. Torquati *Appendice* modo laudata, Slesvigæ eodem An. 1666. edita, noviſſimeque Hamburgi An. 1699., in *Volumine Differtt. Acad. p. 161-234.*, tertia vice ſunt recuſa.
3. *Oratio de tribus Cauſis, ob quas multi ad minus ſolidam aliquam Sapientiam perveniant* (Ignavia ſcil., Philavtia & Diſcordia), in Promotionis Magiſtrorum Primæ Actu, d. 22. Jan. An. 1666. ab eo, Ordinis Philoſophici Pro-Decano, recitata, quæ non ſolum in *Deſcriptionis Actorum Promotionis* iſtius Editionibus duabus prioribus, An. 1666. impreſſis, ac modo laudatis, comparet, ſed & in *Orationum* Syntagmate (*num 2., p. 33-61.*) lucem denuo An. 1698. vidit publicam.

Numeris adſtricto Sermone Natales Academiæ hujus celebrant:

1. *Epigrammata Sex* in Academiæ Kilonienſis, & Quatuor ejus Facultatum, Inſignia, in Torquati *Hiſtoria inaugurationis p. 110. 111.* obvia.
2. *IV. Odæ Concertantes* in laudem Ferdinandi III. & Leopoldi, Imperatorum, Fridericique & Chriſtiani Alberti, Ducum Holſato-Gottorpienſium, ſcriptæ, ab Auguſtino Pflegero, Chori Ducalis Præfecto, Modis ornatæ Muſicis, & in Academiæ Inauguratione d. 5. Oct. An. 1665 decantatæ, quæ in *Hiſtoriæ* Torquati *Appendice* comparent.
3. *Strenæ Poeticæ*, ſub initium Anni 1666., Principi, Patronis & Profeſſoribus Academiæ, diſtributæ, & a Torquato in eadem publicatæ *Appendice*, in *Volumine* autem *Differtt. Acad. (p. 182-188.)* Hamburgi An. 1699. recuſæ.

Et, quæ hæc omnia Junctim (ſed Odas tamen abſque Modis Muſicis Pflegerianis) exhibent, aliaque inſuper Carmina complura, eodem tempore ſcripta, complectuntur:

4. *Primitiæ Parnaſſi Kilonienſis*, Joh. Adolpho Kielmanno, Miniſtro Aulæ Holſaticæ Primario, inſcriptæ, ac Kilonii An. 1666. (licet nulla hujus in Titulo occurrat mentio) *in 8vo.* impreſſæ, An. 1697. in Syntagmate *Operum Poeti-*

Poeticorum Lubecenſi *(p. 581-610.)* denuo publicatæ, quas Frid. Rappoltus, Prof. Lipſienſis, eleganti commendavit Epigrammate Encomiaſtico, ſupra §. *40.* jam recitato.

LVIII. Proximo Quinquennio (ab AN. 1666. ad 1671.) ſex alii Poematum Noſtri Latinorum Faſciculi lucem viderunt publicam, omnes, in eadem Collectione *Operum Poeticorum* Lubecenſi, AN. 1697. recuſi:

1. *Miſcellanea Poetica*, &, quæ iſtis acceſſerunt, *Epigrammata Selecta*, utraque Bibliothecæ Ducum Holſaticorum Gottorpienſi inſcripta. Kilonii A. 1666. in 8vo. In *Miſcellanea* Frid. Rappoltus, modo laudatus, ita luſit:

Singula qua condis, cur Miſcellanea ponis?
Lauta an congeſtis ſecla imitare cibis?
Viſa meo certe eſt Olla hæc Miſcella palato,
Coenari ſolis digna ſed Olla Diis.

Epigrammata autem *Selecta* hoc commendavit Tetraſticho:

Quæ ſelecta tibi, mihi ſunt Epigrammata lecta,
Et jucunda bonis, & piperata malis.
Nempe Epigrammaticos ætas non una lepores,
Nec vendit mordax Bilbilis una piper.

2. *Venerum*, ſive Epithalamiorum, *Liber* Joh. Adolpho Kielmanno inſcriptus, Elogiisque Collegarum, Erici Mauritii & Ad. Tribbechovii, ornatus Metricis. Kilonii 1667. in 8vo.

Veneres Novæ, ſive Epithalamia Recentiora, Auguſto Friderico, Epiſcopo Lubecenſi, Ducique Holſatico, dedicata, ibidem Anno demum 1675. (licet in Titulo non exprimatur) *in 8vo.* prodierunt.

3. *Funerum Liber*, ſive Epicedia, Chriſtiano Caſſio, Miniſtrorum Epiſcopi Lubecenſis, modo laudati, Primicerio, inſcripta. Kilonii 1667. *in 8vo.* Adjecta eſt Elegia Ad. Tribbechovii Encomiaſtica.

4. *Autoſchediaſmata Poetica*, ſine Titulo, aut Anni (qui 1668. fuiſſe videtur) indicio, *in 8vo* excuſa.

5. *Epigrammatum Libri II.*, prior Joeli Langellotto, Archiatro Holſato-Gottorpienſi, poſterior Caſp. Vogtio, Civitatis patriæ Wismarienſis Conſuli, inſcriptus. Kilonii, ſine Anni mentione, *in 8vo.*

6. *Horæ Subſecivæ Poeticæ*, ad Conſtant. Hugenium, Conſiliarium Principis Auriaci Intimum. Kilonii 1671. *in 8vo.*

Judicia Eruditorum de Poematis hiſce Latinis honorifica Recenſui Syntagmatis omnium Lubecenſis, qui infrà ſuo loco exhibebitur, reſervamus.

LIX. A 1667. exeunte, Principi ſuo, Chriſtiano Alberto, Duci Holſato-Gottorpienſi, nuptias cum Friderica Amalia, Friderici III., Danorum Monarchæ Auguſtiſſimi, Filia, celebranti, publico Academiæ Kilonienſis nomine, Oratione ſoluta pariter atque ligata, gratulabatur; iſtaque occaſione edebantur.

Digitized by Google

1. *Venus Cimbrica*, ſeu Poema Heroicum in Nuptias iſtas Ducales, Academiæ Scriptum nomine, adjectaque huic Epigrammata aliquot, eidem Feſtivitati dicata. Kilonii 1667. in fol. Recuſa A. 1675. *in Veneribus Novis*; ac A. 1697. in *Operibus Poeticis*.

2. *Panegyricus in Nuptiis Auguſtiſſimis Chriſt. Alberti, Ducis Slesvici & Holſatiæ, ac Fridericæ Amaliæ, Friderici III., Dan. & Norw. Regis, Filiæ, M. Dec. A. 1667., publico Univerſitatis* Kilonienſis nomine, dictus. Kilonii 1667. in fol. Recuſus in Syntagmate *Orationum*, Hamburgi A. 1698. edito, *num. 3., p. 61-106.*

Vincentii Fabricii noſtratis, Conſulis Gedanenſis, non JCti ſolum, ſed Philologi etiam & Poetæ imprimis ἐξοχωτάτυ, eodem A. 1667. Warſoviæ, in Regni Polonici Comitiis, extincti, Memoriæ, hortante Chriſt. Caſſio, Conſiliario Epiſcopi Lubecenſis Intimo, Communi utriusque Amico, conſecravit

Manes Fabricianos, ſeu Poema prolixum Elegiacum, & Epigrammta quædam, in Obitum ejus, Kilonii A. 1667. *in fol.* excuſa, recuſa autem, tum ſub finem *Operum* Fabricii, Lipſiæ A. 1685. *in 8vo* junctim editorum *(inter Adoptiva p. 805-818.)*, tum in Morhofii ipſius *Operibus Poeticis*, Lubecæ A. 1697. impreſſis, *Libro III. Manium.*

LX. Anno ſequenti 1668. ipſimet Inſcriptione parentavit duarum plagularum elegantiſſima, cujus hic eſt Titulus:

Nænia Funeralis in Annum 1668. expirantem, Luſus Epigraphicus. Kil. *in fol.* A. 1669. prodiit ipſius

Venus Alphabetaria in Nuptias Laur. Gutzmeri, Paſtoris Ratzeburgenſis, & Helenæ a Nedden, Ratzeburgi in fol. excuſa, & in *Veneribus* deinde *Novis* A. 1675., in *Operibus* autem *Poeticis* A. 1697., recuſa; Poema Elegiacum, omnium, quæ in Amicorum ſcripſit gratiam, prolixiſſimum, Literarumque Alphabeti Ordine Cogitata varia Erotica, per integras quinque plagulas, coacervans argutiſſima, de quo, in Jambis ad Sponſæ Fratrem, Adolphum Fridericum a Nedden, J. U. Lic. & Principis Megapolitani Secretarium, ita eſt præfatus:

En, quod petebas, Carmen! en ipſum Librum!
Inuſitata quem mihi fœcunditas,
Et mira quadam Luſuum felicitas,
Et profluentis ingeni velocitas,
Et iſta nominis tui jucunditas,
Et iſta lucis optimæ feſtivitas,
Et oris iſta pervicax dicacitas,
Calamique non ſiſtentis improbus furor,
Et excitatæ mentis efferus calor,
Tot ampliarunt verſibus, tot paginis.

LXI. An-

LXI. Anni 1670. partem maximam Itineri ſecundo ad Anglos & Batavos Literario Noſter impendit. Ex iſto Kilonium A. 1671. redux, Opuſcula quædam Roberti Boylii, Naturæ Scrutatoris feliciſſimi & incomparabilis, quocum in Anglia familiariter erat converſatus, Phyſica Latino donavit Idiomate, iſtamque Verſionem, nomine ſuo diſſimulato, ſub hoc edidit Titulo:

Rob. Boylii Introductio ad Hiſtoriam Qualitatum Particularium: Cui ſubnectuntur Tractatus de Coſmicis Rerum Qualitatibus, de Coſmicis ſuſpicionibus, de Temperie Subterranearum Regionum, de Temperie Submarinarum Regionum, de Fundo Maris; ex Anglico in Latinum Sermonem converſi. Hamburgi A. 1671. *in 12o.*

Bina ipſiusmet in Verſionem hanc ſuam ἀνώνυμον Epigrammata in *Horis ſubſecivis Poeticis, p. 3. 4.*, leguntur.

LXII. Ipſe deinde, in Scrutinio Naturæ Arcanorum Curioſiori, Boylium, aliosque Philoſophiæ Experimentalis Inſtauratores feliciter æmulatus Lynceos, complura, & luculenta quidem ac præſtantiſſima, illius ſubinde publicavit Specimina. Quorum primum, breve quidem, ſed neutiquam pœnitendum, fuit:

Diſputatio de Sole Igneo Academica, Kilonii A. 1672. in 4to edita, & Hamburgi A. 1699., in *Volumine Diſſertt. Acad. (p. 235-244.)*, recuſa, quam Georg. Caſp. Kirchmayerus (62.), aliique honorifice paſſim commendant.

LXIII. Excepit hanc, eodem A. 1672.,

Epiſtola de Scypho Vitreo, per certum Vocis Humanæ ſonum rupto, ad Johannem Danielem Majorem, Profeſſorem Medicum Kilonienſem, ſcripta, & ultra ſex excurrens Quaterniones, quæ Kilonii, An. jam dicto 1672, *in 4to.* prodiit.

Iſtam, Scyphorum Vitreorum, a Nicolao Pettero, Oenopola Amſtelodamenſi, certo & æquali Vocis ſuæ ſono, An. 1670., ſe præſente, disruptorum, Hiſtoriam proponentem, & Ratiociniis Phyſico-Mathematicis ingenioſe illuſtrantem, Autor *Ephemeridibus* Curioſorum Germaniæ *Phyſico-Medicis Miſcellaneis* inſerere primum parabat, ſed deinde, cum in molem ſpe majorem excreviſſet, ſeorſim edere maluit. Quam vendibilis fuerit, quantoque excepta ſit applauſu, Exemplorum illius intra breve admodum tempus diſtractio, & hinc orta raritas, abunde teſtantur. De utraque, præter Lipſienſes (63.) & Erasmum Franciſci (64.), iſtumque allegantem Cl. Tenzelium (65.), Joh. Chriſtianus Frommannus, Medicus & Profeſſor Coburgenſis, An. jam 1675., *in Tr. de Faſcinatione* (66.), ſequentia annotavit: *Vocum Verborumque efficaciam naturalem primo limine confirmare videtur elegans Experimentum*

(62.) *in Commentatione de Phosphoris, Natura Lucis & Igne p. 31.* (63.) *in Actis Erud., M. Majo A. 1683., p. 195.* (64.) *in Annott. ad Baronis a Valvaſor Gloriam Ducatus Carniolæ Vernaculam Germanicis, L. 4., c. 50.* (65.) *in Dialog. Menſtr. German., M. Dec, A. 1689., p. 1277.* (66.) *Lib. III., Parte III. Sect. 2., c. 3., §. 4., p. 985. 986.*

tum Excell. & Clariſſimi Dn. D. Danielis Georgii Morhofii, Prof. Kilon. Celeberrimi, in Epiſtola, quam inſcripſit de Scypho Vitreo, per certum humanæ vocis ſonum rupto, Kilonii A. 1672. edita. Argumenti raritate Angli, ſua natura curioſi, ducti, propera Exemplarium, Hamburgi venalium, coemptione, & in Angliam transportatione, iſtorum raritatem in Germania pepererunt, ut rara ſit inter Literatos Germanos Epiſtola iſta. Nec defuit, qui vix editam in Belgicum transfunderet Idioma, iſtoque luci publicæ, Amſtelodami A. 1673. *in 8vo*, ſub hoc exponeret Titulo: D. G. **Morhoffs Brieff over het Breken van een Glaſeroomer door ſeker menſchelik Geluyt.** De qua Anonymi Verſione, Notulisque paſſim interſperſis, Noſter (*in Præfatione Stentoris* Ὑαλοκλάστου) judicat, ſatis quidem illum concinne in labore hoc eſſe verſatum, niſi quod in nonnullis mentem ſuam non ſatis ſit aſſecutus, &, in ipſa Experimenti Hiſtoria, de fracto per ſonum Diapaſon Vitro, diſſentiat. E Germanis, præter Joh. Chriſt. Frommannum (cujus verba paulo ante exhibuimus), publice Epiſtolam hanc commendarunt Chriſtophorus Wegleiterus, Theologus Altorfinus (67.), & M. Theod. Kirchmayerus, Ordinis Philoſophici Witebergenſis Aſſeſſor, qui *in Schediasmate de Viribus Toni Conſoni admirandis Academico*, Wittebergæ eodem, quo illa, AN. 1672. edito (68.), hoc de ea tulit Judicium: *In hac videas multa rara ac curioſa, quæ famam Viri amplificant, quanquam ipſe de ſe fateatur, quod magnam partem acceperit ab Anglis.* E Danis, Erasmus Bartholinus, Medicus & Mathematicus Acad. Hafnienſis Eximius, in *Diſp.* (quam Caſp. Thurmannus (69.) allegat) *de Problematibus Geometricis*, eodem A. 1672. publicata (70.). Ex Italis autem, præter Joh. Cinellum, *Bibliothecæ Volantis* Scriptorem (71.), Athanaſius Kircherus & Daniel Bartolus, Jeſuitæ duo longe doctiſſimi, & in Philoſophia Naturali præ aliis egregie verſati. Quos inter Ille, in *Phonurgia Nova, de prodigioſis Sonorum Effectibus*, Campidonæ A. 1673. in fol. edita, facta Experimenti hujus de Vitro per vocem Petteri rupto mentione, ſequentia adjecit: *Cauſam hujus rei anxie ſane inquirere conatus eſt Eruditus Vir, Dan. Georg. Morhofius, in Opuſculo ſupra citato. Sed adhuc ſub Judice lis eſt, compluribus id tentantibus quidem, ſed non cum eo, quem ſperabant, ſucceſſu.* Alter, Dan. Bartolus in Libro Italico *de Sono & Tremoribus Harmonicis*, Bononiæ A. 1681. evulgato (72.), omnes in partes idem Experimentum verſat, &, magna Obſervationum Noſtri parte adducta, compluribus aliis, tum ratiociniis, tum Experimentis, illuſtrat, ſed Argumenta Epiſtolæ Morhofianæ, e Philoſophiæ Democriteæ Principiis deducta, faſtidit, his, inter alia, Verbis utens, Noſtro (*non parum ſe iis affici, in Præfat. Stentoris* Ὑαλοκλάστου, faſſo) perquam honorificis: *Jo havea ſcritto ſin qui, ne altro*

(67.) *in Or. de palmariis Seculi noſtri Inventis p. 43.* (68.) *cap. 2., §. 3.* (69.) *in Elog. Morhof. p. 56.* (70.) *p. 5.* (71.) *Parte illius Prima*, Florentiæ A. 1677. edita, & in Morhofii ipſius *Stentore* Ὑαλοκλάστῃ *p. 19.* laudata. (72.) *Tr. III., c. 8.*

Digitized by Google

altro mi rimaneva che aggiugnere : quando mi ſi die', dopo lugnamente cercatolo, a vedere un trattato, ſotto nome di lettera di Daniel Georgio Morhof de Scypho vitreo per certum humanæ vocis ſonum rupto. Lettolo avidamente, ne giudicai dotto l' Autore, e l' opera piena d' eruditione e d' ingegno. Vidi in eſſa havervi del favorevole, e del contrario a me, oltre al filoſofare, ch' egli adopera, didotto da' principi d' un tal moderno Siſtema Democritico riformato, che a me non va punto pel verſo.

LXIV. Noſter, partim tot Eruditorum Encomiis, & de raritate Epiſtolæ querelis, partim vero Scrupulis; a Kirchero (cui, *in Diſſ. de Paradoxis Senſuum* (73.), nonnulla jam A. 1676. regeſſit) circa Experimenti Certitudinem, ab Interprete Belgico circa nonnullas ejusdem Circumſtantias, & a Bartolo circa Philoſophemata Democritea, ſibi motis, inſtigatus, Laborem ſuum, ut & iſtis, & his, ſatisfaceret, revidere, decennio a prima Editione jam elapſo, decrevit. Reviſionem aggreſſus, plurimis eundem Acceſſionibus ita locupletavit, ut Editionis prioris magnitudinem ſextuplo excederet, atque ex Epiſtola in Tractatum prolixiorem, 18. diſtinctum Capitibus, eſſet mutandus, qui A. 1683. ſub hoc prodiit Titulo:

Stentor ὑαλοκλάςης; *ſeu Diſſertatio Epiſtolica de Scypho Vitreo per ſonum vocis humanæ rupto, ad D. Joh. Dan Majorem, in qua imprimis Natura Soni non parum illuſtratur. Editio Secunda, Emendatior & Auctior.* Kilonii 1683. in 4to (1 ½ *Alphab.*).

Stentoris iſtius (Hamburgi A. 1699., *in Volum. Diſſertt. Acad., p. 329-445.*, recuſi) Recenſum prolixiorem Lipſienſes (74.), Ephemerides Eruditorum Gallicæ (75.) & Chriſt Franc. Paulinus (76.) exhibuerunt, quos conſuli a curioſis jubemus. Lipſienſes hoc eum ornant Elogio: *Naturæ Myſtagogum eſſe Morhofium, vel ſolus hic Libellus locupletiſſimus poteſt eſſe Teſtis. Omnia enim in illo allegationibus rariſſimorum Autorum, omnia Experimentis recentiſſimis ſunt plena, nec ullum eorum ſine acuta atque accurata diſquiſitione a perſpicaciſſimo hoc Viro dimittitur. - - Autorem inſpicere ipſum pretium erit operæ. Is enim, uti Cornu Copiæ quoddam eſt eruditionum non trivialium, ita legentes quoque ſic delectabit, ut ardentiſſimum in ipſis reliquorum Ingenii fœtuum, quos affectos perfectosque domi fovet, deſiderium accendat.* Commendant præterea eundem Sam. Reyherus, Autoris Collega, *Acuſticam* hunc *maxime illuſtraſſe* judicans (77.), Chr. Franc. Paulinus (78.) & Joh. Hadr. Sleevogtius, Profeſſor Acad. Jenenſis Medicus (79.), cui *Tractatus* audit *Eruditiſſimus*.

LXV. Sed ad Annum 1672. revertamur, quo, præter Phyſica iſta, jam recenſita, in lucem etiam prodiit

Oratio de Intemperantia in Studiis, & Eruditorum, qui ex ea oriuntur, Morbis,

(73.) *p.* 18. (74.) *in Actis Erud., M. Majo A.* 1683., *p.* 194-197. (75.) im Philoſophiſchen Feyerabend *c.* 99., *p.* 874-878. (77.) *in Diſſ. de Natura & Jure Auditus, c.* 3., *p.* 7. (78.) *loco citato.* (79.) *in Diſp. Inaug. de Anthrace Peſtilenti*, §. 33., *p.* 12.

bis, triennio ante, M. Apr. A. 1669., ſub auſpicia Rectoratus Academici, habita, Kilonii in 4to, Hamburgi deinde A. 1698., in *Orationum* Syntagmate (p. 106-143.), recuſa.

Commendari hujus Lectio omnibus meretur Literatis, non ob doctrinam ſolum & Styli Oratorii Elegantiam haud vulgarem, ſed etiam, & potiſſimum quidem, ob ſapientiam, qua Vitia Eruditorum Epidemica nonnulla, horumque cauſas, cordate detegit, Literariam rariorem. Cujus intuitu Jac. Thomaſii, Polyhiſtoris Athenarum Miſniæ Celeberrimi (80.), & Ant. Itteri (81.) albos jam reportavit calculos.

LXVI. Anno 1673. Orbis Eruditi conſpectum ſubiit

Epiſtola de Transmutatione Metallorum, ad Joelem Langellottum, Sereniſſimi Cimbrorum Principis Archiatrum, Hamburgi *in 8vo* publicata, & 10. conſtans octernionibus, quæ in Volumine etiam *Diſſertationum Academicarum atque Epiſtolicarum*, ibidem A. 1699. excuſo, locum ſuum *pag. 245-302.* invenit, & a D. Joh. Jac. Mangeto *Libro Bibliothecæ Chemicæ Curioſæ*, Genevæ hoc ipſo A. 1702. editæ, Primo, uti Lipſienſes narrant, itidem eſt inſerta.

Scripta eſt illa rogatu Langellotti, cum hujus argumenti nonnulla Noſter, in Colloquio de ipſius *Epiſtola ad Naturæ Curioſos*, cum eo communicaſſet. Hiſtoriam perſequitur non Scriptorum ſolum Chymicorum ἐξοχωτέρων, ſed Adeptorum etiam, quos vocant, Celebriorum, factarumque per iſtos Transmutationum Metallicarum, & ſubinde ad alia quædam Secreta Chymicæ Artis digreditur. Auctiorem longe illius Editionem Autorem eſſe meditatum, & Scriptorum ipſius Affectorum Index Αὐτόγραφος, in Vitæ Continuatione ab Anonymo publicatus, teſtatur, & Joh. Ludov. Hannemannus (82.) confirmat, ſimulque, ultimis Vitæ Annis, tum quoad Hiſtoriarum Circumſtantias, tum quoad Experimenta & Principia, multa melius edoctum, mentem in non paucis, refert, mutaſſe. *Laciniæ*, quas ſe aliquando *purpuræ huic eſſe aſſuturum*, idem Hannemannus pollicetur, jacturam Supplementorum Autoris ipſius vix reſarcient. Quorum ſi ſpes nulla ſupereſt, Epiſtola hæc, tot Obſervationibus referta eximiis, Lectori cuivis Erudito, vel ſine illis, uti hactenus, ita porro etiam, ſeſe approbabit. Merito enim illa a Vinc. Placcio vocatur *Doctiſſima* (83.), *Elegantiſſima* (84.), *Lectuque jucundiſſima, & multa ſcitu non inutilia continens* (85.) ab Henn. autem Wittenio (86.) & Chr. Wilh. Eybenio (87.) *Libellus perelegans*, & a Chriſtoph. præterea Wegleitero (88.) Phil.

(80.) *in Tr. de Plagio Literario*, §. 285. 288. 334. 634. (81.) *in Synopſi Philoſophiæ Moralis, L. 3., c. 3., p.* 158. (82.) *in Ovo Hermetico-Paracelſico p.* 133. (83.) *in Notis ad Joh. Rhodii Catal. Scriptorum Suppoſititiorum p.* 41. (84.) *in Tr. de Scriptt. Anon. & Pſeudon. p.* 159. (85.) *in eod. Tractat. p.* 42. (86.) *Dec. IX. Memor. Philoſ. Renov. p.* 628. (87.) *in Eponomologio Critico Tob. Magiri Aucto p.* 743.

(88.), Phil. Jac. Hartmanno, Acad. Regiomontanæ Medico percelebri (circa Succini licet Phyſiologiam modeſte a Noſtro diſſentiente, ſuique diſſenſus rationes adjungente) (89.), Mich. Bernh. Valentino (90.), aliisque pluribus, commendatur. Unum hunc, in Libello, cœtera pulcherrimo, nævum obſerves, quod Autor, nimio in Chymiam indulgens affectui, juſtum, circa Transmutationum Metallicarum Narrationes, non ubique adhibuerit delectum, nec a Credulitatis vitio, in iſta χρυσοποιΐας & Adeptorum Hiſtoria, plane ſit immunis. Id quod Viro etiam Illuſtri, Godofredo Gvilhelmo Leibnitio, eſt notatum, qui, teſte Celeb. Tenzelio (91.), pleraque Transmutationum, quas illa exhibet, Hiſtorias ſuſpectas eſſe, nonnullas etiam manifeſto falſas, Autori ipſi, paulo antequam obiret, ſignificavit.

LXVII. Anno 1675. Juris Noſter publici fecit

Veneres Novas, de quibus §. *58.* jam dictum;

Sequenti autem 1676.

Diſſertationem de Paradoxis Senſuum Academicam, ſeorſim Kilonii, & hoc Anno, &, novennio poſt, A. 1685., *in 4to* impreſſam, A. 1699. autem, in Volumine Diſſertt. Acad. *(p. 303-328.)*, tertia vice Hamburgi recuſam, *elegantiſſimam* utique (ceu vere Chriſtoph. Wegleiterus (92.) judicavit), & Obſervationibus Experimentisque Phyſicis Selectioribus ſcatentem.

Digna itaque eſt, quam doleamus, Jactura *Libri*, in quem Diatriben hanc transformare, Acceſſionibus plurimis adjectis, voluit, *de Paradoxis Senſuum* integri, non in Scriptorum tantum Affectorum Indice, ſed *Stentore* etiam Ὑαλοκλάςη (93.), a ſuperſtite promiſſi.

LXVIII. Sexennio ſequenti, quo Nubeculæ quædam Turbarum Bellicarum Cimbriæ Ducalis, & Muſarum Kilonienſium, Tranquillitati ſubinde erant infeſtæ, nihil Morhofianum, præter Programmata, Carmina, & Schediasmata hujusmodi, quæ recenſere haud vacat, minutiora, lucem vidit publicam. Reddita autem Cherſoneſo huic Pace & Principum ſuorum Concordia, ad Scriptiones etiam Noſter Eruditas rediit, & A. 1682. junctim, ob Argumenti cognationem, Sermone Germanico, duo, quæ ſola iſto elucubravit, Ingenii Monumenta Typis *(in 8vo)* evulgavit Kilonienſibus, junctim etiam ab Hæredibus (qui ex Autoris illa Codice emendarunt, paſſimque auxerunt, ac nova inſuper Præfatione inſtruxerunt) Lubecæ A. 1700. *in 8vo* denuo recenſita. Primum iſtorum eſt:

Der Unterricht von der Deutſchen Sprache und Poeſie, deren Uhrſprunge/ Fortgange und Lehrſätzen / wobey auch von der reimenden Poeterey

 der

(88.) *in Or. de palmariis Seculi noſtri Inventis p. 42.* (89.) *Libro II. Hiſtoria Succini Pruſſici.* Francofurti A. 1677. editæ, locis compluribus. (90.) *Diſſ. V. Epiſtolica de Luſu & Erroribus Natura p. 173.* (91.) *in Dial. Menſtr. German., M. Oct. A. 1692., p. 837.* (92.) *in Orat. cit. p. 42.* (93.) *p. 142.*

Digitized by Google

der Ausländer mit mehrerm gehandelt wird. (h. e. *Commentarius de Germanorum Lingva ac Poeſi, hujusque Ortu, Progreſſu & Præceptis, in quo etiam de Poeſi Exterorum Rythmica fuſius* diſſeritur.)

Tractatus hic Vernaculus, Operis de Lingva & Poeſi Germanica Latini plenioris, (ſed affecti tantum, nec unquam ſperandi) Prodromus, qui e Prolegomenis, Poematum Germanicorum præmittendis Syntagmati, in Librum ipſis Poematis duplo majorem, teſte Præfatione, excrevit, tribus abſolvitur Partibus. Harum Prima, de Lingva agens Germanica, eamque, & Boreales illi cognatas, antiquitate, & Græcam, & Latinam, ſuperare, imo has Germanicæ eſſe Originis, luculenter (etſi longe compendioſius, quam in affecto *Originum Germanicarum* Opere, idem argumentum fuſius perſecuturo, facere decreverat) oſtendit. Eo fine Autor Capite I. de Lingvæ Germanicæ Præſtantia & Vetuſtate generatim diſſerit, Cap. II. Græcam & Latinam illa eſſe recentiores, IIIio autem Voces Græcas & Latinas quamplurimas a Scythico-Germanicis Veteribus ortum traxiſſe, oſtendit, Cap. IV. V. & VI. Fontes Derivationis Vocum cujuslibet Lingvæ genuinos commonſtrat, & VIImo tandem Cognationem Vocum Græcarum & Latinarum, Hominem, ejusque Partes & Membra, denotantium, cum Germanicis ejusdem ſignificationis exponit. Partis Secundæ, de Poeſeos Germanicæ commentantis Origine & Progreſſu, Capita Quinque priora Poeſeos Gentium Europæ aliarum, Gallorum ſcilicet, Italorum, Hiſpanorum, Anglorum & Belgarum, Rythmicæ ſiſtunt Hiſtoriam & Faciem Antiquam pariter atque modernam, VItum & VIImum Poeſeos Germanicæ Ætatem Primam, ad Caroli Magni usque Imperium, ac Secundam, ad Mart. Opitii porrectam tempora, VIIIvum Gentium Arctoarum Poeſin, & Nonum denique Tertiam Germanicæ Ætatem, quæ in noſtra incidit tempora, conſiderant. Partis Tertiæ, Germanorum Artem ipſam proponentis Poeticam, Caput I. de Lingvæ Germanicæ ad Poeſin agit aptitudine, II. III. IV. & V. de ejusdem Ortographia, Etymologia, Syntaxi & Proſodia, VI. de Numero Poetico, VII. VIII. IX. & X. de Rythmis, eorumque Neceſſitate, Origine & Qualitatibus, XI. & XII. de variis Verſuum, Stropharum Carminumque, Generibus, XIII. de Inventionibus Poeticis, XIV. de Poematis Heroicis, XV. de Odis, XVI. de Comœdiis & Tragœdiis, ac XVII. tandem de Epigrammatis. Sub finem totius Commentarii adjectæ ſunt Henrici Schævii (quem Noſter in Gymnaſio Stettinenſi, uti ſupra, in Vitæ Hiſtoria, §. 7., jam eſt relatum, habuit Præceptorem) Metaphraſes XVII. priorum Odarum Libri Primi Horatianarum Metrico-Germanicæ, variis Carminum generibus elaboratæ. Pleniorem Operis cedro digniſſimi deſiderantem notitiam ad Recenſum illius ablegamus prolixum, & perquam honorificum, *in Actis Eruditorum Lipſienſibus, M. Sept.* A. 1682. (94.) obvium,

(94.) *pag.* 271-277.

obvium, & qui iſti ſua debet, Adr. Bailetum, Scriptorem Judiciorum de Eruditis Gallicum (95.). Lipſienſes (96.) his illud verbis extollunt: *Cum de Latinorum Lingva & Poëſi multi Commentarios ſcripſerint, Poëſin etiam Germanicam quidam in Artem redegerint, ac certis legibus aſtrinxerint, deque Lingva Germanorum diverſorum Autorum extent Monumenta: nullum tamen præſtantiori ingenio, ac majori eruditionis variorisque doctrinæ copia, conditum fuit hoc Opuſculo, quod, vernaculo Idiomate ſcriptum, Germanicis ſuis Poematibus, in unum collectis Faſcem, & Kilonii hoc anno editis, præmiſit Doctiſſimus Morhofius; Latinorum etiam Græcorumque Carminum Venuſtate nulli Poetarum ſecundus.* Alibi iidem *Libellum aureolum* (97.), & *Commentarium Eruditiſſimum* (98.), ſalutant. Quanti Eraſmus Franciſci, plurimæ Lectionis, ac ſingularis in Sermone Germanico Eloquentiæ pariter atque Elegantiæ, Scriptor, iſtud fecerit, Verba Epiſtolæ ejus ad With. Ern. Tenzelium Vernaculæ docent ſequentia (99.), Latine a nobis translata: *Dn. Morhofium valde admiror; diverſisque Viris Illuſtribus pulcherrimum ejus de Lingva & Poëſi Germanica Commentarium, præ aliis hujus generis Scriptis, de nota meliore commendavi.* Joh. Chriſtoph. Wagenſeilio (100.) *Liber* audit *laude digniſſimus.* (Ein Preißwürdigſtes Buch)/ Joh. Frid. Mayero (1.) *Præſtantiſſimus*, Joach. Fellero (2.) *Opuſculum Aureum*, & Chriſt. Grübelio (3.) *Tractatus Eruditus.* Henr. Meibomium Juniorem (4.), aliosque plures, non minus honorifica Laborem hunc Noſtri mentione dignatos, brevitatis ſtudio, allegare ſuperſedeo.

LXIX. Commentario huic de Lingva & Poëſi Germanica eximio, in utraque Editione, & Kilonienſi Anni 1682., & Lubecenſi Anni 1700., iſta paulo auctiori, ob Argumenti, uti jam monitum, affinitatem, ſubjungitur alterum Noſtri Scriptum Vernaculum, ſive Poematum Germanicorum Sylloge, pari applauſu excepta:

Die Teutſche Gedichte.

Pleraque ſeorſim jam ante prodierunt, omnia autem junctim excuſa Eruditis in hoc ſiſtuntur Syntagmate, Trium, in quas diſpeſcitur, Partium Prima quæ Argumenti ſunt Gratulatorii, Secunda Funebria, & Tertia denique Miſcellanea non unius generis, Sacra atque Profana, cum Odis atque Epigrammatis plurimis, legenda exhibente. Encomiaſtas ea invenere plurimos, e quibus ſolos jam allegabo Collectores Actorum Orbis Eruditi Lipſien-

(95.) *T. IV. des Jugements des Sçavans P. I. p.* 117. 118. (96.) *p. l. c. p.* 271. (97.) *M. Febr. A.* 1691. *p.* 55. (98.) *M. Jun. A.* 1697., *p.* 261. (99.) Recitat ea Tenzelius *in Dial. Menſtr. German., M. Jun. A.* 1690., *p.* 518. (100.) im Berichte von der Meiſter-Singer-Kunſt (*ſub finem Commentationis de Civitate Noriberg.*), *c.* 1. *p.* 452. (1) *in Diſp. de Codice ſuo Bibl. Germ. MSto* (*in Append. Hiſt. Verſ. Bibl. Lutheri*) *p.* 168. (2.) *in Præf. Catalogi MSS. Biblioth. Lipſ., nec non in Præf. Metaphraſeos Meditat. Joh. Gerhardi Richteriana, Metrico-Germanica, A.* 1690. *edita.* (3.) *in Diſſ. de Lingva Germ. Veteri & moderna, c.* 1. *p.* 4. (4.) *in Addit. ad Val. Henr. Vogleri Introd. p.* 186. 189.

Digitized by Google

pſienſium Celeberrimos, *Venuſtatem* illorum *plane eximiam, nativamque, quam præ ſe ferunt, elegantiam, minus affectatam anxieque quæſitam*, commendantes (5.). Non diſſimulo tamen, inter Encomiaſtas hos non deeſſe, qui laudibus Cenſuras, ſed ab affectuum forte contagio haud immunes, admiſceant, Sileſios imprimis, ob prælatum Mart. Opitio ſuo, Poeſeos Vernaculæ Inſtauratori, Paulum Flemmingium, Noſtro ſubinde minus æquos. Hos inter B. N. (quem Bened. Neukirchium, Sileſium, eſſe, Anonymus alter M. M. (6) perhibet) ſvavitatem in illis videtur deſiderare, in *Partis Poematum* Chriſtiani ab Hofmannswaldau *Germanicorum Secundæ*, Lipſiæ An. 1696. editæ, ita ſcribens Prolegomenis: Morhof ſchreibet zwar ſo lieblich nicht / als gelehrt: Er hat aber ſehr wol verſtanden / was zu einem Gedichte erfordert wird (7.). M. M. modo allegatus, Licentiam eorundem, in Conſtructione verborum turbanda, juſto interdum majorem verbis hiſce accuſat ſimul & excuſat (8.): Die Freyheit deren er ſich bey der Conſtruction, und anderweit / bedienet / iſt bey einem Mann von ſolcher Autorität mehr zu verwundern / als nachzuahmen. Er pfleget auch dergleichen nicht leichtlich zu gebrauchen / es wäre denn daß eine artige meditation hinfallen müſte / wo man der Sprache nicht eine kleine Gewalt anthun wolte. Riſum autem Lingvæ noſtræ Cimbricæ gnaris Cenſura ſua haud dubie extorquebit M. Joh. Chriſtianus Kunckelius, Uratislavienſis, qui, *in Diſputatione de Sileſiorum in Germanica Poeſi præſtantia*, Lipſiæ An. 1698. edita (9.), Flemmingio, ejusque Imitatori Morhofio (cujus tamen Carmina ſe Germanica ſubinde admiratione proſequi, non diffitetur (10.)), præter duritiæ quoddam genus, *Holſatiſmos* etiam, neſcio quos, exprobrat.

LXX. Anno 1683. in lucem prodiit

Stentor Ὑαλοκλάστης, Tractatus, cujus Hiſtoria §. 64. jam eſt expoſita, Phyſicus,

Sequenti autem 1684.

Liber de Patavinitate Liviana, ubi & de Urbanitate & Peregrinitate Sermonis Latini univerſe agitur, Vito Ludovico Seckendorfio, Electoris tunc Saxonici, Ducisque Saxo-Numburgenſis, Conſiliario Intimo, ad eandem poſtea in Aula Brandenburgica dignitatem, cum Cancellarii Novæ Academiæ Halenſis conjunctam Officio, ob merita in Rempublicam & Literas Immortalia, evecto, Heroi Eruditiſſimo, omniumque vere Eruditorum amantiſſimo, inſcriptus, ac Kilonii in 4to excuſus, in *Volumine* autem *Diſſertationum Academicarum* (p. 471-592.), tribus poſt luſtris, Hamburgi An. 1699. denuo publicatus.

Scripti

(5.) *M. Sept. A.* 1682., *p.* 276. 277. (6.) in den unvorgreifflichen Gedancken von deutſchen Epigrammatis (quæ Lipſiæ A. 1698. prodierunt), *c.* 2., *p.* 54. (7.) *lit. b.* 5. *b.* (8.) *l. c., c.* 2., *p.* 60. 61. (9.) §. 8., *p.* 11. 12. (10.) §. 6., *p.* 10.

Scripti hujus exaſciatiſſimi Recenſus Hiſtorico-Encomiaſtici prolixiores exhibentur in *Actis Eruditorum Lipſienſibus, M. Dec. A. 1684.* (11.), Abbatis Roquii *Ephemeridibus Eruditorum Anni 1685. Gallicis* (12.), & Pet. Bælii *Novellis Reip. Literariæ*, eodem AN. 1685. Gallice publicatis (13.). Hos conſulat Autores, qui pleniorem Argumenti ejus deſiderat notitiam. Lipſienſes (14.) hanc Libro, per ſe vendibili, hederam ſuſpendunt: *De Sermonis Romani, qui Conſulum, qui Patriciorum, qui Equitum erat, nitore, quam Urbanitatem dixere, docte graviterque diſſerere; ætatis Aureæ Scriptores ab iniquis obtrectantium Cenſuris, Livium præſertim, Hiſtoricorum Romanorum Principem, & ipſum Equitem, adverſus Aſinium Pollionem, Patavinitatis inſimulantem, acriter defendere, ſic ut in animo legentis ſuſpicio impolitæ dictionis ne minima relinquatur, illuſtris non minus eſt ingenii, quam artis exquiſitæ. Quod cum, in præſenti Scripto, egregie, uti propoſuerat, Clariſſimus Autor præſtiterit, non eſt dubium, quin de bonis ille Literis tanto præclarius mereatur, quanto majori illis ſolent eſſe detrimento, quorum pravum detrahendi ſtudium id agit, ut quacunque ratione Scriptores Claſſicos erudito Seculo ſuſpectos reddat, primamque adeo dicendi regulam corruptam.* Interjectis deinde compluribus, eundem *Opus* appellant *nitidum, ac profundioris doctrinæ plenum*, in quo multa inveniuntur, *quæ cum Antiquitati, Romanæ æque ac Græcæ, tum rerum Hiſpanicarum, Gallicarum & Italicarum notitiæ, plurimum accendunt lucis, judicium de Scriptoribus cujuscunque generis ac ætatis acuunt, diſcernere Linguarum Idiotismos docent, politiorisque Literaturæ ſtudio excitando, augendo & ornando, apprime ſerviunt.* Abbatis Roquii (15.) hoc de illo eſt Judicium: *On trouvé icy des Recherches fort curieuſes ſur ce defaut de Tite Live, & ſur la veritable Urbanité du ſtile Latin.* Ægid. Menagius (uti in *Menagianis* Poſthumis, Amſtelodami A. 1694. editis (16.), refertur) ſequenti eundem dignatus eſt Elogio: *J'ai vu un Traité de Morhoffius, imprimé depuis peu, ſur la Patavinité de Tite Live, ou il expliqué tres ſavamment ce que c' eſt que l' Urbanité & la* Peregrinité *de la Langve Latine. Cet Ouvrage eſt plein d' Erudition, & de mille choſes curieuſes, ſur cette matiere.* Petro Bælio (17.) audit *Un Ouvrage Infinité des Recherches tres curieuſes*, Thomæ autem Crenio (18.) *Liber non inelegans.* Aliorum Laudes prætereo, ſolumque adjungo Chriſtophori Cellarii, peritiſſimi atque accuratiſſimi Dictionis Latinæ Cenſoris, Judicium de eodem honorificum (19.): *Voſſius, Bonifacius, Sigonius, & cumprimis Morhofius, Kilonienſis Academiæ inſigne Decus, certatim congeſſerunt, quæ ad tuendam tanti Scriptoris* (Livii ſc.) *famam & ornamentum faciunt; noviſſimus etiam a moroſi Cenſoris, Aſinii Pollionis, iniquitate fortiſſime nuper defendit, & Patavini hominis Latinitatem vindicavit puriſſimam.*

(11.) *p.* 570-576. (12.) *num.* 20., *ad d.* 25. *Jun.*, *p.* 318. (13.) *M. Apr. A.* 1685., *p.* 444. 445., *ac M. Jun.*, *Art. III.*, *p.* 609-625. (14.) *l. c.* (15.) *l. c.* (16.) *p.* 190. (17.) *l. c. p.* 445. (18.) *in Notis ad Tractatus Variorum de Eruditione comparanda p.* 294. (19.) *Programm. L. p.* 357.

LXXI. Sed nec tacenda nobis eſt, tacere quamvis Oratorem jubeat, *Diſputatio* elegantiſſima *de Eloquentia in Tacendo*, Kilonii eodem AN. 1684. *in 4to.* edita, & Hamburgi A. 1699., *in Volumine Diſſertationum Academicarum (p. 446-470.)*, recuſa;

In qua (uti ſcite Lipſienſes (20.) obſervarunt) *ea* commendatur *Oratoris Prudentia, qua id ſolum, quod in Oratione ἐνεϱγητικὸν eſt, exprimit, cætera vero, quæ vel circa Inventionem, vel circa Elocutionem, πεϱίεϱγα ſunt, aut ſuperflua, ab Argumento, Perſonis, Loco, Tempore, Re, aliena, aut quovis modo inepta, omittit, aut indicta eſſe cupit.* Hujus, præter Gottl. Frid. Seligmannum, Theologum Lipſienſem (21.), Vinc. etiam Placcius noſter honorificam fecit mentionem, & *Doctiſſimam* publice, nec immerito, vocavit (22.).

Recudi etiam Noſter, eodem AN. 1684., Kilonii in 4to, cum ſua ad Pet. Axenium, ICtum & Advocatum Slesvicenſem, Virum Doctiſſimum, ſibique amiciſſimum, Præfatione, curavit

Joh. Laurembergii, Roſtochienſis, Mathematum in Academia Daniæ Sorana Profeſſoris, tum ob Eruditionem in reliquis Polymathiæ Elegantioris Partibus eximiam, tum Venam etiam Poeticam admirabilem, in Orbe Literato Celeberrimi (23.), *Satyram Elegantiſſimam, qua Rerum Bonarum Abuſus, & Vitia quædam Seculi, perſtringuntur*, A. 1636. ab ipſo editam, una cum ejusdem *Querimonia Daphnorini* (i. e. Laurembergii) *de ſuo & Academiæ Soranæ ſtatu.*

Utrumque hoc Poemation in Appendice etiam Adoptiva *Operum* Noſtri *Poeticorum*, Lubecæ AN. 1697. Junctim impreſſorum, locum poſtea invenit.

LXXII. Anno ſequenti 1685. in lucem ab eo itidem denuo ſunt protractæ:

Nicaſii Baxii, Monachi Auguſtiniani, Medulla Eloquentiæ & Figuræ aliquot Rhetoricæ, ex M. T. Cicerone concinnatæ; Quibus Ipſius præmiſſa eſt *Præfatio, qua de omni in Eloquentia excerpendi ratione agitur.* Kilonii 1685. in 8vo.

Quem Libellum quatuor octernionum exiguum uti in Juventutis ſe uſum recudi curaſſe, in Titulo profitetur, ita eidem etiam *L. 3. Polyhiſt. Lit., c. 7., p. 47., de nota meliore commendavit.*

LXXIII. AN. 1686. Lubecæ in 8vo prodiit

Otiorum Divinorum, ſeu Carminum Sacrorum Liber, Programmata complectens Poetica, ſeu Ἔμμετϱα, Feſtis IV. Anni Solennioribus, publico nomine, in Adademia Kilonienſi propoſita, integer poſtea ibidem A. 1697., in Operum Poeticorum omnium Syntagmate, *Libro I. Charitum, p. 2-40.*, recu-

(20.) *in Actis Erud., M. Jul. A. 1699., p. 290.* (21.) *in Idea Studioſi πολυμαθεστέϱȣ*, Roſtochii A. 1685. edita, §. 15. (22.) *in Excerptis Binis Rhetoricarum Acceſſionum p. 175.* (23.) V. de illo *Hypomnemata* noſtra *ad* Alb. Bartholini *Lib. de Scriptoribus Danis, p. 279-283.*

recuſus. Quatuor Programmata priora, Feſto τῆς χειροτονίας dicata, Joach. Fellerus, Th. Lic. & Poeſeos in Acad. Lipſienſi Profeſſor, ſeorſim An. 1689. Lipſiæ, teſte Continuatore Vitæ Morhofianæ Anonymo, edidit, & Prælectionibus publicis illuſtravit.

LXXIV. A. 1687., quod in Polyhiſtore ſuo revidendo ac Editioni apparando longe eſſet occupatiſſimus, nihil præter Carmina & Programmata aliquot minutiora, juris fecit publici. Ex iſtis mentione haud indignum nobis videtur;

Programma de eo, quod in Diſciplinis eſt divinum, Feſto Pentecoſtes A. 1687. dicatum, quod non Hamburgi ſolum An. 1698., inter Programmata reliqua, *Orationum* ſubjuncta Syntagmati (*p. 551-571.*). denuo prodiit, ſed totum etiam ab ipſo Autore (integrum hujus Argumenti Commentarium, uti, in Affectorum Recenſu, infra §. *87.* monebitur, molito ac pollitico) *Polyhiſtoris Literarii Libro I.*, paucis ſaltem mutatis, inſertum, *Caput* hujus *XII.* ſibi vindicavit.

De ipſo *Polyhiſtore* Polyhiſtoris noſtri, in *Tomos III.* diviſo, *Tomique* præſertim *Primi*, ſive *Literarii*, duobus Libris prioribus, *Bibliothecario* & *Methodico*, qui lucem An. ſeqv. 1688. viderunt publicam, quæ hoc loco eſſent dicenda, cum prolixiorem exigant παρέκβασιν, προλεγομένων horum Epilogo commodius reſervabuntur.

LXXV. Anno 1690. Lubecæ *in 8vo ὁ Μακαρίτης* edidit

Philochryſum, ſeu de Laudibus Auri Orationes duas, omnis generis Hominum, præcipue Eccleſiaſticorum, Vitia ſalſe traducentes; Alteram M. Ant. Majoragii, Rhetoris Seculo Superiore Mediolanenſis Inclyti, in Orationum ipſius Syntagmate, ob παῤῥησίαν haud dubie adverſus Clericos, omiſſam, a Marquardo Gudio noſtrate, Viro Summo, inter Ἀνέκδοτα ejus, una cum altera *contra Gaudentium Merulam Apologetica*, Mediolani repertam, & Ultrajecti An. 1666. in 4to publicatam, nunc autem, in uſum Prælectionum Publicarum, cum Præfatione ſua, recuſam; Alteram propriam de eodem Argumento, Kal. Sept. An. 1690. Kilonii recitatam. Ambæ, eodem An. 1690., Kilonii (ſive Lipſiæ potius, quam Titulus quidem diſſimulat, ſed Typi produnt) *in 4to*, curante Frid. Bened. Carpzovio, Senatore ac Muſageta Lipſienſi (cui ab Autore erant inſcriptæ), iterum prodierunt, & in Morhofianarum etiam Orationum Sylloge, Hamburgi An. 1698. impreſſa, *num. 9. & 10., p. 249-366.*, leguntur.

Utriusque Recenſum Vir Celeberr., Wilh. Ern. Tenzelius, *in Dialogis Menſtruis Vernaculis* (24.), prolixum ſatis exhibuit, Morhofianam autem (cujus adverſus Clericorum Avaritiam Invectivas & Dicteria Autor, ne Crabrones irritaret, Pontificios tantum Majoragii notare exemplo, in Præfatione finxit),

 Præter

(24.) *M. Apr. A. 1691., p. 307-326.*

Præter eundem (25.), Vitus Ludov. Seckendorſius (26.), Joach. Fellerus (27.), aliique, inſignibus ornarunt Elogiis.

LXXVI. Anno tandem Emortuali 1691. recudi Kilonii *in 8vo*, juxta Exemplar A. 1688. Antwerpienſe, cum Præfatione ſua, curavit Johannis Dekeni, Jeſuitæ, *Obſervationes Poeticas*, *Exemplis illuſtratas*, quarum recenſum prolixiorem, laudes illis ſuas large admetientem, ſed nonnulla tamen etiam in iisdem deſiderantem, *Libro* jam *Polyhiſtoris Literarii Tertio*, *Cap. X.* (28.), exhibuerat. Præter iſtas, & Rob. Boylii, Joh. Laurembergii, Nicaſii Baxii ac M. Ant. Majoragii, Opuſcula, §. *61. 71. 72. & 75.* jam laudata, Franciſci item Quarleſii *Enchiridion Morale*, Anglice ſcriptum, cujus novam Kilonii, incertum quo Anno, in gratiam Auditorum, ſe in Lingva iſta utentium Magiſtro, Editionem (*in 12o.*) publicavit, Periochasque deinceps haud paucas argutiores, Metris a ſe redditas Germanicis, *Poematum Vernaculorum* An. 1682. inſeruit Syntagmati, & Joh. Walliſii *Grammaticam Anglicanam*, eodem fine, niſi memoria mihi imponit, denuo vulgatam, nihil Scriptorum Alienorum atque Adoptivorum ipſius cura in lucem revocatum eſt publicam. Accenſeri tamen Adoptivis iſtis forſan etiam meretur Edmundi Richerii, Theologi Sorbonæ Pariſienſis Inclyti ac πολυμαθεστάτου, *Obſtetrix Animorum*, Morhofii hortatu, & ex ipſius Bibliotheca, per Adamum Rechenbergium, Literarum tunc Elegantiorum, nunc autem Sacrarum, in Acad. Lipſienſi Interpretem, Lipſiæ A. 1693, *in 12o*, verum mortuo jam Ergodiocta, luci iterum expoſita.

LXXVII. Recenſum hactenus exhibuimns Hiſtoricum Scriptorum Polyhiſtoris Noſtri, quæ ſuperſtes ille edidit, omnium, in quo tamen minutiora pleraque, Carmina ſcil. & Programmata ſigillatim excuſa (quorum nonnulla, Roſtochienſia imprimis, in Syntagmatis iſtorum deſiderantur), Epiſtolas quasdam (qualis eſt illa, quam, ad Olaum Rudbeckium d. 23. Jun. An. 1681. de ipſius exaratum Atlantica, in Elogiorum Operis hujus Sylloge, Upſaliæ ſine Anni mentione in fol. publicata, reperies), aliaque iſtius generis Schediasmata, brevitatis ſtudio omiſſa eſſe, haud diffitemur. E quorum numero uti Programmata & Carmina, Latina pariter atque Germanica, junctim jam ſunt recuſa, ita, ut Epiſtolæ etiam τοῦ Μακαρίτου, omnes ferme, ſi paucas excipias, Ineditæ, ab Hæredibus primo quoque tempore colligantur, & cum Adoptivis ad Noſtrum, Joh. Frid. Gronovii, Joh. Schefferi, J. Georg. Gravii, Nic. Heinſii, Henr. Oldenburgii, Joh. Andr. Boſii, Frid. Rappolti, Ott. Menkenii, aliorumque Hominum Doctiſſimorum, per illos, Interprete Vitæ Parentis Continuatore (29.), jam promiſſis, &, præter unicam Gravianam, duasque Oldenburgianas, itidem etiam-

(25.) *l. c. p.* 307. (26.) *in Comm. de Lutheraniſmo, Lib. III., Sect.* 21., §. 84. (27.) *in Epigrammate peculiari Editioni Lipſienſi ſubjuncto*, e quo §. 40. nonnulla attulimus. (28.) *p.* 73. 74. (29.) *in Appendice Voluminis Diſſertationum Academicarum p.* 42.

etiamnum *ἀνεκδότοις*, lucem propediem videant publicam, ſerio optamus. Gräviana, quam dixi, Hamburgo d. 22. Jul. A. 1678. ſcripta, in Biographiæ Noſtri propriæ Continuatione legitur *ἀδεσπότῳ* (30.), duæ autem Henr. Oldenburgii, Societatis Regiæ Anglicanæ Secretarii, Londini A. 1672. & 1673. exarata, in *Epiſtolarum* Viri Illuſtris, Marqu. Gudii, a Petro Burmanno Ultrajecti A. 1697. editarum, Adoptiva jam prodierunt Appendice (31.).

LXXVIII. Inter Monumenta Ingenii Morhofiani Poſthuma, quorum enumerationem, ordine Scriptionis ſic exigente, jam aggredimur, primum ſibi locum vindicat:

Polyhiſtoris Literarii Liber Tertius, ſive παρασκευαστικὸς, de Excerpendi ratione, Lubecæ, Anno ab Autoris Obitu proximo 1692., *in 4to*, excuſus, cujus mentio prolixior, in totius Operis Polyhiſtorici Hiſtoria, paulo poſt recurret. Hunc Anno ſequenti 1693. excepit:

Commentatio de Diſciplina Argutiarum, ſine Loci mentione *in 12mo* edita. Conſtat ea Tribus Sectionibus, & *Lectiones* Noſtri *de Arguta Dictione Academicas*, quas ille publice quidem, in *Commentario de Lingua & Poeſi Germanica* Vernaculo (32.), Literatis jam erat pollicitus, ſed facie haud dubie, ſi vixiſſet, longe cultiori, ac limam expertas accuratam, dediſſet, in lucem, inſciis Hæredibus, incertum a quo, protruſas, multisque Sphalmatis Graphicis & Typographicis (uti in *Homonymoſcopia* jam noſtra (33.) eſt monitum) fœdatas, exhibet. Recenſum ejus ſiſtunt Lipſienſes, *in Actis Eruditorum*, *M. Sept.* A. 1693. (34.), inque iſto (35.), *Opuſculum hoc, ut ſolent, quæ Morhofium agnoſcunt Parentem, eruditione plane ſingulari, egregiisque Animadverſionibus, maxime Oratoriis, eſſe refertum*, pronunciant. Thomas Crenius (36.) *Commentationem* vocat *Doctiſſimam*, M. M. autem, Scriptor *κεντ̓ώνυμος*, de Epigrammatis commentatus Germanicis (37.), *Libellum brevem quidem, ſed luculentum* (Eine zwar kurtze/ doch wol ausgearbeitete Schrifft.)

LXXIX. Eodem A. 1693., Lipſiæ in 12o, prodiit:

Collegium Epiſtolicum, ab Autore, cum in vivis eſſet, Studiis tantum privatis Auditorum ſuorum deſtinatum, jam vero, ob ſummum variumque uſum, publica luce donatum. Acceſſit *Epiſtola ejusdem* (de qua §. 49. jam dictum) *in Plagiarium quendam ſuum Invectiva.*

Primam hanc Editionem, furtim factam, cujus Menda fœdisſima & admodum numeroſa, præter me (38.), Celeberr. Tenzelius, complura illorum enumerans & corrigens (39.), & Vitæ Morhofii Continuator (40.), obelo notarunt

(30.) *in eadem Append. Diſſertt. Acad. p.* 43. 44. (31.) *num.* 39. & 40., *p.* 73. 74. (32.) *P. III., c.* 5. *p.* 541., & *c.* 17. *p.* 757. (33.) *Sect. I., c.* 1., §. 7., *p.* 16. (34.) *p.* 399-402. (35.) *p.* 400. (36.) *P. I. Animadverſ. c.* 7., §. 4., *p.* 122. (37.) in den unvorgreifflichen Gedancken von deutſchen Epigrammatis, quæ Lipſiæ A. 1698. prodierunt, *c.* 3., *p.* 97. 98. (38.) *in Homonymoſc. l. c.* (39.) *in Dialogis Menſtruis Germanicis, M. Aug. A.* 1693., *pag.* 680-683. (40.) *in Append. Diſſertt. Acad. p.* 27.

tarunt, excepit altera Lubecenſis, a Joh. Burch. Majo, Succeſſore Autoris, anno ſequ. 1694., curata, Præfatione nova ac Indicibus inſtructa, & auctior pariter atque emendatior, *in 8vo*, ſub novo hoc evulgata Titulo:

Libellus de ratione conſcribendarum Epiſtolarum, a mendis Editionis Lipſienſis innumeris a J. B. Majo repurgatus. Acceſſerunt Nova quædam Exempla.

Recenſum Libelli, ex Editione priori, invenies *in Actis Eruditorum Lipſienſibus, M. Apr. A. 1693.* (41.), & Tenzelii *Dialogis Menſtruis Vernaculis*, M. Auguſto anni ejusdem (42.), Qui, ob nervoſam Præceptorum brevitatem, & Exemplorum Obſervationumque egregiarum copiam, magni illum, a Chriſtiano etiam Weiſio de nota meliore, antequam ederetur, commendatum (43.), merito æſtimat.

LXXX. A. 1694. publice comparuerunt

D. G. Morhofii CVIII. Quæſtiones Chymicæ, ex variis Autoribus Chymicis collectæ, cum Reſponſionibus & Solutionibus (Ænigmata Chymicorum magis plerumque intricantibus, quam explicantibus) Joh. Ludov. Hannemanni, Prof. Phyſici Kilonienſis, *Ovo* hujus *Hermetico-Paracelſico*, quod vocat, ſive *de Auro Tractatui*, Francofurti A. 1694. *in 8vo* excuſo, inſertæ (44.)

Quæ, nusquam a Noſtro promiſſæ, nec in Scriptorum Affectorum Indicibus memoratæ, ſi vel maxime Parentem eum agnoſcant, in privatos tamen ſolum uſus, ſubitaneo conſilio, uti Cordati Lectores facile perſpicient, absque juſta cura, in chartam ſunt conjectæ, nunquam vero publicæ luci deſtinatæ, nec proinde in eam ab Editore, temere fuerunt protrudendæ. Ἐκτρώματα certe potius iſtæ ſunt, quam fœtus juſtæ maturitatis γνήσιος, ac nova proinde earum, a ſe ita locupletandarum, ut tres abſolvant Centurias, juſtoque præterea illuſtrandarum Commentario, quam *p. 283.* pollicetur, Editione Exegetes modo dictus, absque ulla Orbis Eruditi Indignatione, ſuperſedere poterit.

LXXXI. Triennio poſt lucem publicam, uni incluſa Syntagmati, junctim denuo viderunt, quæ antea, vel ſingulatim excuſa, vel, in Faſciculos minores congeſta, diverſis ipſemet evulgarat temporibus,

Opera Poetica Latina omnia, in unum collata, ad Autoris mentem diſpoſita, & ab Heredibus, cum Caſp. Dan. Morhofii, Filii, Elegia ad Fridericum, Ducem Holſatiæ, Dedicatoria, Henricique Muhlii, Supremi Eccleſiarum Cimbriæ Ducalium Antiſtitis, Præfatione de Poeſi ac Poetis Latinis, edita, Lubecæ A. 1697. in 8vo.

Editio hæc Carminum Latinorum omnium Poſthuma (qualem ipſe etiam Autor, adhuc ſuperſtes, Anno jam 1683., in *Programmate ad Lectiones Acroamaticas Invitatorio*, eſt pollicitus) exhibet:

1. Cha-

(41.) *p.* 164. 165. (42.) *p.* 680-683. (43.) *in Oratore Politico*, Germanice edito, *p.* 22.
(44.) *p.* 251-284.

1. *Charitum Libros III.* (quorum Primus *Otia Divina*, §. 73. memorata, Secundus Carmina Gratulatoria ad Leopoldum Imperatorem, Carolum II. & Wilhelmum III., Reges Angliæ, Frid. Wilhelmum, Electorem Brandenburgicum, Chriſt. Albertum, Ducem Holſatiæ, Guſtavum Adolphum, Principem Megapolitanum, Ferd. Fürſtenbergium, Epiſc. Monaſterienſem, Chriſtianum, Comitem a Ranzou, Henriettamque Catharinam Gersdorfiam, Heroinam Gentis Friſiæ doctiſſimam, Tertius autem Poematia ejusdem generis ad Joh. Adolphum Kielmannum, Aulæ Gottorpienſis Præſidem, aliosque Viros Nobiles, Doctos & Indoctos, complectitur), *pag. 1-252.*
2. *Veneres Antiquas, p. 253-336.*
3. *Veneres Novas, p. 337-438.*
4. *Manium, ſeu Epicediorum Libros III.* (quorum Primus, ſub *Funerum* titulo A. 1667. jam prodierat, reliqui duo ex Epicediis, ſingulatim antea publicatis, nunc demum ſunt congeſti), *p. 439-580.*
5. *Primitias Parnaſſi Kilonienſis*, *p. 581-620.*
6. *Autoſchediasmata Poetica*, *p. 621-652.*
7. *Horas Subſecivas Poeticas*, *p. 653-688.*
8. *Miſcellanea Poetica, & Epigrammata Selecta*, *p. 689-826.*
9. *Epigrammatum Libros II.*, *p. 827-856.*
10. *Jocorum Librum* (quo *Leſſus in Ciconiam Adrianum*, *Querela Halecis*, & *Carmen de Ente Rationis*, continentur), *p. 857-900.*
11. *Prætermiſſa*, *p. 901-931.*
12. *Adoptiva quædam*, partim Honori Autoris ſacra, partim ab eo edita (&, hæc inter Joh. Laurembergii *Satyram* & *Querimoniam Daphnorini*, A. 1685. ſeorſim publicatas), *p. 931-967.*

Prolixiores Syntagmatis hujus (cujus Faſciculorum plerorumque Editiones, hanc antegreſſæ, §. 49. 50. 53. 55. 57. 58. 59. 60. 67. 71. & 73. a nobis ſunt enumeratæ), Præfationisque ſimul Muhlianæ, Recenſus ſiſtunt Lipſienſes *in Actis Eruditorum*, *M. Jun. A. 1697.* (46.), & Pet. Rabus *in Bibliotheca Europæ Belgica* (**dem Boeckzaal van** Europa), M. Sept. & Oct. A. 1699. (47.). Cæterum, quanta Venam Morhofii Poeticam, & Carmina imprimis hæc Latina, admiratione proſecuti ſint Eruditiſſimi Temporum noſtrorum, & in Poeſi etiam Exercitatiſſimi Scriptores, Lipſienſium, Godofr. Gvilh. Leibnitii, Æg. Menagii, Ol. Borrichii, Henr. Meibomii, Aug. Varenii, Joſuæ Arndii, Frid. Rappolti, Er. Mauritii, Chr. Kortholti, Ott. Sperlingii, Laur. Normanni, Georg. Caſp. Kirchmayeri, Joach. Felleri, Joh. Nicol. Hertii, Pauli Sperlingii, Ad. Tribbechovii, Henr. Muhlii, aliorumque præterea complurium, Judicia de illa pariter atque hiſce perquam honorifica, imo pene invidenda, quæ, in

(45.) *p.* 261-264. (46.) *p.* 530-536. (47.) *p.* 252-259.

in Elogiorum Autoris ipſius recenſu, §. *28-46.*, longa cumulavimus ſerie, abunde, imo ἀναντιῤῥήτως, evincunt. Pauca jam iſtis, quæ denuo huc tranſcribere non vacat, addemus, quibus ipſam hanc Poematum Latinorum omnium Collectionem Viri Eruditi commendarunt. Henr. Muhlius, in *Præfatione* illius, Carmina Morhofiana omnium quidem præſtantisſimis accenſeri non poſſe, cum ab Erroribus ſuis ac nævis non ſint immunia, agnoſcit, imo nonnulla e Syntagmate hoc merito eliminari debuiſſe judicat, pleraque tamen, ob Verborum Curam, Numerorum ſollicitudinem, Sententiarum Acumen, Argutiarum Lumina ac Gemmas, Laborem Studiumque incredibile iis impenſum, & accuratam imprimis Veterum Imitationem, prolixe deprædicat. Sed, quid vetat Verba ejus nonnulla αὐτολέξει adjicere, a Celeb. etiam Tenzelio repetita? *Licet*, ait, *fortaſſe in id, quod optavit, faſtigium non aſcenderit, licet tanta elegantia & puritas, vel ſobrietas quoque & facilitas, in hiſce ejus Carminibus ubique non adſit, uberem tamen quandam a natura venam, & divinum quoddam Ingenium, & Bonorum lectionem Scriptorum, usquequaque perſpicietis. - - Licet nonnulla ei exciderint, a quibus mallem abſtinuiſſet, Carminibus tamen ſuis ſemper aliquid argutum, quod Lectorem alliciat, aut eruditum, & quod* διδασκαλίαν *habet, aut morale, aut Politicum, interſerit. Et ad invenienda venuſta Argumenta Ingenium nusquam deeſt, nec ad ordinanda Judicium. Sed nec Eloquentiæ facultas abeſt, nec Sermonis puritas & ſvavitas. Vis & elegantia in clauſula fere arguta & aculeata, quam Noſter ſummopere captabat, nec lepores detrectabat ac Sales, aut alios Ingenii luſus, ſed doctos, ſed urbanos, & qui ab Antiquorum elegantiis non recedunt.* Lipſienſes (48.) Muhlianum hoc Judicium ſuo approbarunt calculo, Carmina Morhofii *cultiſſima, & Argumenti, Metri atque Inventionis varietate cum paucis comparanda*, vocarunt, *Jocorumque* imprimis *Librum* Poematia *eruditis acutiſſimisque Salibus reſperſa* complecti judicarunt. Tenzelius denique (49.) optime eadem cenſet eſſe elaborata, & ingenioſas præſertim Epigrammatum Inventiones admiratur, in quibus *eum, Conſt. Hugenium & Pet. Francium, ſed alium aliter, excellere*, Mich. etiam Filizius, Luſatus, haud ita pridem pronunciavit (50.).

LXXXII. Poematum Syntagma, Anno mox ſequenti 1698., excepit haud diſſimilis eorum Ingenii Morhofiani Monumentorum, quæ Solutæ etiam Eloquentiæ Palmam Autori ſuo vindicant, Collectio,

Orationes ſcilicet & *Programmata, in Celeberrima Holſatorum Academia Kilonienſi publice propoſita, utraque nunc cura Filiorum collecta & publicata, cum Indicibus neceſſariis.* Hamburgi 1698. in 8vo.

Decem

(48.) *l. c. p. 264.* (49.) *l. c. p. 595.* (50.) *Corollario V. Speciminis Analectorum ad Ol. Borrichii Diſſertationes de Poetis.*

Decem in Syntagmate hoc exhibentur Orationes (quas inter Quinta, Sexta, Septima & Octava, in iſto demum prodierunt, reliquæ autem jam ante ſingulatim, uti ſuis dictum eſt locis, erant editæ):

1. Or. in Academiæ Kilonienſis Inauguratione, d. 6. Oct. An. 1665. habita, *p. 1. 33.*
2. Or. de Cauſis, ob quas multi ad minus ſolidam aliquam Sapientiam perveniant, d. 22. Jan. An. 1666., in primæ Magiſtrorum Promotionis Actu recitata, *p. 33-61.*
3. Panegyricus in Nuptias Chriſtiani Alberti, Ducis Holſatiæ, M. Dec. A. 1667. dictus, *p. 61-106.*
4. Or. de Intemperantia in Studiis, & Eruditorum, qui ex ea oriuntur, Morbis, in aditu Rectoratus Academici, M. Apr. A. 1669., habita, p. 106-143.
5. Or. de Viro Bono, ad mentem Philoſophorum Gentilium, in promotione Magiſtrorum, M. Oct. A. 1669., habita, *p. 144-164.*
6. Or. de Otio Sapientibus dando, in Rectoratus aditu, M. Apr. A. 1677. dicta, *p. 164-188.*
7. Or. de Literarum in Republica Utilitate, in aditu tertii Rectoratus, d. 5. Oct. A. 1684., habita, *p. 188-213.*
8. Or. de Fructibus in Holſatiam, Urbemque Kilonium, ex Academia redundantibus, in aditu Quarti Rectoratus, M. Apr. A. 1690., habita, *p. 213-249.*
9. Or. de Auro, Kal. Sept. A. 1690. recitata, *p. 249-304.*
10. M. Ant. Majoragii *Philochryſus, ſeu Or. de Auro, a Noſtro edita, p. 304-366.*

Orationibus Programmatum (quorum, publico Academiæ nomine, ſcribendorum cura, Anno demum 1674., mandato Ducali, Noſtro eſt commiſſa, quibusque paucula forte aliena a ſe inſciis eſſe immiſta, Filii in Præfatione fatentur) integra ſubjungitur Centuria, Octo ſiſtens Feſto χειροτονίας conſecrata, Undecim Paſchalia, totidem Pentecoſtalia, totidem quoque de Angelis Michaelitica, XXXI. Exequialia, & XXIX. alia variorum Argumentorum Academica, publico partim, partim privato nomine, evulgata, pleraque erudita pariter atque elegantiſſima, ac ab Autore jam ipſo (teſte Matth. Henr. Burchardo (51.) Editioni, quod luce ei digna viderentur, deſtinata. Σκιαγραφίαν totius hujus Sylloges, *in Actis* quoque *Eruditorum*, M. Jul. A. 1698. (52.), ſiſtunt Lipſienſes, qui Programmata *multa elegantique* cenſent eſſe *eruditione referta*, de Orationibus autem hoc ferunt Judicium: *Orationibus, cum in Genere Demonſtrativo, vel Loco Communi, verſentur, nec tam ad perſvadendum, quam ad delectandum, ſint compoſita, exquiſitiorem Autor adhibuit cultum, genusque dicendi ſectatus eſt argutius, auribusque horum temporum*

(51.) *in Or. Fun. ei habita p.* 11. (52.) *p.* 329. 330. 331.

Digitized by Google

porum accommodatum, in quo Poeticum nonnunquam decorem relucere voluit, ex interiorum Literarum Myrothecio petita quadam ſubinde aſpergens ornamenta, quibus doctas aures teneret caperetque.

LXXXIII. Poſt edita Poematum, Orationumque & Programmatum, quæ modo recenſuimus, Syntagmata, pari inſtituto, reliqua etiam Noſtri Scripta Latina, præter *Polyhiſtorem*, Libelloſque *de Diſciplina Argutiarum, ſcribendis Epiſtolis & Dilatatione Oratatoria*, Poſthumos, omnia, quæ ſuperſtes ipſe diverſis ſeorſim pulicaverat temporibus, in Volumen redacta unicum, junctim ANNO 1699. ſub hoc prodierunt Titulo:

Diſſertationes Academicæ & *Epiſtolicæ, quibus rariora quædam Argumenta erudite tractantur, in unum omnes Volumen collatæ, & Conſenſu Filiorum editæ. Acceſſit Autoris Vita; qua tum Lectiones ejus Academicas, tum Scripta Edita & Edenda, Elogia item ac Judicia Clarorum Virorum, exhibet. Additi quoque ſunt, præter Joh. Burch. Maji Præfationem, Indices accurati & locupletiſſimi.* Hamburgi AN. 1699. *in 4to.*

Continentur hoc Volumine (quale Celeberr. Tenzelius (53.), Anno jam 1692. (53.), ob Diſſertationum Morhofianarum, *elegantiſſimis*, uti vere judicat, *Obſervationibus ſcatentium*, raritatem, congeri optavit) Scripta Noſtri ſequentia, ſeorſim ante excuſa, ſuiſque jam locis fuſius ſupra recenſita ac celebrata:

1. Diatriba Juridica de Morbis, & eorum Remediis, *p. 2.-50.*
2. Diſp. Jurid. Inaug. de Jure Silentii, *p. 51-70.*
3. Diſſ. de Enthuſiaſmo ſeu Furore Poetico, *p. 71-82,*
4. Theologiæ Gentilis Politicæ Diſſert. Prima de Divinitate Principum, cui nunc demum e MSto adjecta eſt Secunda de Titulis Principum Divinis, hactenus ἀνέκδοτος, ſed ſub finem mutila, *p. 82-117.*
5. Proſphonema in Summos honores Theologicos Chriſt. Kortholti, *p. 117-126.*
6. Diſſ. de Principe Medico, *p. 127-160.*
7. Deſcriptio Actorum primæ Promotionis Academicæ Kilonienſis, *p. 161-234.*
8. Diſp. de Sole Igneo, *p. 235-244.*
9. *Epiſtola de Metallorum Transmutatione*, *p. 245-302.*
10. Diſp. de Paradoxis Senſuum, *p. 303-328.*
11. Stentor ὑαλοκλάστης, ſeu Tr. de Scypho Vitreo, per certum Vocis Humanæ Sonum rupto, *p. 329-445.*

Undecim hæc, jam ante edita, & Annorum, quibus primam viderant lucem, ordine diſpoſita, Tria ſeqvuntur Meletemata, hactenus ἀνέκδοτα:

1. *Diſſ. de Quinta Eſſentia, Catholico Morborum Remedio*, adverſus Morbos quoſvis,

(53.) *in Dial. Menſtr. Germ., M. Jul. A. 1692., p. 604.*

Digitized by Google

quosvis, cum omnes a Spirituum prava Diſpoſitione proficiſcantur, non niſi Spiritualia Remedia, ſive Quintas Eſſentias, adhiberi debere, oſtendens, quam Dethlevus Cruſius, J. U. C., Autoris in Civitate Hamburgenſi Amicus, privatim ab hoc olim ſibi communicatam, ut ederetur, Bibliopolæ tradidit. *(p. 595-605.)*

2. *Epiſtola*, qua Juvenem, in Academia viventem, hortatus eſt ad Diſputationem de Latinitate Digeſtorum, de qua ipſi, eam culpanti, cum Profeſſoribus lis erat Juridicis, abrumpendam *(p. 606-611.)*.

3. *Diſſertationis de Meritis Germanorum in Literas* (cujus paulo poſt, inter Affecta, prolixior fiet mentio) Fragmentum, & ſolum ferme Exordium, inter Schedas Studioſi cujusdam, qui ex ore dictantis publice id exceperat, repertum *(p. 612-616.)*.

Accedit tandem Appendix, Vitam Morhofii, ab ipſomet inchoatam, & ad AN. 1671. pertextam *(p. 1-48.)*, Elogia Morhofii, & Scriptorum ejus nonnulla, a Caſp. Thurmanno collecta *(p. 49-60.)*, & Carminum tandem Adoptivorum, in Honorem Noſtri ſcriptorum, Syllogen copioſam *(p. 61-143.)*, exhibens. De quibus Voluminis hujus Acceſſionibus cum ſupra, §. *4.* & *27.*, fuſius jam ſit dictum, *h. l.* ulterius quicquam addi non videtur neceſſarium. Conſuli cætera de Diſſertationibus hiſce Morhofianis etiam merentur Lipſienſes (quibus *Exquiſitiſſimæ* audiunt & *admodum ſolerter elaboratæ*), *in Actis Eruditorum, M. Jul. A. 1699.* (54.), prolixiorem, & Lubecenſes, *in Novis Septentrionis & Maris Balthici Literariis, M. Jun. Anni ejusdem* (55.), breviorem illarum ſiſtentes Recenſum.

LXXXIV. Ultimum inter omnia Polyhiſtoris Noſtri Monumenta Literaria, hactenus & ab illo ſuperſtite, & a defuncti Hæredibus, Juris facta publici, occupant, quæ, ſuperiore demum AN. 1701., Lubecæ *in 8vo* prodierunt.

Delitiæ Oratoriæ Intimioris, ſive Liber de Dilatatione & Amplificatione Oratoria; Opuſculum e Lectionibus de hoc Argumento Academicis, AN. 1683. & 1691. habitis, enatum, & in tres Partes diviſum, cujus Σκιαγραφίαν accuratiorem Laudesque, in *Actis Eruditorum Lipſienſibus, M. Aug. A. 1701.* (56.), *Novis Septentrionis & Maris Balthici Literariis Lubecenſibus, M. Apr. A.* 1701. (57.), & Cl. Eccardi *Excerptis Librorum Recentiorum*, quæ Hannoveræ prodeunt, *Menſtruis Germanicis, M. Majo* Anni ejusdem, invenies (58.).

LXXXV. Enumeratis hactenus ſatis fuſe Scriptis Morhofianis, quæ lucem jam aſpexere, publiceque leguntur, omnibus, ad Ἀνέκδοτα atque Affecta nobis eſt pergendum. Horum Catalogum prolixum, quo LXXI. hujus generis recenſentur Meletemata, ex aliquot Indicibus Autoris ipſius αὐτογράφοις congeſtum, Vitæ ejus Continuator Anonymus, in *Voluminis Diſſertationum*

(H) 2

(54.) *p. 289-293.* (55.) *p. 184.* (56.) *p. 371-377.* (57.) *p. 126. 127.* (58.) *p. 51-60.*

tationum Academicarum Appendice, exhibuit (59.). Verum tumultuarius ille eſt, nulloque, vel Argumentorum, vel Annorum ac temporum, ordine collectus, haud pauca, paſſim a τῷ Μαχαιρίτη, tam in Lucubrationibus Editis, quam Prælectionibus Academicis ἀνεκδότοις, promiſſa, omittit, nec quænam illorum, vel Editioni ſint matura, vel imperfecta aut inchoata, vel Calamo ſaltem, nunquam iis admoto, deſtinata, verbulo ullo ſignificat. Id quod Continuatorem illum, qui, teſte Joh. Burch. Maji *Præfatione, Bibliothecæ Morhofianæ Forulos ac Schedas fere omnes diligenter excuſſit*, facere omnino decuiſſet, præſertim cum Literæ ad Celeb. Tenzelium Muhlianæ (60.), *multa ſupereſſe, quorum prima ſaltem lineamenta Autor duxerit, plura, quæ inter chartas confuſa turbataque reperiuntur, nos edocuerint.* His Catalogi iſtius defectibus ut pro Virili medeamur, alium Monumentorum Noſtri Ineditorum atque Affectorum Indicem Tripartitum ſubſtituemus, Claſſe Prima ἀνέκδοτα, quæ adhuc ſuperſunt, vel ſi periere, ab Autore tamen ſunt elucubrata, Secunda autem, quæ ab eodem in Scriptis quidem ſuis, Catalogisque Nundinalibus publicis, ſunt promiſſa, ſed vel plane derelicta deinceps, vel ſaltem inchoata, enumeraturum, & Aſteriſci Notam ſingulis, quorum nulla apud Vitæ Continuatorem occurrit mentio, præfixurum, Tertiaque tandem Claſſe, quæ e ſolo illius nobis innotuere Catalogo, prioribus ſubjuncturum. Potiorum Titulis aliæ ſubinde etiam Obſervationes Miſcellæ adjicientur, quas Lectoribus non ingratas fore ſperamus.

LXXXVI. Ad Claſſem ergo Primam τῶν ἀνεκδότων, quæ etiamnum ſuperſunt, vel ſi forte periere, ab Autore, uti certò conſtat, elucubrata fuerunt, Limam tamen pleraque accuratiorem deſiderant, referantur:

1. *Polyhiſtoris* Tomi Primi, ſive *Literarii*, Libri IV. Poſteriores (Quartus ſcilicet, Quintus, Sextus atque Septimus), Editioni jam parati, Tomi item duo reliqui, Secundus & Tertius, ſive *Philoſophicus* & *Practicus*, e *Prælectionibus de Notitia Autorum* atque *Polyhiſtoricis* congerendi atque excerpendi, congruoque ordine digerendi, ſubinde etiam Notis ac Emendationibus illuſtrandi. Plura de iis, in totius Operis Hiſtoria accuratiori, paulo poſt dicentur.

* 2. *Prælectiones Polyhiſtoricæ*, A. 1672. habitæ, & XVII. Capitibus (quorum Indicem infra, §. *90.*, in *Polyhiſtoris*, ex iis congeſti, ſiſtemus Recenſu) comprehenſæ, haud diverſæ, ni fallor, a *Lectionibus de Re Bibliothecaria Publicis*, quarum A. 1683., in *Programmate ad Acroamaticas Invitatorio*, & mentionem ipſemet fecit, & Editionem promiſit.

3. *Prælectiones de Notitia Autorum*, e *Polyhiſtoricis*, alio diſpoſitis ordine, paſſimque auctis ac interpolatis, enatæ, bisque, ab A. 1680. ad 1683., Auditori-

(59.) *p.* 38-41. (60.) V. Fragmentum earum, in Tenzelii *Dial. Menſtr. Germ.*, *M. Jul. A.* 1692., *p.* 603.

ditoribus propoſitæ. Hiſtoriam illarum, & Capitum, quibus conſtant, XXVII. Indicem (ab Anonymo etiam Vitæ Morhofianæ Continuatore (60.), & Chriſt. Thomaſio (61.) publice jam exhibitum), §. *90.*, in mox ſecuturo *Polyhiſtoris* offendes Recenſu.

* 4. *Ἰσογεύμενα Jurisprudentiæ Romanæ*, A. 1675. privatim Auditoribus proppoſita, quæ Editioni parata eſſe, A. 1683., *in Programmate ad Lectiones Acroamaticas Invitatorio*, ſignificavit.

* 5. *Mnemonica Juris*, Voces exhibens Mnemonicas, ſingulis Inſtitutionum & Decretalium Titulis accommodatas, quarum ope iſti, earumque numeri, memoriæ poſſunt imprimi. De Artificio ejus V. *Lib. 2. Polyhiſt. Lit., c. 6., p. 375.*

6. *Comm. de Jure & Privilegiis Morboſorum*, e Diſp. hujus Argumenti Academica, paulatim aucta, enatus, de quo §. *48.* fuſius jam eſt dictum.

7. *Tr. de Jure Silentii*, de quo conſulenda ſunt, quæ in Hiſtoria Diſputationis Noſtri de eodem Argumento Inauguralis, hujus Prodromi, §. *51.*, monuimus.

8. *Hiſtoria Naturalis, prout hodie fœcunda tot Obſervationum meſſe eſt ditata*, in Collegio Bipartito privatim A. 1675. & 1676. propoſita, ſive *Polyhiſtor* (quo Titulo in Continuatoris Vitæ Morhofianæ gaudet Catalogo) *Phyſicus, Veterum & Recentiorum Sectarum Placita proponens & conferens, & Vetera Novaque Inventa, per omnes Corporum Naturalium Species., recenſens.* Pars Prima Phyſicam generatim conſiderat, diverſasque Hypotheſes Phyſicas Philoſophorum, tum Veterum (Hebræorum ſc., Moſis & *Μωσαΐζόντων*, Ægyptiorum, Chinenſium, Pythagoræorum, Democriteorum, Epicureorum, Platonicorum, Stoicorum, Peripateticorum, Jonicorum, Scepticorum), tum Recentiorum (Bernh. Teleſii, Franc. Patricii, Hier. Cardani, Thomæ Campanellæ, Rob. Fluddii, Thomæ Hobbeſii, Theophraſti Paracelſi & Chymicorum, Ren. Carteſii & Aſſeclarum ejus, aliorumque Novatorum), una cum Sectarum ſingularum Hiſtoria, & ſubjuncta Veteres Modernosque conciliandi Methodo, proponit. Poſterior, de ſingulis Phyſicæ Specialis Capitibus, Philoſophorum Veteris atque noſtri ævi Sententias diverſas, potiſſimum autem Recentiorum Experimenta & Obſervationes, exponit, Methodoque Eclectica, nec Autoritati Veterum, nec Affectui in Modernos, obnoxia, ſolerter & judicioſe examinat. Prolixum ſingulorum Capitum utriusque Partis Indicem Continuator Vitæ Morhofianæ Anonymus (62.) exhibuit, Editionem vero Autor ipſe A. quidem 1683., *in* *Program-*

(60.) *in Apend. Differt. Acad. Morhofii p. 32. 33-34.* (61.) *in Cogitatis Menſtruis de Libris novis generis Jocoſeriis, M. Aug. A. 1688., p. 275-279.* (62.) *in Append. Differt. Acad. p. 34-37.*

Programmate ad Lect. Acroam. Invitatorio, promiſit, ſed dein, mente mutata, nucleum ejus *Polyhiſtori* inſerere maluit *Philoſophico.* Verum, nec hoc effectum ipſi dare, per mortem immaturam, licuit. Nos luce illam publica, accurate tamen prius reviſam atque emendatam, digniſſimam eſſe, cum Eraſmo Franciſci (63.), cenſemus, a quo Elogium Eines trefflichen und Lichtwürdigen Werckes/ ſo verhoffentlich noch in Druck kommen wird (h.e. *Operis egregii*, &, *Editionem, cujus nec ſpes deſit, meriti*), reportavit.

* 9. *Collegium Hiſtoricum.*

* 10. *Introductio ad Hiſtoriam*, ſive Lectiones Academicæ de Scriptoribus, quorum ad Prudentiam Civilem Uſus eſt, Hiſtoricis, A. 1673. 1677. & 1683. Auditoribus propoſitæ.

* 11. Lectiones in Taciti Annales, & Vitam Agricolæ, A. 1674. & 1675. publice habitæ, e quibus nonnulla ad Editionem a ſe ſelectum iri, *in Programm. ad Lect. Acroam. Invitatorio*, A. 1683. promiſit.

* 12. *Genealogia Familiæ Broktorfiorum Equeſtris Holſaticæ*, Piſcium etiam Volantium (qualem hujus oſtentant Inſignia) Hiſtoriam perſequens, quam a Noſtro, poſtulatu Caji Laurentii, Comitis a Brocktorf, Anno circiter 1687., eſſe conſcriptam, & ἀνέκδοτον ab hoc aſſervari, e Joh. Lud. Hannemanni Literis, *in Addit. ad Partem II. Iſagoges in Hiſt. Cimbr. p.* 215., eſt indicatum.

* 13. *Lectiones Methodico-Practicæ de legendis, imitandis & excerpendis Linguæ Latinæ Autoribus*, A. 1675. publice, & A. 1685. privatim, habitæ.

14. *Tr. de Pura Dictione*, Lectionibus Publicis A. 1688. 1689. & 1690. propoſitus, ab Autore A. 1684. (*in Lib. de Patavinitate Liviana*), & ab Hæredibus decennio poſt (*in Catal. Nund. Vern. Lipſ. A. 1694. p. 13.*), Orbi Literato promiſſus, cujus Editionis deſiderium Lipſienſes, *in Actis Erud.* (64.), dudum ſunt profeſſi.

15. *Characterographia, ſeu Commentatio de Stylo, ejusque Exercitiis*, in *Catal. Nund. Autumn. A.* 1668. Lipſ. *p.* 26., & *Programmate ad Lect. Acroam. Invitatorio*, A. 1683. publicato, promiſſa.

16. *Prælectiones de Differentia Styli Poetici & Oratorii*, A. 1670. & 1682. habitæ.

17. *Periodologia, ſive Tr. de Periodo Oratoria & Poetica*, quem publicis A. 1686. & 1687. Lectionibus propoſuit, cujusque Editionem Hæredes, in *Catalogis Nundinalibus, Vernali A. 1694. p.* 13., & *Autumnali A. 1696. p.* 40., expectari a ſe *juſſerunt.*

18. *Prælectiones Publicæ Oratoriæ*, A. 1669. habitæ.

* 19. *Collegium Oratorium Theoretico-Practicum.*

20. *Man-*

(62.) *in Append. Diſſertt. Acad. p.* 34-37. (63.) in den gebrochenen Spott- und Läſter-Pfeilen M. Joh. Matthæi *p.* 430. (64.) *M. Dec. A.* 1684., *p.* 575.

20. *Manuductio ad Eloquentiam Civilem, ſive Orator, & Præceptis, & Exemplis perpetuis lectiſſimisque, adornatus*, cujus ſpem fecit A. 1683., *in Progr. Invit. ad Lectt. Acroamaticas.*

* 21. *Nova Rhetorices Elementa, in Tyronum & Adultiorum gratiam concinnata, in quibus, ductu Ariſtotelis & Chriſtoph. Schraderi, de præcipua Rhetborica Parte, in reliquis Compendiis hactenus omiſſa, Enthymematum ſc. Inventione, diligentius agitur, ac Figuræ, cæteraque ad Ornatum Orationis ſpectantia, in concinniorem rediguntur Ordinem.* Promiſſa ſunt A. 1683., ſub finem *Programmatis* modo laudati, & A. 1684. publicis propoſita Lectionibus.

22. *Collegium Oratorium Sacrum, de Methodo Themata arguta e Sacro Textu eruendi*, Exemplis ſingularum Periocharum Evangelicarum, Diebus Dominicis ac Feſtis propriarum, illuſtratum, cujus ſpem A. 1683. in eodem fecit P*rogrammate*. Haud diverſæ ab hoc ſunt, uti credo, quas Vitæ Continuator in ſuo memorat Catalogo, *Sacræ in Dies Dominicos Meditationes, Diſſertatione de Eloquentia Eccleſiaſtica ſtipatæ.*

* 23. *Logica Oratoria*, A. 1677. privatis propoſita Auditoribus.

24. P*athologia Oratoria*, XVI. Capitibus comprehenſa, & A. 1676. Auditoribus dictata Publicis, cujus Editionem A. 1683., *in Progr. ad Lectt. Acroam. Invitatorio*, promiſit.

* 25. *Collegium* Poeticum *Theoretico*-P*racticum*, Roſtochii A. 1662., & dein Kilonii etiam aliquoties, habitum, cujus σκιαγραφίαν ſiſtit Autoris P*rogramma 83.* (Roſtochii A. 1661. publicatum), *p. 930-935.* Editionem optant Lipſienſes, *in Actis Erud., M. Dec. A.* 1684., *p.* 575

26. *Hermathena* Poetica, *ſeu Lib. de Inventionibus* Poeticis, Lectionibus Academicis A. 1667. propoſitus, & P*arte III. Commentarii de Lingua &* Poeſi *Germanica, c. 13., p. 650.*, ac *in* P*rogr. Invit. ad Lectt. Acroam.*, promiſſus.

27. *Lexicon Latinitatis* Poeticæ, *magni inſcribendo Carmine uſus*, Auditoribus A. 1670. dictatum. Specimen ejus, ſive Idea de Translatis, *Libro III.* P*olybiſtoris Literarii, c.* 11. *p.* 74-111., legitur.

* 28. *Oratio de Genio & Spiritu* Poetico, qua, d. 17. Oct. A. 1660., Profeſſionem Poeticam Roſtochii eſt auſpicatus, ab ipſomet *in Diſſ. de Enthuſiaſmo* Poe*tico* allegata (65.)

* 29. *Manuductio ad Excerpendum*, auditoribus propoſita privatis, cujus Editionem A. 1683., *in* P*rogr. Invit. ad Lectt. Acroam.*, promiſit, Nucleumque poſtea *Libro* P*olybiſtoris Literarii Tertio* inſeruit.

Hæc ſunt, quæ abſoluta ab Autore eſſe, & inedita adhuc latere, vel certò mihi conſtat, vel probabili ſuſpicor conjectura. Monendum tamen denuo, pleraque Lectionibus Academicis abſolvi extemporaneis, limam accuratiorem

(65.) V. *Volumen Diſſertt. Acad. p.* 81. & Confer Alb. Willebrandi, ICti Roſtoch. Programma ad Or. illam Invitatorium, *in Append. ejusd. Voluminis p.* 74.

Digitized by Google

rem & manum ultimam Autoris ſui non expertis, nec proinde omnia promiſcue luce publica eſſe digna.

LXXXVII. Claſſi Secundæ Affectorum, ab Autore, in Scriptis ſuis, Catalogisque publicis, promiſſorum quidem, ſed deinceps, vel plane derelictorum, vel ad finem haud perductorum, a nobis vindicantur:

1. *Tr. de eo, quod Divinum eſt in Diſciplinis*, in *Progr. Invit. ad Lectt. Acroam.* A. 1683. promiſſus. Primas illius Lineas *Programma* exhibet ejusdem Argumenti Pentecoſtale, A. 1687. publicatum, & A. 1689. *Libro I. Polyhiſtoris Literarii, c.* 12., A. 1698. autem in *Programmatum* Sylloge, recuſum, de quo §. 74. jam nonnulla diximus.

* 2. *Comm. de Infelici Eruditionis hoc noſtro tempore ſtatu*, quem meditatus eſſe a Joh. Ludov. Hannemanno, *in Præf. Ovi Hermetico-Paracelſici* (66.), perhibetur.

3. *Tractatus de Germanorum in Rem Literariam Meritis*, ſuperciliosſo Exterorum opponendus Contemptui, quem non ſolum *Parte II. Commentarii de Lingva & Poeſi Germanica, c. 2. p.* 248., in *Programm. ad Lectt. Acroam. Invitatorio*, & *Lib. I. Polyhiſt. Lit., c.* 13., *p.* 130., *c.* 16. *p.* 184., *ac c.* 18., *p.* 209., publice eſt pollicitus, ſed Lectionibus etiam Academicis A. 1686. cœpit proponere, & *Polyhiſtori* ſuo, uti Schema illius, eodem A. 1686. publicatum, oſtendit, Appendicis inſtar voluit adjungere. Sed pertexere illi telam inchoatam, Opusque tot Eruditorum Votis expetitum (cujus ſolum ſupereſt Exordium, inter Schedas Studioſi, qui e dictantis ore in Auditorio exceperat publico, repertum, & *in Diſſertationum Academicarum Volumine* (67.) A. 1699. excuſum) feliciter abſolvere, non licuit. Teſtem allego Henr. Muhlium, Succeſſorem, qui, in Epiſtola ad Wilh. Ern. Tenzelium, A. 1692., d. 30. Martii, ita de illo ſcripſit (68.): *De Meritis Germanorum ſpes votumque plane decollabit. Non enim niſi paucula, quæ Conſilium Inſtitutumque hujus Argumenti aperiunt raptim, & ſine cura, inchartam conjecit.* Argumentum ejus idem Muhlius, in *Poemate Manibus* Noſtri *Sacro*, hiſce Elegis eleganter exponit:

Invideat nobis Batavus, ſint Gallus & Anglus,
Nomina Teutonicis non ſatis æqua Viris:
Hic noſtris adſtat meritis, parat ille Theatrum,
Quo proſtent titulis conſpicienda ſuis.
Civibus ille ſtudet doctis, ne fama laboret?
Et patriæ laudis gloria priſca cadat.

Quanta

(65.) *lit. B. 2. a.* (67.) *p.* 612-616. Conf. de illo §. 83. (68.) V. Tenzelii *Dial. Menſtr. Germ. M. Jul. A.* 1692., *p.* 603.

Quanta ejus fuerit inter Eruditos Exſpectatio, Celeb. Tenzelius (69.), Theod. Janſonius (70.), & Bernh. Pet. Karlius (71.), vel ſoli, ut alios taceam, docebunt. Jacturam ejusdem Lipſienſes (quibus *Opus* audit *Utiliſſimum, totique Genti Teutonicæ maxime glorioſum*) (72.), Henr. Muhlius (73.), Caſp. Thurmannus (74.), Georg. Henr. Götzius (75.), Joh. Burch. Majus (76.), aliique, ſerio deplorant.

4. *Diſſ. de Chriſtianiſmo Veteri, quid ille e Philoſophorum Gentilium docendi modo, Moribus & Dogmatibus, traxerit*, in *Catalogo Lectionum Kilonienſium Academicarum Semeſtri* A. 1673. promiſſa.

5. *Opus plenum & accuratum de ortu & progreſſu Theologiæ Enthuſiaſticæ*, quod A. 1662., *Diſſ. I. Theologiæ Gentilis Politicæ p. 48.*, a ſe juſſit expectari.

* 6. *Comm. de Principiis Naturæ Incognitis*, de quo ita Ipſemet, *in Stentore* Ὑαλοκλάστῃ *p. 44.*, ſcripſit: *Fatendum ſane eſt, in Cauſarum inveſtigatione plus ſæpe ſubeſſe difficultatis, etiam in minimis, quam credant Lyncei illi minutiarum Speculatores. Quæ me cauſa aliquando impellebat, ut de Principiis Naturæ incognitis Commentarium meditarer, per omnia Naturalis Scientiæ Capita demonſtraturus, ſine Principii alicujus incogniti ſubſidio extricari nos his difficultatibus non poſſe, ac nullam, hunc usque in diem, Sectam ſatis validos his nodis cuneos admovere.*

7. *Epiſtola de Transmutatione Metallorum* Editio nova, longeque auctior, quam molitum eum eſſe, præter Vitæ Continuatorem, teſtis eſt J. Lud. Hannemannus, *in Ovo Hermetico-Paracelſico p. 133.* In cujus Libri *Appendice, p. 12.*, edi etiam optat *Chronicon Chemiæ Adeptæ, quod quidam Colonellus ſtudio & opera Magni Morhofii concinnavit & collegit.* Confer, quæ §. *66.* de hac Epiſtola jam diximus.

8. *Diſſertationis de Principe Medico*, Roſtochii A. 1665. publicatæ (de qua §. *56.* conſulenda), Editio nova auctior, *P. II. Hiſt. Nat. MS., c. 8.* promiſſa.

9. *Diſſertationis de Paradoxis Senſuum*, A. 1676. Kilonii evulgatæ, Editio nova longe auctior, ſive Liber hujus Argumenti integer, *in Stentore* Ὑαλοκλάστῃ *p. 142.* promiſſus, uti §. 67. jam eſt monitum.

10. *Commentatio* πολύιστωρ *de Ungue, in Catal. Nund. Vern. A. 1664. Lipſ., p. 37.*, promiſſa, ſed nunquam (licet factum illud eſſe Georg. Matth. Königius, *in Biblioth. Veteri & Nova*, falſo tradat) edita.

11. *Idea Viri Boni, ad Theologiam ſeu Philoſophiam Veterem Gentilem adumbrata*, quam, *in Catal. Nund. Vern. A. 1664. Lipſ., p. 37.*, promiſit. Nucleum ejus

(I) ſiſtit

(69.) *l. c., M. Sept. A. 1691., p. 757. 758. 801., & M. Mart. 1692. p. 207.* (70.) *in Biblioth. Promiſſa & Latente p. 37.* (71.) *in Diſſ. de Germania Literis Artibusque nulli regioni ſecunda*, Roſtochii A. 1698. edita, *p. 2. 6. 7. 58.* (72.) *in Actis Erud., M. Jul. A. 1699., p. 291.* (73.) *in Poem. cit. p. 7.* (74.) *in Biblioth. Acad. p. 61.* (75.) *in Diſſ. de Principe Hebraice docto p. 4.* (76.) *in Præfat. Diſſertt. Academicarum Morhofii.*

ſiſtit *Oratio V. de Viro Bono, ad mentem Philoſophorum Gentilium, A. 1669.* habita, de qua §. 82. conſulenda.

· 12. *Commentatio de Heroibus*, promiſſa *Diſſ. I. Theol. Politica p. 24.*

* 13. *Homiletica Erudita*, Præcepta Converſationis Eruditæ exhibitura, quam ſe ſcribere aliquando voluiſſe, ſed dein Conſilium iſtud abjeciſſe, *Libri I. Polyhiſtoris Literarii Cap. XV.* (quod totum in Sciagraphia Laboris hujus ſiſtenda occupatur) ſignificavit. Jacturam Operis iſtius Morhofiani Chriſt. Dav. Funccius, Görlicenſis (Autorem *Eruditorum, dum viveret, facile Principem* ſalutans), prolixe, *in Vindiciis Seculi Noſtri*, Francofurti A. 1696. editis, *p.* 331. 332., deplorat.

14. *Polyhiſtor Civilis*, de ſingulis Diſciplinis, quatenus ex Viro Civili addiſcendæ, promiſſus *in Catal. Nund. Lipſ. A. 1664. Vernal., p. 37.*

* 15. *Polypragmon Civilis*, quem in eodem *Catalogo p. 37.* eſt pollicitus, & Georg. Matth. Königius, *in Biblioth. Vet. & Nova*, perperam Scriptis Noſtri Editis accenſuit.

* 16. *Theologia Gentilis Politica*, de cultu Principum Idololatrico & genuino, cujus duæ priores tantum lucem viderunt Diſſertationes, §. 53. memoratæ, plena autem Tractatio, in *Catalogo* eodem, *p. 37.*, eſt promiſſa.

17. *Diſſ. de Fato Politico*, quam *Diſſ. I. Theol. Gent. Polit. p. 19.* a ſe juſſit expectari.

18. *Myſterium Septentrionis, ſeu Diſſ. Theologica, Phyſica & Politica de Terra Septentrionali*, promiſſa non ſolum *in Catal. cit. A.* 1664., *p.* 37., ſed etiam *P. II. Hiſt. Nat. MS., c.* 21. Cauſam derelicti Laboris iſtius, in *Ep. ad Ol. Rudbeckium de ejus Atlantica*, §. 77. jam laudata, hiſce verbis expoſuit: *Ego, jam in juventute mea, non abſimilis argumenti colligere quædam cœpi, Librum aliquando concinnaturus, cujus iſte Titulus:* Myſterium Septentrionis. *Sed jacuit per bene multos Annos Labor iſte. Ego vero nunc in ſinu gaudeo, confirmari in multis meas iſtas ſuſpiciones tuis, pene dixeram, Demonſtrationibus. Multa enim domi habes Argumenta, quæ lucem his Cogitatis adferre poſſunt, Exteris incognita. Omnia itaque mea abjicio: omnino enim, poſt Roſcium hunc, ſaltare ſtultum foret atque temerarium.* Confer de Labore hoc affecto Wilh. Ern. Tenzelium *in Dial. Menſtr. Germ., M. Febr. A.* 1690. *p.* 174., & Henr. Muhlium *in Poemate Manibus Morhofianis Sacro p. 6.* honorifica illum dignatos mentione.

* 19. *Liber de Cimbrorum Coloniis in Italiam, ante Urbem Conditam, miſſis*, de quo ita ipſe *Orat. VIII., p.* 221. 222.: *Neque ſane, quo præ Cimbris multum glorientur, habent Romani, quos ego noſtris, & nobilitate gentis, & antiquitate, minores judico, ſi non omnino falſa ſunt, quæ de noſtrorum Hominum in Italiam Coloniis, jam ante ipſam Urbem Conditam eo miſſis, non obſcura hariolatione obſervavi. Tanta eſt, & Populorum, & Urbium, & Fluminum, & Nominum,* *cum*

Digitized by Google

cum Cimbricæ Gentis Nominibus affinitas, ut hac mihi attentius contemplanti ſæpe admirationem excuſſerit, nemo vero, caſu ac forte fortuna ita contigiſſe, perſvaſurus ſit. Quas meas Conjecturas etſi forte quidam ſupercilioſi Cenſores contemſerint, ego tamen aliquo numero habendas, minimeque contemnendas, eſſe exiſtimo; cum, non tenui aut jejuna aliqua Diſſertatiuncula, ſed vel integro Libro, ejus rei veritatem me aſſerturum confidam.

* 20. *Hiſtoria Holſatica*, quam Literis mandare, a Joh. Adolpho Kielmanno, Seniore, Miniſtro Ducis Holſatici Primario (Hiſtorici etiam Ducalis pollicito dignitatem), aliisque Aulicis Gottorpienſibus, perſvaſus, aliquando decreverat. Verum, cum Σκιαγραφίαν ejus jam concinnaſſet, mentem mutavit, Monitis adductus Friderici, Comitis ab Alefeld, Proregis tunc Cimbrici, Summique poſtea Aulæ Danicæ Cancellarii, quam periculoſæ plenum opus aleæ, Diſſidia Regum Danicorum & Ducum Holſaticorum perpetua traditurus, aggrederetur, quantamque Danorum, ſi Principis ſui cauſam tuendam ſuſciperet, adverſus ſe concitaturus eſſet indignationem, prudenter inculcantis. Confer, quæ hanc in rem a nobis jam ſunt dicta *P. I. Iſagoges ad Hiſt. Cimb., c. 7., §. 15., p. 135.*

21. *Syntagma Antiquarium de Pileo*, a Matth. Henr. Burchardo etiam, *in Or. Fun. Morhofio habita p. 15.*, memoratum.

22. *Commentatio de Enthuſiasmo Poetico plenior & prolixior*, de qua ſupra §. 52., in Diſſertatiunculæ ejusdem Argumenti brevioris Recenſu, abunde jam eſt dictum.

23. *Philoſophia Alphabetaria*, in qua de Literarum natura, & varia apud varias gentes pronunciatione, agere conſtituerat. V. *Lib. 2. Polyhiſt. Literarii, c. 3., p. 338.*, Theod. Janſonii *Biblioth. Promiſſam & Latentem p. 37.*, & *Catal. Nund. Vern. A.* 1664. *Lipſ. p.* 37.

24. *Diſſ. de Characteribus Linguarum*, ſub finem *Diſſertationis de Enthuſiasmo* (*in Volum. Diſſertt. Acad. p. 81.*) promiſſa.

* 25. *Tr. de Particularum Linguæ Latinæ Uſu & Senſu inveſtigando*, cujus ſpem fecit *L. 3. Polyhiſt. Lit., c. 2., p. 10.*, ubi Argumentum hoc minime, prout debebat, eſſe excultum, queritur.

* 26. *Diſſ. de Linguarum Græcæ & Latinæ Novitate*, qua Germanicam illis eſſe antiquiorem, imo utriusque Matrem, oſtendere voluit. V. P. *I. Commentarii de Lingua & Poeſi Germanica, c. 1., p.* 4. De hac ita Sam. Rachelius *in Introd. in Jus Publ. p. 95.*: *Quod ſi Morhofius noſter, eximium Academiæ Holſaticæ Decus, de Græca & Latina Linguarum novitate, & Originibus Germanicis, ſcribendi conſilium perſecutus fuiſſet, recondita Eruditionis Opus ab illo expectandum fuiſſet: Nunc, cum Amico hanc operam ſe commendaſſe nunciet, eumque procul dubio ope & conſilio adjuvet, vel ſic etiam bene merebitur.*

27. *Origines Germanicæ*, Opus ejuſdem cum Diſſertatione præcedenti Argumenti plenius, ad cujus elaborationem materiam ſe copioſam jam conquiſiviſſe, ſed vereri, ut vita ſua illi ſufficiat, in *Præfatione Commentarij de Lingua* & *Poëſi Germanica Vernaculi* (cujus Pars Prima Lineamenta ejuſdem ſiſtit atque Specimen), A. 1682. ſignificavit. Editionem illarum, præter Sam. Rachelium (cujus Judicium de iis honorificum modo recitavimus), Joh. Ludov. Praſchius (ſuam Noſtri ſuffragio confirmans ſententiam) *in Diſſ. altera de Origine Linguæ Latinæ Germanica*, Ratisbonæ A. 1689. edita, M. Chriſt. Grübelius, *in Diſſ. de Lingua Germanica Veteri & Moderna, c. 1., p. 13.* Ludolphus Neocorus *in Biblioth. Librorum Novorum, M. Aug. & Sept. A. 1697., p. 323.*, aliique, cupide efflagitarunt. Imo & ante iſtos Ad. Tribbechovius, Autoris Collega, *Exerc. II. Anti-Baroniana, Sect. V., p. 60.*, ita ſcribens: *Quod ſi Viri Clariſſimi, D. G. Morhoſi, Collegæ ac Amici noſtri conjunctiſſimi, Philologemata Teutonica, quæ parat, lucem aliquando aſpexerint, de cognatione Linguarum Occidentalium nemo amplius dubitabit.*

28. *Diſſ. de Mannis Germanorum*, promiſſa *Parte I. Comm. de Lingua & Poëſi Germanica c. 7., p. 131.*

* 29. *Ars Poetica Germanorum*, peculiari Opere Latino tradenda, quam, in *Commentarii* ejusdem *de Lingua & Poëſi Germanica* Vernaculi (*Parte Tertia* hujus Prægustum exhibentis) *Præfatione*, a ſe juſſit expectari.

LXXXVIII. E ſolo tandem Continuatoris Vitæ Morhofianæ ἀνωνύμῳ Indice Scriptorum τοῦ Μακαρίτου Affectorum, ut ad Claſſem horum Tertiam pergamus, nobis innotuerunt:

1. Bibliotheca, ſeu de Libris Autorum Elogia Politica.
2. Ariſtarchus Librarius, ſeu Tr. de Titulis Librorum.
3. Tr. de Arcanis Dominationis in Re Literaria.
4. Tr. de Imagine Dei ex Gentilium Doctrina.
5. Henr. Mori Tr. de Immortalitate Animæ, e Lingua Anglica Latine verſus, cum Diſſ. Præliminari.
6. Kenelmi Digbæi Obſervationes in Thomæ Brownii *Religionem Medici*, e Lingua Anglica Latine verſæ, Notisque illuſtratæ.
7. Tr. de Religione Politici.
8. Proluſiones Juridicæ de Studio Juris, ejusque Principiis.
9. Tr. de Soloeciſmis Juridicis.
10. De Conſenſu Gentium.
11. De Phyſiognomiæ Uſu in Jurisprudentia.
12. De Pœna Furti, ex Jure Naturæ & Gentium.
13. De Arreſto Cadaverum.
14. De Falſationibus Relationum & Celatione Mortis.
15. Exercitationes Phyſicæ.
16. De Faſcino Oculorum.

17. De Arte Oblivionis.
18. De Rerum omnium Circulatione.
19. Theſaurus Politicus Univerſalis.
20. Juſti Lipſii Politica, cum Annotationibus Herculis Catti, e L. Italica Latine verſis.
21. De Magia Politica.
22. De Triumpho ante Victoriam.
23. Diſſ. de Veſtitu Civili.
24. Diſſ. de Novo Anno (diverſa ab illa, quam ſub nomine Joh. Goth. Bœ:kelii prodiiſſe §. 54. diximus.)
25. De Hydrolatria.
26. Syntagma de Poculo.
27. Volumen Orationum Panegyricarum, a Viris Clariſſimis ſparſim antehac editarum (quarum pleraſque *Libro VI. Polyhiſtoris Literarii Oratorio. c.* 3., §. *6.*, fuſe enumeravit)
28. *Vervecum Patria*, Satyra.
29. De Virtutibus & Vitiis Carminis Germanici.
30. Lib. de Arte Epigrammatica & Epigraphica, cum Exemplis.
31. Liber Epitaphiorum Jocularium.
32. Veſtiarium Epigrammaticum.
33. De Varia Poetarum Fortuna.
34. Diſſ. παϱάδοξος de Aquæ Potu Poetis præſcribendo.
35. Vindiciæ Statii contra Alex. Roſſæum.
36. Theſaurus Adagiorum Univerſalis.
37. Diſſ. de Lingua Univerſali.
38. Specimen Philologiæ Teutonicæ.
39. Diſſertationes variæ Philologicæ Germanicæ.
40. Die Nohtwendige Thorheit (Stultitia Neceſſaria), Satyra in ineptos Amantium mores Vernacula.

LXXXIX. Locum inter Scripta, quæ hactenus recenſuimus, Morhofiana, Edita pariter atque inedita & Affecta, ultimum, uti plus ſemel jam ſignificatum eſt, Viri Summi deſtinavimus

POLYHISTORI, *ſive de Notitia Autorum & Rerum Commentariis, quibus præterea Varia ad omnes Diſciplinas Conſilia & Subſidia proponuntur.*

Factum id a nobis, non ſolum, quod mole pariter atque Argumenti dignitate cœtera omnia ſuperat, & πολυϊϛοϱίαν Autoris ſui longe iſtis luculentius, ac plane ἀναντιῤῥήτως, demonſtrat, ſed etiam, quod illi, ac Novæ plenioriq; Tomi ejuſdem Primi, ſive Literarii, Editioni, commendandis Prolegomena hæc, Bibliopolæ, cujus ſumtu is denuo prodit, Lubecenſis rogatu, potiſſimum ſunt deſtinata. Accedit, quod Opus hoc grande Scri-

ptis tam Editis, quam Ineditis Affectisque, jure queat accenſeri; illis quidem ob Libros Tres priores, ante duo jam Luſtra, & quod excedit, excuſos, his autem ob Partes reſiduas, Luce publica, vel nunc demum, vel nondum, donatas.

XC. In POLYHISTOREM hunc (quem eundem eſſe credo cum *Encyclopædia Bibliothecaria, de re Bibliothecaria in univerſum & de præſtantiſſimis in omni Doctrina Autoribus*, a Noſtro in αὐτογράφῳ Scriptorum Affectorum Indice promiſſa) Autor, tanquam in Pandectas Literario-Philoſophicas, omnium ſuarum per luſtra ferme ſex Lectionum Academicarum (quas ſigillatim, uti olim conſtituerat, publicare, per adverſam ſibi valetudinem, fataque imminentia, haud fore integrum, facile prævidebat) Nucleum, aliasque in Hiſtoria Literario-Libraria, & Polymathia univerſa, Obſervationes, conſtipare in animum, quinquennio ante obitum circiter, induxit. Fundum tamen ejus præcipuum eſſe voluit *Lectiones Polyhiſtoricas*, Anno jam 1671. habitas, &, quæ ex hiſce, paſſim auctis, interpolatis atque immutatis, natæ ipſi ſunt, *de Notitia Autorum* Acroaſes privatas prolixiores, bis ab Anno 1680 ad 1683., in Auditorum gratiam, inſtitutas. *Polyhiſtoricæ* XVII. abſolvuntur Capitibus, quorum I. de Re agit Bibliothecaria, & LLCC. Bibliothecariis, II. de LLCC. Scriptoribus in genere, III. de Diſciplinis in univerſum, easque tractandi Methodo, IV. de Linguis in genere, & Scriptura, V. de Lingua Græca, VI. de Lingua Latina, VII. de Eloquentia, VIII. de Eloquentia Sacra, IX. de Poeſi, X. de Philoſophia Naturali, XI. de Artibus Divinatoriis & Magia, XII. de Philoſophia Morali, XIII. de Oeconomica, XIV. de Politica, XV. de Hiſtoria, XVI. de Artibus Mathematicis, ac XVII. tandem de Logica atque Metaphyſica. *Lectiones* autem *de Notitia Autorum*, *Polyhiſtoricis* & poſteriores, & uberiores, XXVII. conſtant Capitibus, quorum I. de Scriptoribus diſſerit, in genere de re Literaria commentatis, II. de Scriptoribus Hiſtoriæ Literariæ, III. de Scriptoribus Bibliothecariis, IV. de Catalogorum Scriptoribus, V. de Vitarum Scriptoribus, VI. de Fructu Hiſtoriæ Bibliothecariæ, VII. de Locorum Communium Scriptoribus, VIII. de Epiſtolagraphis, IX. de Hiſtoriæ Philoſophicæ Scriptoribus, ipſisque Philoſophis Sectarum omnium, Antiquis pariter atque Modernis, X. de Linguarum Scriptoribus, XI. de Lexicographis, XII. de Grammaticis, XIII. de Linguæ Latinæ Scriptoribus, XIV. de Criticis, XV. de Antiquariis, XVI. de Rhetoribus Oratoribusque Profanis, XVII. de Oratoribus Sacris, XVIII. de Poetis, XIX. de Scriptoribus Phyſicis, XX. de Mathematicis, XXI. de Ethicis, XXII. de Politicis & Oeconomicis, XXIII. de Hiſtoricis, XXIV. de Logicis & Metaphyſicis, XXV. de Theologicis, XXVI. de Juridicis, XXVII. vero, ſive Ultimum, de Medicis.

XCI. Has *de Notitia Autorum* Lectiones, iiſdem pene Verbis, quibus Auditoribus olim erant propoſitæ, in *Polyhiſtore* ſuo exhibere, ſed per ſingulas tamen partes prius refingere, & Obſervationibus ſuis atque Auctariis,

Digitized by Google

ctariis, tum Diſciplinas atque Res ipſas illuſtraturis, tum Scriptores illarum potiores, addita de ſingulis κρίσει accurata, enarraturis, ex *Hiſtoria* (de qua §. 86. dictum) *Naturali* ἀνεκδότῳ, cœterisque Acroaſibus Academicis, Publicis ac Privatis, locupletare, decreverat. Quem Laborem etſi ſerio, ſummaque Animi contentione, rogatu Amicorum ſit aggreſſus, & per Annos aliquot, ſatis feſtinanter, quod haud procul a Vitæ ſe fine abeſſe ſentiret, ſuaque ab aliis, poſt obitum, inculta atque impolita nollet evulgari, continuaverit, perficere tamen non potuit, ſed Octo tantum Prioribus Capitibus (quæ *Libros Polyhiſtoris Literarii Primum, Secundum Tertiumque*, ſibi vindicarunt) abſolutis, illi eſt immortuus. Schema totius Operis hoc A. 1686. publicavit, a Vitæ Continuatore Anonymo (77.) & Caſp. Thurmanno (78.) repetitum:

POLYHISTOR,

ſeu

De Notitia Scriptorum & Rerum Libri XII., quorum.

I. *Bibliothecarius*, de Re Bibliothecaria in univerſum, de Subſidiis ad Notitiam Autorum & Hiſtoriæ Literariæ parandam, Epiſtolarum, Vitarum, Locorum Communium, Scriptoribus.

II. *Methodicus*, de Pædagogia Regia & Vulgari, variis parandarum Scientiarum Methodis, tum legitimis, tum illegitimis, variis item Compendiis & Subſidiis Mnemonicis, Excerptis inſtituendis, &c.

III. *Grammaticus*, de Linguis variis, & illarum Scriptoribus Grammaticis.

IV. *Criticus*, de Critice in genere, Linguarum Græcæ ac Latinæ Autoribus, & Scriptoribus Criticis.

V. *Rhetoricus*, de Rhetoricis Scriptoribus, Oratoribus Antiquis ac Novis, Rhetorica Sacra & Civili, Pura & Arguta Dictione, Periodo, Epiſtolis, varioque ad omnem Eloquentiam Apparatu.

VI. *Poeticus*, de Poetis Græcis ac Latinis, in quo etiam varia ad Poeſin Adminicula, & Latinitatis Poeticæ Inventionumque Poeticarum Lexica, ac plurima alia, nova quadam ratione, proponuntur.

VII. *Philoſophicus*, de Scriptoribus Philoſophicis, Antiquis & Recentioribus, Scholaſticis imprimis, pro Sectarum varietate, Metaphyſicis, Logicis.

VIII. *Phyſicus*, de Sectis Phyſicorum, Antiquis & Recentioribus, Specialium item Argumentorum Scriptoribus, & noſtrorum Temporum Inventis,

IX. Ματαιότεχνος, de Artibus Vanis, Superſtitioſis & Dæmoniacis, earumque Propagatoribus & Scriptoribus.

X. Mathe-

(77.) *in Append. Diſſert. Acad. p.* 31. 32. (78.) *in Elogiis Morhof., ibid. p.* 58. 59.

X. *Mathematicus*, de Matheſeos Diſciplinarum Scriptoribus, præcipue iis, qui poſt Voſſii & Riccioli tempora innotuerunt, variisque noſtrorum temporum Inventis.

XI. *Practicus*, de Philoſophiæ Moralis, Civilis, Oeconomicæ, Scriptoribus, variisque ad Societatem Civilem felicius tuendam Adminiculis.

XII. *Hiſtoricus*, de Scriptoribus Hiſtoricis, illisque cum fructu tractandis.

Opus e XX. Annorum Laboribus Academicis collectum,
& ad omnes Artes ac Diſciplinas accuratius noſcendas
ac tractandas utilisſimum.
Appendicis loco addetur *Diſſertatio de Germanorum
in Rem Literariam Meritis*.

XCII. Ab hoc Schematiſmo, quoad Ordinem, uti a Vitæ Continuatore (79.) jam eſt monitum, paululum deinde Noſtrum recesſiſſe, oſtendit Sciagraphia Operis, in tres Tomos dividendi, Recentior, quam *Præfationi* duorum priorum *Polyhiſtoris Literarii* Librorum A. 1688. hisce verbis inſeruit: *Totum Opus a me in Tres Tomos tribuetur, quorum Primus Polyhiſtoris Literarii, Secundus Philoſophici, Tertius Practici Titulo appellabitur. Nunc Prima Pars Tomi Primi, atque adeo duo Libri, Bibliothecarius & Methodicus, in lucem prodeunt, quos cæteri ſuo ordine & tempore ſequentur, & quidem in Polyhiſtore Literario Liber Grammaticus, Criticus, Oratorius & Poeticus, in cæteris Tomis reliquæ Philoſophiæ Partes.* Sed nec iſti Sciagraphiæ ita arcte inhæſit, quin Excerptorum Doctrinæ, *Libro Polyhiſtoris Literarii Secundo* tradendæ, peculiarem deinde tribueret, Tertium ſcil., ſive παρασκευαστικὸν, poſt Fata Autoris A. 1692. editum, atque ita Tomum Primum Libro Septimo augeret. An Capita Tria Commentationis *de Notitia Autorum* ἀνεκδότῳ ultima, de Scriptoribus agentia Theologicis, Juridicis & Medicis, *Polyhiſtoris* ſui partem eſſe voluerit, haud immerito dubites, cum nullam plane illorum, in Schematismis modo laudatis, fecerit mentionem.

XCIII. Lucem hactenus publicam vidit Pars tantum Operis hujus Tripartiti perexigua, Tomi ſc. Primi, ſive *Polyhiſtoris Literarii*, Libri III. Priores. Quos inter *Primus* atque *Secundus*, *Bibliothecarius* nempe ac *Methodicus*, ab Autore ſuperſtite Lubecæ A. 1688. *in 4to* ſunt editi, &, adjecto Tertio (de quo mox dicetur), præfixaque Joh. Burch. Maji, Profeſſoris Kilonienſis, Præfatione nova breviori (in qua ſuos in Opus Morhofianum Indices, ſeorſim edendos, promiſit), ſubjuncta vero Matthiæ Henr. Burchardi *Or. Funebri*, Autori habita, auctiores (uti Titulus jactat) ibidem A. 1695. *in 4to* recuſi. Bibliothecarius XXV. abſolvitur Capitibus, quorum I. agit de Polymathia, II. de Hiſtoria Literaria, III. de Bibliothecis, earumque erigendarum cauſis, IV. de Bibliothecarum erigendarum Mediis atque Ornatu, V. de earundem

(79.) *l. c. p.* 37. 38.

Digitized by Google

earundem Ordine atque Everſionibus, *VI.* de Bibliothecariis, & Notitia Bibliothecaria paranda, *VII.* de MSStis, *VIII.* de Libris Damnatis, *IX.* de Pſevdonymis, Anonymis & Plagiariis, *X.* de Libris Myſticis & Secretis, *XI.* de Libris Phyſicis Secretioribus, præcipue Chymicis, *XII.* (de quo §. 74. dicta conferantur) de eo, quod in Diſciplinis eſt divinum, *XIII.* de Collegiis Secretis, *XIV.* de aliis Eruditorum Societatibus, *XV.* de Converſatione Erudita, *XVI.* de Scriptoribus ad Rem Librariam & Hiſtoriam Literariam pertinentibus, *XVII.* de Scriptoribus Bibliothecariis, *XVIII.* de Catalogorum Scriptoribus, *XIX.* de Vitarum Scriptoribus, *XX.* de Fructu Hiſtoriæ Literariæ, *XXI.* & *XXII.* de Locorum Communium Scriptoribus & Polygraphis, *XXIII.* & *XXIV.* de Epiſtolarum Scriptoribus, XXV. de Epiſtolis Eruditorum Ineditis. *Liber II., ſive Methodicus*, Capita XVI. complectitur, quorum I. de Ingeniorum commentatur Delectu, II. de Scholis, Bonarum Mentium Officinis, III. de Facultatum Animi Subſidiis, IV. de Subſidiis dirigendi Judicii, V. de Arte Lulliana, ſimilibusque Inventis, VI. de Memoriæ Subſidiis, VII. de Methodis Studiorum variis, VIII. de variis in doctrina paranda Compendiis, IX. de Methodo Linguas, Latinam præcipue ac Græcam, diſcendi, X. de Curriculo Scholaſtico, XI. de Curriculo Academico, XII. de Pædagogia Regia, XIII. XIV. & XV. de Exercitationibus in Oratione Soluta, quarum Exempla Imitatione expreſſa adjiciuntur, XVI. de Exercitationibus in Oratione Ligata. Pleniorem Argumentorum Libri Utriusque Recenſum, & aliquam ſimul Operis totius affecti, e Præfatione, *σκιαγραφίαν*, plerique Scriptores Ephemeridum Literariarum Moderni in Penſis ſuis exhibuerunt Menſtruis, Lipſienſes ſc. *in Actis Eruditorum, M. Oct. A. 1688., p. 564-568.*, Pariſienſes *in Diario Erud. Gallico A. 1691., num. 38. & 39., p. 671-692.*, Parmenſes (a Pariſienſibus laudati) *in Diario Eruditorum Italico (Le Giornal de Letterati) A. 1689., num. 9.* Pet. Bælius *in Novellis Reip. Literariæ Gallicis, M. Majo A. 1688., p. 575. 576.*, Henr. Basnagius *en l'Hiſtoire des Ouvrages des Sçavans, M. Jun. A. 1688., p. 158-178.*, Joh. Clericus *T. XIII. de la Bibliotheque Univerſelle & Hiſtorique, M. Apr. A. 1689., p. 1-39.*, Chr. Thomaſius *in Cogitatis de Libris Recentioribus Jocoſeriis Menſtruis*, Germanice editis, *M. Aug. A. 1688., p. 275-289., & M. Nov. ejusd. Anni, ferme integro, p. 583. & ſeqq.*, Wilh. Ern. Tenzelius in *Dialogis Menſtruis*, itidem Germanicis, *Anni 1689., M. Jan. p. 4-115., & M. Mart. p. 254-303.*, ac Joh. Gröningius (ſi jungi is, præter Capitum Indicem vix quicquam ſuggerens, modo enumeratis meretur), *Tomo I. Relationum Reip. Literariæ*, A. 1702. edito, Sect. I., *Relat. II. & III.*, *p. 11. 12. 13. 14.* Quos, *ὁμοθυμαδὸν* de Libris his Morhofianis honorifice diſſerentes ac judicantes, quibus plura de illorum Inſtituto ac Methodo addiſcere volupe eſt, conſulant.

§. XCIV. Duobus hiſce Libris, ab ipſo Autore luce donatis publica, Anno ab obitu ejus proximo acceſſit *Tertius* ejusdem *Tomi Primi*, *vel Polyhiſtoris Literarii*, ſive *παρασκευαστικός*, XIII. is Capitibus, non de Excerpendi ſolum

ratione in genere, ſed Specialibus etiam Excerptis, Phraſeologicis, Lexicis, Criticis, Exegeticis, Antiquariis, Oratoriis quadruplicibus, Poeticis, & ad Diſciplinas pertinentibus, adjectis plerorumque Exemplis, commentatur, ac, ſub *Partis Secundæ Polyhiſtoris* Titulo minus accurato, Lubecæ A. 1692. in 4to, cum Henr. Muhlii Epicedio Manibus Morhofianis Sacro, eſt excuſus, ibidemque, una cum Libris II. præcedentibus, A. 1695., ſeorſim autem A. 1698., recuſus.

XCV. Partes *Polyhiſtoris* reſiduas, Tomi ſcilicet Primi Libros IV. Poſteriores (Grammaticum, Criticum, Oratorium & Poeticum), Tomosque Secundum & Tertium integros, Philoſophiæ, ejusque Diſciplinis, Theoreticis pariter atque Practicis, Logicæ item, Artibus Divinatoriis Magicisque, & Hiſtoriæ, dicatos, quod attinet, in lucem quidem illæ, cum Autor moribundus fieri id permiſerit, e *Prælectionibus de Notitia Autorum* &, quæ jungendæ his ſunt, *Polyhiſtoricis*, proferentur, verum (ſi Reliquias *Tomi I.*, prælo jam a Lipſienſibus, uti mox indicabitur, paratas, excipias) neutiquam ea, quam & Argumenti Dignitas exigit, & ab Autore Orbis Eruditus expectavit, vel ἀκρίβεια, vel perfectione, Lectoribus ſe commendabunt. Cum enim Prælectiones iſtæ Academicæ extemporaneæ maximam partem fuerint, nec eo ſtudio, quod Monumenta Literaria, publicæ luci deſtinata, exigunt, elaboratæ, ſed minore, uti fieri ſolet, cura e ſolius ferme memoriæ penu depromptæ, & Auditoribus dictitatæ, Autor vero moribundus, in Colloquio cum D. Achille Daniele Leopoldo familiari, inſeri atque addi ſuis quicquam, quod ſuum non eſſet, ab Editoribus vetuerit, non poterit ſane ab his (niſi Lipſienſium exemplo, Voluntatis illius ultimæ fuit incurioſi) ullo evitari pacto, quo minus juſta paſſim accuratio, ſæpiſſime autem plenior de Argumentis nobilioribus, nec mutila adeo ἐργασία, a Cenſoribus rigidis, in iſtis, & Jure quidem, deſideretur. Non tamen, ob nævos iſtos, luce publica cenſendæ ſunt indignæ, ſed Opus potius utiliſſimum, morte Autoris immatura interruptum, a Viris Eruditis ea, quam Voluntas hujus Ultima permittit, diligentia, emendatis Lapſibus, & Autoris Mnemonicis, & Auditorum (quorum ſolæ ſuperſunt Scriptiones, Hypomnematis paſſim Marginalibus a τῷ Μακαρίτῃ auctæ atque illuſtratæ, nullum autem ipſius Αὐτόγραφον) Graphicis, ſatis numeroſis, Supplementisque neceſſariis ſeorſim, ſub finem paginarum ſingularum, Scholiorum inſtar, adjectis, pertexi meretur & continuari.

XCVI. Exantlare hunc Laborem, in Orbis Literati gratiam, Henr. Muhlius initio decreverat, Morhofii & Diſcipulus, & in Profeſſione Poetica Kilonienſi Succeſſor, uti, præter Celeberr. Tenzelium, Literis ipſiusmet ea de re certiorem redditum (80.), ac Bibliopolam, qui ſuis A. 1692. ſumptibus *Librum Tertium Polyhiſtoris* edidit *Literarii*, Lubecenſem (81.), Frid. Bened. Carp-

(80.) *in Dialog. Menſtr. German., M. Sept. A.* 1691. *p.* 807. 808., *& M. Jul. A.* 1692. *p.* 603.
(81.) *in iſtius Præfatione.*

Carpzovii, Senatoris Lipſienſis, de Literis optime meriti, ac mihi, dum viveret, amiciſſimi, Epiſtola, Non. Oct. A. 1691. exarata, hiſce me verbis edocuit: *De Polyhiſtoris continuatione ſollicitus erit Henr. Muhlius, qui me certum eſſe juſſit, in Literas jam ab Autore integrum hunc Librum eſſe miſſum.* Poſt Muhlium, quem Occupationes Munerum diverſorum multiplices, aliæque inſuper cauſæ, promiſſis ſatisfacere non patiebantur, Continuationis iſtius curam, ab Hæredibus Autoris Anno circiter 1694. ſibi commiſſam, Joh. Burch. Majus in ſe ſuſcepit, Athenæi Cimbrici Rhetor atque Hiſtoricus, & in gemina hac Profeſſione Morhofii itidem Succeſſor. Cum vero & ille, nova Librorum, jam antehac excuſorum, Editione, A. 1695. cum ſuo publicata Procemio, contentus, Partem reſiduam ἀνέκδοτον, ob cauſas mihi ignotas, negligeret, itum eſt tandem a Bibliopola ad Polyhiſtorem Lipſienſem modo laudatum, Frid. Bened. Carpzovium, Virum de Commodis Reip. Literariæ promovendis aſſidue ſollicitum, & Morhofii Morhofianorumque omnium amantiſſimum. Is, qua erat humanitate, ut pertexendi Operis curam gereret, facile ſe paſſus exorari, cum ipſemet Labori huic vacare non poſſet, Juveni Erudito (quem M. Joh. Frickium, Ulmenſem, Collegii Lipſienſis Philoſophici Aſſeſſorem, e Diatribis aliquot Academicis, luculentis variæ Autoris ſui Doctrinæ Teſtibus, mihi cognitum, fuiſſe, ab Amico ſum edoctus) eum ſuis exantlandum auſpiciis demandavit. Factum hoc Annis 1698. & 1699., quibus publice etiam *Novorum Literariorum Lubecenſium* Collectores (82.), & Vitæ Morhofianæ Continuator (83.), *Polyhiſtoris* Partium reliquarum Editionem a Lipſienſibus, & *Viro* hos inter *Magno, deque Re Literaria dudum meritiſſimo*, expectandam eſſe, ſignificarunt, Et dextre ſane atque præclare Frickius, ductum ſecutus Carpzovianum, ſuo functus eſt officio, Libroſque *Polyhiſtoris Literarii* Quatuor Poſteriores (ulterius enim, ſive ob mortem Carpzovii, Eruditis omnibus luctuoſam, ſive alias ob cauſas, telam Continuationis cœptæ haud pertexuit, ac perperam proinde a τῶ δεῖνα, meam de *Helmoldo Diatriben*, cum Lubecæ haud ita pridem excuderetur, temere interpolare aggreſſo, §. 1., *Morhofiana omnia ſtudio Carpzovii in ordinem eſſe redacta*, traditum), e Schedis ſive Prælectionibus defuncti Academicis, ſedulò pariter atque judicioſe congeſſit, & in congruum redactos ordinem Bibliopolæ Lubecenſi tranſmiſit. Primus horum, qui *Polyhiſtoris Literarii* eſt Quartus, & *Grammatici* Titulo ab Autore donatus, Capitibus conſtat XIV., quorum I. de Linguis agit & Scriptura in genere, II. de variis Scripturæ modis, III. de Lingua Univerſali & Primæva, IV. de Vulgaribus Europæis, V. de Orientalibus, VI. de Græca, VII. de Lexicographis & Gloſſariis Græcæ Antiquioribus, VIII. de Lexicographis ejusdem Recentioribus, IX. de Lingua Latina, X. de illius Grammaticis, *XI.* autem, *XII. XIII.* & *XIV.* de Latinis Ætatum Aureæ, Argenteæ, Æneæ & Ferreæ, Autoribus. Liber V., ſive *Criticus*, duo tantum Capita de

(82) *M. Mart. A. 1698. p. 47.* (83.) *in Append. Diſſertt. Acad. p. 28.*

de Scriptoribus Criticis & Antiquariis continet. Sextus, ſive *Oratorius*, IV. Capitibus, 1. Scriptores Rhetoricos, 2. Oratores antiquos, & ſolos quidem ferme Græcos (quod Latinorum Hiſtoria Lib. IVto, inter hujus Linguæ Scriptores, jam eſſet propoſita), 3. Oratores Recentiores, 4. Rhetores & Oratores Sacros, Septimus autem, ſive *Poeticus* tribus Capitibus, 1. Scriptores Artis Poeticæ, 2. Poetas Veteres Græcos, 3. Poetas Recentiores, partim celebrat juſtisque ornat laudibus, partim Virgula perſtringit Cenſoria. Unum iſtud forte haud immerito deſideres, quod Continuationis hujus Collector, ultimæ Morhofii Voluntatis, ſive ignarus, ſive immemor & incurioſus, Textui Autoris Auctaria atque Supplementa, vel ſua, vel Carpzoviana, eaq; crebra ſatis & copioſa, ubique ita immiſcuerit, ut Lectorum, qui Prælectiones Autoris non viderunt MSStas, nemo hæc ab iſto queat diſcernere, & ſuum cuique vindicare. Libri ſane Sexti Caput Secundum de Græciæ Oratoribus, & Septimi Alterum de ejusdem Poetis, tota Continuatori Lipſienſi debentur, cum nihil ferme de utrisque, in Prælectionibus Morhofianis, mancis hic atq; imperfectis, ſit annotatum. In cæteris autem Capitibus Libri imprimis Quarti, *Grammatici* (in ſequentibus enim parcior talium occurrit ſeges), Supplementa iſta tantundem ſæpe ſpatii, quantum ipſe Textus, imo plus interdum, occupant. Erudita omnia eſſe fateor, & Nomine Morhofiano adeo haud indigna, ut Autoris ipſius Commentationibus extemporaneis præferri ſæpe mereantur, imo & ad Notitiam Autorum, de quibus agitur, plenam atque accuratam neceſſaria. Præſtitiſſet tamen, me Judice, ſeorſim illa Textui ſubjungi, tum ut Morhofii ſatis fieret deſiderio, tum ut a Lectore quovis, quid huic, quid item Continuatori, debeatur, accurate poſſet dignoſci. Lucem iſta Continuatio, a me, Bibliopolæ Lubecenſis rogatu, reviſa, paſſim emendata, in Paragraphos diſtincta, Capitum ſingulorum inſtructa Summariis, & Hypomnematis Hiſtorico-Criticis ſubitaneis ſubinde illuſtrata, una cum Libris Tribus *Polyhiſtoris Literarii* prioribus, ſimul tertia vice recudendis, & Hypomnematum aliquot meorum acceſſione itidem locupletandis, propediem videbit publicam. Accedent mea hæcin Opus totum Prolegomena, Vitæ ſimul & Scriptorum Autoris Hiſtoriam cum Judiciis Eruditorum de illo pariter atque hisce honorificis, complexa. Quatuor hos Tomi I. Libros reſiduos Tomi duo *Polyhiſtoris* Poſteriores, *Philoſophicus* (in Quinque Libros, Philoſophico-Hiſtoricum, Metaphyſico-Logicum, Phyſicum, Mathematicum & Ματαιότεχνον commode diſpeſcendus) & *Practicus* (Libris Sex vel Septem quæ Ethicam, Politicam, Oeconomicam Hiſtoriam, Theologiam, Jurisprudentiam & Medicinam, illuſtrant, exhibiturus), reviſi quidem accurate atque emendati, nullibi autem (ut voluntati Autoris ultimæ ſatis fiat) interpolati, ſuo tempore ſequentur.

XCVII. *Morhofium Illuſtratum, ſeu Commentarium in ejus Polyhiſtorem*, Chriſt. Matthæus Kneſebeckius, ICtus, in *Prodromo Juris Publici Univerſalis*, A.1700.

Digitized by Google

A. 1700. Roſtochii edito (84.), *Polyhiſtorem* autem *Bibliothecarium*, ſive *Theſauri Polyhiſtorico-Legalis Librum I., ea Methodo adornatum, ut ſimul vice Supplementi in Morhofii Polyhiſtorem commode eſſe queat*, Joh. Gröningius, Wismarienſis, J. U. D. Regiique in Urbe Patria Protodicaſterii Advocatus & Referendarius, in Catalogo ejusdem Anno 1700. Nundinali (85.), promiſit. De Kneſebeckii Opere, ubi Lucem illud viderit, ferri poterit Judicium. Gröningius, promiſſis ſatisfacturus, Anno 1702. Hamburgi *in 8vo* edere cœpit *Tomum I. Relationum* ſuarum *Reip. Literariæ, ſive Apparatus ad Hiſtoriam Scientiarum & Artium, Notitiam Univerſalem Celebriorum Autorum, Epiſtolas, Diplomata & Obſervationes, maxime Antiquarias & Phyſico-Mathematicas, cum Figuris Æneis, ea exhibituri Methodo ac Inſtituto, ut ſimul vice Supplementi in D. G. Morhofii Polyhiſtorem eſſe poſſit.* Inſtituti ſui rationem, in Proœmio, hiſce Verbis exponit: *Promiſi jam ante biennium, in Catalogo Lipſienſi, Faſtos Rei Literariæ ſeu Continuationem Polyhiſtoris Morhofiani. Quo ipſo neceſſitas quadam mihi impoſita datam fidem Specimine quodam liberare. Verum, ne Varietate & Multitudine rerum quod aliis accidit, forte obruar, rectius me facturum credidi, ſi omnia in compendium contraherem, & primo quidem Relationes ſeu Apparatum, diverſis Tomis, ſtatisque temporibus, divulgarem, & ex eo poſtea Hiſtoriam ipſam, in brevi quaſi tabula pictam (quæ ad Relationes iſtas perpetuo ſe referet, tanquam Referens ad Relatum), Methodo Styloque Hiſtorico deſcriberem.* Adeo autem præclare de labore hoc ſuo ipſemet judicat, ut Relationes iſtas σποραδικὰς, exiguo licet ſelectu congeſtas, ac in plerisque Scientiis nihil novi in medium afferentes, ſed ab aliis dudum occupata, & nequidem plene ſatis aut accurate, iterantes, Lectori ſe Varietate, Utilitate & Novitate Rerum, magis quam Polyhiſtorem Morhofianum, eſſe commendaturas, ſperare audeat. Quo tanto hiatu an dignum aliquid Promiſſor hic, Morhofio Cive, ni fallor, quod ad ingenium, Judicium, Styli nitorem, & Eruditionem variam atque elegantem, attinet, paulo inferior, attulerit, aliorum eſto judicium.

XCVIII. Expoſita hactenus ſatis prolixe *Polyhiſtoris* Morhofiani Hiſtoria, Judicia etiam Virorum Eruditorum de eodem, ac Libris imprimis Tribus jam editis ſubjungemus, ſed, brevitatis ſtudio, pauca tantum ex plurimis. Elogium, quo LIPSIENSES, in Recenſu illius, Actis Eruditorum Anni 1688. (86.) inſerto, eum dignati ſunt, perquam honorificum, §. *34.* maximam partem jam recitavimus. Addi tamen *h. l.* merentur, quæ ſub finem Recenſus ejusdem (87.) occurunt: *Omnia, quæ affert* Autor, *ea Sermonis elegantia, & multijugæ Eruditionis Apparatu, inſtruit ac exornat, ut a Lectione hujus Libri nemo adeo ſatur receſſurus ſit, quin reliquas partes Operis univerſi, quod animo Auctor doctiſſimus deſtinavit, quamprimum conſpicere avide expetat.* CHRIST. THOMASIUS, in Cogitatis de Libris Recentioribus Jocoſeriis, Germanice publicatis (88.), ſuam de eodem ſententiam verbis expromſit ſequentibus: Ich

(84.) *pag. 66.* (85.) *V. Catal. Nund. Lipſ. A.* 1700. *Vernalium p. 66.* (86.) *M. Oct. p. 564. 565.* (87.) *p. 568.* (88.) *M. Aug. A. 1688., p. 275.*

Digitized by Google

muß bekennen/ daß mich des Herrn Morhofs ſein Polyhiſtor unvergleichlich afficiret hat/ daß ich bey deſſen Leſung öffters geſeufftzet und beklaget habe/ daß nicht jede von unſern Teutſchen Academien zum wenigſten einen Morhof hat. Et paulo poſt (89.): GOtt laſſe dieſen gelehrten Mann ſo lange leben/ bis er die höchſtlöbliche und nützliche Arbeit vollendet hat. Vielleicht wird dadurch der Weg gebahnet/ durch welchen die Pedanterey und Unwiſſenheit/ die ſich bißher/ unter der Larve einer anſehnlichen und gravitätiſchen Gelahrtigkeit/ in die Academien eingeſchlichen und das Directorium geführet/ ihren Abzug hinwiederum zu nehmen gezwungen wird. Ich habe nur den tauſendſten Theil/ oder/ ſo zu ſagen/ die kleineſten Atomos, von dem/ was gut und gelehrt in dieſem Polyhiſtore iſt/ angemercket. Es iſt keine Seite/ ja faſt keine Zeile nicht/ im gantzen erſten Buche/ daraus nicht eine verwunderſame Gelahrtheit dieſes Mannes hervorleuchtet. Wann ſein Polyhiſtor fertig iſt/ ſo dürffen wir den Frantzoſen mit ihrem Baillet die Spitze bieten/ &c. Wilh. Ern. Tenzelius his Opus iſtud laudibus, in Dialogis Vernaculis Menſtruis, dignatur (90.): Ich habe ſolches Buch ſchon mehr als einmahl durchgeleſen/ und gefällt mir je länger je mehr/ ſo daß ich glaube/ der bekandte Vers wenn er jemahls wahr geweſen iſt/ wird hier am gewiſſeſten erfüllet: *Lectio lecta placet, decies repetita placebit.* Denn ſo offt ich den Polyhiſtorem anſehe/ ſo offt lerne ich etwas mehr daraus. *Et p. 153.*: Dis Buch iſt von ſolcher Importanz, daß man unter tauſenden nicht eines finden würde/ daß demſelben gleich käme. Hiſce Ephemeridum Germaniæ Literariarum Scriptoribus Belgicarum Autor, Pet. Rabus (91.), eſt ὁμόψηφος ita inquiens: Zijn (Morhofii) Boeck/ *Polyhiſtor Literarius*, waarin hy van Schrijvers en Boeckzaken berigt gaf/ tot behulp van een volslage Letterkunde/ was alleen magtig hem tot Hoofdmann van 't Gilde der Boeckwijzen te verhelffen; als zijnde een wiſſe Proef von zijn Bedrevenheid in allerley Oude en nieuwe Schriften waaruit men kan komen tot de Kenniſſe van al/ wat in't gemeen beſt der Geletterden omgant/ en vor wetgierige Zielen noodig iß te weten. Veel heb ick uit dat Werck geleert/ buiten Twiifel ook zeer veele met my: en gedenck ick dickwils an de Worden van zeker geleerd Profeſſor, dat hy de beſte Anlegging von zijne Boeckoffeningen het gezeide Boeck van Morhof alleen danck wiſt. Similia Ephemeridum, quibus Polyhiſtoris Morhofiani Recenſus inſertus eſt, Exoticarum, §. *93.* enumeratarum, de illo Judicia, prolixitatis tædio, non vacat exſcribere. Sed nec alii Viri Eruditi, a quibus obiter is tantum in Scriptis ſuis eſt allegatus, quanti illum facerent diſſimularunt. Vicentio Placcio (92.) *Eruditiſſimus* ille audit, *Doctiſſimus*, *Curioſiſſimus*, *Elegantiſſimus & ſummo Reip. Literariæ bono editus*, *Lectu digniſſimus*, ac (39.) *curioſæ raræque doctrinæ pleniſſimus*, Henn. Wittenio (94.) *Opus Incomparabile*, Jac. Wolfio, Prof. Medico Jenenſi (95.), *Limatiſſimus*, Joh. Bilbergo, Mathematico Upſalienſi (96.), *Elegantiſſimus*, Georg. Henr. Götzio (97.) *Scriptum Eruditum, & ab Eruditis hactenus, ut meretur, magnificis celebratum laudibus*, Joh. Alb. Fabricio (98.) *Liber, quo nihil noſtra memoria prodiit eruditius.* Commendatur præterea honorifice (ut Encomiaſtas obſcuriores taceamus) ab Henr. Meibomio Jun., *locis Additamentorum ad Val. Henr. Vogleri Introd. in Notit. Bon. Scriptt. compluribus*, Nicol. Chriſtoph. Linckero, JCto Jenenſi, imperfectum eum eſſe, ob mortem Autoris, dolente, in *Inſtructorii Forenſis Introitu* (99.), Eraſmo

(89.) *p.*288.289. (90.) *M. Jan. A.*1689. *p.*4. (91.) im Boeckzaal van Europa, *M. Sept. & Oct. A.*1699., *p.*252.253. (92.) *in Lib. de Arte Excerpendi p.*3.11.17.19.20. (93.) *in Invitatione ad Anonymos ſuos augendos p.*7.8. (94.) *in Præf. Tom. I. Diarii Biograph. Sec. XVII.* (95.) *in Progr.* Αὐτοδιδ. *p.*6. (96.) *in Aphor. Miſcell.*, *A.*1688. editis (quos C. Thurm. *in Elog. Morh. p.*52. allegat) *p.*4. (97.) *in Diſſ. de Lect. Cic.*, §.3., *p.*9. (98.) *in Dec. Scriptt. Recent. n.*1. (99.) *lit. D.*1.*b.*

mo Franciſci, *in Scripto contra M. Joh. Matthæum Vernaculo* (100.), aliisq́; pluribus, partim jam a Caſp. Thurmanno, in *Elogiorum Morhofianorum Sylloge* ac *Bibliotheca Academica* (1.), allegatis, quos illaudatos præterire, ad finem Schediaſmatis hujus adſpirantes, cogimur.

XCIX. Nec tamen Operi, tot nacto Admiratores, ut nullum ejusdem generis aliud majori, noſtris temporibus, exceptum fuerit applauſu, ſui defuere Cenſores. Ipſi Duumviri, quorum laudes illius invidendas §. præcedenti recitavimus, Celeberrimi, Chriſt. Thomaſius & Wilh. Ern. Tenzelius, in ſuis ejusdem Recenſibus, §. 93. allegatis, paſſim ab Autore, εὐκαίρως ἀκαίρως, diſſentiunt, nonnullosque ſimul Errores ipſius Hiſtoricos detexerunt. Qualia παροράματα, in Hypomnematis etiam ad iſtud noſtris Hiſtorico-Criticis, quorum ſupra facta eſt mentio, ſubinde ſunt notata. Sed Nævi adeo exiles, a quibus nemo immunem ſe, quantacunque accuratione adhibita, in iſtius molis atq́; Argumenti Opere, præſtabit, Faciei illius pulcherrimæ nullam concilians deformitatem, faſſusque eſt, in Præfatione, ipſe Morhofius, *non pauca, vel a deſcribentis manu, vel ſua etiam feſtinatione, Sphalmata, fortaſſe etiam* ἁμαρτήματα μνημονικά, *quibusdam in locis irrepſiſſe, quæ, manum extremam poſcentibus Nundinis, non ſollicite adeo a ſe conſignari potuerint.* Majoris momenti eſt Ἔγκλημα, quo nonnulli nimiam Autori feſtinationem objiciunt, &, hujus vitio, accurationem atq́; concinnitatem debitam *Polyhiſtori* deeſſe arbitrantur, Celeberr. Tenzelius ſcilicet, qui (2.) *miram* eum, ſcribit, *arguere properantiam*, & Nicol. Chriſt. Lynckerus, Antecesſor Jenenſis, cui (3.) Liber Primus, ſive Bibliothecarius, *ſatis dejecta & inæqualis diſciplinæ eſſe* videtur. Ipſemet ſane haud diffiteor, Autorem, ſi otio abundaſſet neceſſario, Prælectionibus illis *de Notitia Autorum*, e quibus hoc Opus enatum eſt, extemporaneis limam paſſim adhibere potuiſſe accuratiorem, multaq́; in *Polyhiſtore* plenius, multa exactius, multa dilucidius & ordine meliori, quam factum eſt, in Scriptorum præſertim & Argumentorum, de quibus diſſeruit, Hiſtoria, proponere. Verum enim vero, ut taceam, non fuiſſe ei propoſitum, omnia, quæ de ſingulis, vel Argumentis, vel Autoribus afferri poſſent, undecunq́; corradere, ſed ſuas ipſius potiſſimum, in quolibet Literaturæ genere, promere Obſervationes, propriaq́; de Scriptoribus iſtorum, quos legiſſet, exhibere judicia, tot, cum Laborem hunc aggrederetur, curis premebatur atq́; negotiis, tam afflicta ac dubia erat valetudine, tamq́; exiguum ſibi videbat reſtare Vitæ ſpatium, ut Oceano adeo vaſto ſeſe committere, cupido etiam atq́; volenti, haud fuerit integrum, imo hac quoque Methodo, quam elegit, compendiaria & minus exacta, vix tres priores Libros, ſtrenue licet opus cœptum urgenti, abſolvere licuerit. Ipſe cauſam ſuam, in *Præfatione*, verbis jam dixit ſequentibus: *Etſi multo elaboratius enucleatiusque Opus hoc dari poterat; neque enim, quam debebam, poteramq́, aliis ſæpe rebus diſtentus, impendi curam; erunt tamen in illis, utut ſubito calore effuſis, non pauca, quæ juvare Juventutis ſtudia poſſunt, in quibus, ſi non accuratiſſimi Judicis, ſaltem boni Judicis, munere defungar. Scripta ſunt hæc plane eo, quo Joach. Fortius libros ſcribi voluit, modo. Quæ hic chartis illevi, vix interdum relecta, Tabellario deportanda dedi, exſcripſit illa, ut a calamo venerant, Typographus. His ſæpe Academica & Domeſtica Negotia, Curæ familiares ex obitu cariſſimæ Uxoris, Valetudo non ſemper commoda, moras injecerunt, ut jam præcipitati, jam interrupti labores, rigidiori Examini, & ulteriori limæ, locum non reliquerint.* Spectat huc & alterum Apologema, *Lib. I. c. 16., p. 173.*: *Nunc ad Autores ipſos perveniemus, quorum recenſionem non magno Apparatu* & Pompa *inſtituemus, ſed præcipua quædam de iis monebimus, quæ* τῆς πολυμαθείας *Studioſis imprimis profutura exiſtimamus.*

Neque

(100.) V. die gebrochene Spott- und Läſterpfeile M. Joh. Matthæi *p.* 429. (1.) *p.* 71. 72. (2.) *in Dial. Menſtr. Germ. M. Febr. A.* 1689., *p.* 198. (3.) *in Inſtruct. Forenſis Introitu* §. 7., *lit. E.* 1.

Neque enim Nomenclatoris hic partibus fungimur, qui & Vitas, & tempora, & Libros Autorum, juſta ſerie recenſeat, quo labore alii defunguntur; ſed ad ſolum nos uſum reſpicimus, quem in cognitione rerum præfixum ſibi habere bonarum Literarum Cultores debent. Cum primum Scholis privatis illa proponeremus, pleraque, quæ in ſequentibus de Autoribus dicemus, ex memoria, ſine ullo Libro Commentario, aut operoſa meditatione, nobis depromta ſunt, ut optime norunt, qui tum illis interfuere. Non diſplicuit ille Viris Eruditis, utut extemporalis, Labor, qui ejus editionem ſæpiſſime urſere; & nunc quidem Juventutis præcipue commodo illa publici juris facimus, interjectis nonnullis, quæ ſub manu, cum illa concinnaremus nata ſunt. Profeſſori Academiæ Batavicæ, qui, in Colloquio cum Henr. Muhlio, Belgium perluſtrante, familiari, tum multa alia in *Polyhiſtore* reprehendit, tum Methodum imprimis Veteres, in ſoluta pariter atque ligata oratione imitandi, *Lib. II., c.* 13. 14. 15. & 16., commonſtratam, tanquam operam minutiorem, putidam ac ad pueros ablegandam, ſuperciliose notavit, a Celeberrimo Muhlio, in Præfatione *Operum* Morhofii *Poeticorum*, A. 1697. jam eſt reſponſum. Sed & ipſe Morhofius παρέκβασιν hanc ſuam (quam ſeorſim forte edi præſtitiſſet, niſi Autor omnium ſuarum Lectionum Academicarum Nucleum in *Polyhiſtorem*, mortem propinquam præſagiens, decreviſſet conſtipare) in *Præfatione* ita excuſat: *Ubi de Exercitationibus ago, copioſior in exemplis fui, quoniam e re juventutis, cui omnis mea Opera dicata eſt, fore credidi, ſi illa paulo plenius proponerem. Qua in re a peritis & æquis æſtimatoribus veniam me facile impetraturum confido.*

C. Studium Chymiæ nimium, quod *Libri I. Capita X. & XI.*, de Scriptoribus agentia Myſticis ac Chymicis, ubiq; produnt, non a Teuzelio ſolum (4.), ſed & me ipſo, in *Homonymoſcopia*, quod, hujus vitio, in Scriptorum Veterum Chymicorum ψευδεπιγράφων adverſus Reineſium, Conringium, aliosq;, Vindiciis, ſubinde cœcutierit, paſſim (5.) oſtendente, notatum, cum aliis Viris Magnis, Errore eodem amabili, ſive delectatis, ſive dementatis, Noſtro fuit commune, & vel hoc nomine excuſationem admittit. Huic Chymiæ Amori imputandum eſt etiam mitius, non de Paracelſo ſolum, aliisq; in numerum Fanaticorum vulgo relatis, ſed Jacobo etiam imprimis Böhmio, Sutore famæ inter Theologos ambiguæ illiterato, ejusq; Scriptis Sacris, Judicium, *Lib.* I. *c.* 10., *p.* 64., obvium, quod ab hujus Patronis, Frid. Breclingio (6.), Andr. Stübelio (7.), aliisq;, honorifice paſſim allegatur, ab Eraſmo autem Franciſci, Adverſario ejusdem (8.), operoſe, partim in ſenſum detorquetur commodiorem, partim vero impugnatur. Verum hos aliosq; nævos, in Opere tantæ molis, Argumentiq; adeo diffuſi ac multiplicis, nemo Cordatus morabitur, aut in partem interpretabitur pejorem, ſed, *Homerum* etiam *quandoq; dormitare*, imo *fas eſſe in Opere longo ſomnum obrepere*, a Vate Venuſino edoctus, ſuum Autori πολυμαθεστάτῳ, ſuum Volumini eximio, & tot Eruditiſſimorum quorumvis candidos promerito calculos, nihilominus ſtatuet pretium,

- - Ubi plura nitent in LIBRO, non ego paucis
Offendar maculis, quas non incuria fudit,
Verum humana parum cavit natura.

Quod ejusdem Lyrici Romani Judicium ſapiens te, L. B., mecum eſſe approbaturum, & grata mente poſthumos, qui in lucem jam prodeunt, Morhofii τοῦ Μακαρίτου Labores Polyhiſtoricos, etſi ultimam Autoris limam non expertos, perlecturum, nullus dubito. Scripſi Flensburgi Cimbrorum, exeunte Anno Æræ Chriſt. MDCCII.

(4) *in Dial. Menſtr. Germ. M. Jan. A.* 1689., *p.* 45. & *ſq. ac M. Febr. p.* 197. 198. (5) *Sect. II. c.* 2., §. 17., *p.* 264., §. 18. *p.* 269., *c.* 3. §. 79. *p.* 351., *c.* 5. §. 35. *p.* 475., §. 70. *p.* 520., & *c.* 6. §. 83. *p.* 611. 612. (6.) *in Anti Calov.* (7.) *in Append. Jud. de Aug. Pfeifferi Scepticiſmo Spener. Germ. p.* 157. (8) in den gebrochenen Spott- und Läſterpfeilen M. Joh. Matthæi, Scripto A. 1692. edito, *p.* 427-431.

INDEX AUTORUM,

quo
Primus Numerus major TOMUM, ſecundus minor LIBRUM *Tomi*, tertius CAPUT Libri, quartus PARAGRAPHOS denotat.

NB. Aſteriſcus (*) *Partem ſecundam* Libri ſecundi Tom. II. indicat.

Abbeville (*Nicolaus Sanſon de*) II, 4, 1, 11. & 14.
Abelardus (*Petrus*) II, 1, 14, 1.
Acciajolus (*Donatus*) II, 1, 11, 24.
Accorombonus (*Felix*) II, 1, 11, 24.
Achilles (*Alexander*) II, 2*, 16, 2. II, 3, 1, 6.
Actius (*Thomas*) III, 6, 8, 5.
Adami (*Melchior*) I, 1, 17, 11. I, 1, 18, 51.
(*Tobias*) II, 1, 12, 4. II, 2, 14, 3.
Æmilius (*Antonius*) I, 6, 3, 4.
Agnellus (*Scipio*) II, 1, 7, 18. II, 2, 11, 2.
Agricola (*Georgius*) I, 1, 22, 14. & 15. II, 2*, 2, 15. II, 2*, 8, 9. II, 2*, 29, 4.
(*Johannes*) II, 2*, 46, 2.
(*Rudolphus*) I, 1, 23, 39. I, 2, 2, 14. I, 2, 3, 16. II, 1, 12, 1. II, 2, 1, 14. II, 5, 1, 4.
Agrippa (*Cornelius*) I, 1, 11, 3. I, 1, 12, 3. I, 2, 5, 31. II, 1, 6, 1. II, 2, 9, 1. II, 3, 1, 12. & 13. ſeq.
Aizema (*Leo ab*) III, 3, 1, 3.
Alberti (*Johannes Baptiſta*) I, 1, 14, 10.
(*Johannes Michael*) I, 2, 6, 33.
Albertinus (*Edmundus*) III, 5, 1, 29.
Albertis (*Albertus ab*) I, 6, 1, 17.
Albertus Magnus vid. Magnus.
Albinus (*Conſtantinus*) II, 3, 1, 12.
(*Petrus*) II, 2*, 29, 4.
Alciatus (*Andreas*) I, 2, 25, 21. I, 5, 27. I, 7, 3, 5.
Alcyonius (*Petrus*) I, 1, 5, 27.
Aldoriſius (*Proſp.*) II, 3, 1, 3.
Aldrovandus (*Ulyſſes*) II, 2, 1, 12. II, 2, 2, 5, & 10. II, 2*, 2, 4 II, 2*, 29, 4. II, 2*, 40, 4. II, 2*, 46, 1.
Alexander (*Hieronymus*) III, 6. 4, 4.
Alegambe (*Philippus*) I, 1. 18, 54.
Alemannus (*Nicolaus* I, 5, 2, 6. III, 6, 4, 2.
Allatius (*Leo*) I, 1, 16. 26. I, 1, 9, 4. I, 1, 11, 54. I, 6, 1, 30. III, 5, 1, 23.
Alliaco (*Petrus de*) II, 1, 13, 7.
Almainus (*Jacobus*) II, 1, 13, 10
Almelovehius (*Theodorus Iſaacus*) I, 4, 2, 6. I, 4, 12, 7.

Aloyſius (*Petrus*) I,6,4,13. I,7,3,4.
Alſarius (*Vincentius*) II,2*,26,1.
Alſtedius (*Johannes Henricus*) I,2,5,27. I,2,5,55. I,2,6,34. I,2,7,74 ſeq. II,1,13,1. II,2,3,4. II,4,1,3,& 16. III,4,1,11.
Altenſteig (*Johannes*) II,1,13,10.
Althammerus (*Andreas*) I,4,4,4.
Althuſius (*Johannes*) III,6,5,5.
Alvarez (*Didacus*) II,1,14,56.
(*Emanuel*) I,4,10,3.
Amama (*Nicolaus*) II,2*,20,2.
Ambianenſis (*Georgius*) I,4,14,4.
Amelotius (*Jacobus*) I,1,3,19.
Amerpoel (*Johannes ab*) II,1,15,11. II,2,3,4. II,2*,1,5.
Ameſius (*Guilhelmus*) III,5,1,24.
Amman (*Johannes Conradus*) I,4,1,6.
Amuſæus (*Romulus*) I,1,25,38.
Amyraldus (*Moſes*) III,5,1,32,& 36.
Andreas (*Valerius*) I,1,18,36. ſeqq.
Andrelinus (*Fauſtus*) I,1,21,109.
Angelotus (*Angelus*) I,1,15,43.
Angelus (*Michael*) *de bona rota*, I,1,25,23.
Angelutius (*Theodorus*) II,1,8,4. II,2,14,1.
Angerianus (*Hieronymus*) I,7,3,4.
Anglerus (*Petrus Martyr*) I,1,24,48.
Anglus (*Thomas*) I,1,8,5. II,5,1,8.
Annius (*Viterbienſis*) I,1,6,33.
Antonio (*Carolus a S.*) I,7,1,12.
Antonius (*Marcus*) II,2*,47,5.
(*Nicolaus*) I,1,8,31. I,1,18,32. I,2,3,24. I,6,4,6. I,7,1,8. II,1,14,42.
Aphrodienſis (*Alexander*) I,1,1,10. I,1,2,10.
Aphrodiſæus (*Alexander*) II,1,9,3.
Apoſtolius (*Michaël*) I,1,21,87.
Aprofius (*Angelicus*) I,1,14,25. I,1,5,14.
Aquarius (*Matthæus*) II,1,14,5,& 38.
Aquilinius (*Cæſar*) III,2,1,18.
Aquinas (*Thomas*) I,2,1,45. II,1,14,8.
Arcerius (*Johannes*) II,1,2,2.
Areſius (*Paulus*) I,6,4,7.
Aretinus (*Leonhardus*) I,1,23,29. I,1,7,16. III,3,1,2.
Arias (*Franciſcus*) I,6,4,27.
Arimino (*Gregorius de*) II,1,13,5.
Aringhus (*Paulus*) III,4,1,18.
Arminius (*Jacobus*) III,5,1,32.
Arndius (*Johannes*) II,1,15,16.
(*Joſua*) I,1,19,45. III,2,1,10. III,4,1,16. III,6,2,2.
Arniſæus (*Henningus*) III,2,1,3. III,6,9,6.
Arnoldi (*Chriſtophorus*) I,1,7,59. I,1,24,85. I,4,10,11. I,4,12,10. II,2*,20,9.
(*Nicolaus*) II,1,17,1.
Aretinus (*Franciſcus*) II,1,14,10.
Arriaga (*Rodericus*) II,1,13,11. II,1,14,47.
Artus (*Johannes de*) II,3,1,4.
Arumæus (*Dominicus*) III,6,9,2.
Aſchamus (*Rogerus*) I,1,23,62. I,2,13,17.
Aslacus (*Conradus*) II,2,3,4.
Aſulanus (*Andreas*) I,7,2,24.
Avancinus (*Nicolaus*) I,6,3,10. I,6,4,14.
Auguſtinus (*Antonius*) III,6,3,4,& 7. III,6,7,14.
Avila (*Johannes de*) I,6,4,26.
Auratus (*Johannes*) I,1,10,33. I,7,3,6.
Auriſpa (*Johannes*) I,7,2,13.
Auſtenius ( ) II,2*,41,4.
Auſtriacus (*Johannes*) I,2,6,41.
Axenius (*Petrus*) I,1,19,9. I,1,25,5.
Azevedo (*Joh. Velaſquez de*) I,2,6,35.
Azorius (*Johannes*) II,1,14,61. III,1,1,12.

Baart

Baart (*Petrus*) II, 2*, 47, 3.
Baccius (*Andreas*) II, 2*, 20, 9.
II, 2*, 42, 2.
Bachovius (*Reinerus*) III, 6, 4, 4.
III, 6, 7, 3, & 4, 8. & 11. III, 6, 8, 3.
Backhuſius (*Arnoldus*) I, 2, 6, 38.
Baco *Franciſcus*) II, 2*, 38, 3.
(*Rogerus*) I, 1, 2, 12. I, 2, 6, 67. I, 1, 5, 16.
II, 2, 12, 6. II, 2*, 22, 2. II, 2*, 32, 2.
II, 2*, 38, 3. II, 4, 1, 9, & 17.
Belius (*Petrus*) I, 1, 16, 46.
Bailius (*Ludovicus*) I, 6, 4, 9.
Bailletus (*Adrianus*) I, 1, 16, 55. I, 7, 1, 15.
Balbinus (*Bohuslaus*) I, 7, 1, 19.
Baldæus (*Philippus*) II, 3, 1, 16.
Balduinus (*Benedictus*) I, 5, 2, 9.
(*Chriſt. Adamus*) II, 2*, 22, 5.
(*Franciſcus*) I, 4, 14, 9. III, 4, 1, 3.
III, 6, 3, 1, & 2, 7. III, 6, 4, 2.
(*Fridericus*) I, 6, 4, 23.
Baldus (*Bernhardus*) I, 1, 25, 34. I, 4, 4, 2.
I, 7, 3, 4.
(*Camillus*) I, 1, 24, 53.
(*Jacobus*) I, 7, 3, 9. & 10, 16.
II, 2*, 42, 4.
Baleus (*Johannes*) I, 1, 18, 42.
Balfoureus (*Robertus*) II, 1, 14, 67.
Balzacus (*Johannes Ludovicus*) I, 1, 24, 24.
I, 7, 1, 10. II, 1, 3, 2. II, 2, 11, 1.
Bangius (*Thomas*) I, 4, 10, 8. I, 4, 1, 10.
II, 2*, 2, 6.
Bannez (*Dominicus*) II, 1, 14, 21.
Banoſius (*Theophilus*) III, 5, 1, 27.
Baptiſta (*Johannes*) II, 1, 4, 15.
Barbarus (*Daniel*) II, 1, 11, 11.
(*Hermolaus*) I, 1, 23, 33. II, 1, 11, 2.
II, 2*, 22, 5.
Barboſa (*Auguſt.*) I, 7, 1, 14, III, 6, 6, 4,
III, 6, 11, 2.
Barclajus (*Joh.*) II, 1, 11, 30. III, 2, 1, 10, & 16.
Bargæus (*Petrus Angelus*) I, 5, 2, 3.
II, 2*, 46, 5.
Barlæus (*Caſpar*) I, 1, 24, 54. I, 1, 15, 12.
I, 6, 3, 4. I, 7, 3, 8. & 9, 12.
II, 2*, 27, 7. II, 3, 1, 17. III, 3, 1, 5.
Barnes (*Joſua*) I, 7, 1, 10. I, 7, 2, 7.
Barneſius (*Johannes*) II, 1, 14, 60.
Baro (*Eguinarius*) III, 6, 3, 8.
Baronius (*Cæſar*) III, 4, 1, 12. III, 5, 1, 28.
Barthius (*Caſpar*) I, 1, 9, 28. I, 4, 12, 12.
I, 4, 23, 9. I, 7, 1, 6, & 15.
I, 7, 3, 12.
Bartholinus (*Albertus*) I, 1, 18, 46.
(*Bartolus*) I, 5, 2, 9. I, 6, 3, 6.
(*Caſpar*) I, 5, 2, 8. II, 2*, 2, 5.
(*Eraſmus*) I, 1, 2, 20. I, 2, 3, 12.
I, 6, 3, 6. II, 2, 2, 11.
II, 2*, 3, 5. II, 2*, 27, 9.
(*Thom.*) I, 1, 16, 7. I, 1, 18, 46. I, 1, 24, 16.
I, 3, 13, 49. I, 1, 5, 28. I, 4, 12, 7.
I, 5, 2, 8, & 9, 14. I, 6, 3, 3.
I, 7, 3, 17. II, 2, 2, 6. II, 2*, 14, 5.
II, 2*, 24, 3. II, 2*, 27, 9.
II, 2*, 46, 2. II, 2*, 47, 3.
III, 7, 1, 2, & 4.
Bartoli (*Daniel*) III, 1, 1, 5.
Bartoloccius (*Julius*) I, 1, 6, 29.
Bartolus (*Daniel*) I, 1, 16, 67. I, 6, 4, 15.
Bary (*Renatus*) I, 6, 1, 31.
Baſſo (*Sebaſtianus*) II, 2, 11, 2.
II, 2*, 20, 3.
Batleſius (*Gvilielmus*) I, 4, 10, 10.
I, 1, 19, 20.
Baudius (*Dominicus*) I, 1, 24, 86. I, 6, 3, 4.
I, 7, 3, 12, & 19.
Bayerus (*Johannes*) II, 1, 15, 19. II, 2, 1, 5.
Bayſius (*Lazarus*) I, 5, 2, 9. & 13.
Bayle (*Franciſcus*) II, 1, 15, 9. II, 2, 17, 4.
Beaufort (*Ludov. de*) II, 2, 3, 4. II, 2*, 4, 2.
II, 2*, 6, 3. II, 2*, 11, 7, & 10.

Beaune (*Florimundus de*) II,4,1,5.
Becanus (*Joh. Georgius*) I,4,3,4.
Beccherus (*Joh. Joachimus*) I,1,20,17. I,1,14,46. I,4,9,6. I,2,4,32. I,4,2,5. II,2*,30,2. II,2*,39,2, II,4,1,15. III,1,1,10. III,3,1,3. III,7,1,7.
Becchius (*Philippus*) II,1,9,9.
Bechmannus (*Fridemannus*) II,2,12,8. II,2*,21,3.
Bechtoldus (*Johannes*) III,6,6,1. III,6,8,5.
Beckerus (*Balthaſar*) II,2,17,1.
(*Wilhelmus*) III,6,9,3.
Becmannus (*Chriſtianus*) I,4,9,4. I,1,24,111.
(*Joh. Chriſtophorus*) II,4,1,13. III,1,1,6.
Beguinus (*Johannes*) II,2*,29,4.
Belingen (*Fleury de*) I,1,21,10.
Bellarminus (*Robertus*) III,4,1,1. III,5,1,24. & 28.
Bellinus (*Laurentius*) II,2*,47,3.
Bellonius (*Petrus*) II,2,2,8.
Bellovacenſis (*Vincentius*) Epiſcopus, I,1,21,22.
Bellus (*Nicolaus*) III,2,1,7.
Bellatus (*Bonaventura*) II,1,14,3.
Belot (*Jean*) I,2,5,58. II,3,1,7.
Belurgerius (*Claudius*) I,7,2,2.
Bembus (*Petrus*) I,1,23,38. II,1,7,2. II,2,11,2.
Benius (*Paulus*) I,4,4,16. II,2,11,3. III,4,1,12.
Bentlejus (*Richardus*) I,4,7,6. I,7,2,17.
Benzius (*Johannes*) I,1,21,74. & 119. I,2,4,30. I,4,8,8. I,3,2,14. I,6,1,21.
Berchorius (*Petrus*) I,6,4,16.
Beringius (*Vitus*) I,6,3,6.
Berirgardus (*Claudius*) I,1,8,5. II,2,2,7. II,2,3,6. II,2,11,2.
Berlucius (*Johannes Antonius*) I,1,21,72.
Bernardus (*Johannes Baptiſta*) I,1,21,28. II,1,7,2. II,1,11,31.
Berneggerus (*Matthias*) I,1,24,83. I,4,13,13. I,6,3,3. II,4,1,12. III,2,1,14 & 20.
Bersmannus (*Gregorius*) I,7,1,19.
Bertholdus (*Petrus*) I,5,2,6.
Bertilius (*Canutus*) I,1,24,67.
Bertius (*Petrus*) II,4,1,11.
Bertrandus (*Bernhardus*) I,7,2,22.
(*Johannes*) I,1,19,66. III,6,3,5.
Beſnier I,4,4,12. II,4,1,17.
Beſoldus (*Chriſtophorus*) III,6,6,2. III,6,9,6. III,6,11,2.
Betti (*Johannes*) II,2*,47,4.
Bettinus (*Marius*) II,4,1,3.
Beverovitius (*Johannes*) II,2*,5,4.
Beughem (*Carolus à*) III,6,6,1.
(*Cornelius à*) I,1,16,45. I,1,18,65. III,6,1,3.
Beyerlingius (*Laurentius*) I,1,21,23.
Beza (*Theodorus*) I,7,3,5.
Bibliander (*Theodorus*) I,4,1,10. I,4,3,10. I,4,4,1.
Bidermannus (*Jacobus*) I,7,3,9 & 11. III,2,1,5.
Biel (*Gabriel*) II,1,13,6.
Bietus (*Antonius*) II,3,1,17.
Bilderbeckius (*Andreas*) III,6,10,3.
Billius (*Jacobus*) I,4,6,11.
Bilſius (*Ludovicus*) II,2*,47,4.
Binderus (*Chriſtophorus*) II,1,14,72.
Biſciola (*Lælius*) I,1,21,46,
Biſſæus (*Eduardus*) II,1,1,10.
Biſſelius (*Johannes*) I,7,3,9. III,2,1,17.

Biſter-

Biſterfeldius (*Johannes Henricus*) I, 2, 5, 39, & 61.
Blaeu (*Gvilhelmus*) II, 4, 1, 8.
Blancanus (*Joſephus*) II, 4, 1, 1.
Blancardus (*Nicolaus*) I, 4, 7, 5.
Blanchot (*Petrus*) I, 1, 17, 22.
Blaſius (*Gerhardus*) II, 2*, 47, 3.
Blommertius (*Auguſt*) I, 6, 3, 6.
Blondellus (*Davides*) I, 1, 18, 70. III, 4, 1, 12. III, 5, 1, 3, & 26. III, 5, 1, 27, & 29. III, 6, 3, 9. III, 6, 7, 14.
(*Franciſcus*) I, 7, 2, 10.
Blotius (*Hugo*) III, 2, 1, 9.
Blumius (*Arnoldus*) I, 1, 25, 10.
(*Jacobus*) III, 6, 11, 3.
(*Reinboldus*) I, 1, 25, 10.
Blyenburg (*Gvilielmus*) III, 5, 1, 8.
Boccalinus (*Trajanus*) I, 1, 9, 11. I, 1, 16, 65. I, 4, 13, 4. III, 2, 1, 12.
Bocco (*Paulus*) II, 2*, 26, 1.
Bocerus (*Henricus*) III, 6, 7, 15.
Bochartus (*Samuel*) I, 4, 3, 3. I, 5, 1, 11. II, 2*, 40, 4. II, 2*, 43, 2. II, 2*, 45, 8. II, 2*, 46, 1. II, 3, 1, 17.
Böckeln (*Chriſt. Otto*) III, 6, 3, 10.
Böclerus (*Johannes Henricus*) I, 2, 13, 9. I, 1, 12, 35. I, 4, 13, 4. I, 4, 6, 19. I, 4, 7, 1. I, 6, 3, 3, & 6. III, 1, 1, 7. & 9, 11, & 13. III, 2, 1, 6 & 12, 13, 14 & 20. III, 4, 1, 3 & 9, 13. III, 5, 1, 23. III, 6, 1, 5. & 8. III, 6, 9, 3.
Bodinus (*Johannes*) II, 2, 2, 7. III, 2, 1, 4. III, 4, 1, 3. III, 5, 1, 9.
Boethius (*Severinus*) II, 1, 11, 1.
Bogamus (*Zacharias*) I, 4, 6, 20. I, 1, 21, 76. II, 2*, 2, 6.
Bohlius (*Samuel*) I, 4, 5, 3.
Böhmius (*Jacobus*) I, 1, 10, 27. II, 2, 3, 8. II, 2*, 40, 6. III, 5, 1, 36.
Bohoritzius (*Adamus*) I, 4, 3, 3.
Boiſſardus (*Johannes Jacobus*) I, 1, 19, 49. II, 1, 14, 2. II, 3, 1, 1. II, 3, 1, 17.
Boldonus (*Octavius*) I, 4, 14, 26. I, 6, 3, 11.
Bolduanus (*Paulus*) I, 1, 18, 22. III, 4, 1, 2. III, 5, 1, 13.
Bolius (*Jacobus*) I, 4, 6, 19.
Bonamicus (*Lazarus*) I, 1, 25, 38.
Bonaventura II, 1, 14, 4.
Boncampagnus (*Hieronymus*) I, 6, 3, 18.
Boncianus (*Antonius*) I, 1, 23, 64.
Bonefonius (*Johannes*) I, 7, 3, 11.
Bongarſius (*Jacobus*) I, 1, 24, 90.
Bonifacius (*Balthaſar*) I, 1, 21, 34. I, 1, 25, 38. I, 5, 2, 15. I, 7, 3, 17. III, 4, 1, 2.
Bonnæus (*Franciſcus*) I, 1, 1, 10. I, 2, 5, 2.
Bonnetus (*Johannes Paulus*) I, 2, 3, 21.
Bonomi (*Johannes Franciſcus*) III, 1, 1, 6.
Bonvicinus (*Valerius*) II, 2*, 36, 2.
Borbonius (*Nicolaus*) I, 7, 3, 3.
Borcholtus (*Johannes*) III, 6, 7, 3. & 15.
Borellus (*Johannes Alphonſus*) II, 1, 15, 10. II, 2, 1, 25. II, 2, 7, 10. II, 2, 17, 7. II, 4, 1, 6. II, 4, 1, 15. II, 2*, 6, 6. II, 2*, 48, 1.
(*Petrus*) II, 2*, 3, 5. II, 3, 1, 18. II, 4, 1, 9.
Borgias (*Ceſar*) Dux Valentinus, I, 1, 19, 28.
Borri (*Franciſcus Joſephus*) II, 1, 7, 13.
Borrichius (*Olaus*) I, 3, 13, 49. I, 4, 3, 7. I, 7, 1, 16. I, 7, 2, 1. I, 4, 9, 15. II, 1, 1, 12. II, 2, 4, 1 & 5. II, 2, 7, 2. & 6. II, 2, 16, 5. II, 2*, 2, 5. II, 2*, 34, 1. II, 2*, 36, 2. II, 2*, 43, 2. II, 3, 1, 17.

Bottromæus (*Fridericus*) Cardinalis, I, 1, 14, 34. I, 6, 4, 9.
Borrul (*Matthias*) II, 1, 24, 39.
Boſche (*Gvilielmus van den*) II, 2*. 46, 1.
Boſcius (*Petrus*) I, 6, 4, 29.
Boſius (*Antonius*) I, 5, 2, 5.
(*Johannes Andreas*) I, 1, 7, 44. II, 2*, 12, 4. III, 2, 1, 6. & 7. III, 4, 1, 18. III, 5, 1, 20. & 32.
Boſſu (*Renatus le*) I, 7, 1, 13.
Boſſvetus (*Jacobus Benignus*) III, 4, 1, 15.
Boterus (*Johannes*) III, 2, 1, 14. & 20.
Botius (*Arnoldus*) II, 2*, 1, 3.
(*Gerbardus*) II, 2*, 1, 3.
Bottifanga (*Julius Caſar*) I, 1, 1, 6.
Boverius (*Zacharias*) III, 4, 1, 18.
Bouhours (*Dominicus*) I, 6, 1, 13.
Boulay (*Caſar Egaſſius du*) I, 1, 16, 74.
Boulducus (*Jacobus*) II, 2*, 2, 6. III, 5, 1, 4.
Boulconus (*Samuel*) I, 3, 13, 50. II, 2, 11, 7. II, 2*, 8, 3.
Bourdin (*Petrus*) II, 2*, 12, 3.
Boxhornius (*M. Zuerius*) I, 1, 24, 4. & 95. I, 4, 3, 3. I, 6, 1, 25. I, 6, 3, 4. III, 2, 1, 3. & 13 III, 4, 1, 4. & 11.
Boyle (*Robertus*) I, 1, 11, 2. I, 6, 4, 20. II, 1, 5, 7. II, 1, 15, 15. II, 2, 1, 7. & 15, 18. II, 2, 2, 8. & 9. II, 2, 7, 8. & 13. II, 2, 10, 3. II, 2, 16, 4. II, 2, 17, 6. II, 2*, 1, 7. II, 2*, 2, 5. II, 2*, 4, 3. II, 6, 8. II, 2*, 8, 11. II, 2*, 13, 3. II, 2*, 15, 2. II, 2*, 16, 2. II, 2*, 17, 4. II, 2*, 18, 3. II, 2*, 20, 6. II, 2*, 33, 2. III, 4, 1, 5.
Boym (*Michael*) II, 2*, 40, 5.
Braccinus (*Julius Caſar*) II, 2*, 26, 1.
Bramhall (*Johannes*) III, 1, 1, 4.
Braſſicanus (*Alexander*) I, 1, 17, 36.
Brautlacht (*Georgius*) III, 6, 9, 7.
Brenius (*Daniel*) III, 5, 1, 35.
Brerevvodus (*Eduardus*) I, 4, 3, 10. III, 5, 1, 20.
Bricot (*Thomas*) II, 1, 13, 10.
Briſſonius (*Barnabas*) I, 4, 9. 20. II, 2, 5, 7. III, 6, 3, 3. & 7.
Bronchorſtius (*Eberhardus*) III, 6, 8, 2.
Broſſæus (*Petrus*) III. 6, 7, 8.
Brovvne (*Thomas*) II, 2, 1, 9. III, 5, 1, 10.
Brummerus (*Fridericus*) III, 6, 3, 7.
Brun (*Laurentius le*) I, 3, 10, 33. I, 6, 3, 13. I, 7, 1, 7. I, 7, 3, 8.
Brunnemannus (*Johannes*) III, 6, 7, 3. & 9.
(*Samuel*) I, 1, 21, 101.
Bruno (*Henricus*) I, 7, 3, 4.
Brunus (*Jordanus*) I, 2, 5, 29. I, 1, 8, 22. I, 2, 6, 12. II, 1, 5, 5. II, 2, 15, 1. II, 2*, 3, 4. II, 2*, 11, 5.
Bruſonius (*Lucius Domitius*) I, 1, 21, 58.
Brutus (*Joh. Michael*) I, 3, 6, 23. I, 1, 24, 121.
Bruxellis (*Georgius de*) II, 1, 13, 10.
(*Petrus de*) II, 1, 13, 10.
Bruxius (*Adamus*) I, 2, 6, 43.
Bucellenus (*Johannes*) I, 7, 1, 19.
Bucerus (*Martinus*) III, 5, 1, 17.
Buchananus (*Georgius*) I, 7, 3, 8. & 10. II, 4, 1, 8.
Bucherius (*Ægidius*) I, 5, 2, 6.
Buchnerus (*Auguſtus*) I, 4, 9, 16. I, 1, 24, 99. I, 6, 1, 15. I, 6, 3, 3. II, 1, 11, 30. III, 2, 1, 1.
Bucholdianus (*Gerbardus*) II, 5, 1, 4.
Budæus (*Gvilielmus*) I, 4, 8, 3. I, 1, 1, 20. I, 1, 6, 10. III, 6, 7, 5.
Bulacherus (*Nicolaus*) I, 2, 6, 56.
Bulengerus (*Julius Caſar*) I, 5, 1, 7. I, 5, 2, 7. & 12, 14. II, 3, 1, 5. III, 4, 1, 12.

Bullart

Bullart (*Iſaacus*) I, 1, 19, 56.
I, 6, 4, 6.
Bulwer (*Johannes*) I, 4, 1, 17.
Bungus (*Petrus*) II, 1, 2, 4. II, 3, 1, 14.
II, 4, 1, 5.
Buno (*Johannes*) I, 2, 6, 53.
II, 4, 1, 11.
Buræus (*Johannes*) I, 4, 3, 3.
Burana (*Johannes Franciſcus*) II, 1, 11, 71.
Buratellus (*Gabriel*) II, 1, 7, 2. & 17.
II, 2, 12, 10.
Burgersdicius (*Franco*) III, 2, 1, 3.
Burggravius (*Johannes Erneſtus*) II, 2*, 8, 7.
Burgheſius (*Paulus Guidotus*) II, 4, 1, 17.
Burgius (*Alexander*) I, 1, 15, 25.
Buridanus (*Johannes*) II, 1, 13, 10.
Burrhus (*Franciſcus Joſephus*) I, 3, 13, 25.
II, 2*, 8, 4. II, 2*, 46, 5.
II, 2*, 47, 3.
Burſerus (*Joachimus*) II, 2*, 20, 8.
Burtonus (*Gvilhelmus*) I, 4, 5, 9.
Bury (*Richardus de*) I, 1, 4, 11.
I, 1, 17, 3.
Buſchius (*Hermannus*) I, 1, 23, 19.
Buſius (*Paulus*) III, 6, 7, 3. & 5.
Buſſiere (*Johannes*) I, 7, 3, 8.
Buxtorfius (*Gerlacus*) III, 6, 9, 2.
(*Johannes*) I, 4, 5, 5. III, 6, 2, 2.
Bythnerus (*Johannes Erneſtus*) I, 4, 10, 10.
Bzovius (*Abraham*) III, 4, 11, 12.

Cabæus (*Nicolaus*) II, 2*, 47, 7. II, 2*, 27, 12.
II, 2*, 32, 2.
Cabaſila (*Nicolaus*) II, 1, 6, 1.
II, 2, 9, 1.
Cabezudo (*Didacus Nugno*) II, 1, 14, 25.
Cabillavius (*Balduinus*) I, 7, 3, 9.
Cælius (*Johannes*) I, 7, 3, 3.
Cæſalpinus (*Andreas*) II, 1, 11, 25.
Cæſar (*Cajus Julius*) I, 4, 11, 9.
Cæſius (*Angellus*) Dux aquæ Spartæ, I, 1, 14, 18. ſeq. II, 2, 2, 9.
(*Philippus*) I, 7, 3, 13.
Cæſonius (*Dominicus*) I, 1, 24, 108.
Cagnolus (*Bilmontes*) I, 1, 15, 25.
Cajus (*Johannes*) I, 4, 6, 18.
Calcagninus (*Cælius*) I, 1, 24, 105.
I, 4, 11, 7.
Calderinus (*Johannes*) III, 2, 1, 20.
Calentius (*Eliſius*) I, 7, 3, 8.
Calepinus (*Ambroſius*) I, 4, 9, 9.
Calixtus (*Georgius*) I, 5, 2, 14. II, 1, 13, 14.
III, 5, 1, 7. & 13, 23.
Callimachus (*Cyrenæus*) I, 1, 6, 4.
Calovius (*Abraham*) III, 5, 1, 25. & 32.
Calvinus (*Johannes*) I, 1, 24, 100. III, 6, 3, 3. & 4. III, 6, 6, 2.
Calviſius (*Sethus*) III, 4, 1, 5.
Cambdenus (*Gvilielmus*) I, 4, 4, 19.
II, 1, 14, 73. II, 2*, 38, 3.
Camerarius (*Joachimus*) I, 1, 19, 6. & 34.
I, 1, 23, 54. II, 4, 8, 4.
(*Johannes Rudolphus*) II, 2, 2. 8.
(*Philippus*) I, 1, 21, 49.
Camers (*Varinus Phavorinus*) I, 4, 8, 2.
Camillus (*Julius*) I, 2, 6, 25, ſeqq.
I, 7, 1, 9.
Campanella (*Thomas*) I, 1, 19, 44. I, 1, 22, 31.
I, 1, 11, 2. II, 1, 12, 4. II, 2, 14, 3.
II, 2*, 1, 3. II, 3*, 9, 2. II, 2, 11, 5.
II, 2*, 12, 9. II, 2*, 20, 4. II, 2*, 44, 2. II, 5, 1, 7. III, 1, 1, 4. & 5.
III, 5, 1, 9.
Caninius (*Angelus*) I, 4, 6, 6.
Cantelius (*Petrus Joſephus*) I, 5, 2, 4.
Canterus (*Gvilielmus*) I, 1, 18, 10. I, 5, 1, 8.
I, 7, 2, 22.
Cantoclarus (*Carolus*) I, 6, 2, 18.
Canutus (*Bertilius*) I, 1, 24, 67.

Ca-

Digitized by Google

Capaccius (*Julius Cæſar*) I, 1, 19, 58.
Capella (*Martianus*) I, 2, 7, 72.
Capellus (*Marcus Antonius*) III, 5, 1, 27.
(*Jacobus*) I, 4, 6, 26.
Caponus (*Johannes Baptiſta*) I, 1, 16, 12. I, 1, 18, 66.
Caramuel (*Johannes*) I, 6, 4, 7. II, 3, 1, 17.
Carbo (*Ludovicus*) I, 6, 4, 7. III, 6, 10, 2.
Cardanus (*Hieronymus*) I, 1, 25, 36. II, 1, 7, 22. II, 1, 15, 3. II, 2, 2. 10 & 11. II, 2, 11, 1. II, 2, 14, 2. II, 2*, 17, 2. II, 3, 1, 6, & 7, 8, & 18. III, 1, 1, 7, & 11. III, 2, 1, 4. III, 3, 1, 2.
Cardonas (*Johannes Baptiſta*) I, 1, 17, 22.
Carettonius (*Franciſcus*) I, 6, 3, 8.
Carpentarius (*Nathanael*) II, 1, 15, 4. II, 2, 15, 3.
Carpzovius (*Benedictus*) III, 6, 10, 3.
Carrega (*Johannes Nicolaus Saulius*) I, 1, 24, 93.
Carrion (*Emanuel Ramirerius de*) I, 4, 1, 6.
(*Ludovicus*) I, 4, 14, 2.
Carteſius (*Renatus*) I, 1, 24, 31. I, 2, 7, 22. II, 1, 6, 1. II, 1, 15, 5. II, 2, 3, 4. II, 2*, 1, 6, II, 2*, 20, 4. II, 2*, 32, 3. III, 5, 1, 6.
Carvallo (*Ludovicus Alphonſus de*) I, 7, 1, 7.
Caſa (*Johannes*) I, 1, 23, 38, & 58. I, 1, 19, 46, I, 7, 3, 17. III, 1, 1, 8, & 9.
Caſalius (*Johannes Baptiſta*) III, 4, 1, 18.
Caſa nova (*M. Antonius*) I, 1, 18, 20. I, 7, 3, 4.
(*Petrus*) III, 4, 1, 6. III, 6, 7, 15.
Caſaubonus (*Iſaacus*) I, 1, 23, 67. I, 4, 6, 19. I, 4, 12, 13. I, 5, 1, 14. I, 7, 1, 11. II, 1, 1, 12. III, 4, 1, 12. III, 5, 1, 26.
(*Mericus*) I, 4, 1, 5. I, 4, 3, 9. I, 4, 12, 13. II, 1, 1, 1. II, 2, 1, 8. & 9. II, 2, 1, 13. II, 2*, 2, 4. II, 3, 1, 15.
Caſcales (*Franciſcus*) I, 7, 1, 4.
Caſelius (*Johannes*) I, 1, 24, 41. I, 2, 11, 16. I, 7, 1, 1. III, 2, 1, 2.
Caſtalio (*Joſephus*) I, 5, 1, 11.
Caſtellanus (*Petrus*) I, 5, 2, 6. II, 2*, 26, 1.
Caſtilioneus (*Balthaſar*) III, 1, 1, 9.
Caſus (*Johannes*) III, 3, 1, 2.
Cavalerius (*Johannes Baptiſta*) I, 5, 2, 14.
Cauſinus (*Nicolaus* I, 4, 2, 1. I, 6, 1, 17.
Celaya (*Johannes*) II, 1, 13, 9.
Cellarius (*Balthaſar*) III, 1, 1, 6. III, 2, 1, 3.
(*Chriſtophorus*) I, 4, 9, 16. I, 4, 12, 14. I, 4, 13, 2.
Celſus (*Cornelius*) III, 7, 1, 2.
Cerda (*Ludovicus de la*) I, 4, 14, 4. III, 4, 1, 16.
(*Melchior*) I, 6, 1, 25.
Chambre (*de la*) II, 3, 1, 3. & 4. III, 1, 1, 11.
Chamierus (*Daniel*) III, 5, 1, 24.
Charleton (*Gualtherus*) II, 1, 5, 5. II, 2, 7. 5. II, 2*, 24, 6. II. 2*, 47, 3.
Charondas (*Ludovicus*) III, 6, 3, 4.
Chaſſanio (*Johannes*) II, 2*, 2, 5, & 6.
Chekus (*Johannes*) I, 4, 6, 18.
Chemnitius (*Martinus*) III, 5, 1, 17, & 34.
du Cheſne ſ. Qvercetanus (*Andreas*) I, 1, 18, 24.
Chiffletius (*Henricus Thomas*) I, 5, 2, 9. III, 6, 7, 14.
(*Johannes Jacobus*) II, 2*, 2, 6. III, 6, 4, 2.
Chimentellius (*Valerius*) I, 5, 2, 10. & 15.

Mylius (*Abrahamus*) I, 4, 3, 4. II, 2*, 27, 5.
(*Joh. Daniel*) II, 2*, 29, 4.
Mynſingerus (*Joachimus*) III, 6, 7, 15. III, 6, 11, 3.
Nævius (*Sebaſtianus*) III, 6, 8, 1.
Nancelius (*Nicolaus*) I, 6, 3, 5. II, 1, 12, 1.
Nardius (*Johannes*) I, 1, 14, 30. II, 1, 5, 2. II, 2*, 27, 4. & 8.
Nardus (*Antonius*) II, 2, 2, 5.
Naudæus (*Gabriel*) I, 1, 2, 7. I, 1, 16, 78. I, 1, 17, 5. I, 1, 24, 52. I, 4, 1, 3. I, 4, 2, 6. I, 5, 2, 10. II, 1, 13, 2. II, 1, 14, 2. II, 3, 1, 12. & 17. ſeq. III, 2, 1, 1. & 15.
Naugerius (*Andreas*) I, 4, 11, 13.
Nazarius (*Franciſcus*) I, 1, 16, 39.
(*Johannes Paulus*) II, 1, 14, 24.
Neander (*Johannes*) II, 2*, 42, 4. II, 2*, 43, 2.
(*Michael*) I, 1, 18, 11. I, 1, 21, 77. I, 2, 10, 11. I, 4, 4, 4. I, 4, 5, 2. I, 4, 6, 8. & 11. II, 2, 2, 5. II, 2, 6, 8.
Neldelius (*Johannes*) II, 1, 11, 28.
Nepperus (*Johannes*) II, 4, 1, 5.
Nerus (*Antonius*) II, 2*, 34, 2.
Neucranizius (*Paulus*) II, 2*, 46, 2.
Neudorffius (*Ægidius*) I, 2, 6, 63.
Neuhoſius (*Johannes*) II, 2, 5, 2. II, 2*, 40, 5.
Neuhuſius (*Rein.*) I, 6, 3, 5. I, 7, 3, 17.
Neutonus (*Iſaacus*) II, 2*, 15, 2.
Nicolai (*Henricus*) II, 2*, 32, 5.
(*Johannes Georgius*) III, 6, 11, 2.
Nicolotius (*Thomas*) II, 2*, 33, 1.
Nicquetius (*Honoratus*) II, 3, 1, 4.
Nierembergius (*Joh. Euſebius*) I, 6, 4, 12. II, 2, 2, 5.
Nieſs (*Johannes*) I, 4, 9, 3.
Nigronus (*Julius*) I, 5, 2, 9.
Niphus (*Auguſtinus*) II, 1, 11, 3.
Nirmuthanus (*Chriſtianus*) I, 4, 3, 8.
Niverus (*Gerhardus*) III, 3, 1, 3.
Nizolius (*Marius*) I, 1, 25, 26 I, 4, 9, 12. I, 4, 11, 7. II, 1, 13, 3. II, 5, 1, 1.
Nodotius (*Franciſcus*) I, 4, 12, 10.
Nollius (*Henricus*) II, 2, 27, 4. II, 2*, 29, 4.
Nomeſſeus (*Nicolaus*) I, 7, 1, 19.
Noodtius (*Gerhardus*) III, 6, 8, 4.
Normannus (*Laurentius*) I, 3, 7, 7.
Noſtradamus (*Michael*) I, 1, 10, 31.
Notnagelius (*Chriſtophorus*) II, 2*, 23, 5.
Novarinus (*Aloyſius*) I, 1, 21, 95. I, 6, 4, 12. III, 4, 1, 18.
Nucerienſis (*Johannes Ægidius*) I, 1, 21, 101.
Nunneſius (*Petrus Johannes*) I, 6, 1, 23. II, 1, 8, 1. II, 1, 11, 17. & 29. II, 2, 12, 1.
Nunnez (*Auguſtinus*) delgadillo, I, 2, 5, 36.
(*Ferdinandus*) I, 1, 21, 103.
Nyland (*Franciſcus Wilhelmus Baro de*) II, 1, 15, 10. & 12. II, 2, 17, 7. II, 2*, 1, 6. II, 2*, 2, 4. II, 2*, 6, 6.
Obrechtus (*Georgius*) III, 2, 1, 10. III, 3, 1, 2.
Occam (*Guilielmus*) II, 2, 1, 13, 2. & 3. III, 5, 1, 27.
Ochinus (*Bernhardinus*) III, 5, 1, 31.
Offredus (*Apollinaris*) II, 1, 11, 5.
Ogerius (*Carolus*) I, 1, 20, 18.
Oiſelius (*Jacobus*) I, 4, 14, 9. III, 6, 4, 4.
Oldenburg (*Henricus*) I, 1, 16, 34. II, 2, 1, 16. II, 2*, 8, 6. II, 2*, 34, 1.
Oldenburgerus (*Phil. Andr.*) III, 2, 1, 6. & 11.

Oldendorpius (*Johannes*) III, 6, 3, 2. III, 6, 11, 2.
Olearius (*Adamus*) I, 1, 24, 79.
Omphalius (*Jacobus*) I, 1, 24, 111. I, 6, 1, 21.
Orbellis (*Nicolaus de*) II, 1, 14, 22.
Origamus (*David*) II, 3, 1, 11.
Ortelius (*Abrahamus*) II, 4, 1, 11.
Oſiander (*Johannes Adamus*) II, 1, 13, 1. II, 2*, 24, 3. III, 6, 1, 5. & 8.
Oſius (*Theodotus*) I, 2, 7, 50. II, 2*, 24, 7.
Oſſolinskius (*Georgius*) I, 6, 3, 6.
Oſtenfeldius (*Chriſtianus*) I, 6, 3, 6.
Ottius (*Johannes Henricus*) I, 4, 4, 14. III, 5, 1, 34.
Otto (*Andreas*) II, 3, 1, 4.
(*Daniel*) III, 6, 6, 3. III, 6, 9, 3.
Oudan (*Joachimus*) I, 5, 2, 1.
Oviedo (*Franciſcus de*) II, 1, 14, 46.
Ovvenus (*Johannes*) III, 5, 1, 4.

Pachymerius (*Georgius*) II, 1, 9, 9.
Pacius (*Julius*) I, 2, 5, 32. II, 1, 14, 69. III, 6, 8, 2.
Pajot (*Carolus*) I, 6, 1, 27.
Palafoxius (*Johannes*) I, 6, 4, 27.
Palamedes (*Julius*) II, 1, 11, 31.
Palearius (*Aonius*) I, 1, 23, 55. I, 1, 25, 36. I, 3, 9, 13. II, 1, 5, 2.
Palingius (*Abrahamus*) II, 3, 1, 15.
Paliſſy (*Bernhardus*) II, 2*, 10, 3. II, 2*, 31, 3.
Palladius (*Andreas*) I, 4, 11, 9.
Pallavicinus (*Sfortia*) III, 2, 1, 18.
Palmerius (*Jacobus*) I, 5, 1, 9.
Pancirollus (*Guido*) I, 1, 19, 66. I, 1, 21, 51. I, 5, 2, 7. III, 6, 6, 1. III, 6, 8, 4.
Pandulffus (*Alphonſus*) II, 2*, 5, 2. III, 5, 1, 7.
Panicarola (*Franciſcus*) I, 6, 1, 3. I, 6, 4, 5.
Panſa (*Mutius*) I, 1, 17, 18. & 25. III, 5, 1, 4.
Panvinius (*Onuphrius*) I, 1, 17, 36. I, 5, 2, 5. & 8. & 15. III, 5, 1, 27.
Paracelſus (*Theophraſtus*) I, 1, 10, 26. II, 1, 15, 16. II, 2*, 1, 5. II, 2*, 27, 5.
Paræus (*Daniel*) I, 4, 13, 3. I, 5, 1, 4. II, 1, 5, 2.
(*Johannes Philippus*) I, 4, 6, 11.
(*Philippus*) I, 6, 1, 24.
Parckerus (*Robertus*) III, 5, 1, 27.
(*Samuel*) II, 1, 7, 22. II, 2, 11, 7. & 8. III, 5, 1, 4. & 9.
Parrhaſius (*Janus*) I, 1, 25, 37. I, 1, 22, 7. I, 1, 24, 8.
Parthenius (*Bernardinus*) I, 2, 16, 20. I, 7, 1, 14. & 15.
Paſchalius (*Carolus*) I, 5, 2, 8. & 12. III, 1, 1, 10. & 11.
(*Valentinus*) I, 5, 2, 13.
Paſſeribus (*Nicolaus de*) III, 6, 8, 2.
Paſtorius (*Joachimus*) I, 6, 3, 6. I, 7, 3, 17. III, 1, 1, 8. & 10.
Patinus (*Carolus*) I, 4, 13, 13. II, 2*, 21, 6.
(*Guido*) I, 1, 15, 23. I, 1, 24, 96. I, 1, 5, 18. I, 1, 9, 6. I, 1, 19, 64.
Patricius (*Franciſcus*) II, 1, 1, 12. II, 1, 8, 3. II, 1, 15, 2. II, 2, 4, 5. & 6. II, 2, 7, 3. II, 2, 12, 2. II, 2, 14, 1. II, 2*, 1, 3. & 9. II, 2*, 14, 1. III, 5, 1, 3.
Pauli (*Andreas*) I, 4, 9, 6.
(*Simon*) II, 2*, 40, 4. II, 2*, 42, 4. II, 4, 1, 2. III, 7, 1, 5.
Paulo (*Euſtachius à S.*) II, 1, 14, 31.
Pearſonius (*Johannes*) I, 4, 7, 3.
Pechlinus (*Joh. Nicolaus* II, 2*, 17, 5.
Pegelius (*Magnus*) I, 1, 2, 26. I, 2, 9, 26. II, 2, 1, 17. II, 2*, 22, 2.

Pei.

Digitized by Google

Peireſcius (*Nicolaus Fabricius*) I, 4, 5, 6. I, 4, 12, 4. II, 2, 2, 6.
Peiskerus (*Georgius Chriſtophorus*) I, 4, 4, 6.
Peliſſonius (*Paulus*) I, 1, 19, 68.
Pellegrinus (*Camillus*) I, 7, 1, 13.
Pellerus (*Chriſtophorus*) III, 2, 1, 4.
Pellius (*Johannes*) I, 1, 20, 21.
Peraldus (*Gvilielmus*) I, 6, 4, 12.
Pereira (*Gomezius*) II, 1, 15, 11.
Pererius (*Benedictus*) II, 1, 1, 7. II, 2, 8, 6. II, 2, 7, 2. II, 2*, 1, 9. II, 2*, 11, 10.
Perez (*Didacus*) I, 6, 4, 27.
Perezius (*Antonius*) I, 1, 24, 134. III, 6, 7, 9.
Periers (*Bonaventura de*) I, 1, 8, 16. III, 5, 1, 11.
Perionius (*Joachimus*) I, 4, 4, 11. I, 5, 1, 7. II, 1, 12, 1.
Pernumia (*Joh. Paulus*) II, 1, 11, 8.
Perottus (*Nicolaus*) I, 4, 9, 9.
Perronius (*Jacobus*) III, 5, 1, 26.
Perus (*Johannes Dominicus*) I, 1, 12, 13.
Peſquetus (*Orlandus*) I, 1, 21, 100.
Petavius (*Dionyſius*) I, 6, 2, 18. & 21. II, 2, 11, 6. III, 4, 1, 5. III, 5, 1, 4. & 1. III, 5, 1, 27.
Petitus (*Petrus*) I, 4, 12, 10. I, 7, 1, 14. II, 2*, 16, 2. II, 2*, 32, 5.
(*Samuel*) I, 5, 1, 11. III, 6, 2, 4.
Petra (*Gabriel à*) I, 6, 1, 6.
Petramellarius (*Johannes Antonius*) I, 6, 3, 13.
Petrarcha (*Franciſcus*) I, 1, 23, 27. I, 1, 18, 20. I, 1, 22, 12. I, 1, 1, 11.
Petri (*Fridericus*) I, 1, 21, 110.
Petter (*Nicolaus*) II, 4, 1, 16.
Peucerus (*Caſpar*) II, 3, 1, 1.
Pfannerus (*Tobias*) I, 5, 2, 6. III, 4, 1, 10. III, 5, 1, 12. III, 6, 9, 2.
Pfeifferus (*Auguſtus*) III, 5, 1, 16.
(*Joh. Philippus*) I, 5, 2, 3.
Pfochenius (*Sebaſtianus*) I, 4, 6, 19.
Phædrus (*Thomas*) I, 1, 25, 35.
(*Titus*) I, 4, 12, 4.
Phalereus (*Demetrius*) I, 1, 6, 3.
Philaltheus (*Lucilius*) I, 1, 24, 74. II, 1, 1, 11, 12.
Photius (*Patriarcha Conſtantinopolitanus*) I, 1, 16, 13. III, 6, 7, 13.
Piccartus (*Johannes*) I, 4, 4, 11. II, 1, 14, 73.
(*Michael*) I, 4, 12, 8. I, 6, 3, 3. II, 1, 11, 30. III, 2, 1, 2.
Pichon (*Julianus*) I, 4, 13, 3.
Piccolominus (*Alexander*) I, 2, 8, 45.
Picinellus (*Philippus*) I, 1, 21, 61.
Pictorius (*Georgius*) II, 1, 7, 14. II, 3, 1, 15.
Picus (*Johannes*) II, 1, 7, 16. II, 1, 11, 2. II, 1, 14, 37. II, 2, 10, 1.
(*Johannes Franciſcus*) I, 1, 11, 3. II, 1, 7, 16.
Pieruccius (*Joh. Michael*) I, 1, 7, 41.
Pignorius (*Laurentius*) I, 1, 24, 30. I, 1, 7, 34. I, 1, 22, 7. I, 6, 3, 11. II, 2, 4, 3.
Pinellus (*Johannes Vincentius*) I, 1, 1, 8. I, 1, 3, 19. I, 1, 19, 19. I, 1, 15, 51. II, 2, 2, 5.
Piſo (*Gvililmus*) II, 2, 2, 7. II, 2*, 40, 5.
Piſtorius (*Johannes*) I, 1, 25, 5. III, 6, 9, 2.
Pithæus (*Petrus*) I, 4, 13, 3. I, 6, 1, 9. III, 6, 2, 2.
Pitiſcus (*Samuel*) I, 4, 12, 14. I, 4, 13, 13.
Pitſeus (*Johannes*) I, 1, 18, 42.

Pizi-

Digitized by Google

Piaimentius (*Dominicus*) II,2,7,6.
Placcius (*Valentinus*) I,1,16,4. & 70. I,2,5,59.
(*Vincentius*) III,1,1,6. III,6,6,3.
Placentinus (*Johannes*) II,2*,23,5. II,4,1,5.
Plantavitius (*Johannes*) I,4,5,5.
Pleurius (*Stephanus*) I,7,3,14.
Politianus (*Angelus*) I,1,23,30.
Pollux (*Julius*) I,4,7,4.
Polus (*Antonius*) II,1,14,48.
(*Matthæus*) III,5,1,15.
Pomarius (*Samuel*) III,5,1,36.
Pomey (*Franciſcus*) I,2,5,80. I,7,1,17.
Pompoiiatius (*Petrus*) II,1,11,4. II,2*,48,7.
Pona (*Franciſcus*) I,6,3,11.
Pontanus (*Jacobus*) I,2,21,35. I,7,1,7.
(*Johannes*) III,5,1,19
(*Jovianus*) I,1,1,14. I,7,3,9. & 11. II,2*,43,2. III,4,13.
(*Ludovicus*) I,6,4,27.
Pontius (*Petrus*) I,2,3,23. I,4,1,6.
Ponzius (*Johannes*) II,1,14,11.
Porcachius (*Thomas*) I,5,2,8.
Porta (*Johannes Baptiſta*) I,4,2,3. II,2,2,9. & 11. II,2*,40,6. II,3,1,4. II,4,1,15.
Portius (*Simon*) I,4,6,14. I,4,8,11.
Portnerus (*Johannes Albertus*) I,4,6,3.
Portus (*Æmilius*) I,4,8,10.
(*Franciſcus*) I,7,1,10.
Poſſardus (*Wilhelmus*) I,5,2,7.
Poſſelius (*Johannes*) I,4,6,11.
Poſſevinus (*Antonius*) I,1,16,14. & 21. I,7,1,6.
Poſnerus (*Caſpar*) II,2*,2,5.
Poſtellus (*Gvilielmus*) I,1,8,11. I,1,6,18. I,4,1,9. I,4,5,1. II,1,12,2. II,2*,11,5. III,5,1,7.
Potterus (*Johannes*) I,7,2,22.
Povverus (*Henricus*) II,2*,3,5. II,2*,32,2.
Prætorius (*Godeſchalcus*) I,2,2,25.
(*Johannes*) II,2*,2,5. II,3,1,6.
(*Stephanus*) I,2,2,26.
Praſchius (*Johannes Ludovicus*) I,7,3,8. & 15. III,2,1,14. & 20. III,6,1,8. III,6,2,3. III,6,6,3.
Prato (*Antonius de*) III,6,7,15.
Priceus (*Johannes*) I,4,14,3. I,4,6,19.
Prierias (*Sylveſter*) II,1,14,35.
Primeroſius (*Jacobus*) II,2,1,9.
Priolus (*Benjamin*) I,1,16,11. I,3,13,41. III,7,1,5.
Probus (*Valerius*) I,4,2,3.
Pſellus (*Michael*) I,1,11,51. II,1,9,8. II,2,11,3.
Puffendorfius (*Samuel*) III,1,1,11. III,2,1,20. III,6,1,3. & 6. & 8.
Puhcherbeus (*Gabriel*) I,1,16,28.
Pulmannus (*Theodorus*) I,4,12,9.
Puppio (*Franciſcus Follius à*) II,2*,20,3.
Puteanus (*Ericius*) I,1,24,33. I,1,17,22. I,5,2,6. & 11. I,6,3,4. & 6. II,2*,22,3. III,1,1,3.
(*Petrus*) I,1,3,18. I,1,19,26. III,2,1,9.
Putſchius (*Elias*) I,4,10,2.
Pyrckhaimerus (*Hilarius*) I,1,15,40.
Quarræus (*Johannes*) I,1,19,9.
Quenſtedt (*Joh. Andreas*) II,1,18,17.
Quercetanus (*Andreas*) I,1,28,24.
(*Joſua*) II,2*,27,5. II,2*,29,4.

Quil-

Quillet (*Claudius*) I,2,1,8.

Rabirius (*Junius*) I,5,2,15.
Rachelius (*Joachimus*) I,7,3,4.
(*Samuel*) II,1,9,7. III, 1, 1, 2.
III, 1, 1, 7. & 10. III,1, 1,12.
III,6,1,5. & 8. III, 6, 9, 2.
Rada (*Johannes de*) II, 1, 14, 14.
Radau (*Michael*) I, 6, 1, 18.
Raderus (*Matth.*) I, 4, 13, 11.
Ræverdus (*Jacobus*) III, 6, 3, 2.
Raguſæus ( ) II,3,1,1.
Rainaldus (*Odericus*) III, 4, 1, 12.
Ramireſius (*Emanuel*) I, 2, 3, 25.
Ramirez (*Laurentius*) I, 1, 21,48. II,4,13,11.
I,5,1,13.
Ramſey (*Wilhelmus*) II, 2*, 45,7.
Ramus (*Petrus*) I, 2, 7, 17. II,1,7,17.
II, 1,12,1. II, 2, 12, 7. II, 2*, 1, 3.
II, 2*, 13, 2. II, 4, 1, 5. II, 5, 1, 1.
II, 5, 1, 5. III, 5, 1, 7.
Ranchinus (*Franciſcus*) III, 6, 3, 8.
Rango (*Conr. Tiburtius*) I,5,2,9. II,2*,45,8.
Ranzovius (*Henricus*) II, 3, 1, 11.
Rapichius (*Jovita*) I, 6, 1, 21.
Rapinus (*Renatus*) I, 4, 11, 14. I, 4, 13, 3.
I, 6, 1, 31. I, 6, 4, 8. I, 7, 1, 3.
& 13. I, 7, 3, 8. II, 1, 7, 22.
II, 2*, 42, 1.
Rappoltius (*Fridericus*) I, 7, 3, 8.
Ratichius (*Wolffgangus*) I, 2, 10, 28.
Rattray (*Sylveſter*) II, 2*, 8, 3.
Ravelin (*Franciſcus Martinus*) I, 2, 6, 33.
Ravennas (*Petrus*) I, 2, 6, 33.
Raviſius (*Johannes*) I, 1, 21, 37. I, 7, 1, 19.
Raulinus (*Johannes*) II, 1, 13, 10.
Ray (*Johannes*) I, 1, 21, 3. II, 1, 15, 10.
II, 2, 17, 5.
Raymundus, *Capellanus Gregorii Noni*,
III, 6, 7, 14.
Raynaudus (*Theophilus*) I, 1, 16, 28.
II, 1, 14, 60. II, 3, 1, 17.
Reael (*Laurentius*) II, 2*, 32, 5.
Rebuffus (*Petrus*) III, 6, 7, 15.
Recchus (*Nardus Antonius*) II, 2, 2, 9.
Regius (*Henricus*) II, 1, 15, 9. II, 2, 17, 4.
II, 2*, 44, 3.
Rejes (*Caſpar de*) I, 1, 21, 48. II, 2, 2, 10.
II, 3, 1, 17.
Reimarus (*Albertus*) III, 5, 1, 20.
Reinbothius (*Fridericus*) III, 6, 11, 4.
Reineccius (*Reinerus*) III, 4, 1, 3.
Reineſius (*Thomas*) I, 1, 23, 65. I, 1, 11, 19.
I, 4, 14, 26. I, 4, 4, 9. I, 4, 5, 8.
I, 4, 7, 3. I, 5, 1, 9. II, 2, 7, 6.
II, 2, 16, 5. II, 2*, 36. 2.
III, 4, 1, 2.
Reinkingius (*Theodorus*) III, 2, 1, 19.
Reiſerus (*Antonius*) I, 1, 5, 16. I, 1, 7, 26.
III, 5, 1, 9.
Reiskius (*Johannes*) II, 1, 8, 1.
Remigius (*Nicolaus*) II, 3, 1, 15.
Renaudotius (*Theophraſtus*) I, 2, 7, 60.
Rennemannus (*Henningus*) II, 1, 12, 1.
III, 6, 5, 5.
Reſenius (*Petrus Johannes*) II, 1, 1, 13.
Reuchlinus (*Johannes*) I, 1, 19, 36.
II, 3, 1, 17.
Revius (*Jacobus*) I, 1, 23, 71.
Reygerus (*Arnoldus*) III, 6, 11, 2.
Reyherus (*Samuel*) II, 2*, 18, 1. II, 2*, 22, 2.
III, 6, 1, 3.
Rhedi (*Franciſcus*) II, 2*, 27, 3. II, 2*, 44, 2.
II, 2*, 45, 5. & 8.
Rhenanus (*Beatus*) I, 1, 22, 14.
III, 6, 9, 2.
Rhenius (*Johannes*) I, 2, 10, 38.
Rhodiginus (*Ludovicus Cœlius*) I, 1, 21, 30.
I, 1, 25, 37. I, 5, 1, 7.

Digitized by Google

Rhodius (*Ambroſius*) II,1,2,7. II,2,6,6. II,4,1,9.
(*Andronicus*) II,1,9,7.
(*Johannes*) I,4,12,7. I,4,14,13. I,5,2,13. III,7,1,2.
Rhodomannus (*Laurentius*) I,4,6,3. & 8.
Ribadeneira (*Petrus*) I,1,18,54.
Ricciolus (*Johannes Baptiſta*) II,4,1,1. & 8. & 14.
Riccius (*Adamus*) III,6,4,3.
(*Bartholomæus*) I,3,10,10.
(*Paulus*) II,2,3,7.
Riccobonus (*Antonius*) I,1,14,27. III,4,1,3.
Ricerius (*Mutius*) I,7,3,8.
Richerius (*Edmundus*) I,2,2,30. I,1,16,74. I,4,10,10. I,6,1,21.
Richterus (*Chriſtophorus Philippus*) III,6,6,2.
(*Georgius*) I,1,16,51. I,1,24,84. I,1,7,58. III,3,1,5. III,2,1,14.
Ridderus (*Franciſcus*) I,1,16,69.
Riera (*Johannes de*) I,2,5,26.
Rieros (*Juan Soropan de*) I,1,21,105.
Rigaltius (*Nicolaus*) I,4,8,11. I,4,14,4. III,2,1,8. III,6,4,4.
Riguez (*Robertus*) I,4,12,5.
Ringelbergius (*Joachimus Fortius*) vid. Fortius.
Riolanus (*Johannes*) II,1,12,1. II,2,12,7.
Rittershuſius (*Conradus*) I,6,4,4. III,6,3,2. III,6,7,3. & 12. III,6,7,14. & 15.
(*Nicolaus*) III,4,1,10.
Rivetus (*Andreas*) III,5,1,28,& 32.
Rivinus (*Andreas*) I,5,1,9.
Rivius (*Johannes*) I,1,21,115. I,1,23,36. I,2,2,25. I,3,4,28. I,4,10,10.
(*Thomas*) III,4,1,9. III,6,4,2.
Robertſonus (*Gvilielmus*) I,4,8,7.
Robertus (*Claudius*) III,4,1,18.
Robortellus (*Franciſcus*) I,1,24,116. I,5,1,2. I,5,2,5. I,7,1,11. II,1,11,22. III,4,1,3.
Roccus (*Antonius*) II,1,14,71. II,2*,47,6.
Rocha (*Angelus*) I,1,17,26. I,5,2,13.
Rochaz (*Henricus de*) II,2,15,6. II,2*,31,3.
Rodericus (*Alphonſus*) I,6,4,27.
(*Stephanus*) I,2,3,24.
Rodingius (*Gvilhelmus*) III,6,11,3.
Rogerus (*Abrahamus*) II,1,1,11. II,2,5,6.
Rohault (*Jacobus*) II,1,15,9. II,2,17,4. & 5.
Romanus (*Ægidius*) II,1,14,7.
Rondeletius (*Gvilielmus*) II,2*,46,2.
Rorarius (*Hieronymus*) I,4,1,3. I,4,4,16.
Roſa (*Johannes*) II,2*,42,2.
Roſellis (*Antonius de*) III,5,1,27.
Roſenbergius (*Joh. Carolus*) II,2*,43,3.
Roſenthal (*Henricus*) III,6,7,15.
Roſinus (*Johannes*) I,5,2,4.
Roſſæus (*Alexander*) I,7,1,19. II,2*,45,8. II,2*,47,3. III,5,1,10. & 20.
Roſſelius (*Coſmus*) I,2,6,24.
Roſvveidus (*Herib.*) III,4,1,12.
Rotmarus (*Valentinus*) I,1,21,81.
Roxas (*Auguſtinus de*) I,7,1,8.
Ruarus (*Martinus*) I,1,24,104. III,5,1,33.
Rubenius (*Albertus*) I,5,2,9.
Rubius (*Antonius*) II,1,14,44.
Rucelinus (*Johannes*) II,1,13,2.
Rudbeckius (*Olaus*) I,4,3,3. II,1,1,13.
Rumpelius (*Joh. Henricus*) II,2*,2,5.

Ruper-

Rupertus (*Chriſtoph. Adamus*) I,1,23,65. I,4,12,6. I,6,3,5. II,1,11,30. III,2,1,12. III,4,1,5. III,6,3,1. III,6,4,2. & 4.
Rutgerſius (*Janus*) I,4,7,13, I,5,1,11.
Rycquius (*Juſtus*) I,1,24,107. I,5,2,5.
Ryskius (*Theodorus*) I,4,13,4.

Sachſius (*Philippus Jacobus*) II,2*,20,3. II,2*,42,2.
Sacratus (*Paulus*) I,1,24,106.
Sadeler (*Ægidius*) I,5,2,5.
(*Rudolphus*) I,6,1,32.
Sævilius (*Henricus*) I,5,2,10.
Sagittarius (*Joh. Chriſtfried*) III,2,1,15.
Salabertus (*Johannes*) II,1,13,11.
Salas (*Johannes Antonius Gonzalez de*) I,7,1,8.
Saleſius (*Franciſcus*) I,6,4,14.
Salluſtius (*Criſpus*) I,4,11,8.
Salmaſius (*Claudius*) I,1,24,13. I,1,3,29. I,1,7,10. I,4,6,16. & 17. & 19. I,5,1,12. I,5,2,10. I,7,1,10. II,1,14,51. II,2,2,2. & 3. II,2*,12,9. II,2*,27,8. III,4,1,9. & 22. III,5,1,26. III,5,1,29. III,6,2,1. & 4.
Salvianus (*Gaſpar*) I,1,14,17.
Sambucus (*Johannes*) I,7,3,4.
Sammarthanus (*Abelius*) I,1,19,62.
(*Scævola ſ. Gaucherius*) I,1,19,62. I,7,3,8.
Sanchez (*Franciſcus*) II,1,6,3. II,2,9,1.
(*Petrus Hieronymus*) de Lizaraco I,2,5,35.
Sanctius (*Franciſcus*) I,4,6,14. I,4,10,3.
Sanctorius (*Sanctor.*) II,4,1,15.
Sanderus (*Antonius*) I,1,18,35. I,1,3,27.
Sanderſonius (*Robertus*) I,1,1,7. & 12. III,6,1,3.
Sandius (*Chriſtophorus*) I,1,18,60. II,1,7,19. II,2,11,10. II,2*,47,6. III,4,1,1. & 15. III,5,1,33.
Sandys (*Eduinus*) III,5,1,20.
Sannazarius (*Actius*) I,7,3,8.
Sanſon (*Nicolaus*) vid. Abbaville
Santinellus (*Antonius*) II,2*,47,4.
Sarbievius (*Matth. Caſimirus*) I,7,3,3. & 10.
Sarpius (*Paulus*) I,1,19,21. ſeq. I,1,24,19. I,1,15,53. II,1,7,22. II,2,2,6. II,2,11,7. II,2,12,2. II,2*,20,4. II,5,1,1. III,2,1,7. & 18. III,5,1,9. III,6,3,9.
Sarravius (*Claudius*) I,1,24,2. I,1,16,57. I,4,6,1.
Savanarola (*Politianus*) I,1,15,54.
Saubertus (*Johannes*) I,5,2,6.
Sautel (*Petrus Juſtus*) I,7,3,4.
Sayrus (*Gregorius*) II,1,14,57.
Scalichius (*Paulus*) I,1,11,4. I,2,5,28.
Scaliger (*Joſephus*) I,1,21,113. I,1,23,71. I,4,1,9. I,7,2,1. I,7,2,22. III,4,1,5. III,7,1,2.
Julius Ceſar I,1,23,70. I,6,3,2. I,7,1,6. I,4,9,2. I,7,3,2. & 12. II,1,15,3, II,2,2,11. II,2*,32,1. III,5,1,4. I,4,10,5.
Scapula (*Johannes*) I,4,8,6.
Scarrochia (*Margarita*) I,1,14,22.
Scaynus (*Antonius*) II,1,11,27. II,1,14,65.
Schævius (*Henricus*) I,2,6,63. I,3,10,14. I,4,3,7. I,4,9,6. I,4,13,9. I,4,6,15. I,7,1,17. II,2*,13,10.

Schal-

Schalſius (*Johannes Adamus*) II,2,5,2.
Schammerdammius (*Johannes*) II,2*,5,3.
Schardius (*Simon*) III, 6, 9, 2.
Scharrockius (*Robertus*) II,2*,41,2.& 8. III, 1,1,7. III,6,1,3.& 8.
Scharſchmid (*Carolus*) III,6,9,3.
Schefferus (Johannes) I, 1, 18, 48. I, 4, 12, 20. I, 5, 2, 9. & 10,13. & 14. I,6, 1,8. & 21. I,6,3,6. II, 1, 2, 1. III, 1, 1, 1. & 7. III, 4,1,9.
Schegkius (*Jacobus*) II, 1. 11, 23.
Scheinerus (*Chriſtophorus*) II, 2*, 12, 6.
Scheldonus (*Gilbertus*) I, 1, 4, 16.
Schelius (*Radbodus Hermannus*) III,4,1,9. III, 2,1, 20. III, 6, 1, 8.
Schelton (*Thomas*) I, 4, 2,4.
Schenckelius (*Lambertus*) I, 2, 6,38.
Schenckius (*J. G.*) III,7,1,3.
Scherbius (*Philippus*) II,1, 11, 30.
Scherley (*Thomas*) II, 2*, 31, 3.
Scherzerus (Johannes *Adamus*) II,1,14,31. II,5,1,6.
Scheurlius (*Henricus Julius*) III, 1, 1, 2.
Schickardus (*Wilhelmus*) I,1,24,83. III,6, 2,1.
Schildius (Johannes) III,2,1,17.
Schlüſſelburgius (*Conradus*) III,5,1,19.
Schlüterus (Johannes) III,6,9,5.
(*Severinus Waltherus*) III,5,1, 13. & 33.
Schmidius (*Eraſmus*) I, 4, 6, 9. I, 7, 2, 10.
Schmuckius (*Martinus*) II, 2, 2, 11.
Schneidevvinus (*Johannes*) III, 6,7, 3. & 15.
Schnobelius (*Joachimus*) III, 6, 7. 8.
Schœnslederus (*Wolffgangus*) I, 6, 1, 24. I,4, 9, 20. II, 4, 1, 12. III, 5, 1, 21.
Schonæus (*Cornelius*) I, 7, 3, 15.
Schönbornerus (*Georgius*) III, 2, 1,3.
Schonerus (Johannes) II, 3, 1, 11.
Schookius (*Martinius*) I, 4, 6, 19. I,6,3,4. II, 2*, 2, 5. II, 2*, 6, 9. II, 2*, 8,10. II, 2*, 21, 6. II, 2*, 43, 2. II, 2*, 47, 2. II, 3, 1, 2. III, 2, 1, 17. III, 2, 1, 17. III, 3, 1, 3. III, 5, 1, 27. III, 6, 1, 5.
Schorus (*Antonius*) I, 4, 6, 11. I, 4, 9, 12. & 20.
Schotanus (*Bernhardus*) III, 6, 7, 6.
Schöten (*Franciſcus à*) II, 4, 1, 5.
Schottelius (*Juſtus Georgius*) I, 4, 4, 7.
Schottus (*Andreas*) I, 1, 18, 31. I, 1, 21, 85. I, 5, 1, 10.
(*Caſpar*) I, 2, 5, 61. II, 2, 2, 11. II, 2*, 4, 3. II, 2*, 11, 9. II, 4, 1, 3. & 5. & 15.
Schraderus (*Chriſtophorus*) I, 6, 1, 2. I, 6, 1, 25. I, 6, 3, 3. I, 6, 4, 1.
(*Laurentius*) I, 4, 1, 10.
Schrevelius (*Cornelius*) I, 4, 8, 10.
Schrieckius (*Adrianus*) I, 4, 3, 4.
Schrökius (*Lucas*) I, 1, 21, 40.
Schülerus (Johannes) II, 1, 14, 55. II, 5, 1, 3.
Schultzius (*Georgius*) III, 6, 10, 3.
Schuppius (*Johannes Balthaſar*) I, 6,3,3.
Schuren (*Gerhardus de*) I,4,4,4.
Schurtzfleiſchius (*Conradus Samuel*) III, 4, 1, 4.
Schvvammerdammius (*Johannes*) II,2*, 45, 5. II, 2*, 47,4.
Schvvartzius (*Bartholomæus*) II,2*,38,3.
Schvvartzkopfius (Johannes) I, 1, 7, 49.
Schvvenckfeld (*Caſpar*) II, 2*, 29,4.

Schvven-

Digitized by Google

Havenreuterus (*Johannes Ludovicus*) I, 2, 2, 24.
Hauptmann (*Auguſtus*) II, 2*, 20, 10. II, 2*, 42, 2, II, 2*, 45, 7.
Hauteville (*Nicolaus de*) I, 2, 5, 38.
Hayne (*Thomas*) I, 4, 3, 8.
Hebræus (*Leo*) II, 1, 7, 20.
Heerbord (*Adrianus*) II, 1, 15, 11.
Hegius (*Alexander*) I, 2, 2, 16.
Heideggerus (*Johannes Henricus*) I, 2, 2, 32. II, 2*, 2, 6. II, 2*, 5, 4. II, 2*, 21, 4.
Heidmannus (*Chriſtophorus*) III, 4, 1, 4.
Heinl (*Johannes*) I, 2, 6, 61.
Heinlius (*Johannes Jacobus*) II, 4, 1, 3. III, 4, 1, 5.
Heinſius (*Daniel*) I, 1, 24, 88. I, 1, 7, 42. I, 4, 6, 19. I, 4, 11, 15. I, 5, 1, 2. I, 6, 3, 4. I, 7, 1, 10. & 11. I, 7, 3, 8. & 9. 14. & 15. II, 1, 7, 6. & 21. II, 2, 11, 11.
(*Nicolaus*) I, 1, 24, 115. I, 4, 11, 16. I, 4, 12, 10. I, 4, 13, 8.
Heldt (*Balthaſar*) I, 1, 25, 6.
Helmontius (*Johannes Baptiſta*) II, 1, 12, 4. II, 2, 10, 2. II, 2*, 13, 9. II, 2*, 21, 2. II, 2*, 33, 3.
Helvetius (*Johannes Fridericus*) II, 2*, 8, 4.
Helvicus (*Chriſtophorus*) III, 4, 1, 5.
Heniſchius (*Georgius*) I, 1, 21, 110. I, 4, 4, 8.
Henkelius (*Balthaſar*) I, 1, 24, 94.
Henningius (*Hieronymus*) III, 4, 1, 10.
Henninius (*Henricus Chriſtianus*) I, 4, 6, 17.
Henrici (*Andreas*) II, 3, 1, 6.
Henricus (*Scipio*) III, 2, 1, 18.
Henriquez (*Alphonſus*) III, 5, 1, 16.
Heraldus (*Deſiderius*) I, 5, 1, 13. III, 6, 2, 4.
Herbertus (*Eduardus*) I, 5, 2, 6. III, 5, 1. 8.
(*Thomas*) II, 4, 1, 13.
Herebort (*Adrianus*) II, 2*, 1, 3.
Heresbachius (*Conradus*) I, 2, 12, 4.
Hermes (*Hermannus*) III, 6, 9, 3.
Hero *Alexandrinus*) II, 4, 1, 15.
Herpinus (*Renatus*) III, 2, 1, 5.
Hertzius (*Michael*) III, 6, 9, 2.
Hervetus (*Gentianus*) III, 6, 4, 11.
Hervvartus (*Job. Fridericus*) I, 5, 2, 6. II, 2*, 32, 5.
(*Johannes Georgius*) II, 2, 4, 3.
Heſſus (*Eobanus*) I, 1, 19, 35. I. 1, 24, 18.
Hevelius (*Johannes*) II, 2*, 12, 4. II, 4, 1, 8.
Heurnius (*Otto*) I, 1, 13, 33. II, 1, 1, 9.
Heydon (*Johannes*) II, 1, 2, 4. II, 2, 3, 8. II, 3, 1, 10. & 14.
Hide (*Thomas*) I, 1, 17, 31. I, 1, 16, 70.
Hildebrandus (*Joachimus*) I, 5, 2, 8.
(*Wolfgangus*) II, 2, 2, 11.
Hilligerus (*Oſwaldus*) III, 6, 7, 5.
Hillius (*Nicolaus*) II, 2, 7, 5.
Hirſch (*Andreas*) II, 4, 1, 10.
Hirtzgarten (*Matthæus*) II, 2*, 12, 6.
Hiſpanus (*Petrus*) II, 1, 14, 17.
Hobbeſius (*Thomas*) II, 1, 13, 13. II, 1, 15, 13. II, 2, 9, 3. II, 2, 15, 4. II, 2*, 4, 2. II, 2*, 17, 4. III, 1, 1, 4. III, 2, 1, 4. III, 5, 1, 8. III, 6, 1, 4.
Hobernfeld (*Andreas ab*) III, 5, 1, 35.
Hobokenius (*Nicolaus*) II, 2*, 49, 2.
Hodierna (*Johannes Baptiſta*) II, 2*, 45, 5.
Hoeſchelius (*David*) I, 1, 7, 25. I, 4, 2, 1.
Hofmannus (*Caſpar*) I, 1, 24, 85. I, 5, 1, 9. II, 2*, 40, 4. II, 2*, 47, 3. III, 7, 1, 2. & 5.
(*Chriſtianus*) III, 5, 1, 12.
Fridericus I, 7, 3, 3.
(*Joh. Jacobus*) III, 4, 1, 2.
Hohberg (*Wolfius Helmhardus Baro ab*) II, 2*, 42, 1.

Hokius (*Robertus*) II,2*,3,5. II,2*,43,3. II,2*,45,5. & 8. II,2*,3,5. II,2*,18,1. II,2*,21,3. II,2*,27,9. II,4,1,9.
Holderus (*William*) I,4,1,5. II,2,1,14.
Hollandus (*Iſaacus*) II,1,15,16.
Holſtenius (*Lucas*) I,1,7,66. I,4,7,7. I,4,12,14. I,4,13,10. I,4,14,17. II,1,2,2. II,4,1,11. & 14.
Holſtius (*Jacobus*) I,4,12,7. III,7,1,2.
Höltzlin (*Jeremias*) I,2,10,9. I,7,2,18.
Holvvarda (*Johannes Phocyl.*) II,2*,4,2.
Honoldus (*Jacobus*) II,5,1,4. & 6.
Honorius (*Philippus*) III,2,1,7.
Höpfnerus (*Henricus*) III,4,1,14. III,5,1,29.
Hopperus (*Joachimus*) I,1,24,136. III,6,1,6.
Hornbeckius (*Johannes*) III,5,1,20. & 33.
Horne (*Johannes de*) II,2*,47,3.
Hornejus (*Conradus*) III,1,1,6.
Hornius (*Georgius*) I,4,14,20. II,1,1,5. II,2,2,5. & 11. II,4,1,12. III,2,1,6. & 13. III,5,1,32.
(*Johannes Fridericus*) III,6,1,8.
Horrion (*Johannes*) I,4,11,11.
Hortenſius (*Martinus*) II,2*,47,3. II,4,1,8.
Hortlederus (*Fridericus*) III,2,1,9.
Hoſchius (*Sidronius*) I,7,3,9.
Hoſpinianus (*Johannes*) I,2,5,61.
Hoſpitalius (*Michael*) I,4,11,3.
Hotomannus (*Antonius*) I,5,2,9.
(*Franciſcus*) I,5,2,7. III,6,3,2. & 4. III,6,6,3.
(*Johannes*) III,6,7,10.
Höttingerus (*Johannes Henricus*) I,1,17,6. I,4,5,5. II,2,3,6. II,2*,1,4. III,4,1,13. III,4,1,13. III,5,1,13. & 14. 15. & 22. III,6,2,2.
Hovvel (*Jacobus*) I,1,21,107. I,1,24, & 26, 97. I,4,4,14. III,1,1,5.
Huartus (*Janus*) II,2*,47,2. II,3,1,3.
Huetius (*Petrus Daniel*) I,1,9,29. I,7,3,10. & 16. & 20. III,1,1,5. III,5,1,7. & 14.
Hugenius (*Chriſtianus*) I,1,24,71. II,1,15,10. II,2*,12,5. II,4,1,8.
(*Conſtantinus*) I,1,21,105. I,7,3,3.
Hugo (*Hermannus*) I,4,1,9. I,5,2,10. I,7,3,9.
(*Jacobus*) I,4,3,5.
Hugues (*Jacobus*) I,6,1,18.
Hunnius (*Helfricus Ulricus*) III,6,8,3.
(*Nicolaus*) III,5,1,36.
Huſſaye (*Arnelot de*) I,1,19,43.
Huttenus (*Uldaricus*) I,1,23,43. II,2*,5,5.
Hutterus (*Elias*) III,5,1,14.
Hyginus (*C. Julius*) I,1,6,5. I,4,12,2.
Hypereta (*Baſilius*) III,2,1,18.
Hyperius (*Andreas*) I,6,4,6.

Jacobus (*Ludovicus*) I,1,3,9. I,1,6,14. I,1,17,10. I,1,18,26.
Janſenius (*Cornelius*) III,5,1,31.
Januarius (*Janus*) I,2,5,37.
Janus (*Chriſtoph. Joachimus*) III,5,1,9.
Javellus (*Chryſoſtomus*) II,1,14,50.
Jeſſenius (*Fridericus*) III,5,1,36.
(*Johannes*) I,1,10,11. II,1,1,12.
Imbonatus (*Carolus Joſephus*) I,4,5,5.
Imperatus (*Ferrantes*) II,2,2,5. II,2*,30,1.
Imperialis (*Johannes Vincentius*) I,1,19,51. I,1,24,93.
Inchoferus (*Melchior*) I,4,9,3.
Ines (*Albertus ab*) I,6,3,11. I,7,3,4. & 10.
Ingen (*Marſilius de*) II,1,13,10.
Inghiramus (*Curtius*) I,1,9,4.

Joli-

Jolius (*Jacobus*) I,7,3,3.
Jonſius (*Johannes*) I,1,9,5. II,1,1,6. II,1,8,1.
Jonſtonus (*Arturus*) I,7,3,9.
(*Johanness*) II,2,2,11. II,2*,2,6. II,2*,11,6.
Jordanus (*Hieronymus*) I,1,12,28. II,4,1,15.
Joris (*David*) III,5,1,36.
Joſeph (*Petrus à Sancto*) II,1,14,52.
Jovius (*Paulus*) II,2*,46,2.
Itigius (*Thomas*) II,2*,26,1.
Juglaris (*Aloyſius*) I,6,3,11.
Julianus (*Salvius*) III,6,3,8.
Jungen (*Maximilianus zum*) I,1,7,49.
Jungius (*Joachimus*) II,1,9,1. II,1,14,63. II,2,2,11. II,2,12,2. II,2*,4,2. II,2*,6,6. II,2*,45,5.
Junius (*Adrianus*) I,4,6,5. I,4,9,6. I,7,2,2.
(*Franciſcus*) I,1,16,72. I,1,19,72. I,5,2,14.
(*Melchior*) I,1,24,121. I,3,9,40. I,6,3,5.
Juſtellus (*Chriſtophorus*) III,6,7,13.
Juſto (*Euſebius de Sancto*) II,2.15,5.
Izquierdo (*Sebaſtianus*) I,2,5,34.

Keckermannus (*Bartholomæus*) II,5,1.2.
Kentmannus (*Johannes*) II,2*,19,4.
Kepplerus (*Johannes*) II,2,15,1. II,4,1,8.
Kerckringius (*Theodotus*) II,2*,5,5. II,2*,37,2. II,2*,39,2. II,2*,45,3.
Kerger (*Martinus*) II,2*,6,9.
Kero ( ) I,4,4,4.
Kerchenius (*Robertus*) I,7,3,17.
Khraiſerus (*Sebaſtianus*) III,6,10.3.
Kilianus (*Cornelius*) I,4,4,8.
Kippingius (*Henricus*) I,5,2,4. II,2,2,11. II,2*,21,3. III,1,1,6. III,2,1,3.
Kircherus (*Athanaſius*) I,2,5,41. I,4,2,1. I,4,5,7. II,2,2,10. II,2,4,1. & 3. II,2,5,2. II,2.15,1. II,2*,8,3. II,2*,11,9. II,2*29,4. II,2*,32,2. II,2*,40,5. II,4,1,9. & 10,15.
Kirchmannus (*Johannes*) I,5,2,8. ſeq.
Kirchmayerus (*Georgius Caſpar*) II,1,11,30. II,2*,22,5.
Kleinſchmidius (*Johannes*) III,6,5,5.
Klenckius (*Janus*) III,6,1,5.
Klerckius (*Gilbertus*) II,2*,4,3.
Klobius (*Juſtus Fridericus*) II,2*,37,4.
Knittelius (*Caſpar*) I,2,5,43.
Knorrius (*Chriſtianus*) I,4,14,23.
Kochius (*Joach. Chriſt.*) III,6,11,2.
(*Paulus*) III,6,10,3.
Kohlhanſius (*J. Chriſtoph.*) II,4,1,9.
Kohlmannus (*Johannes*) II,3,1,6.
Königius (*Georgius Matthias*) I,1,18,15. I,4,9,15. I,7,1,19.
(*Johannes Fridericus*) III,5,1,33.
Kortholtus (*Chriſtianus*) III,4,1,12. & 18. III,5,1,14. & 24.
Kozactius (*Johannes Sophr.*) II,2,3,8. II,2*,39,1.
Kragius (*Nicolaus*) III,6,2,4.
Kriegsmannnus (*Chriſtianus*) I,2,5,39.
Kuhlmannus (*Quirinus*) I,1,20,5. I,2,5,63. II,2,3 8. III,5,1,36.
Kühnius (*Joachimus*) I,4,7,4.
Kunckelius (*Johannes*) II,2*,22,5.
Kyperus (*Albertus*) II,2*,8,2.

Labata (*Franciſcus*) I,6,4,12.
Labbæus (*Carolus*) I,4,7,13. III,6,4,11.
(*Petrus*) I,6,3,11.
(*Philippus*) I,1,18,5. & 27. I,1,16,20. I,4,6,17. I,5,2,2.

II,1,7,22.II,2,8,5.II,2,12,1. III,4,1,6.&17.
Labittus (*Jacobus*) III,6,3,5.
Labourerius (*Johannes*) I,4.4.10.
Lachs (*Caſpar*) II,1,13,10.
Lætus (*Calvidius*) II,2,47,2.
(*Eraſmus Michaelius*) I,7,3,17. III,1,1,5.
Lagus (*Matthæus*) I,4,12,12.
Lalemandet (*Johannes*) II,1,14,15.
Lambecius (*Petrus*) I,1,2,5.I,1,16,77. I,1,7,28.14,13,10. I,4,14,2. I,4,5,2.
Lamparterus (*Gregorius*) I,1,25,17.
Lamplugh (*Guilielmus*) I,4,3,8.
Lana (*Franciſcus*) I,2,3,24. II,2*,4,4. II,2*,22,2. II,2*,27,5. II,4,1,17.
Langen (*Rudolphus*) I,2,2,14.
Langius (*Joſephus*) I,1,21,25.&73.
Langſton (*Johannes*) I,1,21,111.
Lanſius (*Thomas*) I,6,3,3.III,2,1,13.
Lantinus (*Johannes Baptiſta*) I,5,2,9.
Lapide (*Hyppolitus à*) III,6,9,5.
Laſcaris (*Johannes*) I,4,6,4.
Laſena (*Petrus*) II,2,8,4.I,4,4,6,19. II,2*,43,3.
Latinus (*Latinius*) I,1,24,5.I,5,1,13.
Laud (*Guilielmus*) I,1,8,9.
Lavinheta (*Bernhardus de*) I,2,5,27.
Launoy (*Johannes*) II,1,8,2. II,2,11,1.
Lauredanus (*Joh. Franciſcus*) III,2,1,8.
Laurenbergius (*Janus Wilhelmus*) I,4,9,5.
(*Petrus*) I,2,6,61. II,2*,42,1. II,2*,45,8.II,4,1,5.
Laurentius (*Andreas*) II,2*,2,4. II,2*,8,6.
(*Joſephus*) I,1,21,58.I,1,24,75. II,3,5,20.
Laurus (*Jacobus*) I,5,2,5.
(*Joh. Baptiſta*) I,1,24,59.I,1,9,21.
Lauterbachius (*Wolfgangus Adamus*) III,6,10,2.
Lauxmin (*Sigismundus*) I,6,1,18.
Lazius (*Wolfgangus*) I,4,12,5.I,5,2,7. III,2,1,17.
Lectius (*Jacobus*) I,2,6,7.
Ledebuhrius (*Caſpar*) I,4,5,3.
Leevvius (*Simon*) III,6,4,4.III,6,7,2.
Lehmannus (*Chriſtophorus*) I,1,21,110. III,4,1,7.III,6,9,2.
Leibnitius (*Gothofredus Guilielmus*) I,2,5,61.II,1,13,13. II,2,1,25. II,2,17,6. II,2*,4,4. II,2*,6,5. II,4,1,15. III,6,6,4.
Leichnerus (*Eckhardus*) I,2,7,92.
Leickherus (*Fridericus Jacobus*) I,1,19,67.
Leigh (*Eduardus*) I,1,18,42.
Lemnius (*Levinus*) II,2,2,11.
Lentulus (*Cyriacus*) III,2,1,15.
Leonardus (*Paulus*) II,1,14,12.&39.&56.
Leontinus (*Gorgias*) I,6,2,3.
Leotaudius (*Vincentius*) II,2*,32,5.
Lerkius (*Cornelius*) II,1,1,11.
Leſſius (*Leonhardus*) II,1,14,60.
Letus (*Gregorius*) I,1,14,14.I,1,18,30.
Leus (*Eduardus*) III,5,1,16.
Leuvvenclavius (*Johannes*) III,6,4,6.&11.
Libavius (*Andreas*) II,2,16,1.II,2,29,4. II,2*,44,4.II,2*,47,4.III,5,1,36.
Liberius (*Chriſt.*) III,5,1,33.
Licetus (*Fortunius*) I,1,24,6.I,1,22,7. I,5,2,9.II,2*,2,4.II,2*,12,8. II,2,2,6.&10.
Ligorius (*Pyrrhus*) I,1,25,33.
Lilius (*Georgius*) I,1,18,43.
(*Guilielmus*) I,1,18,43.
Limnæus (*Johannes*) III,6,9,3.
Linacer (*Thomas*) I,4,10,10.
Lindemannus (*Laurentius*) I,2,2,26.
Linden (*J. Antonius à*) III,7,1,3.
Linden-

Digitized by Google

Lindenbrogius (*Fridericus*) I,1,24,28. I,1,25,10. I,4,4.8. III,6,6,2. III,6,7,16. III,6,10,1.
Lingelsheimius (*Georg. Michael*) I,1,24,90.
Lingendius (*Claudius*) I,6,4,28.
Linus (*Franciſcus*) II,2*,4,3.
Lipenius (*Martinus*) I,1,18,16. III,6,6,1. III,7,1,3.
Lipſius (*Juſtus*) I,1,17,9. I,1,24,63. I,4,5,9. I,5,2,5. & 10, & 12. I,6.3,4. II,1,4,1. II,2,8,1. III,2,1,14.
Lipſtorpius (*Daniel*) II,1,15,10. I,2,7,8. I,2,17,5. II,2*,6,2. II,2*,11,9. II,2*,21,3. II,4,1,8. & 15. III,5,1,26.
Lirres (*Petrus de*) II,3,1,15.
Liſterus (*Martinus*) II,2*,45.8.
Lobkovvitz (*Johannes Caramuel*) I,1,18,56. I,2,6,92. II,4,1,8.
Lobo (*Alphonſus*) I,6,4,27.
Loccenius (*Johannes*) III,2,1,7. III,6,6,2. III,6,10,3.
Löhneiſen (*Chriſtophorus*) II,2*,29,4.
Lombardus (*Petrus*) II,1,14,1.
Lomejerus (*Johannes*) I,1,17,14.
(*Philippus*) II,2*,4,4.
Londorpius (*Michael Caſpar*) III,2,1,9.
Longus *Georgius*) I,5,2,9.
Loredanus (*Joh. Franciſcus*) I,1,14,25.
Löſcherus (*Caſpar*) I,1,7,52.
Lotichius (*Johannes Petrus*) I,1,19,38. I,4,12,10. I,7,3,9. II,3,1,17.
(*Petrus*) I,1,9.38.
Lubienicius (*Stanislaus*) II,2*,12,4. II,2*,24,3.
Lubinus (*Eilhardus*) I,4,9,5. I,4,12,13. III,1,1,10.
Lucatellus (*Joſephus*) II,2*,21,7.
Ludolphus (*Hiob*) II,2*,20,9.
Ludovicus (*Laurentius*) I,2,2,26.
Lugo (*Johannes de*) II,1,14,59.
Lullius (*Raimundus*) I,2,5,4.
Lundenius (*Ludolph. Georgius*) II,2*,12,8.
Lundius (*Zacharias*) I,1,25,7. I,7,3,17.
Lupus (*Jacobus*) II,2*,8,4.
Lutherus (*Martinus*) I,4,4,5.
Lycoſthenes (*Conradus*) I,1,21,23. & 54. I,1,18,10.
Mabillon (*Johannes*) I,2,7,40.
Maccius (*Sebaſtianus*) I,4,14,26. I,6,1,29.
Macedus (*Franciſcus*) I,1,6,33. I,1,22,27. I,7,1,7.
Machiavellus (*Nicolaus*) I,7,1,9. III,2,1,4. III,2,1,12.
Macignus (*Matthaeus*) I,1,25,30.
Maderus (*Johannes Joachimus*) I,5,2,8.
Madridius (*Alphonſius*) I,6,4,27.
Magirus (*Tobias*) I,1,16,54. I,1,21,27. I,4,9,16.
Magius (*Hieronymus*) I,5,1,13. II,2,8,3. II,2*,5,2. III,5,1,7.
Magnenus (*Johannes Chryſoſt.*) II,2,7,5. II,2*,3,5. II,2*,27,8.
Magnus (*Albertus*) II,1,14,2.
(*Valerianus*) II,2*,4,2.
Maimbourg (*Ludovicus*) III,2,1,18. III,4,1,14. III,5,1,23.
Maimonides (*Moſes*) III,6,2,1.
Majolus (*Simon*) I,1,21,47.
Major (*Johannes*) II,1,13,9.
(*Johannes Daniel*) II,2,1,12. II,2,2,9. II,2*,21,5. II,2*,37,3. II,2*,40,3. II,2*,45,8 II,2*,47,3. & 4 II,4,1,16.
Majoragius (*M. Antonius*) I,4,11,7. I,6,3,1. II,1,11,6.
Majus (*Johannes Henricus*) I,1,19,37.
(*Thomas*) I,4,12,9.

Malagonellius (*Antonius*) I, 6, 3, 5.
Malapertius (*Carolus*) II, 2*, 23, 5.
Maliabeccus (*Antonius*) I, 1, 15, 59.
Mallincrot (*Bernhardus à*) I, 1, 18, 60. I, 4, 1, 5. I, 4, 2, 6. III, 1, 1, 10. III, 4, 1, 1. III, 6. 9, 5.
Maloneſius (*Carolus*) I, 6, 1, 6.
Malpighius (*Marcellus*) II, 2*, 40, 3. II, 2*, 45, 8. II, 2*, 47, 3. III, 7, 1, 5.
Malumbra (*Richardus*) III, 6, 7, 9.
Mancinus (*Johannes Baptiſta*) I, 6, 3, 7.
(*Paulus*) I, 1, 14, 17.
Manelphus (*Johannes*) I, 5, 2, 11.
Manilius (*Marcus*) I, 4, 12, 1.
Mansfeld (*Regnerus à*) III, 5, 1, 8.
Manſus (*Johannes Baptiſta*) I, 1, 14, 31. ſeqq.
Manutius (*Aldus*) I, 1, 3, 5. I, 1, 24, 124. I, 4, 9, 1. I, 7, 2, 8. III, 2, 1, 5.
(*Paulus*) I, 1, 24, 124. I, 1, 25, 39. I, 1, 23, 57. I, 5, 2, 7. III, 6, 3, 4.
Manzius (*Caſpar*) III, 6, 7, 3.
Maraſioius (*Hieronymus*) I, 2, 6, 26. & 41.
Maranta (*Bartholomæus*) II, 2, 2, 5.
Marca (*Petrus de*) III, 5, 1, 27.
Marcheſius (*Marcellus*) I, 1, 15, 30.
Marci (*Joh. Marcus*) II, 1, 7, 18. II, 2*, 1, 7. & 8. II, 2*, 2, 3. II, 2*, 4, 3. II, 2*, 5, 5. II, 2*, 19, 2. II, 2*, 14, 4. II, 2*, 25, 1. II, 2*, 27, 3. II, 2*, 33, 3. II, 2*, 45, 4. II, 4, 1, 9.
Marcilius (*Theodorus*) I, 5, 2, 10.
Mare (*Philibertus de la*) I, 1, 19, 8. ſeq.
Mareſcottus (*Ageſilaus*) I, 5, 2, 9.
Mareſius (*Rolandus*) I, 1, 1, 13. I, 1, 3, 4. I, 1, 143, 8. I, 1, 16, 10. I, 1, 23, 10.
(*Samuel*) II, 1, 15, 6. III, 5, 1, 33. & 35.
Margotius (*Lanfrancus*) I, 1, 24, 51.
Marianus (*Andreas*) I, 5, 2, 5.
Marinus (*Johannes Baptiſta*) I, 1, 14, 17.
Markius (*Johannes*) III, 5, 1, 3.
Marlianus (*Johannes Bartholomæus*) I, 5, 2, 5.
Marquardus (*Johannes*) III, 3, 1, 3.
Marshamus (*Johannes*) III, 6, 2, 3.
Martinengus (*Aſcanius*) I, 1, 21, 16.
Martini (*Cornelius*) II, 1, 12, 1.
(*Raymundus*) III, 5, 1, 21.
Martinius (*Martinus*) II, 2, 5, 2.
(*Matth.*) I, 4, 9, 4.
Martinus (*Franciſcus*) I, 1, 24, 58.
(*Raymundus*) III, 5, 1, 7.
Martius (*Galeottus*) I, 1, 21, 42.
Marzal (*Franciſcus*) I, 2, 5, 37.
Maſcardus (*Auguſtinus*) I, 1, 14, 17. I, 1, 9, 20. I, 4, 4, 17. I, 6, 1, 29. I, 6, 3, 7. I, 7, 3, 3. I, 7, 4, 3, 8. II, 1, 3, 3. II, 2, 11, 1. II, 3, 1, 3. III, 1, 1, 11. III, 4, 1, 3.
Maſculus (*Johannes Baptiſta*) I, 6, 3, 13. III, 4, 1, 18.
Maſenius (*Jacobus*) I, 5, 2, 4. I, 6, 1, 17. I, 6, 3, 3. & 12. I, 6, 4, 14. I 7, 1, 7. & 17. I, 7, 3, 15.
Maſinus (*Nicolaus*) II, 2*, 42, 4.
Maſius (*Didacus*) II, 1, 14, 53.
Maſſonius (*Johannes Papirius*) I, 1, 19, 57.
Maſtrius (*Bartholomæus*) II, 1, 14, 13.
Matina (*Leo*) I, 6, 3, 11.
Matthæus (*Antonius*) III, 6, 7, 10. III, 6, 8, 4.
(*Johannes*) I, 2, 2, 26.
Mattheſius (*Johannes*) II, 2*, 29, 4.
Matthias (*Johannes*) I, 4, 10, 9.
Matthiolus (*Petrus Andreas*) II, 2, 2, 5.
Mauritius (*Ericus*) II, 3, 1, 15. III, 6, 1, 6. III, 6, 4, 3. & 5. III, 6, 7, 15. III, 6, 9, 2. III, 6, 11, 3.
Maurus (*Rabanus*) I, 4, 4, 4.

Maus-

Digitized by Google

Mauſſacus (*Philippus Jacobus*) I,4,1,2. I,4,7,1. & 5. I,5,3.2. III,6,8,4.
Maximus (*Valerius*) III,1,1,1.
Maxvellus (*Gvilhelmus*) I,1,11,13.
May (*Philippus*) II,3,1,7.
Mayfartus (*Johannes Matth.*) I,6,1,26.
Mayovv (*Johannes*) II,2*,16,4. II,2*,17,3. II,2*,20,11. II,2*,23,5. II,2*,24,5. II,2,38,2. II,2*,47,3.
Mayro (*Franciſcus*) II,1,14,37.
Mazonius (*Jacobus*) II,1,7,2. II,1,11,19. II,2,11,2. III,4,1,3.
Mazza (*Thomas*) I,1,6,33.
Mechovius (*Gvilielmus*) I,2,2,29. I,6,1,9. III,2,1,14. III,2,1,14.
Medina (*Bartholomaeus à*) II,1,14,23.
Meierus (*Gerhardus*) III,5,1,13.
(*Jacobus*) I,1,21,113.
(*Juſtus*) III,6,7,6.
(*Michael*) I,1,13,3. I,1,11,17. II,2,4,4. II,2*,38,3. II,2*,44,5. II,2*,47,3. III,5,1,36.
Meiſnerus (*Johannes*) III,5,1,29. & 33.
Mekerchus (*Adolphus*) I,4,6,18.
Melanchton (*Philippus*) I,1,16,51. I,1,19,33. I,2,1,12. I,6,3,3. I,7,2,10. III,5,1,17.
Meliſſus (*Paulus*) I,7,3,10.
Mellinghauſen ( ) II,5,1,5.
Melſen (*Johannes de*) II,2,3,9.
Menagius (*Ægidius*) I,1,18.66. I,1,19,66. I,4,4,12. & 17. I,4,6.3. I,5,1,14. I.7,1,10. & 13,15.& 21. I,7,3,9. & 20. II,1,1,1. II,2*,40,4. III,6,3,5. III,6,7,17.
Menckenius (*Otto*) I,1,16,43. III,2,1,6.
Mendoza (*Didacus*) I,1,4,22.
(*Petrus Hurtadus de*) II,1,14,40.
Menochius (*Johannes Stephanus*) I,1,21,49.
Menzinus (*Benedictus*) I,1,1,13. I,1,15,34.
Mercerus (*Joſias*) III,4,1,12.
(*Nicolaus*) I,7,1,12.
Mercurialis (*Hieronymus*) I,5,2,11.
Merettus (*Chriſtophorus*) II,2*,34,1. II,2*,40,5.
Merianus (*Matthias*) II 4,1,12.
Mericutius (*Antonius*) III,6,7,15.
Merillius (*Edmundus*) III,6,4,5.
Merſennus (*Marinus*) II,1,6,1. II,2,9,5. II,2,15,5. II,4,1,10. III,5,1,11.
Merula (*Paulus*) II,2*,46,3. II,4,1,11.
Meſſanenſis (*Thomas*) I,1,22,12.
Metochita (*Theodorus*) II,1,9,10.
Mevius (*David*) III,6,1,6. III,6,10,3. III,6,11,4.
Meuriſſe (*Martinus*) II,1.14,16.
Meurſius (*Johannes*) I,1,18,38. I,1,25,8. I,4,6,17. I,4,8,11. I,5,1,13. I,5,2,3. & 7,8. & 12. I,7,1,10. I,7,2,22. II,1,1,3. II,1,2,4. II,1,7,9. II,1,9,2. II,2,12,5. II,2*,40,4. II,4,1,2. & 5.
Mexia (*Petrus*) II,2,2,10.
Meyersberg (*Auguſtus Baro à*) III,5,1,23.
Michaëlis (*Gregorius*) II,2*,8,7.
Micrælius (*Johannes*) II,4,1,4. & 5. III,4,1,4.
Micyllus (*Jacobus*) I,7,1,10.
Miltonus (*Johannes*) I,1,24,80, I,4,4,19. I,7,3,17.
Minerva (*Paulus*) II,3,1,2.
Minsheu (*Johannes*) I,4,4,19.
Miræus (*Aubertus*) I,1,18,39. III,4,1,13.

Miran-

Digitized by Google

Mirandula (*Johannes Picus*) I, 1, 15, 54. I, 1, 23, 41. I, 2, 6, 8. II, 1, 2, 6. II, 2*, 35, 3. II, 3, 1, 2. & 9.
Mirus (*Martinus*) I, 2, 2, 26.
Mizaldus (*Antonius*) II, 2, 2, 11. II, 2, 7, 6. II, 2*, 12, 9. II, 2*, 42, 1. II, 3, 1, 2.
Mocenicus ( ) III, 5, 1, 3.
Modius (*Franciſcus*) I, 5, 2, 15.
Mohr (*Henricus*) II, 1, 2, 6.
Molinæus (*Carolus*) III, 6, 7, 15.
(*Ludovicus*) II, 1, 14, 58. III, 5, 1, 26.
(*Petrus*) I, 6, 4, 17. I, 7, 3, 17. III, 1, 1, 5. III, 5, 1, 25. & 32.
Molinettus (*Claudius*) I, 4, 1, 10. I, 4, 2, 6.
Molinus (*Franciſcus*) I, 2, 6, 9.
Mollerus (*Johannes*) I, 1, 18, 47. I, 1, 25, 9.
Mollnar (*Albertus*) I, 2, 2, 31.
Molkenius (*Levinus Nicolaus*) III, 1, 1, 10. III, 5, 1, 10.
Monachus (*Matthaus*) III, 6, 7, 4.
Moncurtius (*Ægidius*) I, 2, 5, 39.
Monleus (*Franciſcus*) I, 2, 6, 33.
Monlorius (*Johannes Baptiſta*) II, 1, 14, 66.
Monoſinius (*Angelus*) I, 1, 21, 97.
Montacutius (*Richardus*) III, 4, 1, 12.
Montalbanus (*Johannes Petrus*) I, 7, 1, 8.
Montanus (*Arnoldus*) II, 4, 1, 13.
(*Johannes Ferrarius*) III, 2, 1, 5.
(*Petrus*) I, 2, 3, 31. II, 2*, 48, 3.
Montecatinus (*Antonius*) II, 1, 11, 10.
Montuus (*Petrus*) I, 2, 5, 6.
Monzambanus (*Severinus*) III, 6, 9, 5.
Morainvillier (*Ludovicus de*) II, 1, 7, 2.
Morales (*Ambroſius*) I, 2, 3, 24.
Morbeca (*Gvilhelmus de*) II, 3, 1, 13.
Morellus (*Fredericus*) I, 6, 2, 19.
Moreſtellus (*Petrus*) I, 2, 5, 39.
Moretus (*Theodorus*) II, 2*, 20, 3.
Morinus (*Johannes Baptiſta*) II, 2*, 12, 9. II, 3, 1, 10.
Moriſanus (*Bernhardus*) II, 1, 14, 32.
Moriſottus (*Claudius*) I, 1, 24, 15. II, 4, 1, 12.
Mormius (*Petrus*) I, 1, 2, 27. I, 1, 13, 35. ſeqq.
Mornæus (*Philippus*) III, 5, 1, 7. & 25, 29.
Morſinus (*Maximilianus*) I, 2, 2, 26.
Morſius (*Joachimus*) I, 1, 23, 71.
Morus (*Alexander*) I, 1, 24, 2. I, 6, 3, 6. I, 6, 4, 29. I, 7, 3, 8.
(*Henricus*) I, 2, 12, 18. II, 1, 1, 12, II, 1, 7, 19. II, 1, 15, 7. II, 2, 3, 4. & 7. II, 2, 7, 9. II, 2, 11, 8. & 10. ſeq. II, 2, 12, 9. II, 2, 17, 7. & 9. II, 2*, 1, 2. & 4. II, 2*, 45, 4. II, 2*, 47, 6. II, 3, 1, 15. II, 5, 1, 8. III, 1, 1, 3. & 5. III, 5, 1, 8. & 9. 16. & 36.
(*Johannes*) II, 1, 11, 32.
(*Thomas*) I, 1, 23, 42.
Moſchellus (*Job. Antonius*) II, 2*, 45, 8.
Mouffetus (*Thomas*) II, 2*, 45, 5.
Movius (*Fridericus*) III, 6, 10, 3.
Mucius (*Franciſcus*) II, 1, 8, 4.
Muddendorpius (*Franciſcus* Junius) I, 1, 16, 72.
Müllerus (*Andreas*) I, 4, 2, 5.
(*Sebaldus*) II, 2, 1, 6.
Murcias (*Franciſcus*) II, 1, 14, 29.
Muretus (*M. Antonius*) I, 4, 11, 3. III, 6, 4, 4.
Murnerus (*Thomas*) I, 2, 6, 89.
Muſæus (*Johannes*) III, 5, 1, 8. & 17.
(*Petrus*) II, 5, 1, 8. III, 5, 1, 6. & 8. III, 6, 1, 8.
Muſſus (*Cornelius*) I, 6, 4, 6.
Mutius (*Macarius*) I, 7, 1, 5.
Mylæus (*Chriſtophorus*) I, 1, 2, 4. I, 2, 4, 26.
Mylerus (*Nicolaus*) III, 6, 9, 2.

Mylius

Chœroboſcus (*Georgius*) I, 7, 1, 18.
Chokierus (*Johannes*) III, 2, 1, 6.
Chopius (*Franciſcus Julius*) III, 6, 1, 6.
Choul (*Guilielmus du*) I, 5, 2, 6.
Chriſtinæus (*Paulus*) III, 6, 7, 11.
Ciacconius (*Petrus*) I, 4, 11, 9. I, 5, 2, 11. III, 6, 7, 14.
Ciampolus (*Johannes*) Florentinus, I, 1, 15, 22.
Ciceræus (*Franciſcus*) I, 1, 25, 38.
Cinellus (*Johannes*) I, 1, 18, 74.
Cirvelo (*Petrus*) I, 2, 5, 37.
Cittadinus (*Celſus*) I, 4, 9, 2.
Clajus (*Johannes*) I, 4, 4, 7.
Clapmarius (*Arnoldus*) III, 2, 1, 15.
Claramontius (*Scipio*) I, 1, 15, 55. II, 2*, 24, 3. II, 3, 1, 3. III, 1, 1, 11.
Clarkius (*Johannes*) I, 6, 1, 27.
(*Wilhelmus*) II, 2*, 38, 1.
Claſenius (*Daniel*) III, 5, 1, 5. & 6.
Clavaſio (*Angelus à*) II, 1, 14, 62.
Claubergius (*Johannes*) I, 4, 4, 6. II, 2, 17, 5.
Claudius (*Johannes*) I, 6, 4, 29.
Claverus (*Jacobus*) I, 1, 15, 25.
Clemens (*Claudius*) I, 1, 17, 8. I, 2, 5, 33.
Clenardus (*Nicolaus*) I, 4, 6, 7.
Clericus (*Johannes*) I, 1, 16, 48. I, 4, 1, 4. I, 4, 12, 14.
Cloppenburgius (*Johannes*) III, 6, 1, 8.
Cloſen (*Caſpar*) I, 2, 6, 61.
Cluſius (*Carolus*) II, 2, 2, 5.
Clutinus (*Carolus*) I, 6, 2, 8.
Cluverius (*Philippus*) I, 4, 3, 3. II, 2*, 20, 9. II, 4, 1, 11. & 12.
Cluverus (*Johannes*) III, 4, 1, 4.
Cocquius (*Gisbertus*) II, 1, 15, 15. III, 1, 1, 4.
Cocus (*Robertus*) III, 5, 1, 28.
Cœleſtinus (*Georgius*) III, 4, 1, 14.
Coffetellus (*Nicolaus*) III, 5, 1, 26.
Colerus (*Chriſtophorus*) III, 2, 1, 1.
Colomeſius (*Paulus*) I, 1, 5, 27. I, 4, 5, 5. I, 7, 2, 1.
Colornus (*Abraham*) I, 4, 2, 4.
Columna (*Fabius*) II, 2, 2, 5.
Comenius (*Johannes Amoſus*) I, 4, 10, 10. II, 1, 15, 18. II, 2, 3, 5. II, 2*, 1, 5. & 8. II, 2*, 14, 1. II, 2*, 17, 5.
Comeſtor (*Petrus*) II, 1, 14, 1.
Comirius (*Johannes*) I, 1, 15, 25.
Connanus (*Franciſcus*) III, 6, 5, 2.
Conringius (*Hermannus*) I, 1, 2, 28. I, 1, 16, 6. & 72. I, 1, 24, 32. II, 1, 11, 28. & 32. II, 2, 4, 1. & 5. II, 2, 7, 2. II, 2, 16, 5. II, 2*, 2, 6. II, 2*, 6, 9. II, 2*, 46, 2. II, 3, 1, 16. II, 5, 1, 4. III, 1, 1, 4. III, 2, 1, 1. & 2, 6, 7. & 16. III, 4, 1, 6. & 7. III, 5, 1, 27. III, 6, 3, 7. III, 6, 4, 3. & 9. III, 6, 9, 4. III, 6, 10, 1. III, 7, 1, 1.
Conſtantinus (*Robertus*) I, 4, 8, 7. I, 1, 18, 10.
Contarenus (*Caſpar*) II, 2*, 13, 10.
Copernicus (*Nicolaus*) II, 2, 15, 14.
Coppinus (*Aquilinus*) I, 1, 24, 73.
Coraſius (*Johannes*) III, 6, 5, 4.
Corderus (*Balthaſar*) I, 1, 17, 36.
Cordeſius (*Johannes*) I, 1, 3, 6. I, 1, 18, 69.
Cornæus (*Melchior*) II, 1, 14, 54.
Cornelius (*Petrus*) I, 7, 1, 9.
(*Thomas*) II, 2, 17, 5.
Coronel (*Antonius*) II, 1, 13, 10.
Corradus (*Sebaſtianus*) I, 1, 25, 28. I, 4, 11, 7. I, 4, 9, 3.
(*Quintus Marius*) I, 4, 10, 7.
Correa (*Thomas*) I, 7, 1, 4. & 7, 12, & 13.

Cortuſius (*Jacobus Antonius*) II,2,2,5.
Coſtalius (*Petrus*) III,6,7,5.
Cotterius (*Matthæus*) I,4,6,19.
Cottunius (*Johannes*) II,1,14,68.
Covvleus (*Abrahamus*) I,1,14,45. I,2,1,32. I,7,3,8. II,2,1,15. II,2*,40,5.
Craffthcim (*Joh. Crato à*) I,1,25,39. ſeq. II,2,12,2.
Craſtius (*Daniel*) II,2*,22,5.
Craigius (*Thomas*) III,6,7,15.
Craſſetius (*Johannes*) III,5,1,3.
Craſſus (*Laurentius*) I,1,19,52.
(*Nicolaus*) I,1,19,52.
Crauſerus (*Georgius*) I,4,9,20.
Crellius (*Johannes*) III,1,1,3.
Cremoninus (*Cæſar*) II,1,11,29.
Creſollius (*Ludovicus*) I,1,1,21. I,4,6,1. I,6,1,17. I,6,4,11. II,3,1,3.
Creſtonus (*Johannes*) I,4,8,1.
Crinitus (*Petrus*) I,7,2,1.
Croix de la Maine v. Crucimanius.
Crojus (*Johannes*) I,7,1,10. I,7,2,3.
Crollius (*Oſwaldus*) II,2*,40,6.
Crovvæus (*Guilhelmus*) I,6,4,22.
Cruciger (*Georgius*) I,4,3,8.
Crucimanius (*Franciſcus Grudæus*) ſ. Sieur de la Croix du Maine I,1,18,22. I,1,4,8. I,1,5,2.
Crucius (*Jacobus*) I,6,3.5.
Crügerus (*Petrus*) II,4,1,5.
Cruſius (*Martinus*) I,4,6,13. III,5,1,23.
Cruyce (*Joh. Baptiſta van de*) I,6,3,10.
Cujacius (*Jacobus*) I,5,1,8. III,6,3,7. III,6,4,5. & 11. III,6,7,3. & 5. III,6,7,10.
Cuirot (*Adrian le*) I,2,6,40.
Cumberland (*Richardus*) II,1,15,15. III,6,1,4.
Cunæus (*Petrus*) I,6,2,17. I,6,3,4. III,6,2,1.
Cuperus (*Franciſcus*) III,5,1,9.
(*Gisbertus*) I,5,1,13.
Curterius (*Johannes*) I,7,2,13.
Cuſa (*Nicolaus de*) Cardinalis I,1,11,3. II,2,15,1. III,5,1,4.
Cygne (*Martinus du*) I,6,1,17.
Cynthius (*Aloyſius*) I,1,21,113.
Cypræus (*Paulus*) I,1,25,6.

Daceria (*Anna*) I,7,2,12. & 17.
Dacerius (*Andreas*) I,4,11,15. I,7,1,3.
Dairval (*Bandelotius de*) I,2,7,39. I,4,1,10.
Dalburg (*Joh. Camerarius de*) I,4,4,4.
Dalen (*Antonius van*) I,5,2,6.
Dalgarn (*Georgius*) I,2,6,83. I,4,2,5.
Dallæus (*Johannes*) I,1,9,9. I,6,4,29. III,4,1,17. III,5,1,13. & 28. ſeq.
Dangalieres (*Antonius*) I,4,6,17.
Danæus (*Lambertus*) II,2,3,4. III,1,1,3.
Daniel (*Petrus*) I,4,7,13.
Dartes (*Johannes*) III,5,1,26.
Daſſiliander (*Theophilus*) I,1,21,3.
Daſſovius (*Theodorus*) I,4,6,19.
Dati (*Carolus*) I,1,19,73.
Datus *Auguſtinus*) I,4,10,11.
Daumius (*Chriſtianus*) I,4,9,4. I,1,23,66. I,1,11,19. I,1,25,11.
Dausquius (*Claudius*) I,4,9,1.
Dauthendey (*Caſpar*) II,4,1,12.
Decimator (*Henricus*) I,4,9,13.
Deckherus (*Johannes*) I,1,16,71.
Delphinus (*Fridericus*) II,1,11,18. II,2*,20,4.
Delrio (*Martinus*) I,1,21,94. II,3,1,15.

Digitized by Google

Dempſterus (*Thomas*) I.1,15,37. I,1,18.45. I,5,2,4. II,4.1,12. III,4,1,2.
Denaiſius (*Petrus*) III,6,7,7. III,6,11,3.
Denores (*Joſon*) I,7,1,9.
Derodon (*David*) II,2*,4,2.
Deſſelius (*Valerius Andreas*) I, 1,18, 36.
Devarius (*Matthaus*) I,4.6,9.
Deuſingius (*Antonius*) II,2*,4,3. II,2*,8,4. II,2*,27,8. II,4,1,8.
Diadochus (*Proclus*) II, 4, 1,15.
Dibuadius (*Chriſtophorus*) I,1,21,84.
Dickius (*Leopoldus*) I,2,2,26.
Diecmannus (*Johannes*) I,1,8,9.
Dietericus (*Johannes Conradus*) I,3,10,12. I,4,6,3. & 15. I,4,8,6. I,6,4,23. III, 5,1,28.
(*Joh. Theodorus*) I,2,6,60.
Dietberrus (*Chr. Ludovicus*) III,6,6,2.
Dieu (*Ludovicus de*) III, 5,1,15.
Digander (*Johannes*) II,3, 1,6.
Digbæus (*Edmundus* II,2*,22,3.
(*Eduardus*) II,4,1.16.
(*Everhardus*) I,2,7,21.
(*Kenelmus*) II,2,15,5. II,2*,3,6. II,2*,8,4. II,2*,14,2. II,2*,32,3. II,2*,40,2. II,2*,47,6. II,2*,48,1. III, 5,1,10.
Dinnerus (*Conradus*) I,7,1,19.
Dionyſius (*Joh. Baptiſta*) II, 2, 1,16. II, 2*, 8,5. II,2*,45,3.
Dodvvellus (*Henricus*) I, 4, 12, 5. I,4,13,3.
Doletus (*Stephanus*) I,4,9,11.
Dominis (*Marcus Antonius de*) III,5,1,26.
Donatus (*Alexander*) I,5,2,5.
(*Bernhardus*) II, 2, 11,2.
(*Hieronymus*) I, 6, 3, 5.
Donellus (*Hugo*) III,6,5,5. III,6,7,5.
Donius (*Johannes Baptiſta*) I,5,2,9.
Donne (*Johannes*) I, 1,9,14. I,1,24,128. I,6, 4,18.
Döringius (*David*) III,6,8,1.
Dornavius (*Caſpar*) I, 1,21,45.
Dörſchæus (*Joh. Georgius*) III,5,1,28. & 30.
Douſa (*Janus*) I,7,3,9 & 16.
Dransfeld (*Juſtus à*) I, 1,24,45.
Draudius (*Georgius*) I,1,18,13. III, 5, 1,13.
Draxe (*Thomas*) I, 1, 21, 112.
Drebelius (*Cornelius*) II,2*,12,2. II,2*,13,10. II, 2*,18,4.
Dreſſerus (*Matthaus*) I,4,6,1.
Drexelius (*Hieremias*) I,6,4,15.
Dreyerus (*Chriſtianus*) II,5,1,3.
Drurius (*Matth.*) III,2,1,17.
Dryden (*Johannes*) I, 4. 4, 19. I, 7. 1, 10.
Duarenus (*Franciſcus*) III,6,7,8.
Duck (*Arthurus*) III,6,4,3.
Dudinck (*Jodocus à*) I,1,17,17.
Dudithius (*Andreas*) I, 6, 1, 6. II, 2*, 12, 4.
Dulcis (*Ludovicus*) I, 2, 6, 33.
Dullard (*Johannes*) II, 1, 13, 10.
Duns (*Johannes*) II, 1, 13, 12.
Duporeus (*Jacobus*) I, 1, 21, 75. I,4,6,11. I, 7, 2, 2.
Durandus (*Gvilielmus*) III,6,11, 2.
Durantius (*Joh. Stephanus*) III,4,1,18.
Duretus (*Claudius*) I,4,3,10. II,3,1,17.
Eberhardus (*Ægidius*) II,2*,42,4.
Ebertus (*Adamus*) I, 1, 16, 65.
Eberus (*Paulus*) I,2,2,26.
Eckſtormius (*Henricus*) II,2*,21,5.
Edzardi (*Eſdras*) III, 5, 1, 15.
Eggefeldius ( ) III,2,1,19.
Ehemius (*Chriſtophorus*) III, 6, 1, 7. III,6,3,10.
Eichelius (*Johannes*) III,6, 4, 2. III,6,6,3.

Eiſen-

Eiſengreinius (*Guilielmus*) III,5,1,28.
Elichmannus (*Johannes*) I,4,3.3. I,4,5,6. & 9. II,1,1,3,3.
Elmenhorſtius (*Geverhardus*) I,4,14,3.
Elsholtzius (*Johannes Sigismundus*) II,2*, 22,5. II,2*,42,1. II,2*,47,4. II,3,1,4.
Encelius (*Chriſtophorus*) II,2*,29,4.
Engelbrecht (*Jacobus*) I,4,9,6.
Eparchus (*Antonius*) I,4,6,4.
Eraſmus Roterodamus I,1,21.67. I,1,23, 15. ſeqq & 42. I,6,1,21. I,6,4,2. II,1,11,32. III,5,1,7. & 16.
Ericus (*Johannes Petrus*) I,4,3,5.
Erkerus (*Lazarus*) II,2*,29,4. II,2*,36,1.
Ernſtius (*Henricus*) I,1,24,43. I,4,2,3. II,1,12,6.
Erpenius (*Thomas*) I,1,21,113.
Erythræus (*Janus Nicius*,) Nomen fictum, verum Joh. Victorius Roſſius. I,1,19,60. I,1,24,9. I,6,3,8. I,6,4,9. III,1,1,5.
Eſpagnetus (*Johannes*) II,1,15,17. II,2,3,6.
Eſpinel (*Vincentius de*) I,7,1,4.
Evelinus (*Johannes*) II,2,21,7. II,2*,41,4.
Everhardus (*Nicolaus*) III,6,6,3.
Eybenius (*Chriſtianus Wilhelmus*) I,1,16,54.
Eyerinus (*Eucharius*) I,1,21,110.
Ezeckius (*Stephanus*) II,2,17,1.

Faber (*Antonius*) III,6,7,11.
(*Baſilius*) I,3,2,28. I,4,9,16.
(*Jacobus*) III,3,1,2.
(*Johannes*) II,2*,43,3.
(*Johannes Albertus*) I,4,7,1.
(*Johannes Petrus*) I,1,11,17. I,5,1,7. I,5,2,12. II,2,4,4. II,2*,29,4.
(*Tanaquil*) I,1,16,36. & 58. I,1,24,36. I,5,1,13. I,6,1,6. I,7,1,1. II,1,5,2.
Fabrettus (*Raphael*) I,4,14,26.
Fabri (*Honoratus*) II,1,15,11. & 13. II,2,12,3. & 7. II,2,19,4. II,2*,1,7. II,2*,13,5 & 10. II,2*,19,1. & 3. II,2*,20,1. & 4 & 8. II,2*,22,2. II,2*,23,3. II,2*,24,4. II,2*,27,12. II,2*,28,2. II,2*,32,3. II,2*,40,1. II,2*,43,1. II,4,1,9. & 10. II,5,1,8. III,7,1,4.
Fabricius (*Chriſtianus*) II,2,3,8.
(*Franciſcus*) I,1,23,36. I,4,21,7.
(*Georgius*) I,4,14,17. I,5,2,5.
(*Hieronymus*) I,2,3,31.
(*Johannes Albertus*) I,7,2,21. I,4,11,1.
(*Johannes Ludovicus*) III,5,1,9.
(*Vincentius*) I,1,23,3. I,1,24,114. I,7,1,19. I,7,3,9. & 10.
Fabrottus (*Car. Hannibal*) III,6,4,7. & 11. III,6,7,4.
Fachinæus (*Andreas*) III,6,8,4.
Fachſius (*Modeſtinus*) II,2*,29,4.
Faes (*Johannes*) I,5,2,8.
Farnabius (*Thomas*) I,6,1,27.
Fauchetus (*Claudius*) I,2,18,19.
Faunus (*Lucius*) I,5,2,5.
Favoritus (*Auguſtinus*) I,1,14,20.
Felden (*Johannes*) II,4,1,6. III,6,1,5. & 6.
Fellerus (*Joachimus*) I,3,10,43. I,7,1,14.
Ferrariis (*Hieronymus de*) II,1,14,9.
Ferrarius (*Antonius*) II,2*,46,2.
(*Franc. Bernardinus*) I,5,2,15.

Digitized by Google

(*Johannes Baptiſta*) II,2*,43,2.
(*Octavius*) I,1,24,109. I,4,4,17. I,5,2,9. I,6,3,6. & 11. II,1,8,6. II,2,12,1.
Ferro (*Giovanni ſ. Johannes*) I,1,21,60. I,1,14,14. & 37.
Fetterus (*Michael*) III,2,1,14.
Feurbornius (*Juſtus*) III,5,1,32.
Fibigius (*Gothofredus*) III,6,11,2.
Fichardus (*Johannes*) III,6,3,7. III,6,6,1.
Fichetus (*Alexander*) I,1,15,28. I,1,21,118. I,2,5,81.
Ficinus (*Marſilius*) I,1,23,40. I,1,11,3. II,1,7,15. II,2,10,1. III,5,1,3. & 7.
Figrelius (*Edmundus*) I,5,2,9.
Figulus (*Sebaſt.*) I,6,1,23.
Fileſacius (*Johannes*) III,5,1,27.
Firmianus (*Petrus*) III,1,1,5.
Flacius (*Matthias*) I,1,4,24. II,2*,5,4. III,5,1,28.
Flaminius (*Marcus Antonius*) II,1,11,15.
Flandria (*Dominicus de*) II,1,1,18.
Fliſco (*Comes de*) II,3,1,2.
Florettus (*Benedictus*) I,4,4,17.
Floridus (*Franciſcus*) I,4,14,3. I,5,1,8.
Fluddius (*Robertus*) I,2,7,64. II,1,2,6. II,2,3,4. II,2,15,5. II,2*,18,4. II,2*,23,5. II,2*,27,12. II,3,1,13.
Fogelius (*Martinus*) I,1,7,43. I,3,1,12. II,2*,43,2.
Folieta (*Hubertus*) II,2,11,2.
Folius (*Cæcilius*) II,2*,48,3.
Fontana (*Dominicus*) II,4,1,15.
(*Franciſcus*) II,4,1,9.
(*Publius*) I,7,3,8.
Fontius (*Barthol.*) I,4,12,13.
Forbeſius (*Johannes*) III,5,1,29.
Forcatulus (*Stephanus*) III,6,8,3.
Forge (*Ludovicus de la*) II,1,15,8. II,2,17,3. II,2*,47,6.
Förſterus (*Johannes*) III,6,11,3.
(*Valentinus*) III,6,3,2. III,6,4,4.
Forſtnerus (*Chriſtophorus*) I,1,19,42. I,4,13,4. II,1,12,4. III,2,1,12.
Fortius (*Joachimus*) I,1,1,8. I,1,22,33. I,2,7,8. I,6,1,3.
Foſſerius (*Ludovicus*) III,2,1,17.
Foſſius (*Matthias* I,6,3,6.
Fournenc (*Jacobus*) II,1,14,51.
Fournerius (*Georgius*) II,2*,20,6. II,4,1,12.
Foxius (*Sebaſtianus*) II,1,7,2. II,2,11,2.
Fracaſtorius (*Hieron.*) I,7,3,8.
Franciſci (*Eraſmus*) II,2,2,7. II,4,1,13.
Francius (*Petrus*) I,7,3,9.
Franck (*Sebaſtianus*) I,1,21,110.
Franckius (*Chriſtophorus*) III,5,1,9. & 32.
Francus (*Daniel*) I,1,8,27.
(*Georgius*) I,1,11,13.
(*Nicolaus*) I,4,2,6.
Fraſſen (*Claudius*) II,1,14,12.
Freherus (*Marquardus*) I,4,4,8. III,5,1,27.
Freigius (*Johannes Thomas*) I,1,21,114. II,1,12,1. III,6,6,3.
Freinshemius (*Johannes*) I,4,12,14. I,4,13,4. I,6,3,3. II,2*,42,4.
Freitagius (*Johannes*) II,2*,43,2.
Freſne (*Carolus du*) I,4,4,12. I,4,8,11. & 12. I,4,9,18. III,4,1,16. III,6,7,16.
(*Raphael*) I,1,18,69.
Frey (*Janus Cæcilius*) I,2,5,51. I,2,6,74. I,1,13,33. I,6,1,18.

Digitized by Google

Freymonius (*Joh. Wolffgangus*) III,6,3,5.
Fricius (*Andreas*) III,2,1,5.
Friſchlinus (*Nicodemus*) I,2,10,25. I,4,6,13. I,4,10,10. I,7,3,15.
Friſchmuthius (*Johannes*) III,6,2,2.
Friſichius (*Joachimus*) I,2,6,84.
Friſius (*Johannes Jacobus*) I,1,18,10.
(*Johannes*) I,4,9,11.
Fritſchius (*Abasverus*) III,6,9,5.
Frölichius (*David*) II,2*,24,5.
Frommannus (*J. Chriſt.*) II,2*,8,8.
Fromondus (*Libertus*) II,2*,24,7. II,2*,27,12.
Fruterius (*Lucas*) I,4,14,2.
Fuggerus (*Ulricus*) I,1,4,17. I,1,7,27.
Fulvius (*Andreas*) I,5,2,5.
Funccius (*Chriſt.*) III,2,1,6.
Fungerus (*Johannes*) I,4,9,4.
Fureterius (*Antonius*) I,4,4,13.
Furlanus (*Daniel*) II,1,11,13.
Fürſtenbergius (*Ferdinandus*) I,7,3,9.

Gaddius (*Jacobus*) I,1,16,18. I,4,11,13. I,4,12,8. I,4,13,10. I,6,2,17. I,6,3,10. I,7,2,1. II,1,7,2.
Gaffarellus (*Jacobus*) I,4,1,10. II,2,14,3. II,2*,8,7. II,2*,27,5. II,3,1,12.
Gaillus (*Andreas*) III,6,7,15, III,6,11,3.
Gaislerus (*Fridericus*) I,1,16,70.
Galeus (*Theophilus*) II,1,1,18. III,5,1,2.
Galilæis (*Galilæus à*) II,2,15,1. II,2*,10,3. II,4,1,15.
Gallandius (*Petrus*) II,2,12,1.
Gallonius (*Antonius*) I,5,2,14. III,4,1,18.
Gallucius (*Tarquinius*) I,1,1,12. II,1,11,16.
Gallus (*Paſchalius*) II,2,12,1. III,7,1,3.
(*Thomas*) I,4,7,9. II,1,2,2.
(*Vincentius*) I,7,1,12.
Gambarella (*Auguſtinus*) I,6,1,23.
Ganſius (*Joh. Ludovicus*) II,2*,33,6.
Garcæus (*Johannes*) I,2,2,26.
Gardie (*Magnus Gabriel de la*) III,2,1,15.
Garigliauus (*Pompejus*) I,1,15,60.
Garmannus (*Chriſt. Fridericus*) II,2*,5,5.
Garro (*Antonius*) III,6,4,4.
Garzonius (*Thomas*) I,1,12,31.
Gaſſendus (*Petrus*) II,1,5,1. & 3. II,1,12,3. II,2,2,10. II,2,7,5. II,2,12,7. II,2*,4,2. II,2*,21,3. II,4,1,15. II,5,1,1.
Gatakerus (*Thomas*) I,1,22,2. I,4,6,19. I,5,1,11. II,1,4,4. II,2,8,1.
Gaudentius (*Paganinus*) I,4,13,9.
Gauricus (*Pomponius*) I,7,2,1.
Gaza (*Theodorus*) I,4,6,4.
Gelenius (*Sigismundus*) I,4,3,9.
Gelida (*Johannes*) II,1,11,17.
Gemiſtus (*Georgius*) II,1,7,2. II,2,11,2.
Gemma (*Cornelius*) I,2,5,39. II,2*,2,4. II,3,1,2.
Gentilis (*Albericus*) I,2,9,3. III,1,1,11. III,2,1,20. III,6,1,6. & 8. III,6,4,3. III,6,4,6. III,6,7,14.
(*Robertus*) I,2,9,3. ſeqq.
Gentius (*Georgius*) I,4,5,1.
Georgius (*David*) III,5,1,36.
(*Franciſcus*) II,1,2,6. II,2,3,7. II,2*,11,7.
Gerhardus (*Johannes*) III,5,1,17.
Germain (*Michael*) I,2,7,40.
Germanicus (*Cæſar*) I,4,12,13.
Gerſon (*Johannes*) II,1,13,8.
Geſnerus (*Conradus*) I,1,18,5. I,4,3,9. I,4,4,5. II,2*,14,5. III,7,1,7.
Geſvaldus, (*Philippus*) I,2,6,35.
Ghetaldus (*Marinus*) II,4,1,15.
Ghilinus (*Hieronymus*) I,1,19,54.
Gibſon

Digitized by Google

Gibſon (*Edmundus*) I, 4, 13, 3.
Gieſebertus (*Henricus*) III,6,10,4.
Giſanius (*Hubertus*) I,4,11,12. I,4,14,2,&14. I, 4, 9, 20. II, 1, 5, 2. II, 1, 14, 70. III, 2, 1, 2. III, 6, 4, 2. III,6,7,9. III,6,8,4.
Gilbertus (*Guilielmus*) II, 2, 15, 7. II,2,17,5. II,2*, 21, 5. II,2*,32,2.
Gillius (*Petrus*) II,2*,46,4.
Glandorpius (*Johannes*) I, 5, 2, 5. III,4,1,10.
Glanvil (*Joſephus*) II,1,6,1. II,2,1,13. II,2,9,2.
Glaſſius (*Salomon*) I, 6, 4, 23.
Glauberus (*Joh. Rudolphus*) II, 2*, 38, 1.
Glonerus (*Samuel*) I, 7, 1, 16.
Goclenius (*Rudolphus*) I,1,21,81. I,4,4,5. II, 3, 1, 6.
Godeau (*Antonius*) III, 4, 1, 13.
Godeſchalcus (*Johannes*) I,4,9,20.
Goedartus (*Johannes*) II, 2*, 45, 5.
Goeſius (*Wilhelmus*) I, 2, 1, 35. III,6,4, 4.
Goldaſtus (*Melchior*) I, 1, 23, 56. I,4,1,3. I,4,4,8. III,6,9,2.
Golius (*Jacobus*) I,4,5,6.
Gomeſius (*Bernhardus*) II,2*, 39, 1.
Gonzaga (*Franciſcus*) III,4,1,18.
Gonzalez (*Joſephus Antonius*) II,2*,21,4.
Gordonus (*Jacobus*) III,4,1,5.
Gorlæus (*Abraham*) I,5,2,9.
(*David*) II, 1, 12, 5. II, 2, 15, 2. II,2*,1,3. II,2*, 16, 2.
Gothofredus (*Dionyſius*) I,4,10,2. III,6, 4,9. III,6,7, 2.
(*Jacobus*) I, 1, 21, 41. I, 6, 2, 19. III, 5, 1, 26. III, 6, 1, 8. III, 6, 3, 2. 6. 7. 8. & 11. III, 4, 4. & 5. III, 6, 6, 4. III, 6, 7, 9. III, 6, 8, 1. III,6, 9, 1. III, 6, 11, 1.
Grabius (*Joh. Andreas*) II, 2*, 46, 2.
Gracianus (*Hieronymus*) I,6,4,27.
Grævius (*Joh. Georgius*) I, 4, 13, 6. & 13. I,5,1,13. I,5,2,14. & 16. II,2*,12,4. III, 7, 1, 2.
(*Petrus*) III,6,7,5.
(*Theodorus*) I,7,2,17.
Graſius (*Regnerus*) II,2*, 47,3.
Gramigna (*Vincentius*) I, 1,15,12. & 39.
Granadus (*Jacobus*) II, 1, 14,27.
Granatenſis (*Ludovicus* I,16,4,25.
Grand (*Antonius le*) II,1,15,7.& 9 II,2,8,1. II,2,17,4. II,2*,20,4. II,2*,45,4. II,5,1,3. III,1,1,11.
Grandamicus (*Jacobus*) II,2*,32,2.
Grandis (*Joh. Franciſcus*) I, 1, 13, 8. I, 4, 6, 3. I, 6, 1, 3. II, 1, 5, 4. II,2,7,3.8. & 10. II, 2, 11, 7.
Graſſia (*Bernhardus*) III,2,1,17.
Grasvvinckelius (*Theodorus*) III,6,1,5.& 8.
Gratianus (*Antonius Maria*) I,1,19, 47. III, 6,7, 14.
Gravina (*Dominicus*) I,7,3,4.
(*Joh. Vincentius*) I, 6, 3, 5.
(*Petrus*) I, 6, 3, 5.
Gravius (*Johannes*) II,2,4,4.
Grauntius (*Johannes*) II, 2*, 5, 1.
Greatreak (*Valentinus*) I, 1, 12,28. II,2*,8,6.
Gregorius (*Petrus*) vid. Tholoſanus.
Grempius (*Ludovicus*) III, 6,7.9.
Gretſerus (*Jacobus*) I, 5, 2, 8. & 14.
Grevv (*Nehemias*) II,2*,1,9. III,7,1,5.
Grimaldus (*Franciſcus Maria*) II,2*,14,2. II,2*,15,2. II,2*,25,1. II,4,1,9.
Gronovius (*Jacobus*) I,4,7,5. I,4,12,8.& 11. I,4,14,12. I, 5, 1,13.
(*Johannes Fridericus*) I, 4, 13, 4. I, 4, 14, 19. & 22. I, 5, 1, 12. I,6, 3, 6. III,6,1,5.

Grotius (*Gvilielmus*) III,6,1,5.
(*Hugo*) I,1,24,21. I,1,7,42.
I,4,4,8. I,7,3,2.& 8. II,2,3,8.
II,2*,42,3. III,2,1,1.& 2.8.
& 21. III,5,1,7. III,5,1,15,27.
& 33. III,6,1,5. & 8, III,6,10,2.
Grotus (*Aloyſius*) I,1,24,127.
Gruchius (*Nicolaus*) I,5,2,7.
III,6,3,4.
Grunius (*Johannes*) I,2,2,26.
Gruterus (*Janus*) I,1,15,41. I,1,21,26.
I,1,3,29. I,4,2,4. I,4,14,26.
I,5,1,4. III,2,1,12. & 14.
(*Iſaacus*) I,1,24,21. III,2,1,8.
(*Petrus*) I,1,24,57.
Gvalandus (*Adoardus*) III,1,1,4.
III,6,1,2.
Gvaldus (*Galeazius*) I,1,19,53.
(*Paulus*) I,1,19,19.
Gvaltherus (*Georgius*) I,4,14,26.
(*Johannes*) III,4,1,4.
III,5,1,19.
Gvarinus (*Johannes Baptiſta*) I,4,12,9.
I,7,1,9.
Gvazzus (*Stephanus*) III,1,1,9.
Gudelinus (*Petrus*) III,6,7,12.
Gudius (*Marquardus*) I,1,7,67. I,1,25,15.
I,1,24,71. I,4,7,9. I,4,12,4.
I,4,14 26.
Gverickius (*Otto*) II,2*,4,3. II,2*,12,4.
II,2*,18,6. II,4,1,8.
Gvevarra (*Petrus de*) I,2,5,36.
Gvichardus (*Claudius*) I,5,2,8.
II,2*,22,5.
Gvidiccionius (*Johannes*) I,7,2,1.
Gvietus (*Franciſcus*) I,1,24,29. I,4,6 3.
II,2*,42,3. III,6,4,2.
Gvilandinus (*Melchior*) II,2,2,5.
Gviniſius (*Vincentius*) II,2*,12,4.
Gvionius (*Jacobus*) I,1,19,8. ſeq.
Güldebeck (*Sebaſtianus*) I,7,2,9.
Gulielmus (*Laurentius*) I,2,6,33.
Günterrot (*Henricus à*) II,4,1,16.
Güntherus (*Owenus*) II,5,1,4.
I,2,7,4.
Gütherius (*Jacobus*) I,5,2,5.
Gutmannus (*Ægidius*) II,2,3,8. II,2*,11,7.
III,5,1,36.
Guybertus (*Nicolaus*) I,5,2,11.
Gyraldus (*Lilius*) I,2,6,29. I,5,2,6.
I,7,1,14. I,7,2,1.
(*Lilius Gregorius*) I,5,2,6.
& 8. I,7,1,17.
Hagemeyer (*Joachimus*) III,6,4,3.
Hagius (*Johannes*) I,1,19,38.
Hahnius (*Henricus*) III,6,5,5.
III,6,7,4.
Hales (*Alexander de*) II,1,14,1.
Hall (*Joſephus*) I,6,4,19.
Hallervordus (*Johannes*) I,1,18,10.
III,4,2,1.
Hamelius (*Johannes Baptiſta*) II,1,15,7.
II,2,18.5. II,2*,1,7. II,2*,13,10.
II,2*,14,2. II,1*,17,3. II,2*,23,2.
II,2*,24,7. II,2*,27,12.
Hammondus (*Henricus*) I,6,4,21.
Hanckius (*Martinus*) I,1,19,50.
Hangeſto (*Hieronymus ab*) II,1,13,9.
Hanſenius (*Johannes Baptiſta*) I,5,2,15.
Harduinus (*Johannes*) I,4,13,1.
I,6,2,21.
Harsdörfferus (*Georg. Philip.*) I,4,4,7.
II,4,1,3,& 5.
Hartmannus (*Philippus Jacobus*)
II,2*,37,3.
Hartnaccius (*Daniel*) II,1,6,3.
Hartungus (*Johannes*) I,7,2,18.
Harvæus (*Gvilhelmus*) II,2*,45,2.
II,2*,47,4.

Schvventerus (*Daniel*) I,4,2,4.
Scioppius (*Caſpar*) I,1,16,25, I,4,5,2. I,4,9,12. I,4,9,19. I,4,10,4. I,6,1,29. II,1,4,2. II,2,8,1. III,2,1,2. III,4,1,3. III,5,1,25.
(*Franciſcus*) I,1,17,36.
(*Johannes*) I,4,4,7.
Scotus (*Johannes Duns*) II,1,14,8.
Scriverius (*Petrus*) I,1,24,89. I,4,12,8.
Sculterus (*Abrahamus*) III,5,1,28.
Seberus (*Wolffgangus*) I,7,2,2.
Sebonde (*Raymundus de*) III,5,1,6.
Sechtlenius (*Philippus*) II,2*,48,5.
Seckendorfius (*Vitus Ludovicus*) III,2,1,17. III,3,1,2. III,4,1,13.
Secundus (*Johannes*) I,7,3,9.
Segerus (*Georgius*) II,2*,47,5.
Segvierius (*Petrus*) I,1,19,57. III,6,4,11.
Seldenus (*Johannes*) I,4,14,26. II,3,1,16. III,5,1,22. III,6,1,6,& 8. III,6,2,1. III,6,3,1. III,6,4,3.& 5. III,6,4,9.
Selenus (*Auguſtus*) I,4,2,4.
Sempilius (*Hugo*) II,4,1,1.
Sengverdius (*Arnoldus*) II,2,1,8.
(*Wolferdus*) II,2*,45,8.
Sennertus (*Daniel*) II,2,15,7.
Septalius (*Ludovicus*) II,1,11,14. II,3,1,3.& 4. III,2,1,15. III,3,1,2.
Sepulveda (*Johannes Geneſius*) I,1,24,53. III,2,1,20.
Serre (*Petrus de la*) I,6,4,17. III,5,1,11.& 35.
Servius (*Petrus*) I,5,2,5. II,2*,48,4.
Severinus (*M. Aurelius*) II,3,1,3.
Seyboldus (*Johannes Georgius*) I,4,10,10.
Siberus (*Adamus*) I,1,16,63. I,1,24,116. I,6,3,3.
Sibſcota (*Georgius*) I,2,3,15.
Siderocrates (*Samuel*) II,1,15,16.
Sidonius *Apollinaris* I,1,23,25.
Sigonius (*Carolus*) I,4,11,3. I,5,2,7. I,6,1,28. III,4,1,2.
(*Fridericus*) I,1,16,58.
Silhon ( ) III,2,1,17.
Simlerus (*Joſias*) I,1,18,10.
Simon (*Johannes Georgius*) III,6,1,5.
Simonius (*Richardus*) I,4,1,4. I,4,6,19. III,5,1,5.
(*Simonius*) II,1,11,28. III,1,1,11.
Sinclarus (*Georgius*) II,2*,18,9.
Sinibaldus (*Johannes Benedictus*) II,2*,2,7. II,2*,47,2.
Sirectus (*Antonius*) II,1,14,10.
Sirmondus (*Jacobus*) III,5,1,26.
Sithmannus (*Johannes*) III,6,4,4.
Skinnerus (*Stephanus*) I,4,3,9.
Sleidanus (*Johannes*) III,4,1,4.& 14.
Slevogt (*Johannes Philippus*) III,6,1,8.
Smetius (*Johannes*) I,5,2,13.
Smidenſtaht (*Harvicus*) I,1,25,12. I,2,13,21.
Smith (*Thomas*) I,4,6,18. III,5,1,23.
Solea (*Andreas*) II,2*,29,4.
Somnerus (*Gvilielmus*) I,4,4,9.
Soncinas (*Paulus*) II,1,14,33.
Sonerus (*Erneſtus*) II,1,11,30.
Sonnemann (*Antonius Daniel*) III,6,10,3.
Sorbierius (*Samuel*) I,1,21,44. II,2,2,6.

Sorbona (*Robertus de*) II, 1, 14, 34.
Sorellus (*Claudius*) I, 1, 28, 25. II, 2, 1, 19.
II, 2*, 41, 2.
Soto (*Dominicus à*) II, 1, 14, 26.
Sotvvellus (*Nathanael*) I, 1, 18, 54.
Souſa (*Emanuel Faria de*) I, 7, 1, 7.
Spachius (*Iſrael*) I, 1, 18, 58.
I, 6, 1, 2. II, 1, 8, 1.
II, 2*, 23, 5. II, 5, 1, 4.
III, 7, 1, 3.
Spadius (*Johannes Baptiſta*) I, 7, 3, 14.
Spangenbergius (*Johannes*) I, 2, 6, 41.
Spanhemius (*Ezechiel*) I, 4, 5, 2.
I, 5, 2, 2. & 9. I, 6, 2, 18.
I, 6, 3, 6. I, 7, 1, 11, & 17.
III, 6, 3, 7.
(*Fridericus*) II, 1, 14, 1.
II, 2*, 12, 9. II, 4, 1, 13.
III, 5, 1, 20. & 23. & 32.
Spedus (*Johannes*) II, 4, 1, 12.
Speelmannus (*Henricus*) I, 4, 4, 9.
I, 5, 2, 10. II, 3, 1, 16. III, 6, 7, 16.
Speidelius (*Johannes Jacobus*) III, 6, 6, 2.
III, 6, 8, 1. III, 6, 11, 2.
Spencerus (*Johannes*) II, 3, 1, 12.
Spenerus (*Philippus Jacobus*) III, 4, 1, 10.
Sperberus (*Julius*) III, 5, 1, 35.
Sperlingius (*Johannes*) II, 2, 2, 11.
II, 2, 15, 7. II, 2*, 1, 9.
(*Otto*) I, 1, 19, 59.
Speronius (*Spero*) I, 7, 1, 15.
Spinoſa (*Benedictus*) I, 1, 8, 15.
I, 1, 6, 24. II, 1, 15, 15.
III, 1, 1, 4. III, 5, 1, 8. & 11.
Spitzelius (*Theophilus*) I, 1, 16, 68.
I, 1, 17, 20. I, 1, 7, 21.
II, 2, 5, 2. III, 5, 1, 9.
III, 5, 1, 13. & 30.
Spondanus (*Henricus*) I, 1, 16, 14.
III, 4, 1, 12.
Sponius (*Jacobus*) I, 4, 14, 26.
III, 5, 1, 16. & 22. & 23.
Spraat (*Thomas*) I, 1, 24, 133. I, 1, 14.
44. I, 2, 1, 32. I, 4, 4, 19.
II, 2, 1, 13. & 18.
Sprengerus (*Job. Theodorus*) III, 2, 1, 14.
III, 6, 9, 3.
Stahlius (*Daniel*) II, 5, 1, 6. & 8.
Staravolſcius (*Simon*) I, 1, 18, 49.
Starckius (*Johannes*) I, 6, 1, 26.
Statius (*Achilles*) I, 7, 1, 4.
Staudige (*Uldaricus*) I, 2, 5, 52.
Steckius (*Johannes*) III, 6, 7, 5.
Stella (*Didacus*) I, 6, 4, 10.
(*Julius Caſar*) I, 7, 3, 8. ſeq.
Stelliola (*Nicolaus Antonius*) II, 2, 2, 5.
Stellutus (*Franciſcus*) II, 2*, 33, 6.
II, 2*, 45, 8.
Stengelius (*Carolus*) II, 2*, 2, 4.
(*Georgius*) II, 5, 1, 4.
(*Juſtus*,) II, 2*, 42, 3.
Steno (*Nicolaus*) II, 2, 10, 3.
II, 2*, 5, 3. II, 2*, 20, 5.
II, 2*, 21, 4. II, 2*, 31, 2. & 3.
II, 2*, 33, 2. II, 2*, 34, 1.
II, 2*, 47, 3.
Stephani (*Carolus*) I, 7, 1, 17. II, 2*, 42, 1.
II, 3, 1, 2.
(*Henricus*) I, 1, 21, 114.
I, 1, 22, 34. I, 1, 7, 27.
I, 4, 4, 11. I, 4, 6, 16. & 19.
I, 4, 14, 2. I, 4, 7, 13.
I, 4, 8, 6. I, 5, 1, 2. I, 7,
1, 10. I, 7, 2, 12. & 8. & 25.
I, 7, 3, 14. II, 1, 1, 1.
III, 1, 1, 1.
(*Joachimus*) III, 2, 1, 3. III, 6, 1, 8.
(*Matthias*) III, 6, 6, 3.
(*Robertus*) II, 1, 9, 17.
I, 7, 2, 21.

Steu-

Digitized by Google

Steuchus (*Auguſtinus*) II, 1, 1, 12. II, 2, 3, 3.
II, 2, 7, 3. II, 2, 11, 8.
III, 5, 1, 4. & 12.
Stierenhoeck (*Johannes Olaus*) III, 6, 3, 3.
Stiernhelm (*Georgius*) I, 4, 3, 3. II, 1, 1, 13.
Stifelius (*Michael*) II, 4, 1, 5.
Stöcken (*Gerhardus von*) I, 1, 16, 52.
Stockfleth (*Henricus Arnoldus*) I, 5, 2, 13.
Stolbergius (*Balthaſar*) I, 4, 6, 19.
Stöſſelius (*Johannes*) I, 2, 2, 26.
Strada (*Famianus*) I, 6, 3, 13.
Stratius (*Antonius*) I, 7, 3, 3.
Strauchius (*Ægidius*) II, 4, 1, 8.
III, 4, 1, 4. & 5.
(*Johannes*) III, 6, 4, 5. & 8.
III, 6, 6, 2. III, 6, 7, 17.
III, 6, 9, 4.
Strebæus (*Jacobus Ludovicus*) I, 4, 10, 11.
I, 6, 1, 21. III, 3, 1, 2.
Strigelius (*Victorinus*) I, 2, 2, 26.
Strobandius (*Henricus*) I, 2, 2, 23.
Strozza (*Cyriacus*) III, 2, 1, 5.
(*Johannes Baptiſta*) I, 1, 14 29.
Struvius (*Georgius Adamus*) III, 6, 7, 8.
Stubbe (*Henricus*) II, 2, 1, 13.
II, 2, 2, 6.
Stuckius (*Johannes Guilielmus*) I, 5, 2, 6. & 11.
Sturla (*Snorro*) II, 1, 1, 13.
Sturmius (*Johannes*) I, 1, 23, 63.
I, 1, 24, 35. I, 2, 2, 19.
I, 2, 13, 15. I, 6, 1, 4. & 12.
II, 1, 15, 5. II, 2*, 18, 9.
(*Joh. Chriſtophorus*) II, 2*, 22, 2.
Svareſius (*Joſephus Maria*) I, 1, 6, 14.
I, 5, 2, 6. III, 6, 4, 11.
Svarez (*Franciſcus*) II, 1, 14, 43.
(*Johannes Baptiſta*) de Salazar,
I, 1, 3, 17.
Sventerus (*Daniel*) II, 4, 1, 3.
Svicerus (*Johannes Caſpar*) I, 4, 8, 9.
III, 4, 1, 16.
Sviſſet (*Richardus*) I, 1, 2, 13.
II, 1, 13, 4.
Sultholtus (*Bernhardus*) III, 6, 8, 4.
Suſannæus (*Hobertus*) I, 1, 21, 113.
I, 6, 1, 23.
Suſius (*Nicolaus*) I, 6, 1, 21.
Svvertius (*Franciſcus*) I, 1, 18, 37.
Sylveſter (*Franciſcus*) II, 1, 14, 38.
Sylvius (*Franciſcus*) I, 4, 10, 11. II, 4, 14, 15.
Syneſius ( ) II, 3, 1, 8.

Tabermontanus (*Jacobus Theodorus*)
III, 7, 1, 5.
Tabor (*J. Otto*) III, 6, 5, 5. III, 6, 7. 3.
III, 6, 11, 1.
Tackius (*Johannes*) II, 2*, 27, 8.
Taffinus (*Petrus*) I, 5, 2, 6.
Taiſnierius (*Johannes*) II, 3, 1, 6.
Tangel (*Lucas*) I, 2, 2, 26.
Tappius (*Jacobus*) II, 2, 42, 4.
Tardinus (*Johannes*) II, 2*, 47, 5.
Tartaretus (*Petrus*) II, 1, 14, 17.
Tarter (*Johannes*) II, 2*, 42, 4.
Taſſonus (*Alexander*) I, 1, 21, 32.
I, 1, 2, 23, II, 2, 1, 8.
III, 4, 1, 13.
Taſſus (*Torquatus*) I, 7, 1, 13.
Tattinghoſius (*Johannes*) II, 1, 15, 9.
II, 2, 17, 4.
Taubmannus *Fridericus*) I, 7, 3, 11.
Tavernier (*Johannes Baptiſta de*)
III, 5, 1, 23.
Taurellus (*Nicolaus*) II, 1, 11, 26.
Taxander (*Valerius Andreas*) I, 1, 18, 31.
Teiſſierius (*Antonius*) I, 1, 16, 53.
I, 1, 18, 4.
Teleſius (*Bernhardus*) II, 1, 12, 4.
II, 1, 15, 2. II, 2*, 16, 2.

Tellez (*Balthaſar*) II,1,14,17.
Templerus (*Johannes*) II,1,15,15.
Tengnagelius (*Sebaſtianus*) I,4,5,4.
Tenzelius (*Andreas*) II,2*,8,4.
Tepelius (*Johannes*) II,1,15,5. II,2,17,1.
Teſmarus (*Johannes*) I,6,1,25.
Teſtardus (*Claudius*) III,5,1,32.
Theobaldus (*Zacharias*) II,2*,29,4.
Theſaurus (*Emanuel*) I,2,5,3. I,2,3,17. I,6,3,7. & 10. III,1,1,2.
Thevenotius ( ) I,1,1,7. II,2*,40,5. II,4,1,16.
Thevetus (*Andreas*) I,1,19,55.
Thibautius (*Gerhardus*) II,4,1,16.
Thilo (*Valentinus*) I,6,1,16. I,6,3,6.
Tholoſanus (*Petrus Gregorius*) I,2,5,30. III,2,1,4. III,6,5,4.
Thoma (*Johannes à S.*) II,1,14,19.
Thomaſinus (*Philippus Jacobus*) I,5,2,10. & 11. I,6,3,13.
Thomaſius (*Jacobus*) I,4,9,16. I,4,13,2. II,1,4,3. II,1,7,19. & 22. II,2,8,4. II,2,11,10. II,2*,5,2. II,2*,43,2. III,1,1,6. III,2,1,20. III,6,1,8.
(*Thomas*) I,1,19,28. I,4,4,19.
Thomſonus (*Richardus*) I,4,7,9.
Thorius (*Raphael*) I,7,3,16. II,2*,42,4.
Thruſton (*Malachias*) II,2*,47,3.
Thuanus (*Jacobus Auguſtus*) I,1,21,2. I,7,3,8. III,2,1,6.
Thuldenus (*Diodorus*) III,6,1,7.
Thummius (*Theodorus*) III,5,1,36.
Thurmannus (*Caſpar*) I,1,18,64. III,6,6,1. III,6,7,14.
Thurnheuſerus (*Leonhardus*) II,2*,19,4. II,2*,20,10.
Thyſius (*Antonius*) III,6,2,4.
Tilebomenius (*Johannes Cajus*) I,4,12,10.
Tilemannus (*Fridericus*) III,4,1,3.
Titelmannus (*Franciſcus*) II,1,14,64.
Titis (*Placidus de*) II,2*,12,9. II,3,1,10.
Titius (*Johannes Petrus*) I,7,3,17. I,4,9,17. & 19.
Toletus (*Franciſcus*) II,1,11,21.
Tollius (*Jacobus*) I,1,11,17. & 55. I,4,11,14. I,4,14,15.
Toocker (*Gvilielmus*) II,2*,8,6.
Toppius (*Nicolaus*) I,4,4,17.
Torniellus (*Auguſt.*) III,4,1,12.
Torreblanca (*Franciſcus de*) II,3,1,15.
Torrentius (*Levinus*) I,7,3,10.
Torricellius (*Evangeliſta*) II,2*,18,6.
Trapezuntius (*Georgius*) I,6,1,19. II,1,7,2. II,2,11,2.
Travaginus (*Franciſcus*) II,2*,21,3. II,2*,26,3.
Traulou (*Juſtinianus*) I,1,14,48.
Treutlerus (*Hieronymus*) III,6,7,8. III,6,8,3.
Tribbechovius (*Adamus*) II,1,13,1. II,2*,45,8. III,1,1,2. III,4,1,9 & 12. III,5,1,35.
Trivorius (*Gabriel*) III,6,4,2.
Trivultius (*Ceſar*) I,1,25,22.
Tronſarellus (*Octavius*) I,1,14,22.
Trumphius (*Johannes Georgius*) II,2*,39,2.
Tſcherningius (*Andreas*) I,1,21,113.
Tſchirnhaus (*Ehrenfried Waltherus von*) I,1,14,13. & 49. I,2,7,25.
Tſchonderus (*Jeremias*) I,4,6,12.
Tudelenſis (*Benjamin*) I,1,6,25.
Tuldenus (*Diodorus*) I,2,1,36. III,6,7,7. & 9.

Tunin-

Tuningius (*Gerhardus*) I,2,9,37.
Turnebus (*Adrianus*) II,2*,42,2. III,6,4,4.
Turnerus (*Robertus*) I,1,24,116.
Turturettus (*Vincentius*) III,6,1,2.
Tuſcanus (*Angelus*) II,4,1,16.
Tvvaites (*Eduardus*) I,7,2,21.
Tzetzes (*Johannes*) I,4,6,5. I,7,1,5.
(*Iſaacius*) I,7,1,5. I,7,2,22.

Valdes (*Johannes de*) I,6,4,24.
Valdus (*Auguſtus*) I,1,25,24.
Valentia (*Gregorius de*) II,1,14,45.
Valentinus (*Baſilius*) I,1,9,25. II,2,1,6. II,2*,37,2.
Valerianus (*Johannes Pierius*) I,4,2,1.
Valeſius (*Hadrianus*) I,4,14,12. I,5,1,14.
(*Henricus*) I,4,14,12. I,5,1,14. I,4,7,5.
Valla (*Laurentius*) I,4,10,6.
Valle (*Gothofredus à*) I,1,8,16. III,5,1,11.
(*Petrus de la*) I,4,5,9. II,2,2,7. II,2,5,7. II,4,2,13.
Vallius (*Paulus*) II,1,14,30.
Vaninus (*Julius Caſar*) III,5,1,9.
Varenius (*Auguſtus*) I,4,5,3. III,6,2,2.
(*Bernhardus*) II,2*,18,3. II,4,1,10. III,2,1,6.
(*Henricus*) II,1,15,16.
Varinus (*Julius*) I,1,21,98.
Vaſarus (*Georgius*) I,1,19,70.
Vasquez (*Ferdinandus*) III,6,8,4.
(*Gabriel*) II,1,14,42.
Vatablus (*Franciſcus*) II,1,11,20.
Vavaſſor (*Franciſcus*) I,1,23,18. I,4,9,19. I,6,1,17. I,6,3,9. I,7,1,3. & 12. I,7,3,3. & 8.

Vayerus (*Matthæus*) I,1,3,8. I,1,15,25. III,4,1,2.
Ubaldus (*Guidus*) II,4,1,15.
Ubelius (*Stephanus*) I,6,1,23.
Vecchiettus (*Hieronymus*) III,4,1,5.
Vechnerus (*Daniel*) I,3,10,47. I,4,6,14.
Vectianus (*Jacobus*) I,1,24,98.
Vedelius (*Nicolaus*) III,5,1,16 & 32.
Vega (*Lupus Felix de*) I,7,1,8.
Velaſcus (*Petrus*) III,6,3,10.
Veldhüſen (*Lambertus à*) III,5,1,8. & 29. III,6,1,8.
Velenus (*Ulricus*) III,5,1,27.
Velſchius, *vid. Welſchius.*
Velſerus (*Marcus*) I,1,7,25. I,1,18,67.
Velthemius (*Valentinus*) III,6,1,5.
Verdierius (*Antonius*) I,1,16,23. I,1,18,10. & 21. I,4,4,10. & 17. III,4,1,8.
Verdierus (*Claudius*) I,1,6,13. I,1,16,23. I,4,14,3. I,7,3,20.
Verelius (*Olaus*) II,1,1,13.
Verulamius (*Franciſcus Baco*) I,1,2,3. I,1,14,12. I,2,7,45. & 93. II,2,1,2. & 18. II,2*,5,1. & 4. II,2*,20,23,3. II,2*,32,3. II,2*,32,5. III,1,2,5. III,2,1,21. III,3,1,3. III,6,1,2.
Uffelmannus (*Henricus*) III,6,1,8.
Ughellus (*Ferdinandus*) III,4,1,18.
Vicomeratus (*Franciſcus*) II,1,11,6.
Victoria (*Franciſcus*) II,1,14,23. & 41.
Vida (*M. Hieronymus*) I,7,3,8. II,2*,45,8.
Vieta (*Franciſcus*) II,4,1,5.
Vigelius (*Nicolaus*) III,6,5,3. III,6,6,3. III,6,7,15. III,6,8,4.

Digitized by Google

Vigenerius (*Blaſius*) I, 1, 11, 17. II, 2, 4, 4.
Vigerus (*Franciſcus*) I, 4, 6, 10.
Villaſanus (*Stephanus Lambertus*) I, 1, 9, 20.
I, 6, 3, 11. I, 7, 3, 3.
Villavincentio (*Laurentius à*) I, 6, 4, 6.
Vincentius (*Petrus*) I, 2, 2, 26.
Vindingius (*Eraſmus*) I, 4, 5, 7.
Vineis (*Petrus de*) I, 1, 24, 137.
Vinetus (*Elias*) I, 1, 14, 15.
Vinnius (*Arnoldus*) III, 6, 4, 4.
III, 6, 7, 3. III, 6, 8, 4.
Viottus (*Bartholomaus*) II, 5, 1, 4.
Virdungus (*Michael*) I, 6, 3, 3.
Vitalis (*Hieronymus*) II, 4, 1, 4.
Viterbienſis (*Annius*) I, 1, 6. 33.
Vives (*Johannes Ludovicus*) I, 6, 1, 20.
II, 1, 13, 1. III, 1, 1, 8.
(*Ludovicus*) I, 1, 2, 10. I, 2, 2, 34.
II, 1, 12, 1. II, 1, 13, 4. II, 5, 1, 8.
III, 5, 1, 7.
Vizzanius (*Carolus Emanuel*) II, 2*, 11, 7.
Ulitius (*Johannes*) I, 4, 12, 12.
Voetius (*Gisbertus*) I, 1, 21, 30.
II, 1, 15, 6. II, 2, 37, 1.
II, 2*, 12, 1. III, 5, 1, 9.
& 13, 25. & 27.
Vogelius (*Ezechiel*) I, 2, 10, 33.
(*Martinus*) II, 1, 9, 1.
II, 2, 1, 13.
Voglerus (*Valentinus Henricus*) I, 1, 16, 3.
I, 2, 2, 35. III, 7, 1, 3.
Vogtius (*Gothofredus*) II, 2, 2, 10.
II, 2*, 15, 3. II, 2*, 27, 5. & 9.
Volaterranus (*Raphael*) I, 7, 2, 1.
Vollandus (*Johannes*) I, 1, 21, 78.
Vorſtius (*Conradus*) III, 5, 1, 24.
(*Johannes*) I, 1, 21, 90. I, 4, 9, 17.
II, 2*, 45, 2.
Voſſius (*Dionyſius*) I, 6, 3, 6.
(*Gerhardus Johannes*) I, 1, 18, 59.
I, 1, 21, 29. I, 4, 4, 9. I, 4, 8, 14.
I, 4, 9, 4. & 17. I, 4, 10, 8.
I, 6, 1, 22. I, 7, 1, 17. I, 7, 2, 1.
II, 1, 1, 4. II, 2*, 30, 3. II, 4, 1, 1.
II, 5, 1, 2. III, 4, 1, 1. & 3.
III, 6, 7, 16.
(*Iſaacus*) I, 1, 7, 65. I, 1, 9, 10.
I, 4, 4, 10. I, 4, 6, 17. ſeqq.
I, 4, 12, 11. I, 7, 1, 14. II, 2, 6, 6.
II, 2*, 5, 3. II, 2*, 18, 6. II, 2*, 20, 5.
III, 5, 1, 5.
Uppendorffius (*Johannes*) I, 2, 6, 79.
Urbanus *Bellunenſis*, I, 4, 6, 7.
Urſatus (*Sertorius*) I, 4, 2, 3.
Urſinus (*Benjamin*) II, 4, 1, 5.
(*Fulvius*) I, 7, 2, 25. III, 6, 3, 1.
(*Johannes Henricus*) II, 1, 1, 12.
II, 2, 4, 5. II, 2*, 40, 4.
Urſtiſius (*Chr.*) III, 6, 9, 2.
Urſus (*Aurelius*) I, 7, 3, 4.
Vultejus (*Hermannus*) III, 6, 5, 5.
III, 6, 7, 15.

Wagenſeilius (*J. Chriſtophorus*) I, 4, 5, 5.
I, 4, 6, 2. II, *, 20, 9. III, 1, 1, 9.
III, 3, 1, 3. III, 5, 1, 21. III, 6, 2, 1.
Wagnerus (*Tobias*) II, 2*, 12, 9.
II, 3, 1, 9.
Walliſius (*Johannes*) I, 4, 1, 5. I, 4, 4, 19.
II, 1, 13, 13. II, 2, 1, 14. & 15.
II, 2, 15, 4. II, 2*, 10, 2.
II, 2*, 19, 4. II, 2*, 20, 3. & 4.
II, 4, 1, 6. & 15.
Wallius (*Jacobus*) I, 2, 16, 21. I, 7, 3, 9.
Waltonus (*Brianus*) I, 4, 1, 4.
III, 5, 1, 14.
Wardus (*Sethus*) II, 1, 15, 15.
II, 2, 1, 15. III, 1, 1, 4.
Warner (*Levinus*) I, 1, 21, 113.

Waſmu-

Waſmuthus (*Matthias*) I, 1, 6, 65. I, 4, 5, 3. III, 5, 1, 14.
Watſonus (*Michael*) I, 1, 21, 52. II, 1, 12, 3. II, 2*, 27, 12. II, 2*, 47, 4.
Webbe (*Johannes*) I, 4, 3, 2.
(*Joſias*) I, 7, 1, 19.
Webſterus (*Johannes*) II, 2*2, 29, 4.
Weckerus (*Johannes Jacobus*) II, 2, 1, 11.
Wedderkopff (*Gabriel*) II, 1, 6, 3.
(*Magnus*) III, 6, 7, 15.
Wedelius (*Georgius Wolffg.*) II, 2*, 43, 2.
Wehnerus (*Paulus Matth.*) III, 6, 6, 2. III, 6, 11, 2.
Weigelius (*Erhardus*) I, 2, 7, 11. II, 5, 1, 4.
(*Valentinus*) II, 1, 15, 16. III, 5, 1, 36.
Weinrichius (*Martinus*) II, 2*, 2, 4.
(*Melchior*) I, 7, 1, 19.
Weinsheim (*Stanslaus Minck à*). II, 5, 1, 6.
Weiſius (*Chriſtianus*) I, 6, 1, 32. I, 6, 3, 12.
Wellerus (*Jacobus*) I, 4, 6, 14.
Welſchius (*Georgius Hieronymus*) I, 1, 6, 38. I, 1, 21, 39. I, 1, 21, 64. I, 3, 5, 16. II, 2, 2, 8. II, 2*, 3, 5. II, 2*, 8, 7.
Wendelinus (*Marcus Fridericus*) I, 2, 10, 41. I, 4, 9, 10. II, 2, 2, 11. II, 2*, 20, 5. & 9. III, 1, 1, 3. & 6. III, 2, 1, 3. III, 5, 1, 32.
(*Gôthofredus*) I, 4, 4, 9. II, 2*, 12, 4. III, 6, 6, 2. III, 6, 7, 16.
Werdenhagen (*Johannes Angelius*) I, 1, 10, 28. III, 5, 1, 36.
Weſenbecius (*Matth.*) III, 6, 7, 4. & 9. & 15.
Wetſtenius (*Joh. Rudolphus*) I, 4, 6, 18.
Whear (*Degoreus*) III, 4, 1, 2.
Whitlock (*Richardus*) I, 6, 4, 19.
Wichelmannus (*Hartwig*) II, 5, 1, 3.
Widerbrancus (*Fridericus*) I, 2, 2, 26.
Widlerus (*Marcus*) I, 4, 4, 5.
Wierus (*Johannes*) II, 3, 1, 15.
Wilckius (*Johannes*) I, 4, 2, 4. & 5. II, 2, 1, 15.
Willichius (*Jodocus*) I, 2, 2, 26. I, 3, 2, 4. I, 4, 4, 4.
Williſius (*Thomas*) I, 4, 2, 4. II, 2, 1, 4. & 15. II, 2*, 6, 9. II, 2*, 8, 6. II, 2*, 47, 3.
Winckler (*Paulus*) I, 1, 21, 110.
Winckelmannus ( ) I, 2, 6, 48.
Winſemius (*Pierius*) I, 6, 3, 6. I, 7, 3, 8. & 9. & 17.
Winſtanleus (*William*) I, 1, 19, 68.
Wirdigius (*Sebaſtianus*) I, 1, 11, 14. II, 2*, 17, 3.
Wiſſenbachius (*Joh. Jacobus*) III, 6, 4, 2. & 8. III, 6, 7, 6. & 9.
Wittackerus (*Guilhelmus*) III, 5, 1, 24.
Witte (*Henningus*) I, 1, 18, 52. III, 5, 1, 30.
(*Johannes de*) III, 2, 1, 17.
Wolfius (*Hieronymus*) I, 2, 2, 25. I, 6, 2, 8.
Wolzogenius (*Ludovicus*) I, 6, 4, 3. II, 2, 17, 1. III, 5, 1, 11.
Wood (*Antonius*) I, 1, 4, 15. I, 1, 16, 75. I, 1, 18, 44. II, 1, 8, 1. II, 1, 13, 12. II, 1, 14, 12. II, 2, 12, 6. III, 6, 4, 3.
Wormius (*Olaus*) I, 4, 3, 3. II, 1, 1, 13. II, 2*, 29, 4.
Wouverius (*Johannes*) I, 1, 1, 18. I, 1, 24, 76. I, 4, 1, 1. & 2. I, 4, 7, 1. I, 4, 12, 9. I, 5, 1, 2. I, 6, 3, 6.

Wreen

Wreen (*Chriſtophorus*) II,2,1,15.
(*Matthæus*) II,2,1,15.
Wundſchius (*Joh. Wilhelmus*) III,3,1,4.
Xylander (*Gvilhelmus*) I,4,11,15.
Zabarella (*Jacobus*) II,1,14,63.
Zacchias (*Paulus*) III,6,8,5.
Zanardus (*Michael*) II,1,14,20.
Zura (*Antonius*) II,3,1,3.
Zaratinus (*Johannes*) I,7,3,4.
Zaſius (*Uldaricus*) III,6,7,15.
Zehnerus (*Joachimus*) I,1,21,91.
Zeidlerus (*Melchior*) I,6,4,4. II,5,1,4.
Zeilerus (*Martinus*) I,1,18,59. I,1,24,72. II,4,1,2. III,4,1,2.
Zevecotius (*Jacobus*) I,4,13,13. III,2,1,12.
Zieglerus (*Caſpar*) III,6,1,5. & 8. III,6,7,17.
Zimmermannus (*Matthias*) I,1,6,37.
Zinzerlingius (*Joh. Bernhardus*) I,4,4,8.
Zoucheus (*Richardus*) III,6,1,6. & 8.
Zucchi (*Bartholomæus*) I,1,24,125.
(*Nicolaus*) II,2*,32,2.
Zvvelferus (*Johannes*) III,7,1,7.
Zvvichemus (*Viglius*) I,1,24,136.
Zvvingerus (*Jacobus*) I,4,6,16.
(*Theodorus*) I,1,21,23. III,1,1,1.

S. D. G.

Digitized by Google

 105

INDEX III. RERUM.

Primus Numerus major TOMUM, ſecundus minor LIBRUM TOMI, tertius CAPUT LIBRI, quartus PARAGRAPHOS denotat.

Hæc Aſteriſci Nota (*) partem ſecundam lib. II. Tom. II. indicat.

A.

ABrahami *è Porta Leonis Dialogi de Auro recenſentur* II,2*,35,3.
liber, Sepher jetzirn, i.e. liber formationis apud Judæos circumfertur I, 1, 10, 23. *variis Commentariis illuſtratus*, ib.
Rogeri janua, vid. Rogeri.
ab Abrahamo *an libri ſcripti ſint & extent.* I, 1, 6, 23.
cenſentur oriundi Bramines. vid. Bramines.
Academia *della Leſina, ſ. ſubula, Florentiæ* I, 1, 14, 35. ſeqq.
Veneta, à quo inſtituta, II, 1, 11, 18.
edidit Explanationem novam Topicorum Ariſtot. & librum de fluxu & refluxu maris, ib.
Univerſalis Philadelphica. vid. Samaritanorum.
Academiæ *à Carolo M. primitus inſtitutæ* I, 1, 14, 10.
Eruditorum ad priſcæ doctrinæ collapſæ reſtitutionem Romæ primum inſtitutæ ſunt ſub Paulo II. Pontifice. I, 1, 14, 15.
Italicæ, & quidem
Florentinæ, I, 1, 14, 28. ſeqq.
Neapolitanæ, I, 1, 14, 31. ſeqq. II, 2, 1, 16.
Patavinæ, I, 1, 14, 27.
Romanæ, I, 1, 14, 16. ſeqq.
Venetæ I, 1, 14, 25. ſeqq.
& plures, I, 1. 14. 34. *ex his multi prodierunt egregii libri, quorum exigua apud nos eſt notitia*, I, 1. 18, 29. *de illis Hiſtorica quædam notantur*, II, 1, 11. 18.
Naturæ Curioſorum durius Judicium experiuntur. II, 2, 1, 16. II, 2, 2, 9.
Oxonienſis hiſtoria ab Antonio Wood eſt deſcripta, I, 1, 16, 75. ſeq. III, 6, 4, 3.
Pariſienſes, vid. Gallorum
Academiarum *Cognomina & tituli varii inquiruntur à Joh. Ferro* I, 1, 14, 37. *multis diſplicent & ridentur*, I, 1, 9, 26. I, 1, 14, 37. & 41. *inprimis Pinello.* I, 1, 9, 26. I, 1, 14, 37. *illarum Utilitas*, I, 1, 14, 38. *Fata* I, 1, 14, 39. *Forma, Leges, & Inſtitutio.* I, 1, 14, 40. *de illarum optimo ſtatu ſcripſit Edm. Richerius.* I, 1, 16, 74. *Pariſienſium fructus in augendis ſcientiis cur hactenus ſit exiguus.* I, 1, 14, 43.
In Academias *mali mores & vitia è Scholis propagantur.* I, 2, 2, 8. I, 2, 11, 1, ſeq.
ad illas lento gradu feſtinandum. I, 2, 10, 46. I, 2, 11, 5. ſeqq.
in Academiis *cur hactenus parum in rerum naturalium ſtudiis & Mathematicis effectum ſit.* I, 1, 14, 11. ſeqq.

A In

in Academiis *Scholaſtica ſtudia haud negligenda.* I, 2, 11, 7. ſeqq.
de Academiis Galliæ *ſcripſit hiſtoriam du Boulay.* I, 1, 16, 72. *qui liber utiliſſimus habetur ex judicio Bailleti, ibid.*
de Academicis antiquitatib⁹ *ſcripſit quædam Conringius.* Vid. Conringius. *Sed in ſpecialioribus deficit, in quibus hiſtoria Academiarum manca & ſterilis.* I, 1, 16, 72. *quæ opera à Viro prudenti & docto ſuſcipienda eſſet.* I, 1, 16, 73.

Academicis ſtudiis *quæ fundamenta ſubſternenda,* I, 2, 11, 19.
Aademicorum *honorum facilis collatio taxatur.* I, 2, 11, 22.
in mores cenſura quorundam acerbior, I, 2, 11, 2. ſeq.
Acari *vermiculus* II, 2*, 14, 3.
de Accentibus *Græcis Scriptores recenſentur,* I, 4, 6, 17.
Acciajoli (*Donati*) *in Ariſtot. libri, cæteraq; ejus ſcripta adducuntur,* II, 1, 11, 24.
plagium notatur, II. 1, 11, 24.
Accorombonus *multa ſcripſit in Ariſtot.* II, 1, 11., 24.
Achillis (*Alexandri*) *liber Germ.* von den Grund-Urſachen der Erdbebungen *breviter recenſetur* II, 2*, 26, 2.
Acroamatica *methodus* I, 2, 7, 48. & 102.
Acta *Eruditorum Lipſienſium* I, 1, 16, 42.
Hafnienſia II, 2, 1, 16. II, 2, 2, 9.
Actorum publicorum *conſervatio & cuſtodia prima Bibliothecarum occaſio fuit,* I, 1, 3, 11. I, 1, 6, 8.
apud Chinenſes unica cura fuit. I, 1, 3, 12.
Collecti, *Politices Studioſo magnopere proficua.* I, 1, 10, 27.
Cuſtodes apud Romanos. I, 1, 6, 5. & 8.
MSStorum de Statu Germanico magnus in Bibliotheca Guelferbytana numerus ſervatur, I, 1, 7, 49. I, 1, 3, 16.
Acuſtica *eſt pars Muſicæ* II, 4, 1, 10,
Adagia *Anglica* I, 1, 21, 106.
Arabica I, 1, 21, 113.
Belgica I, 1, 21, 102.
differunt à gnomis I, 1, 21, 63.
excerpta ex Horat. lib. 1. ſat. 1. I, 3, 6, 32.
ex Virgilii Eclog. 1. I, 3, 6, 29.
Gallica I, 1, 21, 101.
Germanica qui congeſſerint. I, 1, 21, 110.
Græco - Latina Mich. Apoſtolii I, 1, 21, 87.
Græcorum collecta publicavit Andr. Schottus cum notis I, 1, 21, 85.
Hebræa arguta & multæ ſapientiæ recondita I, 1, 21, 89.
Hiſpanica I, 1, 21, 103.
ex Homero collegit Jacobus Duportus, I, 1, 21, 15. *è Virgilio Valentinus Roemarus,* I, 1, 21, 81. *item Barlandus & Hier. Clocius,* I, 1, 21, 82.
Italica argutisſima I, 1, 21, 96. ſeq.
qui collegerint I, 1, 21, 97. ſeqq.
ex Juvenali & Horatio utiliter quoq; colligi poſſunt, I, 1, 21, 82.
Omnium gentium omnibus non conveniunt I, 1, 21, 86.
Perſica I, 1, 21, 113.
Ratione uſus & finis tantum conveniunt. I, 1, 21, 65.

Digitized by Google

INDEX III. RERUM.

Sacra V. & N. T. nondum digne ſatis excuſſa, I,1,21,88. *qui ſcripſerint* I,1,21,89. ſeq.

ex Adagiis *meris conſcriptæ Epiſtolæ & Oratiunculæ*, I,1,21,109.

Adagiorum *Collectanea quomodo inſtituenda* I,3,6,25.ſeqq.

Collector primus fuit Eraſmus Roterodamus. I,1,21,67. *defenditur hic contra Cælium Rhodiginum & Verdierum.* I,1,21, 68. & 69.

Colligendorum ſtudium eſt neceſſarium, & maximi uſus, I,1,21,62.& 66.& 99.

Corpus Harmonicum promiſit Kuhlmannus. I,1,21,65. I,2,5,64. & 70.

Opus Panglottum promiſit Welſchius. I,1,21,64.

Scriptores plures referuntur. I,1,21,113.

Adamas *Regis Angliæ mirabiliter lucens & ſcintillans* II,2*,14,7. *ob raritatem pretioſus* II,2*,33,4.

Adami (*Melch.*) *Vitæ Doctorum Germanorum,* I,1,18,51. I,1,17,11. I,1,19,49.

Adamo *literarum inventionem quidam tribuunt.* I,4,1,10.

ſtaturam ingentem tribuunt Rabbini. II,2*,2,6.

Adamum *Androgynum fuiſſe quidam cenſuerunt,* II,2*,2,7.

Adamus *an tabulis conſignârit Creationis initia, hominis lapſum, & promiſſionem Divinam,* I,1,6,16.

Adſvefactione *corporis motus, affectus, &c. ad miraculum uſq; coërceri poſſunt,* I,2,3,3. ſeqq.

de Adverbiis *quinam ſcripſerint.* I,6,1,23.

Adverſaria *de omnibus, quæ legimus, audimus, videmus, cogitamus, ſunt paranda,* I,3,1,22. I,3,13,5. ſeqq.

magis ſunt neceſſaria quam excerptorum libri. I,3,1,27.

quaſi ephemeridem, excerpta, Calendarium, & codicem, more mercatorum dixeris I,3,1,26.

Adverſariorum *utilitas exemplis oſtenditur.* I,3,1,23. ſeqq.

de Advocatis *effatum Denaiſii* III,6,7,7.

Ægineta *à Scaligero correctus fuit in Biblioth. Gudiana* III,7,1,2.

de Ægrotorum *juribus quinam egerint,* III,6,8,5.

Ægyptiæ *Bibliothecæ antiquæ & magnificæ* I,1,6,30.

Ægypti *foecunditas non à ſola Nili aqua* II,2,10,1.

Ægyptii *aquam omnium rerum principium eſſe ſtatuerunt* II,2,10,1.

in Principibus ſuis erudiendis diligentiſſimi fuêre I,2,2,2.

libros ſacros ſtudioſe occultabant. I,1,10,8.

Sacerdotibus com̃iſerunt acta publica literis conſignanda I,1,3,12. *etiam librorum curam* I,1,6,3.&30.

ab Ægyptiis *ad Græcos multa naturæ arcana venerunt* I,1,6,30. I,1,10,6. II,2,4,2.

Ægyptiorum *Doctrina Theurgica arcanis plurimis referta.* I,1,10,6.&8.

erat Hermetis ſ. Mercurii columnis conſignata. Vid. Hermes.

Doctrinam & Philoſophiam quinam deſcripſerint. II,2,4.1

Ægyptiorum *Doctrinam & Philoſophiam plus juſto extenuavit Conringius* II, 2, 4, 1.
Hieroglyphica. vid. Hieroglyphica & Literæ.
Leges recenſet Diodorus Siculus, & ex illo Praſchius. III,6,2,3.
Principia Phyſica latent. II,2,4,2.
Secreta Collegia I,1,13,3. ſeqq.
de Ægyptiorum *Philoſophia nihil certi colligi poteſt.* II,2,4,6.
Ælius Ariſtides *multas Orationes ſcripſit, libellos Rhetoricos, nec non Phyſicam.* I,6,2,16. *de illius arte dicendi judicium.* I,6,2,16.
Ælius Lampridius & Spartianus *Hiſtoriæ Auguſtæ Scriptores*, I,4,14,7.
Æquivocationum *doctrina Jeſuitica rejicitur*, III,1,1,12.
Aër *extrahi poteſt* II,2*,22,2.
gravis eſt II,2*,18,5.
de Aëre *diſcurſus* II,2*,19,5.
Aëre *vacuum ſpatium poteſt dari* II,2*,4,3.
Aërem *Deum, & omnium rerum materiam, ſtatuit Diogenes Apolloniates.* II,2*,18,1.
poſſe rarefieri & condenſari probant Obſervationes Varenii & Boylii II,2*,18,3.
pro tinctura particularum terraquearum habet Hokius. II,2*,18,1
Aëris *conſtitutio ſalubris & inſalubris unde.* II,2*,18,2.
& ætheris diſtinctio quomodo admitti poſſit. II,2*,18,1.
gravitas variis modis exploratur II,2*,18,6.
rarefactio & condenſatio quomodo fiant, docetur II,2*,18,3.
ſiccitatem & humiditatem præſagiunt Hygroſcopia II,2*,18,9.
utilitates quibusdam experimentis ſpecialibus demonſtrantur. II,2*,22,2.
Aëromantiam *ad certitudinem perducendi conſilium datur.* II,2*,18,7.
edidit Mizaldus, vid. Mizaldus.
Aëronauticum *artificium* II,2*,22,2.
de Aëronautico *artificio judicium fertur.* II,2*,22,1.
Aëroſcopium *Voſſii ventos & tempeſtates præſagivit.* II,2*,18,6.
Æſchines *Demoſthene in dicendo fuit inferior.* I,6,2,7.
Æſchinis *exilium unde* I,6,2,7.
Orationes laudantur, earumq; editiones recenſentur. ib.
quarta Oratio, Deliacus inſcripta, falſo illi tribuitur, ib.
Æſchylus, *inter Tragicos Græcos primus, laudatur* I,7,2,5.
multas Tragœdias, quarum pauca ſuperſunt, ſcripſit, earumq; emendationes, & editiones recenſentur. I,7,2,5.
Æſopi *fabulæ* III,1,1,5.
Ætatis *aureæ Scriptores recenſentur.* I,4,11,4. ſeqq.
Æthereorum *academia Patavii à Scipione Gonzaga inſtituta.* I,1,14,27.
Æthici *Coſmographia commemoratur.* I,4,11,18.
Æthiopica *Abyſſinorum bibliotheca 10000 librorum, ficta & fabuloſa eſt.* I,1,6,26.
Affabilitas *& humanitas maximè animos allicit.* I,1,15,38. ſeq.
de Affectibus *animi latentibus conjectandis librum ſcripſit Scipio Claramontius.* I,1,15,55.
hominum doctrinam pleniſſime tractavit

Digitized by Google

ſtavit Ariſtot. 2. Rhetor.c.1. ſeqq. ibid. Schraderus Comm. & alij, I,3,9,32. I,1,15,6. I,3,9,35.
Scriptores III,1,1,11.
Affectiones *Corporum, deq; iis altercationes Peripateticorum* II,2*,3,1.
Affectus *& mores hominum varij recenſentur.* I,1,15,16.
exercitatione ad miraculum uſq; coërceri poſſunt. I,2,3,5.
Affectuum *& morum imitatio Poëtis ante omnia convenit,* I,3,10,29. *in hoc excellit Virgilius,& poſt hunc Ovidius.* I,3,10,30.
excerpta, vid. Excerpta.
noſtrorum cognitio, vid. Characteriſmus.
Affirmandi *vel negandi formulæ* I,3,7,19.f.
Agnellus *(Scipio) Doctrinæ Platonis de Ideis, contra Ariſtotelem, propugnator fuit eximius* II,1,7,18.
Agricola *(Rudolphus) ex Italia in Weſtphaliam deductus, ludos literarios ibidem inſtituit.* I,2,2,14.
in libris ſuis de Inventione quasdam hypotheſes ponit, Ramiſticis ſimiles. II,1,12,1.
Agricolæ *(Georgij) Scripta in Re Metallica laudantur,* II,2*,29,4.
de Agricultura *quinam ſcripſerint,* II,2*,2,7. II,2*,42,1.
Agri *fœcundatio quomodo fiat,* II,2*,41,3.
Agrippæ *(Henr. Cornelij) ſingularis ars ὠκυμαθείας,* I,1,12,3. I,2,7,55.
de Occulta Philoſophia II,3,1,12.
de Vanitate ſcientiarum liber. II,1,16,1. I,2,9,1.
Aizema *(Leonis ab) lib. de Negotiis Belgij civilibus recenſetur* III,3,1,3.
ἀκουστικὸν inſtrumentum Hiſpanorū. II,1,2,6.
Alberti *Magni vita, rerum naturalium peritia, πολυγραφία, ſcripta genuina, & diſcipuli recenſentur.* II,1,14,2.
Albertini *lib. de Transſubſtantiatione commendatur.* III,5,1,29.
Albertis *(Alberti ab) Theſaurus Eloquentiæ Sacræ & profanæ* I,6,1,17.
Albertus *Magnus inique Magiæ inſimulatur,* I,1,8,25. II,1,14,2.
Albini *(Conſtantini) Magia Aſtrologica recenſetur.* II,3,1,12.
(Petri) Meißniſche Berg-Chronick II,2*,29,4.
Alcæus *Scaſiotica ſcripſit* I,7,2,12.
Alcaheſt, *liquor, Helmontio laudatur.* II,2,10,2.
Alciati *emblemata in magno pretio habita.* I,7,3,5. *illorum Interpretes & Commentatores.* I,7,3,5.
Alcinoi *Introductio in Philoſophiam Platonis* II,1,7,2.
Alcman, *Poëta Lyricus, commemoratur,* I,7,2,12. *morbo pediculari periit,* I,7,2,12.
Alcmanni *fragmenta collegit & edidit Stephanus* I,7,2,12.
Alcorani *Verſiones pleræq; ſunt futiles.* III,5,1,22.
Alcoranus *quid ſignificet* I,1,11,8.
Aldrete *(Bernhardi) Origen, y Principio de la lengua Caſtillana recenſetur,* I,4,4,18.
Aldrovandus edidit *Dendrologiam* II,2*,40,4. *Hiſtoriam animalium* II,2*,46,1. *Muſæum metallicum,* II,2*,29,4. *Polygraphus fuit* II,2,2,10.
de Alea *Veterum quinam ſcripſerint.* I,5,2,12.
Alexander *Severus, Imperator, in Larario privato coluiſſe dicitur, Chriſtum, Abrahamum, Orphea, Apollonium,* I,1,13,18.
Alexandri *VII, Papæ, Poemata laudantur.* I,7,3,9.

 Ale-

Alexandrinum *Muſæum*, vid. Muſæum.
Alfarabius *de Intelligentiis ſcripſit.* II,1,10,3.
Algebræ *Doctrina à Carteſianis exculta.* II, 4, 1, 5.
Scriptores. II,4,1,5.
Aliirunæ *Francorum, Gothorum & Septentrionis* I, 1, 10, 18.
Alkindius *de gradibus rerum commentatus eſt.* II, 1, 10, 3.
Allatii (*Leonis*) *Diſſ. Hiſt. de Erroribus magnorum Virorum in dicendo recenſetur.* I, 6, 1, 30. vid. Leo Allatius.
Allegationum *abuſus reprehenditur, & plures alii.* I,1, 22, 10. & 13. *hoc nomine JCti male audiunt.* I,1,22,11.
Alliaco (*Petri de*) *Scripta enumerantur.* II,1,13,7.
Almaini (*Jacobi*) *Scripta habentur.* II,1,13,10
Aloë *Gottorpienſis à Majore deſcripta.* II, 2*, 43, 2.
Aloyſiæ *Sygeæ nomine Satyra Sotadica falsò circumfertur.* I,1,8,30. ſeq. *virtutes & laudes* I,1,8,31.
Aloyſii (*Petri*) *Encomium.* I,6,4,13. *Epigrammata commendantur.* I,7,3,4.
Alphabetorum *variorum Collectores.* I, 4, 1, 10.
Alſtedii *admiranda Mathematica.* II,4,1,3. *Chronologia* I,3,13,31. III,4,1,5. & 11 *Clavis artis Lullianæ* I,2,5,40. *Harmonia Philoſophiæ Ariſtotelico-Lullianæ.* I,2,5,40. *Conſilium pro copia rerum & verborum per Alphabeta Lulliana recenſetur.* I,2,5,55. ſeqq. *commendatur* I,2,5,57. *diligentia in artibus mechanicis ad principia redigendis,* I, 2, 7, 76. *encyclopædia recenſetur.* I,2,7,74. ſq. *Encyclopædia Biblica.* I, 2, 7, 79.
Alſtedius *magnus Raym. Lullii hyperaſpiſtes fuit,* I, 2, 5, 40.
Altenburgenſis *Codex Chymicus,* vid. Chymia.
Altenſteig (*Johannes*) *ſcripſit artem Epiſtolandi, & de Vocabulis barbaris* II, 1, 13, 10.
de Alteratione *Corporum multæ inutiles Peripateticorum ſunt ſubtilitates,* II, 2*, 28, 2.
Althamerus *in Scholiis ad Tacitum, Germanos antiquos Græcæ lingua non omnino ignaros fuiſſe oſtendit.* I, 4, 4, 4.
Altorfinorum *Philoſophorum labores in Ariſtotelem laudantur.* II, 1, 11, 30. *à quonam publicati* II, 1, 11, 30.
Alvarez (*Didaci*) *lib. de auxiliis divinæ gratiæ, liberi arbitrii viribus & libertate recenſetur.* II,1,14,56.
Ambitioſi & *philautia infecti deſcribuntur.* I, 1, 15, 11. ſeq.
Ambræ *natales referuntur* II, 2*, 37, 4.
Ambroſii *tr. de locis, doctrina ac moribus Brachmanum, à Biſſæo editus.* II, 1, 1, 10.
Americani *Auſtrales ab Ægyptiis, Septentrionales à Chinenſibus & Japonenſibus deſcendiſſe videntur.* I, 1, 5, 25
Americanis *per tactum curandi modus frequens eſt.* II, 2*, 8, 6.
Amerpoel (*Joh. ab*) *in Carteſio Moſaizante Carteſiana principia cum Moſaicis confert.* II, 1, 15, 11. II, 2, 3, 4.
de Amicorum *Officiis ſcripſit Caſa.* III, 1, 1, 8.
de Amneſtia *Diſſ. Böckleri.* I, 4, 12, 5.

Am-

Digitized by Google

Amplificatio *Orationis in quo conſiſtat*, I, 3, 7, 6. ſeqq. *per exaggerationem* I, 3, 7, 26. *per* πλαγιασμὸν, περιβολὴν *&* προσλήψιν, I, 3, 7, 24. *exemplo ex Oratione Cic. pro Marcello docetur*, I, 3, 7, 25. & 30. *per Synonyma* I, 3, 7, 7. ſeqq.
Amplificatoria *excerpta*, vid. Excerpta.
Amyraldi, *aliorumq; Reformatorum lites*, III, 5, 1, 32.
Anabaptiſtarum *Annales Ottius publicavit*. III, 5, 1, 34.
Anacreontis *fragmenta collegit & edidit Stephanus* I, 7, 2, 12.
variæ editiones I, 7, 2, 12.
virtutes & vitia I, 7, 2, 12.
ἀναγνῶσται *Chriſtianorum* I, 1, 6, 2.
per Anagnoſtas *Loci Communes colligendi*. I, 1, 21. 12. I, 1, 22, 19.
Anagrammata *primus ſcripſit Auratus*. I, 7, 3, 6.
Anagrammatiſtarum *vulgus ineptiens exploſum*. I, 7, 3, 6.
Analogica *ars Knittelij* I, 2, 5, 45. *ad meditationũ & rerum varietates maxime proficit*. I, 2, 5, 82. *explicatius proponitur ab Ulderico Staudige*. I, 2, 5, 52.
Anatomen *hominis deſcripſit Bartholini*. III, 7, 1, 4.
Anatomici *Scriptores* II, 2*, 46, 4.
Ἀνέκδοτοι *libri*, vid. Libri.
Angeli *Ceſii, Ducis aquæ Spartæ Romani, egregia Scripta*. I, 1, 14, 19.
Angelici *Aproſii Bibliotheca*. I, 1, 5, 14. I, 1, 14, 25.
de Angelutii *ſcriptis cenſura fertur* II, 1, 8, 4.
Angelus *Angelotus ob nimiam loquacitatem in converſatione moleſtiſſimus*, I, 1, 15, 43.
de Angeriani *Epigrammatibus judicium Gaddii*. I, 7, 3, 4.
Angli *in aſcetico ſcribendi genere aliis ſunt ſuperiores*. I, 6, 4, 18.
Angli (*Thomæ*) *Euclides Methaphyſicus* I, 2, 8, 5. II, 5, 1, 8.
Angliæ *Regum curationes per tactum* II, 2*, 8, 6.
Anglica *adagia*. I, 1, 21, 106.
gens in conſignandis ingeniorum monumentis negligens fuit. I, 1, 18, 41. ſeqq.
Societas regia. vid. Societas.
Anglicæ *Relationes, an Acta Societatis regiæ contineant* II, 2, 1, 16.
Anglicanæ *Eccleſiæ Schiſmata*. III, 5, 1, 36.
ſtatum deſcripſit Hornius III, 5, 1, 32.
Anglicorum *Scriptorum Compilatores Baleus, Pitſeus & Edu. Leigh*. I, 1, 18, 42.
in Scripturam Compilatores Crowæus & Anonymus I, 6, 4, 22.
Anglicum *Monaſticon* III, 4, 1, 18.
Anglorum *ambitio literaria inanis jactatur* II, 2, 1, 13.
Commercia III, 3, 1, 3.
plagiarij an ſint Galli I, 6, 4, 30.
Anguillarum *productio ope roris fieri poteſt* II, 2*, 27, 5.
Animæ *immortalitatem an crediderit Ariſtoteles, dubium eſt* II, 2*, 47, 6.
præexiſtentiam ſtatuunt Angli II, 2*, 47, 6.
propagationem per traducem defendere difficultate non caret. II, 2*, 47, 6.
ſedes eſt controverſa. II, 2*, 49, 1. *probabiliter in glandula pineali, vel medulla cerebri ponitur*. II, 2*, 49, 2.

Ani-

Digitized by Google

INDEX III. RERUM.

Animas *materiales eſſe, & ſeipſas multiplicare, conjicit Fourneuc.* II,1,14,51. *item Antonius Roccus* II,1,14,71.

Animalia *in tenebris lucentia* II.2*,14,5.

in Animalium *Generatione ſcrutanda Anatomicorum Obſervationes ſunt attendendæ.* vid. Generatio.

de Animalium *Hiſtoriæ univerſalis Scriptoribus quibusdam judicia habentur.* II, 2*,46,1.

de Anima *mundi doctrina ſenſu Platonico rejicitur, ſaniori autem admittitur* II, 2, 11, 7.

de Anima *ſcriptores recenſentur* II, 2*, 47, 6,

Anima *vegetativa Ariſtotelicorum exploditur* II, 2*, 40, 1.

Animam *poſt mortem in corpore ſuperſtitem eſſe ſtatuit Marci.* II, 2*, 1, 8.

Animantibus *brutis rationem quidam tribuunt*, I, 4, 1, 3.

de Animantium *brutorum anima lites* II, 2*, 45, 4.

Animarum *praexiſtentiam defendit Henr. Morus*, II, 1, 7, 19. II, 2, 11, 10. *banc impugnavit Jac. Thomaſius.* II, 1, 7, 19. II, 2, 11, 10. *transmutatio*, vid. μετεμψύχωσις.

Animi *facultates quibusdam adminiculis excitandæ ſunt.* I, 2, 3, 1.ſeqq.

de Animis *ſententia Stoicorum* II, 2, 8, 4. *ſtultorum & ſapientum*, II, 2, 8, 4.

Animoſorum *academia Patavii ab Aſcanio Martinengo, Abbate, inſtituta* I, 1, 14, 27.

Annianus *Breviarium Codicis Theodoſiani juſſu Alarici confecit.* III, 6, 4, 5.

de Annis, *reliquisq; temporibus, quinam ſcripſerint.* I, 5, 2, 6.

Annius *Viterbienſis, Ordinis Prædicatorum, laudatur.* I, 1, 6, 33. *edidit Beroſi libros, & Commentariis illuſtravit* I, 1, 6, 33. *defenditur à Thomâ Mazzâ.* I, 1, 6, 33. *a Poſtello lib. de Etruſcæ linguæ Origine* I, 1, 10, 12.

de Anno *Novo gratulationes Poeticæ* I, 3, 12, 19. ſeqq. & 26.

de Annulis *quinam ſcripſerint* I, 5, 2, 9.

Anonymi *autores*, I, 1, 9, 27. *à Literatis indagandi commendantur.* I, 1, 92, 8.

Anonymi *Anglici liber the Holy Duty of men, recenſetur*, I, 6, 4, 21. *Index Scriptorum Anglicorum, præcipue Moralium, ſuper V. & N. T.* I, 6, 4, 22. *Lux Orientalis.* II, 1, 7, 19. *de Varietate ingeniorum liber.* II, 3, 1, 3.

Ars rationis ad mentem Nominalium, II, 1, 13, 2.

Certamen ludicrum Homeri & *Heſiodi*, I, 7, 1, 5.

Cometa malus Genius II, 2*, 24, 3.

Deſcriptio Latina de Brachmanis. II, 1, 1, 10.

Gallici Grammatica Latina laudatur, I, 4, 10, 9. *lib. de la connoisſance des bons livres &c. recenſetur, & Sorello attribuitur.* I, 1, 16, 8, & 9. *lib. le Comte de Gablis, refertur.* II, 1, 7, 14. *it. Ars cogitandi.* II, 2, 1, 18. II, 5, 1, 3. *de Origine fontium.* II 2*, 20, 8, *de arte Geomantica.* II, 3, 1, 13.

Indici, Theologia Indorum. II, 1, 1, 11,

Itali, collectio teſtimoniorum Gentilium de Chriſto, Trinitate &c. III, 5, 1, 12.

Monumenta Regum Hungariæ I, 6, 3, 13.

Suedici lib. de Inſtitutione Principis. III, 2, 1, 15.

Anſeres

Anſeres *Scotici, Bernaclæ, veræ ſunt aves.* II,2*,44,5.
Antediluviana *Monumenta & libri.* I,1,6,15. ſeq.
Antediluviani *Monarchæ Ægyptiorum & Arabum.* I,1,6,16.
de Antediluvianis *bibliothecis Diſſ.* I,1,17,9.
Antediluvianorum *Imperia Chaldæorum* I,1,6,16.
Anthologia *Maximi Planudis* I,7,2,26.
Antimonii *Conſtitutio, Uſus Chymicus & Medicus.* II,2*,37,2.
Currus triumphalis Valentini illuſtratus à Kerckringio laudatur. II,2*,37,2.
de Antimonio *Controverſia forenſis fuit in Gallia.* II,2*,37,2.
de Antipathiis *& Sympathiis cenſura fertur.* II,2*,8,3. *Generalia quædam notantur.* II,2*,8,10.
Antiphon *præclarus fuit Orator.* I,6,2,4.
Antiquaria *excerpta*, vid. Excerpta.
Antiquarii *Scriptores recenſentur.* I,5,2,1.ſ.
ex Antiquitate *Eccleſiaſtica contra Pontificios pugnandum* III,5,1,30.
Antiquitates *Convivales Stuckii* I,5,2,11.
de Antiquitatibus *Græcis Latinisq; Scriptores.* I,5,2,3,& 6.
Romanis quinam ſcripſerint. I,5,2,4.
Antiquitatum *Idea Hieron. Welſhii laudatur.* I,1,21,40.
patriarum ſtudioſiſſimi ſunt Sueci. II,1,1,13.
Romanorum Compendia ſcripſere Muſenius & Cantelius, I,5,2,4.
Antiquorum *Contemtores & Vindices* II,2,1,13.
de Antithetis *quinam ſcripſerint.* I,6,1,23.
Antonii, *Imperatoris, Opus* τῶν εἰς ἑαυτὸν, *hujusq; editio, à Gatakero, procurata valde laudatur.* I,1,22,2. II,1,4,4. II,2,8,1.
Antonius (*Nicolaus*) *Bibliothecam Hiſpanicam magna diligentia ſcripſit.* I,1,8,31. *qui liber recenſetur & commendatur.* I,1,18,32.
Comœdiam Hiſpanicam ejusq; Inſtauratorem, Lupum Felicem de Vega, Græcis atq; Latinis Comicis Tragicisve Veteribus minus recte prætulit. I,7,1,8.
Apes *ductores, vulgo Reges, ſunt fœminæ.* II,2*,45,5.
Literariæ. I,1,15,15.
Aphoriſmorum *Scriptores.* III,2,1,14.
Aphrodiſæi *Comm. in Ariſt. Metaphyſ. ſuppoſititium eſſe judicat Scaynus,* II,1,14,65.
Scripta in Ariſt. libb. recenſentur. II,1,9,3.
Aphthonii *Progymnaſmata, & de iis judicium.* I,6,1,8.
de Apibus *librum paravit Schwammerdammius.* II,2*,45,5.
Apis *anatomen ſcripſit Stellatus.* II,2*,45,8.
Apollinarii *Verſio Pſalterii laudatur.* I,7,2,27.
Apollodorus *antediluvianorum temporum Scriptor.* I,1,6,16.
Apollonii *Argonautica laudata ab his, culpata ab illis.* I,7,2,18. *ejus Scholiaſtes.* I,4,6.5. I,7,2,18. *variæ ejus editiones.* I,7,2,18.
Thyanæi miracula, an magica arte patrata, an verò in Chriſtianorum invidiam conficta ſint disquiritur. II,1,2,5. *Varia ejus miracula recenſentur.* ibid.
Apollonius *Thyanæus cum Chaldæis &* Bra-

Digitized by Google

Braminibus Indis converſatus fuit. I, 1, 13, 15. ſeq. *ab his laudatur, culpatur ab illis.* I, 1, 13, 17. ſeqq. *an arte quadam uno tempore pluribus in locis videri potuerit.* I, 1, 13, 25. *Collegium Gymnoſophiſtarum in Æthiopia adiit.* I, 1, 13, 28.

Aproſii *(Angelici) elogium inſigne.* I, 1, 5, 14.

Apuleji *Cenſores benigni & rigidi.* I, 4, 14, 3.
  Commentatores & Editores. I, 4, 14, 3. II, 1, 7, 10.
  ineptus ſermonis Character taxatur. I, 4, 14, 3.

Apum *Cultura & ortus* II, 2*, 45, 8.

Aqua *cur non gravet ſub aquis ambulantem.* II, 2*, 10, 2. II. 2*, 18, 5.
  divina inter μυστικώτατα Chymicæ artis refertur. I, 1, 11, 53.
  eſt fluida & humida. II, 2*, 19, 1.
  eſt frigida. II, 2*, 19, 2.
  eſt verum elementum. II, 2*, 19, 1.
  & terra ſunt prima elementa miſtorum. II, 2*, 13, 1.
  marina ad ignem extinguendum minus apta. II, 2*, 20, 2.
  non eſt materia proxima metallorum. II, 2*, 35, 1.
  non eſt πρῶτον δεκτικὸν frigoris. II, 2*, 19, 2.
  pura an detur, dubium eſt. II, 2*, 19, 3.
  pura ſi detur, ſalubris foret, non letalis. II, 2*, 19, 3.
  ſola ad omnium rerum principium non ſufficit. II, 2, 10, 2.
  ſubterranea. II, 2*, 20, 10.
  ſubterranea præſentia Ventorum index. II, 2*, 23, 4.
  Vorticoſa. I, 1, 16, 50.
  Vulgaris impura. II, 2*, 19, 3.

Aquæ *figuram falſo facit cubicam Hon. Fabri.* II, 2*, 19, 1.
  frigida & ſtanni fuſi inſociabilitas aſſeritur. II, 2. 1, 6.
  Maſculinæ guttam Nilum foecundare fingunt Rabbini. II, 2, 10, 1. II, 2*, 27, 4.
  miſtio cum Corporibus eſt imperveſtigabilis. II, 2*, 19, 4.
  motus & gravidatio. II, 2*, 19, 4.
  ſupra cæleſtes non dantur. II, 2*, 11, 10.
  uſus mechanicus oſtenditur. II, 2*, 22, 3.

Aquam *duplicem faciunt Rabbini.* II, 2, 10, 1. *idem facit Paliſſy.* II, 2*, 31, 3. ſeq.
  elementum unicum ſtatuit Helmontius. II, 2*, 13, 9.
  omnium rerum principium eſſe ſtatuere Thales Mileſius, Jonici, &c. II, 2, 10, 1, ſeq.

Aquarius *(Matthæus) ſcripſit Formalitates juxta doctrinam Doctoris Angelici* II, 1, 14, 5.

de Aquarum *Colore, pondere, aliisq; proprietatibus Obſervationes inſtituerunt Angli aliiq;,* II, 2*, 20, 7.

per Aquas *absq; periculo ambulandi ars,* vid. Urinatoria

Aquinas (*Thomas*) vid. Thomas.
  horribilibus à ſuis afficitur elogiis. II, 1, 14, 3.

Aquinatis *Vita & Opera, horumq; editiones recenſentur.* II, 1, 14, 3.

de Aquis *Miſcellanea.* II, 2*, 20, 11.
  ſupracoeleſtibus controverſia non eſt fori Theologici. II, 2*, 11, 10.

de Ara *ſcripſit Bertholdus.* I, 5, 2, 6.

Arabes *in Aſtrologia admodum curioſi fuerunt.* II, 3, 1, 11.

Arab-

Arabicæ *linguæ in vocibus eſt luxuries.* I, 4, 5, 6. *Lexica.* I. 4, 5, 6. *uſus multiplex.* I, 4, 5, 6.
Arabicorum *MSStorum conquirendorum ſtudium laudatur.* I, 4, 5, 6. *horum æſtimium, à Conringio impugnatum, defenditur.* ib.
Arabum *diligentia in Græcorum Scriptis, & ſpeciatim Ariſtotele, lingua ſua donandis, commendatur.* II, 1, 10, 1. *quæ Verſiones plurimis tamen ſcatent ψευδεϱμηνείαις,* ibid.
libri ſunt præſtantes. III, 5, 1, 22.
ſapientum collegia. I, 1, 13, 30. ſeq.
Araneæ *aëreæ unde oriantur.* II, 2*, 45, 8.
Aratus *Interpretes Græcos & Latinos habet.* I, 7, 2, 20.
non omnibus Latinis vilipenſus I, 7, 2, 20.
Phoenomena ſcripſit. I, 7, 2, 20.
Arbores *ope nitri fertiliores reddi poſſunt.* II, 2*, 41, 1.
quot modis propagari poſſint. II, 2*, 41, 4
de Arboribus *Scriptores recenſentur.* II, 2*, 40, 4.
Arcana *Gentiliũ theurgica,* vid. Gentiliũ.
interrogandi arte haud rarò deteguntur. I, 1, 15, 55.
majora Roſii ſunt : Motus perpetuus, ars transmutatoria, Medicina univerſalis. I, 1, 13, 37. ſeqq.
minora Roſiana recenſentur. I, 1, 13, 44. ſeqq.
Natura non ſtatim pro præſtigiis habenda. I, 1, 13, 21. ſeqq.
Roſiana plurima à Petro Mormio divulgata. I, 1, 13, 35.
ſcientiarum ſummo olim ſtudio tecta. I, 1, 2, 20.
ſtudiorum ſuorum ſibi quiq; ſervet, aliena autem ſi poteſt, expiſcetur. I, 1, 15, 29.
ob Arcana *ſecretiora omnibus non propalanda inter gentes moratiores Collegia fuere ſecreta.* I, 1, 13, 1. ſeqq.
omnia erant ænigmatibus, fabulis, hyeroglyphicis, mythologiis, involuta, ib. n. 2.
Arcanas *ſcientias Græci Philoſophi ab Ægyptiis Sacerdotibus hauſerunt.* I, 1, 6, 30.
Arcani *ſummi Phyſici cognitio non omnibus a Deo promittitur.* I, 1, 12, 27. I, 1, 13, 25. ſeq.
in Arcanis *credendis, vel non credendis, media via ſapientioribus incedendum.* I, 1, 10, 3. I, 1, 13, 16.
Archelaus, *vetus Philoſophus & Chymicus.* I, 1, 11, 29.
de Archi Cancellariis *Malincrot ſcripſit.* III, 6, 9, 5.
Archiva *olim Chartaria, & Athenaica, vel Athenica dicebantur,* I, 1, 3, 13. ſeq.
de Archivis *ſcripſit Bonifacius* I, 5, 2, 15.
Ardeliones *qui vocentur.* I, 2, 8, 10.
Areſii *Arte di predicar bene.* I, 6, 4, 7.
Lezzioni, Sermoni è Orationi diverſe. I, 6, 4, 7.
Aretini (*Laurentij*) *epiſtola multum de ſtatu Curiæ Romanæ habent.* I, 1, 23, 29.
Argenti *& ſtanni inſociabilitas aſſeritur.* II, 2, 1, 6.
Argentum *vivum vulgare non eſt materia proxima metallorum.* II, 2*, 35, 2.
quomodo differat à Mercurio Chymicorum. ibid.
Argillæ *in ferrum transmutatio à Becchero credita impugnatur.* II, 2*, 30, 2.
Argumenta *Moralia,* vid. Moralia.

Argutiarum *intempeſtivi aucupes à variis falsè perſtringuntur.* I,6,3,8.
Arianiſmi *hiſtoriam quinam ſcripſerint.* III,5,1,33.
Aringhi *Roma ſubterranea, laudatur.* III,4,1,18.
Ariſtides, vid. Ælius.
Ariſtophanes *primus προσῳδίαν, accentus & Cola invenit.* I,1,7,10. & 12.
Ariſtophanis *æſtimatores & contemtores.* I,7,2,8.
Comœdiarum editiones, emendationes & Scholia Græca. I,7,2,8.
Vitia & laudes. I,7,2,8.
in Ariſtotelem *notæ ineditæ Jungii commendantur.* II,1,9,1. II,2,12,2.
Ariſtoteles *antiquiſsimus & præcipuus artis Poëticæ magiſter.* I,7,1,2.
defenditur contra Cenſores. I,7,1,2.
Ethicorum Princeps. III,1,1,6.
Logicam omnium optime tradidit. II,5,1,1.
plagii reus eſt. II,2,12,1.
Rhetorum Græcorum Princeps I,6,1,2.
triginta duos numeravit Jonſius. I,1,9,5.
Ariſtotelica *Axiomata lib. 2. Rhetor. pro indagandis affectibus & moribus hominum commendantur* I,1,15,6. *cum delectu tamen ſunt adhibenda, ne in loquacitatem deflectant,* I,2,5,18.
Philoſophica ab Alexandro Aphrodiſienſi reſuſcitata. I,1,2,10. *hactenus Monarchica ferme gaviſa auctoritate.* II,1,8,1. II,2,13,1. *olim maxime abominoſa.* I,1,2,10. *varie ab interpp. interpolata.* ibid. *cauſa eſt corruptionis Theologiæ Scholaſticorum* ibid.
Principia in Diſpp. Scholaſticis retineri poſſunt. II,2,19,4.
Trinitas, vid. Trinitas.
Ariſtotelicæ *methodi Sectatores.* I,2,8,1, ſeq.
Philoſophiæ Corruptelæ unde. II,2,12,5. & 6. II,2,13,1. *termini in Academiis non temere non movendi.* I,2,11,28.
fata varia a Joh. Launoyo ſunt expoſita. II,2,12,1.
Ariſtotelicorum *doctrina de qualitatibus exploditur.* II,2*,7,2. & *aliorum ſententia coæternitate Dei & materiæ recenſentur & conferuntur.* II,2*,11,4.
Ariſtotelis *Analyticam male impugnat Nizolius,* vid. Demonſtratio.
antagonyſta inter Chriſtianos antiquiſſimus eſt Juſtinus Martyr. II,2,12,10.
Commenta de Cœlo exploduntur. II,2*,12,1.
Commentatores in Libb. Phyſicos. II,2,12,4.
de pietate adverſus Deum & homines librum, ſcripſit Fortunius Licetus. I,1,24,7.
Editiones Pariſienſes ſunt optimæ. II,1,8,1.
Fortunam variam peculiari libro deſcripſit Joh. Launoy. II,1,8,2.
illuſtrator præcipuus Honor. Fabri. II,2,12,3.
Impugnatores recenſentur. II,1,12,1. II,2,12,6. & *confutantur.* II,2,12,7.
Interpretes Arabici. II,1,10,1. *Græci.* II,1,9,3. ſeqq. *Latini.* II,1,11,1, ſeqq. II,2,12,6.
inter-

Digitized by Google

interpretibus haud ſecure fidendum. II,2,12,2.
librorum ἐξωτερικῶν *&* ἀκροαματικῶν *diſcrimen ex Ferrarii lib. de ſermonibus exotericis addiſcendum.* II, 1,8,6, *Verſiones ineptæ Philoſophiam Scholaſticam ſunt enixæ.* II, 1,8, 1.
Mechanicæ, eorumque Commentatores. II,4,1,15.
nimius ſectator fuit Licetus. I,1, 24,7.
Operum optima editio Caſauboniana. II,2,12,1.
Philoſophiam naturalem impugnavit Felifius. II,2,13,2.
Poëtica, ejusque Commentatores, Editores & Interpretes, I,2,16,6. I,7,1,3. *de his judicia Rapini & Dacerii ſibi invicem contraria afferuntur.* I,7,1,3.
Politica εὐμέθοδος. III, 2,1,2.
Politicorum Commentatores optimi. III,2,1,2.
ſententia de æternitate mundi refutatur. II,2*,11,3.
ſententia de via lactea. II,2*,11,8.
tria rerum principia rejiciuntur. II,2, 12,9.
Tyrannis in Philoſophos ſe priores, ſophiſticaq; contra illos diſputandi ratio. II,2,7,2.II,2,12,8-9.
Vitæ Scriptores. II,2,12,1.
de Ariſtotelis *& Platonis Conciliatoribus judicium fertur.* II,1,7,17. *conſenſu & diſſenſu Scriptores recenſentur* II, 2,12,10.
Hiſtoria animalium judicium fertur. II,2*, 46,1.
Interpretibus Græcis & Latinis cenſura generalis. II,1,9,1.
libris ac philoſophiâ Scriptores Hiſtorico-Iſagogici recenſentur. II, 2, 12,1. ſeq.
libris ſuppoſititiis ac metaphiſicis nonnullis Scriptis epiſtolam ſcripſit Eraſmus. II,1,11,32.
in Ariſtotelis *laudem Orationes Conringii.* II,1,11,32.
lectionem Iſagoge Piccarti laudatur. II, 1,11,30.
libros Rhetoricos Comm. recenſentur. I, 6, 2, 2.
Arithmeticæ *Scriptores.* II,4,1,5.
Arlenſis (*Petri*) *de Scudalupis Opus de Sympathia ſeptem metallorum, ſeptem lapidum, & ſeptem planetarum, plurima continet ſecreta.* I, 1,11,11.
de Armillis *Veterum ſcripſit Bartholinus.* I, 5,2,9.
contra Arminianos *quinam ſcripſerint.* III,5,1,32.
Arndius (*Johannes*) *à Paracelſiſmi ſuſpicione liberatur.* III,1,15,16.
(*Joſua*) *Lexicon Antiquitatum Eccleſiaſticarum ſcripſit.* III,4, 1. 16. *Manuale item Legum Moſaicarum.* III,6,2,2.
de Arniſæi *Scriptis judicium fertur.* III,6,9,6.
Arnobii *libri* X. *adverſus Gentes, eorumque editiones.* I,4,14,10.
ſtylus I,4,14,10.
Arnobius *Lucretii imitator.* I,4,14,10.
Arnoldi Aſſatiſches/Africaniſches/und Americaniſches Heydenthum *laudatur.* II,1,1,11.
Arretinus (*Franciſcus*) *formalitatum Scoti Collector.* II,1,14,10.
Arriaga (*Roderici de*) *Curſus Philoſophicus*

Digitized by Google

cus præ cæteris laudatur. II,1,14,47.
Diſputationes Theologicæ in Summam Thomæ recenſentur. ibid.
Ars *Analitica in methodo experimenta indagandi magnum uſum habet, ſed deſideratur.* II, 2,1,18.
de ingenio hominum è ſcriptura divinandi à Camillo Baldo tradita. I, 4,1,10.
genium familiarem cognoſcendi ad Magiam pertinet. II,3,1,14.
inventiva deſideratur. II,2,1,18.
liberos ſapientes gignendi, vid. Liberos.
nihil credendi. III,5,1,11.
transmutatoria Roſii. I,1,13,40.ſ.
de Arte *Gymnaſtica ſcripſit Mercurialis.* I,5,2,12.
Artemidorus *de inſomniis, auguriis, & manuum inſpectione lib. edidit.* II,3,1,5.
ad Artes *liberales junctim excolendas natura duce incitamur.* I,1,1,8. vid. Polymathia
Artibus, *ceu hominibus & imperiis, ſuus eſt ortus, ſuusque occaſus.* I,1,2,21.
Artificium, *architectorum, pictorum &c. vitæ utiliter ſcribuntur.* I,1,19,69. ſ.
quod à Germanis male negligitur. I,1,19,71.
Artis *Criticæ cum Grammatica cognatio & multiplex uſus.* I,5,1,1, *Scriptores Hiſtorici & Methodici recenſentur.* I,5,1,2.
eſt non ſemper artis regulis inſiſtere. I,2,5,19.
& naturæ theatrum, vid. Naturæ.
Poëticæ Scriptores enumerantur. I,7,1,12. ſeqq.
Artium *inventioni certæ revolutiones & periodi divinitus conſtituuntur.* I,1,12,4.
liberalium inter ſe quædam eſt cognatio. I,1,1,3.
mechanicarum ſcientia an Philoſopho ſit neceſſaria. vid. Mechanicæ
ſcientiarum & literarum fortuna plerumque à Regibus & Principibus dependet. I,1,2,17, I,1,14,1.
Arty *de pedis admirandis ſcripſit.* II, 3,1,4.
Aruſpicina *à quibus primam excogitata.* II,2,6,6.
Aſcetici *Scriptores Hiſpanici recenſentur.* I,6,4,24. ſeqq.
Aſchamus *(Rogerus,) Anglus, epiſtolas elegantes ſcripſit.* I,1,23,61.
Aſpaſii *Commentaria commemorantur* II,1,9,7.
Aſperitas *deſcribitur.* II, 2*,7,6.
Aſtris *duo contrary motus abſurde affinguntur.* II, 2*,12,6.
de Aſtris *ſententia Stoicorum.* II,2,8,3.
Aſtrologia *divinatrix phænomena naturalia haud parce ſuppeditat.* II,2,1,24.
Genethliaca eſt mater plerarumq; artium divinatricium. II, 2, 1,12.
judiciaria à quibusdam impugnatur. II,3,1,9.
& quidem nimis rigidè à Salmaſio. II,3,1,9.
de principiis illius benignè judicatur. ibid. *à quibusdam defenditur, qui recenſentur.* II, 3,1,10.
produxit doctrinam Magicam. II,3,1,13.
Aſtrologica *Scripta antiquorum commemorantur.* II, 3,1, 11.
Ranzovij commendantur. ibid.
Specula, in quibus futura cernant, an fabrefieri poſſint. I,1,10,34.
de Aſtrologicæ *artis principiis, certitudine controverſa, adverſariis & Patronis Phyſicis judicium fertur.* II,2*,12,9.

Digitized by Google

Aſtrologorum *temeritas culpatur*. II,3,1,2.
Aſtronomiæ *peritiam ex Lucano hauriri poſſe, contra Inſulanum negat Scaliger*. I,4,12,9.
Scriptorum præcipuus eſt Ricciolus. II, 4, 1, 8.
Aſtronomica *Compendia quinam ſcripſerint*. II, 4,1,8.
Aſtronomicorum *Syſtematum Scriptores, & novorum inventores*. vid. Syſtema.
Aſtrorum *in terreſtria influxus adſtruitur*. II, 2*,12,9.
omnium nec figura eſt ſphærica, nec motus datur. II, 2*,12,6.
Athei *à Converſatione ſunt removendi*. I, 1,15,18.
Atheiſmi *calumnia multis familiaris*. I,1,8,14.
falſo accuſatur Galenus. I,1,8,13. *Thom. Browne*. III,5,1,10. *Jordanus Brunus*. I,1,8,22.
in ſuſpicionem apud imperitos facile incurritur. I,1,8,12.
propugnator Spinoſa. vid. Spinoſa.
Scriptores recenſentur. III,5,1,9.
Atheiſmum *Triumphatum ſcripſit Campanella*. II, 1,12, 4. III, 5,1,9.
Atheiſtæ, *Vannius, Pomponatius, Porcius, &c.* I,1,8,17. ſeqq. II,1,11,4. *ut & Autor libri hiſtoria populorum Severambes*. I,1,8,23.
Athenæum, *celebre Romæ auditorium*. I, 1,3,14.
Ἀθηναϊκὰ *feſta*. I,1,3,14.
Athenienſium *jus*. III,6,2,4. *quinam illuſtrarint*. ibid.
Atheorum *Scripta primo loco inter damnatos libros numeranda*. I,1,8,2.
quædam minuta recenſentur. I,1,8,16. III,5,1,11.
contra Atheos *è Scriptis gentilium argumentum Hiſtoricum eſt efficaciſſimum*. III, 5,1,12.
è Scriptura S. fruſtra diſputatur. III, 5,1,9.
Atomi *ex aliis coaluerunt elementis*. II,2,7,12.
per microſcopia conſiderari poſſunt. II, 2*,3,5.
de Atomis *Doctrina Epicuri & Democriti*. II,2,7,7. II,2,18,3. *refutatur ex Franc. Joh. Grandis diſſertatione*. II, 2,7,8. & 10. *ex hac doctrinâ fatalitas rerum omnium, aliaq; profana Atheorum dogmata profluunt*. II,2,7,11. *utilis quidem ad Mixtorum naturam indagandam, non tamen ſola ſufficit*. II,2,19,5.
Doctrina inſignem habet uſum. II,2*,3,5.
quinam ſcripſerint. II,2*,3,5.
Atomorum *doctrinam in Experimentis ſuis profitentur moderni Angli*. II, 2, 7, 13. *Carteſius & Boylius*. ibid.
exiſtentia contra Ariſtotel. defenditur. II,2*, 3,5.
motq; confutatur è Cicerone aliisq;. II,2,7,10
Avancinus *edidit Orationes, nec non Collecta è IV. Evangeliſtis de Vita & Doctrina D.N. I. Ch.* I,6,4,14.
in Poëſi Lyrica interdum illatinus, I,7,3,10.
Avaux, *Comes Legatus Reg. Gall. Gronovio pro Dedicatione Livii 1000. Imperiales dedit*. I,1,25,20. *Daventriæ pedes ad Gronovium, tum eloquentiam ibi docentem, ivit*. ibid.
de Auctionum *Origine, ratione ac ſolennibus ſcripſit Rabirius*. I,5, 2, 15.
Auctores *finium regundorum cum Obſervationibus edidit Rigaltius*. I,4,14, 25.
Græci cum delectu juventuti ſunt proponendi. I, 4.8,13.

Homo-

Homonymi. I,1,9,5.
illuſtrium Criticorum manu notati in pretio habentur. I,1,7,35. I,1, 8,70.
Latini in certas ætates diſtinguuntur. I,4,11,3.
de Auctoribus *judicia.* I, 1,6,37. *haud rarò ſunt varia & diverſa.* I,1,22,16,ſeqq.
ſcribere periculoſa res eſt. I,1,16,10.
linguæ Latinæ, eorumque optimis editionibus, quinam ſcripſerint. I,4,11,1.
non eſt Judiciis graſſandum. I,1,24,12.
Auctorum *νοθείαν vel γνησιότητα, unde Critici judicent.* I,1,9,4.
notitia panglotta Welſchij. I,1,6,39.
quænam editiones optimæ. I,4,11,2.
de Auctorum *Veterum editionibus Gallicis judicium.* I, 4,11,15.
in Auctorū *notitiam introductio.* I,1,16,1.ſ.
Auditus *arte juvari poteſt.* II, 2*,47,3.
Avemanni *(Dan.) Hodegeta Horatianus.* I,4,11,15.
Averroës *omnia Ariſtotelis Opera ex Arabica in Latinam Lingvam convertit.* II,1,10,2. *ejusd. impietas notatur.* ibid.
Aves *venaticæ.* II, 2*, 46,3.
de Auguriis *ſcripſit Artemidorus.* vid. Artemidorus.
Auguſtini *(Antonij) Dialogi de emendatione Gratiani laudantur.* III,6,7,14.
Lib. de Legibus & ſingulis Juris Conſultis commendatur. III, 6,3,4.
Auguſtinus *αὐτοδίδακτος.* I,1,1,14.
Auguſtus, *Brunsſvicenſis Dux, ob ſingularem βιβλιογραφίαν celebris.* I,1,3,22.
Bibliothecam locupletiſſimam inſtituit. vid. Bibliotheca.
Avicennæ *Opera recenſentur.* II,1,10,3. *de eo ſiniſtrè judicat Rhodiginus.* ib.
Avila *(Joh. de) inſignis in dicendo & ſcribendo efficacia laudatur.* I,6,4,26.
Aulici *ritus.* vid. Ritus.
Aurea *bulla eſt fundamentum juris Imperatorum & Principum.* III,6,9,2. *ejus Commentatores.* ibid.
poma vid. Ferrarius.
Aurelianenſis *parum feliciter Tacitum emendavit.* I,4,13,4.
Auri *naturam nemo capit.* II, 2*,35,3. vid. χρυσοποιΐα.
Auris *ſtructura à Folio delineata.* II,2*,48,3.
de Auro *ſcriptores recenſentur.* II, 2*,35,3.
Aurum *admodum extenſibile eſt.* II,2,1,6.
de Auſonii *Latinitate & Poëſi judicia varia.* I,4,14,15. *editionum optima Tollij.* ibid.
Auſpicii *vóx quid denotet.* I,3,4,13.
Auſtenii *tr. de arboribus frugiferis recenſetur.* II, 2*,41,4.
Auſtriacæ *domus Cimelion annulus aureus victoriæ futuræ prænuncius.* I,1,12,33.
Αὐτοδίδακτα *ingenia quædam ſunt à natura.* I,2,1,17.
Αὐτοδίδακτοι *plerumque ſunt Novatores.* I,1,1,15.
Αὐτοδιδάκτων *exempla.* I,1,1,14.
Αὐτοχειρίαν *certis caſibus licitam eſſe affirmavit Joh. Donne.* I,6,4,18.
Axiomata *Logica Sthalius & Honoldus ſcripſerunt.* II, 5,1, 6.
Axiomatum *Practicorum Scriptores.* III,6,11,2.
Azorii *Inſtitutiones Morales laudantur.* II, 1, 14,61.

B.

BAcchylides, *Poëta Lyricus, laudatur.* I,7,2,12. *exigua ejus fruſtula hodie ſuperſunt.* ibid.
Baccius *Vinorum hiſtoriam natalem ſcripſit.* II, 2*,42,2.

Bacharii

Bacharii *Flaviſſæ Poëticæ.* I,7,1,19.

de Bachovio *judicium fertur.* III,6,4,4. III,6,7,3.& 11.

Bachovius *jun.de variis juris Interpretationibus ſcripſit.* III,6,8,4.

Baco (*Rogerus*) *artis mnemonicæ beneficio triduam informationem lingvis ad diſcendis præfixit.* I,2,6,67. ſeq. *de Perſpectiva libros edidit.* II,4,1,9. *inventor pulveris pyrij fuit.* II,2*,38,3. *teſtatur Philoſophiam Ariſtot. à Scholaſticis corruptam.* II,2,12,6. *tradit artificium aëronauticum.* II,2*,22,2. *Vir ſubtiliſſimi ingenij.* I,1,2,12.

Baconis (*Rogeri*) *libri cum Franciſcanorum bibliotheca in Anglia perierunt.* I,1,5,26.

Bælii (*Petri*) *Novelles de la Republique des Lettres.* I,1,16,46.

Bailletus *bibliothecæ Lamonianæ Bibliothecarius.* I,1,5,13. I,1,16,55. *in Germanos iniqvior eſt.* I,1,16,56. *Vaſtum Opus ſcripſit ſub lit. jugemens des Sçavans ſur les principaux ouvrages des Auteurs.* I,1,16,55. *quod laudatur, & ejus Tom. Imus recenſetur.* I,1,16,56.

Bailii *liber. Sapientia foris prædicans, recenſetur.* I,6,4,9.

de Balænis, *earumque captura.* II,2*,46,2.

Baldei (*Jacobi*) *Odæ, libri de Vanitate mundi, & de philomela.* I,7,3,10.

Balduini (*Franciſci*) *Inſtitutio Hiſtoric.* III,4,1,3. *Juſtinianus & Conſtantinus* M. III,6,4,2. (*Friderici*) Adventus *Typicus & Paſſio Typica laudantur.* I,6,4,23.

Baldus (*Bernhard.*) *laudatur à Gaddio.* I,4,11,17. *in omni genere carminum excelluit.* I,7,3,4. (*Camillus*) *de Divinatione Epiſtolari lib. ſcripſit.* I,4,1,10.

Balfoureus (*Robert.*) *libri enumerantur.* II,1,14.67.

Balzaci *epiſtolæ laudantur.* I,1,24,24. ſeqq. *liber de Socratis vita recenſetur.* II,1,3,2. *lites cum Heinſio.* I,7,1,10. *harum arbitrium ſibi ſumſit Salmaſius.* ibid. *de illis judicia.* ibid. *Socrates Chriſtianus.* II,1,3,3.

de Balzaco *varia judicia.* I,1,24,27. ſeq.

Balzacus *adverſus Howelium, Anglum, defenditur.* I,1,24,26.

Bangii (*Thomæ*) *Cœlum Orientis alio titulo excuſum.* I,4,1,10. *Obſervationes Philologicæ laudantur.* I,4,10,8. *Sententia de literarum origine.* I,4,1,10.

Bannnez *in nonnulla Theologiæ Thomæ ſcripſit, atque inſtitutiones minores Dialecticas edidit.* II,1,14,21.

Baptiſtæ (*Joſ.*) *epigrammata celebrantur.* I,7,3,4.

de Baptiſtæ *Poëmatibus cenſura fertur.* I,7,3,8.

de Barba *quinam ſcripſerint.* I,5,2,9. II,2*,47,5.

Barbara *ſecula priſtina qvædam acuta ingenia tulerunt.* I,1,2,11. ſeqq. *ceſſaverunt tandem literis renaſcentibus.* I,1,2,15. ſeqq.

Barbari (*Dan.*) *Comment. in Porphyrij Iſagogen.* II,1,11,11.

Barbaries *Magnatum ſocordiâ & hominum pravâ indole hodie ferè reducitur.* I,1,2,17. *Seculorum priſtinorum.* I,1,2,10.

Digitized by Google

Barbarorum *hominum ſtribliginem eleganter depinxit Uldar. Huttenus in Epiſt. Obſcur. Virorum.* I,1,23,43.

Barboſæ *Axiomata à Tabore ſunt locupletata.* III,6,6,4.
liber de jure Eccleſiaſtico ab alio ſcriptus eſt. I,1,9,19.

Barclaji *Argenis & Euphormio.* I,7,3,20.
Argenida continuavit Mouchenbergius. I,7,3,20.
Hiſtoria Europæ tantum eſt affecta. III,4,1,7.

Barlæi *Epiſtolæ ob argutias & urbanitatem lectu dignæ.* I,1,24,56.ſeq.
Genus dicendi. I,6,3,4.
Mercator ſapiens. III,3,1,5.

Barlæus *miſerè periit.* I,1,15,12. I,1,24,55.
Philoſophus & Poëta præſtantiſſimus fuit. I,1,24,55.
Poëta fuit Claudianæus. I,7,3,8.

Barletſervant *apud Hiſpanos qui dicitur.* I,2,3,22.

Baronii (*Bonav.*) *Poëmata certa lege laudantur.* I,7,3,8.
Stylus improbatur. I,6,3,2.
(*Cæſ.*) *Annales, eorumq; Continuatores, Epitomatores, Adverſarij & Hyperaſpiſtæ*, III,4,1,12. *illos omnium optime continuare potuiſſent Blondellus & Caſaubonus.* ibid.
Fraudes circa Patrum Opera Conſpiciuntur in ejus Annalibus. III,5,1,28.

Baroſcopia *à Torricellio ſunt inventa.* II,2*,18,6. *illorum variæ ſpecies ac phænomena.* ibid.

Barthii *Adverſaria deq; illis judiciū.* I,5,1,10.
Sententia de plagio Scaligeri eſt falſa. I,7,1,6,
Stylus. I,1,23,46.
in **Barthium** (*Caſp.*) *horrendum mendacium.* I,1,15,56.

Bartholini (*Eraſmi*) *Diſſ. de arcanis ſcientiarum laudatur.* I,1,2,20.
Diſſ. de conſuetudine. I,2,3,12
lib. quæſt. XIII. *Acad. de Naturæ Mirabilibus.* II,2,2,11.
panegyricus in Nuptias Chriſt. Alb. & Fridericæ Amaliæ. I,6,3,6.
tr. de pulmonibus recenſetur. II,2*,47,3.
(*Thomæ*) *Anatome.* III,7,1,4.
Carmina commendantur. I,7,3,17.
Catalogus Danorum Scriptorum imperfectus eſt. I,1,18,46.
Comm. de libris legendis recenſetur. I,1,16,7.
Comm. in Celſum laudatur, I,4,12,7. III,7,1,2.
epiſtolæ. I,1,24,16. II,2,2,6.
liber de luce animalium. II,2*,14,5.
Orationes. I,6,3,3.
Sententia de Cometis. II,2*,24,3.

Bartoli (*Dan.*) *Character hominis literati recenſetur.* I,1,16,67.
Geographia Moralis laudatur. I,6,4,15. III,1,1,5.

Bartoloccii *Bibliotheca Rabbinica.* I,1,6,29. I,1,10,23. I,4,5,5.

Bary (*Renatus*) *edidit librum la Rhetorique Françoiſe.* I,6,1,31.

Baſilicorum *libri quinam*, III,6,4,11. *illorum ut & editionum eorum hiſtoria.* ib.
eorum Verſio Latina Cujacij

Digitized by Google

jacii tantum eſt affecta. ibid. unde deſumti, & cur confecti. ibid.
Baſilii (*Valent.*) *Chymici, nomen, verum an fictum ſit.* I,1,9,25. *liber de incrementis & decrementis metallorum.* ib. *Currus triumphalis Antimonii.* II,2*,37,2.
Baſſo (*Sebaſt.*) *Maris fluxum & refluxum tribuit ſpiritibus mari contentis.* II,2*,20,3.
Batavas *athenas ſcripſerunt Swertus & Meurſius.* I,1,18,37.ſeq.
Batavicum *jus.* vid. Jus.
Batavorum *incurioſa notitia ſuorum ſcriptorum notatur.* I,1,18,34.
Batei *januâ præ Janua Comoenii commendatur.* I,2,4,18.
Bavarci *Juris inſtitutiones ſcripſit Khraiſerus.* III,6,10,3.
Baudii (*Dom.*) *Amores ab Heinſio punguntur.* I,1,24,88. *ut & Scriverio.* I,1,24,89. *Epiſtolæ colorem è Plauti argutiis trahunt.* I,1,24,87. *Stylus.* I,1,24,87. I,6,3,4. *Vitia.* I,1,24,88.
Baudius (*Dom.*) *fuit poëta in Jambis feliciſſimus.* I,1,24,86. I,7,3,12.
Baumanniana *Specus.* vid. Specus.
Bayeri *Oſtium S. Atrium naturæ.* II,1,15,19. II,2,3,5. *Philoſophometa παράδοξα prolixe recenſentur ac confutantur.* II,2,3,5.
Bayſius (*Lazarus*) *de vaſculis & poculis ſcripſit.* I,5,2,13.
Bayle (*Franciſci*) *Syſtema generale Philoſophiæ recenſetur.* II,1,15,9. II,2,17,4.
Beaufortius *de Coſmopœia divina ſcripſit.* II,2*,11,7.
Becani (*Joh. Georg.*) *de primatu linguæ Cimbricæ riſu digna ſententia.* I,4,3,4. *Origines Antwerpianæ.* I,4,3,4.
Beccheri *Characterographia univerſalis.* I,2,5,44. I,4,2,5. Chymiſcher Glücks-Hafen. III,7,1,7. lib. von den eigentlichen Urſachen des Glücks und Unglücks III,1,1,10. von den eigentlichen Urſachen des Auf- und Abnehmens der Städte / Länder ꝛc. III,3,1,3. *Methodus didactica recenſetur.* I,2,4,34.ſeq. & *laudatur.* I,2,4,37 I,4,9,6. *Methodus mechanica practica promiſſa.* I,2,4,42. *Novum Organon pro verborum Copia &c. recenſetur.* I,2,4,32. I,3,2,13. *hujus Organi uſus in Inventione oſtenditur.* I,2,4,33. *Stulta ſapientia & ſapiens ſtultitia.* I,1,20,17.
de Becchero *judicium.* I,4,2,5.
Beccherus *argillæ transmutationem inferrum falſo credidit.* II,2*,30,2. *verſatili ingenio fuit præditus.* I,2,4,37.
Becmanni *Lineæ Doctrinæ Moralis laudantur.* III,1,1,6.
Beenii (*Pauli*) *Rethoricæ Controverſiæ.* I,6,1,12.
Bejerlingii *theatrum Vitæ humanæ.* I,1,21,23.
Belgicæ *linguæ primatum peculiari libro aſſerit Mylius.* vid. Mylius.
de Belgicorum *Commerciorum Secretis libri recenſentur.* III,2,1,3.

Bellarmini *liber de Scriptoribus Eccleſiaſticis tuto legi non poteſt ſine cenſura Coci.* III,5,1,28.
patria, pietas, dignitas & ſcripta. III,5,1,24.
Bellarminus *adverſarium habuit Chamierum, aliosque.* III,5,1,24.
Pontificiorum eſt Promachus. III,5,1,24.
Bellonius (*Petrus*) *Obſervationes ſuas Domino ſuo ſuffuratus eſt.* II,2,2,8.
Bellovacenſis *Epiſcopi, Vincentij, ſpecula, doctrinale, naturale, morale & hiſtoriale, recenſentur.* I,1,21,22. II,2,2,4.
Bellunenſis (*Urbani*) *Inſtitutiones Grammaticæ.* I,4,6,7.
Bellutus (*Bonav.*) *doctrinam Scoti vindicavit.* II,1,14,13.
Beloti *l'Oeuvre des Oeuvres &c. recenſetur.* I,2,5,58.
Belotus (*Joh.*) *Artem ex Lullio memorativam producit, ſed mancam & mutilam.* I,2,6,22.
Chiromantiam & Phyſiognomiam ſcripſit. II,3,1,7.
Belurgerii *inſanus in Homerum amor.* I,7,2,2.
Bembi, *Card. ſtylus laudatur.* I,1,23,38.
Vita à Joh. Caſâ ſcripta. I,1,19,46.
Benzii (*Joh.*) *libri de figuris.* I,6,1,21.
methodus colligendi. I,3,2,14. ſeqq. *cui utiliter jungitur Schönſtederi Apparatus.* I,3,2,25.
Theſaurus Elocutionis Oratoriæ Græco-Latinus recenſetur. I,4,8,8.
Berchorii (*Petri*) *Dictionarium Morale, & Reductorium Morale recenſentur.* I,6,4,16.
Beringii *Oratio de Hiſtoria.* I,6,3,6.
Berirgardi (*Claudii*) *Circulus Piſanus.* II,2,2,7.
Berlucii (*Joh. Antonii*) *Adagia ſelecta.* I,1,21,72.
Bernaclæ, *Scotici anſeres, veræ ſunt aves.* II,2*,44,5.
Bernardi (*Joh. Bapt.*) *Seminarium totius Philoſophiæ Ariſtotelicæ & Platonicæ recenſetur.* I,1,21,28. II,1,11,31. II,2,11,3.
Berneggeri *Orationes laudantur.* I,6,3,3.
Berneggerus *quandoq; plagii reus eſt.* I,2,5,10. I,2,6,98.
Beroaldus (*Phil.*) *præpoſterus Apuleji imitator.* I,4,14,3.
Beroſi *fragmenta ex Armenia allata, & ad Annium perveniſſe ſtatuit Poſtellus.* I,1,10,12.
Beroſus *antediluvianorum temporum Scriptor.* I,1,6,16.
fuit Sacerdos Chaldæus. I,1,6,32.
ſcripſit paulo ante Alexandri M. tempora libros tres rerum Chaldaico-Aſſyriacarum. I,1,6,32. *quos edidit & Comm. illuſtravit Annius Viterbienſis.* I,1,6,33. I,1,9,2.
Berſmanni (*Gregor.*) *Calligraphia Ovidiana.* I,7,1,19.
Bertrandi *liber de Juris Conſultis Veteribus laudatur.* III,6,3,5.
Beſnierius *de Reunione linguarum per Latinam librum ſcripſit.* I,4,3,6.
de **Beſoldi** *ſcriptis judicium fertur.* III,6,9,6.
Beſſarionis, *Patriarchæ Conſtantiop. & Cardinalis legato, Bibliotheca Veneta inſigniter locupletata.* I,1,4,18. *quâ de re epiſtola ejus recenſetur.* I,1,17,4.
Beughem (*Cornelii*) *Bibliographia Juridica & politica.* III,6,6,1.
Bibliographia Phyſico-Medica. I,1,18.66.

Digitized by Google

Bibliographias omnium Facultatum, & plura elegantia ſcripta promiſit. I, 1, 18, 65. ſeq.
Catalogus libb. Phyſicorum & Medicorum. III, 7, 1, 3.
Liber la France ſçavante recenſetur. I, 1, 16, 45.
de Bezæ (*Theodori*) *Emblematibus Judicium fertur.* I, 7, 3, 5.
Bibliander (*Theod.*) *ob peritiam plurium linguarum laudatur.* I, 4, 4, 2.
de Bibliis, *eorumq; editionibus agit Hottingerus.* III, 5, 1, 14.
in Bibliopolas *Batavos invectiva.* I, 4, 11, 2.
cum Bibliopolis *converſatio Auguſtino Barboſæ maximè utilis fuit.* I, 1, 15, 48. I, 1, 4, 8.
Bibliorum *Comentatores Critici.* III, 5, 1, 15.
Exegetici. III, 5, 1, 16.
inter Editiones eminet πολύγλωττος Anglicana Walthonis. III, 5, 1, 14.
cui præmiſit Apparatum, ibid.
Bibliotheca *Abyſſina 10000 librorum fabuloſa eſt.* I, 1, 6, 26.
Aldi Manutii. I, 1, 3, 5.
Angelici Aproſis. I, 1, 5, 14.
Auguſti, Brunſvicenſis Ducis. I, 1, 3, 22. *deſcripta eſt a Conringio, ſub tit: Bibliotheca Auguſta, in qua ſeptem admiranda oſtendit.* I, 1, 17, 34. I, 1, 3, 22. *ob acta publica MSSta Germanica celebratur.* I, 1, 7, 49. I, 1, 3, 16. *ejus ordo laudatur.* I, 1, 5, 10.
ἔμψυχος ſ. viva, & mortua. I, 1, 3, 1.
Heidelbergenſis. I, 1, 4, 17. *hujus ſpoliis Vaticana aucta dicitur.* ibid.
Jeſuitarum Cochinenſis, Batavis in prædam ceſſit. III, 5, 1, 23.
Jeſuitici ordinis. I, 1, 18, 54.
librorum centum Principi ſufficit. I, 1, 3, 8. I, 1, 5, 18. *imo duorum, vel quatuor tantum.* I, 1, 5, 18.
Marquardi Gudii. vid. Gudii.
Matthiæ Hunniadis, incomparabilis. I, 1, 4, 21.
Oxonienſis pene tota ex legatis & donationibus congeſta. I, 1, 4, 15. ſeq. vid. Oxonienſis.
Proceſſualis à Thurmanno promiſſa. III, 6, 7, 14.
Regis Galliæ e Bibliotheca Medicea Florentina crevit. I, 1, 17, 35. *crevit è biblioth. Raph. Tricheti du Freſne.* I, 1. 18, 69. *nec non Thuani* ibid. *pleniſſimo catalogo ſumma induſtria deſcribetur,* I, 1, 17, 35.
Scriptorum Sacri Ordinis Ciſtercienſis. I, 1, 18, 55.
Thuana, à MSStorum vetuſtate, & pretio inſigni commendatur. I, 1, 21, 2. I, 1, 7, 21. *magno pretio bibliothecæ Regiæ acceſſit.* I, 1, 18, 69.
Vaticana à quibus autoribus ſit deſcripta. I, 1, 17, 25. ſeqq. & 36. *non magnopere æſtimatur à Joſepho Scaligero, qui illi Florentinam & Pariſinam Regiam prefert.* I, 1, 17, 24. *ſpoliis Heidelbergenſis bibliotheca aucta dicitur.* I, 1, 4, 20. I, 1, 7, 55. I, 1, 17, 24.
Veneta, I, 1, 3, 19. *aucta legato Cardinalis Beſſarionis.* I, 1, 4. 18.
Vindobonenſis locupletiſſima. I, 1, 2, 6. I, 1, 7, 28. *de illa Comment. Lambecii,* vid. Lambecii.
Univerſalis Hiſtorica. I, 1, 16, 48.

Digitized by Google

Volante Joh. Cinelli laudatur. I,1,18,74. I,1,21,31.
de Bibliotheca *inſtruenda liber Gabrielis Naudæi Gallicè ſcriptus.* I,1,2,7. I,1,17,5.
Bibliothecæ *actorum publicorum ſunt ſcrinia.* I,1,3,11. ſeqq. I,1,6,8.
artium ſunt quaſi promicondæ. I,1,2,24. I,1,3,28. ſeqq.
Collegii Pariſienſis Societatis Jeſu Syſtema laudatur. I,1.17.37.
Humphridianæ fata. I,1,4,15.
librorum primi & ſecundi templi an extent. I,1,6,14. I,1,17,3. ſeqq.
magiſtri & bibliothecarii minores apud Gallos diſtincti ſunt. I,1,6,10.
ordo certus eſt. I,1,5,1. *non tamen nimis anxius.* I,1.5,7.
Perſarum. I,1,6,34.
Philadelphi Alexandrinæ quinam præfuerint. I,1,6,3. ſeq.
Philoſophicæ & hiſtoricæ concinnandæ ſeries à Lambecio ſibi præfixa. vid. Lambecius.
πολυώνυμον eſt nomen. I,1,3,2.
publicæ ſunt, vel privatæ. I,1,3,3.
Syſtema Collegii Pariſienſis Soc. Jeſ. I,1,17,37.
Thuanæ Catalogus. I,1,18,69. *Ordo.* I,1,5,11.
veteres Ægyptiorum, Chaldæorum &c. I,1,6,30. ſeqq.
univerſalis ordo. I,1,5,15. ſeqq.
Bibliothecam *primus è Græcis Ariſtot. colligiſſe dicitur.* I,1,2,24.
Bibliothecaria *cognitio eſt polyhiſtori.* I,1,6,12. I,1,17,1. I,1,20,1. ſeq. *in quo conſiſtat.* I,1,6,12. ſeqq.
excerpta. vid. Excerpta.
furta. I,1,4,22. ſeqq.
notia. I,1,6,12. I,1,20,3. *Locorum Communium quaſi imaginem exhibet.* I,1,21,1.
Bibliothecariæ *rei ſtudium ineptè à Claudio Verdiero improbatur.* I,1,6,13.
Bibliothecarii *Eccleſiæ Romanæ olim Cancellarij dicti.* I,1,6,7. ſeq. *fuere etiam cum Epiſcopis pari dignitate.* I,1,6,8.
Eccleſiarum Cathedralium. I,1,6,8.
Chartophylaces dicti. I,1,6,9.
Bibliothecariorum *ampliſſima olim dignitas.* I,1,6,1.
Bibliothecarum *Catalogi Reales.* vid. Catalogi.
deperditarum Scriptores. I,1,5,29. ſeq.
erigendarum Cauſæ. I,1,3,11. ſeq. *cura Principibus maximè incumbit.* I,1,3,10. & 21. & 31. *media.* I,1,4,1. ſeqq. *hæc ſunt vel legitima vel luctuoſa & inhoneſta.* I,1,4,19.
everſio à furore militari. I,1,5,19. ſeq. I,1,4,21. ſeq. *à ſuperſtitione.* I,1,5,23. *à barbarie & ruditate hominum.* I,1,5,22. *à diſſidio religionis.* I,1,5,26. *ab incendio.* I,1,5,28.
Juridicarum Scriptores, & de iis judicia. III,6,6,1.
Medicarum Scriptores. III,7,1,3.
Ordo, à Croix de la Maine præſcriptus, confuſus eſt & inconcinnus. I,1,5,2. I,1,18,22. *varius à variis traditur.* I,1,5,3. ſeqq. I,1,17,6. *à Naudæo datus eſt commodiſſimus.* I,1,5,7. *quaſi imaginem LL. CC. exhibere debet.* I,1,21,1. ſeqq.
Ornatus ne ſit nimius. I,1,4,26. & 31. *Optimus conſiſtit in ſculptis vel pictis imaginibus virorum doctorum.* I,1,4,27, *optimus eſt à charta & typis.*

& typis. I,1,14,28.
Theologicarum Scriptores recenſentur. III,5,1,13.
uſus publicus. I,1,3,25.ſeqq.
Bibliothecas *duas Romæ Hilarius Papa omnium primus inſtituit.* I,1,3,15.
Bibliothecis *apud Reges Franciæ quinam præfuerint.* I,1,6,6.
apud Romanos quinam. I,1,6,5.
de Bibliothecis *Pariſinis & Gallicis gloriatio Ludovici Jacobi.*I,1,3,9. *refellitur.* I,1,17,12. I,1,3,9.
variis qui ſparſim egerunt Autores recenſentur. I,1,17,36.
in Bibliothecis *MSStorum uſus difficulter conceditur.* I,1,3,27.
βιβλιομανία *quorundam Privatorum reprehenditur.* I,1,3,4. ſeq.
à Pinello quoque improbata. I,1,1,7.
excuſatur. I,1,3,23.ſeq.
βιβλιοφιλία *Principum quorundam.*I,1,3,21. ſeqq.
Bidermanni *Herodiados libri tres.*I,7,3,9.
Sylvulæ Hendecaſyllaborum. I,7,3,11.
Biel (*Gabr.*)*Scripta enumerantur.* II,1,13,6.
Binderus (*Chriſtoph.*) *de Theologia Scholaſtica ſcripſit.* II,1,14,72.
Biographicum *Diarium Witteniy.*I,1,18,52.
Biographi *veteres & recentiores*, vid. vitarum Scriptores.
Bion *Poëta Bucolicus.* I,7,2,16.
Biſciolæ (*Laurentii*) *Horæ ſucciſivæ recenſentur.* I,1,21,46.
Biſſelii *Deliciæ Vernæ & æſtivæ.* I,7,3,9.
Blaëu *Inſtitutiones Aſtronomicæ.* II,4,1,8.
Blancanus (*Joſeph.*) *Chronologiam Mathematicorum ſcripſit.* II,4,1,1.
Blommertii *Panegyricus in Ordines Hollandiæ.* I,6,3,6.
Blondelli *Notas in Baronii Annales magno ære paravit Magiſtratus Amſtelod.* III,4,1,12.
Pſeudo-Iſidorus Juri Canonico oppoſitus laudatur. III,6,3,9. III,6,7,14.
Boccalini (*Trajani*) *Relationes è Parnaſſo Cardinali Cajetano, ut vero autori, tribuuntur.* I,1,9,11. I,1,16,65.
Relationes in Tacitum. III,2,1,12.
Boccalino *liber Relationum mortem violentum paravit.* I,1,9,11.
Die Bockheiligen / *gens prope Pruſſiam, Willigii ætate Græca lingua corrupta uſa eſt.* I,4,4,4.
Bocharti (*Sam.*)*Geographia S. Criticis Obſervationibus referta.* I,5,1,11.
Hierozoicon. I,5,1,11. II,2*,46,1.
de Plantis S. Scripturæ Opus poſthumum expectatur. II,2*,40,2.
Böcleri *Commentarii in Grotium.*III,6,1,5.
Diſſ. de lingua N. T. Originali laudatur. I,4,6,19.
Diſſertt. Academicæ. III,2,1,13.
Diſſertt. in Tacitum & Suetonium. III,2,1,12.
Editio Cornelii Nepotis eſt nitidiſſima. I,4,11,10. *cujus Index male à Vorſtio auctus.* ib.
Minervæ tyrocinium, ſive praxis Bökleriana Inſtitutionis examinatur. I,2,13,9.ſeqq.
Notitia S.R. Imperii. III,6,9,3.
Orationes. I,6,3.3.
Sceptrum Appollinis. I,6,3,6.
Bodini *Dialogus de abditis rerum ſublimium arcanis reverà extat.* I,1,8,8. I,3,3,53. *impietatis arguitur.* I,1,8,9.
è Chartis Coronæi & Poſtelli, colloquiis quorundam Venetorum de Religioni-

Digitized by Google

onibus, continentibus, originem traxit. I,1,8,10.
Plagium. I,7,2,24.
de Bodino *Novatore Politico, judicium fertur.* III,2,1,4.
Bodinus *Methodum Hiſtoriarum edidit.* III, 4,1,3.
in Theatro univerſæ naturæ ſub forma Dialogi ſcripſit. II,2,2,7.
Boëthii *Elogium.* I,4,14,23.II,1,11,1.
libellus de Conſolatione Philoſophiæ commendatur. I,4,14,23. II,1,11,1.
ejus editiones. ibid.
Operum editores recenſentur. II,1,11,1.
Bohlii (*Sam.*) *de radicibus doctrina & Lexicon MSStum.* I, 4,5,4.
Böhmii *Doctrinam refutavit Pomarius.* I,5,1,36.
Böhmii *(Jacobi) mirabile ingenium & varia ſcripta.* III.5,1,36. I,1,10,28.
Myſterium magnum. II,2,3,8.
Viſiones & vita. III,5,1,36.
*de*Böhmio *ejusque libris judicium.* I,1,10,28. II,2,3,8.
Böhmius *Philoſophus Teutonicus dictus.* I,1,13,27.
in Scriptis ſuis Pythagorica dogmata ſpirare videtur. I,1,10,28.
de ſignaturâ rerum ſcripſit. II,2*,4,6.
Bohorizii(*Ad.*)*de Slavonica lingua lib. commendatur.* I,4,3,3.
Boldonius (*Octavius*) *Epigrahicam ſcripſit, de qua judicium fertur.* I,6,3,11.
Bolduani (*Pauli*) *Bibliotheca Hiſtorica recenſetur.* III, 4,1,2.
illa laudatur inter cæteras. I,1,18,12.
*de*Bombycibꝰ *Scriptores quinam.* II,2*,14,5
Bonaventura *ſcripſit Commentarios in Lombardi libros Sententiarum nec non alia Opera.* II,1,14,14.
Seraphicus unde dicatur. II,1,14,7.
Boncampagni *Seculum Momi.* I,6,3,11.
Bonciarius (*Antonius*) *Patrem ſuum,* 47. *annos natum, latinis literis imbuit.* I,1,23,64. *Murcti diſcipulus fuit.* ib.
Bonefonii (*Joh.*) *Carmina laudantur à Scaligero.* I,7,3,11.
Bongarſii *Scripta commendantur.* I,1,24,90.
Bonifacii (*Balthaſaris*) *Hiſtoria ludicra laudatur.* I,1,21,34.
Poëmata, I,7,3,17.
Scripta infinita ſola pene bibliothecam facere poſſunt. I,1,22,34.
Bonifacius *de Romanæ Hiſt. Scriptoribus ſcripſit.* III, 4,1,2.
Bonnetus (*Joh. Paulus*) *artem, mutos & ſurdos à natura ad loquendum inſtituendi, publicaſſe dicitur.* I,2,3,21, ſeqq. II 2,1,14.
Bonomi *Democritus & Heraclitus.* III,1,1,6.
Bononienſis *lapidis luminis cauſa inquiritur.* II,2*,14,5.
de Bono *Summo Scriptores.* III.1,1,10.
Bonvicini *Lanx Peripatetica adverſus Kircherum Scripta.* II,2*,36,2.
Boranez *herba agno ſimilis, non eſt verum animal.* II,2*,44,4.
Borbonii (*Nicolai*) *Epigrammata.* I,7,3,3.
Borcholti *Comment. laudatur.* III,6,7,3.
Borelli *lib. de vanitate Magiæ promiſſus rejicitur.* II,3,1,18.
Scripta de motu commendantur. II,2*,48,1.
Borellus (*J. Alph.*) *in lib. de Vi percuſſionis tradit de motu regulas à Carteſio diverſas.* II,2,17,7. *hic liber laudatur.* II,2*,6,6.
Scripſit Euclidem reſtitutum. II,4,1,6.
Borgiæ(*Cæſaris*) *Ducis Valentini Vita à Thoma Thomaſio edita, officinam pandit*

Digitized by Google

pandit ſcelerum & nequitiarum. I,1,19,28.
Borri (*Franc. Joſephus*) *in doctrina de Dæmonibus* Πλατωνίζει. II,1,7,13. *de ejus vita & dognatibus liber prodiit, qui recenſetur.* ibid.
Borrichii (*Olai*) *Cogitationes de variis Latinæ Linguæ ætatibus.* I,4,9,15.
Diſſ. de Cauſis diverſitatis linguarum. I,4,3,7. *de Cabulâ Characterali.* II,2*,8,7.
Lib. de Poëtis. I,7,2,1.
Libb. de Ortu & progreſſu Chimiæ, nec non de ſapientia Ægyptiorum. II,2,16,5.
Lingua Pharmacopoeorum. I,7,1,16.
Parnaſſus in nuce. I,7,1,16.
Borrichius *Conringii Antagoniſta fuit.* II,2,4,11.
Borromæus (*Frid.*) *ſcripſit lib. de Sacris noſtrorum temporum Oratoribus.* I,6,4,9.
Borrul (*Matthiæ*) *de divina ſcientia futurorum Contingentium, præcipue media, lib.* II,1,14,39.
Boſii *editio Cornelii eſt abſolutiſſima.* I,4,11,10.
lib. de notitia orbis affectus III,2,1,6.
Schediaſma de comparanda notitia Scriptorum Eccleſiaſticorum laudatur. III,4,1,18.
Scripta varia inedita. I,1,7,44.
Boſveti *Diſcurſus ſuper hiſtoriam univerſalem laudatur.* III,4,1,15.
Botanica *excerpta.* I,3,13,41.
Botanici *Scriptores.* II,2*,40,4. III,7,1,5.
Boteri *Scripta varia Politica.* III,2,1,14.
Botii *Philoſophia Naturalis reformata recenſetur.* II,2*,1,3.
Bottiſanga (*Jul. Cæſar*) *præter artium liberalium peritiam etiam illiberalibus erat inſtructiſſimus.* I,1,1,6.
Bouhourſii *la maniere de bien penſer ſur les ouvrages de l'eſprit.* I,4,13,4. I,6,1,31.
de Boultoni *Medicina Magica judicium fertur.* II,2*,8,3.
Boulweri *ratio ſupputandi per digitos improbatur.* II,4,1,5.
Bourdin (*Petri*) *Sol flamma.* II,2*,12,3.
Boxhornii *de Chronologia judicium fertur.* III,4,1,4.
dicendi genus. I,6,3,4.
Diſquiſitiones politicæ. III,2,1,13.
Diſſert. de Græcorum, Romanorum & Germanorum, linguis, earumque Symphonia. I,4,3,3.
Epiſtolæ à Sarravio carpuntur. I,1,24,4. *venuſtate tamen non carent.* I,1,24,95.
Idea Orationum. I,6,1,25.
Origines Gallicæ. I,4,3,3.
Boylii (*Rob.*) *artificium oſſa emolliendi & in cibum convertendi.* II,2*,3,5.
Chimiſta Scepticus. II,2,16,4. *de hoc judicium fertur.* II,2*,13,3.
experimentum de congelatione. II,2*,17,3.
hiſtoria fluiditatis & firmitatis. II,2*,7,6.
lib. de Coloribus. II,2*,15,2.
de formarum Origine. II,2,1,7. *de frigore commendatur.* II,2*,17,4. *de igne, conſumtus eſt igne.* II,2*,16,2. *de infido Experimentorum ſucceſſu.* II,2,1,18.
maris hiſtoria naturalis affecta deſideratur. II,2*,20,7.
Of the Seraphic love, or motives and incentives

D

Digitized by Google

incentives to the love of God. I, 6,4,20. *bujus libri occaſio.* ibid.
ſententia de gemmis recenſetur. II,2*,33,2.
de uſu Philoſophiæ naturalis. II, 2,1,7. *in hoc libro nimiam ſuam credulitatem oſtendit.* ibid.

Boylius (*Rob.*) *doctrinæ Epicuri, de Atomis, inſtaurator fuit, multis de eâ libris evulgatis.* II,1,5,7. II,2,7,13. II,2*,3,5.
de fundo maris ſcripſit. II,2*,20,6.
de qualitatibus rerum Coſmicis. II,2,1,24.
Scriptis & experimentis demonſtravit, ſpatium aëre vacuum, poſſe dari. II,2*,4,3.

de Brachmanibus *quinam ſcripſerint.* II,1,1,10. ſeq.

Brachmanum *colloquia cum Appollonio Tyanæo inſtituta.* I,1,13,27.
dolia ventorum & imbrium an fabuloſa ſint. I,1,13,20. ſeq.

Brachminum *ſ. Braminum collegium & arcana.* I,1,13,16.

Brachygravica *ars.* I,2,6,87.

Brahæi (*Tichonis*) *vitam deſcripſit Gaſſendus.* I,1,19,18.

Bramines *Indorum, qſ. Abramines, ab Abrahamo dicti & oriundi cenſentur.* I,1,10,13. I,1,13,16. I,1,6,23.

Breiſſaci *Rotæ pro experientia militari laudantur.* I,2,5,62.

Brerewoodus *Scrutinium religionum ſcripſit.* III,5,1,20.

Briſſonii *lib. de formulis & ſollennibus populi Romani verbis laudatur.* I,4,9,20. III,6 3,3.
de regno Perſarum. II,2,5,7.

Brocardica *quid ſint.* III,6,6,4. *eorum reformationem promiſit Leibnitius.* ib.

Broun (*Thomas*) *Atheiſmi falſo accuſatur.* III,5,1,10.
pſeudodoxiam epidemicam edidit. I,2,7,98. II,2,1,9. III,5,1,10.

Brummeri *Commentarius ad Leg. Cinciam, & triſte fatum recenſentur.* III,6,3,7.

Brun (*Laurentii de*) *Eloquentia Poëtica.* I,7,1,7.
Inſcriptiones ſunt elegantes. I,6,3,13.
Virgilius Chriſtianus. I,7,3,8.

Brunnemanni *Comm. pepetuus in Pandectas.* III,6,7,3. *ad praxin referendus.* III,6,7,9.

Brunnerus (*Mart.*) *Thomæ Magiſtri librum novâ editione publicare voluit.* I,4,6,4.

Brunonis (*Henrici*) *epigrammata ſub titulo Mengel-moos prodierunt.* I,7,3,4.

Brunus (*Jordanus*) *ab atheiſmo excuſatur, ignis tamen ſupplicio affectus.* I,1,8.22. II,1,5,6. II,2,15,1.
libros obſcuros & ænigmaticos, ad memoriam artificialem pertinentes, ſcripſit. I,2,6,12, ſeqq.
magnus fuit artis Lullianæ propugnator. I,2,5,29.
ad normam Lullii ſcripſit artificium perorandi. I,2,5,54.
Ob doctrinam de pluralitate mundorum & ſolium, in libro de immenſo & innumerabilibus, defenſam, vivicomburio affectus. II,1,5,6. II,2,15,1. II,2*,3,4. II,2*,11,5. *argumenta præcipua libri de pluralitate mundorum recenſentur.* II,2*,11,5.

Bruſonii *facetiarum & exemplorum libri à Lycoſthene editi.* I,1,21,58.

Digitized by Google

Bruta *plus valent odore quam homines.* vid. Odor. *ſenſu carere, quinam docuerint.* II,1,15,11. II,2,17,9. II, 2*,45,4. *hæc doctrina improbatur.* II,2*,48,1.
de Brutorum *animâ ſenſitivâ lites.* vid. Animantia.
Brutorum *Voces ſermoni humano præfert Iſaacus Voſſius.* II,2,6,6.
Bruxellenſes(*Georgius & Petrus*) *quidnam ſcripſerint.* II,1,13,10.
Bucelleni *Officina epithetorum.* I, 7,1,19.
Buceri *Comm. in Pſalmos ſub ficto nomine in Italia prodiit.* III,5,1,17.
Buchananus *laudatur.* I,7,3,8. *è recentioribus Poëtarum Lyricorum optimus.* I,7,3,10.
Buchneri *Editores poſthumi, nullo uſi delectu, notantur.* II,1,11,30.
lib. de commutatâ dicendi ratione. I,6,1,15.
Orationes. I,6,3,3.
Stylus. I,1,24,99.
Buchnerus *epiſtolis & variis Scriptis celebris.* I,1,24,99.
Poëta ſuo tempore inter Germanos princeps. I,1,24,99.
Budæi *Commentarij Græcæ Linguæ doctiſſimi.* I,4,8,3.
Commentarius in τὰ πρῶτα *commendatur.* III,6,7,5.
elogium inſigne. I,4,8,3.
Budæus *in humanioribus literis* αὐτοδίδακτος. I,1,1,14.
proceſſum & ſollennia fori Romani veteris deſcripſit. III,6,3,3.
Buiſardi *vitæ virorum illuſtrium cum Iconibus.* I,1,19,49.
Bulengerus *ſcripſit de ominibus & divinationibus.* II,3,1,5. *de pictura plaſtica & ſtatuaria.* I,5,2,14.
Bulla *aurea.* vid. aurea.
Bullart (*Iſaaci*) *Academia ſcientiarum.* I,1,19,56. I,6,4,6.
Bungi (*Petri*) *liber de miſteriis numerorum.* II,1,2,4.
Bunonis (*Joh.*) *varii labores mnemonici laudantur.* I,2,6,53. ſeqq.
Buranæ (*Joh. Franciſci*) *in Ariſtot. Commentarij.* II,1,11,7.
Buratellus *ſcripſit Conciliationem præcipuarum Controverſiarum Ariſtot. & Platonis.* II,1,7,17. *de quo libro fertur judicium.* ibid.
de Burgersdicii *Idea Politica judicatur.* III,2,1,3.
Burggravius *indurationem & invulnerabilitatem corporum ut poſſibilem defendit.* II,2*,8,7.
Burgheſius *multis licet artibus præditus, ab omnibus tamen nullum habuit auxilium.* II,4,1,17.
Burgius (*Alexander*) *nimius famæ affectator.* I,1,15,25.
Buri (*Richardus de*) *ob autoritatem, quâ polluit, bibliothecam ſuam auxit.* I,1,4,11.
Philobiblion, librum elegantiſſimum & mriſſimum ſcripſit. I,1,17,3. ſeq.
Burrhus (*Franc. Joſephus*) *magnopere jactat artificium oculos reſtituendi.* II,2*,46,5.
Burſeri *lib. de Origine fontium recenſetur.* II,2*,20,8.
Buſii *Subtilitates in ff.* III,6,7,5.
Buſſiere *Scanderbegus.* I,7,3,8.
Bythneri (*Joh. Erneſti*) *Grammatica laudatur.* I,4,10,10.

 C. Ca-

C.

CAbala *judæorum Theologia Myſtica dicitur.* I,1,10,23.
Theo-Philoſophica recentiorum quorundam. I,2,7,63.
de Cabala *veterum qui ſcripſerint.* I,1,10,23. I,2,7,56.
Cabalæ *literariæ myſteria.* I,1,12,6.
de Cabaliſtarum *dogmatibus cenſura.* II,5,1,8.
Cabaliſtarum *linea viridis.* I,2,7,54.
methodus ænigmatica. I,2,7,55. *ad egregiè in literis proficiendum multis profuit.* I,2,7,58. *à Scalichio recocta.* I,2,7,57.
Cabaliſticæ *Paraphraſes.* III,5,1,16.
Cabaliſtici *Autores quaſi viam ſternunt magiæ naturali.* I,1,11,1.
libri fuere Hebræorum theoſophici ſecreti. I,1,10,23. *multa rerum naturalium, & ſecretioris Metaphyſicæ myſteria continent.* I,1,6,28. I,2,7,61. *ab Esdra* LXX *ſcripti dicuntur.* I,1,6,28. I,1,10,23. *ex Abrahami libro, Sepher jetzira, hauſti perhibentur.* I,1,10,23.
Cabaliſticorum *Scriptorum lectio disſuadetur & obſcuritas taxatur.* II,2*,9,2.
Cabaſilæ (*Nicolai*) *Diſſ. de Criterio veritatis.* II,1,6,1. II,2,9,1.
Cabezudo (*Didacus Nugno*) *Comm. Scholaſtica ſcripſit in tertiam partem S. Thomæ, aliosque tr.* II,1,14,25.
Cadavera *per ſuccinum præſervavit Kerkringius.* II,2*,5,5.
Cadaverum *Corruptionis tempus.* II,2*,5,5
cruentatio ſ. hæmorrhagia non eſt ſignum judiciale. II,2*,8,10.
quorundam incorruptibilitas. II,2*,5,5.
vitam aſſerit Marci. II,2*,5,5.
Cæcitatem *continuis lucubrationibus contraxit Schegkius.* II,1,11,23.
Cæcus *libros edidit.* II,1,11,23.
de Cœlii *epigrammatibus judicium fertur.* I,7,3,3.
Cælii *Rhodigini liber.* Vid. Rhodiginus.
Cæſalpini *quinque libri quæſtionum Peripateticarum recenſentur.* II,1,11,25.
dogmata diſcuſſit Taurellus. II,1,11,26.
Cæſar *Germanicus Arati Phœnomena latino carmine expreſſit.* I,4,12,3.
Cæſar (*Julius*) *jus in artem redigere fruſtra conatus eſt.* III,6,1,4.
à Manutio Hiſtoricis Latinorum omnibus præfertur. I,4,11,9.
Librorum de Bello Gallico an ſit auctor. I,4,11,9.
horum ſtylus & fides vindicantur. ib. *variæ editiones,* ibid.
Cæſii (*Angeli*) *Naturæ theatrum.* II,2,2,9.
Cagnoli, *Abbatis, faſtuoſa δοξομανία refertur.* I,1,15,25.
Cajetanus, *Cardinalis, autor Relationum Boccalini creditur.* I,1,9,11.
Caji *Inſtitutionum fragmenta-quinam illuſtrarint.* III,6,4,4. & 7.
de Calceo *Bened. Balduinus ſcripſit.* I,5,2,9.

pro

pro Calefaciendis *Conclavibus inventum novum.* I,1,20,20.

Calepinus *in Lexico ſuo eſt merus Perotti deſcriptor.* I,4,9,9.

de Calidæ *potu ſcripſit Freinsheimius.* II,2*,42,4.

Caliphæ, *Ægypti Dynaſtæ, doctos Viros è Judæis, Chriſtianis, omnibusque gentibus convocarunt, Græcosque libros potiſſimos in Arab. Lingv. verti curarunt.* I,1,11,39.

Calixti (*Georg.*) *Apparatus Theologicus inter alia de Doctoribus Scolaſticis agit.* II,1,13,14. III,5,1,13. *judicium benignius de Scholaſticis.* ibid.

Calligraphia *an puer neceſſario ſit inſtruendus.* I,2,9,45. I,2,10,14.& 23. *excellens an ad ſpeculativas ſcientias ſit inhabilis.* I,2,1,29.

Callimachus *juxta Suidam polygraphus.* I,7,2,17. *Quando vixerit.* ibid.

Callipædia *Calvidii Læti.* I,2,1,8.

Calor & *frigus ad omnes naturæ operationes concurrunt.* II,2*,17,1.

de Calore *dogma Teleſii recenſetur.* II,2,13,4.

Calpurnii *Bucolica ad Nemeſianum.* I,4,14,6.

Calvinianiſmi *extirpatio in Gallia à Noſtradamo prædicta.* I,1,10,35.

Calviſii *Opus Chronologicum laudatur.* III,4,1,5.

Cameræ *Imperialis praxin & proceſſum quinam deſcripſerint.* III,6,11,3.

Camerarius (*Joach.*) *Commentarios utriusque linguæ edidit.* I,4,8,4. *inter Germaniæ Heroas literarios merito recenſendus.* I,1,23,54. I,4,8,4. *Scripta multa limatiſſima, ut & epiſtolas edidit.* I,1,23,54. *Vitam Melanchtonis egregiè deſcripſit.* I,1,19,34.

Camerarius (*Joh. Rud.*) *collegit* XVII. *Centurias memorabilium medicinæ.* II,2,2,8.

Camilli *Idea Theatri,* I,7,1,9.

Camillus (*Julius*) *Theatrum Univerſitatis inſtituit.* I,2,6,27. *quod à Riccio laudatur.* I,2,6,28. *à Gyraldo contemnitur.* I,2,6,29. & *diſplicuiſſe ſibi Sturmius dicit.* I,2,6,31.

Campanella *Aſtrologicorum libros ſcripſit.* II,2*,12,9. *Atheiſmum triumphatum edidit.* III,5,1,9. *mirus in omnibus rebus, etiam in Rhetorica, novator.* I,6,1,12. *nomine Magiæ naturalis abutitur ad vetitæ patrocinium.* II,2*,9,2. *portentoſi ingenii homo.* I,1,22,31. II,1,12,4. II,2,14,3. *tantus polygraphus, ut ipſe librum de libris ſuis ſcripſerit.* I,1,22,31.

Campanellæ *Opiniones mirificæ recenſentur.* II,5,1,7. *refutantur.* II,2,14,13. *Opus Methaphyſicum laudatur.* I,1,11,2. II,5,1,7.

 Vati-

Digitized by Google

Vaticinium de Chriſt. Förſtneri honoribus. I,1,19,44.
Vita, fata adverſa, doctrina, multiplex novaturiendi libido, ſcripta potiora, & opiniones paradoxæ recenſentur. II,1,12,4. II,2,14,3.
de Campanis *ac tintinnabulis quinam ſcripſerint.* I,5,2,13.
Cancellariorum *Origo, dignitatisque incrementum.* I,1,6,7. ſeq.
de Canibus *Scriptores in genere & in ſpecie* II,2*,46,3.
Caninii (*Angeli*) *Helleniſmus laudatur.* I,4,6,6.
Canonicorum *Collegia nil niſi Scholæ fuerunt.* I,1,14,9.
Canonicum *Jus Orientale quinam collegerint, & ex quibus conſtiterit.* III,6,7,13.
Occidentale Pontificium. III,6,7,14. *hujus Juris Compilatores.* ibid. & III,6,7,17.
Cantelii *Compendium Antiquitatum Romanarum laudatur.* I,5,2,4.
Canteri (*Guilh.*) *libellus variarum lectionum.* I,5,1,8.
novæ lectiones. ibid.
Syntagma de ratione emendandi Græcos Autores. ibid.
Capacii *elogia illuſtrium mulierum & virorum.* I,1,19,58.
Capella *Encyclopoediam ſcripſit.* I,4,14,22.
Capellæ *Commentatores & Editores.* I,4,14,22.
ſtylus taxatur. ibid.
de Capillamentis *ſcripſit Rango.* I,5,2,9.
Capricioſa *ingenia quæ dicantur.* I,2,1,41.
Capucinorum *annales dedit Boverius.* III,4,1,18.
Caramuelis (*Joh.*) *Encyclopædia Sacra.* I,6,4,7.
Carbo (*Ludov.*) *bellum legale inter legem & conſuetudines ſcripſit.* III,6,10,2.
lib. cui tit. bonus Orator. I,6,4,7.
Cardani *adverſarius fuit Scaliger.* II,2,2,11. II,2,14,2.
Comm. in Syneſii lib. de Somniis. II,3,1,8.
dogmata Phyſica. II,2,14,2.
fortuna II,1,15,3.
jactantia de inventis ſuis. II,2,14,2.
ingenium portentoſum fuit. II,2,14,2.
liber de arcanis prudentiæ Civilis. II,2,15,3. III,2,1,4.
de ſtudio Socratis. II,2,11,1.
de vita propria. II,2,14,2.
Metopoſcopia ſcriptum ſuppoſititium eſſe creditur. II,1,15,3, II,2,14,2. II,3,1,6.
plagium. II,2,2,11.
Proxeneta laudatur. II,2,14,2.
Scripta Phyſica recenſentur. II,1,15,3. II,2,14,2.
Superſtitio circa omina & divinationes. II,3,1,7.
Cardanus *Atheiſmi reus cenſetur.* I,1,8,6. ſeq. I,1,12,7. II,1,15,3.
Dæmonem familiarem jactavit. II,2,14,2. II,3,1,18.
fuit polygraphus. II,1,15,3.
homo doctus, multa tamen ſtultitiæ ſpecimina dedit. I,1,15,40. II,1,15,3. II,2,2,10. II,2,14,2.

Ob lucri cupiditatem κερδῶνος dictus. I,1,15,40. II,1,15,3.
ob πολυγραφίας affectationem exagitatur à Scaligero. I,1,22,29. *adverſus quem defenditur.* I,1,22,30.
ſingulari moroſitatis, imo ſtultitiæ, exemplo notatur. I,1,15,40.

Cardonæ (*Joh. Bapt.*) *lib. de regia S. Laurentii bibliotheca laudatur.* I,1,17,21.

Carettonius *ab Erythræo ridetur ob intempeſtivum argutiarum uſum.* I,6,3,8.

Carmelitarum *Londinenſis Bibliotheca, meris MSStis conſtans, periit.* I,1,5,26.

Carmina *aurea.* vid. Pythagoras.
Macaronica quænam. I,7,3,19. *Coccaji & Baudii.* ibid.

Carminis *conſcribendi praxis.* I,2,16,35. ſeqq.

Carminum *ἐπιμήκτων Scriptores recenſentur.* I,7,3,14.

Carnis *agninæ lucis cauſa indagari non poteſt.* II,2*,14,5.

Carpentarii *Philoſopia libera paradoxis ſententiis ſcatet.* II,1,15,4. II,2,15,3.

Carrionis (*Ludov.*) *notas in Gellium perfectas imperfectas edidit Stephanus.* I,4,14,2.

Carteſianæ *Philoſophiæ adverſarii potiores.* II,2,17,7. *fundamentum & vitia.* II,1,15,7.
Phyſices mira ſubtilitas atq; incertitudo. II,2,17,8. *de hujus nævis, ex diverſis cauſis ortis, judicium Mori, variis exemplis dogmatum, illuſtratum.* II,2,17,9.

Carteſiani *brutorum actiones à ſolo motu derivant.* II,2*,45,4. *improbantur.* II,2*,48,1.
Novatores in Logica. II,5,1,3.

Carteſianorum *ſententia de fabrica mundi recenſetur, & de illa judicium fertur.* II,2*,11,8.

in Carteſianos *odium Spanhemii.* III,5,1,20.

Carteſii *aſſeclarum dogmata impia ipſi non imputanda.* II,2,17,1.
Commentatores. II,1,15,10. II,2,17,5.
doctrina de Motu. II,2*,6,2. *de hac judicium fertur.* II,2*,6,3.
doctrina optimè ex epiſtolis ejus intelligi poteſt. I,1,24,31.
dubitatio philoſophica de rebus omnibus defenditur. II,2,9,2.
elogium. II,2,17,1.
epitomatores. II,1,15,9. II,2,17,4.
lib. de Homine commendatur & recenſetur. II,2*,47,2.
Meditationes de prima Philoſophia. III,5,1,6.
Philoſophemata Phyſica generalia & ſpecialia. II,2,7,2.
Philoſophia è vett. Philoſophorum fontibus profluxit. I,1,2,19. I,1,24,31.
Principia, quinam ſuis miſcuerint. II,1,15,11. II,3,17,6.
Principium primū: cogito, ergo ſum, impugnatur à Dreyero. II,5,1,3.
quatuor regulæ de philoſophandi ratione recenſentur. II,2,7,2.
ſententia de fluxus & refluxus maris cauſa. II,2*,20,4. *de igne.* II,2*,16,2. *de lucis natura adducitur & refellitur.* II,2*,14,3. *de materia prima, à Barone de Nyland parum feliciter impugnatur.* II,2*,1,6.
Scripta potiora. II,1,15,8. II,2,17,2. & 3.
Vitæ Sectæque hiſtoriam non ſatis plene

Digitized by Google

pkne Tepelius & Sturmius perſecuti ſunt. II,2,17,1. II,1,15,5.

Carteſio lites ſunt motæ à Voetio, aliisq; Theol. ſed immerito. II,2,17,1. II,1,15,6.

Carteſius Atheiſmi immerito accuſatur. II,1,15,6. II,2,17,1. III,5,1,6.
in doctrina optica ſubtilis eſt. II,4,1,9.
Magnetis virtutem ad externa effluvia refert. II,2*,32,3.
Moſen ſecundum Philoſophiam ſuam explicare voluit. II,2,3,4.
Præcipuus ſcriptor de Atomis. II,2*,2,5.

Carvallo (Alphonſi) lib. de dignitate & præſtantia Poëſeos. I,7,1,7.

Caſa (Joh.) an ſcripſerit de Sodomiæ laudibus. I,6,3,1.

Caſæ (Joh.) Carmina. I,7,3,17.
monumenta latina ob ſtyli elegantiam laudantur. I,6,3,1.

Caſanova de feudis Galliæ ſcripſit. III,6,7,15.
Epigrammatum Scriptor. I,7,3,4.
maximam Chronicorum Monaſticorum habuit notitiam. III,4,1,6.

Caſauboni annotationes in Athenæi Dipnoſophistῶν libros. I,5,1,14.
Commentatio de quatuor lingg. Hebr. Græca. Lat. & Saxonica. I,4,3,9.
epiſtolæ recenſentur. I,1,23,67. ſeqq. II,2,1,8.
error in deducenda Lingua Saxonica è Græca. I,4,3,9.
& Scaligeri commercium literarum. I,1,15,58.
exercitationes in Baron. continuavit Tribbechovius. III,4,1,12.
liber de fide rebus naturalibus, civilibus & divinis, habenda, vel non habenda, recenſetur. II,2,1,9. II,2*,2,4.
liber de libertate Eccleſiaſticâ, juſſu Reg. Galliæ ſcriptus, poſtea ſuppreſſus. III,4,1,12.
tr. de Satyrica Græcorum Poëſi & Romanorum Satyra. I,7,1,11.

Caſaubono Corona Regina, ſ. Panegyricus in Jacobum I. Britanniæ Regem, falſo adſcribitur. I,1,8,35.

Caſaubonus (Iſaacus) laudatur. I,5,1,14.
(Mericus) contra Atheos exiſtentiam Magiæ defendit. II,3,1,15.

de Caſei averſatione ſcripſit Schockius. II,2*,8,10.

Caſelianum Opus epiſtolicum à Dransfeldio editum. I,1,24,45.

Caſelii elogium. I,1,24,42. ſeqq.
epiſtolæ ineditæ. I,1,24,46.
liber de ludo literario rectè aperiendo recenſetur. I,2,10,22. ſeqq.
Orationes laudantur. I,6,3,3.

Caſelio Academia Helmſtadienſis ſuos progreſſus in ſtudiis debet. I,1,24,42.

in Caſeo nati vermiculi. vid vermiculi.

Caſſiodori Opera edita & emendata. I,4,14,24.

de Caſtalionis variis lectionibus Meurſii verba notatu digna. I,5,1,11.

Caſtillonius ſingulari pollebat eloquentia. I,6,4,28.

de Caſu doctrina ad phyſicam non pertinet. II,2*,2,2.

Caſus Conſcientiæ Gregorii Sayri, aliorumque recenſentur. II,1,14,57. ſeqq. III,1,1,12.

Catalogi bibliothecæ Oxonienſis. I,1,17,30. ſ. I,1,18,44.

bibli-

bibliothecarum quarundam publicarum. I,1,18,67.
librorum utiliter colliguntur. I,1,4.8. ſeq. I,1,18,1.
officinales. I,1,18,71.
privatorum. I,1,18,69. & 70.
reales bibliothecarum ſunt utiliſſimi. I,1,5,9.ſeqq.I,1,17,32.
univerſalis omnium Autorum Phyſicorum utilitas. I,1,20,11.
Catalogorum *diſpoſitio & forma.* I,1,18,2.
notitia polyhiſtori tam neceſſaria, quam peregrinaturo Mapparum Geographicarum cognitio. I,1,18,1.
Scriptores recenſentur. I,1,18,3.ſeq.
Catalogus *Bibliotheca Cordeſiana laudatur.* I, 1,18, 69.
omnium Autorum in ſingulis diſciplinis quomodo conficiendus. I,1,20,7. ſeqq.
Categoriarum *uſus in inveniendo & amplificando.* I,2,5,3.& 47.ſeqq.
Categoriarum *uſus.* vid. Prædicamenta.
Categoricus *Index Emanuelis Theſauri.* I,2,5,3.& 46.
Cato (*M. Porcius*) *libros Originum & de Re Ruſtica ſcripſit.* I,4,11,4.
à Moralium Diſtichorum autore differt, ibid.
Catullianis *manibus quotannis tria Martialis exemplaria immolavit Naugerius.* I,4,11, 13.
Catulli *Cenſores iniquiſſimi.* I, 4, 11, 13.
editiones variæ. ibid.
laudibus nimium ſtudet Muretus. ibid.
Catullus, Tibullus, Propertius, *junctim editi.* I,4,11,13.
multis obſcoenitatibus ſcatent, ib.
non accedunt ad venuſtatem Ovidianam. ibid.
Cavalerius (*Joh. Bapt.*) *Iconiſmos antiquarum ſtatuarum collegit.* I, 5, 2, 14.
Cauſæ *efficientis & finalis tractatio ad Phyſicam non pertinet.* II, 2*,2,1.
Cauſarum *formalium cognoſcendarum ratio proponitur.* II,2,1,26.
Cauſini (*Nicol.*) *lib. de eloquentia ſacra & profana.* I,6,1,17.
de Symbolica Ægyptiorum ſapientia. I,4,2,1.
Cebetis *Tabula ejusque editiones & Commentarii.* II,1,3,3. *in illam Differ. Elichmanni & Maſchardi.* ibid.
Celſi *Opera à variis edita, & tamen mendis plena.* I,4,12,7.
in Celſum *Commentarii inediti recenſentur.* I, 4, 12, 7. III,7,1,2.
Celſus *ob caſtiſſimam latinitatem laudatur.* I,4,12,7. III,7,1,2.
Cenſorini *lib. de Die Natali.* I,4,14,5.
ejus Editiones. ibid.
Cenſuras *de Autoribus ſcribere periculoſum eſt.* I,1,16,10.
qui ſcripſerint. I, 1, 16,11. ſeqq.
Centones *è Poëtis congerendi modum quisnam invenerit.* I,7,3,14.
Centuriatores *Magdeburgenſes.* III,4,1,12.
Cerda (*Melch. de la*) *Campi eloquentia.* I,6,1,26.
de Cerebro *humano quinam ſcripſerint.* II,2*,47,3.
Cereviſiæ *Scriptores.* II,2*,42,2.& 3.
de Cereviſiæ *paranda variis modis, hiſtoria optatur.* II,2*,42,3.
præſtantia præ vino certatum fuit inter

ter Guietum & Grotium. I,1,24,29. II,2*,42,3.
Cereviſias *corruptas Anglus quidam in momento reſtituere potuit.* II,2*,42,3.
de Cervo *Scriptores.* II,2*,46,2.
de Ceſpitibus *bituminoſis* (Torff) *quinam ſcripſerint.* II,2*,21,6.
Chalcidii *Comm. in Timaum, & elogium.* II,1,7,9.
Chaldaicarum *rerum Scriptor Beroſus vetuſtiſſimus.* vid. Beroſus.
Chaldaicæ *Paraphraſes.* vid. Paraphraſes.
Chaldæorum *antiquitatum exigua apud nos eſt notitia.* I,1,10,12.
Collegia per multa ſecula Babyloniæ fuere. I,1,13,15.
Imperia antediluviana. I,1,6,16.
rei literariæ antiquiſſima monumenta. I,1,6,31.
de Chamæleonte *agit Voigtius.* II,2*,46,4.
de la Chambre *ſcripſit les Characterers des paſſions, & l'Art de connoitre les hommes.* II,3,1,3. III,1,1,11.
Chamieri *Panſtratia, ut Opus utiliſſimum & rariſſimum laudatur.* III,5,1,24.
Chappuzeau *liber Gallicus de Gemmis commendatur* II,2*,33,1.
Character *animi etiam è minimis cognoſcitur.* I,1,19,5.
univerſalis, ſ. Lingua Philoſophica Dalgarnii. I,2,6,83.
Characteres ἠθικοὶ *virorum doctorum Erythræus magna cura expreſſit.* I,1,19,61.
hominum ex hiſtoricis, comoediis, Satyris, magis noſcuntur, quam ex omnibus Philoſophiæ moralis partibus. I,2,1,15. I,3,9,17.
hominum noſce juventuti ſummè utile eſt. I,1,8,32.
hominum qua ratione diſtinguendi. I,3,9,23.
de Characteribus *hominum ſcripſit Theophraſtus, aliiq;* I,1,15,6. I,3,9,25. II,3,1,3.1,5. III,1,1,5.
Characteriſmos *morum & affectuum Terentianorum è Terentii Comoediis notavit Chytræus.* I,3,9,31.
Characteriſmus *ſ. cognitio affectuum & morum hominum unde peti debeat.* I,1,15,6. I,1,9,23, II,3,1,3.
Politico utiliſſima eſt. II,3,1,3.
Characterum *& ſignorum uſus pro memoria juvanda.* I,2,6,82. ſeq.
hominum uſus. I,3,13,15.
Charletoni *(Gualteri) Phyſiologia Epicuro-Gaſſendo Charletoniana recenſetur.* II,1,5,5. II,2,7,5.
de Charondæ *lib. de legibus Rom. antiquis judicium fertur.* III,6,3,4.
Chartiludia *in Geographia parum utilitatis habent.* II,4,1,12.
mnemonica quibus in diſciplinis uſui eſſe poſſint. I,2,6,89. ſeqq.
Chemnitii *(Mart.) Loci Theologici laudantur.* III,5,1,17. *eorum editio quænam ſit optima,* ibid.
Scripta reliqua. ibid.
Chifletii *Diſſ. Apologetica pro Juris utriusq; Architectis.* III,6,4,2. III,6,7,14.
Chiliaſmi *Hyperaſpiſtæ.* III,5,1,35.
Chiliaſtarum *deſcriptio.* III,5,1,35.
hiſtoriam tradit Tribbechovius. ibid.
Chinenſe *Itinerarium Nienhofii* vid. Nienhof.
Chinenſes *per artem Chymicam ſuccinum conficiunt.* II,2*,37,3.

Digitized by Google

Philoſophiam naturalem, matheſin, & ſcientiam moralem, tantum æſtimant. II,2,5,2.
verba & ſenſus uno aliquo Charactere exprimunt. I,2,6,81.
Chinenſium *acumen in occulta Philoſophia.* I,2,7,53.ſeq.
doctrina de quinq; elementis non adeo abſurda. II,2,5,5.
doctrina Moſaicæ hiſtoriæ veſtigia & Pythagoricis dogmatibus aliquid ſimile, oſtendit. II,2,5,1.
doctrinam quinam deſcripſerint. II,2,5,2.
gens aliis cultior & antiquior. II,2,5,1.
geomantia Phyſica ex terræ figura & conſtitutione de ingenio incolarum judicat. II,3,1,13.
Herba Chifung tempeſtates præſagire dicitur. II,2*,18,6.
induſtria in actis publicis conſervandis. I,1,3,12
induſtria in formandis moribus juventutis laudatur. I,2,2,4.
libri penè omnes à Tyranno Chio exuſti. I,1,5,21.
Methodus docendi per lineas. I,2,7,51.
Philoſophia juſſu Regis Galliæ è Confutii fontibus publicata recenſetnr. I,2,7,52.I,2,12,27,
plantas quinam deſcripſerint. II,2*,40,5.
ratio per numeros & imagines Philoſophandi. II,2,5,3. *ejus origo, & de eadem judicium.* II,2,5,4.
Reges aſtrologiæ cognitionem præ aliis affectant, I,2,12,26.
Theologiæ naturalis, & Phyſicæ ſummæ capita. II,2,5,3.
vaſa cuprea futuros caſus tremore ſignificantia. I,1,10,31, I,1,12,33.
univerſale principium LI, quid notaverit. I,2,7,54. *denotat idem, quod Cabaliſtarum linea viridis* ibid.
Chiromantiæ *antiquitas.* II,3,1,5.
Magiſtri olim creati. II,3,1,6.
Chirurgia *infuſoria à Pegelio olim oſtenſa.* I,1,2,27.
de Chockieri *Theſauro Politico judicium fertur.* III,2,1,14.
Chopii *vera juris Philoſophia.* III,6,1,6.
Chrematiſticæ *artis fundamentũ*.III,3,1,2.
Chriſtinæi (*Pauli*) *Deciſiones laudantur.* III,6,7,11.
Chronica *privata publicis interdum præferenda.* III,4,1,7.
Chronicon *Chronicorum à Grutero ſcriptum.* III,4,1,4,
Chronicorum *maximam notitiam habuere Conringius & Caſanova.* III,4,1,6.
Monaſticorum nævi & utilitates. III,4,1,6.
Regionum & urbium particularium maxima eſt utilitas. III,4,1,7.
Chronologica *excerpta.* I,3,13,31.
Opera Scaligeri, aliorumq; laudantur. III,4,1,5.
Chronologicæ *tabulæ Marcelli recenſentur.* I,2,6,77.
Chronologorum *maximus eſt diſſenſus.* III,4,1,5.
Nomenclatores hiſtorici. II,3,1,2.
χρυσοποιΐα *defenditur.* II,2*,36,2. *ejus hiſtoria Scriptores commendantur.* ib.
Chimiæ *hiſtoria unde haurienda.* II,2,16,5.

 lau-

laudes. II,2*,22,5.
Scriptores ἀνέκδοτοι. II,2,16,5. *Vetuſti.* I,1,11,18. *reperiuntur in Codice Altenburgenſi, it. bibliotheca Vindobonenſi.* I,1,11,19. *ſunt tamen valde mutili & vitioſè ſcripti.* ib. *ſunt partim Ethnici, partim Chriſtiani.* I,1,11,20. *à Reineſio ordine recenſentur, & de iſtis judicium interponitur.* I,1,11,21. ſeqq.

Chymiam *Ægyptii Caliphæ præcipui, magna induſtria excoluerunt.* I,1,11,39.
miſeram artem vocat Reineſius, quæ ſancta & divina potius dicenda eſt. I,1,11,43.

Chymica *arcana continet gentilium mythologia.* I,1,11,17.
excerpta. I,3,13,42.
in arte magnus myſta fuit Trithemius. I,1,13,25.
Scientia vetuſta. I,1,11,16.
Scripta anonyma varia recenſentur. I,1,11,53. *ut tandem uno volumine edantur, optandum eſſet.* I,1, 11,54. ſeqq. *ἀνέκδοτα multa perierunt.* I,1,11,56.
ſtudia ſub ipſa barbarie in Germania, Gallia, Italia diſſeminata fuere, inq́; Monaſteriis latuerunt. I,1,11,39.

in Chymica *praxi Geſneri Euonymus, aliiq́; commendantur.* III, 7,1,7.

Chymicæ *artis Φαινόμενα Manueli Imp., per ſomnium ſignificata.* I,1,11,44.

Chymicam *doctrinam Hieroglyphicis occultari nonnulli exiſtimant.* II, 2,4,4.

Chymici *Germaniæ alios ſuperant.* II,2,1,6.
in experimenta caſu nonnunquam incidunt. II,2,1,22.

in Chymicis *Operationibus magna cautela eſt opus.* I,3,13,44.
rebus magnum Rabbinorum antiquorum ſtudium fuit. I,1,11,57.

Chymicorum *arcanorum Scriptores plerumq́; fictis nominibus utuntur.* I,1,9,24. I,1,11, 16.
principia explicantur & defenduntur. II,2,16,2. ſeqq.
Scriptorum lectio diſſuadetur, & obſcuritas culpatur. II,2*,9,2.
tria principia ad miſtorum naturam indagandam non ſufficiunt. II,2,19,5.

Ciacconii *Caſtigationes Decreti Gratiani deperditæ.* III,6,7,14.
ingenium depingitur. I,4,11,9.
notæ in Cæſarem per plagium à Fulv. Urſino editæ. I,4,11,9.
ſagacitas in emendandis Autoribus. ibid.

Ciampoli *Florentini ſeipſum extollentis & alios contemnentis inſania.* I,1,15,22.

de Cibaria *re quinam ſcripſerint.* II,2*,42,4.

Cicero *de artificiali memoria ſcripſiſſe dicitur.* I,2,6,7.
græcæ linguæ non fuit ignarus. I,4,11,7.
in pangendis verſibus parum felix. I,4,11,7.
nonnulla juvenis ſcripſit, quæ ſenex improbavit. I,1,23,13.
omnis eloquentiæ, etiam ſacræ, fons eſt. I,2,11,11. I,4,11,7.

adverſus Ciceronem *antiparadoxa ſcripſit Majoragius.* I,1,25,27.

in Ciceronem *quædam licentius dixit Eraſmus.* I,1,23,15.

Ciceroni *malè præfertur Plautus à Jeremiâ Höltzlin.* I,2,10,15.
Ciceroniana *Conſolatio à Sigonio ſuppoſita.* I,1,9,7. I,4,11,3.
Ciceroniani *κακόζηλοι ab Eraſmo notati.* I,1,23,14.
Theſauri. I,4,9,12.
Ciceronis *Cenſores varii.* I,1,23,18. I,4,11,7.
& Demoſthenis comparatio. I,6,2,8. I,4,11,7.
Editores & Commentatores. I,4,11,7.
epiſtolæ laudantur. I,1,23,12. & 20.
epiſtolæ ad Atticum ob prudentiam politicam imprimis commendandæ. I,1,23,19.
epiſtolarum eloquentia defenditur à Pontano contra Novatores nonnullos. I,1,23,13.
epiſtolis à quibusdam Plinij jun. epiſtolæ anteponuntur, ſed male. I,1,23,21.
imitator accuratiſſimus fuit Palearius. I,1,23,55.
libri Rhetorici, eorumque Commentatores. I,6,1,9.
magnus æſtimator fuit Buchnerus, I,1,24,99.
Officia. III,1,1,7. *laudantur à Cardano.* ibid.
Oratio pro Marcello reſolvitur. I,3,7,25.
Stylum optimè expreſſit Manutius. I,1,23,57. *it. Janus Nicius Erythræus.* I,1,24,9. ſeq.
Vitam quinam deſcripſerint. I,4,11,7.
in Ciceronis *Officia Diſquiſitiones ſcripſit Calcagninus; Ciceronem a. defendit Majoragius.* I,1,25,26. I,4,11,7.
Cimbriam *literatam meditatur Joh. Mollerus.* I,1,18,47. *quod Opus recenſetur.* ibid.
Cimbricæ *linguæ ridiculè primatum tribuunt Becanus & Schrieckius.* I,4,5,4.
Cimeliothecæ *bibliothecis addi ſolent.* I,1,6,11.
Cinelli *bibliotheca volante.* I,1,18,74. I,1,21,31.
Cineres *in aquam poſſe abire negatur.* II,2*,21,2.
Cinis *reſiduus pars terræ eſt purior, & maximè elementaris.* II,2*,21,1.
Circulatio *ſanguinis*, vid. Sanguis.
Succi nutritio. vid. Succus.
Circulationem *ſanguinis Paulus Sarpius ante Harvei tempora oſtendit.* I,1,19,24.
Ciſtercienſis *Ordinis ſcriptorum bibliotheca.* I,1,18,55.
Civilitatis *ac rituum aulicorum obſervatio Politico eſt neceſſaria.* III,1,1,9.
Scriptores. ibid.
Civitas *eruditorum inſtituenda, ubi ſolo uſu & converſatione lingua Latina addiſcatur.* vid. Latina lingua.
Clapmarii *lib. de arcanis dominationis.* III,2,1,15.
Claramontius *de conjectandis cujusque moribus & latitantibus animi affectibus ſcripſit.* II,3,1,3. III,1,1,11.
Clarckii *Hiſtoria nitri.* II,2*,38,1.
lib. de tranſitionum Rhetoricarum formulis rejicitur. I,6,1,27.
Claſenii *Theologia naturalis.* III,5,1,6.
Clavaſio (*Angeli a*) *Summa Angelica de Caſibus Conſcientiæ laudatur.* II,1,14,62.
Claudiani *Opera eorumque editiones.* I,4,14,16.
Poëſis & ſtylus. ibid.

Claudianus *gentilis fuit.* I,4,14,16.
Claveri (*Jacobi*) *inepta δοξομανία & gloriæ affectatio.* I,1,15,25.
Clementis (*Claudii*) *Muſeum, ſ. inſtructio bibliothecæ tam publicæ, quam privatæ.* I,1,17,8.
Clenardi *informatio Grammatica per converſationem.* I,1,15,48.
iſtitutiones linguæ Græcæ memorantur, I,4,6,7.
ſententia de Curtio ex genuinorum Latinorum Autorum numero excludendo. I,4,12,4.
Cleopatræ *& Antonij, ut & Sorani medici, epiſtolæ mutuæ, an genuinæ ſint.* I,1,11,50.
Scripta Chymica incertæ fidei ſunt. I,1,11,49.
du Clos *de principiis mixtorum naturalium ſcripſit.* II,2*,1,9.
Cluniacenſis *Ordinis bibliotheca in Ducatu Burgundico, MSStis pleniſſima, per Calvinianos periit.* I,1,5,26.
de Cluveri *epitome Hiſtoriarum judicium fertur.* III,4,1,4.
Cochinenſis *bibliotheca Jeſuitarum Batavis in prædam ceſſit.* III,5,1,23.
Cocquius (*Giſbertus*) *ſcripſit Hobbeſium elenchomenum.* II,1,15,15.
Codex *juſtinianeus congeſtus eſt è Codice Theodoſiano.* III,6,4,5.
Theodoſianus cum notis Gothofredi laudatur. III,5,1,27. III,6,36. III,6,7,9.
in Codicem *Commentatores præſtantiores.* III,6,7,9.
Paratitla Cujacii Matthæus laudat. III,6,7,10.
Codices *conſtitutionum Imperatoriarum recenſentur.* III,6,4,5.
Codicis *Theodoſiani autoritas eſt controverſa.* III,6,4,5.
Breviarium. ibid.
hiſtoria. ibid.
de Cœlo *Teleſii dogmata recenſentur.* II,2,13,4, *refutantur.* ibid.
Ariſtotelis Commenta exploduntur. II,2*,12,1.
Cœlum *beatorum humano ingenio imperſcrutabile.* II,2*,12,1.
empyreum eſt figmentum. ibid.
viſibile eſt ſubſtantia aëris tenuiſſima. ibid.
Cogitata *ſunt notanda.* vid. Adverſaria.
Cogitationes *à genitalibus Cerebri produci credit Fluddius,* II,2,15,5.
Cointus *Smyrnæus de Trojæ excidio & reditu Græcorum ſcripſit.* I,7,2,23.
Collectanea, vid. Excerpta.
Collegia *Arabum.* I,1,13,30.
Ægyptiorum. I,1,13,3. ſeqq.
Brachmanum. I,1,13,16.
Eruditorũ varia. vid. Academiæ.
Eumolpidarum. I,1,13,10.
Gentilium ſecreta varia recenſentur à Mejero. I,1,13,3.
Græcorum. I,1,13,3, ſeqq.
Magorum. I,1,13,13.
M*aurorum.* I,1,13,31.
Occulta naturæ arcanis indagandis dedita. I,1,13,51.
Pythagoræorum. I,1,13,29.
Samothracum. I,1,13,12.
Collegii *Roſiani hiſtoria.* I,1,13,35. ſeqq.
Collegiorum *quorundam cognomina inuſitata & ridicula multis diſplicent.* I,1,9,26. I,1,14,37. ſeq. & 41.
Collegium *Druidum.* I,1,13,32.
Fraternitatis Roſeæ Crucis. I,1,13,34.
Gymnoſophiſtarum. I,1,13,28.

hie-

hieroſophicum Spizelij. I,1,14,47.
juridicum Argentoratenſe. III,6,7,6.
pro indaganda veritate Tſchirnhauſii. I,1,14,49.
pſychoſophicum Beccheri. I,1,14,46.
Samaritanorum. I,1,14,48.
Colloquia *literatorum quomodo ſint inſtitucnac ex conſilio Verulamii.* I,1,15,49. ſeqq. *exemplo Pinelli & Pauli Sarpii.* I,1,15,51. ſeqq.
à Colloquiis *cum eruditis nata ſunt Scaligeriana, Peronia, Thuanaa, Colomeſii opuſcula literaria.* I,1,15,56.
Colloquiorum *cum viris doctis in peregrinatione fructus.* I,1,15,54
Colomeſii *Clavis epiſtolarum Scaligeri & Caſauboni.* I,1,23,7. & 69.
Gallia Orientalis. I,14,5,5.
Colores *diſtinguuntur in reales & emphaticos.* II,2*,15,1.
à mixtione elementorum falſò derivant Ariſtotelici, à ſulphure ſuo Chymici. II,2*,15,2.
propago lucis. II,2*,15,1.
quomodo formentur. ibid.
reales dari contra Carteſianos oſtenditur, ibid.
de Coloribus *Scriptores.* II,2*,15,2.
Coloris *albi origo demonſtratur.* II,2*,15,3.
ratio exemplo nivis illuſtratur. ib.
nigri ratio explicatur. II,2*,15,4.
Colorni(*Abr.*)*Scotographia Italica.* I,4,2,4.
Colvius (*Petrus*) *calce mulæ ictus periit.* I,4,14,3.
Columnæ *à Setho poſitæ.* I,1,6,16.
Coluthus *de raptû Helenæ ſcripſit.* I,7,2,23.
de Coma *quinam ſcripſerint.* I,5,2,9.
Combinatoria *ars Kircheri.* I,2,5,41. *à Kuhlmanno imperfectionis arguitur.* I,2,5,66.
Knittelij. I,2,5,44. *peculiari diſſertione à Leibnitio deſcripta.* I,2,5,61.
Combinatoria *ars in quamcunque partem verſetur, aliud nihil eſt quam Logices propago.* I,2,5,78.
tabula Knittelij. I,2,5,41.
e Combinatoriæ *artis fontibus procedit Franc. Pomey artifiiium Rethorices.* I,2,5,80.
de Combinatoriis *rotis ſuis magna jactat Kuhlmannus.* I,2,5,68. & 72.
Comenianæ *Januæ loco commendatur Janua Batei.* I,2,4,18. I,4,10,10.
Comenii *Janua, utpote vocibus ac phraſibus barbaris ſcatens, è ſcholis eſt eliminanda.* I,2,4,19. I,4,10,10. II,1,15,8. & *ne emendata quidem in Scholis admittenda.* I,2,10,32.
Opinio de luce primæva formarum fonte. II,2*,1,8.
Orbis ſenſualium pictus rerum cognitioni inſervire poteſt. I,2,4,28 ſeqq. *etſi multa in eo improbat Beccherus.* I,2,4,37, & 42.
Philoſophemata παράδοξα prolixe recenſentur ac confutantur. II,2,3,5.
Phyſica ad lumen divinum reformata, nec non tr. de frigore explodantur. II,1,15,9. II,2,3,5.
de Comenii *ludis Comicis quid ſit ſentiendum.* I,2,4,44.
Comenius *de frigore librum ſcripſit.* II,2*,17,5.
novator in univerſa panſophia, & Enthuſiaſmo affinis fuit. II,1,15,18.
tria principia ad ſenſum Moſis ſe rectè

rectè ſtatuere putavit. II,2,3,5.
II,2*,1,5.
Comeſtor *unde nomen habeat, & quid ſcripſerit.* II,1,14,1.
Cometæ *juxta Ariſtot. ſunt meteora; juxta anonymum mali genij; juxta Bartholinum abſceſſus univerſi.* II,2*,24,3.
Cometarum *effectus naturales.* II,2*,12,4.
multorum natalis circa viam lacteam fuit. II,2*,12,8.
Ortus prædicti. II,2*,12,4.
præſignificationes quinam deſcripſerint. II,2*,12,4.
Scriptores. II,2*,12,4.
Comicæ *actiones ad prudentiam formandam faciunt.* I,2,4,43.
commendantur à Verulamio. I,2,4,45. *ut & Tanaquil Fabro.* I,2,9,48.
in juventute ſcholaſtica non ſunt omittendæ. I,2,4,43.
Comici *Poëtæ.* I,7,2,8.
recentiores recenſentur. I,7,3,15.
vitæ humanæ ſpeculum repræſentant. I,3,9,18. & 24. *quod exemplo probatur è Terentij Adelph. Act.* 1. *Sc.* 1. I,3,9,26.
Cominii *odæ elegans.* vid. Condæus.
Commentatores *Biblici Critici.* III,5,1,15.
Exegetici. III,5,1,16.
Commerciorum *Anglicorum & Belgicorum Scriptores.* III,3,1,3.
defectus ſunt notandi. III,3,1,4.
hiſtoria à Baclero deſiderata. III,4,1,9.
quomodo ſcribenda. III,3,1,3.
Complutenſis *Collegij Diſputationes in Ariſtot. Dialecticam, Philoſoph. naturalem &c. recenſentur.* II,1,14,28.
Epitomator Franc. Murciæ. II,1,14,29.
Computatio *per bacillos ac digitos.* II,4,1,5.
le Comte *de Gablis liber incerti auctoris.* II,1,7,14.
de Conclavi *medico, vario aëre replendo, Pegelius conſilium dedit.* II,2*,22,2.
Concordantiarum *biblicarum uſus.* III,5,1,15.
ad Condæum, *Principem, oda elegans Cominii de uſu lactis.* I,2,16,43.
Conflagrationis *globi terraquei poſſibilitas è Phyſica oſtenditur.* II,2*,5,3.
Congelatio *per certos pulveres artificialis datur.* II,2*,17,3. *ejus vera cauſa.* ibid.
de Congelatione *experimentum Boylianum.* II,2*,17,3.
de Congelatis *in vitam revocatis hiſtoriæ memorabiles.* II,2*,17,5. vid. Frigore.
Connani *lib. de jure Civili Romano laudatur.* III,6,5,2.
Connexionum *artificium docuit Jac. Hugues.* I,6,1,18.
Conringii *antiquitates academicæ.* I,1,14,10. I,1,16,71.
Comment. in Lampadii jus publicum. III,6,9,4.
Diſſ. de conſtitutione Epiſcoporum Germaniæ. III,5,1,27.
Diſſ. juris publici pleraque Capp. continent. III,6,9,4.
elogium. I,1,16,31.
epiſtolæ & præfationes. I,1,24,32.
de eruditionis propagine liber. I,1,16,6.
Introductio ad artem Medicam laudatur. III,7,1,1.
lectiones privatæ de omnibus Rebuspubl. ipſo invito editæ. III,2,1,6.
lib.

Digitized by Google

lib. ἀνέκδοτ@ de Scriptoribus. I,1,2,28. I,1,16,5.ſeq.
lib. de Civili Prudentia. III,2,1,1.
lib. de Medicina Hermetica II,2,16,5.
lib. de Origine juris Germanici. III,6,10,1.
notitia Chronicorum Monaſticorum fuit maxima. III,4,1,6.
Orationes in laudem Ariſtotelis. II,1,11,32.
Volumen auctores, de piſcibꝰ agentes, complectens. II,2*,46,2.
Conringius *Sagarum probationem per aquam defendit.* II,3,1,6.
de Conſiliariis *quinam ſcripſerint.* III,2,1,17.
Conſtantini (*Roberti*) *Porphyrogenneta excerpta utilisſima.* I,1,21,9. I,3,13,18.
Theſaurus Græcæ linguæ. I,4,8,7.
Conſtitutionum *Imperatoriarum Codices.* vid. Codices.
de Conſuetudinibus *quinam ſcripſerint.* III,6,10,2.
Contareni (*Caſp.*) *libb. V. de Elementis, eorumq; miſtionibus taxantur.* II,2*,13,10.
Vita à Joh. Caſa ſcripta. I,1,19,46.
Contemptum *quæ nobis parare poſſunt, ante omnia vitanda.* I,1,15,30.
Contentioſa *ingenia.* I,1,15,13. & 36. ſeq.
Contractus *ſimulati,* III,6,8,5.
Controverſiarum *Juridicarum Scriptores.* III,6,8,1.
Theologicarum Scriptores. III,5,1,20.
Converſandi *ars & diſciplina tradi poteſt.* I,1,15,2. & 4.
latius patet, quam doctrina de officiis. I,1,15,3.
ex quibus principiis formanda ſit. I,1,15,4.
de Converſandi *arte certæ regulæ traduntur.* I,1,15,18. ſeqq.
Converſatio *Civilis.* III,1,1,9.
cum eruditis magnum ad informationem ſubſidium eſt. I,1,15,47. I,2,7,39. I,2,8,24.
eruditorum mutua rem literariam auget. I,1,15,1, & 47.
eruditorum per epiſtolas, I,1,15,57.
quà & illi utuntur qui ſe nunquam viderunt, exemplo Scaligeri & Caſauboni. ibid. *in qua & diligentisſimus fuit Pinellus.* I,1,15,58. *ut & Ant. Maliabeccus.* I,1,15,59.
Converſatione *ſola an lingua addiſci poſſit.* vid. Latina.
ex Conſervatione *ſola Grammaticam informationem inſtituit Clenardus.* I,1,15,48.
in Converſatione *obſequioſus nec contenſioſus eſto.* I,1,15,35. ſeqq. *exemplis docetur.* I,1,15,37.
quisq; ſuum ipſius ingenium noſcat. I,1,15,7. *ut & aliorum.* I,1,15,16.
ut homo eſt, ita morem geras. I,1,15,33. ſeq.
Converſationis *eruditæ ratio è vitis virorum doctorum formari quam maxime poteſt.* I,1,19,1.
finis & utilitas. I,1,15,60.
Convivii *priſci reliquiæ Puteani.* I,5,2,11.
de Conviviis *quinam ſcripſerint.* I,5,2,11.
Copernici *dogma de motu terræ.* II,2,15,1.
Coppinus (*Aquilinus*) *in nubibus ſpeculandis mire ingenioſus.* I,1,14,73.

Coralliorum *productio eſt mirabilis.* II,2*,33,6.
Coraſii, *de jure Codicis in artem redigendo, Commentarius recenſetur.* III,6,5,4.
Cordemoy *Diſcurs phyſique de la parle laudatur.* I,4,1,5. II,1,15,10. II,2,17,5.
tr. de differentia animæ & corporis. II,2,17,5.
Cordeſii (*Joh.*) *ſtudium librorum colligendorum* I,1,3,6.
Cornæi (*Melchioris*) *Curriculum philoſophiæ Peripateticæ recenſetur, deq; eo judicium fertur.* II,1,14,54.
de Cornelii *Poëſi Dramatica cenſura.* I,7,1,9.
Progymnaſmata phyſica. II,2,17,5.
Cornelius *Nepos.* vid. Nepos.
Cornua *Cervina in aula Taurinenſi futuram tempeſtatem indicarunt.* II,2*,18,9.
Coronæi *Panthotheca deſcribitur.* I,3,13,53.
de Coronis *nuptialibus ſcripſit Maderus maximam partem è Paſchalio.* I,5,2,8.
Corpora *in tenebris lucentia.* II,2*,14,5.
miſta ex Sale, Sulphure & Mercurio conſtare defenditur. II,2,16,2.
de Corporibus *petrefactis, magnam partem dubiis & non genuinis, quid judicandum.* II,2*,31,5.
ex Corporis *temperamento ingeniorum & animorum vis non rarò dependet.* Vid. Ingenium.
Corporum *alterationes inutiliter variè dividuntur.* II,2*,28,2.
impenetrabilitas miſtionem particularum non prohibet. II,2*,3,7.
minimorum mixtionis ratio inexplicabilis eſt. II,2*,13,2.
mutationes quomodo fiant ſecundum mentem Stoicorum. II,2,8,2.
ſubterraneorum conſtitutio per analyſin detegi poteſt. II,2*,31,1.
translatio momentanea de loco ad locum, an arte aliqua fieri poſſit. I,1,13,25. ſeq.
circa Corporum *Cœleſtium naturam, ſolis veſtigandam conjecturis, Carteſii vel aliorum ſententiæ, vero ſimilimæ, præferendæ.* II,2,19,3.
mixtorum naturam indagandam utilis quidem atomorum doctrina, non tamen ſola ſufficit. II,2,19,5.
Corpus, *vocis variæ acceptiones.* I,3,4,12.
Corpus Juris *à veteribus Gloſſatoribus illuſtratum.* III,6,7,1.
judicium de iis. ibid.
in Corpus Juris *notæ Gothofredi & Leuwii laudantur.* III,6,7,2.
Corradi *copia latini ſermonis.* I,4,10,7.
Vita Ciceronis. I,4,11,7.
Correæ (*Thom.*) *de Elegia liber.* I,7,1,13.
Oratio de antiquitate dignitateq; Poëſeos & Poëtarum differentia. I,7,1,7.
Correctorio *munere quinam fungi debeant.* I,4,2,6.
Coſtalii (*Petri*) *Adverſaria.* III,6,7,5.
Cottunius (*Joh.*) *interpres Ariſtot. & Epigrammatographus inſignis.* II,1,14,68.
Cour (*de la*) *Diſſertt. Belgicæ aliaq; Scripta laudantur.* III,2,1,17.
Cowley (*Abrah.*) *de Plantis poëmata Latina ſcripſit.* I,7,3,8. II,2*,40,5.
Carabrones *literarii.* I,1,15,15.
Craftheim (*Jo. Cratonis*) *conſilium de nova Ariſtotelis editione.* II,2,12,2.

Crai-

Craigii *jus feudale, tribus libris comprehenſum.* III,6,7,15.

Craſſi (*Laurentii*) *elogia hominum literatorum recenſentur & laudantur.* I,1,19,52.

Crauſerus *Scintillas Julianas Schoro debet.* I,4,19,20.

Creationis hiſtoria *principia Phyſicæ certa ac adæquata non proponit.* II,2,3,2. *hujus veſtigia in Philoſophia gentilium, maximè Platonicis reperiuntur.* II,2,3,3.

ex Creationis hiſtoria *Phyſicam doctrinam fabricari quidam conati ſunt.* II,2,3,4.

in Creationis hiſtoriam *Commentationes Höttingeri aliorumq;.* II,2,3,7. *Interpretationes Cabaliſtarum paradoxæ.* II,2,3,7, *Enthuſiaſticæ.* II,2,3,8. *Scriptores Miſcellanei.* II,2,3,9.

Crellii (*Job.*) *Ethica Chriſtiana.* III,1,1,3.

Cremonini *pædia Ariſtotelica laudatur & recenſetur.* II,1,11,29.

de Crepitu *ventris Segerus ſcripſit.* II,2*,47,5.

Creſollii *Anthologia ſeu Decas de ſelectis piorum hominum virtutibus.* I,6,4,11.
Calumnia in Melanchtonem. vid. Melanchtonem.
myſtagogus, ſeu de ſacrorum hominum diſciplina. I,6,4,11.
Vacationes Autumnales de perfecta Oratoris actione & pronunciatione. I,6,1,17. II,3,1,3.

Creſtonus (*Job.*) *Lexicon Græco-Latinum edidit.* I,4,8,1.

Criniti (*Petri*) *libri de Poëtis Latinis.* I,7,2,1.

Critica *biblia.* I,3,5,12.
excerpta. vid. Excerpta.
pericula Piccarti laudantur. II,1,11,30.
Socratica. vid. Socrates.

Criticæ *facis Gruterianæ indices laudantur.* I,3,5,8. ſeq.

Criticam *artem qui deſcripſerint.* I,1,7,6. ſeqq.

Critices *maxima pars quâ in re conſiſtat.* I,3,6,12.

Critici *in Belgio præſtantiſſimi.* I,5,1,13.

in Critico στοχασμῷ *alii aliis oculatiores.* I,1,7,3.

Criticorum *diverſæ claſſes recenſentur.* I,5,1,5.
illuſtrium manu notati libri in pretio habentur. I,1,7,35.
induſtria ex ſtylo & idiotiſmis νοθείαν *vel* γνησιότητα *autorum conjicere novit.* I,1,9,4.
miſcellaneorum Scriptores potiſſimi. I,5,1,5. ſeqq.
quorundam intemperies à Marcſio notatur. I,3,5,21.

de Crocodili *lacrymis ſcripſit Voigtius.* II,2*,46,4.

Crollius *de ſignatura plantarum.* II,2*,40,6.

Crowæi *elenchus interpretum S. Scripturæ.* I,6,4,22.

de Cruce *quinam ſcripſerint.* I,5,2,14.

Crucigeri (*Georg.*) *Harmonia Græcæ, Latinæ, & Germanicæ Linguæ.* I,4,3,8.

Crucii *Orationes cur legendæ.* I,6,3,5.

Crucimanius (*Franc. Grudæus*) *ſ. Sieu de la Croix du Maine, multos libros bibliothecarios affectos habuit.* I,1,18,22. ſeq. *à prima juventute hiſtoriæ bibliothecariæ Gallicæ ſe totum* im

Digitized by Google

impendit. I,1,18,23.

Crùcis *roſeæ Fratres.* vid. Fratres.

Cruyce (*Joh. Bapt. van de*) *eſt plagiarius.* I,6,3,10.

Cryptographia *Auguſti Seleni.* vid. Selenus.

ad Cryſtallorum *generationem præter aquam etiam ſuccus viſcoſus requiritur.* II,2*,31,4.

de Cryſtallorum *productione ſententia Stenonis.* II,2*,31,3.

è Cuborum *jactu divinatio inſtituitur.* II,3,1,13.

Cujacii *adverſarij.* III,6,7,5.

eruditio laudatur. I,5,1,8.

methodus ſingularis in Commentario. III,6,7,3.

Obſervationes ſuper textus juris. I,5,1,8.

Paratitla in Codicem. III,6,7,10.

Cujacius *αὐτοδίδακτος in jurisprudentia fuit.* I,1,1,14.

baſilicorũ libros poſſedit. III,6,4,11.

contra imperitiam Praxeos ſibi objectam defenditur. III,6,11,1.

Cunæi *Orationes laudantur.* I,6,3,4.

Peritia in Hebræa literatura. III,6,2,1.

de Cuperi *arcanis Atheiſmi revelatis judicium fertur.* III,5,1,9.

Cuperti *Apotheoſis Homeri, & notæ in Lactantium de mortibus Perſecutorum.* I,5,1,13.

Obſervationum liber. I,5,1,13.

Cuprum *cum ferro ſociari nequit.* II,2,1,6.

in ferrum an mutari queat. II,2*,36,1.

Curationes *Cabaliſticæ Judæorum.* II,3,1,17.

per Magiam. II,3,1,17.

per tactum. II,2*,8,6.

per transfuſionem ſanguinis. II,2*,8,5.

per transplantationem, pulverem ſympatheticum, &c. II,2*,8,4.

de Curationibus *Sympatheticis & Magneticis cenſura.* II,2*,8,3.

de Curculionibus *libellum ſcripſit Rango.* II,2*,45,8.

Curioſus, *ultra quam decet, in converſatione ne eſto.* I,1,15,44.

de Curribus *& Re vehicularia quinam ſcripſerint.* I,5,2,13.

Curſum Philoſophicum *ſcripſerunt Joh. à S. Thoma.* II,1,14,9. *Franciſcus Murcias.* II,1,14,29. *Petrus Hurtadus de Mendoza.* II,1,14,40. *Franc. de Oviedo.* II,1,14,46. *Rodericus de Arriaga.* II,1,14,47.

Curtii *dictio laudatur.* I,4,12,14.

editiones recenſentur. ibid.

hiſtoria falsò à nonnemine ſuppoſitionis arguitur. I,1,9,6.

de ſtylo judicia Barthii & Buchneri. I,4,12,14.

Curtium *è genuinorum Latinorum Autorum numero excludere allaborat Clericus.* I,4,12,4.

Cuſani *de docta ignorantia liber.* II,2,9,1.

de Scriptis judicium. III,5,1,4.

Cygne (*Martini du*) *Explanatio Rhetorica.* I,6,1,17.

de Cygni *cantu egit Bartholinus.* II,2,46,4.

Cyrilli *Alexandri Lexicon ineditum.* I,4,7,11.

D.

DAcerii *Commentatio in Ariſtot. Poeticam omnibus præfertur.* I,7,1,3.

Verſio Gallica Horatii. I,4,11,15.

Dæmones *familiares.* vid. Genii.

Dairval (*Carol. Ceſ. Baudelotii de*) *liber de l'utilité des Voyages, & de l'avantage, que la recherche des antiquitez procure aux ſçavans.* I,4,1,9.

Dal-

Dalburg (*Joh. Camerarii de*) *ſtudium in lingua Germanica inveſtiganda laudatur.* I,4,4,4.
Dalgarni (*Georg.*) *ars ſignorum.* I,4,2,5. *lingua univerſalis affecta.* vid. Lingua.
Dallæi *lib. de Confirmatione & extrema unctione.* III,5,1,29. *de Imaginum cultu,* III,5,1,29. *de uſu Patrum, & Pſeudonymis & ſuppoſititiis illorum.* III,5,1,13. & 28.
Damaſcii *lib. ineditus* Περὶ ἀρχῶν. II,1,7,10.
Danckwertii *Chorographia Holſatiæ eſt accuratiſſima.* II,4,1,12.
Dania *ſtatuta ſingularia habet.* III,6,10,3.
Danorum *Monumenta Wormii.* vid. Wormius. *Scriptorum catalogi, à Bartholinis fratribus editi ſunt imperfecti.* I,1,18,46.
Daretis *Phrygii libb. 6. de bello Trajano falſò creduntur à Cornelio tranſlati.* I,4,11,10.
Daumii *Indices latinæ linguæ analogici promiſſi.* I,4,9,4. *Lexicon Vocum medii ævi.* vid. Lexicon. *tr. de cauſis amiſſarum qurundam latinæ linguæ radicum. &c.* I,4,9,4.
Dausquii (*Claudii*) *Orthographia antiqui novique Latii.* I,4,9,1.
Decifratoria *ars quænam.* I,4,2,4. *oppoſita Cryptographiæ.* ibid. *liber Gallicus in eam rem editus.* ibid.
de Decimatoris *Sylva Vocabulorum ſequius judicium fertur.* I,4,9,13.
Deckenii *Obſervationes Poëticæ.* I,3,10,43. ſ.
Deckeri *liber de ſcriptis adeſpotis.* I,1,16,71.
Declamandi *morem in Scholis Majoragius reduxit.* I,6,3,1.
Dedicatoriarum *epiſtolarum collectiones ſuadentur.* I,1,24,34.
Dedicatorii *Carminis exempla.* I,3,12,52.
Defectus *ſuos abſcondere prudentis eſt.* I,1,15,26.
Defectuum *occultandorum tres latebras tra dit Verulamius.* I,1,15,27. *alias oſtendit Fichetus.* I,1,15,28.
Dei *manus & præſentia in omnibus naturæ operibus deprehenditur, & prædicanda eſt.* I,1,12,18. *& materiæ mundique coæternitatem nonnulla ſecta ſtatuerunt.* II,2*,11,4.
Deiſtæ *Deum unum admittere contenti, cætera Chriſtiana myſteria pro fabulis habent.* I,1,8,11.
de Deliciis *Poëtarum Scotorum, Italorum, Gallorum & Germanorum judicia.* I,7,3,8.
Delphinus (*Freder.*) *fluxus & refluxus maris convenientiam cum luna integro libro demonſtravit.* II,2*,20,4.
Demetrii *Phaler. lib.* περὶ ἑρμηνείας *hodie num extat.* I,1,6,3. *qui male illi adſcribitur.* I,6,1,3. *in hunc Commentatores.* ibid. *Opuſcula, quibus præcepta continentur de membris & inciſis, de periodis, &c. recenſentur.* I,6,1,3.
Demetrius *Phalerus Alexandrinæ Philadelphi bibliothecæ præfuit.* I,1,6,3. *ab Athenienſibus malè habitus in Ægyptum exul profugit.* I,1,6,3.
Democriti *de Atomis & Vacuo doctrina.* II,2,7,7. *doctrina phyſica exponitur,* II,2,7,4. *hac magni apud Romanos fuit habita.* ibid.

 elo-

elogium. II,1,5,1.
Ἐννεαγράμματον & τετρασύλλαβον quid ſit. I,1,11,32. ſeqq.
pharmacum fortunatos & ſapientes homines efficiendi. I,2,1,6.
principia phyſica ſua fecit Epicurus. II,2,7,4.
ſcripta phyſica, myſtica ſ. arcana, an ſuppoſititia ſint. I,1,11,31. ſeqq. II,1,5,1.
Scriptorum nihil ſupereſt, & proinde incertum, quid vere ſenſerit. II,2,7,6.
ſub nomine, MSSta Chymica ſuperſunt, de quorum γνησιότητι diſquiritur. II,2,7,6.
Democritus in Perſiam profectus dicitur, ut ab Oſtane artem Chymicam edoceretur. I,1,11,29. & 35.
revivifcens. II,2,7,5.
Demonſtrandi omnem rationem, ab Ariſtotele luculenter traditam, è medio tollere auſus eſt Nizolius. I,2,7,14. ob quod reprehenditur. I,2,7,15. qui tamen in multis ὁμόψηφον habet Ramum. I,2,7,17.
de Demonſtratione quinam ſcripſerint. II, 5,1,4.
Demoſthenis Comparationem cum Cicerone quidam inſtituerunt. I,6,2,8.
Orationibus artis oratoriæ ſublimitas ineſt. I,6,2,8.
Orationibus Prudentia Civilis ineſt. III,2,1,13.
Orationum editores & Commentatores. I, 6,2,8.
Dempſterus à ferocitate & moroſitate notatur. I,1,15,37. I,1,18,45.
in hiſtoria eccleſiaſtica Scoticæ gentis non ſatis bona fide verſatus exiſtimatur. I,1,18,45.
Denaiſii effatum de Advocatis. III,6,7,7.
de Denſitate agitur. II,2*,7,5.
de Deo ſententia Stoicorum. II,2,8,2.
Deſſelii (Valerii Andreæ) Bibliotheca Batava laudatur. I,1,18,36. ſeq.
Deſtillatione clauſa in generatione animalium & metallorum natura utitur. II,2,1,22.
Deſtillationem clauſam à nemine tentatam fuiſſe falſo credit Verulamius II,2,1,22.
Deſtillationis clauſæ præſtantia ſtupendiq; effectus. ibid.
Devarii (Matth.) lib. de particulis græcæ linguæ laudatur. I,4,6,9.
Deuſingius de Syſtematibus variis librum ſcripſit. II,4,1,8.
Dexippi defenſio prædicamentorum adverſus Plotinum, II,1,9,10.
Dialectica. vid. Logica.
de Dialectis Græcorum Scriptores. I,4,6,16.
de Dialecto Helleniſtica prolixior certaminum Literariorum hiſtoria recenſetur. I,4,6,19.
Dialogorum Phyſicorum Scriptores. II,2,2,7
Dictionarium Harmonicum Chriſtiani Nirmuthani. I,4,3,8.
de Dictione ludicra à Vavaſſore impugnata, judicium. I,6,3,9.
modernorum in Inſcriptionibus aliisq; Orationibus, argutiarum plus juſto ſtudioſa, cenſura. I,6,3,8.
Didactica eſt propago doctrinæ de methodo. I,2,4,12.
methodus Beccheri recenſetur. I,2,4,34. ſeqq. laudatur. I,2,4,37.
de Die natali liber Cenſorini. I,4,14,5.

Diecmanni *Diſſ. de Naturaliſmo Joh. Bodini.* I,1, 8,9.
Dieterici (*Joh. Conr.*) *Analyſis Evangeliorum laudatur.* . . I,6,4,23.
Opus χρηςομαθείας *Græcæ affectum.* I,4,6,15.
Dieteicus (*Ioh.* Conr.) *Græcæ Linguæ peritiſſimus fuit.* I,4,8,6.
Digander (*Joh.*) *Chiromantiam ſcripſit.* II,3,1,6.
Digbæi (*Kenelmi*) *Demonſtratio immortalitatis animæ rationalis.* II,2,15,5. II,2*, 47,6.
lib. de vegetatione plantarum laudatur. II,2*, 40,2.
Digbæus (*Kenel.*) *magnetem ex atomis generari credit.* II,2*,32,3.
quantitatis diviſionem Metaphyſicam tradit. II,2*,3,6.
Dilatatio *Orationis.* vid. Amplificatio.
Dilatationis *enthymematicæ exemplum.* I,2,14,23.
periodicæ exemplum. I,2,14, 2.
Diluvii *Scriptores.* II,2*,20,5.
univerſalitatem mathematice impugnavit Voſſius; Stenonius autem demonſtravit. II, 2*, 5,3. II,2*,20,5.
Dinarchi *Orationes & Vita.* I, 6,2,10.
Diogenes *Laërtius inter Hiſtoriæ Philoſophicæ Scriptores primarius.* II,1,1,1.
multi ejus ſunt Commentatores, quos inter laudatur Menagius. II,1,1,1. I,5,1,14.
Dionis *Pruſæenſis Orationes, earumq; editiones, & vita.* I, 6,2,14.
Dionyſii *Areopagitæ ſcripta Theologica & myſtica.* I,1,10,25.
Halicarnaſſei ars Rhetorica, aliaq; ſcripta. I,6,1,4.
Longini Caſſii liber περὶ ὕψες *laudatur, ejusq; editores, interpretes & illuſtratores recenſentur.* I,6,1,6.
Dionyſius *Longinus Caſſius quiſnam fuerit.* I,6,1,6. I,6,2,17.
Periegetes unde cognomen habeat. I,7,2,21. *Latinos & Græcos interpretes nactus eſt.* ibid. *ejus editiones variæ.* ibid.
Diſciplinarum *Lexica.* vid. Lexica.
Diſcours *Phyſiq; de la parle Cordemoy.* I,4,1,5
Diſputacia *ingenia moleſtiſſima.* I,1,15,36. f.
Diſputandi *ratio vetus per interrogationes.* I,1,15,55.
Diſputationes *ſelectioris argumenti ſedulo colligendæ.* I,1,21,31.
tyronum facetè gruum & pygmæorum aciei comparantur à Caſelio. I,2,10,48. I,2,11,16. *& mera peſtis juventutis ſunt.* I, 2,11,15.
Diſſertationes *Politicæ miſcellæ.* III,2,1,20.
Diſtinctiones *Philoſophicas colligendi ſtudium improbatur.* II,5,1,6.
Dithmarſicum *jus.* III,6,10,3.
Divina *Spir. Sancti gratia divinam & verè Chriſtianam philoſophiam nos docet.* I,1,12,38.
Divinæ *providentiæ ſpeculum eſt hiſtoria.* I,1,12,37.
Divinatio *è membris & nævis corporum.* II,3,1,4.
morum & affectuum animi è ſignis externis commendatur. II,3,1,3.
naturalis in quo conſiſtat. II,3,1,2.
de Divinatione *in genere Scriptores.* II,3,1,1.
naturali Scriptores in ſpecie. II,3,1,2.
Divinationis *variæ ſpecies recenſentur.* II,3,1,1.
Divinum *quid diſciplinæ & ſcientiæ omnes circumferunt.* I,1,12,1. ſeqq.
etiam in ipſa diſcendi methodo depre-

prehenditur. I,1,12,2.
quid in rebus civilibus & Rerumpubl. mutationibus reperitur. I,1,12,29.

Divitias *quomodo incolæ provinciarum & urbium acquirere poſſint.* III,3,1,3.

Docendi *munus Academicis non negligendum.* I,2,11,24. *quod tamen cautela fieri traditur.* II,2,11,25.

Docendi *munus quomodo obeundum.* I,2,8,28.

Docendo *diſcere ſolemus.* I,2,8,27.& 29.

Doctorum *virorum famæ detrahere malitiæ & inſcitiæ ſignum eſt.* I,1,15,21.ſ.

Doletus *in Comm. ſuis Lat. Linguæ ſubtilis Stephani plagiarius.* I,4,9,11.

Dolia *ventorum & imbrium apud Brachmanes Indos.* I,1,13,20.ſeqq.

de Dominationis *arcanis quinam ſcripſerint.* III,2,1,15.

de Domino *maris agunt Seldenus, Grotius, aliiq;.* III,6,1,8.

Dominis (*Marc. Anton. de*) *lib. de primatu Papæ rarior eſt.* III,5,1,26.
Opus de Republ. Eccleſiaſtica contra Pontificios laudatur. III,5,1,26.

de Donariis & Strenis *Scriptores.* I,5,2,10.

Donati *Orationes.* I,6,3,5.

de Donelli *Commentariis eorumq; Epitomatore judicium.* III,6,7,5.

Donne (*Johannis*) *Sermones ſacri.* I,6,4,18.
ſententia ſingularis de αὐτοχειρίᾳ. ib.

Döringius *Collectaneorum ſuorum Juridicorum partem edidit.* III,6,8,1.

Dornavii (*Caſp.*) *amphitheatrum ſapientiæ Socraticæ jocoſeriæ laudatur.* I,1,21,45.

Dörſchei *ſcriptorumq; ejus elogium.* III,5,1,30.
Thomas Confeſſor demonſtrat, è Thomæ Aquinatis ſcriptis Proteſtantium doctrinam probari poſſe. III,5,1,28.

Doujatii *editio Livii omnibus præſtat.* I,4,11,11.

de Douſæ (*Jani*) *Elegiis judicium fertur.* I,7,3,9.
Satyris cenſura habetur. I,7,3,16.

Δοξομανία *quorundam nimia reprehenditur.* I,1,15,25.

Dracontii *Poëtæ ætas & editiones.* I,4,14,18.

Draudii (*Georgii*) *bibliotheca claſſica recenſetur.* I,1,18,13. ſeq. *de illa judicium fertur.* III,5,1,13.

Draxii (*Thomæ*) *bibliotheca ſcholaſtica laudatur.* I,1,21,112.

Drebbelii *de Elementis lib. breviter recenſetur.* II,2*,13,10.

Drebbelius *quibusdam eſt thermometrorum inventor.* II,2*,18,4.

Drexelii *libri laudantur.* I,6,4,15.

Dreyerus *primum principium Carteſii ex Idea mentis deductum impugnat.* II,5,1,3.

Druides Celtarum, *Gallorum & Germanorum fuere Theologi & Philoſophi.* I,1,10,21. I,1,13,33.
eadem docuerunt, quæ veteres Ægyptii, Magi, Chaldæi. I,1,13,33.
ſacrum cultum puriſſimum habuerunt. I,1,13,33.

Dryden (*Joh.*) *An Eſſay of Dramatick Poëſy.* I,7,1,10.

Duarenus *in Diſpp. ſuis juris multa Rangonetto debet.* III,6,7,8.

Dubitationis *utilitas extollitur.* II,2,1,8. II,2,9,2.

Duck (*Arthurus*) *de autoritate juris Civilis ſcripſit.* III,6,4,3.

Dudinck (*Iodoci à*) *Palladium Apollinis & Palladis.* I,1,17,17.

Duns (*Iohannes*) *autor fuit ſectæ Scotiſtarum.* II,1,14,8.

Du-

Duporti (*Jacobi*) *Gnomologia Homeri.* I,1,11,75. I,4,6,11. I,7,2,2.
Durandus *à S. Portano libb.* IV. *Comment. ſcripſit, & à Duranto, Speculatore, diſtinguendus.* II,1,14,6.
Durationis *rerum cognitio maximum uſum habet in Phyſica & Medicina.* II,2*,5,1.
Duret (*Claudii*) *Threſor de l'Hiſtoire des langues de cet univerſ.* I,4,3,10.

E.

EBerhardus (*Ægid.*) *de herba panacea, ſ. tabaco, ſcripſit.* II,2*,42,4.
Eccleſiæ *Orientalis lites quinam deſcripſerint.* III,5,1,23.
Ecſtaticorum *prædictiones mirabiles.* II,3,1,2.
Edicta *Romanorum Prætorum annua erant.* III,6,3,8.
Edicti *perpetui Salvii Juliani fragmenta quidam collegerunt.* III,6,3,8.
Editiones *Autorum quænam optimæ.* I,4,11,2.
Educatio *juventutis.* vid. juventus.
Eggefeldii *imperium Politicum, ex Sacra Regum hiſtoria deſcriptum.* III,2,1,19.
Ehemii *lib. de principiis juris.* III,6,1,7. *Opus affectum de Sectis Juris Conſultorum.* III,6,3,10.
Eichelii *animadverſiones in Procopii hiſtoriam Juſtiniani arcanam.* III,6,4,2. *liber de interpretatione Juris.* III,6,6,3.
Eiſengreinii *Catalogus Flacii Catalogo Teſtium Veritatis oppoſitus.* III,5,1,28.
Elegantiarum *expreſſiones in latinitate cum judicio adhibendæ.* I,3,6,4. ſqq. *Scriptores.* I,4,10,11.
Elementa *corporum proxima, non autem remota, ſunt veſtiganda.* II,2*,13,3. *duo ſtatuit Gorlæus.* II,2,15,2. *infinita Philoſophi Corpuſculares.* II,2*,13,2. *quinq; ſtatuunt Chinenſes.* II,2,5,5. *in ſuo loco gravant.* II,2*,18,5. *tria ponit Carteſius.* II,2,17,2. *ad uſus humanos acommodari poſſunt.* II,2*,22,1. ſeqq.
de Elementis *quatuor, ac quatuor primis eorum qualitatibus doctrina Ariſtotelica, & pro hac Hon. Fabri argumenta examinantur.* II,2*,13,5. *quinam Scriptores legendi.* II,2*,13,10. *ſententia Platonis.* II,2,11,9. *ſingulis diſſeritur.* II,2,19,5. *tribus Carteſii judicium fertur.* II,2*,13,4.
Elementorum *numero excludi non poſſunt ignis & aër.* II,2,19,5. *quatuor unum rerum principium ſtatuerunt Veteres.* II,2,18,2.
Elementum *unicum ſtatuerunt Veteres.* II,2*,13,2. *aquam ſpeciatim Helmontius, quod rejicitur.* II,2*,13,9.
Eleuſinia *ſacra apud Athenienſes Erechteus Ægyptius inſtituit in honorem Cereris.* I,1,13,9.
Eleuſiniorum *ſacrorum Leges & arcana.* I,1,13,11. *præſides perpetui fuere Eumolpidæ.* I,1,13,10.
Elichmanni (*Joh.*) *Diſſ. in Cebetis Tabulam commendatur.* II,1,3,3.
Elichmannus *Arabicum Lexicon ſcripſit.* I,4,5,6. *Perſicæ linguæ cum Germana convenientiam oſtendere voluit.* I,4,5,9.

INDEX III. RERUM.

Elogiorum *Scriptores.* I,1,19,51. ſeqq. I,1, 23,2. III,1,1,5. *a virorum ſcriptoribus differunt.* I,1,19,15. *& tam plenam fidem non merentur.* I,1,19,51.

Eloquentia *ad juris prudentiam quam maxime prodeſt.* I,2,1,36.
pollentes an raro ſingulari intellectu ſint præditi. I,2,1,37.

Eloquentiæ *apparatus Schönſlederi.* I,6,1,24.
nova methodus rhetoricam Ariſtotelicam & Lullianam complectens anonymi. I,2,5,57.
Origo eſt vocum delectus. I,3,2,35. I,3,3,1.
ſtudium malè hodie in Academiis negligitur. I,2.11,11.
virtus maxima eſt, non plus dicere, quam decet. I,3,10,30.
ὕψ⊚ *è ſpiritu & impetu divino eſt.* I,1,12,10. ſeq.

de Eloquentiæ *corruptæ cauſis Dialogus variis adſcribitur.* I,6,2,12.
Sacræ palma, certamen Hiſpanos inter & Italos. I,6,4,6.

Elsholtzii *anthropometria.* II,3,1,4.
Clyſmatica nova. II,2*,47,4.
lib. de Agricultura. II,2*,42,1.

Emblemata *ſunt ſimilia per picturam repræſentata.* I,1,21,59.

de Emblematibus *& emblematographis judicium,* I,6,4,7.

Emblematum *Collectanea proſunt ad Poëmatum inventiones, & quamcunque orationem.* I,1,21,59.
Scriptores. I,7,3,5.
Scriptores Italos collegit Giovanni Ferro in lib. cui tit. Teatro de impreſe, qui recenſetur. I,1,21,60. *& in alio lib. qui inſcribitur: Umbra apparentes.* ibid. *idem fecit Picinellus in mundo ſuo Symbolico.* I,1,2,61.
Uſus nimius improbatur. I,6,4,7. I,7,3,5.

Encomiaſtici *Carminis exempla.* I,3,12,53. ſeqq.

Εγκύκλια μαθήματα. I,2,7,105.

Encyclopædia *Alſtedii.* vid. Alſtedii.
& cognatio artium liberalium datur. I,1,1,3.
ſ. ſcientia univerſalis an detur. I,2,7,70. ſeqq.
Welſchii. Vid. Welſchii.

de Encyclopædia *Oratio elegans Tarquinii Gallucii laudatur.* I,1,1,12.

Encyclopædiæ *Biblica.* III,5,1,15.
Scriptores. I,2,7.70. ſeqq.
Scriptores à vera πολυμαθείας *gloria arcendi.* I,1,1,22.

Encyclopædiarum *Mathematicarum Scriptores.* II,4,1,3.

Engelbrechti *(Jacobi) Complementum Latinæ Linguæ.* I,4,9,6.

Εννεαγράμματον & τετραγύλλαβον *Democriti quid ſit.* I,1,11,32. ſeqq.
non malè exponitur de arſenico. I,1,11,33.

Ennii *fragmenta tantum ſuperſunt.* I,4,11,4.

de Ennio *judicia,* I,4,11,4.

Enochi *libri an extent.* I,1,6,17. ſeqq.
à Noacho in arca diluvii ſollicitè cuſtoditi traduntur. I,1,6,12.

Enſalmadorum *Hiſpaniæ curationes.* II,2*,8,6. II,3,1,17.

Ενθουσιασμὸς *Poëticus.* vid. Poëta.

Enthuſiaſtæ *varii recenſentur, illorumq; impugnatores.* III,5,1,36.

Entymemata *Oratoria quodammodo diffe-*

: *differunt à Poëticis.* I,3,10,28.

Enthymematica *excerpta.* vid. Ercerpta.

Enthymematicæ *Dilatationis exemplum.* I,2,14,23.

Ephemerides *Amſtelodamenſes, quarum autor Joh. Clericus dicitur.* I,1,16,48.

Danorum. I,1,16,41.

Germanorum. I,1,16,41.

Hamburgenſes. I,1,16,50.

Lipſienſes. I,1,16,42.

Parmenſes. I, 1, 16,49.

Tempeſtatum. vid Tempeſtatum.

Ephemeridum *Gallicarum primus autor fuit Hedovillius* I,1,16,36. *alii hunc ſecuti.* I,1,16,37. vid. Journals.

Italicarum ſcriptores. I,1,16,38. ſeqq.

Literariarum ſcriptores. I,1,16,32. *ſcopos diverſos ſibi propoſuerunt.* I,1,16,34. ſeqq.

Epheſius (*Mich.*) *ſcripſit in Ethica Ariſtot. ejusq; libb.* 4. *de partibus animalium.* II,1,9,7.

Epicedia I,3,12,37. ſeqq.

Epicheremata *Hermogenis è quibus locis deſumantur.* I,3,12,2. ſeqq.

de Epico *Carmine quinam ſcripſerint.* I,7,1,13.

Epicteti *Enchiridion, ejus Commentarii.* II,1,3,3, II,1,4,5. II,2,8,1.

Epicureorum *& aliorum ſententiæ de Coæternitate Dei & materiæ recenſentur & conferuntur.* II,2*,11,4.

Epicuri *doctrina de atomis & vacuo.* II,2, 7,7. II,2,18,3. *confutatur.* II,2,7,8. *& 10. origo eſt fatalitatis omnium rerum, aliorumq; Atheorum dogmatum.* II,2,7,11. *eſt imaginaria & abſurda* ibid. *degeneravit à principiis Democriti.* II,2,7,12.

Secta Stoicæ fuit inviſa. II,1,5,1.

Sententia de infinitate & pluralitate mundorum ab Ariſtot. futilibus argumentis impugnatur. II,2*,11,5.

Epicurus *in theoreticis Democritum eſt ſecutus.* II,1,5,1. II,2,7,4.

Epigrammata *Græca collegit Maximus Planudes.* I,7,2,26. *variæ illorum editiones.* ibid.

Epigrammaticæ *artis ſcriptores.* I,7,2,12.

Epigrammatum *Scriptores.* I,7,3,2.

Scriptor inſignis Cottunius II,1,14,68.

de Epiſcoporum *poteſtate & juribus quinam ſcripſerint.* III,5,1,27.

Epiſtola *adhortatoria.* I,2,15,12.

Commendatoria. I,2,15,1. ſeqq.

Conciliatoria. I,2,15,20.

Conſolatoria. I,2,15,22. ſeqq.

Conſultatoria. I,2,15,16.

euchariſtica. I,2, 15,30.

expoſtulatoria. I,2,15,34.

gratulatoria. I,2,15,26. ſeqq.

laudatoria. I,2,15,32.

nunciatoria. I,2,15,38.

Officioſa. I,2,15,18.

petitoria. I,2,15,8. ſeqq.

querula. I, 2, 15,36.

reprehenſoria. I,2,15,33.

ſuaſoria. I,2,15,14.

Epiſtolæ *Barlæi & Franciſci Martini facetiis & urbanitate refertæ.* I,1,24,56. ſeqq.

Bruti ab elegantia commendantur. I,3,6,23.

Ciceronis. vid. Cicero.

Eraſmi recenſentur & laudantur. I,1,23,48.

fami-

Digitized by Google

fœminarum eruditarum. I,1,24,117.
Græcorum veterum. I,1,23,11.
Japponica & Indica. I,1,24,122.
cum Indice contentorum ſunt edendæ. I,1,23,8. I,1,24,21.& 23.
Inedita virorum doctorum. I,1,25,1. ſeqq.
MStæ Theologorum ab Hottingero collectæ. III,4,1,14.
MSStæ virorum doctorum celebrium cimelia ſunt quarundam Bibliothecarum. I,1,7,45. ſeqq. *quam plurimæ recenſentur.* I,1,25,1. ſeqq.
Manutii & Mureti inter ſe comparantur. I,1,23,57, & 60.
Mathematica mutua Schikardi & Berneggeri. I,1,24,83.
Mutua Bongarſii & Lingelsheimii. I,1,24,90.
de Negotiis ſocietatis Jeſu. I,1,24,131.
Obſcurorum virorum ſcripta ab Uldarico Hutteno. I,1,23,43.
Patrum nonnullorum. I,1,23,24.
Peregrinatorum. I,1,24,132.
Phyſici argumenti laudantur. I,1,20,19.
Politici argumenti præprimis commendantur. I,1,24,48. ſeqq.
cum Reſponſoriis, & juxta ſeriem temporum ſunt edendæ. I,1,23,5.& 6. I,1,24,2.
Satyricæ du Sieur B.P. dit du jonquier. I,1,24,104.
Senecæ. vid. Seneca.
Sidonii Appollinaris recenſentur. I,1,23.25.
ſunt colloquia abſentium. I,1,23,2.
Theologorum variorum referuntur. I,1,24.100. ſeqq.
Variorum autorum. I,1,23,1. ſeqq. I,1,24,1. ſeqq.
Epiſtolarum *Commercium ad hiſtoriam literariam multum prodeſt.* I,1,23,3. I,1,25,3. ſeq. *periculo & difficultate non carere docetur.* I,1,25,4.
Miſcellanearum collectanea. I,1,24,121. I,1,25,11.
Politicarum ſtylus & uſus. I,1,24,48. ſeqq. III,2,1,8.
Scriptores in quo differant à biographis. I,1,23,2.
in Epiſtolarum *commercio qua methodo uſus ſit Pinellus.* I,1,15,58.
Epiſtolas *Eccleſiaſticas antiquorum qui ſcripſerint.* I,1,24,130.
Medicas qui ſcripſerint. I,1,24,129.
per Epiſtolas *converſatio eruditorum.* I,1,23,2. I,1,15,57.
Epiſtolica *collectanea ſ. Excerpta.* I,3,9,38. ſeqq.
Epiſtolicæ *formula.* I,3,9,42. ſeqq.
de Epiſtolis *Balzaci & aliorum Gallorum iniquus judicat Jacob Howelius, Anglus.* I,1,24,26.
in Epiſtolis *familiaribus plurima latent rei literariæ arcana.* I,1,25,3. I,1,24,17.
Epiſtoliographi *Phyſici.* II,2,2,6.
Politici. III,2,1,8.
Præcipui recenſentur. I,1,23,1. ſeqq. I,1,24,1. ſeqq.
Epithalamica *Carmina.* I,3,12,20. ſeqq.
Epithetorum *Collectores.* I,7,1,19.
Scriptores. I,6,1,23.
de Equis *quinam ſcripſerint.* II,2*,46,2.
Eraſmi *apophthegmatum liber per invidiam à Pontificiis Paulo Manutio tribui-*

buitur. I,1,21,55.
Collectanea adagiorum contra Rhodiginum & Verdierum defenduntur. I,1,21,67. ſeqq.
elogium. I,1,23.48. ſeqq.
epiſtolæ ſunt elegantes. I, 1, 23, 48.
induſtria in MStis indagandis I,1,7,15.
lib. de Copia Verborum & rerum laudatur. I,4,10,11. I,6,1,21.
lib. de ratione concionandi recenſetur. I,6,4,2.
Panegyricus ad Burgund. Principem, I,6,3,6.
Paraphraſes in N. T. ab Ed. Leo, aliisque impugnatæ. III,5,1,16.
de Scholaſticis judicia. II,1,13,12.
Stylus. vid. Stylus.
Eraſmus *barbariei feliciſſimus proſtrator fuit.* I,1,23,42.
in Ciceronem quædam inclementius dixit. I,1,23,15. *acerbè ob id à J. C. Scaligero reprehenſus.* I,1,23,16. & 70. *cujus tamen acerbitatis eum poſtea pœnituit.* I,1,23,17.
ob Scholaſticos labores, μωρόλογος à Cavillatoribus nominatus. I,2,13,23.
utiliſſimos de inſtituenda juventute libellos edidit. I,2,2.13.
ut Locorum Communium Collector à Scaligero traducitur. I,1,2',14.
Eratoſthenes *à variâ doctrinâ πένταθλος & Philologus dictus.* I,1,6,4.
Eremitæ *Literarii quinam.* I,1,15,20.
Ericus (*Joh. Petrus*) *παράδοξος in eruendis literarum Adamicarum principiis.* I.4,1,10.
renatum è myſterio principium Philologicum ſcripſit. I,4,1,10. I,4 3 5.
Erkeri Probier-Buch *laudatur.* II,2*,29,4.
Ernſtii *σόφος ἄσοφος illum in Philoſophia parum verſatum fuiſſe, oſtendit.* II,1,12,6.
Erotiani *Lexicon Dictionum Hippocratis.* I,4,7,8.
Errores *populares noſſe expedit.* II,2,1,9.
Eruditæ *Fœminæ.* vid. Fœminæ.
Eruditi *ob ſimplicitatem & ſtultitiam non raro contemtui habentur* I,1,15,30.
Eruditorum *Academia.* vid. Academia.
Acta Lipſienſia. I,1,16,42.
Amicitiam ambiens ipſe eruditus eſto. I,1,15,19.
Converſatione mutuâ res literaria augetur. vid. Converſatio.
Sermones familiares. vid. Sermones.
Erythræi *Epiſtolæ ſtylo cultiſſimo ſunt ſcriptæ.* I,1,24,9. ſeq.
Eudemiæ fabula. III,1,1,5.
libri vel abſoluti, vel inchoati recenſentur à Sylburgio. I,4,11,12.
nomen fictum. I,1,19,60.
pinacotheca Virorum illuſtrium. I,1,19,60.
de Sacris Documentis & reliquis Operibus judicium, I,6,4,13.
Erythræus *adverſus Mareſii iniquam cenſuram defenditur.* I,1,19,61. *it. adverſus Reineſii cenſuram.* I,1,24,9. ſeq.
Eſdræ *libri 70. de Cabaliſticis ſecretis an extent.* I,1,6,28. I,1,10,23.
Eſpagneti *Enchiridion Phyſicæ reſtitutæ recenſetur.* II,2,3,6.
libri duo commemorantur. II,1,15,17.
Ethica *doctrina fabulis tradita.* III,1,5. *juris Cultori neceſſaria.* III,6,1,1.
Ethicæ *Chriſtianæ Scriptores.* III,1,1.. *Novatores & Corruptores.* III,1,1.4.

Ethicorum *princeps eſt Ariſtoteles.* III,1,1,6.

Etruſcæ *antiquitates Proſperi, falſitatis & ſuppoſitionis à Leone Allatio arguuntur.* I,1,9,3. ſeq. *à Curtio Inghiramo in lucem protractæ cenſentur.* I,1,9,4.

Etruſci *Haruſpices.* I,1,10,30.

Etymologiæ *ridiculæ Joh. Petri Erici.* I,4,3,5.

Etymologiam *Latinæ Linguæ tam Veteres quam recentiores pertractarunt.* I,4,9,2.

Etymologicum *Græcum Magnum laudatur, ejusq; Autor ignoratur.* I,4,7,2. *MStum ejus poſſedit Voſſius.* ibid.

Evangeliorum *liber Ottfridi Weiſſenburgenſis à Flacio mendoſe editus ſub tit.* Evangelien-Buch in altfränckiſchen Reymen *&c.* I,4,4,3.

de Evangeliſtæ (*Joh. Bapt.*) *orationibus judicium fertur.* I,6,3,2.

de Evchariſtia *ſcripſerunt Blondellus & Mornæus.* III,5,1,29.

Evchariſtici *Carminis exempla.* I,3,12,49.

Euclides *Geometrarum veterum eſt optimus.* II,4,1,6. *Commentatores ejus recenſentur.* ibid.

Evelini *Diſcurſus Philoſophicus de terra.* II,2*,21,7.

Sylva & Pomona. II,2*,41,4.

Eumolpidæ *cur ſacrorum Eleuſiniorum Præſides fuerint.* I,1,13,10.

Eunapius *ſcripſit vitas Philoſophorum & Sophiſtarum.* II,1,1,2.

Euripides *Poëta Græcorum Tragicus.* I,7,2,7.

Euripidis *Tragœdiarum editiones, Verſiones, emendationes & Scholia.* I,7,2,7.

Europæ *Statuum trutina Ducis de Rohan.* III,2,1,10.

l'Europe *vivant Anonymi Gallici.* III,2,1,10.

Euſtathius *in Homerum commentatus eſt.* I,4,6,5.

Euſtratius *male cum Euſtathio confunditur.* II,1,9,7. *Scripta ejus in Ariſtot.* ibid.

Exaggeratio *Orationis in quo conſiſtat.* I,3,7,26.

Excerpendi *methodum & conſilia qui Autores tradiderint.* I,3,1,8. ſeq. *ſtudium malè à nonnullis impugnatur.* I,3,1,3. ſeq.

in Excerpendo *modus non adeo curioſus eſſe debet.* I,3,1,19. I,3,2,16.

Excerpta *Adagialia.* I,3,6,24. ſeq.

affectuum. I,3,9,33. *exemplo docentur.* I,3,9,34.

amplificatoria. I,3,7,4. ſeqq. vid. Amplificatio.

antiquaria Criticis jungi poſſunt. I,3,5,17. *quid continere debeant.* I,3,5,18. *quomodo concinnanda.* I,3,5,19.

bibliothecaria utiliſſima. I,1,6,35. *quomodo inſtituenda.* I,1,6,36.

characterum ſ. morum. I,3,9,16. ſqq. *exemplo è Terentii Adelphis docentur.* I,3,9,26.

Conſtantini Porphyrogennetæ. vid. Conſtantini.

Critica. I,3,5,1. ſeq. *cui uſui ſerviant.* ibid. *quomodo adornanda.* ibid.

Diſciplinarum. I,3,13,2. ſeqq.

Exegetica. I,3,5,1. ſeqq. *quomodo adornanda.* ibid. *cui uſui ſerviant.*

ant. ibid.
Facultatum omnium. I,3,13,32.
Lexicorum & Obſervatoriorum exempla. I,3,4,5. ſeqq.
Obſervatoria quænam verba, quasque formulas, continere debeant. I,3,4,13. ſeqq.
Orationis copioſæ. I,3,7,1. ſeqq.
Orationis ornatæ. I,3,6,1. ſeqq.
Oratoria enthymemathica. I,3,9,1. ſqq. *non ſolum in civilibus ſed & in ſacris orationibus utilitatem habent.* I,3,9,3. *& quidem in omni cauſarum genere.* I,3,9,5. ſeqq. *probatur exemplo è Cicer. Orat. pro L. Murena.* I,3,9,11. *& pro Cecinna.* I,3,9,12.
Oratoria ſyſtematica. I,3,8,1. ſeqq.
Perroniana. vid. Perronius.
Poëtica. I,3,10,1. ſeqq. *vel ſunt Poëtis peculiaria.* I,3,10,2. ſeqq. *vel cum Rhetoribus communia.* I,3,10,24.
Scaligeriana. vid. Scaliger.
Variis nominibus appellantur. I,1,21,20.
Verborum & Phraſeologica ante omnia paranda. I,3,2,1. ſeqq. *quomodo adornanda.* I,3,2,3. ſeqq. *cujus rei varia variorum autorum judicia traduntur & conſilia.* I,3,2,6. ſeqq. *Quintiliani ſententia rejicitur.* I,3,2,32. ſeq. *Jul. Pollucis diligentia laudatur.* I,3,2,34.
Vocum ſingularum quomodo inſtituenda ex conſilio Thomaſii. I,3,3,3. ſqq. *horum utilitas.* I,3,3,8. ſqq. *qui ſcripſerint.* I,3,4,1. ſeqq.
Excerptorum *antiqvariorum liber.* I,1,21,40.
exegeticorum utilitas in Legibus Romanis I,3,5,10. *in Medicis.* I,3,5,13. *in Theologicis.* I,3,5,12.
libris jungenda ſunt adverſaria. vid. Adverſaria.
neceſſitas. I,3,1,1. ſeqq.
ſcriptores recentiores. I,1,21,21. *Veteres.* I,1,21,20.
utilitas. I,3,1,7. I,3,13,13.
Exegetica *Excerpta.* vid. Excerpta. & Excerptorum.
Exegetici *Commentatores Bibliorum recenſentur.* III,5,1,16.
Excercitatione *ad ſtyli formationem maximè opus eſt.* I,2,13,1. ſeqq. *multa inſolita in motibus, affectibus & appetitu addiſci poſſunt.* I,2,3,3. ſeqq. *etiam facultates animi & intellectus excitari poſſunt.* I,3,3,2. & 8.
Exercitationis *& conſuetudinis vim incredibilem peculiari diſſ. deſcripſit Eraſm. Bartholini.* I,2,3,12.
Exoterica *methodus.* I,2,7,48. & 102.
Experimenta *ad hiſtoriam naturalem ſunt referenda.* II,2,1,10.
Experimentorum *capiendorum ſeptem modi à Verulamio propoſiti recenſentur.* II,2,1,19. ſeq. *alius modus inartificialis commemoratur, Chymicis familiaris.* II,2,1,22.
indagandorum methodus. II,2,1,18. *hic inſignem uſum præſtant Loci Dialectici & Ars Analytica.* ibid.
Expurgatorii *Indices.* vid. Indices.
Extemporales *Cogitationes non negligendæ.* I,2,8,39.
Extemporalis *Orationis formandæ artificia.* I,2,6,74. ſeqq.

Ευμα-

Digitized by Google

Εὐμαθία *in quibus conſiſtat.* I,2,1,16. & 52. *omnibus ingeniis non ineſt.* ibid. *variis adminiculis excitari poteſt.* I,2,3,2.
Εὐφυΐα & εὐμαθία *an, & quomodo differant.* I,2,1,10. *ab ingenio differt.* I,2,1,11. *eſt duplex.* I,2,1,12.
Εὐφυΐα *pro Conditione varia hominum dirigenda eſt.* I,2,1,15.
Eyeringii (*Eucharii*) *Copia proverbiorum* I,1,21,110.
Ezechielis *Prophetæ ſepulchrum.* I,1,6,25.

F.

FAber (*Tanaquil*) *cum filia ſua Anna ad defectionem à Reformata ad Pontificiam Religionem tentati.* I,7,2,2. *Anacreontis & Sapphûs Carmina emendavit, notisque illuſtravit, verſionem autem molitus eſt.* I,7,2,12. *in Græcis fuit* αὐτοδίδακτος. I,1,1,14.
Fabretti (*Raphaëlis*) *Supplementum Gruterianum ac Reineſianum.* I,4,14,26.
Fabri (*Antonii*) *adverſarius fuit Bachovius.* III,6,7,11.
Codex Fabrianus commendatur. III,6,7,11.
(*Baſilii*) *loci obſervationum ex Epiſtolis Ciceronis recenſentur.* I,3,2,28. ſeqq.
Theſaurum eruditionis ſcholaſticæ imperfectum Buchnerus, aliique auxerunt. I,4,9,16.
(*Honorati*) *Argumenta pro Doctrina Ariſtot. de quatuor Elementis & quatuor illorum qualitatibus examinantur.* II,2*,13,5.
Conſilium circa artificium aëronauticum. II,2*,22,2.
Lib. de Homine. II,2*,47,2. III,7,1,4.
Lib. de Plantis. II,2*,40,1. II,2*,43,1.
Sententia de pluvia ranarum. II,2*,27,3.
Sententia de vi magnetis recenſetur & approbatur. II,2*,32,3.
tr. de Sonis. II,2*,48,3.
(*Tanaquilis*) *Audacia in corrigendis autoribus notatur.* I,1,24,38.
Elogium. I,1,24,36. ſeqq.
Epiſtolæ Criticæ. I,5,1,13. *Philologicæ,* I,1,24,36.
Filia patriſſans. I,1,24,40. I,2,9,51. *edidit Florum.* I,4,13,6. *Ariſtophanem etiam in Gall. Ling. tranſtulit.* I,7,2,8.
Filius 14. annorum autorum optimorum lectione inſtructus. I,2,9,52. ſeq.
de Futilitate Poëtices liber laudatur. I,7,1,1.
Informandi methodus in Græca & Latina Lingua. I,2,9.44. ſ.
Journal du Journal. vid. Journal.
Lib. de Religionum unione nec Pontificiis nec Reformatis placuit. I,1,24,39.
Lib. de Vitis Græcorum Poëtarum. I,7,2,1.
Fabri (*Honoratus*) *Aqua figuram falſo cubicam facit.* II,2*,19,1.
Mare diverſum ſpecie facit à cæteris aquis. II,2*,20,1.
Maris intumeſcentiæ cauſam non agnoſcit lunam. II,2*,20,4.
Metaphyſices

Metaphyſices Reformator. II,5,1,8.
Suſpicionem Carteſianiſmi à ſe amolitus eſt. II,1,15,11.
Fabricii *Apologeticum pro genere humano contra Atheiſmi calumniam.* III,5,1,9.
Hiſtoria Ciceronis. I,4,11,7.
Fabula *de Vulpecula.* III,1,1,5.
Fabulæ *Morales ad Ethicam ſpectant.* III,1,1,5.
Romanenſes. III,1,1,5. *harum (vulgo Romans) Scriptores.* I,7,3,20.
Fachinæus *Controverſias illuſtres ſcripſit.* III,6,8,4.
Facii *Differt. in Livium laudantur.* III,2,1,12.
Falſationum *hiſtoria integrum Volumen conficeret.* II,2,1,5.
Fama *ſapientiam & eruditionem ſemper comitatur.* I,1,15,60.
Famæ *doctorum virorum detrahere ſummæ malitiæ & inſcitiæ ſignum eſt.* I,1,15,21. ſeqq. I,1,17,27.
Famam *honeſtè aucupari, ut & oſtentare, viro erudito indecorum non eſt.* I,1,15,24.
Fames *prodigioſa.* II,2*,48,5.
Familiares *eruditorum ſermones, invitis autoribus, non temere edendi.* I,1,16,61. ſeqq.
Familiarum *illuſtrium & nobilium Hiſtorici laudantur.* III,4,1,10.
Fancheti (*Claudii*) *Poëtarum Gallorum Hiſtoria.* I,1,18,19. *huic Franc. Petrarcha multum debet.* I,1,18,20. *ab Ant. Verdiero edita eſt.* I,1,18,21.
Farnabii *Index Rhetoricus.* I,6,1,27.
de Faſcino *doctrinam præcipuè illuſtravit Frommannus.* II,2*,8,8.
de Faſtis *Romanorum quinam ſcripſerint.* I,5,2,6.
Fata *ſua habent diſciplinæ & ſcientiæ.* I,1,22,25. *ut & libri.* I,1,22,26.
Fati *Theatrum ſcribere voluit Böcklerus, ſed non abſolvit.* I,1,12,35.
Vis in Regnorum Principumq; cauſis præcipuè deprehenditur. I,1,12,35.
Vis in terrarum & regionum cognitione ſe exſerit. I,1,12,36.
de Fato *doctrina non pertinet ad Phyſicam.* II,2*,2,2. *ſcripſit Fliſco.* vid. Fliſco.
Febres *in fermentatione conſiſtunt.* II,2*,6,9. *quomodo curari poſſint.* II,2*,8,4.
Feldeni *elementa juris univerſi.* III,6,1,6. *ſtricturæ in Grotium.* III,6,1,5.
Fermentationis *doctrina maximum in Phyſicis & Medicis uſum habet.* II,2*,6,9. *de eâ Scriptores præcipui.* ibid.
Ferrarii (*Octavii*) *Inſcriptiones.* I,6,3,11. *lib. de ſermonibus exotericis.* II,1,8,6. II,2,12,1. *Proluſiones.* I,6,3,1.
Ferrariis (*Hieron. de*) *ſcripſit Locos Communes in Scoti Opera.* II,1,14,9.
Ferrarius *de Acclamationibus Libb.* VIII. *edidit.* I,5,2,15. *de Cultura pomorum aureorum & Mali Citrei.* II,2*,43,2. *de Re Veſtiaria ſcripſit librum, quem continuavit Rubenius.* I,5,2,9.
Ferri *ſociabilitas cum Cupro impoſſibilis.* II,2,1,5. *tranſmutatio in cuprum poſſibilis.* ib.
Ferro (*Giovanni*) *Teatro d' impreſe recenſetur.* I,1,21,60
Feſtinatio *nimia in ſtudiis ante omnia vitanda.* I,2,8,50. ſeqq.
de Feſtis *quinam ſcripſerint.* I,5,2,6.
Fetteri *ſuccus Curtianꝰ eſt exſuccꝰ.* III,2,1,14

Feudale *jus ad notitiam juris publici neceſſarium.* III,6,7,15. *eſt* ἀμεθοδον ibid. *collectionem illius inſtituit Mericutius, al'i* ibid. *ejus Interpretes.* ibid.
Feurbornius *Synopſin Errorum Calvinianorum edidit.* III,5,1,32.
Ficini (*Marſilii*) *Scripta plurima recenſentur.* II,1,7,15.
Theologia. III,5,1,3.
Ficinus (*Marſilius*) *Philoſophus Platonicus ad Magiam proclivior fuit.* II,1,7,15.
de Veritate Religionis Christianæ ſcripſit. III,5,1,7.
Figrelius (*Edm.*) *quiſnam fuerit.* I,5,2,14.
de Statuis & Statuariis ſcripſit. ib.
Figulus (*Seb.*) *de Epithetis.* I,6,1,23.
Figuræ *& formulæ Orationis quomodo differant.* I,3,7,14. ſeqq.
ſententiarum & affectuum. I,3,7,14. ſ.
de **Finibus** *regundis Scriptores quinam illuſtrarint.* III,6,4,4.
Finnicæ *gentis Scriptores.* I,1,18,48.
de **Firmitate** *agitur.* II,2*,7,6.
Flacci *Argonautica.* I,4,13,8.
felicitas in Epico Carmine. ibid.
Flacii (*Matth.*) *Catalogus Teſtium veritatis cum notis Dieterici.* III,5,1,24.
furtum bibliothecarium. I,1,4,24.
Flagellatio *nonnullis actus Venerei incentivum.* II,2*,8,6.
Flaminii (*Marci Ant.*) *Paraphraſis in Ariſtot. libros de prima Philoſophia.* II,1,11,15.
Flandria (*Dominicus de*) *D. Thomæ acerrimus fuit propugnator.* II,1,14,18.
ejus ſcripta, quæ ſuperſunt, recenſentur. ibid.
Fleta *eſt Jus Anglicum.* III,6,3,1.
Flexilitas *qvid ſit.* II,2*,7,6.
Fliſco *librum de Fato ſcripſit, de qvo judicium fertur.* II,3,1,2.
Florentinæ *Academiæ.* I,1,14,28. ſeqq. II,2,1,15. *Relationes Phyſicæ.* II,2,1,16.
Flori *de Dictione judicium.* I,4,13,6.
Editiones variæ. ibid.
Exſcriptor eſt Joſnandes, Gothus. ibid.
Florum *reſuſcitatio ope roris, & productio ſine ſemine, in dubium vocatur.* II,2*,27,5.
Florus *Hiſtoriam Romanam in Compendium contraxit.* I,4,13,6.
Fluddii (*Rob.*) *Adverſarii.* II,2,15,5.
Ingenium mirabile ſcripta & inventa egregia Mathematica. I,2,7,64. ſeqq. II,2,15,5.
Magicarũ rerũ ſtudium. II,2,15,5.
Philoſophia eſt enthuſiaſtica. II,2,15,5.
Philoſophia Moſaica improbatur. II,2,15,4.
Somnia pictureqve ridicule de cauſis morborum. II,2,15,5.
Fluddius (*Rob.*) *Angelos ventorum Præſides facit.* II,2*,23,5.
Cogitationes à Genitalibus cerebri produci credit. II,2,5,5.
Duo Principia Catholica Medico-Phyſica conſtituit. II,2,15,5. *de his judicium fertur.* ibid.
in Meteorologia Coſmica nubes captat. II,2*,27,12.
Morbos ridicule dididit. II,2,15,5.
Thermometrorum inventor qvibusdam creditur. II,2*,18,4.
in his omnem ſuam Philoſophiam fundat. ibid.
de **Fluiditate** *agitur.* II,2*,7,6.
in **Fodinis** *Spiritus ſ. Dæmones dari certum eſt.* II,2*,2,5.

Digitized by Google

Foemina *Vomuit & alvo laxata eſt, tonitru audito.* II,2*,8,10.
Foeminæ *eruditæ academiis Italicis quoque recipiuntur.* I,1,14,40.
Foeminarum *doctarum bibliothecam ſcribere cæpit Lud. Jacobus, an abſolverit, incertum.* I,1,17,13. *elogia qui ſcripſerint.* I,1,19,59. *exempla. Tanaqv. Fabri filia.* I,1,24,40. *Olympia Fulvia Morata.* I,1,24,117. *Eliſabetha Johanna Weſtonia, Laura Brixiana.* I,1,24,118. *Aloyſia Sygæa.* I,1,8,31. I,1,24,119.
Mediatorem ſe jactavit Poſtellus. II,1,12,2.
Fogelii (*Martini*) *Scripta varia ἀνέκδοτα.* I,1,7,43. I,1,18,29.
Fontes *artificiales.* II,2*,20,8.
Fontium *Origo è Vaporibus, pluviis & mari.* II,2*,20,8.
Originem marinam, à Voſſio impugnatam, defendit Burſerus. II,2*,20,8.
Specialium Scriptores. II,2*,20,9.
de Fontium *Origine quinam ſcripſerint.* II,2*,20,8.
Forbeſii *Inſtructiones Hiſtorico-Theologicæ laudantur.* III,5,1,29.
Forcatuli *Necromantia recenſetur.* III,6,8,3.
Formarum *Diviſiones & ſubdiviſiones.* II,2*,1,9.
fontem, lucem primævam facit Comoenius. II,2*,1,8.
Fornicarum *generatio &c.* II,2*,45,8. *ex illis Oleum & ſpiritus præparantur.* ibid.
Formis *omnia, ſed perperam, tribuerunt Ariſtotelici.* II,2,18,4.
de Formis *ſubſtantialibus in utramqve partem diſputatur.* II,2*,1,7.
tam hominum, quam animalium brutorum, & corporum reliquorum vera doctrina. II,2*,1,8.
Formulæ *affirmandi vel negandi.* I,3,7,19. ſ.
Connexionum Periodicarum. I,3,4, 24. I,3,8,14. ſeqq. vid. Periodica.
Dialogiſtica. I,3,9,37.
Epiſtolica. I,3,9,24. ſeqq.
Orationis ſyſtematicæ ſunt vincula, quibus partes ejus cohærent. I,3,8,1.
Poëticæ. I,3.10,17.
Volendi, vel nolendi. I,3,7,22. ſeqq.
Formulas *fori Romani veteris collegit Briſſonius, & poſt illum Calvinus.* III,6,3,3.
Förſtero *plagii crimen intendit Ritterſhuſius.* III,6,4,4.
Förſtneri (*Chriſt.*) *Elogium à Böclero ſcriptum.* I,1,19,42. *iniqua cenſura ab Amelot de Huſſaje propoſita refellitur.* I,1,19,43.
de Förſtnero & *Thoma Campanella ſingularis hiſtoria.* I,1,19,44.
Fortificatoria *ars à Germanis, Belgis, Gallis & Italis exculta.* II,4,1,7.
Fortii (*Joach.*) *Conſilia paradoxa pro ſanitate corporis tuenda.* I,2,8,40. ſeqq. *ſententia paradoxa de penuria præ opibus eligenda.* I,2,8,15. vid. Ringelbergius.
Fortius (*Joachimus*) *Polygraphias affectator.* I,1,22,53.
de Fortuna *doctrina ad Phyſicam non pertinet.* II,2*,2,2.
Fournenc (*Jacobi*) *Synopſis univerſæ Philoſophiæ recenſetur.* II,1,14,51. *ſententia peculiaris de multiplicatione animæ.* ibid.
Fracaſtorius *optimus Poëta Epicus laudatur.* I,7,3,8.

Digitized by Google

Francii (*Petri*) *Elegia de Candia ſunt nitidiſſima.* I,7,3,9.
Franciſcanorum *Annales Gonzaga dedit.* III,4,1,18.
Franciſci (*Eraſmi*) *Volumina Germanica laudantur.* II,2,2,7.
Franckenbergs jetziger Welt regierende Schaubühne. III,2,1,17.
Franckii (*Chriſtoph.*) *Diſſ. ſub tit. Atheus Convictus.* III,5,1,9.
Franckius (*Chriſt.*) *refutationem Wendelini & Mareſii molitus eſt.* III,5,1,32.
Francofurtanum *Jus.* III,6,10,3.
Fraſſen (*Claudii*) *Philoſophia Academica, è ſelectiſſimis Ariſtotelicis & Scotiſtis adornata recenſetur.* II,1,14,12.
Fratres *roſeæ crucis eorumque doctrina.* I,1,13,34. III,5,1,36. *varia variorum judicia experti.* ibid. *quorum cauſam Mich. Meyerus publico ſcripto egit.* I,1,13,34. III,5,1,36. *ut & alii.* I,1,13,34.
Freigii (*Joh. Thomæ*) *Ciceronianus recenſetur.* I,1,21,114. *Loci Communes uberiores promiſſi & maximè profuturi, lucem non viderunt.* I,1,21,114.
Freigius (*Joh. Thomas*) *propugnator Rami acerrimus.* II,1,12,1.
Freinshemii *Diſſ. de potu calida.* II,2*,42,4 *Labor in Tacitum non abſolutus.* I,4,13,4. *Orationes laudantur.* I,6,3,3. *Supplementa Liviana recenſentur.* I,4,11,11.
Freſne (*Carolus du*) *Gloſſarium ad ſcriptores mediæ & infimæ Græcitatis conſcripſit.* I,4,8,12. III,6,7,16. *Gloſſarium Latinitatis mediæ atq; infimæ ſcripſit.* I,4,9,18.
Frey (*Jani Cæcilii*) *artificia in extemporali Oratione, memoriter recitanda, recenſentur.* I,2,6,74. ſeq. I,2,5,51. I,6,1,18.
Freymonii *Symphonia Juris utriusq; Chronologica.* III,6,3.5.
Fricius *de Republ. emendanda.* III,2,1,5.
de Frigidi *potus abuſu ſcripſit Maſinus.* II,2*,42,4.
Frigore *extincti, in vitam revocati.* II,2*,17,5
de Frigore *ſcripſit Boylius.* II,2*,17,4. *Comænius.* II,2*,17,5.
Frigoris *cauſa ſunt corpuſcula ſalina.* II,2*,17,3. *non autem venti.* II,2*,17,4. *effectus ſunt varii.* II,2*,17,5. *πρῶτον δεκτικὸν non eſt aqua.* II,2*,19,2.
Frigus *arte produci poteſt.* II,2*,17,5. *attenuat aquam.* II,2*,17,5. *& Calor ad omnes naturæ Operationes concurrunt.* II,2*,17,1. *non ſolum ut qualitas & privatio eſt conſiderandum, ſed etiam ut poſitivum aliquid.* II,2*,17,2. *quidam derivant à particularum nitro-aërearum motu languidiori, quidam à Spiritibus frigorificis.* II,2*,17,3.
Friſchlini *Syntaxis Latina laudatur.* I,4,10,10.
Fritſchius *Diſputationes variorum collegit.* III,6,9,5.
Frommannus *faſcini doctrinam illuſtravit.* II,2*,8,8.
Fromondus *in libris ſuis Meteorologicis mirus eſt nugator.* II,2*,27,12.
ex Fronte *Ars divinatrix.* vid. Metopoſcopia.
Frontinus *ſcripſit de Stratagematibus, nec non*

Digitized by Google

 134

non libellos de Aquaductibus & Cloacis. I,4,13,5.
Fruges *ope nitri fertiliores reddi poſſunt.* II,2*,41,1.
Fuci *literarii.* I,1,15,15.
Fuggerus (*Ulr.*) *Bibliothecam Heidelbergenſem auxit.* I,1,4,17.
Henr. Stephani annuo ſtipendio aluit, ut libros Græcos ederet. I,1,7,27.
Poſſeſſor ſummi arcani Phyſici fuiſſe creditur. I,1,4,18.
Fuldenſis *Bibliotheca, admiraculum pleniſſima, furore militari periit.* I,1,5,20.
Fulgentius *vitam Pauli Sarpii ſcripſit.* I,1,15,53. I,1,19,21. ſeq.
Fulgur *à nubium conglaciatarum lapſu falsò derivant Mayovius & Carteſius.* II,2*,24,5.
Fulguris *accenſio per antiperiſtaſin contra Hon. Fabri defenditur.* II,2*,24,4.
Origo eſt è vaporibus ſulphureo-nitroſis. II,2*,24,5.
de **Fulguris** *miris effectibus Scriptores.* II,2*,24,6.
Fulmina *artificialia parari poſſunt.* II,2*,24,6.
Fulminares *Lapides.* vid. Lapides.
de **Funambulatoria** *Anglus Tuſcanus ſcripſit.* II,4,1,16.
Funccii *Breviarium.* III,2,1,6.
de **Funerum** *ritibus quinam ſcripſerint.* I,5,2,8.
Fungus *quidam marinus cur ſe ad cultrum admotum contraxerit & corrugaverit, diſquiritur.* II,2*,44,3.
Furfurariorum *Academia Florentina unde nomen traxerit.* I,1,14,28.
Furlani (*Dan.*) *Commentarius in Ariſtot. lib. de animalibus.* II,1,11,13.
de **Furore** *Poët. quinam ſcripſerint.* I,7,1,14.
Fürſtenbergii (*Ferd.*) *Poemata laudantur.* I,7,3,9.
de **Furtis** *Poëtarum Aretades & Ægidius Menagius ſcripſerunt.* I,7,1,15.
de his judicia Longini & Autoris. ibid. *in iis furtis ſingularis verſutia Speronii.* ibid.
Futurorum *prænotio divinum quid ſapit.* I,1,12,26.

G.

GAddius (*Jac.*) *Cenſor Autorum ſæpè eſt ineptus.* I,1,16,21.
montes parturiendo non niſi mures parit. I,1,18,6.
in Opere de ſcriptoribus non Eccleſiaſticis judicia de Autoribus futilia profert. I,1,16,19. & 21.
à Philippo Labbæo Sciolus Florentinus vocatur. I,1,16,20.
ſcripſit pene Bibliothecam librorũ. ib.
Simia Photii dicitur. I,1,16,18.
Gaffarelli *Curioſitez inouies.* II,4,1,10. II,2*,8,7. II,3,1,12.
Galaxia. vid. Via lactea.
in **Galenum** *labores Hofmanni commendantur.* III,7,1,2.
Galenus *atheiſmi falsò incuſatur.* I,1,8,13.
Galei *Philoſophia Generalis.* II,1,1,8.
The Court of gentils. ibid.
Galilæi (*Galilæus*) *fluxum maris ad terram retulit.* II,2*,20,3.
librum ſcripſit de Demonſtrationibus Mathematicis, &c. II,4,1,15.
Galleſii *Traite de plus belles bibliotheques du monde.* I,1,17,19.
Galli *cujuſdam hiſtoria linguas omnes in ſom-*

Digitized by Google

ſommo loquentis. I,2,9,28.

Galli *ab Italis in amicitia colenda differunt.* I,1,15,34.
an ſint plagiarii Anglorum, diſquiritur. I,6,4,30.
præ cæteris nationibus Poëtica gloria excellunt. I,1,18,19. ſeq.

Gallia *Chriſtiana.* III,4,1,18.

Galliæ *imperium orbis promittit Poſtellus.* I,1,10,36.
Regis prudentia Oeconomica. III,3,1,4.
Regum curationes per tactum. II,2*,8,6.

Gallica *Adagia.* I,1,21,101.
Grandiloquentia. I,1,24,27.
natio præ cæteris πολυμαθείας eſt ſtudioſa. I,1,1,20.

Gallicarum *urbium Topographia.* vid. Topographia.

Gallicorum *Scriptorum Memoria.* vid. Memoires.

Gallicum *Lexicon.* vid. Vocabularium.

Gallonii (*Ant.*) *tr. de Suppliciis & Torturis.* I,5,2,14.

Gallorum *Academiæ Pariſienſes recenſentur.* I,1,14,42.
Academiè françoiſe à Card. Richelio inſtituta. I,1,14,41. *deſcripta à Dn. de Peliſſon.* ibid. *ad culturam & nitorem Gallicæ Linguæ inſtituta.* ibid. *& quidem ob famam Societatis Acad. Oxonienſis.* I,1,14,44. II,2,1,15. *ab Abbate de S. Germani publicè impugnata.* I,1,14,41.
Cura in libris ſuæ gentis conſignandis laudatur. I,1,18,18. ſeqq.
in Hiſtoricos veteres Patresq; magna ſunt merita. III,4,1,1.
Porpheta, Noſtradamus. vid. Noſtradamus.

Galluccii (*Tarquin.*) *Comm. in Ethica Ariſt.* II,1,11,16.
Orationes ſunt elegantes. I,6,3,2. II,1,11,6.
Plagium. II,1,11,6.

Gambarellæ *Antithetorum amica ſimultas, arbitris Plauto, Terentio, Cicerone, Cæſare.* I,6,1,23.

Garruli *moleſti ſpecimen prabet Angelus Angelotus.* I,1,15,43.
mores deſcribit Horatius lib. I, ſat. 9. I,3,9,24.

Garrulitas *in Converſatione moleſtiſſima.* I,1,15,42.

Gaſſendi (*Petri*) *Biographiæ recenſentur.* I,1,19,18.
Comment. in X. Libb. Laertii. II,1,5,3.
Deſcriptio vitæ Peireſcianæ. I,1,19,17.
Exercitationes Paradoxicæ adverſus Ariſtot. II,1,12,3. II,2,12,7.
Lib. de Epicuri vita, moribus & doctrina. II,1,5,1.
Libb. de motu perpendiculorum. II,4,1,15.

Gaſſendus *Philoſophiam naturalem Democriti & Epicuri inſtauravit.* II,2,7,5.

Gatakeri *Adverſaria, & Animadverſionum variarum liber.* I,5,1,11. *de eo judicium.* ibid.
Comm. in M. Aur, Antonini τῶν εἰς ἑαυτὸν. laudatur. II,1,4,4.

Gaudentii *Diſſ. de Pythagorica animarum tranſmutatione.* II,1,2,9.
Feſtinatio extemporalis in ſcribendo notatur. ibid.
Inſtar Academicum. ibid.

Gazo-

Gazophylacia *nummorum bibliothecis additæ ſolita.* I,1,6,11.
Gelenii (*Sigiſm.*) *Lexicon Symphonicum commendatur.* I,4,3,9.
Gellii *defenſor fuit Stephanus.* I,4,14,2.
editiones variæ. ibid.
Gellio *invigilatas noctes Pariſinas ſcripſit Stephanus.* I,4,14,2.
in Gellium *notas qui ſcripſerint.* I,4,14,2.
Gelotoſcopia *Aldoriſi.* II,3,1,3.
Gemiſti (*Georg.*) *lib. de Platonicæ & Ariſtotelicæ Philoſophiæ differentia.* II,1,7,2.
Gemma (*Cornelius*) *de Arte Coſmo-Critica, ſeu de naturæ divinis characteriſmis lib. edidit.* II,2*,2,4.
Gemmæ *artificiales è vitro.* II,2*,34,2.
has parandi artem tradit Nerus. ibid.
Gemmarum *Conſtitutio, generatio & ſolutio juxta Boylium.* II,2*,33,2.
Præſtantia & prærogativa oſtenditur. II,2*,33,1.
Scriptores recenſentur. II,2*,33,1.
Vires, & quid de his judicandum. II,2*,33,3.
Subſtantiam primam, liquidam eſſe ſtatuit Boylius. II,2,10,3.
Genealogici *Scriptores.* III,4,1,10.
Generatio *animalium ex Anatomicorum Obſervationibus diſcenda.* II,2*,45,1.
non fit è ſemine, ſed ex ovis. II,2*,45,2. & 3.
de Generatione *multæ Ariſtotelicorum ſunt ſubtilitates.* II,2*,28,3.
Generationem *æquivocam dari negat Rhedi.* II,2*,45,5.
in Geneſin *Commentationes Pererij.* II,1,1,7.
Genethliaca *Carmina.* vid. Natalis
Genii *familiares ad Magiam ſpectant.* II,3,1,17. *an illos Socrates & Cardanus verè jactârint.* ibid.
de Genitalibus *Virorum quinam ſcripſerint.* II,2*,47,3.
Genium *ſuum familiarem cognoſcendi ars ad Magiam ſpectat.* II,3,1,14.
contra Gentiles *Scripta Patrum.* III,5,1,7.
Gentilis (*Alberici*) *Diſſ. de abuſu mendacij.* III,1,1,11.
Diſſ. de Libris juris Civilis. III,6,4,3.
Libb. de jure belli & Romanorum armorum. III,6,1,6.
de Gentiliſmo *non retinendo librum ſcripſit Campanella.* II,1,12,4.
Gentilium *Collegia ſecreta.* vid. Collegia.
de Diis & Religione Scriptores. I,5,2,6.
Libri Theologici, ſ. Theurgici, multa ſecretioris naturæ arcana continent. I,1,10,5. I,1,13,2.
Mythologia Chemica arcana continet. I,1,11,17.
Theologia initio ſatis ſincera, cur tractu temporis variis ſuperſtitionibus ſit incruſtata. I,1,10,22.
Theurgiæ arcana Jamblichius libro de Myſteriis Ægyptiorum late proponit. I,1,10,6. ſeq.
Theurgiæ arcana compendio in Hermetis ſ. Mercurii Columnis conſignata. I,1,10,9. *à Chaldæis & Indorum Braminibus propagata.* I,1,10,12. ſeq.
Gentium *Leges & mores quinam deſcripſerint.* III,2,1,16.
Migrationes. III,2,1,17.
Gentius (*Georg.*) *Linguarum Orientalium cognitionem itineribus ſuis in Orientem ſibi paravit.* I,4,1,5.
Geodeſia *à Germanis exculta.* II,2,1,7.

Geo-

Digitized by Google

Geographiæ *diviſio & differentia à Coſmographia.* II,4,1,11.
Geographiam *per chartas luſorias & aleam addiſcendi artificium eſt ineptum.* II,4,1,12.
Geographica *mnemonica Königii per alea uſum rejicitur.* I,2,6,50.
Geographicus *Schematiſmus Uppendorffii, certis ſignis notatus, recenſetur.* I,2,6,79.
Geographorum *Nomenclatores Hiſtorici.* II,4,1,2. & 11.
Geomantia *Chinenſium Phyſica è terra figura & conſtitutione de hominum ingenio judicat.* II,3,1,13. *deſcribitur.* II,3,1,13, *ejus ſcriptores. ib.*
Geometria Θεῖον *quid ſpirat.* I,1,12,22.
Geometriæ *compendiorum Scriptores præcipui.* II,4,1,6.
ſtudium ingenia maxime excitat. I,2,11,17.
Geoponici *autores de agricultura ſcripſerunt.* II,2*,21,7. II,2*,42,1.
Georgii (*Davidis*) *hiſtoriam deſcripſit, erroresque refutavit Jeſſenius.* III,5,1,36.
(*Franciſci*) *Harmoniâ mundi anſam ſuggerente, Pythagoræorum Harmonica Univerſi proportio impugnatur.* II,1,2,6. II,2,3,6. II,2*,11,7.
Gerhardi (*Johannis*) *Loci Theologici.* III,5,1,17.
Germanicæ *Linguæ Antiquitatis Scriptores.* I,4,4,3.
Barbariem ad Regulas Grammaticales reducere conatus eſt Carolus M., abſolvitque Ottfridus. ibid.
Culturam iis ſeculis, queis barbaries regnabat, non abjecta. I,4,4,4.
Excolendæ ſtudium impendit Ottfridus aliiq. ibid.
& *Perſicæ affinitatem oſtendere voluit Elichmannus.* II,1,3,3.
Prærogativa præ aliis aſſeritur. I,4,4,3.
Germanicorum *Adagiorum Scriptores.* I,1,21,110.
Germaniſmi *in Oratione latina quomodo admittendi.* I,3,4,19. ſeqq.
Germanorum *Hiſtoria literaria deſideratur.* I,1,18,50.
incuria in deſcribendis artificum vitis notatur. I,1,19,71.
indoles inquiſitiva laudatur à Spraato. II,2,1,16.
originem demonſtrare allaboravit Piccartus. II,1,11,30.
veterum hymni & carmina. I,1,3,11.
veterum libri rhythmici. I,1,7,32. I,1,3,11.
de vitis ſcripſit Melchior Adami, Wittenius & Spitzelius. I,1,18,51. ſeq.
in Germanos *convitia exterorum retunduntur.* I,1,18,6. & 50. I,1,22,14.
Gerſonis (*Johannis*) *Scripta quædam enumerantur.* II,1,13,8.
Geſneri *Bibliotheca ſ. Catalogus univerſalis.* I,1,18,10. *qui liber à variis variè auctus & editus eſt.* ibid.
Evonymus. III,7,1,7.
Mithridates. I,4,3,9.
de Geſnero *Cenſura Scaligeri & Cardani.* I,1,22,14. ſeq.
Geſnerus (*Conradus*) *Vir diligentiſſimus laudatur, & contra nonnullorum exterorum cenſuram defenditur.* I,1,18,5. ſeq. I,1,22,14. & *excuſatur.* I,1,18,7. & *ab exteris quibusdam*

Digitized by Google

dam candidis magni æſtimatur. I,1,18,7.ſeqq. I,1,22,15. *circa nomina propria Germanorum Virorum æqve & mulierum laborat in Catalogo Operum ſuorum.* I,4,4,5.
Geſwaldus *(Philippus) Doctrinam de arte mnemonica omnium accuratiſſimè perſeqvitur.* I,2,6,45.
Ghetaldi *Archimedes promotus.* II,4,1,15.
Ghilini *(Hieron.) Theatrum hominum literatorum.* I,1,19,54.
Gieſebertus *Comm. in Jus Dithmarſicum ſcripſit.* III,6,10,4. *de ejus Juſtiniano Harmonico judicium fertur.* ibid.
Gifanii *Antinomia vituperantur.* III,6,8,4. *Comm. in Ethica & Politica Ariſtot.* II,1,14,70. *Comm. de Juſtiniano Imperatore.* III,6,4,2.
de Gifanio *ejusque Commentariis judicium.* III,6,7,9.
Gifanius *in emendando Lucretio plagii inſimulatur.* I,4,11,12. *impudentiæ accuſatur à Scaligero.* I,4,11,12. *inſigni plagio Gellium editioni paratum Fruterio ſurripuit.* I,4,14,2.
Gigantes *priſcis temporibus fuiſſe conceditur, gentes autem integras fuiſſe negatur.* II,2*,2,6.
de Gigantibus *fabulæ & ſcriptores.* II,2*,2,6.
Gignendi *liberos ſapientes an ars detur.* vid. Liberos.
Gilberti *(Guilb.) dogmata recenſentur.* II,2,15,7. *Philoſophia nova de Magnete, Magneticisq; corporibus, & de magno Magnete Tellure.* II,2*,32,2.
Gilbertus *(Guilb.) novator eſt in Phyſicis.* II,2,15,7.
Glacies *artificialis.* II,2*,17,3.&5. II,2*,27,9.
Gladiatoriæ *Scriptores.* II,4,1,16.
de Gladiatoribus *& Amphitheatro Romano ſcripſit Lipſius.* I,5,2,12.
de Gladiis, *ſub certa conſtellatione confictis, quidam fabulantur.* II,2*,8,7. *huc refertur gladius Guſt. Adolphi.* ib.
Gladius *Taliſmanicus Guſtavi Adolphi, Reg. Svec.* vid. Guſtavus.
Glandorpii *Onomaſticon Hiſtoriæ Romanæ.* I,5,2,5. III,4,1,10.
Glanvil *(Joſephi) Lib. Plus ultra.* II,2,1,13. *Philoſophia pia.* II,2,9,2. *Scepſis ſcientifica.* II,1,6,1. II,2,9,2.
Glaſſii *(Salom.) Explicationes Evang. & Epiſt. laudantur.* I,6,4,23.
de Glauberi *novo mundi miraculo cenſura fertur.* II,2*,38,1.
Globi *terraquei cognitio tantum ſuperficiaria eſt.* II,2*,13,1. *conflagrationis poſſibilitas è phyſica oſtenditur.* II,2*,3,5.
de Globorum *& Orbium integrorum interitu, qvæſtio affirmativè deciditur.* II,2*,5,2.
Gloneri *(Sam.) Proſodia laudatur.* I,7,1,16.
Gloſſariorum *in Leges exotericas ſcriptores.* III,6,6,2. *à variis editorum hiſtoria.* I,4,7,13. *apud veteres copia.* I,1,7,12.
Gloſſarium *Juris Græci Car. Labbæi.* III,6,4,11.
Gloſſarum *diverſa acceptio.* I,4,7,12.
Gnomæ *morales animis puerorum firmius hærent*

hærent. I,2,9,57. *ſtylo tamen temere non immiſcenda.* I,2,10,19.
Gnomicam *Lobkowitz tradidit.* II,4,1,8.
Goclenii *Chiromantia.* II,3,1,6.
Lexicon Philoſophicum. I,4,4,5.
Godeau *Hiſtoria Eccleſiaſtica laudatur.* III,4,1,13.
Goedarti *Hiſtoria inſectorum recenſetur.* II,2*,45,5.
Goldaſti *Parænetici veteres.* I,4,4,3. *ei non adeò æquus eſt Scaliger.* ibid.
Gomeſii *Halographia recenſetur.* II,2*,39,1.
Gonzalezii *Opinio de duplici terra.* II,2*,21,4. *de eo judicium Micrælii.* ibid.
Gorlæi *Dactyliotheca.* I,5,2,9.
Exercitationes Philoſophicæ. II,1,12,5. II,2,15,2.
Sententia, omnia ex nihilo generari, & in nihilum denuò reſolvi, eſt abſurda. II,2*,1,3.
Gothanum C*ompendium Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ.* III,4,1,13.
Gothica *Evangeliſtarum verſio.* III,5,1,14.
Ulphilæ Evangelia ad veteris Linguæ Germanicæ monumenta referuntur. I,4,4,3.
Gothofredi(*Dionyſii*) *Notæ ſuper Corpus Juris Civilis laudantur.* III,6,4,9.
(*Jacobi*) *Ars cauſandi promiſſa.* III,6,11,1.
Commentarius in Regulas Juris. III,6,3,8. III,6,6,4.
Conciliatio Legum promiſſa. III,6,8,2.
Corpus antiquitatum Rom. è Libris Juris promiſſum. III,6,3,11.
Editio atque illuſtratio Codicis Theodoſiani commendatur. III,6,3,6. III,6,4,5.
Fontes IV. *juris Civilis.* III,6,3,2. & 8.
Manuale juris. III,6,4,4.
Notæ ad Corpus Juris. III,6,7,2.
Gottorpienſis *Aloë à Majore deſcripta.* vid. Aloë.
Bibliotheca Manuſcripta. I,1,7,64. I,4,12,9.
Græcas *ad Literas olim nauſeabant omnes.* I,1,2,10.
Græcæ *Linguæ pronunciationis hiſtoria & ſcriptores.* I,4,6,18.
Græci *Exules, capta* Conſtantinopoli, *græcarum rerum notitiam in Occidente reſtaurarunt.* I,1,2,16. I,1,11,20.
Grammatici inediti recenſentur. I,4,6,4. ſqq. *moderni laudantur.* I,4,6,14.
in Philoſophando diverſis inſtitutis utuntur. II,2,7,1.
Philoſophi veteres ab Ægyptiis ſacerdotibus arcaniores ſcientias hauſerunt. I,1,6,30. I,1,10,6. ſeqq.
Pythagoram agnoſcunt parentem. II,2,7,1.
Græcia *antiqua Jacobi Palmerii.* I,5,1,9.
Græciæ *Calamitati debemus renatas literas.* II,2,12,6.
in Græciam *Coloniæ Ægyptiorum ante Orpheum ſunt deductæ.* I,1,13,9.
Myſteria ex Ægypto translata ſunt ab Orpheo. I,1,13,6.
Græcorum *Leges ab Ægyptiis ſunt derivatæ.* III,6,2,4.
de Magiſtratibus Scriptores recenſentur. I,5,2,7.
Muſea. vid. Muſea.
Philoſophia, nec planè contemnenda, nec nimis extollenda. II,2,7,2.

Poëtarum

Digitized by Google

Poëtarum Lyricorum Poëmata maximâ ex parte à Græcis Monachis ſuperſtitioſis ſunt combuſta. I, 1, 5, 27. *quorum ob obſcænitatem facilis eſt jactura.* I, 1,8,28.
Prytanea. vid. Prytanea.
Religio diſſidet à Romana, non ita à Proteſtantium religione. III,5,1,23.
Veterum epiſtolæ. vid. Epiſtolæ.
Vita eſt corruptiſſima. III,5,1,23.
in Græcos *autores exercitationes Palmerii.* I,5,1,9.
Grævius *in Theſauro Antiquitatum Romanarum potiores de his Scriptores collegit.* I,5,2,16.
Grammatica *in quonam proprie conſiſtat.* I,4,1,1.
Grammaticæ *Difficultas non minor eſt, quam Metaphyſices & Logices.* I,2,1,29. I,2,9,20. I,4,10,1.
Diviſio & partes. I,4,1,2.
Minutiis puerorum ingenia non ſunt torquenda. I,2,1,29. ſeqq. I,2,10,14.
Præceptis Principes non ſunt macerandi. I,2,12,12. ſeqq.
Vindiciæ contra ejus contemtores. I,4,1,1.
Grammaticam *Germanicam inchoavit Carolus M. Imp.* I,4,4,4.
nullam didicit Scioppius, ut & Cowleus. I,2,1,32.
Grammaticarum *tricarum architecti notantur.* I,2,1,31. ſeqq.
Grammatici *Græci.* vid. Græci.
Latini veteres & recentiores. I,4,10,2. & 3.
Grammaticorum *regulis non ſubjici debent boni autores.* I,3,4,32.
Granadus (*Jacobus*) *Comm. in Summam S. Thomæ ſcripſit.* II,1,14,27.
Granatenſis (*Lud.*) *inſignis Orator Eccleſiaſticus, laudatur.* I,6,4,25.
ſcripſit Conciones & Rhetoricam Eccleſiaſticam, nec non Locos Communes. ibid.
Grand (*Antonius*) *eſt Epitomator Carteſii.* II,1,15,9. *Diſſ. ſcripſit de carentia ſenſus & cognitionis in brutis.* II,2*,45,4. *plura ejus ſcripta recenſentur.* II, 1, 15, 9. II, 2, 8, 1. II,2,17,4. *ſcripſit librum l' Homme ſans paſſions.* III,1,1,11.
Grandis (*Joh. Franc.*) *Conſilium latinas voces à græcis derivandi.* I,4,6,3.
Diſſertt. Philoſophicarum prima, Phyſicæ Epicureæ oppoſita, laudatur. II,1,5,4. II,2,7,8.
Grandinis *figura eſt ovalis.* II,2*,27,10.
formatio quomodo & ubi fiat. ibid.
portentoſa ſæpè eſt magnitudo. ibid.
Grando *ſtatim liqueſcit.* II,2*,27,10.
de Gratiæ *divinæ auxiliis ſcripſit Cabezado.* II,1,14,25. *Franc. Suarez.* II,1,14,43. *Didacus Alvarez.* II,1,14,56.
Gratiani *decretum.* III,6,7,14. *juſſu Gregor.* XIII. *emendatum.* ibid.
Gratii *Cynegeticon ſ. de venatione liber mutilus ſupereſt.* I,4,12,12. *ejus Editores & Commentatores.* ibid.
Gratulatoriæ *inventiones de adventu.* I,3, 12,51. *in epiniciis.* I,3,12,22. & 27. *in epithalamiis.* I,3,12,29. ſeqq. *de Doctoratu.* I,3,12,11. ſeqq. & 23. *miſcellæ.* I,3,12,28. *de natali.* I,3,12, 21. & 24. *de novo anno.* I,3,12,19. & *de Rectoratu academico.* I,3,12,16. ſeqq. *variant pro varietate dignitatum.* I,3,12,7. ſeqq. & 13.
Gravinæ (*Petri*) *Epiſtolæ & Orationes.* I,6,3,5.

Gravina (*Dominicus*) *Epigrammatum Scriptor.* I,7,3,4.
(*Johannes Vinc.*) *ob dicendi ſcribendique facultatem laudatur.* I,6,3,5.
Grauntii (*Johannis*) *Bils of the mortality commendatur.* II,2*,5,1.
Greatreack (*Valentinus*) *ob curationes per tactum factas Londino expulſus.* II,2*,8,6.
Gregorii Nazianzeni *Poëmata recenſentur.* I,7,2,27.
de Grempii *tractatione Cod. Juſtinianei methodica judicium fertur.* III,6,7,9.
Gretſeri (*Jacobi*) *Opus de Cruce.* I,5,2,14.
Grimaldi *Phyſico-Matheſis de lumine, coloribus & iride, recenſetur.* II,2*,14,2. *laudatur.* II,2*,25,1.
Gronovii *Diſſertationes & notæ in Grotium.* III,6,1,5.
Gratulatio ad Principem Arauſionum. I,6,3,6.
Libro de ſeſtertiis, ſeu de Pecunia Veteri Romanorum, iniquior fuit Salmaſius. I,5,1,12.
de Notis in Senecam judicium Sarravii recenſetur. I,4,12,8.
Obſervationum libri tres. I,5,1,12.
erga Gronovium *ſingularis liberalitas & humanitas Comitis Avauxij.* vid. Avaux.
Grotii (*Hugonis*) *Commentaria Critica in univerſa Biblia.* III,5,1,15.
Elogium. I,1,23,48.
Epigrammata. I,7,3,2.
Epiſtola Politica. III,2,1,8.
& Gvieti lis ſuper præſtantia vini & cereviſiæ. I,1,24,29.
Inleyding in de Hollandſche Rechts-Gelahrtheit. III,6,10,2.
Librorum de jure Belli & Pacis elogium & illuſtratores. III,6,1,5.
Opus epiſtolicum Πολιτικώτατον. I,1,24,21. ſeqq.
Stylus. I,1,23,46. I,1,24,22. & 51.
Tragoedia, Adamus exul. I,7,3,15.
de veritate Religionis Chriſtianæ liber. III,5,1,7. *hunc per plagium non deſcripſit ex Arabica libro ejus argumenti.* III,5,1,22.
(*Wilhelmi*) *de Principiis Juris naturalis judicium fertur.* III,6,1,5.
Grotius (*Hugo*) *in Carmine Heroico varius.* I,7,3,8.
Fabularum Romanenſium lectione delectatus eſt. I,7,3,20.
à Martino Ruaro in partes Socinianorum tractus eſſe creditur. I,1,24,102. III,5,1,33.
Phœnix noſtri ſeculi meritò dicendus. I,1,24,21.
Grotus (*Aloyſius*) *cæcus carmina, orationes & epiſtolas elegantes ſcripſit.* I,1,24,127.
Grundfeſt des Heil. Römiſchen Reichs. *lib. Germanicus laudatur.* III,6,9,2.
Gruteri (*Jani*) *Bibliotheca exulum.* I,1,21,71.
Diſſertationes in Livium & Tacitum. III,2,1,12.
Florilegium ethico-politicum. I,1,21,70.
Humanitas ſumma. I,1,15,41.
Inſcriptiones. I,4,14,26. *his adjectæ ſunt notæ.* I,4,2,4.
Polyanthea recenſetur. I,1,21,26.
Theſaurus Criticus. I,5,1,4.
Gualandi (*Adoardi*) *Moralis Philoſophiæ, ac totius Facultatis Civilis vera & abſoluta methodus.* III,1,1,14. *de illa judicium fertur.* III,6,1,2.
Gudelini *jus noviſſimum laudatur.* III,6,7,12.

Gudii (*Marquardi*) *Bibliothecam privatarum omnium Regina dici meretur.* I,1,7,67. *refertiſſima MStis antiquiſsimis & rariſſimis*, ibid. & *Theſauro Epiſtolarum* αὐτογράφων *ineditarum.* I,1,25,15. ſeqq.
Elogium. I,1,7,67.
Volumen inſcriptionum ineditum. I,4,14,26.
Gueri kius (*Ottho*) *Cometa ortum prædixit.* II,2*,12,4. II,2*,18,6.
Commentarios de Vacuo edidit. II,2*,4,3.
Maculas ſolares pro planetis circumſolaribus habet. II,4,1,8.
Virunculum formavit tempeſtatum ſignificatorem. II,2*,18,6.
Guidiccionii *Cenſura Poëtarum.* I,7,2,1.
Guiniſii (*Vincentii*) *Allocutiones Gymnaſticæ laudantur.* I,6,3,2.
Guntheri (*Oweni*) *tract. duo methodorum laudantur.* I,2,7,4. II,5,1,4.
Guſtavus Adolphus, *Rex Suec., non habuit gladium ſub certa conſtellatione confectum.* II,2*,8,7. II,3,1,12.
Guſtu *terras quidam diſtinguere potuerunt.* II,2*,21,8. *de illo quinam ſcripſerint.* II,2*,47,3. II,2*,48,5.
Guſtus *in quo conſiſtat.* III,2*,47,3.
Origo à papillis linguæ nerveis. II,2*,48,5.
Guthmanni *lib.* Offenbahrung Göttlicher Majeſtät. II,2,3,8. III,5,1,36. *magno in pretio olim habitus.* II,2,3,8.
Guyberti (*Nicolai*) *de Murrhinis poculis Diſs.* I,5,2,13.
Guyeti *Juſtinianus Magnus.* III,6,4,2.
Gymnoſophiſtarum *Collegium in Æthiopia.* I,1,13,28.
Gyraldi *Dialogi de Poëtis Græcis & Latinis.* I,7,2,1.
Fatum recenſetur. I,7,2,1.
Hiſtoria Deorum. I,7,1,17.

H.

HAbdarcahmani *Ægyptii, liber de proprietatibus ac virtutibus medicis animalium, plantarum & gemmarum.* I,3,13,46.
Hadrianus *librum de modis latine loquendi ſcripſit.* I,4,9,20.
Hæmorrhagia *cadaverum non eſt ſignum judiciale.* II,2*,8,10.
Hæreſium & *Hæreticorum Scriptores recenſentur.* III,5,1,19.
Hafnienſia *acta.* II,2,1,16.
Hales (*Alexander de*) *primus in ſententias Lombardi Commentator fuit, & lib. de autoritate Verbi Dei ſcripſit.* II,1,14,1.
Hall (*Joſephus*) *Biblicas viſiones, aliaq; opuſcula edidit.* I,6,4,19.
Hamburgenſes *Ephemerides literariæ.* I,1,16,50.
Hamel. (*Joh. Bapt. du*) *Lib. de Conſenſu Veteris & novæ Philoſophiæ.* II,2,18,5.
Lib de Meteoris & foſſilibus. II,2*23,2. I,2*,27,12.
Sententia de luce recenſetur, de pabulo ſolis autem rejicitur. II,2*,14,2.
Hamelenſium *puerorum hiſtoria à quibus ventilata ſit.* II,2*,2,5.
Hammondi *Homiliæ laudantur.* I,6,1,21.
Hanckii *libri de Romanarum rerum Scriptoribus recenſentur.* I,1,19,50.
de Harengo *ſcripſit Neucrantzius.* II,2*,46,2.

Harmonia *Græca*, *Latina & Germanicæ Linguæ Crucigeri*.vid.Cruciger.
Mundi Franciſci Georgij. II,1,2,6.
Harmoniam *linguarum quinam ſcripſerint.* I,4,3,8.& 9.
Harmonica *proportio Univerſi Pythagoræorum impugnatur.* II,1,2,6.
Harpocrationis *Lexicon emendatum notisque illuſtratum à quibusdam editum.* I,4,7,5.
Hartmanni *hiſtoria Succini Pruſſici Phyſica & Civilis laudatur.* II,2*,37,3.
Hartnaccii *Sanchez aliquid ſciens.* II,1,6,3.
Hervæi *ante tempora circulationem ſanguinis oſtendit Paulus Sarpius.* I,1,19,24.
juxta ſententiam, generatio non ſit è ſemine maſculino; ſed ex ovis. II,2*,45,2.& 3.
Hauptmanni (*Auguſti*) *lib. Mors viva.* II, 2*, 45,7.
lib. Waſſer-Schatz. II,2*,20,10.
Hayne (*Thomæ*) *lib. de Harmonia linguarum.* I,4,3,8.
Hebræam *Linguam primam omnium atq; univerſalem nonnulli aſſerunt.* I,4,3,1.
Hebræi *Sacerdotibus librorum ſacrorum curam commiſerunt.* I,1,6,2.
Hebræorum *Cabaliſtici libri*.vid.Cabala.
Jus quinam propoſuerint & illuſtrarint. III,6,2,1.
Scholæ. vid. Scholæ.
ὑπηρέται I,1,6,2.
Hebræus (*Leo*) *Doctrinæ Platonis de Amore exegetes.* II,1,7,20.
Hegingenſis *Latini proverbium undè ortum ſit.* I,1,25,17.
Hegius (*Alexander*) *Eraſmum docuit,& ad Belgas & Germanos bonas artes propagavit.* I,2,2,16.
Heidelbergenſis *Bibliotheca ab Ottone Henrico Electore, dedicata fuit, aucta egregie ab Ulrici Fuggeri liberalitate.* I,1,4,17. *ejus ſpoliis Vaticana bibliotheca aucta dicitur.* I,1, 4,20. I,1,17,24.
Heidmanni *Epitome Hiſtorica laudatur.* III,4,1,4.
Heinlini *Synopſis Mathematica.* II,4,1,3.
Heinſii *Epigrammata.* I,7,3,2.
Herodes infanticida. I,7,3,15.
Lib. de Romanorum Satyra. I,7,1,11.
Libertas ſaucia. I,7,3,15.
Poëma de contemtu mortis. II,1,7, 21. *quod in ſynopſi quadam Philoſophiam Platonicam exhibet.* II,2,11,11.
Stylus. I,6,3,4.
Heinſius, *Orator fuit optimus.* I,6,3,4.
Poëta Epicus. I,7,3,8.
Heinſium *inter & Balzacium lites.* I,7, 1,10. *harum arbitrium ſibi ſumſit Salmaſius in epiſtola ad Menagium ſcripta.* ibid.
Heliodorus, *Chymicæ artis peritus.* I,1,11,22, *an Poema Græcum Chymicum Theodoſio M. Imperatori inſcripſerit.* I,1,11,22. & 24.
Helladii *Lexicon Græcum.* I,4,7,8.
Hellanici *Leges variarum gentium perditæ.* III,6,2,3.
Helmontii (*Franc. Mercurij*) *Alphabeti verè naturalis Hebraici delineatio recenſetur & refellitur.* I, 4,3,1.
Helmontius (*Joh. Bapt.*) *falſò gloriatur de liquore ſuo Alcabeſt,* II,2,10,2.
Helvici *Theatrum laudatur.* III, 4,1,5.
Henckelii, *Conſiliarii Suecici, Carcerales epiſtolæ.* I,1,24,94.
Heniſchii *Theſaurus Linguæ Germanicæ*

non

non abſolutus. I,1,21,110.
Henningii *Commentarius in Grotium.* III,6,1,5.
Theatrum Genealogicum. III,4,1,10.
de Henochi *libro variant ſententiæ.* I,4,1,10.
Henrici *VIII. Reg. Angl. Vita à Verulamio deſcripta ad prudentiam civilem multum proficit.* I,1,19,31.
Henrici (*Andreæ*) *Chiromantia.* II,3,1,6.
Heraclius *epheſius*, *αὐτοδίδακτος.* I,1,1,14.
Heraldus (*Deſiderius*) *in Scriptis ſuis multa Critica habet.* I,5,1,13.
Herba *pudica, levi manu tacta, cur refugiat, diſquiritur.* II,2*,44,3.
Herbarum *in collectione veteres in laudem earum, vel numinis, cui ſacra erant, hymnum recitare ſolebant.* I,1,11,9. I,1,13,33.
Herbas *brevi temporis ſpatio è ſemine producendi artificia.* II,2*,41,2.
Herbertus *in colligendis itinerariis minus accuratus.* II,4,1,13.
Herculis *labores & fata è Statio collecta.* I,3,10,15.
Herenni *Metaphyſica.* II,1,7,10.
Hermaphroditi *inter monſtra cenſendi ſunt.* II,2*,2,7.
Hermathena *Mechovij recenſetur.* I,2,10,43. ſeqq.
Hermeæ (*Ammonij*) *Comm. in Categorias Ariſtot.* II,1,9,10.
Hermenevticæ *artis ſumma utilitas.* I,2,11,13. ſeq.
Hermes *de Chymica arte ſcripſit.* I,1,11,18.
Hermetes *ſ. Mercurios duos celebrabant Ægyptij, quorum primus Thoth vocatus, columnas reliquit.* I,1,10,7.
Hermetis *columnis Ægyptiorum doctrina Theurgica conſignata.* I,1,10,7. *ex illis Pythagoras & Plato Philoſophiam ſuam tranſtulerant.* ibid.
ſ. Mercurij libri medici & aſtrologici. I,1,10,7.
Triſmegiſti vita & ſcripta. I,1,10,7. *horum.* 36529. *nonnulli numerant.* I,1,22,28. *quorum* 20. *una cum fragmentis publicavit Patricius.* II,1,1,12. II,2,4,5. *de illis quinam Diſquiſitiones inſtituerint.* II,1,1,12. II,2,4,5. *lib. de magnetiſmis, ſympathiis &c.* I,1,11,5. *melomantia*, II,3,1,5. *de illius γνησιότητι controverſa judicium ſuſpenditur.* II,1,1,12.
Hermiæ *in Phædonem Platonis ſcholiorum libri tres.* II,1,7,10.
Hermogenes *in juventute optimus fuit Rhetor, non verò in virili ætate & ſenectute.* I,6,1,5.
Hermogenis *Epenthymemata.* I,3,12,4. *Epicheremata.* I,3,12,2. ſeq. *Libri varii, eorumq; Commentatores.* I,6,1,5.
Herodes *Sophiſta laudatur, & unica ejus Oratio recenſetur.* I,6,2,15.
Herodoti *Dictio commendatur.* I,6,2,2.
Heroes *Literarii.* vid. Literarii.
Heroica *Virtus divino impulſu excitatur.* I,1,12,30. ſeq.
Herwarti *ineptiæ de magnete recenſentur.* II,2*,32,5.
Heſſi (*Eobani*) *Epiſtolæ à Camerario collectæ laudantur.* I,1,24,48. *Vita à Camerario ſcripta.* I,1,19,35.
Hevelii *Cometographia.* II,2*,12,4. *Selenographia & Machina Cæleſtis.* II,4,1,8.
Heürnii *libri duo, Chaldaicus & Indicus, antiquitatum Barbaricæ Philoſophiæ recenſentur.* II,1,1,9.
Hey-

Digitized by Google

Heydon (*Johannes*) *Aſtrologiam defendit.* II,3,1,10.
Doctrinam de numeris ad Necromantiam detorſit in libro ſuo, the Roſie Crucian &c. II,1,2,4.
Harmoniam mundi ſcripſit. II,2,3,8.
Hide (*Thomas*) *Catalogum Academiæ Oxonienſis edidit.* I,1,17,31. *qui recenſetur.* I,1,17,32.
Hieroglyphica *Ægyptiorum in arcaniorem aliquam ſcientiam tendunt.* I,1,12,18. I,1,13,4. ſeq.
ad Magnetem & Pyxidem nauticam detorquet Herwartus. II,2,4,3.
Valeriani. I,4,2,1.
Hieroglyphicæ *literæ Ægyptiorum.* vid. Literæ.
Hieroglyphicis *doctrinam Chymicam occultari nonnulli exiſtimant.* II,2,4,4.
Hieroglyphicorum *Interpretationes variæ Pignorij & aliorum.* II,2,4,3.
Scriptores. vid. Lit. Hieroglyphicæ.
Uſus apud Peruvianos, Mexicanos &c. I,1,5,25.
Hierothei *ſcripta Chymica.* II,1,11,25.
Himerii *Orationes laudantur.* I,6,2,20.
Vita & mors paucis deſcribitur. ibid.
Hippias *Philoſophus, omnium quoq; opificiorum erat callentiſſimus.* I,1,1,5.
Hippocratis *Commentatores ab Autoribus Bibliothecariis proponuntur.* III,7,1,3.
Editiones optimæ. III,7,1,2.
Hirci *lactiferi reperiuntur.* II,2*,2,7.
Hirundines *poſt diuturnam congelationem reviviſcunt.* II,2*,17,5.
Hiſpani (*Petri*) *liber Summularum, hujusq; libri Commentatores.* II,1,14,17.
Hiſpani *libri laudantur.* I,4,4,18.
Hiſpanica *Bibliotheca Nicolai Antonij.* I,1,18,32.
Proverbia. I,1,21,103. ſeqq.
Hiſpanicorum *Scriptorũ Catalog.* I,1,18,31.
Hiſtoria *aliud nihil eſt, quam philoſophia exemplis utens.* I,1,19,11.
bibliothecaria ſola univerſali ſcientiæ viam ſternere poteſt. I,1,20,3. *quibus præcipuè capitibus abſolvatur.* I,1,6,12.
commerciorum deſideratur à Böclero. III,4,1,9. *ejus ideam dedit Tribbechovius.* ibid.
divinæ providentiæ ſpeculum eſt. I,1,12.37.
eccleſiaſtica Sec. XVI. & XVII. *recentior, nondum ſatis eſt exculta.* III,4,1,14. *ejus Compendia commemorantur.* III,4,1,13.
literaria à paucis hactenus tractata. I,1,2,1. ſeqq. *latius patet quam polymathia.* I,1,2,1. *à Bacone Verulamio quodammodo concepta.* I,1,2,3. *à Mylio.* I,1,2,4. *difficulter perficienda.* I,1,2,3. *non tamen deſperanda.* I,1,20,2. ſeq. *dogmatum vices & incruſtationes oſtendit.* I,1,2,18. & 22. ſeq.
militaris Schelij & Salmaſij. III,4,1,9.
navalis Rivij, Schefferi & Böcleri. ibid.
univerſalis à Polybio affecta. III,2,1,6.
de Hiſtoria *Oratio Beringij.* I,6,3,6.
Hiſtoriæ *Auguſtæ Scriptores.* vid. Scriptores.
bibliothecariæ fructus & utilitas. I,1,20,1. ſeqq.
cognitio ſummè utilis. I,2,11,18. *inprimis Principi neceſſaria.* I,2,12,16. ſ.

eccleſiaſticæ

Digitized by Google

eccleſiaſtica univerſalis Scriptores. III,4,1,12. ſeqq.
literariæ a Verulamio conceptæ utilitas ſumma. I,1,2,9. *adornandæ conſilia proponuntur.* I,1,20,4.ſ. I,1,2,3. ſeqq. *cultum eruditis ἐμπειρία literaria inſtructis commendatur.* I,1,2,28. ſeq. *idea juxta ordinem à Gabr. Naudæo præſcriptum concipi poteſt.* I,1,2,7. *ſumma delineatio juxta ſeriem à Petro Lambecio præfixam.* I,1,2,8. ſeq. *prodromus à Lambecio editus.* I,1,2,5. *univerſale Compendium promiſſum à Placcio.* I,1,20,24.
magis continent hominum characteres, qvam omnia philoſophiæ moralis præcepta. I,3,9,27.
Philoſophicæ in genere Scriptores. II,1,1,2.
Scriptores. vid. Scriptores. & I,1,16,1. ſeqq. III,4,1,2.
univerſalis Compendia. III,4,1,4.
Hiſtoriam *Civilem & Eccleſiaſticam legendi methodum tradit Whear.* III,4,1,2. & *Reineccius.* III,4,1,3.
literarum varÿ autores deſcripſerunt. I,4,3,10.
Hiſtorica *bibliotheca Bolduani.* I,1,18,12.
Lambecÿ. I,1,2,8.
excerpta qvomodo adornanda. I,3,13,31.
Hiſtoricæ *artis Scriptores recenſentur.* III,4,1,3
Hiſtorici *veteres ad hiſtoriam juris multum proſunt.* III,6,4,1.
Hiſtoricis *veteribus edendis magnam Galli impendunt operam.* III,4,1,1.
Hiſtoricus *Stylus.* vid. Stylus.
Hobbeſii *adverſarÿ nominantur.* II,1,15,15. III,1,1,4.
de phyſica ſiniſtrè judicat Fabri. II,1,15,13.
elementa Philoſophiæ & Leviathan. II,1,15,14. II,2,15,4. *hi libri tyrannidi ac atheiſmo viam ſternunt.* II,1,15,14.
indoles moroſa & contentioſa. II,1,15,15.
Philoſophia civilis à Gallis avidè excepta. ibid.
problemata phyſica à Boylio confutata. ibid.
Hobbeſius *è doctrina de motu omnia demonſtrare laborat.* II,2,15,4.
frigoris cauſam ventis tribuit, ſed male. II,2*,17,4.
in Jure naturali eſt novator. III,6,1,4.
in Matheſi errorum eſt convictus. II,1,15,13.
novator in omni philoſophia, ac Epicureiſmi inſtaurator fuit. II,1,15,13.
in Politicis delirat. III,2,1,4.
Hobernfeld *ſcripſit tr. ſub tit. Hieroſolyma reſtituta.* III,5,1,35.
Hodiernæ (*Jo. Bapt.*) *anatome oculi muſcæ.* II,2*,45,5.
Hoffmanni (*Caſp.*) *Labores in Galenum.*
Lib. de officinalibus. I,7,2,2.
Variæ lectiones. I,5,1,9. III,7,1,2.
(*Chriſt.*) *Diſſ. umbra in luce.* III,5,1,12.
(*Frid.*) *de epigrammatibus judicium.* I,7,3,3.
(*Joh. Jacobi*) *Lexicon omnia corradit.* III,4,1,2.
Hohberg (*Wolfii Helmhardi Baronis ab*) *Georgica curioſa.* II,2*,42,1.
Holderi (*William*) *de loqvela elementis liber.* I,4,1,5, II,2,1,14.
Holſatica *Praxis.* vid. Praxis.
Holſtenii (*Lucæ*) *MStorum Codicum editio deſideratur.*

deſideratur. II,1,2,2.
Holſtenius *morti vicinus hymnum ex Prudentio recitari voluit.* I,4,14,17.
Holſtii (*Jacobi*) *emendationes Celſi & Comm. laudantur.* III,7,1,2.
Homeri *adverſarij.* I,7,1,5.
editiones. I,7,2,2.
& Heſiodi certamen ludicum ab anonymo fictum. I,7,1,5.
exegetæ veteres. I,7,2,2.
gnomologicam ſcripſit Jac. Duportus. I,1,21,75.
lectio cur puerili ætati præ cæteris conveniat. I,2,9,47.
paralipomena ſcripſit Qvintus Calaber. I,7,2,23.
Patria. I,7,2,2.
poëmata qvomodo in literas relata. I,7,1,5.
Homero *cur difficilior videatur Virgilius.* I,2,9,49.
in Homerum *inſanus Bulgerij amor.* I,7,2,2.
Homerus *Hebraizon à Bogano ſcriptus.* I,1,21,76.
Poëtarum Græcorum antiqviſſimus. I,7,2,2.
Poëtarum, Hiſtoricorum, Philoſophorum & Oratorum fons. ibid.
Homiletica *erudita.* I,1,15,5.
de Homine *integro Scriptores præcipui.* II,2*,47,2.
ſententia Stoicorum. II,2,8,4.
Homines *ex ovis generari probatur.* II,2*,45,3.
marini ſunt animalia aqvatica. II,2*,2,7.
quatuor quaſi perſonis induuntur juxta Stoicorum mentem. I,2,1,14.ſ.
qvidam unde noctu videant. II,2*,14,6.
Hominis εὐφυΐα & εὐμαθία. vid. εὐμαθία.
generatio, nutritio & longævitas. II,2*,47,2.
intellectus judicij & imaginationis rectitudine æſtimatur. I,2,1,19.
partes & membra. II,2*,47,3.
præ cæteris animalibus eſt prærogativa. II,2*,47,1.
ad temperamentum facit loci conſtitutio. II,3,1,13.
Hominum *Characteres.* vid. Characteres.
inclinationes indagandi modus, I,1,15,51. *è rebus minutiſſimis qvandoq; indagantur.* I,1,19,5.
Homo *ampliſſimæ conſiderationis.* II,2*,47,1.
non accuratè microcoſmus dicitur. ib.
Homonymi *Scriptores à Demetrio Magno, Laërtio & Meurſio recenſentur.* I,1,9,5.
Homunculi *ſub terra educati.* II,2*,2,5.
ſubterranei in monſtrorum claſſem non ſunt referendi. ibid.
Honeſtas *vultu, verbis & facto in converſatione exprimenda eſt.* I,1,15,18.
Hoockii (*Rob.*) *Micrographia laudatur.* II,2*,3,9. II,2*,45,5.
urticæ delineatio elegans. II,2*,43,3.
Höpfnerus *Locum de juſtificatione contra Pontificios vindicavit.* III,5,1,29.
Hopperi *de libris judicium fertur.* III,6,1,6.
Horatianus *Comm. Parthenij rariſſimus recenſetur.* I,4,11,15.
Horatii *adagia ex lib. I. ſat. I. excerpta.* I,3,6,32.
ars Poëtica reprehenditur à Scaligero, qvi ob id ab aliis caſtigatus. I,4,11,15. I,7,1,4.
Commentatores. I,4,11,15. I,7,1,4.
encomium. I,4,11,15. I,7,3,10.
epiſtola. IX. lib. I. in ſermonem ſolutum verſa. I,2,14,27.

Digitized by Google

- epodæ ſecunda paraphraſis ex Jacobo Wallio. I,2,16,21.
Imitatores. I,7,3,10.
Interpretes. I,7,1,4.
Odarum qvarundam metraphraſes. I,2,16,24. ſeqq.
Satyræ inepte à Verdeno reprehenduntur. I,1,16,27. I,4,11,15. adverſus quem defenduntur. ibid.
Satyræ, ut maximè ingenioſæ, celebrantur. I,3,6,30. vid. Satyræ.
Horatius in epoda ſecunda imitatus eſt Virgilium. I,2,16,20.
Hori Niliaci Hieroglyphica. I,4,2,1.
Horneji (Conradi) Inſtitutiones Ethicæ laudantur. III,1,1,6.
Hornii (Georg.) Arca Moſis. II,2,2,11.
Diſſertationes. III,2,1,13.
Geographia antiqva laudatur. II,4,1,12.
Hiſtoria naturalis, ſcriptum proletarium. II,2,2,5.
Hiſtoria Philoſophica recenſetur. II,1,1,5.
Orbis Politicus & Imperans. III,2,1,6.
de ſcriptis omnibus judicium fertur. II,1,1,5. III,2,1,3.
Status Eccleſiæ Britannicæ hodiernæ. III,5,1,32.
de Horologiis quinam ſcripſerint. II,4,1,15.
Horticulturæ Scriptores veteres & recentiores. vid. Agricultura.
de Hoſpitii jure ſcripſit Thomaſinus. I,5,2,11.
Hottingeri Bibliothecarius quadripartitus. I,1,17,6. laudatur. III,5,1,13.
Catalogus Scriptorum Anglicorum. I,6,4,18.
Hiſtoria eccleſiaſtica laudatur. III,4,1,13.
Indices pro Bibliothecis recenſentur. I,6,6,36.
Howelii (Jacobi) epiſtolæ Anglicæ laudantur. I,1,24,97. ſeq. digniſſimæ qvæ in Latinam vel Germanicam linguam converterentur. ibid.
judicium iniquius de Gallicis & Balzacianis literis. I,1,24,26.
Παροιμιογραφία Anglica. I,1,21,107.
Synodus avium, & Reſpubl. arborum. III,1,1,5.
Huartus (Janus) edidit Scrutinium. II,3,1,3.
Huetii (Petri Dan.) Demonſtratio Evangelica. III,5,1,7. III,5,1,14.
de interpretatione libri duo. III,5,1,14.
lib. de claris Interpretibus. I,1,9,29.
Odæ laudantur. I,7,3,10.
Satyræ. I,7,3,16.
Hugenii momenta deſultoria & poëmata ſub tit. Koren-blamen. I,7,3,3.
Hugonis (Jacobi) Vera Hiſtoria Romana recenſetur & rejicitur. I,4,3,5.
Hugues (Jacobi) artificium connexionum & tranſitionum. I,6,1,18.
Humanitas ſumma prædicatur in Pinello & Grutero. I,1,15,41.
ut & Anton. Maliabecco. I,1,15,59.
Humiditas qvid ſit. II,2*,7,6.
Humoriſtarum academia Romæ inſtituta. I,1,14,16. ſeq.
Hunnii (Helfrici Ulrici) Opus in Compendium Treutleri vituperatur. III,6,8,3.
Huttenus (Uldaricus) ſcripſit epiſtolas obſcurorum virorum. I,1,23,43.
Hydraulici Scriptores. II,2*,22,3. II,4,1,15.
Hydrographia Amſtelodami precipuè adſici poteſt. II,4,1,14.
ejus Scriptores. II,4,1,12.
Hygini (C. Julij) Aſtronomicum Poëticum. I,4,12,2. ejus editores. ibid.
Tabularum liber, nec non de Caſtrametatione. I,4,12,2.

Digitized by Google

Hyginus (*C. Julius*) *ob antiquitatis notitiam polyhiſtor vocatus.* I,1,6,5. *ab Auguſto Bibliothecæ Palatinæ fuit præfectus.* ibid. I,4,12,1.
Hygroſcopia *ſiccitatem & humiditatem aëris præſagiunt.* II,2*,18,9.
Hygroſcopiorum *variæ ſpecies recenſentur.* II,2*,18,9.
Hymmi *Veterum in colligendis herbis.* vid. Herbarum.
Hyperetæ *lib. de Aulæ Romanæ Artibus laudatur.* III,2,1,18.
Hyperidis *eloquentia.* I,6,2,9. *Orationes pauciſſimæ ſuperſunt.* I,6,2,9.
Hyperii (*Andreæ*) *libros exſcripſit Villavincentius.* I,6,4,6.

I.

JAcobi I. *Angliæ Regis, Opus de Controverſiis fidei falsò Caſaubono tribuitur.* III,5,1,26. *contra illum Scioppius Collyrium Regium dedit.* ibid.
in Jacobum I. *Angl. Reg. Panegyricus virulentus perperam tribuitur Caſaubono, ut & Erycio Puteano.* I,1,8,35.
Jacobi (*Ludov.*) *Bibliotheca Cardinalitia & Carmelitica.* I,1,17,13. *Fœminarum affecta.* I,1,18,26. *Gallica univerſalis affecta.* ibid. *indiligentia in bibliothecis Germanicis recenſendis.* I,1,17,16. *Pariſina.* I,1,18,26. *Pontificia.* I,1,17,13. *Univerſalis.* I,1,18,26. *Supplementa ad Opera Voſſii de Hiſtoricis.* I,1,18,60. *Tr. de bibliothecis.* I,1,3,9. I,1,6,14. I,1,17,10. ſeqq. *in quo tr. plures tàm publicas, quàm privatas bibliothecas prætermiſit.* I,1,17,16.
Jambici *Poetæ recenſentur.* I,7,3,12.
Jamblichi *Arithmetica ex ſenſu Pythagoricorum.* II,1,2,4. *Arithmetica Theologumena*, ib. *de Myſteriis Ægyptiorum liber.* I,1,10,6. ſeqq. *recenſetur & laudatur.* I,1,10,22. *de Myſtica Ægyptiorum Theologia liber.* II,1,2,2. *de Vita Pythagoræ lib., cujus ineptus interpres eſt Arcerius.* II,1,2,2. II,2,6,1. & 3.
Jani *Atheus refutatus, & ad veram religionem converſus, recenſetur.* III,5,1,9.
Janſeniſtarum *lites cum Jeſuitis.* III,5,1,31.
Javelli (*Chryſoſtomi*) *libri, ſeorſim & junctim editi, commemorantur.* II,1,14,50.
Idearum *Operatricium Idea Marci recenſetur.* II,1,7,18.
Ideis *omnia tribuerunt Platonici.* II,2,18,4.
Idololatria *ad populos gentiles ob ſacra arcana non intellecta derivata eſt.* I,1,13,2.
de Idololatria *gentilium ſcriptores recenſentur.* I,5,2,6.
Idolographiæ *poëtica.* I,3,10,19. ſeqq.
Jeſuitici *ordinis bibliotheca.* I,1,18,55.
de Igne *ſententia Stoicorum proponitur.* II,2*,16,4. II,2,8,3. *recentiorum.* II,2*,16,2. *Carteſianorum Veterum item & recentiorum.* ibid. *de illo differitur.* II,2,19,5.
Ignes *Lambentes deſcribuntur.* II,2*,24,2. *Potentiales.* II,2*,16,3. *Sepulchrales perpetuos fuiſſe liquorem oleoſum ex auro paratum, exiſtimat Hermoldus Barbarus.* II,2*,22,5. *Subterrannei dantur.* II,2*,16,3. II,2*,26,1.

à Sul-

è Sulphureis exhalationibus orti, ſunt cauſa incendii. II,2*,24,2.
de Ignibus *fatuis vulgus quæ fabulatur, magnam partem ſunt fabuloſa.* II,2*,24,2.
montium ignivomorum Scriptores nominantur. II,2*,26,1.
Ignis *denſitate tantum differt a luce.* II,2*,16,1. *eſt corpus.* ibid. *n.2. accidentalitatem defendit Voſſius, quem impugnat Petitus.* II,2*,16,2. *ſublunaris & fictitius.* II,2*,16,3. *eſſentiam in Spiritu nitro-aëreo, & propagationem flammæ ejus beneficio fieri ſtatuit Mayow.* II,2*,16,4. *Uſus eſt ingens, imprimis in Chymia.* II,2*,22,5. *accuratiorem cognitionem antiquis fuiſſe, probant artificia, ejus ope parata.* ibid.
Imagines *Taliſmanicæ.* vid. Taliſmanicæ.
Imagines *in Geographicis an utiliter adhibeantur.* I,2,6,50.
per Imagines *philoſophandi ratio Chinenſibus cum Pythagoræis communis.* II,2,5,3. *ejus origo & de eadem judicium.* ibid. n. 4.
Imaginum *concipiendarum artificium potiſſima mnemonicæ artis pars eſt.* I,2,6,69.
Cultum impugnat Dallæus & Veldhuſius Reformati. III,5,1,29.
Uſus in linguis addiſcendis. I,2,6,62. ſeqq. *in Theologia, jurisprudentia &c.* I,2,6,57. ſeqq.
Imaginatio *& phantaſia intellectus ſine judicio inanis eſt.* I,2,1,1.
intellectus quid ſit. ibid. n. 21. *ejus operatio.* ib. n. 22.
Imaginatio *gradus ſuos habet, nec in omnibus æqualis eſt.* I,2,1,25. *judicii habenis coërcenda, ne in ſtultitiam, vel tandem amentiam deflectat.* ibid. n. 25. ſeqq. 38. ſeqq.
ab Imaginatione *præcipue pendet Oratoria & Poëſis* ib. n. 33.
de Imaginatione *quinam ſcripſerint.* II,2*,48,7.
Imaginativa *vi pollens intellectu valere poteſt contra Huartum.* I,2,1,28. *ea pollent ingenia inventiva.* ibid. n. 39. ſeqq.
Imbonati *(Caroli Joſephi) bibliotheca Latino-Rabbinica erroribus ſcatet.* I,4,5,5.
Imperati *(Ferrantis) Hiſtoria Naturalis laudatur.* II,2,2,5. II,2*,30,1. *verus hujus autor creditur Stelliola.* II,2,2,5. *Plagium ejus narratur.* ibid.
Imperatoriarum *Conſtitutionum Codices.* III,6,4,5.
Imperialis *(Joh.) Muſæum Hiſtoricum & Phyſicum,* I,1,19,51.
de Imperii *Romani Statu quinam ſcipſerint.* III,6,9,5.
Impetus *naturæ arti quandoq; præponderat.* I,2,5,19.
primi, plerumq; optimi. ibid. n. 21.
ſcripturie aliquid non negligendi, poſterioribus tamen cogitationibus expoliendi ſunt. I,2,1,26. I,2,5,21. ſeq.
de Impoſtoribus *tribus liber an revera extet.* I,1,8,3.
à quo autore ſcriptus ſit. I,1,8,4. *eum quovis pretio ſibi comparandum vult Salvius, Legatus Suecicus.* I,1,25,18.
Impoſturæ *Literariæ recenſentur.* I,4,11,3.
Incantatio *ſerpentum.* II,3,1,17.
Incendia *ex cauſis occultis oriri poſſunt.* II,2*,16,3. II,2*,24,2.

Digitized by Google

INDEX III. RERUM.

Incendiariorum *arcana ſunt inveſtigenda.* II,2*,16,3.

Inchoferi *hiſtoria ſacræ latinitatis recenſetur.* I,4,9,3.

Incognitorum *Academia apud Venetos à Joh. Franciſco Loredano inſtituta.* I,1,14,25.

Incredulitas *hominum efficit ut multa ignorentur.* I,1,10,3. I,1,11,54. I,1,13,16.

Index *categoricus valde laudatur.* II,2,1,21.

Indi *μετεμψύχωσιν ſtatuunt.* II,2,5,6.

Indices *Autorum, quinam commendandi.* I,4,9,16.

Excerptorum. I,3,13,1.ſeqq.

Expurgatorii Pontificiorum & catalogi librorum prohibitorum pleni affectibus ſunt & partium ſtudiis inſerviunt. I,1,8,27.

Libris ſubjectis ſunt utiliſſimi. I,1,6,36. I,3,5,6.

Indicibus *expurgatoriis occupatus Raymundus ipſe cenſuram eccleſiaſticam incurrit.* I,1,16,28.

Indicum *Scriptores ad Locorum Communium Collectores referuntur.* I,1,22,9.

Indifferentiſtas *contra quinam ſcripſerint.* III,5,1,36.

Indorum *philoſophi.* vid. Bramines.

Indorum *dogmata, e quibus Scriptoribus haurienda.* II,2,5,6.

modi perjuria probandi. II,3,1,16.

Philoſophia à quibus Autoribus deſcripta. II,1,1,11.

Theologia à Scriptore Indico deſcripta, ſed inedita. II,2,1,10.

de Induratione *& invulnerabilitate corporum quid habendum ſit.* II,2*,8,7.

Ines (*Alberti*) *Centuria Lyricorũ.* I,7,3,10.

Elogia Regum Polonorum. I,6,3,11.

Epigrammata. I,7,3,4.

Infans *quatuor annorum latinam linguam expedite loquitur.* vid. Latina.

Infinitum *inane Democrito quid fuerit.* II,2,7,8. *extra Deum non datur.* II,2*,3,4.

Ingenia *Agilia & celeria.* I,2,1,43.

Contentioſa. I,1,15,13.

Diſputacia. I,1,15,36.ſeq.

Heroica. I,2,1,48. *cum metallis comparantur* ibid. n. 49.

jnventiva vocantur ab Huarto capricioſa, ob ſimilitudinem, quam in inveſtigando cum capris habent. I,2,1,40.ſeq.

Mediocria & temperata ex utroq;. I,2,1,47.

Nugatoria. I,1,15,14.

Phanthaſia uberiore pollentia natura quaſi ad inventionem variarum rerum feruntur. I,2,1,39.ſq.

Principum inſtutuendorum præcipue ſunt diſcernenda. I,2,12,9.

Quædam abſq; doctrina proprio inſtinctu ad magna procedunt. I,2,1,17. & 50.

quædam quaſi fulminea vi omnia perrumpunt. I,1,12,2.

Studiis incumbentia ſunt vel fuci vel crabrones vel apes. I,1,15,15.

Ingenii *facultates adminiculis quibusdam excitandæ ſunt.* I,2,3,1. ſeqq.

partes præcipuæ ſunt judicium & memoria I,2,4,1.

Ingeniis *εὐμαθία omnibus non ineſt.* vid. εὐμαθία.

præmaturis ὀψιμαθεῖς haut raro præpollent. I,2,8,58.

Ingenio *magna convenit ὁρμὴ πρὸς πάντα μαθήματα*

μαθήματα. I,1,1,9.I,1,12,2.
Ingenii *animorumq; vis a corporis temperamento non raro dependet.* I,2, 1, 7. *a ſublimiori tamen principio arceſſenda eſt origo.* I,2,1,7.
Dijudicatio non tam præceptis, quam ipſo uſu diſcitur. I,2,1,53.
in Doctrinis præcipuis delectus inſtituendi. I,2,1,2.ſeqq. I,2,8,46. I,2, 10,9.
Maturitas plerumq; eſt infelix. I,2,8,54. ſeqq.
παρέκβασεις varia recenſentur. I,1,15,8. ſeqq. I,1,15,16.
Præcocium exempla referuntur. I,2,8,53. & 55.
Præſtantium ſingna recenſentur. I,2,1,51.ſeqq. *de iis temere non judicandum.* I,2,1,50.
Scopuli duo recenſentur. I,2,10,13.ſeq.
Scrutinium edidit Huartus. II,3,1,3.
ut vultuum variæ ſunt figuræ, judicij cultura in ordinem redigendæ. I,1,15,7. I,2,1,50.
Ingenioſi *homines plerumq; ex improviſo impingunt.* I,1,15,8.
Ingenium & *mores hominum dijudicandi artem docuit Camillus Baldus.* I,4,1,10. II,3,1,3.
ſuum noſcere res difficilis eſt. I,2,1,4. ſeqq. *at neceſſaria præſertim in converſatione.* I,1,15,7.
Verſatile, ut politico ita erudito eſſe debet. I,1,15,33.
Inſanus, *inſania, inſanire vocum variæ ſignificationes.* I,3,4,5. ſeq.
Inſcriptiones *antiquæ, Latinæ pariter & Græcæ.* I,4,14,26. *multis corruptelis in Lingua Latina anſam dederunt.* I,6,3,8. *quomodo ferendæ.* ibid. *per illas Panegyricas atque Hiſtorias ſcribere ineptum.* ibid.
Inſcriptionum *collectores recenſentur.* I,4,14,26.
Origo à Jac. Gaddio, conjectura dubia, à Græcis derivatur. I,6,3,10.
Præcepta quinam dederint. ib. ſeqq.
Uſus in Legibus explicandis. III,6,3,7.
de Inſectis *ſpecialibus Scriptores recenſentur.* II,2*,45,8.
Inſectorum *admiranda eſt ſtructura.* II,2*,45,5.
hiſtoriam quinam deſcripſerint. ibid.
Inſomnia. vid. Somnia.
Inſtitutio *regia ſive Principum.* vid. Principum.
viri privati, Politici & Aulici. III,1,1,8.
Inſtitutiones *Morales Azorij laudantur.* II,1,14,61.
Inſtrumenta *Muſica aquâ animata dantur.* II,2*,22,3.
Intelligentia & *exercitio omnes diſciplinæ continentur.* I,1,1,12.
Intellectus *hominis judicij & imaginationis rectitudine æſtimatur.* I,2,1,19.
de Intellectu *mens Stoicorum proponitur.* II,2,8,4.
Interpretationis *doctrinam quinam deſcripſerint.* II,5,1,4.
Interrogandi *arte haud raro arcana deteguntur.* I,1,15,55.
Interrogationum *argutarum ars vocatur Critica Socratis.* I,1,15,56.
Inventa *hodierna nova multa & antiquis incognita fuere, iterumq; deperdita.* I,1,2,25. I,1,20,13. II,2,1,8. *plurima magni Pegelij hodie incruſtata recenſentur.* I,1,2,27.I,1,20,13. *ſunt notanda, atque experimenta certa*

Digitized by Google

certa, res item deperdita & pro impoſſibilibus habita. II,2,1,10.
Inventio *gratulatoria.* vid. gratulatoria. *in carmine dedicatorio.* I,3,12,52. *encomiaſtico.* ibid. n. 53. *epicediis.* ibid. n. 37. ſeqq. *eucharistico.* ibid. n. 49. *propemptico.* ibid. n. 50. *ſoterio.* ibid. n. 48.
Inventiones *plerumque petuntur e locis* περιστατικοῖς *qui continentur verſu vulgari: Quis, quid, ubi. &c.* I,3,12,3. & 9.
Inventionis *& ratiocinationis generalis regula traditur.* I,2,4,15.
Inventionum *poëticarum hyle traditur.* I,3,12, *tot. loci communes quomodo concinnandi.* I,3,10,36. ſeqq. *magno uſui futuri.* ibid. n. 38.
de Inventis *quinam ſcripſerint ex antiquis.* I,1,20,16.
Inventiva *ars hactenus parum exculta.* I,2,4,13. ſeq. *a Cardano ex Logica deſumta.* I,2,5,2.
Inventorum *arcanorum autores à Magiſtratibus premii dignis excitari debent.* I,1,20,15. *Novorum & Antiqvorum collectio multum prodeſt.* I,1,20,10. ſeq. *quorum hiſtoriam ſcripſit Beccherus libro, cui tit. Stulta Sapientia & ſapiens ſtultitia.* I,1,20,17. *variorum obſervationes peregrinando colligi poſſunt.* I,1,20,18.
Inventum *ſingulare pro calefaciendis conclavibus.* I,1,20,20.
Inundationes *maris & Nili unde.* II,2*,20,5. *Scriptores de eis.* ibid.
de Jolii *epigrammatibus judicium.* I,7,3,3.
Jonicæ *ſecta principia enarrantur.* II,2,10,1. ſeqq.
Jonſius (*Joh.*) *de Scriptoribus hiſtoria Philoſophica ſcripſit. Libb.* IV. II,1,1,6. *ejus in hiſtoria Peripatetica conatus.* II,1,8,1.
Jonſtonius (*Joh.*) *de natura conſtantia ſcripſit.* II,2*,11,6.
Joſeph (*Petri a S.*) *libelli recentur* II,1,14,52.
Journals *des ſçavans.* I,1,16,37. *ob liberiora judicia & cenſuram illorum librorum Tanaquil Faber ſingularem librum ſcripſit. tit. jour vel du journal ou cenſure de la cenſure.* I,1,16,36. I,1,24,38. *illarum ephemeridum Gallicarum exemplo tales quoque Itali ſcribere coeperunt.* I,1,16,38. ſeq.
de Iride *ſcripta Marci & Grimaldi commendantur.* II,2*,25,1. II,4,1,9.
Irides *artificiales in aqua guttis & priſmate exhiberi poſſunt.* II,2*,25,2.
Iridis *conſideratio ad Opticam pertinet.* II,2*,25,1. *figura eſt circularis.* ibid. n. 2. *colores.* ibid.
Iris *ſecundaria deſcribitur.* II,2*,25,2.
Irnerio *Authentica Novellæ falſo tribuuntur.* III,6,4,8.
Iſæus *optimus in Græcia Orator.* I,6,2,5.
Iſocrates *longe clariſſimus fuit Orator.* I,6,2,6. *de ejus dictione judicium.* ibid. *Orationes ubinam prodierint.* ib. *illis orationibus magna prudentia civilis ineſt.* III,2,1,13.
Iſidorus *Hiſpalenſis in originibus ſuis eſt merus rhapſodus.* I,4,9,2.
Itali *a Gallis in amicitia paranda & conſervanda differunt.* I,1,15,34.
Italia *ſacra.* III,4,1,18.
Italica *adagia.* I,1,21,96. *lingua argutiſſima eſt in explicandis*

animi ſenſibus. ibid.
Italicæ *academia.* vid. Academia.
ephemerides. I,1,16,38. ſeqq.
Italicis *de Scriptoribus collectanea Georgij Lati recenſentur.* I,1,18,30.
Italicum *vocabularium della Cruſca laudatur.* vid Vocabularium.
Italicus *liber a famoſiſſima compagnia della Leſina, factus & elegans.* I,1,14,36.
Italorum *judicium de latinitate.* I,1,23,58.
opera in ſcripturis ſuis recenſendis imperfecta. I,1,18,28. ſeq.
ſcripta raro ad nos deportantur. I,1,16,39. I,1,24,92.
quorundam nimia curioſitas in Latina lingua. I,2,9,7. ſeq.
Itineraria *commendantur, eorumque recenſus hiſtoricus deſideratur.* II,4,1,13.
ob contenta phyſica laudantur. II,2,2,7.
politica. III,2,1,11.
Itinerariorum *Scriptores.* II,4,1,13.
Uſus eſt maximus. ibid.
Itinerarium *Moſcoviticum.* III,5,1,23.
Ittigij (*Thomæ lucubrationes de montium incendiis recenſentur.* II,2*,26,1.
Judæis *Græcam linguam diſcere an licuerit, diſquiritur.* I,4,6,2.
Judæorum *curationes cabaliſticæ.* II,3,1,17.
Synagoga. vid. Synagoga.
Judæos *contra qvinam ſcripſerint.* III,5,1,21.
in Judicando *præceps ne eſto.* I,1,15,45.
Judicio *dirigendo Logica ſubſidia miniſtrat.* I,2,4,6. *ſine eo nulla ars vel ſcientia recte diſcitur aut exercetur.* I,2,1,20.
Judicium *Diſciplinis omnibus ſummam imponit manum.* I,2,4,4.
intellectus eſt vel theoreticum vel practicum. I,2,1,20. *illud εὐσυνεσία, hoc prudentia virorum.* ibid.
Juglaris (*Aloyſij*) *Elogia ſacra cum theſauro.* I,6,3,11.
Juliani *Imperatoris opera, qvorum editiones recenſentur.* I,6,2,18.
Julianus (*Salvius*) *Edictum Perpetuum collegit.* III,6,3,8.
Julius *Capitolinus Hiſtoriæ Auguſtæ Scriptor.* I,4,14,7.
Jungii (*Joach.*) *Diſputationes Phyſicæ Zabarellæ oppoſitæ.* II,1,14,63.
Doxoſcopia Phyſica. II,2,2,11.
Liber ineditus de motu laudatur. II,2*,6,6.
Notæ ineditæ in Ariſtot. commendantur. II,1,9,1. II,2,12,2.
Junij (*Hadriani*) *Nomenclator laudatur.* I,4,9,6.
(*Melchioris*) *Orationes qvare legendæ.* I,6,3,5.
Scholæ rhetoricæ laudantur. I,3,9,40.
Junius (*Franciſcus*) *de pictura nec non aliud de pictoribus celebribus inſigne opus ſcripſit.* I,5,2,14.
(*Melchior*) *laudatur, & tyronibus aptior eſt.* I,6,1,14. *ſcripſit Methodum eloqventiæ comparandæ, Scholas rhetoricas & Reſolutinem orationum Ciceronis it. Rationem animorum conciliandorum ac movendorum.* ibid.
Jura *ſingularia recenſentur.* III,6,10,3.
Juridica *Praxis.* vid. Praxis.
Juridicæ *Dialecticæ.* vid. Dialecticæ.
Juridicam *bibliographiam & politicam edidit Cornelius à Beüghem.* I,1,16,65.
qua laudatur. I,1,18,65.
bibliothecam univerſalem molitus Caſparus Thurmannus. I,1,18,64.
Juridicarum *bibliothecarum Scriptores & de iis judicia.* III,6,6,1.

controverſiarum Scriptores ſunt multi. III,6,8,1.
Juridicorum *librorum Scriptores qui collegerint.* I,1,18,63.
Juris *Attici & Romani comparationem. aliqui inſtituerunt.* III,6,2,4.
Civ. Corpus eſt jus juſtinianeũ. III,6,4,9.
ejus editiones quænam optimæ. ibid.
Cultori Ethicæ & Politicæ, imprimis Ariſtotelicæ eſt neceſſaria. III,6,1,1.
Feudalis Interpretes & Scripoores. III,6,7,15.
ſtylus eſt barbarus. III,6,7,16.
terminos explicant Gloſſariorum Scriptores. ibid. vid. Feudale.
Obſtagij Scriptores. III,6,11,4.
Particularum explanatores. III,6,6,2.
Publici fundamentum eſt ex parte jus Feudale. III,6,9,2. *ratio addiſcendi illud.* II,6,9,6. *Scriptores recenſentur.* II,6,9,3.
Regularum Commentatores, eorumque vitia. III,6,6,4.
Romani hiſtoriam quinam ſcripſerint. III,6,4,4.
Juriſconſultorum *plagia frequentia.* III,6,8,1.
ſectas quinam deſcripſerint. III,6,6,2.
vita à quibus ſcripta. I,1,19,65. ſ.
Juriſdictio *Eccleſiaſtica, quinam de ea ſcripſerint.* III,5,1,27.
Juriſprudentia *an eloquentia ſit poſtponenda.* I,3,9,11. ſeqq. *ad eam multum prodeſt eloquentia.* I,2,1,36. *de ea juſtinianus male meritus.* III,6,1,4.
Græco-Romana temporibus Conſtantini M. coepit. III,6,4,10.
Romano-Germ. à Rennemanno inſtituta, de qua cenſura fertur. III,6,5,5.
Juriſprudentiæ *excerpta vel LL. CC.* I,3,13.35, ſeq.
Græca libri & compendia. III,6,4,11.
univerſalis Scriptores recenſentur. III,6,1,2. ſeqq.
Juriſqrudentiam *contra Ciceronis orationem pro L. Murena peculiari oratione defendit Aonius Palearius.* I,3,9,13.
Jus *Ægyptiorum.* III,6,2,3.
Batavicum e Grotio addiſci poteſt. III,6,10,2.
Bavaricum. III,6,10,3.
Canonicum. vid. Canonicum.
Danicum. III,6,10,3.
Feudale. vid. Feudale.
Græcorum. III,6,2,4.
Hebræorum, quinam propoſuerint & illuſtrarint. III,6,2,1.
Naturale, ejus Novator Hobbeſius. III,6,1,4. *quinam ſcripſerint de eo.* III,6,1,8.
Publicum eſt duplex. III,6,9,1.
modernum Germanorum ad quod quæ pertinent. ibid.
vetus Romanorum, quinam illiſtrent. ibid.
ad normam juris Romani à JCtis perperam exigitur. III,6,9,6.
Saxonicum. III,6,10,3.
StatutariumGermanicum deſcripſerunt Conringius & Lindenbrogius aliique, III,6,8,1.& 3.
Svecicum. III,6,10,3.
Jus *in artem redigere fruſtra conatus eſt, Julius Cæſar.* III,6,1,4.
Juſjurandum *veterum, de eo ſcripſit Hanſenius.* I,5,2.15.
Juſtellus *Bibliothecam juris Canonici collegit.* III,6,7,13.

Juſtnianei

Juſtinianei *juris libri græce ſunt redditi.* III,6,4,10.
ἀμεϑοδεία contra Novatores defenditur. III,6,5,1.
Juſtinianeus *Codex.* vid. Codex.
Juſtiniani *Hiſtoria accuratior unde ſit habenda.* III,6,4,2.
Hyperaſpiſta ejus & Scriptores. ibid.
Inſtitutiones. III,6,4,4. & 7.
Juſtini *libros Hiſtoriarum Philippicarum. XLIV. primus edidit Manutius.* I,4,14,1. *aliæ editiones recenſentur.* ibid.
Juſtinus *ferrea ætate ſcripſit, non argentea.* I,4,14,1.
Juſtinus *Martyr acerrimus Ariſtotelis antagoniſta.* II,2,12,10.
de Juſtitia *& jure commentati ſunt Molina &c.* II,2,14,58. ſeqq.
Juvenalis *varia ſubiit judicia,* I,4,13,10. *Optimus Poëta Satyricus.* ibid. *ejus editiones.* ibid.
Juventutis *educatio præcipua Magiſtratus cura eſſe debet.* I,2,2,1. ſqq. vid. Magiſtratus.
educandæ methodus & præcepta. vid. παιδαγωγία.
Informatio diligens & diſciplina ſumma diligentia ab Impp. l.1. C. Theod. de ſtudiis liberal. ſancita eſt. I,2,2,9. *id quod Principibus & Magiſtratibus ſedulo imitandum proponitur.* I,2,2,10.

K.

Keckermanni *præcognita Logica laudatur.* II,5,1,2.
Kentmannus *edidit Nomenclaturam foſſilium inventorum in Miſnia, aut aliis Regionibus.* II,2*,29,4.
Keplerus (*Joh.*) *opuſcula aliqua pro motu terræ ſcripſit.* II,2,15,1.
Kerckringius *artem ſuccinum ſolvendi ſibi vindicat.* II,2*,37,3.
Homines ex ovis generari detexit. II,2*,45,3.
de Keuckenij *Muſis juvenilibus judicium.* I,7,3,17.
Khraiſeri *Inſtitutiones juris Bavarici.* III,6,10,3.
Kippingii (*Henr.*) *Recenſus Antiquitatum Romanarum novus & methodicus.* I,5,2,4. *Inſtitutiones Phyſicæ cum cenſura commemorantur.* II,2.2,11. *de ejus Inſtitutionibus Politicis judicium fertur.* III,2,1,3.
Kircheri (*Athan.*) *arca artium non inepto judicio à Kuhlmanno notatur.* I,2,5,67.
arcanum ſteganographicum rejicitur. I,2,5,69.
ars analogica laudatur. I,2,5,45.
artificium poëticum taxatur. I,2,5,71.
de Hieroglyphicis Ægyptiorum varia monumenta. I,4,2,1.
iter Ecſtaticum laudatur & defenditur. II,2,15,1. II,2*,11,9.
magneticum naturæ regnum improbatur. II,2*,8,3.
mundus ſubterraneus ſequiori judicio notatur. II,2*,29,4.
turris Babel recenſetur. I,4,3,7.
Kircherus (*Ath.*) *centum Doctor artium appellatur.* I,2,5,41. *artem Lullianam reconcinnavit, quæ inde Kirchero-Lulliana dicitur.* ibid. *Quæ commenta tamen futilia & inania ſunt.* I,2,5,42. *ſcripſit Muſarhythmicam.* ib. *Polygraphicam univerſalem & varias artes.* I,2,5,44. II,4,2,5. *Polygraphus quidem eſt, ſed non in omnibus accu-*

accuratus. II,2,2,10. *Conſcribillator & Rhapſodiſta Webſtero dicitur.* II, 2*,29,4. *raro via ab aliis non trita ambulat.* I,2,5,42. *ſcripſit Oedipum Ægyptiacum, de qvo ſeqvius fertur judicium.* II,2,4,1. I,4,2,1.

de Kleinſchmidij *Præcognitis juriſprudentiæ cenſura habetur.* III,6,5,5.

Klenckij *de libello Inſtitutionum juris naturalis & gentium judicium fertur.* III,6,1,5.

Klerkius *de plenitudine mundi ſcripſit.* II,2*,4,3.

Knittelij (*Caſp.*) *compendium artis Lullio-Kircherianæ, ſive via Regia ad omnes ſcientias & artes, recenſetur.* I,2,5,43. ſeqq.

Königij *liber cui tit. bibliotheca vetus & recens, non præſtat id qvod titulus promiſit.* I,1,18,15.

Gazophylacium latinitatis laudatur. I,4,9,15.

Tyrocinium Poëticum Græcum. I,7,1,19.

Kortholti *de Canone ac verſionibus Scripturæ Tractatus commendantur.* III,5,1,14.

Kozaccij *Micæ Philoſophicæ improbantur.* II, 2,3,8. *liber de ſale eſt inſulſus.* II,2,39,1.

Kuhlmanni *judicium de arca artium Kircheriana & aliis ejus ſcriptis refertur.* I,2,5,67. *jactatio de rotis ſuis conbinatoriis.* I,2,5,68.

Kuhlmannus *lectione ſcriptorum Böhmij intoxicatus fuit.* II,2,3,8. III 5,1,36. *juvenis ingenioſus, ſed fanaticis opinionibus imbutus.* I,1,20,5. I,2,5, 63. *promiſit artes multas, magnas, mirificas quaſi Spiritu divino edoctus.* ibid. & I,2,5,63. ſeqq. *hactenus præter titulos nihil prodiit.* I, 1,20,5. I,2,5,78. *de quibus judicium fertur.* I,2,5,78.

Kühnij (*Joach.*) *notæ in Onomaſticon Pollucis laudantur.* I,4,7,4.

Kyranni *ſ. Kyrannidarum liber Hermeti Triſmegiſto tribuitur.* I,1,11,6. *eſt antiqviſſimus.* I,1,11,8. *ſed mancus & mutilus.* I,1,11,9. *varie & Græca & Latina lingua editus.* I,1,11,7. *ejus titulus enucleatur.* I,1,11,9.

L.

LAbata (*Franc.*) *edidit Apparatum Concionatorium.* I,6,4,12.

Labbæi (*Phil.*) *Conſpectus Interpretum Platonis & Ariſtotelis Græcorum exhibetur cum cenſura.* II,1,8,5.

Labbæus (*Phil.*) *in texendis catalogis librorum totam pene vitam conſumſit.* I,1,18,3. *Bibliothecam Bibliothecarum ſcripſit, qvi liber recenſetur.* ibid. *auctior ille liber jam editus eſt ab Anton. Teiſſiero.* ibid. n. 4. *Fuit homo ad lexica & catalogos conficiendos a natura factus.* ibid. n. 27. *de ſcriptis Patrum prolixe egit.* III,4,1,17.

Labbe (*Petri*) *Elogia varij generis recenſentur, addita ſimul cenſura.* I,6,3,11.

Labitti *Index Legum Romanarum laudatur.* III,6,3,5.

Lac, *de uſu ejus oda elegans Cominij ad Principem Condæum.* I,2,16,43.

Lactantij *inter infinititas ejus editiones præcipuæ recenſentur.* I,4,14,11.

Liber de mortibus perſecutorum comparet in editione Oxonienſi. ibid.

Poëmata, falſo adſcribuntur ei. ibid.

Stylus

Digitized by Google

Stylus laudatur. ibid.
Læti (*Eraſmi Mich.*) *Carminum libri.* I,7,3,17.
Colloqvia Moralia. III,1,1,5.
Lævitas *deſcribitur.* II,2*,7,6.
Lalemandet (*Joh.*) *de arte Lulliana judicium.* I,1,14,5.
Deciſiones philoſophicæ recenſentur. ib.
Lambecij (*Petri*) *Commentariorum opus vaſtum de bibliotheca Vindobonienſi.* I,1,2,6. *quod recenſetur.* I,1,16,77. *&c eſt fere bibliotheca de bibliotheca.* I,1,17,28.
Prodromus hiſtoriæ literariæ. I,1,2,5. I,1,16,77.
Series in bibliotheca philoſophica & hiſtorica concinnanda. I,1,2,8.
Syntagma hiſtoriæ literariæ promiſſum, ſed morte ejus interreptum. I,1,2,6. I,1,16,77.
Lambini *plagium in explicando Horatio, a Mureto improbatum, ſed ea propter male ab illo exceptus.* I,4,11,15.
in Lampadum *ſepulchralium perpetuarum cauſam inquiritur.* II,2*,22,5.
Lamplugh (*Gvilielmi*) *MSS. opus, quo vocabula latina, græca, anglica cum hebraicis vocibus conferuntur, ſervatur in bibliotheca Oxonienſi.* I,4,3,8.
Lampridius *Hiſtoriæ Auguſtæ Scriptor.* I,4,14,7.
Lanæ (*Franc.*) *ars per aërem volandi & navigandi ope globorum metallicorum examinatur & rejicitur.* II,2*,4,4. II,2*,22,2. *producendi flores ſine ſemine in dubium vocatur.* II,2*,27,5.
Langii (*Joſephi*) *adagia, in certos locos diſtributa.* I,1,23,73.ſeq.
Polyanthea. I,1,21,25.ſeq.
Langſtonis (*Joh.*) *liber: luſus poëtici latino-anglicani, extat.* I,1,21,111.
Medulla poëſeos græca laudatur. ib.
Lanſii (*Thomæ*) *Conſultationes.* III,2,1,13.
Orationes laudantur. I,6,3,3.
Laocoontis *& liberorum ejus à Dracone interfectorum ſtatua.* I,1,25,22.
Lapide (*Hyppoliti à*) *Scriptum in præjudicium domus Auſtriacæ à Schlütero refutata.* III,6,9,5.
Lapides *ex aqua produci ſtatuit Paliſſy.* II,2*, 31,3.
ex aqua ſeminibus ſuis oriri putat Schyrlæus. ibid.
fulminares pro fab. habendi. II,2,24,6
lucidi. II,2,14.5.
pretioſi. II,2,33,1.ſeqq.
Lapidis *fulgidiſſimi & miraculoſi hiſtoria à Pipino narrata.* I,1,13,26. *Illius qui oculus mundi dicitur natura.* II,2*,14,5.
ad Lapidum *generationem præter aquam etiam ſuccus viſcoſus requiritur.* II,2*,31,4.
Lappones *multas orientalis magiæ reliquias poſſident.* I,1,13,7.
Latina *civitas an inſtitui poſſit ubi ſola lingva latina in uſu ſit.* I,2,9,22.ſeqq.
Lingua beatos in cœlo uſuros ſtatuit Inchoferus. I,4,9,3. *Ex ſolo uſu & converſatione addiſci quomodo poſſit, ex conſilio Montaigne.* I,1,15, 48. I,2,9,2. ſeqq. I,2,12,10. *quâ Montaigne ſive Montanus adverſus Serellum defenditur.* I,2,9,39. ſeq. *in ea nimia Italorum quorundam induſtria.* I,2,9,7.ſeqq.
Latinæ *Lingua corruptionis cauſa.* I,4,9,3.
ephemerides Vogelij rejiciuntur. I,2,10,33.
etymologiam & origines veteres

res & recentiores permiſcuerunt. I,4,9,7.
lexicon perfectũ deeſt. I,4,9,7.
methodus diſcendæ intra paucorum menſium ſpatium. I,2,9,35. ſeqq. I,2,10,30. *docendæ jocularis à Clenardo uſurpata.* I,2,10,34. ſeqq. *nova eam docendi* I,2,9,16. ſeqq. ibid. n. 44. *oſtenſa à Becchero non ſatis eſt commoda.* I,2,10,39. ſeqq. I,2,9,31. *à Tranquillo Fabro quædam tradita.* I,2,9,46. *it. à Wolfgango Ratichio.* I,2,10,28. ſeqq. *& defenſa.* ibid. n.30.
Latinam *Linguam loquentis infantis quatuor annorum hiſtoria.* I,2,9,11. ſqq.
Latinitas *è Januis & Portulis male formatur.* I,2,10,31.
Juris Conſultorum in Pandectis. I,4,14,25. *de ea judicium Sanctij.* ibid.
Senecæ multis in locis claudicare dicitur. I,1,23,33. *à quibus e tenebris in lucem tandem ſit protracta.* ibid. n.27. ſeqq.
ex Latinitate *obſoleta quidam orationem contexuerunt.* I,4,9,5.
Latinitatis *antiquatæ Collectores recenſentur.* I,4,9,5.
corruptæ Lexicographi. I,4,9,17. ſ.
impuræ quæ cauſa ſit. I,3,6,9. ſeq.
ſchola Gothæ edita à Boeclero commendatur, ſed accuratiorem elaborationem illa deſiderat. I,2,4,22.
Latinus (*Hegingenſis*) *barbaro & ſoloeco ſermone latino uſurpatur* I,1,25,17.
proverbium ejus unde ortum. ib.
(*Latinius*) *vir fuit magnæ peritiæ in conciliorum hiſtoriis & in canonibus veteris Eccleſiæ.* I,1,24,5.
Bibliotheca ejus Latina. I,5,1,13.
Epiſtolæ & Sylloge variarum obſervationum recenſ. I,1,24,5.
Laudes *variarum rerum poëticæ.* I,3,12,54.
Laudis *affectatio in Studioſo haud reprehendenda.* I,2,8,16.
Launoy (*Joh.*) *liber de varia Ariſtotelis fortuna recenſetur.* II,1,8,2. II,2,12,1.
Laurenbergii *liber de agricultura.* II,2*,42,1.
Laurenbergius *Antiquarius.* I,4,9,5.
Laurentii (*Joſephi*) *Epiſtolæ.* I,1,24,75.
Polymathia ſive libri 6. variæ antiquæ eruditionis laudantur. I,1,21,38. I,1,3,5.
Laurentius (*Joh.*) *Simia Lipſiana eſt.* I,1,24,75.
Laurus (*Joh. Baptiſta*) *Poëta elegans in plagij crimine deprehenſus, Paſſeratii carmen ſtrenæ de Nihilo ſurripiens.* I,1,9,21. I,1,24,61. *edidit poëma de fabricatione calcis ingenioſum.* I,1,1,21. *ſcripſit de annulo pronubo D. Mariæ Virginis, cujus miracula extollit.* I,1,24,62.
Lauxmin (*Sigiſm.*) *praxis oratoria recenſetur.* I,6,1,18.
Lectio *librorum quomodo inſtituenda.* I,2,8,18. ſeqq.
Lectiones *variæ Caſtalionis, Rutgerſii &c.* I,5,1,11.
Legatus *de Judice delinquentis competente Boeclerus & Puffendorffius ſcripſerunt.* III,6,1,8.
Relationes de Legatis. vid. Relationes.

Leges

Leges *XII. Tabularum, earumq́, Commentatores.* III,6,3,2. *poſt illas alia lata ac recepta.* III,6,3,4. *Papiniani & Modeſtini in unum corpus collegit Cujacius.* III,6,3,7. *Separatas quidam explicarunt.* ibid.

de Legibus *Gentium doctrina.* vid. Nomothetica.

Legum *contrariarum Conciliatores.* III,6,8,2. *Conciliatio quomodo inſtitui poſſit.* III,6,8,2. *Varias lectiones quinam ſcripſerint.* III,6,8,4.
Moſaicarum Manuale Arndij, III,6,2,2. *Moſaicarum & Romanarum collatio antiqva laudatur.* III,6,2,2.
Romanarum Collectores & hiſtoriæ, illarum Scriptores recenſentur. III,6,3,4. *Interpretatio gemina deſideratur.* I,3,5,10. *Indicem ſcripſit Labittus.* III,6,3,5. *notitiam illarum illuſtrant nummi & inſcriptiones.* III,6,3,7.
Regiarum fragmenta, tantum ſuperſunt. III,6,3,1.
Rubricæ probe attendendæ. III,6,3,9.

Lehmanni *(Chriſtop.) Chronicon Spirenſe.* III,4,1,7. III,6,9,2. *Florilegium politicum commendatur.* I,1,21,110.

Leibnizij *Diſſert. de arte combinatoria recenſetur & laudatur.* I,2,5,61.

Leibnizius *navigium volatile commendavit atqve emendavit, ſed fruſtra.* II,2*,4,4. *edidit Theoriam motus abſtracti.* II,2*,6,5. *It. hypotheſin phyſicam novam.* ibid. *Broccardicorum reformationem promiſit,* III,6,6,4.

Lentuli *Arcana Regnorum & Rerumpublicarum.* III,2,1,15.

Leo *(Allatius) de Græca & Latina Eccleſiæ conſenſu perpetuo ſcripſit.* III,5,1,23.

Leonardus *(Pauli) Jeſuitarum Thomam ſectantium eſt Encomiaſtes.* II,1,14,22. *ſcripſit de ſcientia media.* II,1,14,39.

Leonis *(Allatij) Lacinia e Verdiero.* I,1,16,26. *Liber, cui tit. apes urbanæ.* I,1,1,72. *Refutatio antiquitatum Etruſcarum Proſperi commendatur.* I,1,9,4.

Leotandij *Magnetologia recenſetur cum cenſura.* II,2*,32,5.

della Leſina *Academia Florentina.* I,1,14,35. ſeq. *ejus ſcriptum ridiculum.* I,1,14,36.

Leſſij *(Leonhardi) de juſtitia & jure libri recenſentur.* II,1,14,60.

Lexica *Diſciplinarum improbantur.* II,4,1,4.
in certos autores incipientibus ſunt utiliſſima. I,4,8,10.
practica juridica. III,6,11,2.

Lexici *poëtici pro translatis ſive metaphoris idea proponitur una cum indice.* I,3,11. *per tot.* I,7,1,19.
Statiani exemplum de Hercule. I,3,10,15.

Lexicographi *Eccleſiaſtici.* III,4,1,16.
Græci veteres editi enarrantur. I,4,7,2. ſeqq. *inediti habentur.* I,4,7,8. ſeqq.
Hiſtorici. III,4,1,2.
juridici. III,6,6,2.
Latini ævi barbari rudiores recenſentur. I,4,9,8. *ævi medij proponuntur.* I,4,9,17.
Linguæ Græco-Babaræ modernæ adducuntur. I,4,8,11.
Mathematici. II,4,1,4.
Recentiores recenſentur. I,4,8,1. ſqq.

Loxicon *Baſilienſe VII. Auctorum cum cenſura exhibetur.* I,4,8,5.

continens

continens voces latinæ linguæ corruptas & medij ævi a Daumio promiſſum. I,1,23,66. I,4,9,4.
Grammatico-philoſophicum Dalgarni Angli. I,2,6,83.
Italicum. vid. Vocabularium.
perfectum Latinæ Linguæ deeſt. I,4,9,7. qua ratione adornari poſſit. I,4,9,16.
Philoſophicum Goclenij. vid. Goclenius.
Poëticorum tranſlatorum conficiendum multorum autoritatibus ſuadetur. I,3,10,6.
Poeticum univerſale molitus eſt Henricus Schævius. I,3,10,14.
Symphonicum Gelenij. I,4,3,9.
Univerſale harmonicum promittit Kuhlmannus. I,2,5,70.

Lexicorum *Græcorum hiſtoria Scriptores recenſentur.* I,4,7,1.

Libani *aſſiduus tranſlator fuit Morellius.* I,6,2,19.
epiſtolæ. ibid.
operum collectores & editores. ibid.
orationes cum judicio Eunapij atque Photij. ibid.
vita. ibid.

Libanius *an pro Chriſtiano habendus.* I,6,2,19.

Libelli *famoſi veritatem ſæpe nudam & acerbam proponunt.* III,2,1,10.
quando præcipue publicentur. ibid.

Liberos *ſapientes gignendi ars an detur.* I,2,1,6. *talem fruſtra tradit Huartus in ſcrutinio injeniorum, ut & Quilletus in ſua Callipædia.* I,2,1,8. II,2*,47,2.

ad Librariam *rem pertinentes Scriptores recenſentur.* I,1,16,tot.

Libri *ἀνέκδοτοι Martini Fogelij enumerantur.* I,1,7,43. *Joh. Andr. Boſii.* I,1,7,44. *& aliorum doctorum virorum.* I,1,4,4. I,1,7,41. ſeqq.
Arabum ſunt præſtantes. III,5,1,22.
Athei, vid. Athei.
Cabaliſtici. vid. Cabaliſtici.
Criticorum illuſtrium manu notati in pretio habentur. I,1,7,35.
Damnati omnium oculis manibusq; haud exponendi. I,1,8,1. *tanto magis curioſorum cupiditatem provocant.* ibid. *ſi ab omnibus legi poſſent, ex ipſis tela, quibus jugularentur, facile depromerentur.* I,1,8,5.
Elogium elegans à Luca de Penna ſcriptum. I,1,3,24.
Eruditorum cum imperfecti in lucem protrahendi. I,1,7,42.
Magici. vid. Magici.
Myſtici. vid. Myſtici.
Obſcæni merito inter damnatos numerantur. I,1,8,28.
Suppoſititij. vid. Suppoſititii.

Libri *cum muribus & blattis certant, aut ad Salſamentarios relegantur.* I,1,7,38. I,1,4,5. *vel aliis in prædam cedunt.* I,1,7,39. I,1,9,17. ſeqq. I,1,20,8. I,1,4,4. *habent ſua fata & periodos.* I,1,22,25. ſeqq.

de Libris *juridicis quinam ſcripſerint.* III,6,4,3.

Librorum *cura, ut orbæ prolis, a Magiſtratu ſuſcipienda.* I,1,7,40.
in hiſtoricis & diſciplinis collectores. I,1,22,41.
nitor nimius poſſeſſori pudorem excutit. I,1,4,30.
prohibitorum catalogi plerumq; ex affectu texuntur, multisq;e ſcatent errori-

Digitized by Google

erroribus. I,1,8,27.
ridiculorum catalogus à Joh. Donne lepide confictus. I,1,9,15.
ſacrorum cura apud Hebræos ſacerdotibus commiſſa. I,1,6,2.
veterum caſtratores notantur. I,1,8,32.
uſu privari pœna maxima. I,1,3,24.
Liceti (*Fortunij*) *extant qvæſita per epiſtolas.* II,2,2,6. *Figmentum duplicis viæ lacteæ.* II,2*,12,8.
Licetus (*Fort.*) *inter Polygraphos numerandus.* I,1,24,6. *totus Ariſtotelicus fuit adſuperſtitionem usq;* I,1,24,7. *ſcripſit librum de pietate Ariſtotelis adverſus Deum & homines.* ibid. & II,2,2,6. *a Gabriele Naudæo Laudibus in cœlum extollitur, amore Peripaticiſmi.* I,1,24,52.
Linacii (*Thomæ*) *libri VI. de emendata ſtructura Latini ſermonis lauduntur.* I,4,10,10.
Ligna *putrida unde luceant.* II,2*,14,5.
de Ligno *foſſili Stellutus ſcripſit.* vid. Stellutus.
Lindæ (*Lucæ de*) *Deſcriptio Orbis.* III,2,1,16.
Lindenbrogius *mirum in modum infenſus Jano Wouwerio.* vid. Wouwerius. *Codicem Legum antiqvarum ſcripſit.* III,6,10,1.
per Lineas *philoſophantur Sinenſes.* II,1,2,4.
de Lineis *manuum Melampus ſcripſit.* II,3,1,5.
Lingendii *eloqventia ſingularis notatur.* I,6,4,28.
Lingua *Germana.* vid. Germanica.
Græca JCto neceſſaria. III,6,7,12.
maxime Philoſopho. II,1,9,1.
Harmonica. à Becchero tentata. I,2,6,85. ſeq.
Hebræa, eam veteres magni nominis viri eſſe aſſerunt. I,4,3,1.
Ludovicea, a Joachimo Fritſchio tentata, morte ejus interrupta. I,2,6,84
Philoſophica, qva homines diverſorum idiomatum ſe invicem intelligere poſſunt. I,2,6,83. *eam molitus eſt Joh. Wilckinſius & qvidam Gallus.* I,4,2,5.
Vernacula potiſſimum polienda & exornanda. I,1,14,38.
Univerſalis, eam olim extitiſſe veteres crediderunt. I,4,3,1. *Qui eam moliuntur in vanum laborant.* I,4,2,5. I,4,3,6.
Linguæ *exoticæ an ex converſatione ſola addiſci poſſint.* I,2,9,3.
Scientiarum ſunt vehicula. I,2,9,1.
ſcribendi ratio. ſingulis pene ſeculis mutatur. I,1,7,4.
Linguam *Græcam, Hebræam & Latinam docuit le Maire infantem.* 8. *vel* 9. *annorum.* I,2,9,41. ſeqq.
Linguarum *addiſcendarum methodus.* I,2,9,1. ſeqq.
diverſitas divinũ quid arguit. I,1,12,7.
exoticarum peritia multiplex utilitas. I,4,4,1.
Harmoniæ Scriptores. I,4,3,8. & 9.
Hiſtoriæ Scriptores. ibid. n. 10.
Originem & qvædam earum attributa à Schævio philologice propoſita. I,4,3,7.
peregrinarum uſus ab hominibus obſeſſis & maniacis unde oriatur. I,1,12,8. I,2,9,27. ſeq.
primus ortus à Deo. I,4,1,4.
quænam antiquiſſima, an Hebræa, an Sinenſis &c. I,4,3,1.
variarũ callentiſſimi. v. Polyglottia.

pro Linguis *addiſcendis conſilia Fichti, Becheri &c.* I,2,9,30. ſeqq. *Egregium in his exemplum dedit Tanaqvil Faber.* I,2,9,44. ſeqq.
Linguas *omnes in ſomno loquens Gallus qvidam.* I,2,9,28.
Linus (*Franc.*) *vacuum naturaliter dari poſſe negat.* II,2*,4,3.
Lipenii (*Mart.*) *Bibliotheca materialis juridica improbatur.* III,6,6,1. *it. medica.* III,7,1,3.
Catalogi librorum omnium Facultatum recenſentur. I,1,18,16. & 63.
Lipſiani *Styli* καπήλοι *imitatores taxantur.* I,1,24,57. & 65. ſeqq. *Bertilius Canutus, Petrus Gruterus, Coclius.* I,1,24,67. ſeqq. *Benjamin Priolus.* I,1,16,11.
Lipſianus κακόζηλος *Joſephus Laurentius.* I,1,21,38. I,1,24,15. *Petrus Gruterus.* I,1,24,57.
Lipſienſium *Acta eruditorum laudantur.* I,1,16,42. ſeq.
Lipſii (*Juſti*) *Admiranda urbis Romæ.* I,5,2,5.
Liber de Cruce. I,5,2,14.
Manuductio ad philoſophiam Stoicam laudatur & ſimul de ea judicium fertur. II,1,4,1. II,2,8,1.
Monita Politica laudantur. III,2,1,14.
Opera critica varia ſunt eruditionis. I,5,1,7.
Opus Politices laudatur. I,2,12,20. I,1,22,20.
Orationes melioris Styli quam epiſtolæ. I,6,3,4.
Plagium non injuriâ taxatur. I,5,1,7. *in Fabritij parallelos militares notatur.* II,2,14,1.
Politicorum editio optima & commentatores. III,2,1,14.
Stylus haud imitabilis. I,1,24,66. *judicium de eo.* I,1,24,63. *infeliciter cum imitatus eſt Puteanus.* I,6,3,4.
Syntagma de Bibliothecis. I,1,17,9.
de Lipſio *judicium ingenuum.* I,5,1,7.
Lipſtorpii (*Dan.*) *Specimina Philoſophiæ Carteſianæ.* II,2,17,5.
Liquor αὐτοκίνητος *ſive aqua vorticoſa.* I,1,16,50. *omnia in aquam reſolvens non datur.* II,2*,21,2.
Liquores *omnis generis evomendi artificium à Schotto & Pegelio deſcriptum.* II,2*,22,3.
Literæ *Hieroglyphicæ Ægyptiorum, earumq; Scriptores recenſentur.* I,4,2,1. II,2,4,4. *Æthiopum aliorumq;.* I,4,2,2.
Literariæ *Ephemerides.* vid. Ephemerid.
Literaria *Ars quorum cura & induſtria creverit.* I,1,25,38. I,1,2,16. I,1,23,27. ſeqq.
Hiſtoria. vid. Hiſtoria.
Scientia & prudentia è vitis virorum eruditorum præcipue hauritur. I,1,19,1.
Literarii *Eremitæ qvi dicuntur.* I,1,15,20.
Heroes. I,1,22,37. I,1,23,54. I,2,1,48. *qvi ſint.* I,2,1,48. *tales vix multi uno ſeculo naſcuntur.* ibid.
Literarum *Adamicarum, Angelicarum &c. propugnatores recenſentur & exploduntur.* I,4,1,10.
Alphabeticarum ductus, characteresq;, Singulis gentibus familiares divinum quid ſapiunt. I,1,12,5. ſeq.
Elementa prima θεῖον *quid oſtendunt.* I,1,12,5.
Fortuna plerumq; a Magnatibus dependet. vid. Artium

Ortus

INDEX III. RERUM.

Ortus & inventio, deq; iis ſententia varia. I,4,1,9.
παλιγγενεσία. I,1,2,15. ſeqq. primos ſpiritus debet familia Medicea liberalitati & aliis. I,1,2,16. ut & divino typographiæ inventa. I,1,2,16.

de Literis jonicis, Diſſert. Scaligeri. vid. Scaliger. qui ſcripſerint, recenſentur. I,4,1,9.
Scriptores citantur. I,4,1,9. I,4,9,1.

Livii Hiſtoria cur difficilior ſit pro pueris, I,2,9,50. laudatur. I,4,11,11. ejus editiones, tranſlationes & vita Scriptores recenſentur, annexo de pluribus judicio. ibid. Libri XLIII. initium ex vetuſto codice eruit Herrien. ibid. Supplementa Freinſchemii recenſentur. ibid.

Lobcowitz (Joh. Caram.) ſcripta in omni ſcientiarum genere laudantur. I,1,18,56. interq; polygraphos numeratur. I,1,22,36.

Loccenii Comm. in jura Statutaria Sveciæ & Lexicon juris Sveco-Gothicum. III,6,10,3.

Loci Communes, per Amanuenſes non imperitos colligendi I,1,21,11. & 12. I,1,22,19. magno in illis colligendis judicio opus. I,1,21,7. & modus ſervandus. I,1,21,11.
doctrina varia, ſunt quaſi promi condi. I,1,21,4.
in hiſtoricis, politicis, moralibus magnum uſum habent, non æque in publicis. I,1,22,19. ſq.
quidam eos data opera in unum argumentum exhauriunt. I,1,22,14. ſeqq. quod exemplis monſtratur. ibid. & n. 29.
Studium eorum male a quibusdam contemnitur. I,1,21,5. ſq. quorum iniqua cenſura refellitur. ibid.

Loci conſtitutio ad hominis temperamentum aliquid facit. II,3,1,13.
doctrina ab Ariſtotele, Carteſio & Petro Gaſſendo, Epicurum ſecuti propoſita recenſetur. II,2*,4,1.

Locorum Communium Abuſus merito rejiciendus. I,1,21,10. ſed uſus retinendus. I,1,21,11.
Collectores Eraſmus, Melanchton, Geſnerus male à Scaligero ſugillantur. I,1,22,14. Dialecticorum ingens eſt uſus in methodo experimenta indagandi. II,2,1,18. juridicorum ideas Delrio & Broſſæus dederunt. III,6,7,8. Scriptor eſt Bechtoldus. III,6,6,1. Scriptores Oratoriæ ſacræ. I,6,4,10. ſeqq. Philoſophiæ Naturalis. II,2,2,1. ſeqq. Theologicorum III,5,1,7. plures referuntur. I,1,21,20. ſeqq. ibid. n. 115. ſeqq. I,1,22,1. ſeqq. vid. Collectores. Titulis adſcititiis luxuriant. I,1,21,48. I,1,22,8.

Locus Relatio mera eſt. II,2*,4,1.

Locuſtæ, Joh. Baptiſta quas commedit, de iis variæ ſententiæ ſunt. II,2*,45,8.

Logica, clavis reliquarum ſcientiarum eſt. I,2,4,9.
judicium exercet, & inſtrumenta omni ſcientiarum generi apta ſuppeditat. I,2,4,6. I,2,11,12. ſeqq non in notionum ſummis generibus & Syllogiſmi artificio ſolum, ſed uſus ejus latius diffundit, I,2,4,7. ſeq. præbet n. uſum meditandi, differendi & amplificandi. I,2,5,3.

ex ea petiit Cardanus artem inventivam. I,2,5,52. *a Scholaſticis exculta, & ineptis ſubtilitatibus corrupta.* II,5,1,1. *ab Ariſtotele omnium optime tradita.* ibid.
Practica Uldari Staudigl recenſetur. I,2,5,52.

Logicæ *& Metaphyſica cognatio.* II,5,1,7. *Novatores Carteſiani.* II,5,1,3.

Logicarum *artium quatuor Verulamius facit.* I,2,4,10. *quarum duæ poſteriores e prioribus fluunt.* I,2,4,11.

Löhneiſen (*Chriſtoph.*) *ſcripſit* von Bergwercken. II,2*,29,4.

Lombardi (*Petri*) *Vita, libri ſententiarum & ſcripta alia recenſentur.* II,1,14,1.

Lomeierus (*Joh.*) *de bibliothecis ſcripſit limatius ornatiusve qvam Carmelita Jacobus.* I,1,17,14. *In vetuſtioribus tamen eſt diligentior, qvam in recentioribus.* I,1,17,15.
(*Philipp.*) *artem per aërem navigandi & volandi pro ſuo invento falſo jactat.* II,2*,4,4.

Longævitas, *Scriptores de ea recenſentur.* II,2*,5,3. II,2*,47,2.

Longinus. vid Dionyſius Longius Caſſius.

de Loqvelæ *elementis liber William Holderi.* I,4,1,5.

Lotichius (*Joh.*) *Magdeburgenſium expugnationem prædixit.* I,1,19,41. *inter armorum ſtrepitus ipſe miles carmina ſcripſit.* ibid. *Poëtarum Germanicorum phönix.* I,1,19,39. *laudatur ab Heinſio* ibid. n. 40. *In ipſo ætatis flore ætatis anno* 32. *obiit.* ibid. n. 41. *feliciſſime Ovidium expreſſit*, I,7,3,9. *Ejus commentarium in Petronium acriter perſtringit Goldaſtus.* I,4,12,10.

Lubecenſe *jus latiſſime dominatur.* III,6,10,3. *in illud Comm. Mevij* ibid. *ejus & Civilis diſcrepantiam qvinam deſcripſerint.* ibid. *e Mevio optime diſci poteſt.* III,6,11,4.

Lubienicius *Theatrum Cometicum evulgavit, de quo ſequius judicium fertur.* II,2*,12,4.

Lubini *Antiqvarius.* I,4,9,5.
Phoſphorus de prima cauſa & natura Mali. III,1,1,10.

Lucanus *Poëta varia & diverſa Doctorum judicia ſubiit, quæ recenſentur.* I,4,11,9. *ejus editiones commemorantur.* ibid. *Liber de Univerſi natura.* II,2,6.1.

Locatellus (*Joſeph.*) *novam machinam invenit, qvæ ſimul arare & ſeminare poteſt.* II,2*,21,7.

Lucentia *animalia & corpora.* II,2*,14,5. & 7.

Lucretius, *libri ejus VI. de Rerum natura laudantur.* I,4,11,12. II,1,5,2. *ejus editiones variæ.* ibid. *de editoribus & exegetis judicium.* II,1,5,2.
Philoſophiam naturalem Democriti & Epicuri carmine comprehendit II,2,7,5. *in Academia Argentoratenſi publice prælegitur.* II,2,7,5.

Luctatoriam *artem ſingulari libro deſcripſit Petterus.* II,4,1,16.

Ludovici XI. *Regis Galliæ edictum contra Nominales Scholaſticos.* II,1,13,12.

Lugo (*Joh. de*) *ſcripſit Commentarios de Juſtitia & jure.* II,1,14,59. *it. Diſpp. Scholaſticas de Incarnatione Domini.* ibid.

Lulliana *ars reprehenſa,* I,2,5,7. ſeqq. *qvæ ei*

Digitized by Google

ei objiciatur. I,2,5,13. *ad qua reſpondetur.* I,2,15,16. ſeqq. *de ea alij mitius judicant.* I,2,5,14. ſeq. *alij acerbius.* I,2,5,8. ſeqq. *poteſt dici Logica practica.* I,2,5,17. *qualem & edidit Uldaricus Standigl.* I,2,5,52. *conſiſtit in circulis varie per rotas inter ſe converſis.* I,2,5,24. *in quamcunque partem verſetur, aliud nihil eſt quam logices propagatio.* I,2,5,78. *de eadem judicium Lalemandet habetur.* II,1,14,15.

Lulliana *prædicata omnia ad prædicamenta Ariſtotelica reduci poſſunt.* I,2,5,53.

Lullianæ *artis clavem ſcripſit Alſtedius.* I,2,5,25. & 40. *defectus ſeptem notavit Knittelius.* I,2,5,47. *typus recenſetur.* I,2,5,23.
Propago eſt ars mnemonica. I,2,6,11.
Uſus moderatus non diſſvadetur. I,2,5,79. *ex conſilio Alexandri Ficheti non ſpernendus.* I,2,5,81. I,3,2,12. *præcipuus uſus in docendo ſe exerit.* I,2,5,17.

Lullianam *artem multi commentariis illuſtraverunt & interpolaverunt.* I,2,5,25. ſeqq. *quorum libri recenſentur.* ibid. n. 26. ſeqq.

Lullianis *cum rotis combinatoriis videtur circulatio illa Geſvaldi.* I,2,6,36.

de Lullio *magnifice ſentit Qvirinus Kuhlmannus.* I,2,5,63.

Lullius (*Raimund.*) *indagationis rerum ſtudio ſedulo incubuit.* I,2,5,4. ſeqq. *eo fine in eremum ſeceſſit.* ibid. n. 5. *an artem ſuam ex Arabe Abezebron plagio quodam ceperit.* I,2,5,6. ſeqq. I,2,7,59. *quos libros ſcripſerit.* I,2,5,24.

Lullus (*Ant.*) *quos libros ſcripſerit.* I,6,1,10.

Lunæ *figura.* II,2*,12,6. *lux tantum mutuatitia.* ibid. n.7. *Influxus in terreſtria adſtruitur.* II,2*,12,9. *preſſio veroſimillima æſtus marini cauſa.* II,2*,20,4.

de Lunari *homine liber tantum joci gratia ſcriptus eſt.* II,2,15,1.

Lundenius *varias ſententias de via lactea uno libello congeſſit.* II,2*,12,8.

Lundii *poëma.* I,7,3,17.

Lutherani *in Theologia dogmatica præcellunt.* III,5,1,1.

Lutheri (*Mart.*) *libellus de Nominibus proprijs Germanorum ſæpius recuſus.* I,4,4,5. *circa illum inſigne plagium commiſit Rud. Goclenius.* ibid.

Lux *in principiorum & elementorum naturalium numerum refertur.* II,2*,14,1. *an ſubſtantia vel accidens ſit, diſquiritur.* II,2*,14,2. *Subſtantia defenditur.* ibid. & n.3. *nihil divini illi ſubeſt.* ibid. n.4. *Irradiationibus, curationibus, prædictionibus aliisq; actionibus & præſtigiis ſuperſtitioſis aut magicis male prætexitur.* ibid. *Natura ejus eſt inperveſtigabilis.* II,2*,14,4. *cauſa lapidis Bononienſis inveſtigatur.* ibid. n.5. *ejus & ignis differentia.* II,2*,16,1.

Lycophronis *poëma Alexandra ſeu Caſſandra, ejus interpretes antiqui & recentiores, & editiones annotantur.* I,7,2,22.

Lycoſthenis (*Conradi*) *Apophthegmata virorum illuſtrium, opus poſthumum, Zwingerus ſub titulo Vita Humanæ publicavit.* I,1,21,23. & 54.
Similium collectanea laudantur, &

& alia ejus Opera. I,1,21,56.ſ.

Lycurgi *Orationes a quibuſnam editæ.* I,6,2,11.
Vita & ingenium paucis deſcribitur. ibid.

Lyncei *in minutas partes ſingula reſolventes refelluntur.* I,1,12,18.

Lynceorum *Academia Romæ ab Angelo Cæſio, Duce Aquæ Spartæ, inſtituta.* I,1,14,18. ſeqq. *vel a Patre ejus Federico.* ib. n.20.
Hiſtoriam moliebatur Mart. Fogelius, ſed ineditam moriens reliquit. I,1,18,29.
Nomen unde ortum. I,1,14,18. II,2,2,9.
quibus Doctrinis & Studiis incubuerit. I,1,14,21.

Lyſias *Orator apud Græcos olim optimus.* I,6,2,4. *ejus Orationes.* I,6,2,5.

M.

MAccius *inſcriptionum veterum ſtudioſus fuit.* I,4,10,26.
libros tres de hiſtoria ſcribenda edidit. I,6,1,29.

Macedo (*Franc. à S. Auguſtino*) *Heros literarius.* I,1,22,37.ſeqq.
Poëta extemporaneus. I,1,12,13. I,1,22,40.
Polygraphus inſignis. I,1,22,37.ſeqq.
Vir incomparabilis ingenij & judicij. I,1,6,33. *inter ſingularia ævi noſtri miracula recenſendus.* I,1,22,38.
ſcripſit libros quamplurimos, quorum catalogus refertur. I,1,22,40.
It. artem poëticam. I,7,1,7.

Machiavelli (*Nicol.*) *Nicia, Comœdia, laudatur.* I,7,1,9.
liber de Principe quo fine ſcriptus. I,1,19,28.
de Machiavello *Pſeudo-Politico judicium fertur.* III,2,1,4.
judicium imprudens Anton. Poſſevini oſtenditur. I,1,16,22.

Machina *urinatoria.* vid. Urinatoria.

Macrobii *Opera a quibuſnam Commentario illuſtrata ſint.* I,4,14,19.

Macrobius *plagij crimine accuſari nequit.* ibid.

Magdeburgenſes *Centuriatores.* III,4,1,12.

de Magia *& rerum ſenſu librum ſcripſit Campanella.* II,1,12,4.

Magiæ *criminis multi innocentiſſimi viri rei perhibentur.* I,1,8,25. *it. Campanella.* II,1,12,4. II,2,14,3. *it. Theophraſtus Paracelſus.* II,2,16,1.
Dæmoniacæ Scriptores. II,3,1,15.
Doctores, Albertus Magnus. II,1,14,2.
Pythagoras. II,2,6,6.
Naturalis veræ diſcrimen à falſa proponitur. II,2*,9,1. *diviſio additur.* ibid. n.2. *exiſtentia oſtenditur.* II,2*,9,1. *nomine ad vetitæ patrocinium abutuntur Campanella & Marci.* ibid. n. 2.

Magica *Medicina.* vid. Medicina.

Magici *libri quorundam referuntur.* I,1,11,3. ſeqq. *Si pactum cum Dæmone profiteantur, merito inter damnatos referuntur.* I,1,8,24. *multi falſo crediti.* I,1,8,25.

Magicis *libris naturalibus viam quaſi ſternunt Cabaliſtici autores.* I,1,11,1.

Magiri (*Tob.*) *Eponymologium criticum varie auctum.* I,1,16,54.
Polymnemon, laudatur. I,1,21,27. I,3,9,12.

Magiſtratus *Græcorum & Romanorum, eorumque Leges, Comitia & Jura quinam deſcripſerint, docetur.* I,5,2,7.

cura

INDEX III. RERUM.

cum præcipua circa educationem juventutis. I,2,2,1. ſeqq.
de Magiſtratus *jure circa Sacra quinam ſcripſerint.* III,5,1,27.
Magnes *igne candefactus an vim attractivam amittat, diſquiritur.* II,2*,32,4.
de Magnete *Scriptt. recenſentur.* II,2*,32,5.
Magnetem *ex atomis generari minus recte credit Digbæus.* II,2*,32,3.
Magnetica *medicina Maxvelli Scoti.* I,1,11,13.
Magneticam *virtutem terreſtri globo inſitam ſtatuit Gilbertus, quem alii ſequuntur.* II,2*,32,2.
Magneticæ *acus in declinationibus mira eſt varietas.* II,2*,32,4.
Magnetis *virium cauſa nec ad internam virtutem, nec ad ſimilitudinem ejus & ferri eſt referenda.* II,2*,32,1. *ſed ad effluvia externa cum Carteſio & Honor. Fabri.* ibid. n. 3.
Magorum *in Perſia Collegium.* I,1,13,13.
Mahumedanos *contra ſcripſit Hottingerus,* III,5,1,22.
Maimburgii *Hiſtoria Lutheraniſmi Pontificiorum errores & technas non diſſimulat.* III,2,1,18. *de ſcriptis judicium.* III,4,1,14.
Maimonidis (*Moſis*) *juris Hebræi corpus.* III,6,2,1.
Majoli *Dies caniculares recenſentur.* II,2,2,7
Majoragii *Antiparadoxa.* vid. Cicero.
Commentarij varij in Ariſtotelem & alia ſcripta inedita. II,1,11,9. *in Virgilij Georgica MSt.* I,1,25,32.
Liticula cum Nizolio. vid. Nizolii.
Orationes ob exquiſitam latinitatem laudantur. I,6,3,1. II,1,11,9. *duæ de laudibus auri, & apologetica contra Gaudentium Merulam.* I,1,25,31.
Majoris (*Joh. Dan.*) *Diſſert. de myrrha & locuſtis.* II,2*,45,8,
liber de natalibus Succini non maritimis eſt ineditus. II,2*,37,3.
Malagonellii *Orationes & Epiſtolæ teſtantur de ejus facundia.* I,6,3,5.
Malapertii *poëma de ventis, laudatur.* II,2*,23,5.
Malchi *de vita Pythagoræ liber.* II,1,2,2.
Mallincrot (*Bernh. à*) *de artis Typographicæ ortu & progreſſu.* I,4,2,6.
Malorum *hominum vitas deſcribi an utile ſit.* I,1,19,29.
Malpighii *anatome plantarum laudatur.* II,2*,40,3. III,7,1,4.
Malumbræ *Comm. in Codicem laudatur.* III,6,7,9.
Mancini *Furori della Gioventa.* I,6,3,7.
de Mandragoræ *radice quinam ſcripſerint.* II,2*,43,2.
Manilii *Aſtronomicon mancum, difficile & obſcurum.* I,4,12,1. *hujus Editores.* ibid.
de ætate varia variorum opinio recenſetur. ibid.
Manilium *emendavit Scaliger, de qua emendatione judicium fertur.* I,4,12,1.
Manna *eſt productum roris.* II,2*,27,8. *Calabricum eſt optimum.* ibid. *de illa quinam ſcripſerint.* ibid.
Manuſcripta *antiquiſſima, utut parte aliqua vitioſa in pretio habenda.* I,1,7,31.
bibliothecæ Auguſtanæ indicant Hoſchelius & Reiſerus. I,1,7,25. ſ.
Gottorpienſis. I,1,7,63. ſeq.
Gudianæ. I,1,25,30. I,1,7,67.
Lipſienſis enarrat Fellerus. I,1,7,31. ſeqq.
Noribergenſis. I,1,7,63. ſeq.
Thuanæ.

Digitized by Google

Thuanæ. I,1,21,2. I,1,7,61.
Vaticana. I,1,7,55.
Vindobonenſis à Lambecio narrata. I,1,7,28. & 56. I,1,17,28.
bibliothecarum Anglicarum. I,1,7,59. I,1,17,33.
Gallicarum. I,1,7,60.
Italicarum. I,1,7,62.
colligenda in bibliothecis publicis. I,1,7,50. I,1,20,7.
Græca plurima è Luca Holſtenij bibliotheca narrantur. I,1,7,66.
non celanda, ſed publicis uſibus edenda. I,1,7,25. & 34.
Orientalium librorum. I,1,7,33. & 63.
Politica ad ſtatum Reip. ſpectantia in bibliothecis publicis colligenda. I,1,7,48. vid. Pinelli.
Statum Venetum concernentia Pinellus congeſſit. I,1,3,19.
Virorum doctorum ſæpè aliis in prædam cedunt. vid. Lib. ἀνεκδοτοι. *circa ea Magnatum incuria.* I,1,2,17.
Manuſcriptæ *Epiſtolæ.* vid. Epiſtolæ.
Notæ Wouwerij in Senecam. I,4,12,9.
Manuſcripti *Codices bibliothecæ Oxonienſis numero penè æquare dicuntur impreſſis.* I,1,17,32.
Manuſcriptis *Codicibus inſidiæ ſtruuntur per furta & mutilationes.* I,1,4,22. ſ.
Orientalibus bibliotheca Jeſuitarum Cochinenſis fuit referta. III,5,1,23.
Manuſcriptorũ *antiquitatis notæ à Salmaſio traditæ.* I,1,7,9. ſ. & 14. *colliguntur ex ductu Characterum.* I,1,7,4. *æſtimatio & pretium.* I,1,4,7. I,1,7,2. ſ. I,1,7,51. ſeqq.
Catalogi à variis autoribus editi. I,1,7,19. ſeqq. I,1,18,67. vid. Manuſcripta bibliothecæ, & bibliothecarum. *ad res eccleſiaſticas ſpectantes à Poſſevino deſcripti.* I,1,16,22.
copia in bibliothecis Anglicis laudatur. I,1,17,33.
cuſtodes olim erant Monachi. I,1,7,17.
uſus difficulter conceditur. I,1,3,27. *cujus cauſa inquiritur.* I,1,7,54. *exempla præbent bibliothecæ Hiſpanicæ.* I,1,7,57.
utilitas in librorum emendationibus. I,1,7,2. ſeqq. & 15. ſeq. *maxima eſt in Patrum mutilationibus detegendis.* I,1,7,52.
Manutii (*Aldi*) *bibliomania nimia.* I,1,3,3.
(*Pauli*) *epiſtola ad Cratonem à Craffheim recenſetur.* I,1,25,39. ſeqq. *quâ occaſione ſcripta ſit.* I,1,25,40. *vocatur regina epiſtolarum Manutianarum.* I,1,7,46. I,1,23,57.
epiſtolæ ſunt elegantiſſimæ. I,1,23,57. *inter quas una, manu ejus ſcripta, à Gudio ſervatur.* ibid.
ſtylus laudatur. I,1,23,57.
de Manutio (*Paulo*) *varia judicia.* I,1,23,57. ſ.
de Manuum *inſpectione ſcripſit Artemidorus.* II,3,1,5.
Mapparum *Geographicarum optimæ ſunt Sanſonianæ, Blavianæ & Wittianæ.* II,4,1,14.
de Mappis *Geographicis Simonis Pauli judicium.* II,4,1,2. *de Sanſonianis.* II,4,1,11. *de iis conficiendis Scriptores.* II,4,1,12.
Marcelli *Tabulæ Chronologicæ recenſentur.* I,2,6,77. *ut & alia ejus Opera inedita.* I,2,6,80.
Marcellini *Commentatores, Editiones & ſtylus.* I,4,14,12.

Mar-

Digitized by Google

Marcellinus *hiſtoriam Romanorum Imperatorum optimâ fide deſcripſit.* I,4,14,12.
Marci (*Joh. Marcus*) *animam poſt mortem in corpore ſuperſtitem eſſe ſtatuit.* II,2*,1,8.
de arcu cœleſti librum edidit, qui laudatur. II,2*,25,1.
doctrinæ Platonicæ de Ideis inſtaurator fuit. II,1,7,18.
magiæ naturalis nomine abutitur ad vetita patrocinium. II,2*,9,2.
Philoſophiam veterem reſtitutam ſcripſit. II,1,7,18.
ſententiam ſingularem fovet de Ideis ſubſtantialibus. II,2*,1,8.
Mare *à cæteris aquis ſpecie non differt.* II,2*,20,1.
in fundo aquæ ſalſam ac frigidam habet aquam, ac in ſuperficie. II,2*,20,6.
unde nauſeam excitet. II,2*,20,20.
undè ſit ſalſum. II,2*,20,1. & 2. *de eo quinam ſcripſerint.* II,2*,20,20.
Mareſii *epiſtolæ Philologicæ.* I,1,23,10.
liber de abuſu Philoſophiæ Carteſianæ. II,1,15,6.
Margaritas *Britannia olim habuit.* II,2*,33,5.
majores artificiales conficiendi ars non datur. ibid.
Mariani (*Andr.*) *Epigrammata de Ruinis urbis Romæ.* I,5,2,5.
D. Mariæ *Virginis annulus pronubus miraculoſus.* I,1,24,62.
à Marina *aqua ſalſedo ſeparari poteſt.* II,2*,20,8.
Marini *æſtus cauſa.* II,1,12,4.
Marini *homines.* vid. Homines.
Maris *fluxus & refluxus cauſa ad Lunæ preſſionem & motum terræ refertur.* II,2*,20,4. *circa hanc cauſam diverſæ ſunt Carteſii, Walliſii &* Fabri *hypotheſes.* ibid.
de Maris *fluxu & refluxu ejusque cauſa variæ variorum ſententiæ recenſentur cum cenſura.* II,2*,20,3.
Naturam ſcripſit Teleſius. II,1,15,2.
Obſervationes diligenter ſunt inſtituendæ, exemplo Anglorum & Varenii. II,2*,20,4.
Scriptores adducuntur. II,2*,20,4.
Veneta Acad. ediderunt librum. II,1,11,18.
inundationis cauſa, ejusque Scriptoribus. II,2*,20,5.
proprietatibus, ut colore, pondere aliisq; variorum obſervationes. II,2*,20,7.
de Mariti *& fœminæ officio.* III,1,1,8.
Marſhamus *ab Ægyptiis ad Hebræos leges ac ritus perveniſſe putat.* III,6,2,3.
Martialis *acutiſſimus Epigrammatum Scriptor, adverſa Criticorum judicia expertus eſt.* I,4,13,1.
Caſtratores & commentatores recenſentur. ibid.
Editio à Gronovo adornata eſt optima. ibid.
Martii (*Galeotti*) *liber de doctrina promiſcua laudatur.* I,1,21,42.
Libri tres de rebus vulgo incognitis perierunt. I,1,21,43.

Martis *figura.* II,2*,12,6.
Martini *Pugio fidei laudatur.* III,5,1,21.
(*Franc.*) *epiſtolæ feſtivitatis plenæ.* I,1,24,58.
de Martyrum *cruciatibus egit Gallonius.* III,4,1,18.
Maſcardi *Diſſ. de affectibus, ſive perturbationibus animi, earumque characteribus.* II,3,1,3. III,1,1,11.
Diſſ. in Cebetis Tabulam. II,1,3,3. III,1,1,11.
de Epigrammatibus judicium. I.7,3,3.
liber della Arte Hiſtorica. I,6,1,29.
de Poëmatibus cenſura. I,7,3,8.
Proſe volgari. I,6,3,7.
Maſenii (*Jac.*) *Ars nova Argutiarum tam Epigraphicarum, quam Epigrammaticarum laudatur.* II,4,1,1.
Concionator recenſetur. I,6,4,14.
Exercitationes Oratoriæ laudantur. I,6,3,3.
Mythologia. I,7,1,17.
Palæſtra Eloquentiæ ligatæ. I,7,1,7.
Oratoria recenſetur. I,6,1,17.
Styli Romani. ibid.
Maſius (*Didacus*) *edidit Comment. in univerſam Ariſtotelis Philoſophiam.* II,1,14,53.
Maſſæ *Globi terreni majores ſunt inſtar principiorum in mixtorum natura indaganda.* II,2,19,5.
Maſſonis *Elogia ſcripta.* I,1,19,57.
Maſtrius (*Barth.*) *doctrinam Scoti vindicavit.* II.1,14,13.
Materia *prima nonnullis eſt ipſe Deus.* II, 2*,1,2. *à quibus impugnetur.* ib.n.3.
de Materia *prima Creationis judicium.* II, 2*,1,4. *nugæ difficiles interpp. Ariſtot. unde* II,2*,1,2. *Sententia Rabbinorum.* ibid. *n.*4. *Subtilitates ac diſceptationes perplexæ Ariſtotelis & Scholaſticorum recenſentur & exploduntur* II,2,12,9.
de Materiæ *& Dei mundique coæternitate variæ variarum Sectarum ſententiæ recenſentur & conferuntur.* II,2*,11,4.
Mathematica ἀκριβεία *in omnibus incedere non licet.* I,2,7,106. I,2,8,4. *&* *methodo, qua uſus Spinoſa, ab aliis quoque refutatus eſt.* I,1,8,15. I,2,7,107.
Mathematica *Excerpta.* I,3,13,10. ſeqq.
Mathematicæ *artes acuunt ingenium.* I,2, 7,105.
diſciplinæ quadam puerili quoque ætate utiliter diſci poſſunt. I, 2,10,48. *& merito inter ſtudia* παρασκευαστικὰ *referendæ.* I,2,11,17.
Mathematicarum *artium peritia viro militari neceſſaria.* I,2,12,35.
Pandectarum univerſalium conficiendarum methodus. I,1,20,21.
Mathematicorum *hiſtoria literaria Scriptores.* II,4,1,1.
Lexicorum Autores. II,4,1,4.
Miſcellaneorum Scriptores. II,4,1,3.
Matheſis *eſt appendix & miniſtra Philoſophiæ Naturalis,* II,2,1,28.
Matheſis *& Phyſica mutuas ſibi operas præſtant.* I,1,13,11. II,4,1,1.
Matheſeos *ſtudium Oeconomo commendatur.* III,3,1,5.
Uſus maximus eſt in quantitate corporum. II,2*,3,2.
Matina *ſcripſit librum ſub titulo: Unguis Elogiorum Leonis Matinæ, de quo judicium fertur.* I,6,3,11,
de Matthæi (*Antonij*) *Antinomiis judicium fertur.* III,6,8,4.
tr. de fundamentis juris aliter jaciendis

dis, quam vulgo jacta ſunt. ibid.
Mattheſius (*Joh.*) *Concionibus Sareptanis quædam metallica immiſcuit.* II,2*,29,4.
Matthias (*Joh.*) *Grammaticam Regiam ſcripſit.* I,4,10,9.
Matthiæ *Flacij Illyrici furtum bibliothecarum in uſum publicum.* I,1,4,24.
Mauri (*Rabani*) *Gloſſarium Theodiſcum in tota Biblia V. & N. Teſtamenti MSS. refert Lambecius.* I,4,4,4. *alia ejus Scripta.* ibid. *Verſus quadrati.* I,7,3,7.
Mauricii *Diſſ. de libb. juris.* III,6,4,3. *aliæ Diſſertationes.* III,6,9,5.
Mauſſaci *Lectionum juris libri.* III,6,8,4.
Mauſſacus (*Phil. Jac.*) *perpetuus Wouwerij inſectator.* I,4,1,2. *Morbo quodam notitiam Græcæ linguæ perdidit.* I,4,7,5.
Maximi *Tyrij ſcripta cum eorum editione recenſentur.* II,1,7,6.
May (*Phil.*) *Chiromantia Medica recenſetur.* II,3,1,7.
Mayersbergii *Itinerarium Moſcoviticum.* III,5,1,23.
Mayow (*Joh.*) *liber de nitro recenſetur & laudatur.* II,2*,38,2. *Sententia de eſſentia ignis nitro-aërea & ejus propagatione.* II,2*,16,4. *de frigore, quod derivat à particularum nitro-aërearum motu languidiori.* II,2*,17,13. *de fulguris ortu, quæ refutatur.* II,2*,24,5. *de thermarum incaleſcentia, quam tribuit fermentationi.* II,2*,20,11.
Mayroi (*Franc.*) *Elogia & Scripta commemorantur.* II,1,14,37.
Mazarini *memoria.* III,2,1,9.
Mazonius (*Jac.*) *in Ariſtotelis & Platonis univerſam Philoſophiam præludia edidit.* II,1,11,19. *fuit homo indolis & memoriæ portentoſæ.* ib. *ſcripſit de conſenſu Ariſtotelicæ & Platonicæ Philoſophiæ.* II,2,11,2.
Mazza (*Thom.*) *a Fr. Macedo defenditur.* I,1,6,33.
Mechaberoth *Lexicon Hebræum memoratur.* I,4,5,4.
Mechanicæ *artes ſunt propagines artium Mathematicarum.* I,1,1,7.
Mechanicæ *Kineticæ, ſive motivæ, principiis modernorum Phyſica innituntur.* II,4,1,15.
Mechanicarum *artium cognatio inter ſe nulla.* I,1,1,3. *Cognitionem parandi modus.* II,2,1,4. *Hiſtoria Philoſopho non eſt indigna.* I,1,1,7. II,2,1,4. *Uſus in Phyſica demonſtratur.* II,2,1,6.
Mechanicas *artes Philoſophum quoque ſcire debere volunt Stoici.* I,1,1,4.
Mechanicis *principiis qualitates corporum a motu & figura orientes ſunt explicandæ.* II,2*,10,1.
Medica *ars tam in corporis ſtructura, quam in morbis & remediis θεῖον quid agnoſcat neceſſe eſt.* I,1,12,28. *Excerpta ſ. collectanea.* I,3,13,38. ſeqq. *Hiſtoria univerſalis a Joh. Bapt. Capono promiſſa recenſetur.* I,1,18,66. *Praxis* I,3,13,47. ſeqq. *pro varietate circumſtantiarum variat.* I,3,13,51.
Medicæ *artis origo.* II,2*,8,3.
Medicamenta *domeſtica & ruſtica plebejorum plus interdum efficiunt, quam Medici omni ſua arte.* I,3,13,48. ſqq. I,1,12,28.
Medicas *epiſtolas qui ſcripſerint.* I,1,24,129.

Medicina *Magica & curationes per eam.* II,3,1,17. *quinam de ea ſcripſerint.* ibid.
Magnetica Maxevelli Scoti. I,1,11,13. I,3,13,50.
*SpirituumSebaſtianiWirdigij.*I,1,11,14.
Univerſalis Roſij. I,1,13,43.
in Medicina *Dogmatica moderni novatuuriunt.* III,7,1,6.
Medicorum *Scriptorum catalogi.*I,1,18,66. *veterum lectio Philiatris eſt utiliſſima.* III,7,1,2.
Medina (*Barth. à*)*expoſitiones in Thomam ſcripſit.* II,1,14,23.
Mediolanenſis *academia a Cardin. FridericoBorromeo inſtituta.*I,1,14,34.
Medullæ *ſpinalis anatomen dedit Blaſius.* II,2*,47,3.
Meibonius *de cereviſia librum ſcripſit.* II,2*,42,3.
Parodias fecit. I,7,3,14.
Veterum muſicorum eſt editor. II,4,1,10.
*de*Mejeri (*Gerb.*)*Bibliotheca Theologica judicium fertur.* III,5,1,13.
Meieri (*Mich.*) *liber, arcana arcanorum inſcriptus,recenſetur.* II,2,4,4. *lib. de volucre aërea.* II,2*,44,5.
Meifarti *mellificiumOratorium improbatur.* I,3,7,28. I,6,1,26,
Meiſneri (*Joh.*) *liber de perſecutionibus & martyriis veteris Eccleſiæ, aliaque ſcripta laudantur.* III,5,1,29.
Mel *producitur à rore.* II,2*,27,6. *optimum quodnam.* ibid. *ab apibus tantum colligitur.* ibid.
Melanchton *adverſus impudentes Creſolij Jeſuitæ calumnias defenditur.* I,1,1,21. *erat ſuo tempore communis Germaniæ Præceptor.* I,1,16,51. *de omnibus per Germaniam ſcholis bene meritus.* I,2,2,12. I,1,1,21.
Melanchtonianæ *Criſes de eligendis optimis quibuscunq; autoribꝰ.*I,1,16,51. I,1,19,34.
Melanchtonis *Epiſtolæ recenſentur.*I,1,23,52 *LL. CC. Theologici ſubficto nomine in Italia prodiere.* III,5,1,17. *Orationes laudantur.* I,6,3,3. *Stylus.* ibid. n. 53. I,1,19,6. & 33. III,2,1,9. *VerſioPindari.* I,7,2,10. *Vita a Joach. Camerario deſcripta.* I,1,19,6. & 34.
Meliſſi (*Pauli*)*Odæ.* I,7,3,10.
Melſen (*Joh. de*) *Phyſicam divinam ſcripſit.* II,2,3,9.
ex Membrorum *configuratione & proportione Phyſiognomiæ auctores quinam ſcripſerint.* II,3,1,4. *trepidatione divinarunt veteres.*II,3,1,5
les Memoires *Gallicorum Scriptorum.* I,3,13,25. *à Dionyſio Medico ſcriptæ.* I,1,16,9. II,2,1,16.
Memoria *artificialis propago eſt artis Lullianæ.* I,2,4,11. *naturalis exercitatione quotidiana juvari poteſt.* I,2,6,97. *non per imagines ſolum, ſed & per characteres, literas, verba & alia artificia juvatur.* I,2,6,70. ſqq. *quo invento ſe jactet Winckelmannus.* ibid. n. 73. *ſine judicio eſt mutila & manca.* I,2,4,3. ſeq. *portentoſa Mazonij fuit.* II,1,11,19. *Robertellum deſtituit.* I,6,1,11. *ſubminiſtrat judicio materiam, quam ſubigat, diſpenſet, ordinet.* I,2,6,1. *eſt vel naturalis vel artificialis.* ibid. n. 6.

Me-

Memoriæ *artificialis Exempla memorabilia recenſentur.* I,2,4,8. ſeqq.
Natales Græcis debentur. I,2,4,6.
Principia & artem obſcuriſſimis & ænigmaticis libris oſtendit Jordanus Brunus. I,2,6,12. ſq. *quæ principia recenſentur.* ibid. n.14. ſeqq. *principia non niſi vivis Præceptoribus tradita ſunt, ne divulgarentur.* ibid. n.23. *hujus artis præcepta, qui tradiderint.* vid. Mnemonica.
Memoriæ *narrativæ maturè adſveſcendi ſunt pueri.* I,2,3,11.
Memoriam *morbo perdidit Mauſſacus.* I,4,7,5.
Memoriarum *de rebus propriis, Virorum illuſtrium & Actorum publicorum collectores.* III,2,1,9.
Menagii *Botanica commemorantur.* II,2*,40,4.
Commentarius in Diogenem. I,5,1,14.
Notæ in Malherbam laudantur. I,4,4,13.
Origines linguæ Gallicæ. I,4.4,12.
Menagius *Hiſtoriam JCtorum veterum promiſit.* III,6,3,5.
Lites cum Bailleto aluit. I,7,3,9.
Plagij inſimulatur a Bailleto. I,7,1,15.
Menandri *Comœdiæ nuſpiam repertæ, minimum typis non impreſſæ.* I,7,2,9. *jacturam illarum magnificat Quintilianus.* ibid.
de Mendacii *abuſu ſcripſit Gentilis.* III,1,1,11.
Mendoza (*Didacus*) *an recte expilatæ bibliothecæ Venetæ inſimulari poſſit.* I,1,44,22. ſqq.
(*Pet. Hurt. de*) *curſum philoſophicum ſcripſit.* II,1.14,40. *ejus Diſpp. de Deo homine laudantur.* ibid.
Mercatorum *fraudes & adulterationes notandæ.* III,3,1,4.
de Mercatura *ſcripſerunt Niverus & Marquardus.* III,3,1,3.
Mercure *galant.* II,1,2,5.
Le Mercure *ſçavant.* I,1,16,47.
Mercurii *Ægyptiorum.* vid. Hermes.
librarij. I,1,16,44. I,1,18,40. *ad librorũ notitiam ſunt utiliſſimi.* I,1,18,75.
officinales. I,1,18,43.
Mercurius. vid. Hermes.
Mercurius *Britannicus.* III,1,1,5.
Mercurius *Chymicorum probabiliter proxima metallorum eſt materia cum ſulphure.* II,2*,35,2.
Mericutius. vid. Prato Veteri.
Merſenni *Comm. in Geneſin laudatur.* I,1,8,16. III,5,1,11.
liber de veritate ſcientiarum. II,1,6,1. II,2,9,5.
libri harmonicorum. II,4,1,10.
Merulæ *liber rariſſimus de venatione laudatur.* II,2*,46,3.
Metallicorum *præſagia tempeſtatum,* II,2*,8,7.
Metallicos *homines dari certũ eſt.* II,2*,2,5.
Metallographi *præcipuè Webſteri Metallographia recenſentur.* II,2*,29,4.
Metallorum *imperfectorum transmutatio in aurum propugnatur.* II,2*,36,2. *materia proxima non eſt aqua, aut ſal,* II,2*,35,1. *neq; argentum vivum vulgare, ſed Chymicorum Mercurius ac Sulphur.* II,2*,35,2.
miſtionis ratio difficulter inveſtigari poteſt. II,2*,29,1.
productio unde fiat. II, 2, 16.
ſubſtantiam primam liquidam eſſe ſtatuit Steno. II,2,10,3.
Methaphora *fons eſt omnis ornatus & argutæ inventionis.* I,3,6,15. & 33. *tamen*

Digitized by Google

men cum judicio adſcribenda. I,3,6,16. ſeqq.
Methaphoræ *ætatis aureæ autorum præprimis commendantur.* ib. n.19.ſ.
Poëticæ plerumque peculiares ſunt à ſolutis. I,3,10,3.
Metaphorarum *poëticarum Lexicon aliquod diligenter colligendum.* I,3,10,3. ſeqq. *id quod multis autoritatibus probatur.* I,3,10,6. ſeqq. *ejus Lexici idea proponitur una cum indice.* I,3,11,1. ſqq.
Metaphyſica *in Campanella ad mentem veterum inſtituta.* I,1,11,2.
moderna è Stablio & Muſæo addiſcenda. II,5,1,8.
à Scholaſticis exculta & ineptis ſubtilitatibus corrupta. II,5,1,1.
ſecretior Judæorum Scriptorum. I,1,6,28.
Veterum. I,1,10,4. *erat Theologia naturalis.* II,5,1,7. III,5,1,2.
Metaphyſicæ *cognatio cum logica.* II,5,1,7.
Reformatores Carteſius & Fabri. II,5,1,8.
ſtudium oeconomo commendatur. III,3,1,5.
ſubtilitas moderna perplexa eſt & inutilis. II,5,1,8.
Μετεμψύχωσις *ab Ægyptiis & Indis credita.* II,1,2,7. II,2,5,6. II,2,6,6. *in ejus fontes, ſenſum & veritatem inquiritur.* II,1,2,7. *de eadem ſcripſit Rhodius.* II,2,6,6.
Meteora *emphatica enumerantur.* II,2*,25,1. ſeqq.
de Meteoris *in genere præcipuè igneis, Scriptores recenſentur.* II,2*,24,7. *de his judicia feruntur.* II,2*,27,12.
Meteororum *aëreorum origo eſt a Sole & ignibus ſubterraneis.* II,2*,23,2. *ad illorum tractationem foſſilium & Chymiæ cognitio eſt neceſſaria.* ibid.
Igneorum origo e terræ exhalitionibus accenſis. II,2*,24,1.
Nomen perperam terræ motibus tribuitur. II, 2*, 23,1.
Methodi *ænigmaticæ finis & ſcopus.* I,2,7,63.
de Methodiſtis *judicium Martini Schockij.* I,2,7,99.
Methodo *experimenta indagandi inſervit ars analytica.* II,2,1,18.
de Methodo *Ariſtotelica & Mathematica judicium.* II, 2,8,1. ſqq.
Scriptores. II,5,1,5.
Methodorum *doctrina continetur libris* τῶν ἀναλυτικῶν *Ariſtotelis.* I,2,7,5. *quam illuſtrare ex Platone & Galeno annixus eſt Owenus Guntherus.* I,2,7, 6. ſeq. *eam & Erhardus Weigelius in analyſi Ariſtotelica ex Euclyde reſtituta egregie monſtravit.* I,2,7,11. ſeqq. *alias varij varie eam tradiderunt.* ibid. n. 23. ſeqq. *Inter quos nervoſiſſime Tſchirnhauſius.* ibid. n.5. ſeqq.
Methodum *Ariſtotelicam corrigere auſus eſt Ramus.* I,2,7,18. *quem refutavit Everh. Digbæus.* ibid. n. 21.
Verulamius quomodo partitus ſit. II,2, 1, 19.
Methodus *Cabaliſtica.* Vid. Cabala.
Carteſii nova Ariſtotelicis præceptis continetur. I,2,7,22.
Chinenſium. Vid. Chinenſes.
Didactica Beccheri. vid. Didactica.
Eclectica in Phyſicis commendatur. II,2,19,1.
Mathematica. vid. Mathematica.

Me-

Mechanica, practica itgnoſtica à Bechero promiſſa, non autem prodijt in lucem. I,2,4,37. & 42.
Nova latinam linguam docendi. vid. Latina.
Pythagorica per numeros. vid. Numeri.
Veterum vel acroamatica ſ. ænigmatica vel exotica. I,2,7,48. ſ. I,2,7,102
Univerſalis omnium ſcientiarum an detur. I,2,7,68. ſeqq. I,2,7,101.
Methodus *quid ſit.* I,2,7,2. ſeqq. *ipſa diſcendi θεῖον quid declarat.* I,1,12,2.
Metochitæ *Theodori Paraphraſis in Ariſtotelis Phyſicam.* II,1,9,10.
Metopoſcopiæ *antiquitas.* II,3,1,5.
Scriptores. ibid.
in Metro, *errores magnorum Virorum a Barthio aliisq; notati.* I,7,1,16.
Metrodorus *unum mundum dari abſurdum ſtatuebat.* II,1*,11,5.
Mevii *Comment. in Jus Lubecenſe laudatur.* III,6,10,3.
Jurisprudentia gentium affecta. III,6,1,6.
Jurisprudentiæ gentium prodromus poſt obitum prodijt. ibid.
Meuriſſe (*Mart.*) *Bibliotheca Attica & Græca inedita deſiderantur.* I,4,6,17.
Libri tres rerum Metaphyſicarum. II,2,14,16.
Meurſii (*Joh.*) *Æſchylus, Sophocles, Euripides.* I,7,1,10.
Arboretum. II,2*,,40,4.
Denarius Pythagoricus. II,1,2,4.
Exercitationes Criticæ. I,5,1,13.
Græcia ludibunda. I,5,2,12.
Orcheſtra. ibid.
Micrælii *Arithmetica.* II,4,1,5.
Lexicon Hiſtoricum. III,4,1,4.
Microſcopicæ *obſervationes, tum aliorum, tum imprimis Hookij, laudantur.* II,2*,3,5. II,4,1,9.
Microſcopiorum *inventor fuit Fontana.* II,2*,3,5. II,4,1,9.
Militari *de ſtudio elegans ſyntagma edidit Gabriel Naudæus.* I,2,8,48.
Militaris *hiſtoria.* vid. Hiſtoria.
ſcientia an jurisprudentiæ ſit præferenda. I,3,9,11. & 13.
Militiæ *navalis Scriptores.* I,5,2,10.
Romanæ aliarumque gentium ſcriptores. I,5,2,10.
Miltonus *Salmaſio ſolœciſmos & barbariſmos objicit, ipſe ſæpe σόλοιξ & barbarus.* I,2,24,81. *ſcripſit poëmata Anglica ſine rythmis.* ib. n. 82. I,7,3,17.
Mineralia *quænam ſint & cur ita dicantur, exponitur.* II,2*,37,1.
Mineralium *Excerpta ſ. collectanea.* I,3,13,43. ſeqq.
Hiſtoriam multi, quos inter Germani commendantur, deſcripſerunt. II,2*,29,3. ſeq.
Gradus ſunt diverſi. ibid. n. 2.
Matrix eſt terra. II,2*,30,1.
Miſtio difficulter inveſtigari poteſt. II,2*,29,1.
Prærogativa præ aliis corporibus adſtruitur. ibid. n. 2.
Scriptores a Webſtero in tres claſſes diſtributi, recenſentur. ibid. n. 4.
de Mingkii *Imaginibus Logico-Mnemonicis ſequius judicatur.* II,5,1,6.
de Miniſtris *Principum Silhonius & Seckendorff ſcripſerunt.* III,2,1,17.
Minutii (*Felicis*) *Dialogum per errorem cum octavo Arnobij libro prodiiſſe animadvertit Franc. Balduinus.* I,4,14,9.

Mi-

Digitized by Google

INDEX III. RERUM.

Minutius (*Felix*) *Dialogum de vanitate Idololatriæ & veritate Religionis Chriſtianæ ſcripſit.* ibid. *a variis illuſtratus & editus.* ibid.

Miracula *Apollonij Thyanæi recenſentur.* II,1,2,5.

Miræi *liber de ſtatu univerſi Chriſtiani orbis laudatur.* III,4,1,13.

Mirandulanorum *Comitum Joh. Pici & Joh. Franc. Pici Opera commemorantur.* II,1,7,16.

Miſtio *mineralium & metallorum difficulter inveſtigari poteſt.* II,2*,29,1.

de Miſtione *Ariſtotelis maximæ ſunt tricæ, veterum autem doctrina ſanior.* II,2*,13,7.

Miſtionem *particularum non prohibet corporum impenetrabilitas.* II,2*,3,7. *ad eam requiruntur humidum & ſiccum.* II,2*,13,6.

Miſtionis *Chymicæ cum naturali collatio inſtituitur.* II,2*,13,7. *Scrutinium maxime eſt neceſſarium.* II,2*,13,7. *Variæ ſpecies & diviſiones adducuntur.* ibid. n. 8.

Mithridates *Geſneri recenſetur.* I,4,3,9.

Mixtorum *elementa prima ſunt terra & aqua.* II,2*,13,1. *principia per analyſin illorum & experientiam ſunt indaganda.* II,2,19,6.

ad Mixtorum *naturam indagandam utilis atomorum doctrina.* II,2,19,5. *quidnam præterea requiratur.* ibid.

Mizaldus *Aëromantiam ſcripſit.* II,2*,19,9. II,2*,18,7. *it. lib. de ſecretis hortorum.* II,2*,42,1. *it. Secret de la Lune & Planetologiam.* II,2*,12,9.

Mnemonica *ars Oratori Eccleſiaſtico & Civili vehementer prodeſt.* I,2,6,69. *optima eſt cum in rem præſentem veniunt diſcipuli.* I,2,4,39. vid. Memoria. *in diſciplinis philoſophicis, in quibus ex connexis principiis omnia deducuntur ſupervacanea eſt.* I,2,6,47. ſeqq. *ſecus in iis quæ in hiſtoria & facto conſiſtunt.* I,2,6,50. & 96. *qua in re conſiſtat.* I,2,6,44. ſeqq.

Mnemonica *artificia in linguis utiliter adhibentur.* I,2,6,62. ſeqq. *ſubſidia in Theologica, Juridica, Medica Facultate qui tradiderint.* I,2,6,51. ſeqq.

de Mnemonica *arte qui quadam commentati ſint.* I,2,6,24. ſeqq.

Mnemonicæ *artis eventus plerumque fallax eſt.* I,2,6,92. ſeq. *inventor Simonides.* I,7,2,12.

Mnemonicam *artem haud probant Jac. Lectius & Berneggerus.* I,2,6,98. *Præceptis qui illuſtrarint.* I,2,6,37. ſ. & 45.

Mocenici *liber de tranſitu hominis ad Deum laudatur.* III,5,1,3.

Modii (*Fr.*) *Pandecta triumphales.* I,5,2,15.

Moleſtus *alteri nec verbis nec factis eſto.* I,1,15,31. ſqq.

Molina (*Ludov.*) *de juſtitia & jure commentatus eſt.* II,1,14,58.

Molinæi (*Car.*) *Conſvetudines Pariſienſes.* III,6,7,15. (*Ludov.*) *Nova detectio myſterij iniquitatis.* III,5,1,26. (*Pet.*) *lib. de pace animæ & reliqua ejus Scripta Aſcetica laudantur.* I,6,4,17. *tr. de novitate Papiſmi.* III,5,1,25.

Molinetti *Hiſtoria de fatis literarum Romanarum*

Digitized by Google

manarum. I,4,1,16. I,4,2,6.
Monçonyſii *itineraria recenſentur.* II,2,2,7. II,4,1,13.
Monkii *Ducis hiſtoria laudatur.* II,2,1,9.
Monlorii (*Joh. Bapt.*) *ſcripta enumerantur.* II,1,14,66.
Monoſinii *Flores italicæ linguæ laudantur.* I,1,21,97.
Monſtra *humana.* II,2*,2,5.
de Monſtris *in Phyſica ſpeciali agendum.* II,2*,2,3.
Scriptores recenſentur. II,2*,2,4.
Monſtrorum *cauſa.* II,2*,2,3.
Doctrina magna utilitas. ib.
de præſagiis judicium & commentatores adducuntur. II,2*,2,4.
Montalbani *famæ poſthumæ.* I,7,1,8.
Montani *Diſſertt. laudat Mareſius, contemnit Malebranche.* I,1,22,17.
Montanus (*Pet.*) *accurato libro belgico de arte pronunciationis ſcripſit.* I,2,3,31. *recenſetur & laudatur* I,4,6,5.
Montecatini (*Ant.*) *Comm. in Ariſtotelem recenſentur.* II,1,11,10.
Montes *ignivomi.* II,2*,26,1.
de Montium *incendiis ſcripſerunt Higius aliique.* II,2*,26.1.
Monzambani *Exercitationes.* III,6,9,5.
Moraillluillier (*Lud. de*) *Examen Philoſophiæ Platonicæ ſcripſit.* II,1,7,2.
Moralia *argumenta quinam ſcripſerint.* III,1,1,11.
Excerpta. I,3,13,14. ſqq.
in Moralibus *& civilibus, licet ab hominum arbitrio dependeant, divinus tamen ordo agnoſcendus eſt.* I,1,12,29. ſeqq.
Moralis *Philoſophia.* vid. Philoſophia.
Moralium *Scriptorum lectio commendatur.* III,1,1,11.
Inter hos Ariſtoteles primatum tenet. III,1,1,2.
Morbecæ (*Guil. de*) *liber de arte Geomantica ineditus.* II,3,1,13.
Morborum *Curationes.* vid. Curatio.
Morbos *ridicule dividit Fluddius.* II,2,15,5.
Morellius *Operum Libanij aſſiduus fuit tranſlator.* I,6,2,19.
Morem *ita geras, ut homo eſt.* I,1,15,33. ſq.
Mores *hominum.* vid. Characteres.
Moretus (*Thed.*) *cauſam fluxus & refluxus maris lunæ vim magneticam facit.* II,2*,20,30.
Mori (*Alexandri*) *Oratio panegyrica ſuper Venetorum de Turcis victoria.* I,6,3,6.
Poëmata laudantur. I,7,3,8.
(*Henr.*) *Antidotum adverſus atheiſmum.* III,5,1,9.
Cabala literalis, phyſica & moralis. II,2,3,7. III,5,1,16.
Enchiridion Ethicum. III,1,1,3.
Metaphiſica, de quo judicium fertur. II,5,1,8.
Materia prima ſpiritualis ex atomis conflata, exploditur. II,2,12,9.
Morini *Aſtronomia Gallica brevis recenſus exhibetur.* II,2*,12,9.
Morinus *Aſtrologiam contra Gaſſendum defendit.* II,3,1,10.
Moriſani (*Bernh.*) *Apoteleſma in Ariſtotelis Logicam, Ethicam & Phyſicam recenſetur.* II,1,14,32.
Moriſotti (*Claudii*) *carmina & epiſtolæ triſta & lutulenta.* I,1,24,15.
Orbis maritimus jejune ſatis eſt ſcriptus. ibid.
Mormii (*Pet.*) *arcana majora ſunt motus perpetuus, ars tranſmutatoria, medicina univerſalis.* I,1,13,35. ſeqq.

Digitized by Google

mathematica. I,1,13,45. ſqq.
minora recenſentur. I,1,13,44.
plurima detecta è Collegio Roſiano. I,1,13,35. ſqq.
Mornæi *liber de Veritate Religionis Chriſtianæ laudatur.* III,5,1,7.
de Morte *in undis ſcripſit Thomaſius.* II,2,8,4.
de Mortis *contemtu poëma Dan. Heinſij commendatur.* II,1,7,21.
Morum *Divinatio è ſignis externis Politico utiliſſima.* II,3,1,3. *Scriptores de ea.* ibid.
humanorum cognitio. vid. Characteriſmus.
Morus (*Henr.*) *in Enchiridio ſuo Metaphyſico Carteſio contrariatur.* II,2,17,7. *it. in epiſtola de philoſophia Carteſiana.* ibid. n. 9.
Errores Carteſij ad tria capita reduxit. II,1,15,7.
Magiæ dæmoniacæ exiſtentiam negantes refutat. II,3,1,15.
Moſen ad mentem Carteſij explicat. II,2,3,4. II,2,11,10. II,2*,47,6.
Philoſophiam Platonicam aliquot ſuis libris immiſcuit. II,2,11,11.
Præexiſtentiam animarum defendit integro libro de immortalitate animæ. II,1,7,19.
Vacuum in naturam ſpiritualem transformat. II,2,7,9.
Moſaicos *ante libros an alij libri extiterint.* I,1,6,23. ſqq.
Moſchi, *Bucolici Poëtæ, carmina à variis edita.* I,7,2,15.
Moſcovitarum *religio, Græca religione eſt corruptior.* III,5,1,23. *diſcenda ex itinerariis* ibid.
Moſcoviticum *itinerarium.* III,5,1,23.
Moſis *convenientiam cum doctrina Platonis impugnavit Parkerus ſed incaſſum.* II,2,11,8.
Narrationes phyſicas Carteſianas applicarunt principiis Amerpol, & alij. II,2,3,4.
Nomen Ericus ridicule deducit ἀπὸ τοῦ μόχου. I,4,3,5.
de Motibus *particularum inteſtinis in ſolidis quieſcentibus agit Boylius.* II,2*,6,8.
de Motu *Borelli, Nulandi aliorumq; ſcripta.* II,2*,6,6.
Intricatiſſime philoſophatur Ariſtoteles, Carteſius d. & affeclæ diſtinctius. II,2*,6,2. *de quorum doctrina cenſura habetur.* II,2*,6,3.
Quinam ſcripſerint. II,1,15,10. & 13.
Sententia Stoicorum. II,2,8,2.
Motus *perpetuus a Roſio inventus.* I,1,13,38. ſq.
Motus *qualitas non tantum externa, ſed etiam interna.* II,2*,7,1.
Subdiviſiones variæ. II,2*,6,4.
ex Motus *doctrina æternitatem mundi demonſtrare voluit Ariſtoteles, qui refutatur.* II,2*,11,3.
Phænomena naturalia fere omnia deducunt recentiores. II,2*,6,1. *Ex illa non poſſunt explicari.* II,2*,6,7.
de Mucii (*Franciſci*) *differtt, cenſura.* II,1,8,4.
Mulieres *eruditæ.* Vid. Fœminæ.
Mülleri (*Andr.*) *inventum Brandenburgicum.* I,4,3,2.
Sinica clavis magno promiſſa ſtrepitu in fumum abijt. I,4,2,5. I,4,3,2.
Müllerus (*Sebald.*) *de fraudibus piſtorum ſcripſit.* II,2,1,6.
Mundi *acceptio triplex notatur.* II,2*,11,2.
Æternitas à Philoſophis ethnicis & hære-

Digitized by Google

hæreticis quibusdam credita. ibid. n. 3.
Conflagratio a Stoicis credita. II,2,8,1.
Diviſiones ſupervacaneæ. II,2*,11,9.
Infinitas rejicitur. II,2*,3,4.
de Mundi *anima doctrina certis regulis rejicitur & defenditur.* II,2,11,7.
Æternitate ſcripſit Taurellus. II,1,11,26.
Fabrica, doctrina parum exculta, & humano ingenio vix comprehenſibilis. II,2,1,24.
Interitu mens Stoicorum. II,2,8,3. II,2*,5,2.
Materia & Dei coæternitate varia variorum ſententia una cum judicio de ſingulis. II,2*,11,4.
Origine & conformatione Scriptores commendantur. II,2*,11,7.
Sphæra librum edidit Petrus de Aliaco. II,1,13,7.
de Mundo *ſcripſit Taurellus.* II,1,11,26. *ſententia Stoicorum proponitur.* II,2,8,2. *in Phyſica ſpeciali agendum.* II,2*,11,1.
Mundorum *pluralitas & infinitas ab Epicuro propugnata futilibus argumentis impugnatur ab Ariſtotele.* II,2*,11,5.
Et ſolium multitudinis aſſertores recenſentur. II,2,15,1, II,2*,3,4.
Mundos *quinq; ſtatuunt Platonici.* II,2,11.6.
Murciæ (*Franc.*) *curſus Philoſophicus recenſetur.* II,1,14,29.
Mureti *Comm. in leg. de origine juris.* III,6,4,4.
Impoſtura literariæ. I,6,3,1. I.4,11,3.
Stylus elegantiſſimus. I,1,23,60. ſq.
Muretus *αὐτοδίδακτος in arte oratoria.* I,1,1,14.
Orator fuit exquiſitiſſimus. I,6,3,1.
Ut numeri ac periodorum ſingularis artifex celebratur. I,1,23,61. II,6,3,1.
de Muribus *ſcripſit Bartholinus.* II,2*,46,2.
Muſæa *Græcorum.* I,1,14,4.
vocantur hodie quibus naturæ rariora collecta cuſtodiuntur. I,1,6,11.
Muſæi (*Joh.*) *Loci Theologici MSti.* III,5,1,17.
(Pet.) *Theologia Naturalis MSta.* III,5,1,6.
de Muſæis *naturalibus opus affectum Majoris, commemoratur.* II,2,1,12.
Muſæo *Alexandrino recepti multo honore afficiebantur.* I,1,14,7. *& hi dicebantur Alexandrini, etiamſi alia gente oriundi.* ibid. n. 8.
Muſæorum *naturalium Collectores ſæpe peccant.* II,2,1,11.
Hiſtoriæ maxima eſt utilitas, II,2,1,11.
Hiſtoriam univerſalem conſcribendi conſilium. II,2,1,12.
Muſæum *Alexandrinum floruit jam tempore Philadelphi.* I,1,14,6. ſqq.
Scomma in illud apud Athenæum. I,1,14,8.
Græciæ dicebantur Athenæ. I,1,14,4.
Muſæus *& Orpheus quinam fuerint.* I,7,2,4. *in Anglicam linguam translatus.* ibid.
Muſcæ *oculi anatomen ſcripſit Hidierna.* II,2*,45,5.
de Muſculis *agit Steno.* II,2*,47,3.
Muſica *θεῖον quid continere oſtenditur.* I,1,12,14.
Muſica *inſtrumenta.* Vid inſtrumenta.
Muſicæ *vis & efficacia.* II,1,2.6.
Muſſi (*Corn.*) *Elogium.* I,6,4,6.
Homiliæ lingua italica ſcripta laudantur. ibid.
Muti *& ſurdi à natura arte quadam ad loquendum inſtitui poſſunt.* I,2,2,13. ſqq.

Digitized by Google

ſqq. *quæ ars a Paulo Boneto aliisq; deſcripta.* I,2,3,21. ſqq. II,2,11,14. *contra Ariſtotelem & Scaligerum defenditur.* I,2,3,34. *Experimenta traduntur.* I,2,3,17. ſqq. *an ars iſta recens, inquiritur.* I,2,3, 16. ſqq.

Myglii (*Abrah.*) *liber de communitate linguæ Belgicæ cum aliis linguis.* I,4,3,4. *Migratione populorum & origine animalium.* ibid.

Mylæi (*Chriſtoph.*) *libb. de ſcribenda univerſitatis rerum hiſtoria.* I,1,2,4. *Methodus minus generalis eſt ac confuſa.* ibid.

Myſticæ *Theologia cum arcaniori ſcientia naturali conſenſus a multis ſtatuitur.* I,1,11,43. ſq.

Myſtici *libri Chriſtianorum.* I,1,10,24. ſqq. *non temere omnes rejiciendi.* I,1,10,2. ſq. *qui dicuntur.* I,1,10,1. *ſunt vel theoſophici, prophetici vel magici.* I,1,10,4. *variis judiciis ſubjacent.* I,1,10,1. ſq.

Mythologia *gentilium mera arcana chymica continet.* I,1,11,17.

Mythologiæ *Poëtica Scriptores recenſentur.* I,7,1,17.

N.

de NÆvii *Syſtemate judicium fertur.* III,6,8,1.

Nancelii (*Joh.*) *Stylus in Declamationibus.* I,6,3,5.

de Natali *anniverſario gratulatio.* I,3,12,25. *Poëtica gratulatio.* I,3,12,21. *primo gratulatio* I,3,12,24.

Natalis *Comitis Mythologia.* I,7,1,17.

de Natalitiis & *Die natali quinam ſcripſerint.* I,5,2,8.

Natatoriæ *artis Scriptores.* II, 2*,22,3. II,4,1,16.

Natura *tota præſentem Dei manum ſentit, contra Atheos.* I,1,12,16. *etiam in minimo inſecto.* I,1,12,17. ſqq.

Naturæ & *artis theatrum utiliter inſtitui poſſet.* I,2,4,40. *præſertim in academiis & Principum impenſis.* I,2,4, 41. *quid contineat.* I,2,4,39. *in ſcrutinio quot modis peccetur.* II,2,1,1. *principia varii varia conſtituerunt.* II,2,10,4. *principiorum fabricatores &c.* vid. Principiorum.

Naturalis Hiſtoria *à Bacone Verulamio in duas partes dividitur.* II,2, 1,1. ſqq. & 23. *ex inductiva & narrativa mixta commendatur.* II,2,1,7. *quomodo ſit inſtituenda.* II,2,1,1. ſeqq.

Naturalis Hiſtoriæ *Scriptores multa falſa narrant atq; incerta, ideoq; tyronibus non legendi.* II,2,2,1. *Scriptores recenſentur.* II,2,2,2. ſqq.

Naturaliſmus & *Atheiſmus à Bodino & aliis propugnatus.* I,1,8,9. ſqq.

Naturaliſtæ *præcipui eorumq; adverſarii recenſentur.* III,5,1,8.

Naturalium *in rerum cognitione credulitate potius, quam nimia incredulitate peccandum.* I,1,10,3. *perfecta notitia nunquam ſperanda.* II,2,18,4.

Navalis *Hiſtoria.* vid. Hiſtoria.

Naudæi *Addition à l'Hiſtoire de Louys XI.* I,1,16,78. *apologia pro viris eruditis, magiæ ſuſpectis, commendatur.* II,3,1,18.

bibli-

bibliographia Politica laudatur. III,2,1,1.
conſiderations politiques ſur les coups d'Eſtat. III,2,1,15.
epiſtolæ recenſentur. I,1,24,52.
liber de bibliotheca inſtituenda Gallicè ſcriptus. I,1,2,7.& 12.*qui recenſetur.* I,1,17,5.
ſyntagma de ſtudio militari laudatur. I,2,8,48. II,3,1,12. *plures alii libri.* I,1,16,79.
Naudæus *Bibliothecarius Cardinalis Mazarini & poſtmodum Reginæ Chriſtinæ fuit.* I,1,16,78. I,1,24,52.
inter Scriptores Hiſtoriæ Literariæ meritò recenſendus. I,1,16,78.
Taliſmanicas imagines impugnavit. II,3,1,12.
Naugerus *in honorem Catulli quotannis ſolenne inſtituit.* I,4,11,13.
Martialem quotannis publicè comburebat. I,4,13,11.
Navigandi *& volandi ars per aërem examinatur & rejicitur.* II,2*,4,4.
Navigium *Aëreum.* I,1,2,27.
plumbeum. II,2*,22,2.
ſubmaritimum à Pegelio excogitatum. I,1,2,27.
Nauſeæ *remedium arcanum.* II,2*,20,2.
Nautarum *præſagia tempeſtatũ.* II,2*,18,7.
Nazarii (*Franciſci*) *elogium.* I,1,16,39.
(*Joh.Pauli*) *Commentarÿ & Controverſia in partem primam D.Thomæ.* II,1,14,24.
Nazianzenus *Gregorius.* vid. Gregorius.
Neander (*Michaël*) *communis Germaniæ Preceptor.* I,1,18,11.
Pandectas variorum autorum & ſcriptorum promiſit, quod Opus non eſt editum. ibid.
Neandri(*Johannis*)*Tabacologia* II,2*,42,4. II,2*,43,2.
(*Michaëlis*) *Conſilium de informanda juventute.* I,2,10,12.ſq.
Deſcriptio orbis terræ. I,4,4,4.
Erotemata Linguæ Hebrææ è Grammaticis commendantur I,4,5,2.
Opera varia laudantur. I,1,21,77. ſeqq.
Opinio de ortu Germanicæ Linguæ è Græca, aliiq; errores. I,4,4,4.
Sylloge rerum Phyſicarum. II,2,2,5.
Neapolitanorum *academia.* I,1,14,31.ſqq.
Nebula *deſcribitur.* II,2*,27,2.
Neldelii *Inſtitutio de uſu Organi Ariſtotelici in diſciplinis omnibus.* II,1,11,28.
de Nepenthe *Homeri ſcripſit Laſena.* II,2*,43,3.
Nepos Cornelius *vulgò Æmilius Probus dicitur.* I,4,11,10.
Nepotis Cornel. *libri plurimi perierunt.* I,4,11,10.
variæ editiones, quas inter optima eſt Boſii. I,4,11,10.
Nepoti Cornelio *perperàm olim adſcripta eſt Jſcani Hiſtoria Belli Trojani.* I,4,11,10.
Nepperi *computandi modus per bacillos improbatur.* II,4,1,5.
Neri (*Antonÿ*) *de arte Vitriaria liber.* II,2*,34,2.
Neühuſii *Orationes cur legendæ.* I,6,3,5.
Poëmata. I,7,3,17.
Nicandri *elogia & ſcripta, Theriaca ſc. & Alexipharmaca, horumq; editiones variæ.* I,7,2,19.
cum Nicandro *Colophonio male confunditur Nicander, Mathematicus.* I,7,2,20.
Nicomachi *Arithmetica ex ſenſu Pythagoræorum.*

ræorum. II,1,2,4.

Nienhofii *Itinerarium Chinenſe penè totum ex aliis autoribus eſt congeſtum.* I,1,24,123.

Nierenbergii *Hiſtoria Naturalis.* II,2,2,5.
Scripta & Vita recenſentur. I,6,4,12.

de Nigroni (*Julii*) *Orationibus Judicium fertur.* I,6,3,2.

de Nili *fœcunditate commentum Rabbinorum recenſetur & illuſtratur.* II,2,10,1. II,2*,27,4.
Inundationis cauſa. II,2*,20,5.
Origine ſcripſerunt Wagenſeilius, Wendelinus, & alii. II,2*,20,9.

Niphi (*Auguſtini*) *Comm. in Ariſtotelem recenſentur.* II,1,11,3.

Nirmuthani (*Chriſtiani*) *Dictionarium Harmonicum.* I,4,3,8.

Nitri *duæ ſunt ſpecies.* II,2*,38,2.
uſu vitam poſſe propagari ſtatuit Baconus. II,2*,38,3.

de Nitro *ſcripſerunt Clarckius & Mayovius.* II,2*,38,1. ſq.

ex Nitro *conficitur pulvis pyrius.* II,2*,38,3.

Nitrum *habet vim terram fœcundandi.* II,2*,38,1.
Juxta Mayovium conſiſtit è ſale acido, maximè igneo, & Alcali. II,2*,38,2.
plantas, arbores, frugesque fertiliores reddit. II,2*,41,1.

Nivis *albedinem negat Vogtius.* II,2*,15,3. II,2*,27,9.
figuram deſcripſerunt Bartholinus & Hookius. II,2*,27,9.
uſum medicum monſtravit Bartholinus. ibid.

Nix *agros fœcundat.* II,2*,27,9.
unde & quomodo formetur. ibid.

Nizolii *liber de veris principiis & verâ ratione philoſophandi contra Pſeudo-Philoſophos.* II,1,13,13.
lis cum Majoragio. I,1,25,26. *de hac epiſtola reprehenſoria ad Majoragium, hujusq; libri duo reprehenſionum adverſus Nizolium.* I,1,25,26. ſeq. I,4,11,7. *illa à Sebaſtiano Corrado compoſita.* I,1,25,26. *illius occaſione multa adverſus ipſam veritatis rationem diſputavit Nizolius.* I,2,7,16. II,1,13,13.
novaturiendi in Philoſophia libido, hoſtilisq; in Ariſtotelem animus notatur. II,1,13,13.
obſervationes in Ciceronem ſ. Theſaurum Ciceronianum. I,4,9,12.

Noachi *libros adhuc extare contendit Poſtellus.* I,1,6,18. & 23.
à Nuru, Sybillina Carmina deducit Poſtellus. I,1,10,18.

Noachus *in Italiam perveniſſe, & ſacros ritus inſtauraſſe traditur.* I,1,10,15.

Noctuæ *unde noctu videant.* II,2*,14,6.

Nomenclatorum *Scriptores recenſentur.* I,4,9,6.

Nomeſſei (*Nic.*) *Parnaſſus Poëticus.* I,7,1,19.

Nomina *& Verba ipſa divinum quid continent.* I,1,12,6.
ridicula quorundam Collegiorum. vid. Collegia.

de Nominibus *propriis Germanorum libellus Lutheri ſæpè recuſus.* vid. Lutherus.

Nominis *certi Scriptores à quibuſdam collecti.* I,1,18,57.

Nominum *commutatio incongrua multum turbat.* I,1,9,26.

Nomothetica *à Politicis eſt neglecta* III,2,1,16. *ejus Scriptores.* ibid.

Nonni *Dionyſiaca.* I,7,2,27.

Para-

INDEX III. RERUM.

Paraphraſis Evangelii Johannei, ejusque editiones præcipua. ibid.

Noodtii *Probabilia laudantur.* III,6,8,4.

Nores (*Jaſonis de*), ſ. Noreſii *elogium,* I,7,1,9.
liber: Trattato intorno, à quei principii, cauſe & accreſcimenti, che la Comedia &c. I,7,1,9.
lites cum Jo. Bapt. Guarino. ibid.

Noſtradami *vaticinia de Gallia & cæterorum regnorum fatis.* I,1,10,32. ſq.
Vaticinia ſub forma tetraſtichorum ſunt edita, I,1,10,32. *integra tamen iſta tetraſticha non extant.*I,1,10,33.
Vaticinium de Calvinianiſmi extirpatione in Gallia proximis annis impletum, I,1,10,35.
Vaticinium de Incendio Londinenſi, & Caroli I. Regis ſupplicio. I,1,10,32.

Noſtradamus *ab Anonymo quodam Gallo integro libello apologetico defenditur.* I,1,10,33.
Gallorum Propheta & Poëta. I,1,10,32.
ſpeculis aſtrologicis ad prædictiones uſus eſſe dicitur. I,1,10,34.
variis variorum judiciis expoſitus eſt. I,1,10,33.

Notarii *Latinis quinam fuerint.* I,4,2,3.

Notatoria *ars apud Romanos in uſu fuit.* I,2,6,82. I,4,2,3.
apud Sinenſes viget. I,2,6,81.
quid ſit. ibid.

Notariæ ſ. Notatoriæ *artis inventores.* I,4,2,3.
Scriptores. ibid.

Notæ *M. Tullii Tyronis à Grutero ſunt edita.* I,4,2,4.
Mathematica, Aſtronomica, Chymica, &c. ibid.
ſibi ſunt conſtituendæ. ibid.

Notis *Tullii & Cypriani exaratum Pſalterium Argentorati ſervatur.* I,4,2,4.

Notitia *ſui ipſius.* vid. Ingenium.

Nova *ſeculi noſtri inventa.* vid. Jnventa.

Novarini (*Aloyſii*) *Scripta elegantia.* I,1,21,95. I,6,4,12.

Novatores *Ethici.* III,1,1,4.
Jtali in arte Rhetorica. I,6,1,18.
in Logica ſunt Carteſiani. II,5,1,3.
in Philoſophia. II,1,15,2.ſqq.
Politici. III,2,1,4.

de Novatoribus *Philoſophicis judicium generale.* II,1,12,7. II,1,15,1.

Novellæ *authenticæ perperam Jrnerio tribuuntur.*III,6,4,8. *earum Verſiones.* III,6,4,10.
Græcè ſcriptæ, ab Haleandro editæ. III,6,4,8.

Novellarum *interpretes recenſentur.* III,6,7,12.
ad Lectionem lingua Græca neceſſaria. ibid.

de Novo *anno gratulationes poëticæ.* I,3,12,19. ſqq. & 26.

Novus *orbis ex noſtri orbis partibus propagatus videtur.* I.1,5,25.

in Nubibus *ſpeculandis mirè ingenioſus & verboſus eſt Aquilinus Coppinus.* I,1,24,73.

Nubium *natura & phænomena.* II,2*,27,1.

Nugas *meras in diſciplinis & ſtudiis quidam ſectantur.* I,1,15,14.

Numenii *Scripta philoſophica.* II,1,7,8.

Numeri *ſeptenarÿ virtutes.* I,1,12,20. ſq.

Numeris *multas occultas doctrinas complexus eſt Pythagoras.* I,2,7,49.

Numerorum doctrina *divina meritò vocanda.* I,1,12,19.
à Meurſio & Bungo illuſtrata. II,1,2,4.
à Pytha-

Digitized by Google

à Pythagora inprimis culta. I,1,12,19.
Pythagorica, ad Platonicos propagata, γενικῶς exponitur. II,2,6,5. II,2,18,4.
à Theodoto Oſio reſtaurata. I,2,7,50.
per Numeros *Magia exerceri ſolet* II,3,1,14.
philoſophandi ratio Chinenſibus cum Pythagorais communis. I,2,7,51. II,2,5,3. *ejus origo, & de eadem judicium.*II,2,5,4.*eam Ægyptiis debuit Pythagoras.* II,2,6,4.
Nummariæ *rei Scriptorum, inprimis Ezech. Spanhemii, encomium.* I,5,2,2.
Nummorum *Gazophylacia bibliothecis addi ſolita.* I,1,6,11.
uſus in Legibus explicandis. III,6,3,7.
de Nundinis *Romanorum ſcripſit Puteanus.* I,5,2,6.
Nunneſii *Collectio epithetorum è Cicerone.* I,6,1,23.
lib. de curriculo Philoſophiæ Peripateticæ, nec non Oratio de cauſis obſcuritatis Ariſtot. &c. II,1,11,29.
de Studio Philoſophico liber. II,1,8,1. II,2,12,1.
Nunneſius *omnium Hiſpanorum optimus fuit Rhetòr.* I,6,1,23.
Nuptias *earumq; ritus quinam deſcripſerint.*I,5,2,8. *in illas carmina gratulatoria.* I,3,12,29. ſqq.
Nutu *& digitis loquendi ars.* I,4,1,7. vid. Digitus.
Nyland *(Franc. Wilhelmus Baro de) Phyſica elementa ſcripſit.* II,1,15,10, & 12. II,2,17,7.II,2*,1,6.

O.

OBrechti *Secreta Politica, & liber* von Anſtellungen guter Policey &c. *laudantur.* III,2,1,20.
Obſcœni *libri inter damnatos meritò referuntur.* I,1,8,28.
inter Obſcœnos *boni autores non ſtatim numerandi.* I,1,8,32.
Obſequii *comitas in converſatione & amicitia paranda multum efficit.* I,1,15,35. ſq.
Obſervationes *integrarum Societatum Phyſicarum hodie extant.* II,2,2,9.
ex Obſervationibus *Locos Communes conficiendi conſilium.* III,2,1,12.
Obſervationum *Politicarum in antiquos autores Scriptores.* III,2,1,12.
Scriptores. II,2,2,8.
Obſoletarum *Vocum Collectores.* I,4,9,5.
de Obſtagii *Jure ſcripta.* III,6,11,4.
Occami *aliquot libri nominantur.* II,1,13,3.
contentiones cum Scholaſticis de Pontifice Romano. II,1,13,12.
de Oceano *ſententia Stoicorum.* II,2,8,3.
Ocelli *Lucani lib. de natura univerſi, hujusque Editores & Commentatores.* II,1,2,3.II,2*,11,7.
Ochini *vitam & mores deſcripſit Gratianus.* I,1,8,4.
Oculis *humores reſtituendi artificium jactavit Burrhus.* II,2*,8,4.
de Oculis *Scriptores recenſentur.*II,2*,47,3.
Oculos *reſtituendi artificium antiquum eſt & vulgare.* II,2*,46,5.
Oculus Tauri *(nubecula) in inſula S. Helenæ tempeſtatis prodromus.* II,2,10,1.
Odarum *Germanicarum rhythmicarum in Latina Lingua imitatio à quo tentata & inventa.* I,7,3,13.
ad Odarum *Pindaricarum imitationem quinam ſcripſerint.* I,7,3,14.

Odore

Odore cur plus valeant bruta quam homines. II,2*,48,4.
quidam terras diſtinguere potuerunt. II,2*,21,8.
Odoris & Odoratus doctrina neglecta. II,2*,48,4.
natura exponitur. ibid.
Scriptores. ibid.
Oeconomiæ jmperantium & privatorum differentia. III,3,1,2.
Scriptores antiqui & recentiores. ibid.
Oeconomiam jmperantium illuſtraverunt Seckendorfius & Obrechtus. III,3,1,2.
Oeconomica doctrina negligenter tractatur, ejusq; arcana celantur. III,3,1,1.
quomodo inſtituenda. III,3,1,2.
Prudentia Regis Galliæ. III,3,1,4.
Oeconomo Matheſeos & Phyſices ſtudium commendatur. III,3,1,5.
Oeconomorum fraudes & adulterationes ſunt notandæ. III,3,1,4.
de Officiis doctrina hactenus imperfecta, diligentius excolenda. III,1,1,11.
Scriptores. vid. Cicero.
Specialibus quinam ſcripſerint. III,1,1,8.
Offredi (Apollinaris) familia & libri recenſentur. II,1,11,5.
Oizelius inſignis fuit plagiarius. I,4,14,9.
οἰκυμαθείας ars à Cornelio Agrippa propoſita an detur. I,1,12,3.
de Oldenburgeri (Phil. Andreæ) Jtinerario Germanico judicium fertur. III,2,1,11.
Oldendorpius Actionum formulas deſcripſit. III,6,11,2.
Olympii Nemeſiani Cynegetica, I,4,14,6.
Olympiodori, Comm. in Phædonem Platonis de immortalitate animæ, & Comm. in Gorgiam Platonis. II,1,7,10.
Olympiodorus, qui in Zoſimi Scripta Chymica commentatus eſt, quis fuerit, & quo tempore vixerit. I,1,11,46. ſq.
Omphalii (Jacobi) lib. de Elocutionis imitatione ac apparatu. I,6,1,21.
Onirocritici Scriptores. vid. Somnia.
de Opificiis omnibus tractatum moliebatur Thevenotius. I,1,1,7.
de Opio quinam ſcripſerint. II,2*,42,2.
Opinionum variarum turbis immerſi nunquam ad rerum fundum penetrare poſſumus. I,1,12,1.
Oppiani Elogium. I,7,2,24.
Halievtica, Cynegetica & Jxevtica. ibid.
Jxevtica an interierint. ibid.
Scriptorum interpretes & editiones. ib.
Οψιμαθεῖς ingeniis præcocibus haud rarò præpollent. I,2,8,58.
Opticæ mirabilis & propemodum divina vis eſt. I,1,12,23.
Optici Scriptores potiores, tum generales, tum ſpeciales. II,4,1,9.
Orationes Lyſiæ, Jſæi, Andocidis & Antiphontis junctim & ſeparatim editæ. I,6,2,5.
ex obſoletis vocibus concinnatæ. I,4,9,5.
Orationis copia & amplificatio in quo conſiſtat. I,3,7,2. ſqq.
copioſæ excerpta, oratoria præcipue dicta. I,3,7,1. ſeqq.
ligatæ & ſolutæ diſcrimen. I,2,16,1.
ornatæ excerpta. I,3,6,1. ſqq.
ornatus & cultus in quo conſiſtat. I,3,6,2. ſqq.
Orator extemporaneus Mich. Radau. vid. Radau.
Oratores antiqui, præcipuè Græci. I,6,2,3. ſ.

Galliæ potiores. I,6,4,28. ſq.
Græci deperditi à Voſſio celebrati. I,6,2,1.
Hiſpaniæ potiores I,6,4,24.
Lutherani in Germania. I,6,4,23.
Optimi intellectu bono quoque valere poſſunt. I,2,1,37.
quomodo legendi. I,7,1,15.
recentiores recenſentur. I,6,3,1. ſqq.
Reformati. I,6,4,17. ſqq.
Sacri. I,6,4,1. ſqq.
Oratoria *artificia in Sacris literis, inprimis in Paulinis epiſtolis reperiuntur.* I,6,4,1.
facultate inſignes omnibus ſtudiis ſunt aptiſſimi. I,2,1,34. ſqq.
non ex Sophiſtarum palæſtris naſcitur, ſed divinum quid habet. I,1,12,9.
potiſſimum ab imaginatione pendet. I,2,1,23. ſq.
praxis Lauxmin. I,6,1,18.
ſacra. I,3,13,34. *quomodo differat à Civili.* I,6,4,1.
Oratoriæ *Eccleſiaſticæ Scriptores recenſentur.* I,6,4,2. ſqq.
neceſſitas in concionibus. I,6,4,4.
Oratorum *Græcorum penuria unde?* I,6,2,13.
in cenſum non veniunt Herodotus & Thucydides. I,6,2,2.
ſacrorum cenſores. I,6,4,9.
hiſtoria Bailij. ibid.
varietas. ibid.
Orbellis (*Nicolai de*) *Compendium ſuper ſententias Scoti.* II,1,14,22.
Orbis *novus.* vid. Novus.
de Orbium *& globorum integrorum interitu quæſtio affirmativè deciditur.* II,2*,5,2.
Ordinatio *Cameralis & judicij Aulici.* III,6,9,2.
Ordinatorum *academia Romæ inſtituta.* I,1,14,22.
Origenes *Platonis ſectator fuit.* II,1,7,4.
Origenis *Commentarius ſuper Evang. Johannis MStus.* III,5,1,16.
Errores è Platoniſmo pullularunt. I,1,1,10.
Philoſophumena latitant inter MSta volumina Holſtenii. II,1,2,2.
Originum *Antwerpianarum liber Becani.* I,4,3,4.
Gallicarum lib. Boxhornii. I,4,3,3.
Orphei *antiquiſſimæ ſapientiæ dogmata & ſcripta.* I,1,10,14.
de Philoſophia quid ſentiendum. II,2,7,3.
Philoſophiam & Theologiam Joh. Franc. Grandis integro tractatu conſcripſit. I,1,13,8.
Orpheꝰ *& Muſæus quinam fuerint.* I,7,2,4.
ex Ægypto myſteria in Græciam intulit. I,1,13,6. I,1,10,14.
Orthographiæ *Scriptores.* I,4,9,1.
Oſiandri (*Jo. Ad.*) *Diſſ. de ſtella Magorum laudatur.* II,2*,24,3. *lib. contra Grotij lib. de Jure B. & P.* III,6,1,5.
Oſſa *emolliendi & in cibum convertendi artificium.* II,1,5,7.
Oſſolinskii *Orationes.* I,6,3,6.
Oſtanis *fragmentum Chymicum cujus autoris fuerit.* I,1,11,27. ſqq. *an à Chriſtiano quodam ſcriptum.* I,1,11,30.
Oſtenfeldi *Laurus Wurtenbergica.* I,6,3,6.
Oſtentatio *modeſta & decora haud reprehendenda.* I,1,15,24.
Oſtentationis *faſtuoſæ & ineptæ exempla in Jac. Clavero & Cagnolo.* I,1,15,25.
Otioſorum *academia Neapoli à Joh. Bapt. Manſo*

Digitized by Google

Manſo inſtituta. I,1,14,31.
Ottfridi *Weiſſenburgenſis Evangeliorum liber rhytmo veteri deſcriptus, & à Flacio Illyrico mendoſè editus.* I,4,4,3. *ſoluta Pſalterii verſio aſſervatur in Bibliotheca Cæſarea.* ibid. *ob ſtudium ad Germanicam linguam excolendam laudatur.* ibid.
Ottius *Anabaptiſtarum annales publicavit.* III,5,1,34.
Otto (*Andr.*) *Anthropoſcopiam Compendiariam ſcripſit.* II,3,1,4.
(*Daniel*) *de jure publico.* III,6,9,3.
Oudaan (*Joachimi*) *lib.* Roomſche Mooghenheit *breviter recenſetur.* I,5,2,2.
Ovidii *Cenſores moroſi.* I,4,11,16.
Commentatores & Editores. ibid.
Elogium. I,4,11,16.
Epiſtolæ Heroidum abſolutum ſunt omnis elegantiæ Romanæ Opus. I,3,10,7.
Epiſtolæ poëticæ elegantia etiam cum Cicerone certant. I,2,14,26.
Imitatores. I,7,3,9.
Ovidius *à cultiſſimo ingenio in ornando carmine celebratur.* I,2,16,41. *phantaſiæ & ingenio ſæpè frena laxat, quæ Virgilius potius judicio moderatur.* I,2,1,26. I,3,10,30. *quô ipſo tn. ſæpè placet.* I,3,10,30.
Oviedo (*Franc. de*) *Curſus Philoſophicus aliaq; ſcripta recenſentur.* II,1,14,46.
ex Ovis *omnia animalia, imo homines, generantur.* II,2*,45,3.
Oweni *epigrammata.* I,7,3,2. *de illis memorabilia.* ibid.
libb. de Natura, ortu, progeſſu & ſtudio veræ Theologiæ. III,5,1,4.
Oxonienſis *academia Scheldiano theatro ornata eſt.* I,1,4,16.
bibliotheca dicitur alias Bodlejana. I,1,17,29. I,1,4,15. *deſcripta eſt ab Ant. Wood.* ibid. *magnis acceſſionibus aucta & locupletata eſt.* I,1,4,15. ſqq. I,1,17,30.
bibliotheca Catalogum geminum dedit Thomas Jameſius. I,1,17,30.
Manuſcripti Codices numero penè æquare dicuntur impreſſos. I,1,17,32.
Societas experimentalis ſtudii. I,1,14,44.
Univerſitas in duas factiones diſtincta. II,1,13,12.
Univerſitatis hiſtoria & antiquitates. vid. Wood.

P.

PAchymerius (*Georg.*) *fuit Epitomator Ariſtotelis.* II,1,9,9.
Pacii (*Julii*) *libb. in Ariſtotelem.* II,1,14,69.
Pactum *cum Dæmone.* vid. Magia.
Pædagogia *nobilium.* I,2,12,34.
regia quomodo inſtituenda. vid. Principum.
Pædagogiæ *bona præcepta ex antiquis qui tradiderint.* I,2,2,11. *è recentioribus ſuperioris ſeculi.* I,2,2,12. & 18. I,2,10,12. ſqq. vid. Sturmius. it. Scholaſtica.
nova methodus commendatur. I,2,9,21.
ad Pædagogiam *quod ſpectat, defectus informationis & corruptelas ſtudiorum evitare.* I,2,2,23. *de quibus Lud. Vives ſcripſit.* I,2,2,34.
Παιδεία *quæ ſit Ferrario.* I,2,7,104.
Pædotrophia *Sammarthani.* I,2,1,8.
de Pænula *quinam ſcripſerint.* I,5,2,9.
Pajot (*Caroli*) *Tyrocinium eloquentiæ improbatur.* I,6,1,27.
Palafoxii *lites cum Jeſuitis.* I,6,4,27.

de ſtudiis ſingularia. ibid.
Palamedes *indicem ſcripſit in Ariſtotelis libros.* II,1,11,31.
Palearius (*Aonius*) *imitator ſtyli Ciceroniani feliciſſimus.* I,1,23,55. I,6,3,1. *non Ciceroniani ſolum, ſed etiam Lucretiani.* II,1,5,2.
Orationem in L. Muranam, Ciceroni contrariam, ſcripſit. I,6,3,1.
Paliſſy (*Bernh.*) *primam gemmarum metallorumq; ſubſtantiam liquidam eſſe ſtatuit.* II,2,10,3. II,2*,31,3.
Palladii *lib. de gentibus Indiæ & Brachmanibus ab Eduardo Biſſæo editus.* II,1,1,10.
Palmerii (*Jac.*) *exercitationes in Græcos Auctores.* I,5,1,9.
Græcia antiqua, liber poſthumus. ibid.
Pancirolli (*Guidonis*) *memorabilium libri duo.* I,1,21,51. *ſupplementum ad illos.* I,1,21,52.
theſaurus variarum lectionum Legum III,6,8,4.
Pandectæ *Florentina quando ſcripta.* III,6,4,6.
in Linguam Turcicam tranſlatæ. ibid.
quid ſint. ibid.
in Pandectas *Commentatores recenſentur.* III,6,7,3.
PanduIphi *Diſputationes de fine mundi.* III,5,1,7.
Panegyrici *Carminis exempla.* I,3,12,53.
de Panegyricis *Eraſmi, Wouwerii utriusq; & Thilonis judicia.* I,6,3,6.
Panegyricorum *recentiorum collectio Hanovienſis.* I,6,3,6. *ſparſim editorum index.* ibid.
Panicarola *Concionator eloquentiſſimus fuit.* I,6,4,5.
Demetrii Phalerei librum edidit ſub tit. Il predicatore; overo parafraſe &c. ibid.
Panſæ (*Matii*) *lib. de bibliotheca Vaticana.* I,1,17,18. *in quo pauca memoratu digna affert.* I,1,17,25.
Oſculum & conſenſus Ethnicæ & Chriſtianæ Philoſophiæ. III,5,1,4.
Πανσοφίαν *in Academiis qui hodiè docent, indigni ſunt nomine τῆς πολυμαθείας,* I,1,1,23. *& ad ſolidam doctrinam noxii.* I,2,11,20.
docentium noxia inſania meritò publicè coërcenda. I,1,1,24.
Pantographicum *inſtrumentum Pegelii & Scheineri.* I,1,2,27.
Pantotheca *Coronai deſcribitur.* I,3,13,53.
Panvinius (*Onuphrius*) *de Triumphis ſcripſit.* I,5,2,14.
de Papia *ejusq; Vocabulario judicium fertur.* I,4,9,8.
Pappus *Alexandrinus, Mathematicus & Chymicus.* I,1,11,23.
Paracelſi *ſteganographicum arcanum, è ſanguine humano parandum, cujus ope amici ſejuncti animi ſenſa communicare poſſunt.* I,1,11,15.
Paracelſus vid. Theophraſtus.
Paraphraſes *Cabaliſticæ.* III,5,1,16.
Chaldaicæ. ibid.
Eraſmi ab Eduardo Leo impugnatæ. ibid.
Sunt antiquiſſimæ. ibid.
Paratitlorum *Cujacii in Codicem elogium.* III,6,7,10.
Deſcriptio. III,6,7,4.
Scriptores. ibid.
Paræi (*Philippi*) *Calligraphia.* I,6,1,24.
Parænetici *Veteres Goldaſti.* I,4,4,3.
Parckeri *Cenſura Philoſophiæ Platonicæ.* II,2,11,8.

liber

Digitized by Google

liber contra Atheiſmum. III,5,1,9.
librum de Politia Eccleſiaſtica continuavit Voëtius. III,5,1,27.
tentamina Phyſico-Theologica. III,5,1,4.& 9.
Parei (*Dan.*) *Lexicon Elegantiarum Lucretianarum è Giſanii indice compilatum.* I,4,11,12.II,1,5,2.
Pareus (*Dan.*) *plagiarius & Criticorum ſimius.* I,4,13,3.
de Parheliis *Scriptores memorantur.* II,2*,25,3.
Pariſienſes *academiæ recenſentur.* I,1,14,41. ſq. *à Galleſio deſcribuntur.* I,1,14,42.
Parodiarum *Scriptores.* I,7,3,14.
Parthenii *Commentarius Horatianus aliaq; Scripta.* I,4,1,15.
de Imitatione Poëtica libri. I,7,1,15.
de Particularum *inteſtinis motibus in ſolidis quieſcentibus agit Boylius.* II,2*,6,8.
Particularum *Juris explanatores.* III,6,6,2.
de Particulis *quinam ſcripſerint.* I,4,10,11.
Paſchalii (*Valentini*) *Carmen facetum de re Vehicularia.* I,5,2,13.
Paſchaſii *Poëſis artificioſa.* I,7,3,7.
Paſquillorum *Tomi duo Romani.* III,2,1,10.
de Paſſeratii *Orationibus judicium fertur.* I,6,3,2.
Paſſeribus (*Nicol. de*) *lib. Antinomiarum vituperatur.* III,6,8,2.
Paſtorii *Calendæ Regiæ.* I,6,3,6.
Carmina. I,7,3,17.
Inſtitutiones Aulicæ. III,1,1,8.
Orationes ad Angliæ Regem, & de præcipuis hiſtoriæ autoribus. I,6,3,6.
Patavinæ *academiæ recenſentur.* I,1,14,27. I,1,9,26.
Paterculus *Hiſtoriam Romanam ſcripſit.* I,4,12,5.
quiſnam fuerit. ibid.
Patini *elogia Gallica.* I,1,19,64.
epiſtolæ Gallicæ laudantur. I,1,24,96.
quibus perpetua in Chymicos & Pharmacopolas cavilla continentur. ibid.
Patino *ſingulis vicibus aureus* (*Louys d' Or*) *orbiculo ſupponendus oblatus, quoties cibum cum magnatibus quibusdam capere vellet.* I,1,15,23.
Patinus *vir lepidiſſimus ſimul & doctiſſimus.* I,1,5,18.
Patritii (*Franc.*) *adverſarij.* II,2,14,1.
diſcuſſiones Peripateticæ. II,1,1,12.
harum conſpectus compendiarius. II,1,8,3. *laudantur.* II,2,12,2. II,2,14,1.
eruditio & ſcripta varii generis plurima. II,2,14,1.
nova de univerſis philoſophia. II,1,1,12.
philoſophandi ratio eſt intricata & ἀμέθοδος. II,2,14,1.
principia phyſica. ibid.
Patritius (*Franciſcus*) *in Phyſicis Ariſtoteli ſe oppoſuit.* II,2,14,1.
mirus in omnibus fermè diſciplinis novator. I,6,1,12. *maxime in Philoſophia.* II,1,1,12.
Phyſicus Hermetico-Platonicus fuit. II,2,4,6.
Patrologici *Scriptores.* III,4,1,17.
Patrum *eloquentia.* I,6,4,1.
ſcripta contra gentiles. III,5,1,7.
ſcripta multis in locis fraudulenter mutilata, aut corrupta. I,1,7,52. *id è MStis codicibus oſtendi poteſt.* ibid.
Pauli (*Simonis*) *Catalogus Mapparum Geographicarum.* II,4,1,2.

Digitized by Google

lib.de abuſu tabaci & Herba Tiee. II,2*,42,4. II,2*,43,2.
quadripartitum Botanicum. III,7,1,5.
de Pauli, *Apoſtoli, Rhetorica agit Ritterſhu-ſius.* I,6,4,4.
Paulo (*Euſtachii à S.*) *ſumma philoſophiæ quadripartita recenſetur.* II,1,14,31.
Pauſaniæ *Lexicon.* I,4,7,8.
de Pecunia *veteri Romanorum ſcripſit Gronovius.* I,5,1,12.
Pecuniæ *defectum auri malleatores afferre ſtatuit nonnemo.* III,3,1,4.
Pedanterie *Cavallerie quid ſit.* I,1,9,13.
Gallis quid dicatur. I,1,15,25.
de Pedis *admirandis ſcripſit Joh. de Arty.* II,3,1,4.
Pegelius (*Magnus*) *arcana ſua Principibus & Rebuſpublicis fruſtra obtulit.* I,1,20,13.
de arte mnemonica quædam propoſuit. I,2,6,37.
conſilium ſuppeditavit de Conclavi Medico, vario aëre replendo. II,2*,22,2.
ſcripſit Theſaurum rerum ſelectarum, magnarum, dignarum, utilium &c. I,1,2,26. II,2,1,17.
Peireſcii *epiſtola de rebus Phyſicis commendantur.* II,2,2,6.
vita à Gaſſendo conſcripta. I,1,19,17. II,2,2,6.
Pelagius *Chymicus quis fuerit.* I,1,11,25. ſq.
Pentatevcho *an libri antiquiores extent.* I,1,6,24.
Peraldi (*Gvilh.*) *Virtutum vitiorumq; ſumma laudatur.* I,6,4,12.
Peregrinando *varia inventa obſervantur.* I,1,20,18.
Peregrinans *Viros doctos eorumq; Opera inquirat.* I,1,21,2. ſqq. I,2,7,40.
Peregrinationes *doctorum diligenter notandæ.* I,1,18,4.
Peregrinationis *fructus ex Colloquiis cum Viris doctis.* I,1,15,54. I,1,19,4. *magnus eſt.* I,2,7,38. ſq.
Pererii *Commentationes in Geneſin.* II,1,1,7. II,2*,1,9.
Libb. de communibus rerum naturalium principiis & affectionibus. ibid.
Perez (*Antonii de*) *Comm. ad Cod. Juſtinianeum.* III,6,7,9.
(*Didaci*) *lib. de ſacra concionandi ratione.* I,6,4,27.
Periodicæ *connexiones oratoriæ.* I,3,4,24. I,3,8,5. & 14. ſq.
poëma dedecent. I,3,8,17. I,3,10,2.
dilatationis exemplum. I,2,14,2.
ad Periodicam *connexionem pueri maturè aſſveſaciendi.* I,2,4,20. I,2,9,56. I,2,10,31. I,2,13,5.
de Periodis *Scriptores quidam recenſentur.* I,6,1,3.
Periodorum *diſtinctiones antiquiſſima exemplaria nullas habent.* I,1,7,13.
apud Veteres quæ fuerint. I,1,7,12.
Perionii (*Joach.*) *pro Ariſtot. in Pet. Ramum orationes duæ.* II,1,12,1.
Peritiæ *linguarum exoticarum in qvovis ſtudiorum genere maxima utilitas.* I,4,4,1.
ſingularia & miraculoſa exempla recenſentur. I,4,4,2.
Perjuria *explorandi modus Indorum.* II,3,1,17.
Pernumiæ (*Jo. Pauli*) *Ariſtotelis philoſophia naturalis ordine definitivo tradita.* II,1,11,8.
Perotti (*Nicolai*) *Cornucopiæ laudatur.* I,4,9,9.

Perpiniani (*Petri Joh.*) *Orationes*. I,6,3,2.
Perpinianum *magni fecit Janus Nicius Erythræus*. I,6,3,2.
Perronia *excerpta è quotidianis ſermonibus Card. Perronii congeſt* I,1,16,60.
Perſarum *doctrina Phyſica non ſatis eſt cognita*. II,2,5,7.
Lexica potiora inedita. I,4,5,9.
Perſecutiones *Eccleſiæ deſcripſerunt Kortholtus & Maſculus*. III,4,1,18.
Perſicæ *linguæ cum Germanica affinitas à nonnullis demonſtrata*. I,4,5,9.
Perſii *Satyrica dictio horrida eſt & obſcura*. I,4,12,13. *à Commentatoribus tamen egregiè illuſtrata*. ibid.
de Perſonis *& Larvis ſcripſit Mareſcottus*. I,5,2,9.
de Perſpectivâ *quinam ſcripſerint*. II,4,1,9.
Peruviani *in America Auſtrali ab Ægyptiis vicinioribus deſcendiſſe videntur*. I,1,5,25.
Peruvianorum *monumenta vetuſtiſſima ab imperitis Monachis Hiſpanicis miſerè diſſipata*. I,1,5,24.
Petavii *doctrina temporum impugnat Scaligerum*. III,4,1,5.
encomium. III,5,1,18.
libri dogmatum III,5,1,18.
lites cum Salmaſio. I,4,14,4.
orationes elegantiſſimæ. I,6,3,2.
ſcripta alia. III,5,1,18.
Petavius *homo moleſtus, diſputax & mordax*. I,1,15,37.
Petiti (*Samuelis*) *Leges Atticæ*. III,6,2,4. *Obſervationes, variæ Lectiones, nec non Miſcellaneæ*. I,5,1,11.
Petramellarii *elogia improbantur*. I,6,3,13.
Petrarcha *multum trahit ex rubigine ſuorum temporum*. I,1,27,27.
Petrefactis *de corporibus quid judicandum*. II,2*,31,5.
Petri *Arlenſis de Scudalupis lib. de Sympathia ſeptem metallorum &c, ſingularia continet ſecreta*. I,1,11,11. *quorum aliquot recenſentur*. I,1,11,12.
Petroniani *fragmenti Codex Dalmaticus an ſit ſuppoſititius*. I,4,12,10.
Petronii *vita & mors*. I,4,12,10.
Petronius *morti vicinus impuriſſimum Satyricum ſcripſit, ſæpius cum variis variorum notis excuſum*. I,4,12,10. *quod totum Albæ Regali inventum teſtatur Nodotius*. ibid.
Petterus (*Nicol.*) *Artem Luctatoriam tradidit*. II,4,1,16.
Petti (*Wilhelmi*) *nova hypotheſis motus elaſtici*. II,2*,6,6.
Pfanneri *libellus de præcipuis Principum Germaniæ familiis*. III,4,1,10.
Syſtema Theologiæ è Gentilium Philoſophorum ſcriptis adornatum. III,5,1,12.
Phalevcorum *Scriptores recenſentur*. I,7,3,11.
Phantaſia. vid. Imaginatio.
Phantaſiam *omnibus rebus adſcripſit Helmontius*. II,1,12,4.
Pharmacopæorum *lingua*. I,7,1,16.
Phædri (*Titi*) *fabulæ ſunt elegantiſſimæ Latinitatis*. I,4,12,4. *harum edit. & Comment. quos inter Marquardi Gudii Comm. promiſſus laudatur*. ibid.
Phænomenorum *naturalium ignorantia unde*. II,2,1,24. *demonſtrationes non poſſunt dari*. II,2,19,2.
Philadelphica *academia univerſalis*. vid. Samaritanorum.
Philalthei (*Lucilii*) *Comm. in libb. Ariſtot. de Cœlo*. II,1,11,12.

Phi-

Philavti *in alios maledici ſunt, exemplo Ciamponi Florentini.* I,1,15,21. & 22.
plerumq; contentioſi. I,1,15,13.
Philavtia *nobis inſita eſt.* I,2,1,5.
Poëtarum. vid. Poëtarum.
quædam honeſta eſt, quæ in ſui fiducia conſiſtit. I,1,15,24.& 12.
Philavtiæ *nimia infelicitas.* I,1,15,12. *exemplis docetur.* ibid.
Philippi *à ſanctiſſimâ Trinitate ſumma Philoſophica ex mira Ariſtotelis & Thomæ doctrina recenſetur.* II,1,14,49.
Philo *Judæus ſi non Platonicus, tamen Platonizans.* II,1,7,11. *ejus opera junctim edita.* ibid.
Philologica *ſtudia in academiis hodiè malè negliguntur.* I,2,11,9. ſqq.
Philologicæ *eruditionis theſaurus eſt Salmaſii opus in Solinum.* I,1,21,14.
Φιλοναρκία *in academiis noxia, & prohibenda.* I,2,11,26. ſq.
Philoponus *unde nomen habeat.* II,1,9,5.
ejus Scripta in Ariſtot. ibid.
Philoſophandi *methodus eclectica in Phyſicis commendatur.* II,2,19,1.
Philoſophia *Carteſii è Veterum Philoſophia fluxit.* I,1,2,19.
Contemplativa θεῖον quid ſapit, unde & θεωρητικὴ dicitur. I,1,12,15.
malè à nauſeabundis recentioribus negligitur. I,1,2,12.& 18.
moralis Barbarica ab Ad. Tribbechovio exhibita. III,1,1,1.
eſt neceſſaria. III,1,1,13.
eſt neglecta. III,1,1,1.& 13.
Hiſtorica à quibuſnam tradita. III,1,1,1.
Poëtica à Zwingero collecta. III,1,1,1.
naturalis Ægyptiorum, II,2,4,1.
Chinenſium & Indorum. II,2,5,1. ſqq.
Pythagorica. II,2,6,1. ſqq.
Poëtarum. vid. Poëtarum.
rationalis à Campanella edita recenſetur. II,1,12,4.
S. Scripturæ interpres, à Wolzogenio refutata. III,5,1,11.
ſecreta apud gentes moratiores ſuas ſibi res à profano vulgo ſeparatas habebat. I,1,13,2.
Philoſophiæ *Ægyptiacæ Scriptores.* II,1,1,12.
Barbaricæ hiſtoriam tradit Heürnius. II,1,1,9.
Chaldaicæ Scriptores. II,1,1,12.
Epicureæ hiſtoria. II,1,5,1. ſqq.
Jndicæ Veteris & modernæ Scriptores. II,1,1,10. ſq.
Methodica tractatio Græcis debetur. II,2,7,2.
Moralis fragmenta apud Veteres tantum erant. III,1,1,1.
Moralis Scriptores. III,1,1,2.
Novatores Campanella. II,1,12,4.
Patricius. II,1,1,12.& alii. II,1,15,1. ſqq.
Peripateticæ Scriptores Jſagogici & Hiſtorici. II,1,8,1. ſqq.
Platonicæ. II,1,6,1. ſqq.
Platonicæ & Ariſtotelicæ collationes. II.1,7,2.
Primas origines Svecis tribuit Olaus Rudbeckius. II,1,1,13.
Pythagoricæ hiſtoria & Scriptores. II,1,2,1. ſqq.
Septentrionalium populorum hiſtoria. II,1,1,13.
Socraticæ hiſtoria. II,1,3,1. ſqq.
Stoicæ hiſtoria. II,1,4,1. ſqq.
Univerſalis hiſtoriam quinam ſcripſerint.

Digitized by Google

rint. II,1,1,1. ſqq.
Philoſophica *bibliotheca Lambecij.* I,1,2,8.
Philoſophorum *veterum & recentiorum conſenſus & diſſenſus, eorumq; conciliatio.* II,2,18,1. ſqq.
Philoſtratus *vitam Apollonij deſcripſit.* II,1,2,5.
Phocylidis *Carmen,non eſt veteris illius Phocylidis, ſed hominis vel Judæi, vel Chriſtiani.* I,7,2,14.
Phœnicum *doctrina phyſica haud ſatis eſt cognita.* II,2,5,7.
Phoſphori *artificiales.* II,2*,22,5.
Photii *Bibliotheca μυϱιοβίβλος.* I,1,16,13.
varia judicia ſubit. I,1,16,14. *quâ occaſione ſcripta.* I,1,16,15.
Gloſſarium græcum, hactenus ineditum. I,1,16,17.
Lexicon ineditum. I,4,7,9.
Nomocanon I,1,16,16. III,6,7,13.
Simia, Jacobus Gaddius. I,1,16,18.
Photini *Apologiam ineditam græca linguâ exaratam, bibliotheca Gudiana habet.* III,5,1,33.
Photius *in recenſione Hiſtoriæ Zoſimi refellitur.* I,1,11,40. ſqq.
Phraſeologia *ex Scriptoribus aurei ſeculi ſtruenda.* I,3,6,2.
Phraſeologica *Excerpta.* vid. Excerpta.
Phraſes *ſimplices ab expreſſionibus quid differunt.* I,3,6,4, ſqq. *quas libri phraſeologici malè confundunt.* I,3,6,8.
Phraſin *Scripturæ cum Stylo Homeri quinam contulerint.* I,4,6,20.
Phraſium *& Epithetorum Poëticorum Collectores.* I,7,1,19.
Latinæ linguæ Collectores. I,4,9,10. *ſelectus inſtituendus.* ibid.
Phrynichi *Lexicon eſt ineditum.* I,4,7,8.
Phyle *ſcripſit Verſus Jambicos de Animalium proprietate.* I,7,2,24.
Phyſica Vid. Naturalis Hiſtoria.
Phyſica *Collegia.* II,2,1,15.
Excerpta quomodo inſtituenda. I,3,13,2. ſqq.
& Matheſis mutuas ſibi operas præſtant. I,3,13,11.
Moſaica, ejusq; Interpretes Veteres & recentiores. II,2,3,1. ſqq.
Principia. vid. Principia.
Phyſica *de quibꝰ non agendū.* II,2*,2,1. ſq.
Phyſicæ *Chriſtianæ Scriptores Narrationes Moſis Phyſicas Ariſtotelicis principiis applicarunt.* II,2,3,4.
Cognatio cum Matheſi. II,4,1,1.
Cognitio manca ſemper & imperfecta. II,2,19,6.
Hiſtoria naturalis, & Metaphyſicæ differentia. II,2,1,25.
Sparſa ſubdiviſio Verulamiana. II,2,1,25.
Studium Oeconomo commendatur. III,3,1,5.
Phyſici *Epiſtoliographi,& qui Dialogos Phyſicos ſcripſerunt.* II,2,2,6. ſq.
Phyſiognomia *ex membrorum configuratione & proportione de ingenio hominis judicat.* II,3,1,4.
naturalis commendatur. II,2,6,6.
Phyſiognomici *Scriptores.* I,1,15,4. II,3,1,4.
Phyſiologica *Excerpta.* I,3,13,40. & 45.
Phyſiologicos *inter Autores Fabri & Bartholini commendantur.* III,7,1,4.
Piccarti (*Mich.*) *Orationes laudantur.* I,6,3,3. *plura ſcripta recenſentur & commendantur.* II,1,11,39.
Piccolomini (*Alexandri*) *lib. della Inſtitutione di tutta la vita del' Huomo nato nobile, &c.* I,2,8,45.
Picinelli (*Philippi*) *Mundus Symbolicus.*

cus. I,1,21,61.

Pictorii (*Georg.*) *lib. de Dæmonum ſublunarium ortu, poteſtate, miraculis, & quomodo pellendi.* II,1,7,14.

de Pictura & *Pictoribus quinam ſcripſerint.* I,5,2,14.

Picus *epiſtola quadam Scholaſticos Doctores defendit.* II,1,11,2.
libros Philoſophici & Cabaliſtici argumenti in lucem edidit. II,1,7,16.
notas ſibi conſtituit. I,4,2,4.
Richardum Suiſſet ob ineptas ſubtilitates exagitat. II,1,13,4.

Pignorii (*Laurentii*) *Miſcella Elogiorum, Allocutionum &c.* I,6,3,11.
Symbolæ epiſtolicæ laudantur. I,1,24,30.

Pila *Æolia ventorum generationem adumbrat.* II,2*,23,4.

de Pileo *quinam ſcripſerint.* I,5,2,9.

de Pilis *edidit librum Tardinus.* II,2*,47,5.

Pindari *Comparatio cum Horatio.* I,7,2,10.
Lexicon. ibid.
Verſiones, emendationes & editiones, ibid.

cum Pindaro *malè confunditur Pſeudo-Pindarus.* I,7,2,10.

Pinelli *humanitas ſumma commendatur.* I,1,15,41.
manuſcripta in bibliotheca Veneta peculiari conclavi repoſita. I,1,3,19.
methodus in commercio epiſtolico exercendo. I,1,15,58.
modus indagandi inclinationes hominum. I,1,15,51.
ſagacitas in libris conquirendis. I,1,4,5. ſqq.
vita à Paulo Gualdo deſcripta. I,1,19,19. ſq.

Pinellus *Patavij vivens an nulli academiæ in Italia nomen dederit.* I,1,9,26. I,1,14,37.

Piſcium *hiſtoriam quinam ſcripſerint.* II,2*,46,2.

Piſtorum *fraudes detexit Sebaldus Müller.* II,2,1,6.

Pitſeus (*Joh.*) *Compilator Joh. Balei dicitur.* I,1,18,42.

Placcii *Compendium hiſtoriæ literariæ univerſale.* I,1,20,24.
excerpta rhetorica. I,2,5,59.
lib. de arte excerpendi. I,3,1,17. ſq. I,3,2,20. ſqq. I,3,3,15.
lib. de fructu præcipuo doctrinæ Moralis. III,1,1,6.
lib. de Scriptoribus anonymis & pſeudonymis. I,1,16,70.
noſologia & medicina moralis. III,1,1,6.
ſcrinium literatum. I,3,13,53.

Placitorum *Philoſophorum utilitas extollitur.* II,2,1,8.

Plagia *quædam minutiora notantur.* I,1,9,22. I,2,5,10.

Plagiarii *Hiſpanorum & Anglorum an ſint Galli.* I,6,4,30.

Plagiariorum *librariorum quorundam impudentia.* I,1,9,17.

Plagiarium *impudentem Pitſæum nominat Burtonus.* I,1,18,42.

Πλαγιασμὸς. I,3,7,15. *quatenus conveniat cum* Περιβολή. I,3,7,24.

Πλαγιασμῶν *exempla è Ciceronis Oratione pro M. Marcello.* I,3,7,25.

Plagii *incuſatur Ariſtoteles.* II,1,2,3. *à quo tamen abſolvitur.* II,1,8,3.
Förſtero à Ritterſhuſio. III,6,4,4.
Menagius. vid. Menagius.
Plato. II,1,7,1. II,2,11,2.
Ponzius. II,1,14,13.
Stephanus à Colomeſio. I,7,2,12.

Wouwe-

Digitized by Google

Wouwerius. vid. Wouwerius.
ſine Plagii *ſuſpicione Locorum Communium Scripta adhiberi poſſunt.* I,1,21,10.
à Plagio *excuſatur certa in cauſa Berneggerus.* I,2,6,98. ſq.
de Plagio *literario librum ſcripſit Thomaſius.* I,1,9,17.
Plagium *Acciajoli.* II,1,11,24.
Angeli Politiani. I,7,2,2.
Eorum, qui aliorum virorum doctorum ſcripta poſthuma ſuo nomine edunt. I,1,9,17. ſqq. I,1,20,8.
qui è variis autoribus quadam furantur. I,1,9,20.
Gallutii. II,1,11,15.
Lambini. I,4,11,15.
Lipſii. I,5,1,7. II,2,14,1.
Scaligeri. I,1,9,23.
Scioppii inſigne. I,4,14,14.
Scioppii aliud notatur. I,4,5,2.
Villovani. I,7,3,3.
Planetæ *an moveantur.* II,2*,12,6.
an propriam lucem habeant. II,2*,12,7.
corpora ſunt compoſita, terreno ſimillima. II,2*,12,2.
plures ſunt quam ſeptem. II,2*,12,7.
Plantæ *an habeant ſenſum.* II,2*,44,2.
ope nitri fertiliores reddi poſſunt. II,2*,41,1.
quomodo creſcant. II,2*,40,2.
Plantarum *Anatome Marcelli Malpighii laudatur.* II,2*,40,3.
Aſiaticarum & Americanarum Scriptores. II,2*,40,4. ſq.
progerminationem & incrementum accelerandi methodus. II,2*,41,2.
propagationis varia ſunt genera. II,2*,41,4.
quarundam ſingularium Scriptores. II,2*,43,2.
reſuſcitatio ope roris imaginaria eſt. II,2*,27,5. *de hac ſcripſerunt Kircherus & Voigtius.* ibid.
ſignaturas quinam deſcripſerint. II,2*,40,6.
ſucci nutritii ſingularis eſt circulatio. II,2*,40,3.
vires magicæ. II,2*,43,4.
vires medicæ. II,2*,43,1.
Planudis (*Maximi*) *anthologia Græcorum Epigrammatum recenſetur.* I,7,2,26.
Plato *Ariſtotele fuit modeſtior.* II,2,7,2.
ejusq; Sectatores Theologiam Naturalem excoluerunt. II,5,1,7. III,5,1,2.
multa à Judæis & Ægyptiis hauſit. ib.
multos Patrum primæ Eccleſiæ ſectatores habuit. II,1,7,1.
piè philoſophatus eſt, Atheisq; contrarius. ibid.
à Scepticiſmo imputato excuſatur. ib.
Socraticam doctrinam cum Barbaricis & Pythagoricis miſcuit. II,1,7,1. II,2,11,1.
Platoni *an imputanda ſit ſententia de duobus Diis.* II,2,11,7.
imputatur doctrina de praeexiſtentia animarum. II,2,11,10.
Platonica *Philoſophia, cum Chriſtiana Religione commiſta, errores varios Theologicos invexit.* I,1,2,10.
Trinitas. vid. Trinitas.
Platonicæ *Philoſophiæ Collationes cum Ariſtotelica quinam ſcripſerint.* II,1,7,2. II,2,1,2.
conſpectus unde haberi poſſit. II,2,11,11.
convenientiam cum Moſe, ab Henr. Mohr defenſam, impugnavit Parkerus. II.2,11,8.
differen-

Digitized by Google

differentiâ ab Ariſtotelica tantum verbalis. II,2,11,2.
illuſtratores veteres & novi. ibid.
miſtum ex quibus. II,2,11,2.
principia. ibid.
Platonici *Scriptores inediti & editi recenſentur.* II,1,7,10.
Platonicorum *doctrina de anima mundi.* II,2,11,7.
de Dæmonibus magia eſt affinis. II,1,7,12.
de numeris originem debet Pythagoricis. II,2,6,5.
& aliorum ſententia de coæternitate Dei & materia recenſentur & conferuntur. II,2*,11,4.
philoſophemata de rerum principiis & cauſis quinq; ac totidem mundis nimis ſunt ſubtilia. II,2,11,6.
Platonis *ἀμέθοδεια notatur.* II,2,11,8.
apologeta quinam. II,2,11,2.
eloquentia commendatur. II,2,11,4.
operum Editiones, Commentatores & Interpretes. II,2,7,1.II,2,11,3.
philoſophia ſpeculationibus nimis indulget. II,2,11,11.
in philoſophiam Iſagogas ſcripſere Bernhardus & Alcinous. II,1,7,2.
phyſica parum ab Ariſtotelica differt. II,2,11,5.
plagium. vid. Plagii.
politica eſt ἀμέθοδος. III,2,1,2.
ſcripta ſuppoſititia recenſentur. II,1,7,1.
ſententia de Elementis. II,2,11,9.
de Platonis *dogmatibus ſpecialibus quinam egerint.* II,1,7,22.
& Ariſtotelis conciliatoribus fertur judicium. II,1,7,17.
Editores & Commentatores. I,4,11,5.
Plauti *fabula cur puerili ætati nondum conveniant.* I,2,9,59.I,4,11,5.
Plautina *latinitas haud temere uſurpanda.* I,3,4,17.
lectio judicium ſubactum requirit. ib.
Plautum *Terentio malè præfert Scioppius.* I,3,4,17. *item Lipſius.* I,4,11,5.
Plautus *male Ciceroni præfertur à Jeremia Höltzlin.* I,2,10,15.
Pleurius (*Stephanus*) *Acta Chriſti collecta è Centonibus Virgilianis conflavit.* I,7,3,14.
Plinii *Commentatores, Emendatores & Editores.* I,4,13,1.
epiſtolæ laudantur. I,1,23 20. ſq.
male tamen à nonnullis ipſis epiſtolis Ciceronianis anteponuntur. ibid.
hiſtoria naturalis. I,1,21,5. I,4,13,1.
commendatur & defenditur. II,2,2,2.
libri XX. de Bellis Germanicis an reperiantur in Bibliotheca Auguſtana. I,4,13,1.
locus Hiſt. Nat. l. 8.c.56. de literarum ortu, explicatur. I,4,1,9.
locus l.36.c.5. de ſtatua Laocoontis & liberorum ejus à Dracone interfectorũ, illuſtratur. I,1,25,22.
Plinii *Cæcilii Secundi Epiſtolæ & Panegyricus, horumq; editiones & Comment.* I,4,13,2.
Præceptor fuit Quintilianus. I,4,13,3.
de Plinii *Stylo judicium.* vid. Stylus.
Plotinus *plagiarius Numenii.* II,2,11,3.
Sectator Platonis. II,1,7,4.
Plumbi *tranſmutatio in ſtannum,* II,2*,36,1.
Plutarchi *liber περὶ τῦ τὰ ἄλογα λόγῳ χρῆσθαι.* I,4,1,3.
Scripta philoſophica recenſentur. II,1,7,7.

Pluviæ *& imbres an per naturalia media induci poſſint.* I,1,13,20. ſqq.
natura & differentia. II,2*,27,2.
prodigioſa multa fabuloſa continent. II,2*,27,2.
ranarum, frumenti, &c. ſunt fictitia. II,2*,27,2. ſq.
Pnevmaticæ *Scriptores.* II,4,1,15.
Poëmata *an rhythmis carere poſſint.* I,1,24,82.
quæq; ſingulares ſuas habent elegantias. I,2,16,3. I,2,10,8. & 35.
de Poëmatibus *minutioribꝰ egregiis, ſeorſim editis, colligendis, conſilii.* I,7,3,18.
de Poëmatum *cantu & rhythmis ſcripſerunt Voſſius & Barboſa.* I,7,1,14.
Poëſeos *antiquitas, dignitas & utilitas.* I,7,1,1.
Dramaticæ Scriptores Angli, Galli ac Itali. I,7,1,9. ſq.
Germanicæ, Gallicæ, Hiſpanicæ & Italicæ Scriptores. I,7,1,20.
Vindiciæ. I,7,1,1.
Poëſis *Danorum priſca Wormij.* vid. Wormius.
potiſſimum ab imaginatione pendet. I,2,1,23. ſq.
Poëtarum *furor quidam divinus eſt, & ἐνθουσιασμός.* I,1,12,12. I,1,22,39. I,7,1,14.
Furta ſ. plagia peculiari diſſertatione à Menagio oſtenſa. I,1,9,22. I,7,1,15. *de his judicia Longini & Auctoris.* I,7,1,15.
Græcorum inter Chriſtianos fragmenta à Morello junctim edita. I,7,2,27.
Græcorum veterum abolitio à Monachis ſuperſtitioſis facta. I,7,2,11. vid. Græcorum.
Hiſtoriæ Scriptores antiqui & recentiores recenſentur. I,7,2,1.
Illiteratorum, ut & extemporalium exempla. I,1,12,13. I,1,22,39.
lectio cæteris autoribus cur præferenda. I,2,9,55.
Philautia à Gaddio & Barthio notata, & à Menagio defenſa. I,7,1,21.
Philoſophorum fragmenta collegit atq; edidit Stephanus. I,7,2,25.
Scotorum, Italorum, Gallorum, & Germanorum deliciæ. I,7,3,8.
Septem illuſtrium poëmata. I,7,3,9.
de Poëtarum *Orphei, Homeri, &c. Philoſophia quid ſentiendum.* II,2,7,3.
Poëtæ *Comici.* I,7,2,8.
Comici recentiores. I,7,3,15.
Elegiaci veteres & recentiores. I,7,3,9. ſeqq.
Epici recentiores. I,7,3,8.
etiam Oratorum apparatu utuntur. I,3,10,31. ſeq.
Latini recentiores. I,7,3,1. ſeqq.
Lyrici. I,7,2,10. ſeqq.
phantaſmata ſua judicio moderari debent. I,2,1,25.
quomodo verſari debeant in lectione Oratorum. I,7,1,15.
Tragici potiores. I,7,2,5. ſeqq.
Poëtica *ars non tam præceptis, quam lectione Poëtarum & exercitio addiſcenda eſt.* I,2,16,4. ſeqq.
facultate inſignes omnibus ſtudiis ſunt aptiſſimi. I,2,1,34. ſeq.
gloria Galli præ cæteris nationibus excellunt. I,1,18,19.
phraſeologia. I,3,10,16.
phraſis, imò Grammatica & genius, peculiaris eſt à ſolum. I,3,10,2. & 35.
tranſlata. vid. Metaphora.

Poëticæ *Ariſtotelis Editores, Interpretes, & Commentatores, deq; his judicia Rapini & Dacerij ſibi contraria.* I,7,1,3.
Artis Scriptores recenſentur. I,7,1,2.ſeqq. I,4,8,14.
formulæ. I,3,10,17.
idolographiæ & proſopographiæ. I,3,10,19.
inventiones. vid. Inventiones.
paraphraſeos exempla. I,2,16,21.ſeqq.
de Poëticis *Tropis ſcripſit Georgius Choeroboſcus.* I,7,1,18.
Poëticum *Lexicon.* vid. Lexicon.
Poëticus *ἐνθουσιασμὸς in Lotichio notatur.* I,1,19,41.
Poëtis *affectuum & morum ratio inprimis habenda.* I,3,10,29.
de Poëtis *Græcis Scriptores.* I,4,8,14.
quibuſdam mediocribus Latinis judicia. I,7,3,17.
Poëtriarum *novem Carmina collegit & publicavit Urſinus.* I,7,2,25.
Poëtriæ *fœminæ.* I,1,14,40.
Polemica *Theologia.* vid. Theologia.
Polemonis *Laodicenſis morbus vitaq; exitus.* I,6,2,15.
Orationes, ibid.
Politiam *Judaicam quinam deſcripſerint.* III,6,2,1.
Politiani *Stylus & epiſtolæ à multis laudantur.* I,1,23,30. *à Manutio & aliis culpantur.* I,1,23,32.& 36.ſeq.
Politica *Biblica.* III,2,1,19.
excerpta quomodo adornanda. I,3,13,16. ſqq.
ſpecialiſſima. I,3,13,27.ſeqq.
quædam occurrunt in Virgilio, aliisq;. III,2,1,21.
ſacra, inprimis Pontificum eſt tectior. III,2,1,18. vid. Pontificum.
Syſtemata ſunt imperfecta. III,2,1,2. *quædam tamen commendantur.* III,2,1,3.
Politicæ *Diſſertationes miſcellæ.* III,2,1,20.
doctrina juris Cultori eſt neceſſaria. III,6,1,1.
Scriptores. III,2,1,1.& 2.ſeqq.
Politicarum *Obſervationum in Autores antiquos Scriptores.* III,2,1,12.
notitiarum excerpta. I,3,13,22.ſeqq.
Politici *ſcelerati autor rejicitur.* III,2,1,4.
de Politicis *novatoribus Ariſtotelicis, nec non de Pſeudo-Politicis cenſuræ.* III,2,1,4.
Politico *neceſſarij ſunt Hiſtorici, prudentia Civili conſpicui.* III,2,1,6.
Obſervatio rituum Academicorum eſt neceſſaria. III,1,1,9.
Pollio *(Trebellius) Hiſtoriæ Auguſtæ Scriptor.* I,4,14,7.
Pollucis *(Julij) Onomaſticon recenſetur.* I,4,7,4.
de Polonorum *Scriptoribus centuriam edidit Staravolſcius.* I,1,18,49.
Polus (*Antonius*) *Novator fuit in doctrinâ de anima, & ſententiæ Ariſtot. de Via Lactea defenſor ineptus.* II,1,14,48.
novum veritatis lumen in libb. Ariſtotelis de anima, aliosq; libros ſcripſit. ibid.
(*Matthæus*) *Commentator Bibliorum Criticus.* III,5,1,15.
Polyanthearum *Scriptores.* I,1,21,24.ſeqq.
Polyglottia *Bibliandri, Baldi, Scaligeri, aliorumq;.* I,4,4,2.
Galli dormientis. ibid.
Liburni peſte laborantis. ibid.
Polygraphi *multi, tam veteres quam recen-*

centiores enumerantur. I, 1, 22, 28. ſeqq.
Phyſici recenſentur. II, 2, 2, 10.
Polygraphia Kircheri. I, 4, 2, 5.
Tritbemij Commentario illuſtrata ab Auguſto Seleno. I, 4, 2, 4.
Polygraphiam inter & Bradigraphiam media via incedendum eſt. I, 1, 22, 22.
Polygraphias affectationem in Cardano reprehendit Scaliger. I, 1, 22, 29. adverſus quem defenditur. I, 1, 22, 30.
Polygraphorum vitia & defectus. I, 1, 22, 35. ſeq. I, 1, 16, 20.
Polygraphus fuit Balth. Bonifacig. I, 1, 21, 34.
unus multorum ſeculorum labores in compendium trahere poteſt. I, 1, 22, 23. exemplo Hippocratis, Ariſtotelis, Galeni, &c. I, 1, 22, 24.
Polyhiſtori cognitio hiſtoriæ bibliothecariæ neceſſaria eſt. I, 1, 6, 12.
Πολυμαθεῖς an ἀκρισίας defectu laborent. I, 1, 1, 10.
αὐτοδίδακτοι plerumq; opinioſi. I, 1, 1, 14.
potius id quod delectat, quam quod prodeſt, in diſciplinis quærunt. I, 1, 1, 16.
Polymathia adverſus calumnias quorundam defenditur. I, 1, 1, 17.
quidem ſectanda, una tamen ejus pars præ cæteris excolenda. I, 1, 1, 11. ſeq. I, 2, 8, 10.
tam latè non patet, quam hiſtoria literaria. I, 1, 2, 1.
de Polymathia librum ſcripſit Johannes Wouwerius. I, 1, 1, 18.
ad Polymathiam natura duce invitamur. I, 1, 1, 8. quod contra Huartum & Bonnæum aſſeritur. I, 1, 1, 10.
Polymathiæ abuſus. I, 1, 1, 13. ſeqq.
capax eſt ingenium humanum. I, 1, 1, 2. & 10.
gloria indigni sunt τ ἐγκυκλοπαιδείας Scriptores. I, 1, 1, 22. qui in Academiis πανσοφίαν profitentur. I, 1, 1, 23.
hoſtis Melanchthon inſulſe fingitur à Creſollio. I, 1, 1, 21.
ineptum quorundam ſtudium reprehenditur. I, 1, 15, 9.
ſtudia ornanda & ſuſcipienda Regi Galliæ commendat Budæus. I, 1, 1, 20.
ſtudioſus certum ſibi ſcopum præfigere debet. I, 2, 8, 11.
ſtudium rebus gerendis haud eſt adverſum. I, 1, 1, 2. mediocribus ingeniis non congruum. I, 1, 1, 13.
ſtudium ſedulò tractandum. I, 1, 1, 1.
Pomey (Franc.) novus Rhetoricæ Candidatus, altero ſe candidior. I, 6, 1, 18.
pantheon mythicum. I, 7, 1, 17.
è Pomis & piris potus confectus. II, 2*, 42, 3.
de Pomponatio memorabile quoddam habet Poſtellus. II, 1, 12, 2.
Pomponatius Atheiſta, acutiſſimus Diſputator. I, 1, 8, 18. II, 1, 11, 4.
Doctor Atheiſmi. II, 1, 11, 4.
Magiæ viam ſtruit in lib. de Incantatione. II, 2*, 48, 7.
quæ ſcripſerit. II, 1, 11, 4.
Pomponii Melæ tres libri de Situ Orbis. I, 4, 12, 11. de his præclare meruit Voſſius, à Gronovio tamen caſtigatus. ibid.
Ponæ (Franc.) Elogia XII. Cæſarum. I, 6, 3, 11.
lib. de Epitaphiis ad morem antiquum efformandis. ibid.
Pontanus (Jacobus) Attica bellaria & Progymnaſmata

gymnaſmata ſcripſit. I,1,21,35.ſ.
Inſtitutiones item Poëticas. I,7,1,7.
(Jovianus) ob Elegias ſuas elegantes commendatur. I,7,3,9.
Phalevcos ſcripſit de quibus judicium fertur. I,7,3,11.
Poëta & Philoſophus αὐτοδίδακτος. I,1,1,14.
(Ludovicus) ſanctitatis ſingularis affectator. I,6,4,27.
Pontificem Imperatori ſubjacere debere docuit Occamus. II,1,13,12.
Pontificii in Hiſt. & Antiqq. Eccleſiaſt. præcellunt. III,5,1,1.
Pontificiorum Certamina inteſtina Janſeniana & Anti-Jeſuitica. III,5,1,31.
doctrinam multi impugnarunt. III,5,1,25.
fraudes circa Patrii Opera. III,5,1,28.
promachus eſt Bellarminus. III,5,1,24.
contra Pontificios ex Antiquitate Eccleſiaſtica pugnandum. III,5,1,30.
in Pontificios Scripta Satyrica. III,5,1,31.
de Pontificis autoritate ſcripſit Cabezudo. II,1,14,25.
bullis. ibid.
primatu Scriptores. III,5,1,26.&27.
Pontificum Conclavia. III,2,1,20.
Hebræorum jura Seldenus deduxit. III,6,2,1.
Politica eſt tectior. III,2,1,18. cognoſcitur è Maimburgio aliisq. ibid.
Ponzius (Johannes) Curriculum Philoſophicum ex doctrina Scoti concinnavit. II,1,14,11.
plagii à Maſtrio incuſatur. II,1,14,13.
(Petrus) artem mutos & ſurdos à naturâ ad loquelam inſtituendi inveniſſe creditur. I,2,3,23. ſq.
Porcellanæ Chinenſium è terrâ Cretaceâ conficiuntur. II,2*,21,6.
Porphyrii de abſtinentia. II,1,6,1.
Commentarius in Categorias Ariſtotelis. II,1,9,10.
lib. de Vita Pythagoræ ab Holſtenio editus. II,1,2,2.
Panegyricus. I,7,3,7.
Portæ liber de Phytognomicis laudatur. II,2*,40,6. II,3,1,4.
Poſſelii (Johannis) Syntaxis Græca & Calligraphia. I,4,6,11.
Poſſevinus (Anton.) duos libros ſcripſit: bibliothecam ſelectam, & apparatum ſacrum, qui recenſentur. I,1,16,21. ſq.
in libro de Poëſi & Pictura Ethnica &c. Scaligerum hæreſeos accuſat. I,7,1,6.
Poſtelli (Guil.) de Concordia orbis terrarum judicium fertur. III,5,1,7.
Jactantia inſana notatur. II,1,12,1.
Poſtellus Ariſtoteli infenſior fuit. II,1,12,2.
αὐτοδίδακτος in linguarum cognitione. I,1,1,14. quarum callentiſſimus fuit. I,4,5,1. magnam ſibi illarum notitiam paravit itineribus ſuis in Orientem. ibid.
Galliæ ſuæ Imperium Orbis vaticinando promiſit. I,1,10,36.
Heterodoxus in multis, & potius Hæreticus fuit. I,1,8,12.
in libro de Etruriæ Originibus multa capita pro veritate Relig. Chriſt. inſerta habet. I,1,8,12.
inter Deiſtas & atheos refertur, ſed ſine cauſa. I,1,8,11.
Judicio non valuit. II,1,12,2.
de

Digitized by Google

de Praſchii *Carminibus Heroicis judicium.* I,7,3,8.
Prato Veteri (*Antonij Mericutij de*) *Collectio juris Feudalis inedita.* III,6,7,15.
Praxeos *forenſis experientia quomodo parari poſſit.* III,6,11,4.
Praxis *Cameræ Imperialis à quibus deſcripta & illuſtrata.* III,6,11,3.
Holſato-Sleſvicenſis. III,6,11.4.
Juridica, in quonam conſiſtat. III, 6, 11, 1. *unde diſcenda.* III,6,11,2.
Juris Saxonici & Lubecenſis eſt diverſa. III,6,11,4.
Præcocium *ingeniorum exempla.* vid. Ingenia.
è Prædicamentorum *fontibus omnis meditandi, diſſerendi, amplificandi uſus hauriri poteſt.* I,2,5,3. *qui uſus non demum ab Emanuele Theſauro, in Indice Categorico, ſed ab ipſo Ariſtot. oſtenſus eſt.* ibid.
Prætorii *de Anthopodemo Plutineo judicium fertur.* II,2*,2,5.
Theatrum Chiromanticum. II,3,1,6.
Prætorum *Romanorum edicta erant annua.* III,6,3,8.
Prieriæ (*Sylveſt.*) *defenſio doctrinæ D. Thomæ, & malleus Scotiſtarum.* II,1,14,35.
in Principe *ante omnia judicium practicum excolendum.* I,2,12,5. ſqq.
maximè doctrina & diſciplinarum cognitio requiritur. I,2,12,3.
Principem *arcanorum naturalium ſcientia maximè ornat.* I,2,12,26. ſq.
Principes *eruditi eruditos quoq; venerantur.* I,1,15,23.
novorum inventorum artifices inprimis præmiis excitare debent. I,1,20,15.
Principia *Ariſtotelica in Diſputationibus Scholaſticis retineri poſſunt.* II,2,19,4.
duo in lucem revocavit Teleſius. II,2,13,2.& 4.
mechanica in natura. II,2*,10,1. ſq.
mixtorum per analyſin illorum & experientiam ſunt indaganda. vid. Mixtorum.
natura varia à variis conſtituta. II,2,10,4.II,2,18,1.ſqq.
phyſica ex ſenſu formarum Veteres, ex intellectu Ariſtoteles. II,2*,1,1. II,2,18,1. ſqq.
Principibus *primario incumbit cura erigendæ bibliothecæ publicæ.* vid. Bibliotheca.
τὸ θεῖον ineſſe fata eorum varia oſtendunt. I,1,12,34. ſq.
Principii *ſpiritualis operativi neceſſitas inculcatur.* II,2,19,4.
de Principiis *Chymicis judicium.* II,2*,13,2.
Scriptores quidam recenſentur. II,2*,1,9.
de Principio *actionum humanarum ſcripſit Rachelius.* III,1,1,10.
Principiorum *imperveſtigabilitatem Ariſtot. & Carteſius confeſſi ſunt.* II,2,13,6.
verorum inventionis difficultas penè inſuperabilis eſt. II,2,13,5.
de Principiorum *naturalium fabricatoribus, defectibus illorum ac vitiis, horumq; cauſis, cenſura generalis.* II,2,13,5.
Principum *cura pro viris doctis.* vid. Regum.

de inſtitutione quinam ſcripſerint. I,2,12,4. III,2,1,15.
quomodo illa inſtituenda. I,2,12,1. ſqq.
Magnatumq; cura & induſtria artes & literæ creſcunt. I,1,2,17. I,1,14,1.
Officia. III,1,1,8.
Prioli hiſtoria Gallica ab exceſſu Ludovici XIII. recenſetur. I,1,11,16.
de Opere botanico promiſſo judicium ſequius fertur. III,7,1,5.
Priolus judicia de Scriptoribus Græcis & Latinis promiſit, ipſe judicio exiguo præditus. I,1,16,11.
Privatio tertium Ariſtotelis principium, rejicitur. II,2*,1,9.
Proæreſius inſignis fuit Orator. I,6,2,17.
Probatio antehac inſtituebatur per ferrum candens, per prunas, per panem, vel caſeum conſecratum. II,3,1,16.
Problemata phyſica ſunt appendices Hiſtoriæ Naturalis. II,2,1,8.
Problematum Phyſicorum cognitio utilis eſt. II,2,1,8.
Scriptores recenſentur. II,2,2,10.
Proceſſum fori Romani Veteris deſcripſit Budæus. III,6,3,3.
Proceſſus Cameræ Imperialis à quibus deſcripta. III,6,11,3.
experientia quomodo parari poſſit. III,6,11,4.
hodierni forma è Jure Canonico eſt derivata. III,6,7,14.
judiciarii Scriptores. III,6,11,2.
de Procli ſcriptis editis ac ineditis prolixè diſſeritur. II,1,7,5.
Procopii Hiſtoria Juſtiniani Imp. arcana. III,6,4,2.
de Prodigiis, quæ Romæ & in Vicinia acciderunt, ſcripſit libros duos Julius Obſequens. I,4,14,6.
Prognoſtica Noſtradami, Galli. I,1,10,32. ſ.
Prolem pulcram habendi rationem peculiari Carmine docuit Latus. II,2*,47,2.
ſeptimam maſculam ſtrumas curare poſſe tradunt. II,2*,8,6.
de Pronunciatione Græcæ linguæ hiſtoria & Scriptores. I,4,6,18.
quinam ſcripſerint. II,2*,48,3.
Propemtici Carminis exempla. I,3,12,50.
Prophetici libri Gentium & Rerumpublicarum. I,1,10,29. ſqq.
Proſodiarum Scriptores recenſentur. I,7,1,16.
Proverbia. vid. Adagia.
Prudentii amator eximius fuit Holſtenius. I,4,14,17.
Editores & Commentatores. ibid.
Pruina è rore concreto formatur. II,2*,27,11.
Prytanea, in omnibus ferè Græciæ urbibus fuêre. I,1,14,5.
Prytaneum Athenienſe ſplendidiſſimum. I,1,14,5.
in Pſalmos Commentarius Lombardi. II,1,14,1.
pœnitentiales Meditationes Petri de Alliaco. II,1,13,7.
Pſalterium notis Tyronis & Cypriani Argentorati ſervatum, vidit Trithemius. I,4,2,4.
Pſelli (Mich.) Dialogus de Dæmonibus & eorum operatione. II,1,7,12.
Doctrina magiæ eſt affinis. ibid.
Jambi in Vitia & virtutes. I,7,2,27.
Libri multi in Ariſtot. extant. II,1,9,8.
Peritia in arte Chymica I,1,11,51.
in Pſeudo-Criticorum nimium pruritum emen-

emendandi Autores, invectiva. I,5,1,3.

Pſeudonymi *Autores.* I,1,9,1. ſqq.
à Joh. Donne, Anglo, lepido Catalogo recenſiti. I,1,9,14. ſq.
libri ridiculi à Thraſonibus literariis adhiberi ſoliti. I,1,9,12. ſqq.
non ſunt, qui cauſam legitimam celandi nominis habent. I,1,9,24.

Pſeudonymis *de Scriptoribus extat liber Val. Placcii.* I,1,16,70.
titulis libri haud rarò inſigniuntur, ut eò carius vendantur. I,1,11,52. I,1,9,11.

de Pſeudo-Politicis *modernis cenſura.* III,2,1,4.

Pſeudo-Politicorum *techna ab Ariſtotele jam & Cardano obſervatæ.* III,2,1,4.

Pſychoſophicum *Collegium Beccheri.* I,1,14,46.

Ptolomæi *Geographia libb. octo Græco-Latini laudantur.* II,4,1,11.
Tr. de judicandi facultate & animi principatu ineditus. II,1,6,1.

Puerorum *inſtitutio privata cur felicior quandoq; ſit quàm publica.* I,2,10,1. ſq. *in ſcholis ſecurior eſt.* I,2,10,2.
de inſtitutione conſilium Böcleri. I,2,13,9. ſqq.

de Puerperio *quinam ſcripſerint.* I,5,2,8.

Puffendorffii (*Sam.*) *Commentarius de jure Naturæ & Gentium præſtat Elementis Jurisprudentiæ.* III,6,1,6.
Tr. de Officiis eſt imperfectus. III,1,1,11. *judiciũ de eo.* III,6,1,3.

de Pulice *Moſchettus ſcripſit.* II,2*,45,8.

de Pulmonibus *Scriptores recenſentur.* II,2*,47,3.

Pulſuum *medicina.* II,1,2,4.

Pulveris *pyrii inventor Schwartzius dicitur, verè autem fuit Baconus.* II,2*,38,3.

Pulvis *pyrius è nitro, ſulphure & carbonibus conficitur.* II,2*,38,3.
Sympatheticus à Dygbæo defenditur, à Deuſingio a. rejicitur. II,2*,8,4. *de illo judicium fertur.* ibid.

Punctario. vid. Geomantia.

Puteani (*Erycii*) *auſpicia bibliothecæ Lovanienſis.* I,1,17,22.
Lineæ Doctrinæ Civilis rejiciuntur. III,2,1,3.
pompa proſphonetica. I,1,24,33.
purpura Auſtriaca. I,6,3,6.
reliquiæ convivii priſci. I,5,2,11.
(*Petri*) *Collecta Gallica acta publica 40000, libris emta regio Archivo inſerta.* I,1,24,49.
Cura inſignis in colligendis actis publicis Gallicanis. I,1,19,27. I,1,24,49. ſqq. I,1,3,18.
Vita à Rigaltio ſcripta. I,1,19,26.

Puteanus (*Erycius*) *infelix ſtyli Lipſiani imitator.* I,6,3,4.

Pygmæi *integram gentem non conſtituunt.* II,2*,1,5.

Pyreus *pulvis tormentarius ſecretò.* I,1,11,12. vid. Pulvis.

Pythagoras *diſcipulus fuit Zabrati.* I,1,10,9.
Pherecydis & Moſchi. II,2,6,4.
Druidum. I,1,10,21.
dogmata ſua variis gentibus, doctrinam autem numerorum Ægyptiis debuit. II,2,6,4.
fictitius aurea ſcripſit Carmina. I,7,2,13. II,1,2,8.
omnium Græciæ Philoſophorum parens fuit. II,2,7,1.

 Pytha-

Digitized by Google

Pythagoræ *aureum femur, quinquennale ſilentium, myſteria ſingularia, oſtendit.* I,1,13,29.
ſententia de μεϑεμψυχώσει, magiaq; & artium divinandi peritia. II,2,6,6.
Vitam deſcripſerunt Jamblichus & Malchus. I,1,13,29. II,1,2,2. II,2,6,1.

Pythagoræorum *Harmonica Univerſi proportio, & Chimerici orbium cæleſtium concentus impugnatur.* II,1,2,6.

Pythagorica *doctrina de Numeris, ad Platonicos propagata, γενικῶς exponitur.* II,2,6,5.
philoſophia, ejus principia naturalia, unde petenda. II,2,6,1. *mater eſt omniũ reliquarũ ſectarũ.* II,2,6,2.

Pythagoricæ *doctrinæ MSta plurima extant in bibliotheca Holſtenii.* I,1,7,66. II,2,6,3.
philoſophiæ cognitio non ſolum utilis, ſed etiam neceſſaria. II,2,6,2. *hiſtoria & Scriptores.* II,1,2,1. ſqq. II,2,6,1. & 3. *finis & diviſio duplex.* II,2,6,7.

Q.

QUalitates *occultæ, vere tales, quænam ſint.* II,2*,8,11.
omnes ad ſenſus referri nequeunt. II,2*,8,2.
phyſicæ plurimæ impervеſtigabiles dantur. II,2*,8,1.

de Qualitatibus *occultis doctrina e Phyſicis eſt eliminanda.* II,2*,8,1.
Peripateticorum doctrina exploditur. II,2*,7,2.

Qualitatum *Diviſiones Peripateticæ.* II,2*,7,4. ſqq.
exempla magnam partem fabuloſa. II,2*,8,2.
occultarum ineptæ diviſiones Kyperi rejiciuntur. II,2*,8,2.
Origo. II,2*,7,3.

de Quantitate *Syllabarum errores magnorum virorum notati.* I,7,1,16.
quinam ſcripſerint. I,7,1,16.

in Quantitate *corporum Matheſeos uſus maximus.* II,2*,3,2.

Quantitatis *corporum conſideratio accuratior ſumme neceſſaria.* II,2*,3,2.
Diviſio habetur. II,2*,3,3. *Digbæi diviſio.* II,2*,3,6.

de Quarræo *memorabilis hiſtoria recenſetur.* I,1,19,9.

Quenſtedii (*Joh. And.*) *dialogus de patriis illuſtrium virorum &c. recenſetur.* I,1,18,17.

Quercetani (*And.*) *ſ. du Cheſne bibliotheca autorum hiſtoricorum & topographicorũ Franciæ.* I,1,18,24.

Quies *quid ſit.* II,2*,6,8.

Quillet (*Claudius*) *poëma ſcripſit, cui titulus: Callipædia.* I,2,1,8. *quo liberos ſapientes gignendi artem docet, plus quam decet Abbatem, & ultra quam honeſtas patitur.* ibid.

Quintiliani *annales Henr. Dodwellus ſcripſit.* I,4,13,3.
elogium. I,4,13,3. I,6,1,9.
inſtitutiones oratoriæ in Conſtantienſi Concilio in ſalſamentarii officina repertæ, multoties poſtmodum editæ. I,4,13,3. I,6,1,9.
nomẽ declamationes multas, imprimis a Pithœo emendatas & evulgatas, mentiri docetur. I,4,13,3.

Quintus *Calaber paralipomena Homeri ſcripſit, quæ verterunt Vellaræus & Rhodomannus.* I,7,2,23.

R.

RAbbinica *Scripta.* I,1,6,29.

Rachelii

Rachelii (*Joach.*) *Panegyris Menippea ad rationes Apophoretorum Martialis inſtituta laudatur*.I,7,3,4.
(*Samuelis*) *Diſſertt.de principio actionum humanarum*. III,1,1,10.
jntroductio ad philoſophiam moralem. III,1,1,2.
Rada (*Joh.de*) *librū edidit ſub titulo:Controverſiæ Theologicæ inter Thomam & Scotum ſuper quatuor libris ſententiarum &c*.. II,1,14,14.
Radau (*Mich.*) *Orator extemporaneus recenſetur*. I,6,1,18.
Radiorum *ſolarium ſubſtantialitas defenditur*. II,2*,14,3.
Raëy (*Joh.de*) *clavis philoſophiæ naturalis Ariſtotelica Carteſiana*. II,1,15,10.
Raguſianus *terræ motus & obſervationes Travagini ex illo*. II,2*,26,3.
Raimundi (*Lullii*) *ars*. Vid. Lullius.
Rami (*Petri*) *Bibliotheca in tumultu laniena Pariſienſis miſere diſſipata*. I,1,5,26.
liber de religione Chriſtiana. III,5,1,7.
de Rami *vita, ſcriptis, affectis, adverſariis & hyperaſpiſtis plura habentur*. II,1,12,1.
Ramirez (*Laurentij*) *de Prado Commentarium in Martialem Sanctij eſſe credit Placius*. I,4,13,11.
Pentecontarchus.I,1,21,48.*an ſit auctor ejus libri*. I,5,1,13.
Ramſey (*Wilhelmi*) *liber de Vermibus in corpore humano,recenſetur, addita cenſura*. II,2*,45,7.
Ramus (*Pet.*) *αὐτοδίδακτος in philoſophiæ ſtudio*. I,1,1,14.
cenſura acriori perſtringitur. II,2,12,7.
defenſor Platonis contra Ariſtotelem. II,1,7,17.
doctrinam de Sophiſmatibus e Logica eliminavit. II,5,1,5.
impugnator Ariſtotelis acerrimus. II,1,12,1.
judicium(Riclani)parum benignum expertus. II,2,12,7.
novator non ſolum magnus in Dialectica, ſed & omni philoſophiæ parte. I,2,7,17.II,1,12,1.
originem ſuorum philoſophematum in multis debet Aricolæ & Ludovico vivi. I,2,7,20.II,1,12,1.
quæ bona habet ex Ariſtot. tranſſcripſit. I,1,1,18.
Ranarum *pluviæ ſunt fictitiæ*. II,2*,27,3.
Rapicius (*Jovita*) *de numero oratorio libb. V. ſcripſit*. I,6,1,21.
Rapini *Comparaiſon d' Homere & de Virgile*, I,4,11,14.
comparatio Demoſthenis & Ciceronis. I,6,2,8.
judicium de Commentatoribus Poëticæ Ariſtotelis, cenſorem habet Franc. Vavaſſorem. I,7,1,3.
Reflexions ſur l' Eloquence. I,6,1,31.
Reflexions ſur l' Eloquence de la chaire. I,6,4,8.
Rapinus (*Renatus*) *de agri & horticulturæ commentatus eſt*. II,2*,42,1.
optimus Poëta Epicus. I,7,3,8.
Rappolti (*Frid.*) *carmina laudantur*. I,7,3,8.
Raritas *quid ſit docetur*. II,2*,7,5.
Ratione *bruta melius uti quam homines demonſtrare annititur Hier. Rorarius*. Vid. Rorarius. it. Bruta.
de Ratione *Status Scriptores*. III,2,1,15.
Rattray *de aditu patefacto ad occultas ſympathiæ & antipathiæ cauſas inpepien-*

veniendas cenſura fertur. II,2*,8,3.

Raviſii (*Joh.*) *Officina laudatur.* I,1,21,37. *à Conrado Lycoſthene aucta.* I,1,21,57.

Raymundus *Decretales congeſſit.* III,6,7,14.

Raynaudus (*Theoph.*) *Erotemata de bonis ac malis libris edidit.* I,1,16,28.
a Patino elogiis ornatur. I,1,16,30.ſq.
in Symbolum Apoſtolorum impiam cenſuram ſcripſit. I,1,16,29. *qua cenſura ipſe cenſuram Eccleſiaſticam incurrit.* I,1,16,28.

Razi *Hinui fuere ſecretorum & ſapientiæ propagatores.* I,1,10,15. *à Noacho in Italia conſtituti eſſe dicuntur.* ibid.

Reael (*Laur.*) *de vi Magnetis exiguum libellum ſcripſit.* II,2*,32,5.

Reformati *in Hiſtoria & Antiquitate præcellunt.* III,5,1,1. *ex illa contra Pontificios pugnant.* III,5,1,30.

de Reformatis *& Schiſmaticis miſcella quadam inter eos.* III,5,1,32.

de Refractionibus *Scriptores.* II,4,1,9.

Reges *& Principes eruditi eruditos amant.* I,1,15,23.

à Regibus *& Principibus plerumq; artium & literarum fortuna dependet.* Vid. Artium.

Regii (*Henrici*) *fundamenta Phyſices notantur.* II,1,15,9.

de Regimine *Eccleſiaſtico Scriptores.* III,5,1,27.

de Regionibus *Suburbicariis quinam ſcripſerint.* III,5,1,26.

Regularum *juris Commentatores, eorumq; vitia.* III,6,6,4.

Regum *& Principum cura eſſe debet ut artes liberales earumq; cultores foveant.* I,1,14,1. *in bibliothecis erigendis.* Vid. Bibliotheca.
Liberalitas in doctos. I,1,14,7.

Reineſii (*Thomæ*) *cura in codice Altenburgenſi de Scriptoribus chymicis emendando.* I,1,11,19. ſqq. vid. Chymia.
Epiſtolæ recenſentur. I,1,23,65. I,5,1,9.
Hiſtorumena linguæ Punicæ. I,4,5,8.
Lectiones variæ ab Andr. Rivino impugnatæ. I,5,1,9.
Stylus. I,1,23,66.

Reineſius (*Thom.*) *inſcriptiones collegit.* I,4,14,26.

Reiſeri *Differt. Epiſtolaris de origine, progreſſu & incremento Atheiſmi.* III,5,1,9.

Reipublicæ *omnium arcanorum ſtatus publicatio non expedit, nec conceditur.* III,2,1,7.

Relationes *aliorum in converſatione erudita quanti uſus ſint, exemplo Boylij oſtenditur.* II,2,1,7.
Legatorum de Rebuspubl. publicatæ. III,2,1,7.
de rebus naturalibus & medicis variarum gentium recenſentur. II,2,1,16.

Relationum *è Parnaſſo autor Trajanus Boccalinus eſſe non creditur.* I,1,16,65. I,1,9,11.

Religio *Græcorum a quibus deſcripta.* III,5,1,23.
Moſcovitarum. III,5,1,23.

de Religionibus *ſectisq; variis Scriptores.* III,5,1,20. *judicium de iis.* ibid.

Religionis *Græcæ conſenſum cum Pontificia falſo jactat Allatius.* III,5,1,23.

majorem

majorem deprehendes cum doctrina Proteſtantium. ibid.
de Religionis Chriſtianæ veritate quinam ſcripſerint. III,5,1,7.
de Rennemanni jurisprudentia Romano-Germanica judicium fertur. III,6,5,5.
de Republica Hebrææ Scriptores. III,6,2,1.
de Republica Scriptores dogmatici recenſentur. III,2,1,5.
Rerum cognitione pueri a prima ætate ſunt imbuendi. I,2,4,16. ſqq. qui autores ad id commode adhiberi poſſunt. I,2,4,21. ſqq. imprimis Comenii orbis ſenſualium pict9. I,2,4,28.
duo principia ſtatuunt Stoici. II,2,8,2.
de Rerum inventoribus tr. Joh. Matthæi Lunenſis. I,4,1,10.
Rerumpublicarum ἀνακυκλώσεις & fata divino conſilio arbitrioque reguntur. I,1,12,32. ſqq.
excidia, fata & periodos quinam deſcripſerint. III,2,1,17.
Scriptores dogmatici recenſentur. III,2,1,5.
ſpecialium Scriptores adducuntur. III,2,1,7.
utilitates quinam deſcripſerint. III,2,1,10.
Reuchlinus (Joh.) Capnionem a fumo ſe vocavit, potius à luce phoſphorus dicendus. I,1,19,36. Vitam ejus varij imprimis Joh. Henr. Majus eleganter deſcripſit. I,1,19,37.
Rhedi (Franc.) Experimenta circa generationem inſectorum. II,2*,45,5.
Sententia de pluvia ranarum ex libro ejus de inſectis adducitur. II,2*,27,3.
Sententia de ſenſu plantarum. II,2*,44,2.
Rhenius (Joh.) non male de re ſcholaſtica meritus. I,2,10,38.
Rhetores anonymi. I,6,1,31.
antiqui a Pithœo collecti. I,6,1,9.
Galli vernaculi recenſentur. I,6,1,31.
Germani vernaculi. I,6,1,32.
Græci ab Aldo & Leone Allatio junctim editi recenſentur. I,6,1,7.
recentiores. I,6,1,10.
Rhetorica Grammaticæ & Critices cognitionem prærequirit. I,6,1,1.
Trapezuntij laudatur. I,6,1,19.
Rhetorica Excerpta Vincentij Placcij laudantur. I,2,5,59. dedit Bernhardus in Theſauro ſuo rhetorico. I,3,13,9.
Rhetoricæ Eccleſiaſticæ Scriptores recenſentur. I,6,4,2. ſqq.
Rhetorici Scriptores recenſentur. I,6,1,2. ſ.
Rhodigini (Lud. Cælij) liber lectionum antiquarum laudatur. I,2,21,50.
Liticula cum Eraſmo Roterod. I,1,21,68.
Rhodiginus fuit J. C. Scaligeri Præceptor. I,2,21,50.
Rhodii (Ambr.) Dialogus de tranſmigratione animarum Pythagorica recenſetur. II,1,2,7. II,2,6,6.
(Joh.) Comm. in Scribonium Largum commendatur. III,7,1,2.
lib. de Acia. I,5,2,13. it. de ponderibus & menſuris medicis. ib.
Rhodomannus excellentiſſimus poëta. I,4,6,8.
Rhythmi an à carminibus germanicis & ſimilibus abeſſe poſſint. I,1,24,82.
Rhythmici verſus. I,7,3,19.

de

de Rhythmis *& cantu Scriptores.* I,7,1,14.
Riccii *tr. de libris juris Romani, tam Civilis, quam Canonici.* III,6,4,3.
Riccioli (*Joh. Bapt.*) *Almageſtum recenſetur.* II,4,1,1. & 7.
Richardi *de Bury Strategema libros rariſſimos colligendi.* I,1,4,11. ſq.
Richelii *Cardinalis conſilia omnia reprehendit Abbas de St. Germain.* I,1,14,41.
Richerii (*Emundi*) *liber: Obſtetrix animorum laudatur.* I,2,2,30. *de figurarum arte & cauſis eloquentiæ, nec non de arte & cauſis Rhetoricæ.* I,6,1,21.
Richteri (*Georg.*) *Axiomata Oeconomica, de quibus cenſura fertur.* III,3,1,5.
epiſtolæ contra maledicentiam Patini defenduntur. I,1,24,84. *rarioribus argumentis ſunt refertæ.* I,1,24,85.
lib. de ſignificatione adverbiorum juris. III,6,6,2.
Ridderi (*Franc.*) *hiſtoria de eruditione, libris & bibliothecis.* I,1,16,69.
Ridiculorum *librorum catalogus à Joh. Donne lepide confictus.* I,1,9,15.
de Rieros *liber medicus è proverbiis Hiſpanicis concinnatus.* I,1,21,105.
Rigiditas *deſcribitur.* II,2*,7,6.
Ringelbergii (*Joach. Fortij*) *laus & mirabilis vitæ conditio.* I,2,7,81. ſq.
de Riſu *egit Septalius peculiari libro.* II,3,1,3.
ex Riſu *divinationem ſcripſit Aldoriſius.* II,3,1,3.
Ritterſhuſii *Comm. in LL. XII. Tabb. laudatur.* III,6,3,2. III,6,7,3.
Lib. de differentia juris Civilis & Canonici laudatur. III,6,7,14.
Partitiones juris feudalis commendantur. III,6,7,15.
Ritterſhuſius *optimus Novellarum interpres.* III,6,7,12.
Rituum *Aulicorum obſervatio Politico inculcatur.* III,1,1,9.
Riveti *Criticus ſacer laudatur.* III,5,1,28.
Rivius (*Joh.*) *Grammaticæ VIII. libb. ſcripſit.* I,4,10,10.
LL. CC. philoſophicos paravit, ſed primus tantum tomus editus eſt. I,1,21,115. *è quibus excerpta in verbis recenſentur.* I,3,4,29. ſq.
(*Thomas*) *Defenſionem juſtiniani adverſus Alemannum ſcripſit.* III,6,4,2.
Hiſtoriam Navalem. III,4,1,9.
Robortelli *ſcripta varia ad Rhetoricen ſpectantia recenſentur.* I,6,1,11.
Superbia taxatur. I,6,1,11.
Robortellum *oratione panegyrica Carolum V. Imp. laudantem, memoria deſtituit.* I,6,1,11.
Robortellus *de Arte Critica ſcripſit.* I,5,1,2. *it. de nominibus Romanorum, nec non de Victu & Vita populi Romani.* I,5,2,5.
contra Thuani cenſuram defenditur. II,2,11,22.
Robortſonus *an Theſaurum Græcæ Linguæ ſcripſerit, in dubium vocatur.* I,4,8,7.
Roccus (*Ant.*) *Comm. edidit in libb. Phyſicorum Ariſtotelis.* II,2,14,71.
Tr. de immortalitate animæ, de quo judicium fertur. ibid. II,2*,47,6.
Rochaz (*Henr. de*) *aquam cum ſale rerum principium ſtatuit.* II,2*,31,3.
Rogeri (*Abrah.*) *Janua ad gentiliſmum.* II,1,2,11. II,2,5,6. *eſt monſtroſis fabulis*

 171

fabulis referta. I,1,13,27.
Lib. lingua patria ſcriptus de philoſophia & Religione Brachmanum. II,1,1,11.
Rohan (*Ducis de*) *Trutina Statuum Europæ laudatur.* III,2,1,10.
Rohault(*Jac.*) *Tr.phyſicus commemoratur.* II,1,15,9.
Roma *nova & vetus Alex. Donati.* I,5,2,5.
Subterranea Boſii. I,5,2,5.
de Roma *urbe,ejusq; ædificiis,familiis,nominibus,ordinibus & cryptis ſubterraneis,ſcriptores.* I,5,2,5.
Romanæ *Academia recenſentur.* I,1,14,16. ſqq.
Relationes de rebus naturalibus. II,2,1,16.
Romanenſium *fabularum*(*vulgo Romans*) *Scriptores Græci, Latini veteres & recentiores.* I,7,3,20.
Romani(*Ægidii*) *Scripta commemorantur.* II,14,1,7.
Romani *fori veteris proceſſum & ſolennia deſcripſit Budæus.*III,6,3,3.*formulas expoſuit Briſſonius.* ib.
juris hiſtoriam quinam tradant. III,6,4,4.
de Romani *imperii Statu quinam ſcripſerint.* III,6,9,5.
de Romanorum *Magiſtratu,comitiis,legibus & judiciis auctores recenſentur.* I,5,2,7.
Notis libri recenſentur. I,4,2,3.
Religione, ſacris, ſacrificiis, templis, faſtis,annis,reliquisq; temporibus, quinam ſcripſerint, docetur. I,5,2,6.
Rorarius (*Hier.*) *demonſtrare annititur, quod animalia bruta ratione melius utantur homine.* I,4,1,3.
de Rore *ſcripſit Nardius.* II,2*,27,4.
Roris *copia major tempore plenilunij.* II,2*,27,4.
differentia a pluvia. ibid.
effectus ſe oſtendit etiam in plantarum ſi qua eſt, reſuſcitatione. ibid. n. 5.
productum eſt manna. ibid. n. 8. *it.mel.*ibid.n.6. & *Saccharum.* ibid. n. 7.
vis frequentior autumno & verno tempore. II,2*,27,4.
Ros *nubilo tempore non apparet.* II,2*,27,4.
Cabaliſtis vocatur aqua ſuperior ſive maſculina. ibid.
de Roſa *egit Roſenbergius.* II,2*,43,3.
Roſarum *reſuſcitationis poſſibilitatem quidam probare laborant.* II,2*,27,5.
Roſeæ *crucis fratres.* Vid. Fratres.
Roſiani *Collegii arcana.* Vid. Mormii. *hiſtoria.* I,1,13,35.
Roſini (*Joh.*) *Antiquitates Romanæ cum notis Dempſteri ſæpe prodierunt.* I,5,2,4.
Roſſæi *Arcana microcoſmi.* II,2*,45,8.
Enchiridion oratorium & poëticum. I,7,1,19.
*lib. de religionibus orbis, in omnes pene linguas converſ9.*III,5,1,20.
Ruarus (*Mart.*) *vir doctiſſimus, ſed Socinianus.* I,1,24,102.
Grotium in partes Socinianorum traxiſſe creditur. ib.& III,5,1.33.
paterna hæreditate in Holſatia excidit, ob religionem legibus Imperii vetitam. I,1,24,102.
Rubenius *ſupplet & emendat Ferrarii Opus de re veſtiaria, quod hic indigne fert.* I,5,2,9.

Rubii (*Ant.*) *cognomen a cognomine adverſarii Eraſmi diſtinguendum.* II,1,14,44.
Logica Mexicana, aliiq; libri recenſentur. ibid.
Rubricæ *LL. probe ſunt attendendæ.* III,6,3,9.
Rudbeckius (*Olaus*) *in Atlantica ſua & Lexico ſuperavit Stiernhielmum.* I,4,3,3. *ſcripſit & Diſſ. de linguarum origine, & aliam de Scandia antiquorum Gothorum.* ibid.
Runam *Svecicam Lexicon magnum univerſale meditatq Georgius Stiernhielm.* I,4,3,3.
Runica *literatura Wormii.* Vid. Wormius.
Ruperti (*Chriſt. Adami*) *Commentatio in Enchiridion Pomponii laudatur.* III,6,4,4.
Differtt. & obſervationes ad Velle-jum. III,2,1,12. I,4,11,6.
Obſervationes in Synopſin Hiſtoricam Beſoldi commendantur. III, 4, 1, 5.
Orationes quare legendæ. I,6,3,5.
Ruſticorum *præſagia tempeſtatū.* II,2*,18,7.
Rutgerſii (*Jani*) *variæ Lectiones.* I,5,1,11.
Rutilii *Numatiani itinerarium.* I,4,14,6.
Ruvius (*Ant.*) *ſcripſit aſſertiones catholicas adverſus Eraſmi errores.* II,1,14,44.
Ryſewick *prætermiſſas juris regulas ſcripſit.* III,6,6,4.

S.

SAbulum *non eſt elementum.* II,2*,21,1.
de Saccharo *quinam ſcripſerint.* II,2*,27,7. & 8.
Saccharum *conficitur ex ſucco dulci cannis expreſſo.* II,2*,27,7. *eſt mel jndicum.* ibid.
de Sacris, *Sacrificiis & Sacerdotibus quinam ſcripſerint, recenſetur.* I,5,2,6.
Sachſiq *Ampelographiam edidit.* II,2*,42,2.
Sagarum *probatio per aquam.* II,3,1,16. *à Conringio defenditur.* ibid.
de Sagis *quinam ſcripſerint.* II,3,1,15.
Sadeler (*Rudolphi*) *Orthographia & Phraſeologia.* I,6,1,32.
Teutſche *Rhetorica.* ibid.
Sal *ex nive confici poteſt liquida in momento coagulans.* II,2*,27,9. *non eſt materia proxima metallorum.* II,2*,35,1.
Sal *Ammoniacus naturalis deſcribitur, nec non factitius.* II,2*,39,3. *Factitii vis eſt maxima, præcipue in morbis.* ibid.
Salas (*Joh. Ant. Gonzalez de*) *Viage entretenido.* I,7,1,8.
de Sale *Scriptores recenſentur, additis de ſingulis judiciis.* II,2*,39,1.
Saleſii (*Franc.*) *introductio ad vitam devotam ab Anglis in linguam vernaculam verſa.* I,6,4,14.
Meditationes laudantur. ibid.
Vita Scriptores. ibid.
Salis *communis variæ ſunt ſpecies.* II,2*,39,1. *uſus eſt phyſicus & chymicus.* ibid.
ex Saliſſatione *divinarunt Veteres.* II,3,1,5.
Salium *coctura curioſus obſervator fuit Baſil. Valentinus.* II,2,1,6.
Salluſtii *brevitas modo laudatur, modo vituperatur.* I,4*,11,8.
Editiones variæ recenſentur. ibid.
Opera Græca. II,1,7,10.
Salluſtius *variis variorū judiciis obnoxius.* I,4,11,8.
Salmaſii *Comment. in Arnobium.* I,4,14,10.

Diatribe de aſtrologia antiqua. II,2*,12,9.
Digreſſio hiſtorica de doctrina pſychologica. II,1,14,51.
Exercitationes Pliniana laudantur. I,4,13,1. I,5,1,12. II,2,2,3.
Hyle jatrica commendatur. I,3,5,15.
Lib. de primatu Papa. III,5,1,26.
Lites cum Petavio. I,4,14,4.
Opus in Solinum, oceanus eruditionis philoſophicæ vocatur. I,1,21,14.
quod ſine delectu ſcriptum. II,2,2,3.
Querela de maligno Gronovii animo. I,5,1,12.
Rigor nimius in aſtrologiam judiciariam notatur. II,3,1,9.
Salmaſius *bibliotheca Heidelbergenſis uſu prima eruditionis fundamenta jecit.* I,1,3,29. I,1,7,54.
Criticus fuit inſignis. I,5,1,12.
extemporalis fuit, & omnia prout conceperat, in typographiam miſit. I,1,24,14.
In defenſione cauſæ Anglicanæ multa ex Scriptis Schickardi de jure Regio Hebræorum hauſit. I,1,24,83.
juris Attici nonnulla capita illuſtravit. III,6,2,4.
nulla ſtipendii ſpe adduci potuit, ut Richelii hiſtoriam ſcriberet. I,1.15,18.
quaſi viva MStorum bibliotheca videri poteſt. I,1,7,10.
rem veſtiariam deſcribere incepit, ſed non abſolvit. I,5,2,9. *de quo inſtituto Spanhemii judicium.* ibid.
Salomonis *Herbarium arabica lingua extare dicitur.* I,1,6,27.
de Salomonis *libris quidam an adhuc abſconditi ſint.* ibid.
Salſedo *aqua, unde.* II,2*,20,1. & 2. *ab aqua marina ſeparari poteſt.* ib. n.8.
de Saltationibus *ſcripſit Meurſius.* I,5,2,12.
Samaritanorum *Collegium ſ. academia univerſalis philadelphica.* I,1,14,48.
pro officiis charitatis erga pauperes & afflictos præſtandis, adornanda. ibid.
Sammarthanorum *elogia edita laudantur.* II,4,1,11.
Sammarthanus *poëma elegans ſcripſit de pædotrophia.* I,2,1,8.
Samothracum *collegia & LL.* I,1,13,12.
collegio heroes veteres Jaſon, Caſtor, Pollux, Hercules &c. recepti olim ſunt. ibid.
Sanchez (*Franc.*) *Scepticiſmum, etſi haud ſerio, defendit in libro de multum nobili, & prima univerſali ſcientia, quod nihil ſcitur.* II,1,6,3. II,2,9,1.
Sanctii (*Franc.*) *Minerva laudatur.* I,4,10,3.
Sanctitatem *ſingularem jactavit Pontanus.* Vid. Pontanus.
Sanctorius *Staticam Medicinæ applicuit.* II,4,1,15.
Sanderus *de Scriptoribus Flandriæ, Gandavenſibus & Brügenſibus ſcripſit.* I,1,18,35.
Sanderſonius *de obligatione & conſcientia.* III,1,1,7.
Sandii (*Chriſtoph.*) *Nucleus & Syſtema Hiſt. Eccleſiaſt. Arianiſmum ſapiunt.* III,4,1,15. III,5,1,33.
Sandius (*Chr.*) *Præexiſtentiam animæ defendit.* II,1,7,19. II,2*,47,6. II,2,11,10.
Sangeneſii *Elegiæ laudantur, Satyræ non item.* I,7,3,9. & 16.
de Sanguine *ſcripſit Betti.* II,2*,47,4.

de Sanguinis *Circulatione ſcripſit Watſonius.*II,2*,47,4.*quam primus adduxit in medium Harveus.* ib. *ſed ante eum oſtendit Paulus Sarpius.*I,1,19,24.II,2,2,6. vid. Sarpius.
Generatione lites. II,2*,47,4.
Transfuſione. Vid. Transfuſio.
Sanitatis *corporis tuendæ conſilia paradoxa Fortij.* I,2,8,40.
Sannazarius *optimus Poëta Epicus.* I,7,3,8.
Sanſonii *Geographia tabulis æri inciſis comprehenſa laudatur.* II,4,1,11.
Santinelli *confuſio transfuſionis recenſetur.* II,2*,47,4.
Sapientes *liberos gignendi ars an detur.* vid. Liberos.
Sapientiæ *divinæ & humanæ ſtudium ſedulo tractandum.* I,1,1,1.
Sapor. vid. Guſtus.
Sappho *inſignis Poëtria fuit, ejusq; carmina laudantur.*I,7,2,12.*quæ conquiſivit Stephanus.* ibid.
de Sarbievii *Epigrammatibus judicium.* I,7,3,3.
Sarpii *epiſtolæ Italicæ laudantur.* I,1,19,25. II,1,24,19. II,2,2,6.
hiſtoria Concilij Tridentini ſub nomine Svavis Polani ſcripta celebratur. I,1,19,22. III,2,1,18.
laus ab inſigni eruditione & prudentia. I,1,19,24.
liber affectus, quod atheiſmus repugnet naturæ humanæ. III,5,1,9.
notæ affectæ in Ariſt. & alios Philoſophos commendantur. II,2,12,2.
peritia Juris Canonici plane admiranda. III,6,3,9.
*vita à Fulgentio deſcripta.*I,1,19,21.ſq. I,1,15,5.
de Sarpio *iniqvum Cardin. Perronij judicium refellitur.* I,1,24,20.
Sarpius *Circulationis ſanguinis primus autor.* II,2,2,6. vid. Sangvinis.
Valdè ob locum Gen. I, 2. *periclitatus.* II,2,11,7.
Sarravii (*Claud.*) *epiſtolæ commendantur.* I,1,24,2. *habent vero lacunas, quæ è bibliotheca Gudianâ ſuppleri poſſunt.* ibid. n.3. *inedita multa de eruditorum liticulis judicia habent.* ibid. n. 4.
Satyra *ſotadica obſcœna, peſſimus & flammis dignus liber.*I,1,8,29.*falſo à nequam homine Aloyſiæ Sygææ & Meurſio adſcribitur.* I,1,8,30. ſq.
Satyræ *genium nemo felicius Horatio expreſſit.* I,1,16,27. I,3,6,30. ſq. III,1,1,5.
imaginem humanæ vitæ repræſentant. I,3,9,24.
Satyrarum *indoles cum gravitate concionatoria inepte comparantur à Claudio Verdierio.* I,1,16,27.
Sylloge. I,3,12,56.
Satyri *& Centauri ſunt fictitij.* II,2*,2,7.
Satyrica *Scripta ad libellos famoſos nonnunquam referenda.* I,1,8,33.
Satyrici *recentiores recenſentur.*I,7,3,16. *inter eos nemo Baldo melior.* I,3,12,56.
Scriptores de rebus Politicis. III,2,1,10.
à Satyricis *inſultibus nec Reges aut Principes immunes eſſe poſſunt.* I,1,8, 34. *exemplo eſt Jacobus I. Britanniæ Rex.* I,1,8,35.
de Satyris *ſcripta Robortelli, Caſauboni, Heinſii, Spanhemii & Rigaltij.* I,7,1,11.

in

in Satyris *magis latent characteres hominum quam in omnibus philoſophiæ moralis præceptis.* I,3,9,27.
Saturni *figura.* II,2*,12,6.
Sautel *ſcripſit Annum ſacrum Poëticum, it. Luſus Poëticos allegoricos.* I,7,3,4.
Saxonici *juris diverſitatem à Civili oſtendit Schulzius.* III,6,3,10.
de illo ſcripſit Carpzovius. ibid.
Sayri (*Greg.*) *Caſuum conſcientiæ theſauri recenſentur.* II,1,14,57.
Scalichii (*Pauli*) *Scripta varia enumerantur.* I,1,11,4. I,2,5,28. I,2,7,57. ſqq.
Vita deſcribitur. I,1,11,4.
Scaliger (*Joſephus*) *vir maximi in rem literariam meriti.* I,1,23,71.
Scaliger (*Jul. Cæſ.*) *nonnunquam virulento ſcribendi genere uſus eſt.* I,1,23,16. & 70
Scaliger *famæ aucupandæ gratia adortus eſt Titium.* I,5,1,8.
de fluxu & refluxu maris fluctuat. II,2*,20,3.
de Lingua Latina cauſis ſcripſit. I,4,10,5.
Scaligeri (*Joſeph.*) *Differt. de literis Jonicis.* I,4,1,9.
Epiſtolæ. I,1,23,71.
(*Jul. Cæſ.*) *Epigrammata.* I,7,3,2.
Epiſtolæ & Orationes commendantur. I,1,23,70. I,6,3,2.
Libri de Re Poëtica ſæpiſſime editi. I,7,1,6.
Opus de Latinæ Linguæ originib9. I,4,9,2.
Plagium & crimen falſi ac hæreſeos. I,7,1,6.
Liber de emendatione temporum à Petavio impugnat9. III,4,1,5.
Scaligeri *Oratio de verbo incepti.* I,1,23,70.
Scaligeri *& Caſauboni commercium literarum.* I,1,15,57.
Scaligeriana *excerpta continent judicia ex converſatione notata.* I,1,6,37. *a Puteanis collecta dicuntur.* I,1,16,57. I,1,19,26. *quanquam a Joh. Vaſſano collecta dicat Patinus.* I,1,16,59. *ſunt vel Scaligeriana prima vel altera.* I,1,16,58.
Scaligeriani *libri ἀνέκδοτοι.* I,1,4,4.
Scapula *plagio quodam Henr. Stephani Theſaurum in aliam formam redegit.* I,1,9,17. I,4,8,6.
Scayni (*Ant.*) *Commentationes in quoſdam Ariſtotelis libb.* II,1,11,27.
Paraphraſis in XIV. libb. Ariſt. Metaphyſ. II,1,14,65.
in Scazontibus *quiſnam excellat.* I,7,3,12.
Sceptici *quinam fuerint.* II,2,9,1.
Scepticiſmi *Carteſius & Agrippa falſo accuſantur.* II,1,6,1. II,2,9,1. & 2.
Impugnatores. II,2,9,1.
Origo. II,2,9,1. II,1,6,1.
Patroni. II,1,6,2. & 3.
Propugnatores. II,2,9,1.
de Scepticiſmo *Veteri & Recentiori diſputavit Gabriel Wedderkopff.* II,1,6,3.
Scepticiſmus *antiqua via fuit ad Atheiſmum.* II,2,9,3. *non eſt philoſophia, ſed ſophiſtica ipſos ſenſus abſurde ejurans.* ibid.
Scepticorum *argumenta pro rerum omnium incertitudine recenſentur.* II,2,9,4.
Secta. II,1,6,1. *Scriptores contra illam.* ibid.

INDEX III. RERUM.

R. Schabtai *ben Joſeph Labia dormientium commendantur.* I,4,5,5.

Schævii (*Henr.*) *Diſſertt. Philologica de origine Lingg.* I,4,3,7.
Mythologia. I,7,1,17.
Nomenclator. I,4,9,6.
Paraphraſis & Lexicon Statianum periit. I,4,13,9.

Schallius *Relationem de ortu & progreſſu fidei orthodoxa in regno Sinenſi ſcripſit.* II,2,5,2.

Scharrockius *de propagatione vegetabilium per concurſum artis & natura ſcripſit.* II,2*,41,2. & 4. *it. de officiis ſecundum jus natura.* III,1,1, 7. *de quo judicium.* III,6,1,3.

Schefferi *Graphice.* I,5,2,14.
Gymnaſium Styli. I,6,1,21.
Lib. de militia navali. I,5,2,10. *it. de re vehicularia.* ibid. n.13.
Opus vaſtum de philoſophia Pythagorica, cujus prodromum tantum habemus. II,1,2,1. II,2,6,1.
Orationes dua. I,6,3,6.

Schegkii (*Jac.*) *cacitas.* II,1,11,23.
controverſia cum Simonio. ib. n.28.
ſcripta. ibid. n. 23.

Scheldonianum *theatrum Oxonia.* I,1,4,16.

Schelii *Libertas publica laudatur.* III,2,1,20.

Scheltoni (*Thoma*) *Tachygraphy or Shortwriting.* I,4,2,4.

in Schematiſmis *materia Phyſices principia inſufficienter ponuntur.* II,2,1,25.

Schenkelius *artem mnemonicam paſſim non ſine inſigni lucro docuit & exercuit.* I,2,6,38. ſqq.

Scherbii *Diſp. pro Philoſophia Peripatetica adverſus Ramiſtas laudatur.* II,1,11,30.
Editores poſthumi nullo uſi delectu. II,1,11.30.

de Scherbii *Comm. poſthumo in Ariſtotelis libb. de Republica, judicium fertur.* II,1,11,30.

Scheurlii *Bibliographia moralis.* III,1,1,2.

Scherzeri *Breviarium Euſtachiano-Philoſophicum commemoratur.* II,1,14,31.

Schickardi *Bibliothecam & MSta Rex Gallia are ſuo redemit.* III,5,1,21. III,6,2,1.
Jus Hebraorum. I,1,24,83. III,6,2,1.

Schickardus (*Wilh.*) *literis judaicis propemodum immerſus & innutritus.* I,1,24,83.
à Salmaſio plagium paſſus. III,6,12,1.

Schmidii (*Eraſmi*) *ſtudium Pindaro impenſum laudatur.* I,7,2,10.

Schneidewini *Comm. in inſtitt. improbatur.* III,6,7,3.

de Schnobelii *Diſpp. judicium.* III,6,7,8.

Schoenſtederi *apparatus eloquentia pra cateris commendatur.* I,3,2,25. & 31. I,4,9,20. I,6,1,24.

Scholæ *apud Weſtphalos primum ſunt inſtituta per Rudolphum Agricolam.* I,2,2,14. ſqq.
Hebraorum a Prophetis inſtituta. I,1,14,2.
Publica quare privatis praferenda. I,2,10,2. ſqq.

Scholarum *& doctrinarum ordinatio, defectuumq; correctio ſummam prudentiam requirit.* I,2,2,6.
Inſtitutio nova a Magno Pegelio propoſita. I,2,9,26.
Oeconomiam & inſtitutionem variis ſcriptis ornavit Joh. Sturmius & alii. I,2,2,26. ſqq.

Vitia

Vitia & mali mores protruduntur in Academias. I,2,2,8.I,2,11,1.ſqq.

Scholaſtica *Curricula nec nimis amplis, nec nimis anguſtis ſpatiis includenda.* I,2,10,10 ſqq.

Munera cur boni pleriq; defugiant. I,2,2,8.

Studia nec in Academiis negligenda. I,2,11,7.ſqq.

Scholaſticæ *informationis commodius inſtituendæ regula.* I,2,10,48.

Philoſophia & Theologia originem & progreſſum deſcripſit Naudæus. II,1,13,2.

Scholaſticam *Philoſophiam ineptæ verſiones Ariſtotelis enixæ ſunt.* II,1,8,1. II,2,12,6.

Scholaſtici *Doctores antiquiores & recentiores, intermediis multo ſaniores fuerunt.*II,1,14,1. *Nominales quinam.* II,1,13,2. ſqq. *Reales.* II,1,14,1. ſqq.

Philoſophiam Ariſtotelis corruperunt. II,1,13,1. II,2,12,6.

de Scholaſticis *judicium.*II,1,11,2.*benignius Georgij Calixti.* II,1,13,14.

Scholaſticorum *hiſtoriam quinam tradiderint.* II,1,13,1.

horidum dicendi genus taxatur. I,6,4,1.

nominalium & realium diſceptatio de univerſalium exiſtentia fuit. II,1,13,2.

nominalium ſecta à Gvilielmo Occam inſtaurata præcipui celebrantur Doctores. II,1,13,2. *contra illam promulgavit edictum Ludovicus XI. Galliæ Rex.* II,1,13,12.

Scriptorum de jure & juſtitia lectio cum ſelectu inſtituenda. III,6,1,1.

Theologia labe Ariſtotelica infecta. I,1,2,10. Vid. Theologia.

Scholica *hexaëtia Jer. Holtzlini recenſentur.* I,2,10,14.ſeqq.

Scholis *Magiſtri & moderatores non imperiti, ſed judicio eximio præditi præficiendi.* I,2,2,7. I,2,10,48.*ut & idonei Ephori.* I,2,10,7. ſeqq.

de Scholis *earumq; inſtitutione Scriptores.* I,2,2,18. ſeqq.

in Scholis *publicis quare tardiores ſunt ſtudiorum progreſſus,quam in privatis.* I,2,1,54. I,2,10,1. ſeqq.

Schonæi *Terentius Chriſtianus.* I,7,3,15.

Schoockii *(Mart.) Orationes laudantur.* I,6,3,4. *de eo judicium.*II,2*,21,6. III,6,1,5. *it. de notis ejus in Grotium promiſſis.* III,6,1,5.

Schorii *liber de ratione docenda diſcendaq; Græcæ & Latinæ linguæ laudatur.* I,4,6,11.

Phraſes Latinæ linguæ. I,4,9,20.

Theſaurus Ciceronianus laudatur. I,4,9,12.

Schotani *Examen juridicum & Collegium.* III,6,7,6.

Schotti *(And.) Adagia Græcorum.* I,1,21,85. ſq.

Obſervationes humanæ & Nodi Ciceroniani laudantur. I,5,1,10.

(Caſpar.) Curſus Mathematicus. II,4,1,3.

Schraderi *Orationes laudantur.* I,6,3,3.

Specimen orationum Livianarum & Sleidaniarum. I,1,1,25.

Schrevelii *Palæmon ſ. Diatriba ſcholaſticæ recenſentur.* I,2,2,28.

Schriekii *(Adr.) Monitoria.* I,4,3,4.

Origines

Digitized by Google

Origines Celticæ. ibid.
Schülleri (*Joh.*) *Philoſophia, nova methodo explicata, recenſetur.* II,1,14,55.
Schultetus *in Medulla Patrum demonſtrat, hos non ſtare a Pontificiorum partibus.* III,5,1,28.
Schuppius (*Joh. Balth.*) *in Orationibus plagiarius eſt, inq; iis nihil laude dignum habet.* I,6,3,3.
Schwammerdammius *laudatur.* II,2*,45,5. *hiſtoria ejus naturalis inſectorum recenſetur.* II,2*,45,5.
Schwarzius *non fuit inventor pulveris pyrii.* II,2*,38,3.
Schwenckfeld *ſcripſit Catalogum foſſilium Silefiæ.* II,2*,29,4.
Schwenteri (*Dan.*) *Steganographia.* I,4,2,4.
Schyrley *lapides ex aqua & ſeminibus ſuis oriri putat.* II,2*,31,3.
Scientia *univerſalis.* vid. Encyclopædia.
de Scientia *divina media commentati ſunt Matthias Borrul & Paulus Leonhardus.* II,1,14,39.
Scientiæ & *diſciplinæ, ut & libri, ſua habent fata.* I,1,2,21. I,1,22,25. ſqq.
Scientiarum *Arcana.* Vid. Arcana.
omnium principia in Script. S. ineptè inveſtigantur. II,2,3,1.
parallelismi è temporum ſerie inſtituendi. I,1,2,20.
Scioppii *Commentarii de Ling. Lat. abſolutiſſimi, ἀνέκδοτοι, ob præſtantiam à literatis ſumme deſiderantur.* I,1,7,41.
Diatribe de compendioſa & facili Linguam Hebr. & Chald. addiſcendi ratione, per plagium Buxtorffio ablata. I,4,5,2.
Elementa philoſophiæ Stoicæ moralis, è quibus judicium. II,1,4,1. II,2,8,1.
Genius maledicus notatur. I,4,10,4.
Grammatica Philoſophica. I,4,10,4.
Judicium de Stylo hiſtorico. I,6,1,29.
quorundam aliorum. I,1,23,36.
Mercurius bilinguis. I,2,4,21. *trilinguis ἀνέκδοτος deſideratur.* I,4,9,14.
Plagium inſigne. I,4,14,14.
Scioppius *Priapejorum ſcriptum impurum edidit.* I,1,11,50.
Scoti *doctrina quare impugnata.* II,1,14,8.
Opera recenſentur. ibid.
Scotiſtarum *malleum ſcripſit Prierias.* II,1,14,35.
Scotus *autor ſectæ Scotiſtarum.* II,2,14,8.
exiſtentiam magiæ negavit. II,3,1,15.
de Scribendi *ratione apud Veteres liber Hermanni Hugonis recenſetur.* I,4,1,9.
in Scribonium *Largum Comm. Rhodii commendatur.* III,7,1,2.
Scriptionis *occultæ ars.* I,4,2,4. *apud nullos magis quam apud Anglos floruit, eamq; peculiaribus libris expoſuerunt.* ibid.
ejus apud Anglos uſus. ibid.
Scriptores *Ævi medii, ob hiſtoriam non ſtylum, legendi.* I,4,14,25.
Antijudaici. III,5,1,21.
Antiquarii. I,4,2,1. ſqq.
Antiqvitatum Græcarum & Romanarum notantur. I,5,2,1.
Critici. I,5,1,1. ſqq.
Hiſtoriæ Auguſtæ ſex. I,4,14,7.
Hiſtorici, Politici & Eccleſiaſtici quinam. III,4,1,1.
Phyſici Miſcellanei commemorantur. II,2,2,11.
Scriptura *divinatio.* II,3,1,3.
Scripturæ *neceſſitas & præſtantia.* I,4,1,8.

Scru-

Scrutinium *linguarum & religionum Brerewoodi.* I,4,3,10.
Scythicam *linguam Gothicæ, Svecicæ &c. matrem eſſe credidit Salmaſius, Boxbornius & alii.* I,4,3,3.
Seberi *index in Homerum.* I,7,2,2.
Sebonde (*Raymundi de*) *Theologia naturalis laudatur.* III,5,1,6.
Seckendorffii Teutſche Fürſten-Staat. III,2,1,17.
Sedanenſium *Diſputt. Volumen.* III,5,1,29.
de Seditionibus *Scriptores.* III,2,1,17.
Sejugatio *illuſtris figum poëtica.* I,3,10,46.
Seldeni *Diſſert. ad Fletam laudatur.* III,6,3,1. II,6,4,3.
Scripta de jure naturæ & gentium ex mente Hebræorum. III,6,1,6. III,6,2,1. *de rebus judæorum.* III,5,1,22. III,6,1,6.
Seleni (*Aug.*) *Cryptographia.* I,4,2,4.
de Sellis *veterum ſcripſit Chimentellius.* I,5,2,13.
Senecæ *Epiſtolæ laudantur.* I,1,23,22. *totam philoſophiam Stoicam exhibent.* ibid. *in quibus LL. CC. ab ipſo ſcripti.* I,1,23,22. I,1,22,6.
Latinitas multis in locis claudicare dicitur. I,1,23,23.
Stylus. Vid. Stylus. *cujus imitationem diſſvadet Quintilianus.* I,4,12,8.
circa Senecam *Tragicum diſſenſo Auctorum imprimis Lipſii & Scaligeri.* I,4,12,8.
Senecarum *Opera laudantur.* I,4,12,8. *Editiones illorum variæ.* ibid.
Sengverdii *Exercitationes Phyſicæ laudantur.* II,2,1,8.
Sennerti *Phyſica in quibus ab Ariſtotele differat.* II,2,15,7.
Senſationis *motus eſt celerrimus.* II,2*,48,1.
de Senſibus *internis rectius docent Carteſiani quam Ariſtotelici.* II,2*,48,7. *ſententia Stoicorum.* II,2,8,4.
Senſum *Ducem ſequuntur quidam Philoſophi circa principia phyſica.* I,2,18,1. ſqq. *omnibus rebus adſcripſit Campanella.* II,1,12,4.
Senſus *brutorum.* Vid. Bruta. *non ſunt corpora.* II,2*,47,1.
Senſuum *παροράματα certitudini rerum non obſtant.* II,2,9,5.
Septalii (*Lud.*) *lib. de ratione Status, nec non Comm. in Ariſtot. Problemata.* II,1,11,14. *it. de re familiari.* III,3,1,2.
Septenarii *numeri Virtutes.* I,1,12,20. ſq.
è Septentrionali *terra multæ ſunt fabulæ.* II,2*,21,5.
Sepulvedæ *Epiſtolæ & Scripta.* I,1,24,53.
Serarius *Chiliaſta eſt.* III,5,1,11. *de quo judicium.* ibid.
Sermones *Eruditorum familiares, invitis autoribus, non temere edendi.* I,1,16,61. ſqq.
Sermonis *origo a Deo eſt non caſu aut conſenſu hominum fortuito.* I,4,1,4. *uſus prærogativam hominum præ brutis oſtendit.* I,4,1,3.
Serpentum *incantatio.* II,3,1,17.
de Serrani *ſ. de la Serre ſcriptis judicium fertur.* I,6,4,17.
de Seſtertiis *liber Gronovii.* I,5,1,12.
Sethi *Columnæ.* I,1,6,16.
de Severambes *populis liber hiſtoricus atheiſmum & naturaliſmum ſapit, cæterum doctus & magna cura ſcriptus.* I,1,8,23.
Severus *Sulpitius.* Vid. Sulpitius.

Digitized by Google

Sexti *Empirici ſcepticiſmi patroni, opera ſunt rara.* II,1,6,2.

Sextus *Aurelius Victor ſcripſit libros de Origine gentis Romanæ, de Viris illuſtribus, & de Cæſaribus.* I,4,14,8.

de Seyboldi *Tyrociniis & Grammaticis ſequius judicatur.* I,4,10,10.

Siberi (*Ad. Th.*) *Orationes laudantur,* I,6,3,3.

Sibyllam *unam tantum fuiſſe dicit Petitus.* I,1,10,20.

Sibyllina *Oracula & Verſus de Chriſt[illegible]n ſint ſuppoſititia.* I,1,9,10. I,1,10,19.

Sibyllinam *doctrinam à Noachi nuru ortum habuiſſe credit Poſtellus.* I,1,10,18.

Sibyllinarum *origo & numerus incertus.* I,1,10,18.

Sibyllini *libri fuere Romanorum prophetici.* I,1,10,30.

Sibyllinorum *Scriptorum magna fuit diverſitas.* I,1,10,19.

Siccitas *quid ſit.* II,2*,7,6.

Siderocrates *Cyclopadiam Paracelſicam Chriſtianam ſcripſit.* II,1,15,16.

Sidonii *Apollinaris Commentatores & Editores.* I,4,14,21.

Epiſtolæ & Stylus. ibid.

Signorum *artem ſcripſit Georg. Dalgarn, Anglus.* I,2,6,83. I,4,2,5.

uſus pro memoria juvanda. I,2,6,77. ſeqq.

Sigonii *Hiſtoria Imperii occidentalis & Comm. de Statu Italiæ.* III,6,9,2.

libri alii recenſentur. I,5,2,7. I,6,1,28.

Sigonius *Ciceronianæ conſolationis verus autor.* I,1,9,7.

de Silentii *jure Diſſ. ſcripſit & Tract. promiſit Morhofius.* III,6,8,5.

Silentiarii *epigrammata.* I,7,2,27.

Silhonii *le Miniſtre d'Eſtat.* III,2,1,17.

Siliginis *frumentum, pro fundi diverſitate nobilius vel ignobilius eſt.* II,2,1,6.

Silii (*Italici*) *Commentatores.* I,4,13,7.

de Silio *Italico Judicia recenſentur.* I,4,13,7.

Simile *repræſentatur emblematum picturis.* I,1,21,59.

Similia *ſunt quaſi metaphorarum evolutiones.* I,1,21,56.

Similitudo *Dei finis philoſophiæ Pythagoricæ.* II,2,6,7.

Similium *Collectanea edidit Conr. Lycoſthenes.* I,1,21,56.

Simmias *Rhodius Bucolicus Poëta.* I,7,2,16.

Simonides *Poëta Lyricus, ob varia inventa ſcripta & ſvavem characterem commendatur.* I,7,2,12. *de illo Gyraldus & Voſſius multa congeſſerunt, hujus tamen lapſus notatur.* ibid. *Fragmenta ejus collegit Stephanus.* ibid.

Simonii (*Simonis*) *Comm. in quoſdam Ariſt. libb. enumerantur.* II,1,11,28.

Controverſia cum Schegkio. ibid.

Simonis (*Richardi*) *Hiſtoria. V.T. Critica multa in Voſſianis taxat.* III,5,1,5.

Simplicii *multa in Ariſtot. Commentaria.* II,1,9,6.

Sinenſium *linguæ primam antiquitatem tribuit Webbius.* I,4,3,2.

de Sinenſium *linguæ genio complura afferuntur.* ibid. *ut & de modo philoſophandi per lineas.* II,1,2,4.

Sinibaldi *Geneanthropia laudatur.* II,2*,47,2.

Sinica *Clavis Mülleri in fumum abiit.* Vid. Müllerus.

de Sithmanni *Speculi Romani judicium.* III,6,4,4.

Skinneri

Skinneri (*Stephani*) *Etymologicon Anglicanæ Linguæ recenſetur.* I,4,3,9.

Sleidanus *ejusd. Continuatores Strauchius & Schurzfleiſchius commendantur.* III,4,1,4.

Sleſvicenſis *Praxis.* Vid. Praxis.

de Slüteri *Propylæo Hiſtoriæ Chriſtianæ judicium fertur.* III,5,1,13.

Smaragdi *tabula, quæ maximam magiæ partem abſolvit, in Ægypto cuſtodita.* I,1,11,30.

Smetii (*Joh.*) *Antiquitates Noviomagenſes.* I,5,2,13.

Smetio (*Henr.*) *in Proſodia fides ſemper haberi non poteſt.* I,7,1,16.

Smidenſtadii *Opus in LL. CC. oratorios digeſtum, ſed ineditum laudatur.* I,1,25,13.

tr. de imitatione Ciceroniana, editus. ibid. n. 14.

Snorronis (*Sturlæ*) *Edda Iſlandorum à Petro Joh. Reſenio edita & notis aucta.* II,1,1,13.

Societas *Anglica Regia ab Abrahamo Cowleo antehac quodam̃odo concepta.* I,1,14,45. II,2,1,15.

ad culturam phyſiologiæ & matheſeos inſtituta. I,1,14,44. I,1,16,34. II,2,1,3.

originem quam habuerit. I,1,14,44. II,2,1,13. & 14.

plagii accuſatur. II,2,1,13.

à Scepticiſmo abſolvitur. II,2,9,2.

Societatis *Anglicæ Regiæ Acta Oldenburgerus publicavit.* I,1,16,34.

fatum ſingulare. II,2,9,2.

hiſtoria a Thoma Spraat deſcripta. II,2,1,13.

ortus, progreſſus, conſtitutio & methodus in res naturales inquirendi. I,1,16,34. II,2,1,15.

Socinianorum *Antagoniſtæ.* III,5,1,33.

dogmata quinam deſcripſerint. ibid.

librorum catalogi. ibid.

Socrates *Atheiſmi immerito à Pet. Pomponatio accuſatur.* II,1,3,1.

Philoſophiæ practicæ, quam theoreticæ ſtudioſior fuit. II,1,3,1.

Phyſica parum excoluit. II,2,11,1.

Socrates *Chriſtianus Balzaci.* II,1,3,2. II,2,11,1.

Socratica *Critica quænam ſit.* I,1,15,56.

Socraticæ *philoſophiæ Scriptores recenſentur.* II,2,11,1.

Socratis *apologiæ a quibus ſcriptæ.* II,1,3,1.

epiſtolæ a Leone Allatio publicatæ. ib.

genius ſ. dæmonium quodnam fuerit. I,1,12, 31.

phyſica ſcepticiſmo fuit affinis. II,2,11,1.

vitam deſcripſit Balzacus. II,1,3,2.

Sol *quare terram jam dudum non deſtruxerit, docet Teleſius.* II,2,13,4.

de Sole *ſententia Honorati Fabri habetur.* II,2*,12,3.

Stoicorum proponitur. II,2,8,3.

Teleſii refellitur. II,2,13,6.

Solea *ſcripſit* vom Urſprung der Metallen. II,2*,29,4.

Solem *æſtus marini cauſam ſtatuit Voſſius, & ante eum Campanella.* II,2*,20,4.

Solini *Polyhiſtorem Commentariis nimis feſtinanter & ſine delectu ſcriptis explicavit Salmaſius.* II,2,2,3.

Solis *figura.* II,2*,12,6.

Solium *ac mundorum multitudinis innumeræ aſſertores recenſentur.* II,2,15,1.

Soloeciſmi *viris doctis haud raro excidunt.* I,1,24,81. I,1,23,46. *notantur a Scioppio.* I,4,9,19.

Solœciſmos *in Scaligero & Caſaubono notatos Scioppius notavit cum titulo Herculis κοπροφόρου.* I,1,24,81.
Σόλοικα *multa indicat Ant. Matthæi, quæ talia non ſunt.* I,3,4,31. *exciderunt non nunquam Salmaſio.* I,1,23,46.
Σολοικοφανῆ *Veterum.* I,3,4,31.
de Somniis *Scriptores recenſentur.* II,3,1,8.
Soncinas (*Paulus*) *quæſtiones metaphyſicas ſcripſit.* II,1,14,33.
Soni *Diverſitas & natura.* II,2*,48,3. *Scriptores.* ibid.
de Sophiſtis *ſive Rhetoribus monitum generale.* I,6,1,7.
de Sophiſmatibus *doctrina è Logica non eſt eliminanda.* II,5,1,5.
Sophiſmatum *LL.CC. conficiendi conſilium.* II,5,1,5.
Sophocles, *antiquiſſimus Tragœdiarum Scriptor, modo laudatur modo vituperatur.* I,7,2,6.
Sophoclis *Editiones, ſcholia & verſiones enumerantur.* ibid. *Scholiaſtes.* I,4,6,5.
contra Sorbierium *ſingularem librum lingua Anglica ſcripſit Thomas Spraat.* I,1,24,133.
Sorbierius *Hiſtoriographus Galliæ Regis, epiſtolas eruditiſſimas varii argumenti ſcripſit.* I,1,21,44. *de quibus judicium fertur.* II,2,2,6. *Itenarium Anglicum edidit.* II,2,2,6. *Gallica lingua ſcriptum.* I,1,24,133.
Sorbona *Pariſienſis a Roberto de Sorbona inſtituta.* II,1,14,34.
Sorelli *lib. la Bibliotheque Françoiſe recenſetur.* I,1,18,25.
Sorellus *autor libri anonymi, de la connoiſſance des bons livres, creditur.* I,1,16,9. *conſilium cepit de Encyclopædia Gallica concinnanda, quod vanum eſt.* I,1,18,25. I,2,7,70. ſqq. *libros multos alios edidit, Gallica lingua ſcriptos.* I,1,18,25.
Sotadica *Satyra.* Vid. Satyra.
Soterii *Carminis exempla.* I,3,12,48.
Soto (*Dominici à*) *libri recenſentur.* II,1,14,26.
Spachius (*Iſraël*) *edidit Nomenclatorem Scriptorum philoſophicorum & philologicorum.* I,1,18,58. *item Nomenclatorem medicum.* ibid.
Spanhemii *Introductio ad hiſtoriam &c. laudatur, nec non introductio ad Geographiam ſacram.* III,4,1,13. *it. ad controverſias ſelectiores.* III,5,1,20. *Orationes panegyricæ.* I,6,3,6.
Spanhemius (*Frid.*) *in Carteſium aliquantum iniquior fuit.* III,5,1,20. (*Ezech.*) *de Deorum veterum genealogia & hiſtoria ſcripſit.* I,7,1,19. *It. de numiſmatum uſu & præſtantia.* I,5,2,2.
Spartanorum *leges cum Ægyptiis concordant.* III,6,2,4.
Spatium *aëre vacuum poſſe dari, conſtat è ſcriptis & experimentis Boylii, aliorumq;* II,2*,4,3.
de Specu *Baumanniana ſcripſit Eckſtormius.* II,2*,21,5.
Specula *Aſtrologica, in quibus futura cernuntur, an dentur.* I,1,10,34.
Spedi (*Joh.*) *Theatrum Britannicum laudatur.* II,4,1,12.
Speidelius *è quæſtionum jurid. controverſarum titulis librum concinnavit.* III,6,8,1.
Speluncæ *ſubterraneæ.* II,2*,21,5.

Sperlin-

Digitized by Google

Sperlingii (*Joh.*) *Phyſica improbatur.* II,2,15,7.
Sperlingius *de Principiis corporum ſcripſit.* II,2*,1,9.
Speronii (*Speronis*) *in expilandis Scriptoribus obſcurioribꝰ verſutia.* I,7,1,15.
Speuſippi *Scripta recenſentur.* II,1,7,3.
Spinoſa (*Bened.*) *Atheiſmi infamis propugnator.* I,1,6,24. *pro eo ſtabiliendo peſſima ſcripta vulgavit.* I,1,8,15. III,5,1,8. *hujus principia ex Hobbeſio hauſit.* II,1,15,15. *Pentateuchum a Moſe conſcriptum eſſe negat.* I,1,6,24. *refutatus a diverſis, præcipue a Blyenbergio & Poyereto, eadem qua ipſe triumphos ducere voluit mathematica methodo proſtratus.* I,1,18,15. III,5,1,8.
Ethicæ doctrinæ corruptor & atheiſmi doctor. III,1,1,4. *ei tribuitur philoſophia S. Scripturæ Interpres.* III,5,1,11.
Spiritus, *qui aquis incubuit, diverſæ ſunt interpretationes.* II, 2, 3, 2. & 5. II,2, 11,7.
Spiritus *vini an in priorem vini ſtatum reduci poſſit, diſquiritur.* II,2,16,3.
Spiritus *in fodinis verſantes dantur.* II,2*,2,5.
Spirituum *conjuratio ad Magiam pertinet.* II,3,1,14.
medicina Sebaſt. Wirdingii. I,1,11,14.
Spitzelii (*Theoph.*) *Diſſ. præliminaris laudatur.* I,1,17,20.
lib. de re literaria Chinenſium. II,2,5,2.
literatus felix & infelix. I,1,16,68. III,5,1,13.
ſacra bibliothecarum illuſtrium arcana detecta. I,1,17,20.
Sponii (*Jac.*) *Miſcellanea erudita Antiquitatis.* I,4,14,26.
Spraat (*Thom.*) *Experientiam ad artis regulam revocare, impoſſibile exiſtimat.* II,2,1,18.
Hiſtoriam Societatis Anglicæ Regiæ deſcripſit. II,2,1,13.
in Verulamium & alias gentes iniquior. ibid.
Stannum *cum argento, aqua frigida & glacie ſociari nequit.* II,2,1,6.
Statica *Laocoontis & liberorum ejus a Dracone interfectorum.* I,1,25,22.
Staticæ *Scriptores.* II,4,1,15.
Statii *carmen encomiaſticum in equum Domitiani reſolvitur.* I,2,16,40.
ſtyli audaciam peculiari Gaudentius deſcribit libro. I,4,13,9.
Statius *laudatur, lectio tamen ejus in prima ætate diſſvadetur.* I,4,13,9. *a variis cum notis editus.* ibid. *in Gallicam linguam tranſlatus.* ibid.
Statuæ *mediante aqua ſonantes antiquitus etiam ſunt factæ.* II,2*,22,3.
de Statuis *& ſtatuariis liber Figrelii.* I,5,2,14.
Statuta *quid ſint.* III,6,10,1. *de iis quinam ſcripſerint.* III,6,10,1. ſqq.
Statutarium *Jus.* Vid. Jus.
de Statutorum *Harmonia conſilium.* III,6,10,4.
Staudigelii (*Udalrici*) *Logica Practica recenſetur.* I,2,5,52.
Staudii *oratio in Carol. Guſtavum.* I,6,3,6.
Steckii (*Joh.*) *Obſervationes anti-criticæ juris laudantur.* III,6,7,5.
Steganographia *Schwenteri.* Vid. Schwenterus.
Steganographica *Schola Schotti.* I,4,2,4.
Steganographicum *arcanum Kircheri & Becheri improbatur a Kuhlmanno.* I,2,5,69. *Paracelſi.* Vid. Paracel-

Digitized by Google

Paracelſus.

Stellæ (*Did.*) *Comm. in Evang. Lucæ laudatur, ejusq; variæ editiones recenſentur.* I,6,4,10.

Rhetorica Eccleſiaſtica. ibid.

Stellæ *an moveantur.* II,2*,12,6.

non ſunt corpora ſimplicia. II,2*,12,3.

ſunt vel planetæ, vel fixæ. II,2*,12,2.

Stellarum *fixarum natura parum explorata, licet veteres aliter ſentiant.* II,2*,12,3.

Stellas *fixas Soles, Planetas vero terras eſſe, putat Carteſius aliiq;.* II,2*,11,5.

Stellatus *de ligno foſſili ſcripſit.* II,2*,33,6.

de **Stellis** *novis ſententiæ variæ recenſentur.* II,2*,12,4.

Stengelius (*Juſtus*) *ſcripſit* die bewehrte Bier-Künſte. II,2*,42,3.

Stenonis *Myologia laudatur.* II,2*,47,3.

Prodromus Differt. de Solido intra ſolidum contento prolixe recenſetur. II,2*,31,2.

Sententia de productione cryſtalli ex fluido ib. n.3. *qua examinatur.* ib.n.4.

Stephani (*Alexandri*) *liber chymicus* περὶ τῆς μεγάλης καὶ ἱερᾶς τέχνης. I,1,11,22. *ex quo multa a variis ſunt transſcripta.* I,1,11,22.& 25.

(*Byzantini*) *Lexicon, & Judicium de eo.* I,4,7,7.

(*Henrici*) *lib. de differentia Ethices Ariſtotelicæ ab Hiſtorica & Poëtica.* III,1,1,1.

lib. Græcus de Urbibus. II,4,1,11. *Polygraphia, & Judicium Vavaſſoris de ea.* I,1,22,35.

Theſaurus Græcæ linguæ laudatur. I,4,8,6. *quem in Epitomen contraxit Scapula, maximo Stephani malo.* ibid. *Cujus errores detegere voluit, Joh. Conr. Dietericus.* ibid.

(*Joachimi*) *Demonſtratio Politicorum laudatur.* III,2,1,3.

(*Roberti*) *Dictionarium, ſ. Theſaurus Linguæ Latinæ.* I,4,9,10.

Elucidarium Poëticum. I,7,1,17.

Plagiarii multi. I,4,9,10.& 11.

Stephanum (*Henr.*) *Uldaricus Fuggerus publico ſtipendio aluit, ut libros græcos ederet.* I,1,7,27.

Stephanus (*Alexandrinus*) *univerſalis philoſophus eſt vocatus.* I,1,11,21.

(*Henr.*) *Lyricorum Poëtarum, Anacreontis, Alcæi & reliquorum fragmenta collegit & edidit.* I,7,2,12.

Stephonius (*Bernard.*) *Juxta Erythræum inſignis fuit Orator.* I,6,3,2.

Stercorum *medicinam quinam ſcripſerit.* II,2*,47,5.

Steſichorus *Lyricus Poëta laudatur.* I,7,2,12. *unde nomen habeat.* ibid. *fragmenta ejus collegit Stephanus.* ibid.

Steuchi (*Aug.*) κοσμοποιΐα *commendatur.* III,5,1,4.

liber de perenni philoſophia laudatur. ibid. *quem magnifecit Scaliger.* ibid. *notabilis hiſtoria de illo.* ibid.

Stiernhielmii (*Georgii*) *Gloſſarium Ulphilæ-Gothicum.* I,4,3,3.

Runa Svecica. ibid. *cui immortuus eſt.* II,1,1,13.

Stierenhoeckii *jus antiquum Sveo-Gothicum.* III,6,3,3.

Stifelii (*Mich.*) *liber ſub titulo:* Eine ſehr wunderbahre Wörter-Rechnung / ſampt einigen Merck-Zahlen Danielis und der Offenbahrung Johannis / *recenſetur.*

Digitized by Google

ſetur. I,4,2,6.

Stockfleth (*Henr. Arnold.*) *de Campanarum uſu ſcripſit.* I,5,2,13.

Stoecken (*Gerb.* von) *Thuanum enucleatum edidit.* I,1,16,52.

Stoici, *Principes Romanorum & JCtos ferme omnes, ſectæ ſuæ habuerunt aſſeclas.* I,2,4,1.

Stoicorum *doctrina de Deo commendatur.* II,2,8,4.

Philoſophemata varia fuſius proponuntur. II,2,8,2. ſqq.

Philoſophiæ moralis Scriptores atq; Commentatores. II,2,8,1. *Naturalis Scriptor eſt Juſtus Lipſius.* ibid.

Sententia de coæternitate Dei & mundi recenſetur & rejicitur. II,2*,11,4. *juxta quorum ſententiam & Philoſophus artibus mechanicis inſtructus eſſe debet.* I,1,1,4. ſqq. *& homines qs. quatuor perſonis indui.* I,2,1,14.

Stolbergii (*Balth.*) *opus de puritate Styli N. T. MStum aſſervatum a Daſſovio.* I,4,6,19.

de Stratii *Epigrammatibus Judicium.* I,7,3,3.

Strauchii (*Ægid.*) *Aſtrologia.* II,4,1,8.

Breviarium Chronologicum. III,4,1,5.

(*Joh.*) *Amoenitates Juris Canonici.* III,6,7,17.

Exercitationes exotericæ commendantur. III,6,9,4.

Tr. de Particulis Juris. III,6,6,2.

Strebæi *lib. de electione & oratoria verborum collatione.* I,6,1,21.

Strenæ *novi anni.* I,3,12,20. & 26.

Strenæ *loco Nihil carmine donatum.* Vid. Laurus.

de Strenis *ſcripſit Marcilius.* I,5,2,10.

Strozzæ (*Joh. Bapt.*) *Academia Florentiæ inſtituta.* I,1,14,29.

Lib. de Republica. III,2,1,5.

Struvii *juriſprudentia laudatur.* III,6,7,8.

Stubbe (*Henr.*) *antiquorum vindex contra Joſephum Glanvil.* II,2,1,13.

Studia *cruda ſummo cum detrimento Eccleſiis, Reipublicæ & Scholis intruduntur.* I,2,11,21. ſq. I,2,2,20.

in Studiis *excolendis finis & perſonarum ratio eſt habenda.* I,2,1,15. I,2,8,44. I,2,12,1.

feſtinatio nimia præprimis vitanda. I,2,8,50.

Studiorum *inſtituendorum methodos & conſilia, qui ſcripſerint.* I,2,7,85. ſqq. ibid. n.92. ſqq. *de iis judicium.* I,2,7,91. & 99.

Præcepta & conſilia tradita à Jer. Höltzlin. I,2,10,14. *it. à Fortio & Ficheto.* I,2,8,9. ſqq.

ſuorum arcana ſibi quisq; ſervet, & aliorum expiſcetur. I,1,15,29.

de Studiorum *Corruptelis ſcripſerunt Lud. Vives & Val. Henr. Voglerus.* I,2,2,34. ſq. I,2,7,78.

de Studiorum *inſtituendorum ratione in ſingulis Diſciplinis edita Diſſertt. in Belgio.* I,2,2,27. I,2,7,85. ſqq. *varii autores referuntur.* I,2,2,32. I,2,7,85. ſqq.

Sturmii (*Joh.*) *Amicitia ſingularis cum Rogero Aſchamo.* I,1,23,62.

Diſſ. de Carteſianis & Carteſianiſmo. II,1,15,5.

Elogium. I,6,1,13.

Libri ad oratoriam ſpectantes. I,6,1,13.

Libri

Digitized by Google

INDEX III. RERUM.

Libri de exercitationibus rhetoricis laudantur. I,2,13,15.
Methodus excerpendi recenſetur. I,3,2,7.ſqq.
Præfationes, ſub tit. Prolegomenorum collectæ, laudantur. I,1,24,35.
*Scripta ad ſcholaſticam rem pertinentia Henr. Strobandius ſuis ſumptibus uno volumine colligi & recudi fecit.*I,2,2,23.*cui Tom.*II. & III. *acceſſerunt, varia variorum ſcripta inſtitutionis ſcholaſticæ contientes.* I,2,2,25. ſq.
Scripta de Oeconomia ſcholarum recenſentur & laudantur. I,2,2,19. ſqq I,2,10,18. ſqq
a Sturmii *conſiliis & methodo docendi diſcendiq; haud exiguo Reipublicæ malo Germanicæ ſcholæ abierunt* I,2,2,20. & 22.
Sturmius (*Joh.*) *Rhetor optimus in pretio habendus.* I,1,25,63.
Styli *Exercitamenta qua ratione inſtituenda* I,2,13,6.ſqq.
Formatio maxime conſiſtit in exercitio. I,2,13,1. ſqq.
de Stylo *Barthii judicium.* I,1,23,46.
Baudii. I,1,24,87.
Buchneri. I,1,24,99.
Budæi. I,1,23,47.
Caſauboni. I,1,23,68.
Eraſmi. I,1,23,45.
Grotii. I,1,23.46.
Lactantii. I,1,14,11.
Lipſii. I,1,24,63.ſqq.
Quorundam Scioppii judicium. I,1,23,36.
Statii, Gaudentii judicium. I,4,13,9.
Stylum *turbat autorum varii generis & ætatis miſtura.* I,2,13,11. I,1,23,45. I,2,9,58.
Stylus *Autorum Veterum ratione ætatis diſcrepat.* I,4,11,3.
Batavorum plerorumq;. I,6,3,4.
Bembi. I,1,23,38.
Camerarii. I,1,23,69.
Caſauboni. I,1,23,69.
Caſelii. I,1,24,47.
Caſſiodori. I,1,23,26.
Curiæ. III,6,11,12.
Erythræi. I,1,24,9.ſq.
eſt vel Narratorius vel Entymematicus. I,2,13,12.
Gallicus Balzaci. I,1,24,24.
Heinſii. I,6,3,4.
Hermolai Barbari. I,1,23,33.
Hiſtoricus deſcriptus a Scioppio. III,4,1,3.
Petrarchæ. I,1,23,27.
Plinianus expenditur. I,1,23,20. *a Mich. Neandro laudatur,* I,1,23,21.*deterior eſſe cenſetur ſtylo Senecæ.* I,1,23,23.
Politiani. I,1,23,30. ſqq.
Senecæ. I,1,23,23.
Sidonii Apollinaris. I,1,23,25.
Svareſii (*Franc.*) *Opera & Elogia.*II,1,14,43.
(*Joſeph. Mar.*) *Notitia Baſilicorum.* III,6,4,11.
de Subtilitatibus *ſcripſit Cardanus.*II,2,2,11.
Succi *nutricii circulatio experimentis demonſtratur.* II,2*,40,30.
Succini *Chinenſis artificialis præparatio.* II,2*,37,3.
Natales neq; melli, neq; mari, ſed terræ vindicantur. ibid.
Solutio a Kerckringio ad conditurum cadaverum facta. ibid.
Svecia *literata Schefferi laudatur.* I,1,18,48.
Sveciæ *jura Statutaria cum Comm.illuſtravit Loccenius.* III,6,10,3.

Svedicæ

Svedicæ *linguæ primæva antiquitas aſſeritur.* I,4,3,3.
Svetonii *Editiones variæ cum variorum Comment. recenſentur.* I,4,13,13.
Sui *cognitio difficilis.* Vid. Ingenium.
Sviceri (*Joh. Caſp.*) *Lexicon nec non Theſaurus Eccleſiaſtico.* I,4,8,9. III,4,1,16.
de Svidæ *Etymologico judicium fertur.* I,4,7,3.
Sviſſet (*Rich.*) *olim Calculator dictus, laudatur a Cardano & Scaligero.* I,1,2,13. ſq. II,1,13,4. *Calculatoris nomen unde habeat.* II,1,13,4. *Anglicà linguà vocatur Swinſhead.* ib. *à Joh. Pico & Lud. Vive ob ſubtilitates ineptas exagitatur.* ibid.
Sulphur *Chymicorum probabiliter proxima metallorum eſt materia.* II,2*,35,2.
Sulphuris, *auri, argenti & metallorum differentia quænam.* II,2*,35,3.
Sulpitia, *Poëtria, Satyram ſcripſit,* I,4,13,12.
Sulpitii *Opera à variis edita commentariisq; illuſtrata.* I,4,14,20.
Sulve. Vid. Herba pudica.
de Sum̃o *Bono quinam ſcripſerint.* III,1,1,10.
de Supellectile *varia Romanorum Scriptores.* I,5,2,13.
de Suppliciis & *Torturis quinam ſcripſerint.* I,5,2,14.
Suppoſititiorum *librorum conjectura à Criticis ex ſtylo, phraſi &c. capitur.* I,1,9,4. *variæ cauſæ recenſentur.* I,1,9,1. ſqq. I,1,11,52.
Surdi & *muti a natura per aſſuefactionem & exercitationem ad loquendum inſtitui poſſunt.* I,2,3,13. ſqq. *exemplo probatur.* I,4,1,6. Vid. Muti.
Surdos & *mutos informandi ars, a quibus inventa,* II,2,1,14.
Suſannæi (*Huberti*) *Connubium adverbium Ciceronianorum.* I,6,1,23.
Suſii (*Nic.*) *Lima Ciceroniana.* I,6,1,21.
Sutholti *Differt. laudantur.* III,6,8,4.
Sybillina *Oracula veritatem Chriſtianam ſtabilire putat Voſſius, judæisq; adſcribit.* III,5,1,5.
Sybillinorum *Oraculorum variæ Editiones.* I,7,2,25.
de Sybillis *quinam ſcripſerint.* III,5,1,3. & 5.
Sygæa (*Aloyſia*) Vid. Aloyſia.
de Syllogiſmo *quinam ſcripſerint.* II,5,1,4.
Sylveſter (*Franc.*) *quæſtiones ſcripſit in tres libb. Ariſtot. de Anima.* II,1,14,38.
de Sylvii (*Franc.*) *Elegantiis Ambianis Judicium fertur.* I,4,10,11.
Symbolicorum *libb. cognitio ex Hottingero haurienda.* III,5,1,19.
Sym̃achi *Epiſtolæ à quibuſnã editæ.* I,4,14,14.
Symmachus *ſui ſeculi pene Cicero habitus eſt.* I,1,23,24.
Sympatheticæ *curationes.* Vid. Curationibus.
Sympatheticum *Theatrum.* Vid. Theatrum.
Sympatheticus *Pulvis.* Vid. Pulvis.
de Sympathiis & *antipathiis cenſura generalis fertur.* II,2*,8,3.
Synagogæ *Judæorum.* I,1,14,3.
Syneſii *in epiſtolis Chymicæ artis veſtigia deprehenduntur.* I,1,11,37. *lib. de ſomniis, Cardani Comm. illuſtratus.* II,3,1,8. *ſcholia genuina eſſe adverſus Reineſium defenditur.* I,1,11,36. ſq. *teſtimonium de Democrito an ſit genuinum.* I,1,11,35. ſqq.
Synonima *Ciceroniana Ilbelii.* I,6,1,23.
Syriani *Comm. in Metaphyſicam Platonis.* II,1,7,10.
Syſtema *novum aſtronomicum nautæ quidam Batavus & Otto a Guericke invenerunt.* II,4,1,8. *de iis quinam ſcripſe-*

ſcripſerint. ibid.
Syſtemata *Juridica Schotani & aliorum.* III,6,7,6. & 8.
ſingularum diſciplinarum univerſalia. I,1,20,22.ſq.

T.

TAbacus *veteribus incognitus fuit* II,2*,42,4. *modo laudatur, modo culpatur, in ſcriptis vel pro eo vel contra eum editis.* ibid.
Tabellæ *Alphabetariæ variorum characterum variis gentibus uſurpatorum.* I,4,1,10.
Taboris *Commentarii in Pandectas ſunt editi.* III,6,7,3.
Tachygraphica *ars.* I,2,6,87. I,4,2,3.
Tachygraphicæ *artis inventores varij a variis perhibentur.* I,4,2,3.
Scriptores. ibid.
Taciti *emendationes ſibi a Lipſio ſurreptas, querebatur Muretus.* I,4,13,4.
ex Tacito *quinam Aphoriſmos excerpſerunt.* III,2,1,14.
de Tacito *judicia ſaniora Ruperti, Boburſii, Renati, Rupini.* I,4,13,4.
ſiniſtra Scioppii, Alciati, Ferreti, cum refutatione Voſſii. ibid.
Tacitum *integrum, ſi interiret, e memoria ſua reſtituere non dubitavit Lipſius.* I,4,13,4.
in Tacitum *Commentaria Politica, notasq; criticas multi ſcripſerunt, quos inter Gronovius præcipue laudatur.* ibid.
Tacitus *in varias linguas tranſlatus.* I,4,13,4. *laudatur,* ibid.
non eſt auctor dialogi de cauſis corruptæ eloquentiæ. ibid.
Tactu *factæ curationes Regum Angliæ & Galliæ, aliorumq;.* II,2*,8,6.
Tactus *naturæ explicatur.* II,2*,48,6.
Taiſnierii *liber de Chiromantia & Metopoſcopia laudatur.* II,3,1,6.
Taliſman *fuere imagines gemmis vel metallis inſculptæ.* II,3,1,12.
Taliſmanicæ *artis doctores & defenſores.* II,3,1,12.
Impugnator fuit Naudæus. ibid.
Taliſmanicis *imaginibus patrocinatur Gaffarellus.* II,2*,8,7. II,3,1,12.
Tameſis *aqua ſpiritum ardentem emittit.* II,2*,19,4.
de Tarantulis *quinam ſcripſerint.* II,2*,45,8.
Tarquitiani *libri.* I,1,10,16.
Tartareti *(Petri) libri recenſentur.* II,1,14,17.
Taſſi *(Torquati) lib. Diſcorſi del Poëma Heroico, laudatur.* I,7,1,13.
Taſſoni *(Alexandri) Hiſtoria Eccleſiaſtica & ſecularis contra Baronium inedita.* III,4,1,13.
lib. cui tit. Penſieri diverſi i.e. variæ cogitationes, laudatur. I,1,21,32. II,2,1,8.
panegyricon carnificis reprehenditur. I,1,21,33.
ſtudium quæcunq; ſcripta, etiam optima, carpendi notatur. I,1,21,32.
varia ſcripta eriſtica extant. I,1,21,33.
Tattinghofius *Clavem Philoſophiæ Carteſianæ ſcripſit.* II,1,15,9.
Taubmannus *(Frid.) in Phaleucis & Anacreontico carmine feſtivus eſt.* I,7,3,11.
Taurellus *(Nicolaus) adverſus Cæſalpinum & Piccolomineum ſcripſit, quæ ſcripta habentur.* II,1,11,26.
Theiſſierus *(Ant.) additamentis auxit Thuanæa elogia.* I,1,16,53.
Labbei Bibliothecam bibliothecarum edidit

Digitized by Google

edidit auctiorem. I,1,18,4.
Teleſcopia *quando inventa.* II,2,12,6.
Teleſii (*Bernh.*) *Antagoniſta fuit Marta, Hyperaſpiſtes autem adverſus hunc Thom. Campanella.* II,2,13,3.
Dogmata prolixe cum cenſura proponuntur. II,2,13,4.
Navi, de quibus Verulamii judicium. II,2,13,2.
Principia phyſica cum cenſura & refutatione, cui tn. laus ejus & navorum excuſatio ſubjungitur. II,2,13,6.
Scripta & dogmata phyſica. II,1,15,2. II,2,13,2
Tellez (*Balth.*) *Summam Philoſophiæ univerſæ ſcripſit quæ recenſetur.* II,1,14,36.
Tempeſtates *an per naturalia media induci poſſint.* I,1,13,20. ſqq.
Præſagiverunt Aëroſcopium Voſſii & Virunculus Gverikij baroſcopio incluſus. II,2*,18,6. *præſagiunt nautæ, ruſtici, metallici.* ibid. n. 7. *idem præſtiterunt cornua cervina in aula Taurinenſi.* ibid. n. 9.
Tempeſtatum *Ephemerides Principis cujusdam Germani laudantur.* II,2*,18,7.
de Templis *& ædificiis publicis quinam ſcripſerint.* I,5,2,6.
Tempora *corporum maximorum & minimorum difficulter inveſtigari poſſunt.* II,2*,5,3.
Tempus *quatenus ad Phyſicam pertineat.* II,2*,5,1.
Tepelius (*Joh.*) *Carteſii Philoſophiam & vitam deſcripſit, ſed non plene.* II,1,15,5.
Terentii *Editiones ſunt plurimæ, quas inter Bœcleri eſt optima.* I,4,11,6.
Fabulas ſummo pretio æſtimavit Lutherus ut & Grotius. I,3,9,28. ſq. I,4,11,6. III,2,1,21.
Fabulæ & latinitas laudantur. I,4,11,6.
Terentius *ab incaſtitatis crimine vindicatur.* I,1,8,32.
Chriſtianus Schonai. I,7,3,15.
de Terminis *juris quinam ſcripſerint.* III,6,6,2.
de Termino *vitæ Scriptores.* II,2*,5,4.
Terminorum *Philoſophicorum colligendorum ſtudium improbatur.* II,5,1,6.
Terra *& aqua ſunt prima elementa miſtorum.* II,2*,13,1.
hæc an eadem cum Antediluviana. II,2*,21,4.
in aquam non poteſt abire. II,2*,21,2.
non eſt elementum, ſed corpus compoſitum. II,2*,21,1.
quare a Sole jam dudum deſtructa non ſit. Vid. Sol.
quatenus ſucco minerali imbuta, ad mineralia pertinet. II,2*,30,1.
quod moveatur eſt doctrina vero ſimillima. II,2*,21,3.
de Terra *ſententia Stoicorum.* II,2,8,3.
Teleſii. II,2,13,4.
Terræ *Immobilitatem ex virtute magnetica demonſtrare conatur Grandamicus.* II,2*,32,2.
Loca guſtu & odore à nonnullis explorata. II,2*,21,8.
Motus eſt triplex. II,2*,21,3.
Motuum cauſa, differentia, effectus & præſagia recenſentur. II,2*,26,2.
Quies rejicitur. II,2,*,21,3.
Species variæ ſunt. II,2*,21,6. II,2*,30,1.
Variatio quoad climata. II,2*,21,5.
Vires unde. II,2*,30,3.
Vis magnetica. II,2*,21,5.

Digitized by Google

Uſus non tam multiplex eſt quam aëris & aquæ. II,2*,22,4.
de Terræ cultura, conſulendi ſunt Scriptores Geaponici & Evelinus. II,2*,21,7.
e Terræ figura & conſtitutione de hominum ingenio judicari poteſt. II,3,1,13.
in Terræ corpus fruſtra omnem maſſam ſolidam compingit Teleſius. II,2,13,6.
Tertulliani Editiones variæ recenſentur. I,4,14,4.
Elogium & vituperium. ibid.
Teſmari (Joh.) Rhetoricarum Exercitt. libri. IIX. I,6,1,25.
de Teſtamenti Novi puritate Scriptores. I,4,6,19.
Teſtamentum Novum juventuti quidem proponendum, non tamen excludendi alii autores Græci. I,4,8,13.
Tetractys Pythagorica ab Eberh. Weigelio explicata. II,1,2,4.
τετρασύλλαβον & ἐννεαγράμματον Democriti quid ſit. I,1,11,33.
Teutonicæ linguæ cultores antiqui & recentiores. I,1,4,4. ſqq.
Derivatio è Græca improbatur. ibid. ſqq.
Teutoniſta Gerhardi de Schuren. I,4,4,4.
Thales Mileſius aquam rerum omnium principium eſſe ſtatuit. II,2,10,1.
argumenta ejus adducuntur. II,2,10,2.
Theatricæ Actiones. Vid. Comicæ.
de Theatro Liber Bulengeri. I,5,2,12.
Theatrum naturæ & artis. Vid. Naturæ.
Sympatheticum Enterorum impenſis prodiit. II,2*,8,3.
de Thee, herba, ſcripſit Pauli. II,2*,42,4. II,2*,43,2.
Themiſtii de dictione judicium. I,6,2,21.
Favor erga Chriſtianos. ibid.
Opera in Ariſt. II,1,9,4.
Scripta eorumq; Editores & Comment. ib.
Vita. ibid.
Theocriti Patria, carmina, editiones & ſcholia. I,7,2,16.
Theodoſianus Codex. Vid. Codex.
Theognidis Sententiæ. I,7,2,15.
Theologia cum Philoſophia Platonica miſta, errores vel ſingulares opiniones introduxit. I,1,2,10.
Gentilium. Vid. Gentilium.
Naturalis Veterum Metaphyſica erat. II,5,1,7. III,5,1,2.
Scholaſticorum ex affinitate Philoſophiæ Ariſtotelicæ labem contraxit. I,1,2,10.
Theologiæ Chinenſium ſumma capita. II,2,5,3.
Ethnicæ admiranda myſteria deſcripta ab Herwarto. I,5,2,6.
Myſticæ cum arcaniori ſcientia naturali conſenſus. I,1,11,43.
Naturalis è Philoſophis & Poëtis Collectores laudantur. III,5,1,3. Scriptores potiores recenſentur. III,5,1,6.
Naturalis & Revelatæ diſcrimen oſtendunt Owenus & Parckerus. III,5,1,4.
Polemicæ Scriptores. III,5,1,19.
Theologica Excerpta quomodo adornanda. I,3,11,32. ſqq.
Theologicorum Scriptorum Bibliothecas qui ediderint. I,1,18,62.
Theon, Sophiſta, à Scheffero editus. I,6,1,8.
Theophili liber de arte colorandi & coquendi vitra. I,1,7,32.
Theophraſti, Ariſtotelis diſcipuli, ſcripta. II,1,9,2. II,2,12,5.
Paracelſi doctrina de tribus corporum miſtorum principiis, metallorumq; ab his productione explicatur & defendi-

ſenditur. II,2,16,2. *πολυπραγμοσύνη in Theologicis excuſatur.* II,2,16,1. *ſcripta ſecretioris naturæ & Theologica.* I,1,10,26. *plura extant quam ſunt edita.* I,1,11,15. I,1,10,26.
Sententia inepta de materia prima. II,2*,1,5.

Theophraſtus (*Paracelſus*) *αὐτοδίδακτος non fuit.* II,1,15,16.
Enthuſiaſtarum recentiorum parens. ibid.
illiteratus ſed ingenioſus Philoſophiæ, Medicinæ, ipſiusq; Theologiæ Reformator. II,1,15,16. II,2,16,1.
in IV. Evangeliſtas Commentaria inedita ſcripſit. II,1,15,16.
Magiæ ſuſpectus. ibid. *a qua liberatur.* II,2,16,1.

Theoſophici *libri qui ſint.* I,1,10,4. *apud gentiles dicuntur Theurgici.* ibid.

Thermarum *Ortus unde.* II,2*,20,11.

Thermometra *cur & à quibus inventa.* II,2*,18,4.

Thermometrorum *variæ ſpecies recenſentur.* II,2*,18,4.

Theſauri (*Eman.*) *lib. Italicus: il Canochiale Ariſtotelico laudatur.* I,6,3,10.
Index categoricus. I,2,5,3.
Inſcriptiones de Genealogia Chriſti & Patriarcharum, & inſulata virtutes una cum Cæſaribus. I,6,3,10.
Panegyricorum volumina. I,6,3,7. & 10.
Plagiarij quinam. I,6,3,10.

Theſaurus *Criticus Gruteri laudatur.* I,5,1,4.

Theſium *collectanea ſecundum tria cauſarum genera.* I,3,9. tot.

Thevenotii *itineraria laudantur.* II,2,2,7. II,2*,40,5.

Thevenotius *Gallus tractatum de opificiis omnibus moliebatur.* I,1,1,7. I,2,7,77. II,2,1,4.

Thevetus (*Andr.*) *ſcripſit imagines & vitas virorum illuſtrium Gallorum.* I,1,19,55.

Theurgia *Veterũ fuit Metaphyſica.* I,1,10,4.

Theurgiæ *Gentilium libri, multa ſecretioris naturæ arcana continent.* I,1,10,5.

Theurgica *Ægyptiorum doctrina.* Vid. Ægyptii.

Thilonis (*Valentini*) *libri in argumento Rhetorico ſcripti, recenſentur.* I,6,1,16.

Thomas *Aquinas initio tardo ingenio præditus, unde bovis nomine appellatus fuit.* I,2,1,45.

Thomaſii *Diſſert. Stoicæ recenſentur.* II,1,4,3.
Methodus excerpendi recenſetur. I,3,3,3. ſqq. & 16.

Thomaſini *Inſcriptiones Patavinæ non confundendæ cum argutis inſcriptionibus.* I,6,3,13.

Thomaſius *de Mandragora radice Diſſ. ſcripſit.* II,2*,43,2.
Sententiam Mori, Sandij & Anonymi de præexiſtentia animarum impugnavit. II,7,1,19.
de Venerea titillatione. II,2,8,4.

Thomæ *nomen plerisq; novatoribus proprium.* II,1,15,15.

Thorius (*Raphaël*) *Hymnum Tabaci ſcripſit.* II,2*,42,4. II,2*,43,2.

le Threſor *des Harangues.* I,6,3,7.

Thuana *Bibliotheca commendatur.* I,1,21,2. Vid. Bibliotheca.

Thuanæa *Excerpta.* I,1,16,60.

Thuani *Judicia de Viris doctis.* I,1,16,52. *additamentis aucta à Teiſſiero.* ibid. n. 53.

libri de re accipitraria. I,7,3,8.
Thuanus *enucleatus Gerhardi* von Stöcken. I,1,16,52.
hiſtoriam de vita ſua ſcripſit. I,1,19,12.
Thucydidem *decies ſua manu deſcripſit Demoſthenes.* I,6,2,2.
Thucydidis *dictio commendatur.* I,6,2,2.
Thuldeni *Comm. ad Codicem Juſtinianeum.* III,6,7,9. *it. in ff. juris promiſſus, aliaq; ſcripta laudantur.* III,6,7,7.
libri de Principiis jurisprudentiæ commendantur. III,6,1,7.
Thurmannus *Bibliothecam univerſalem juridicam molitus.* I,1,18,64. *proceſſualem promiſit.* III,6,7,14.
de Tiberi *ſcripſit And. Baccius.* II,2*,20,9.
Timæi *Locrenſis fragmentum de anima mundi & natum dubium eſt.* II,1,2,3.
Titelmannus *ſcripſit Dialecticas conſiderationes.* II,1,14,64.
de Titillatione *Venerea ſcripſit Thomaſius.* II,2,8,4.
Titis (*Placidus de*) *Aſtrologiam ſcripſit.* II,2*,12,9. II,3,1,10.
Tituli *ridiculi & incogniti quorundam Collegiorum merito diſplicent.* I,1,9,26.
Titulos *rariores quidam Scriptores ridicule affectant.* III,6,8,5.
de Toga, *tunica & tibiis veterum ſcripſit Aldus.* I,5,2,9.
Toletus *multa in Ariſt. ſcripſit, quæ recenſentur.* II,1,11,21.
Tollius (*Jac.*) *Comparationem Virgilii & Homeri inſtituit.* I,4,11,14.
de Toloſani *Syntagmate juris univerſi, atq; LL. omnium pene Gentium ac Rerumpublicarum judicium fertur.* III,6,5,4.
circa Tonitrua *vulgi ſuperſtitiones recenſentur.* II,2*,24,6.
Tonitruum *autor non eſt Diabolus juxta Bodinum alioſq;, neq; Sagæ.* II,2*,24,6.
origo vera eſt e vaporibus ſulphureonitroſis. II,2*,24,5.
ſonus ex repercuſſione fit formidabilis, idq; experimento confirmatur. ibid.
vis mirabilis. II,2*,8,10. *quam à lapſu nubium conglaciatarum derivant Carteſius & Mayovius.* II,2*,45,5.
Topographia *Gallicarum urbium valde generalis extat.* II,4,1,12.
Toppii (*Nic.*) *Bibliotheca Neapolitana &c. recenſetur.* I,4,4,17.
Tormentarius *pulvis pyrius ſecretus & maxime noxius.* I,1,11,12.
Torquemada *Dialogos ſcripſit.* II,2,2,7.
de Torquibus *aureis ſcripſit Schefferus.* I,5,2,9.
Tragici *Græci potiores ſunt Æſchylus, Sophocles, & Euripides.* I,7,2,5. ſqq.
de Tragœdia *& Comœdia Scriptores Hiſpani recenſentur.* I,7,1,8. ſqq.
Tragœdiarum *Scriptores recentiores.* I,7,3,15.
Trajanus *Boccalinus.* Vid. Boccalinus.
Trapezuntii *Maledicentia in Platonem in libro de comparatione Platonis & Ariſtotelis a Beſſarione retunditur.* II,1,7,2.
Rhetorica laudatur. I,6,1,19.
Tranſferri *corpora ſubito de loco ad locum an arte aliqua poſſint.* I,1,13,25. ſq.
Tranſfuſio *ſanguinis an curationibus morborum inſerviat.* II,2*,8,5. *illius inventionem varii ſibi tribuunt.* II,2*,47,4. *impugnatur autem* ibid. *circa eam infauſti conatus Dionyſii.*

Digitized by Google

Dionyſii. II,2*,8,5.
Tranſitionum *Rhetoricarum formula.* Vid. Clarkius.
Tranſlatorum *uſus.* Vid. Metaphora.
Tranſmutatoria *ars Roſii.* I,1,13,40. ſqq.
de Treutleri *Diſpp. Judicium fertur.* III,6,7,8. III,6,8,3. *ejus rigidus Cenſor fuit Bachovius.* ibid.
Triboniani *Errores in jure compilando.* III,6,4,2
de Triclinio *quinam ſcripſerint.* I,5,2,11.
Trinitas *Platonica & Ariſtotelica.* II,1,1,12. *prioris collationem cum Myſterio Chriſtianorum inſtituit Steuchus.* ibid. & II,2,11,8. *poſterioris collationem vero cum Platonica Henr. Morus.* II,1,1,12.
Trinitate (*Phil. a Sanctiſſima*) Vid. Philippus.
Triſmegiſtus. Vid. Hermes.
Trithemii *Polygraphia.* I,4,2,4. *in banc Comm. ſcripſit Guſtavus Selenus.* ibid.
Trithemius *Abbas iniq; magiæ inſimulatur.* I,1,8,25. *magnus in Chymica arte fuit myſta.* I,1,13,25. *multum ſibi gratulatus eſt de Tyronis Notis.* I,4,2,4.
de Triumphis *quinam ſcripſerint.* I,5,2,15.
Trojæ *Excidium.* Vid. Tryphiodorus.
de Trojano *Bello carmen heroicum falſo Cornelio adſcribitur, cum verus ejus auctor ſit Jſcanius.* I,4,11,10. *libri VI. Daretis Phrygii falſò creduntur à Cornelio Nepote tranſlati.* ib.
de Tropis *Poëticis ſcripſit Georg. Chærobo-ſcus.* I,7,1,18.
Tryphiodorus *de Excidio Trojæ ſcripſit.* I,7,2,23.
Tſchirnhauſii (*Ehrenfriedi Waltheri*) *Conſilium collegii pro indaganda veritate inſtituendi.* I,1,14,49. *Medicina mentis, liber elegans.* I,1,14,13. & 49. *qui recenſetur ex parte.* I,2,7,26. ſqq.
Tſchirnhauſius *Mathematicis ſtudiis totum ſe applicuit.* I,2,7,27.
Tſchoderi (*Jer.*) *Syſtema Grammaticæ Græcæ laudatur.* I,4,6,12.
de Tulipis *egit Schokius.* II,2*,43,2.
Turnebi (*Adr.*) *Adverſaria aliaq; ejus ſcripta laudantur.* I,5,1,6. *Faciem aliquot noctes ſomniavit Thuanus.* ibid.
Turnebus *adverſus vini potum diſſertatiunculam ſcripſit.* I,5,1,6.
de Turturetti *Parallelis Ethico-Legalibus judicium fertur.* III,6,1,2.
Tuſcanus (*Angelus*) *de arte funambulatoria ſcripſit.* II,4,1,16.
Typographi *potiores eruditi recenſentur.* I,4,2,6.
Typographiæ *Abuſus deploratur.* I,4,2,6. *Beneficio bibliothecæ redditæ ſunt auctiores.* I,1,4,25. *Diſcrimen Europeæ & Sinenſium ex Voſſio oſtenditur.* ibid. *Elogium.* ibid. *Jnventio variis à variis tribuitur, Germanis tamen vindicatur.* I,4,2,6. *Jnvento multum debet literarum in occidente παλιγγενεσία.* I,1,2,16. *an ideo MStorum pretium imminutum ſit.* I,1,7,2. *Originem Batavis ſuis tribuit Boxbornius peculiari libello, cujus argumenta refutat Naudæus, Addition a l' hiſtoire de Louys XI. c.* 7. I,1,16,79. I,4,2,6. *idem agit Bernh. à Mallincrot.*

crot. ibid.
Typographorum *celebrium eadem notitia eſſe debet, quæ Virorum doctorum.* I,1,7,37.
Typorum *Elegantia multum facit ad commendationem libri.* I,1,4,28.
Superatur hodie Germania à Belgio & Italia. I,1,4,29.
Tyronis (*M.Tullii*) *Notæ rariſſimæ.* I,4,2,4.
iſtiusmodi notis exaratum Pſalterii ſervatur Argentorati. I,4,2,4.
Tzetzes (*Joh.*) *Politicorum verſuum Chiliades.* I,7,2,27.

V.

de VAcuo *& Atomis doctrina Democriti & Epicuri proponitur.* II,2,7,7. *refutatur.* ibid. n.8.
Sententia Stoicorum. II,2,8,2.
Vacuum *abſolute tale, arte produci poſſe negatur.* II,2*,18,1.
aëre ſpatium poteſt dari. II,2*,4,3.
in natura quidam defendunt, quidam impugnant. II,2*,4,2.
in naturam ſpiritualem tranſformat Henr. Morus. II,2,7,9.
ipſum Deum eſſe contendit Morus. II,2*,1,2.
Vadianum *commendat Scaliger, reprehendit Voſſius.* I,1,22,16.
Valdes (*Joh.de*) *decem divinæ conſiderationes laudantur.* I,6,4,24.
Valdus (*Aug.*) *cum notis ſuis in Plinium, ipſe à militibus Hiſpanis Germanisq; Romam aggreſſis, miſere cruciatus interiit.* I,1,25,25.
Valentia (*Gregorii de*) *libri enumerantur.* II,1,14,45.
Valentini *Ducis, Cæſaris Borgiæ, vim.* Vid. Borgiæ.
Valentinus (*Baſil.*) vid. Baſilius.
Valeriani(*Joh.Pierij*)*Hieroglyphica.* I,4,2,1.
Valerii *Maximi Editiones variæ recenſentur.* I,4,12,6.
Stylus improbatur. ibid.
Valerius *Flaccus.* vid. Flaccus.
Valeſiorum(*Hadriani atq; Henrici*) *ſcripta Critica.* I,5,1,14.
Vallæ (*Laur.*) *libri elegantiarum latinæ linguæ cum multorum ſcholiis editi.* I,4,10,6.
Valle (*Pet. de la*) *Itinerariorum accuratiſſimus Scriptor.* II,4,1,13.
Vallii (*Pauli*) *Logica.* II,1,14,30.
Philoſophia ſecundum Ariſt. & Scholaſticos. ibid.
Vannini *Dea Natura.* II,1,11,4.
Dialogi raro & magno pretio venduntur. III,5,1,9.
Vanninus *ob Atheiſmum vivo comburio affectus eſt.* I,1,8,17. II,1,11,4.
Varenii (*Bernh.*) *Geographia generalis laudatur.* II,2*,20,11. II,4,1,11.
Varini *lib. Schola vulgi, dictus, laudatur.* I,1,21,98.
theſaurus græcus, I,4,8,2.
de Vaſquez (*Ferdinandi*) *quæſtionibus illuſtribus judicium fertur.* III,6,8,4.
(*Gabrielis*) *multa ſcripta recenſentur.* II,1,14,42.
Vatablus *in Ebraicis excelluit.* II,1,11,20.
nihil ſcripſit. ibid.
Vaticana *Bibliotheca.* Vid. Bibliotheca.
Vavaſſoris (*Franc.*) *elogium ab Avauxio ſcriptum.* I,6,3,6.
lib. de Epigrammatibus. I,7,1,12. *de his judicium.* I,7,3,3.
lib. de ludrica dictione. I,6,1,17.
Orationes ob ſtyli elegantiam laudantur. I,6,3,2.
Ubelii (*Steph.*) *Synonima Ciceroniana.* I,6,1,23.

Vechneri

Digitized by Google

Vechneri *Hellenolexia.* I,4,6,14.
Libellus de figuris Poëticæ artis ſtudioſis præ cæteris commendatur. I,3,10,47.
Vedelii *Anatome Arminianiſmi.* III,5,1,32.
Scripta reliqua laudantur. III,5,1,26.
Vedelius *in nonnullis a Reformatis recedit.* III,5,1,32.
Petrum Romæ fuiſſe negat. III,5,1,26.
Vega (*Lupus Felix de*) *Comœdiæ Hiſpanicæ inſtaurator.* I,7,1,8. *Laudatur.* ibid.
Vegetationis *cauſa non eſt anima ſecundũ Ariſtotelicos.* II,2*,40,1. *ſed nutritio & accretio è ſemine, ſive ex bulbo, ſive è radice.* II,2*,40,2.
Vegetii *liber de mulo Medicina.* I,4,14,13.
libri de re militari. ibid.
in Vegetium *emendationes & Lexicon Rhodii in ferali Thom. Bartholini incendio conflagrarunt.* I,4,14,13.
Velthuſii *libellus de idololatria ac ſuperſtitione à Synodo Dordracena improbatus, ab autore autem defenſus.* III,5,1,29.
Velleji *Paterculi Hiſtoria Romana.* Vid. Paterculus.
Velſchius vid. Welſchius.
Venantii *Poëmata, a quibus edita.* I,4,14,18.
de Venatione *lib. Gratii.* Vid. Gratius.
qvinam præterea ſcripſerint. II,2*,46,3.
Venaticæ *Aves.* Vid. Aves.
Venæſectione *periit Petronius.* I,4,12,10.
Veneta & *Vinitiana Academia differt.* I,1,14,23. ſq.
Venetæ *Academiæ.* ibid. ſqq.
Venetus *Senatus Vincentii Pinelli MSta Actorum Publ. Venetorum in Bibliotheca peculiari conclavi repoſuit.* I,1,3,19. I,1,19,19.
Venti & *imbres an per naturalia media induci poſſint.* I,1,13,20. ſqq.
de Ventis *hiſtoria ventorum Verulamii & Fabri Tractatio de iisdem.* II,2*,23,3.
Poëma Malapertii laudatur, aliiq; ſcriptores recenſentur. II,2*,23,5.
Ventorum *affectiones & diviſiones ſunt variæ.* II,2*,23,5.
generationem adumbrat Pila Æolia. II,2*,23,4.
origo. II,2*,23,3.
præſentiam aqua ſubterranea indicat. II,2*,23,4.
præſides facit angelos Fluddius. II,2*,23,5.
quantitas certo inſtrumento menſurari poteſt. ibid.
Vento *directe ſeptentrionalis à nautis haut obſervatus eſt.* II,2*,23,5. *ſinẽ mundi, cum ſpiret, futurum credunt* ib.
Venus *lucem forte mutuaticiam habet.* II,2*,12,7.
de Verborum *ſignificatione ſcripſit Briſſonius.* III,6,6,2.
Verdierius (*Ant.*) *Supplementum ſcripſit in Bibliothecam Geſneri.* I,1,16,23. ſq. I,1,18,10.
(*Claud.*) *Bibliothecariæ rei ſtudium ſtolide & inepte improbat.* I,1,6,13.
Proſopographiam univerſalem edidit. III,4,1,8.
ſcripſit librũ ſub tit. Cenſura Autt. Veterum & Recentiorum. I,1,16,23. *quo phreneſin ſuam nimis prodidit.* ibid. ſq. & *Scioppi cenſuram incurrit.* I,1,16,25. *ſtultitiæ ejus ſpecimina quædam recenſentur.* I,1,16,27. I,1,21,69. I,1,6,13.
Vermib9 *morbos omnes, imo mortem ipſam, adſcripſit Hauptmann.* II,2*,45,7.
de Vermibus *in corpore humano quinam ſcripſerint.* II,2*,45,7.

Vermiculi *in caſeo nati, unde ſint diſqviritur.* II,2*,45,6.

Verſio *Evangeliſtarum Gothica.* III,5,1,14.

de Verſione *LXX. virali & Ebraici textus autentia lites Voſſij aliorumque.* III,5,1,5.

Verſiones *Autorum eruditis cura eſſe debent.* I,1,9,29.
librorum orientalium Hebraicorum & Arabicorum peritiſſimos earum lingvarum reqvirunt. ibid.

Verſioni *Autorum Græcorum latine haud ſecure fidendum.* I,4,8,13.

Verſionum *Collationes in Codicis Sacri interpretatione magnum uſum habent.* I,1,9,29.

Verſu *ſolo olim oratio & libri diſtingvebantur.* I,1,7,11.

Verſus *Leonini.* I,7,3,19.

Verſuum *cubicorum, qvadratorum, retrogradorum, cabaliſticorum &c. Autores exſibilantur.* I,7,3,7.

Verulamii *Cogitata de juris prudentia univerſali ſunt imperfecta.* III,6,1,2.
Cogitata de methodo obſcuriora ſunt I,2,7,45. ſq. *& parum utilitatis habere oſtenditur.* ibid. n. 47.
Conſilium crypticum de Gazophylaciis rerum naturalium diſtinctis adornandis repetitur. II,2,1,12.
Conſilium de hiſtoria naturali diligentius excolenda ſuppeditat novum organum. II,2,1,2. *quod conſilium Societas Regia Anglicana cœpit excolere.* II,2,1,3. & 13.
Conſilium pro concipienda hiſtoria literaria. I,1,2,3.
Diviſio Phyſicæ Operativa. II,2,1,27.
Elogium & ſcriptorum phyſicorum. II,2,1,29.
Hiſtoria de ſono & audibilibus. II,2*,48,3.
Hiſtoria vitæ & mortis laudatur. II,2*,5,1.
Hiſtoria ventorum commendatur. II,2*,23,3.
Merita in Scientiam Naturalem ibid.
Partitio Artis experimentalis, & modi experimenta capiendi. II,2,1,19.
Partitio Philoſophiæ Naturalis. II,2,1,23.
Phyſica Metaphyſica cauſas rerum formales & finales ſcrutatur. II,2,1,26.
Sylva ſylvarum commendatur. II,2*,43,3.

Verulamio *Angliæ R. Henrici VII. vitā prudentiſſime deſcripſit.* I,1,19,30. ſq.
Anglorum hodegus in philoſophia experimentali. II,2,1,2.
Hiſtoriam naturæ dividit in Narrativam & inductivam. II,2,1,2. *hanc qvomodo partitus ſit.* ibid. n. 4.
in doctrina de fluxu & refluxu maris fluctuat. II,2*,20,3.
Primus inter Anglos ſignum ſuſtulit ad amplificandos ſcientiarum terminos. I,2,7,93.
Vir πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. I,2,4,45.

de Veſtitu *ſ. re veſtiaria variorum Commentarij recenſentur.* I,5,2,9.

Via *lactea Ariſtoteli falſo Meteoron credita.* II,2*,12,8. *innumeram ſtellarum multitudinem continet.* ibid. *non eſt duplex juxta Licetum.* ibid. *circa hanc multorum cometarum natalis.* ibid.

Vicomercati *(Franc.) Commentarii in Ariſt. laudantur & enumerantur.* II,1,11,6.

Victor *ſcripſit librum de Origine Gentis Romanæ.* Vid. Sextus Aurelius Victor.

Victoria *(Franc.) valde laudatur a Barthol. à Medina.*

Digitized by Google

à *Medina.* II,1,14,23. *ſcripſit ſummam ſacrorum Eccleſiæ, nec non prælectionum tomos duos rariſſimos.* ibid. n. 41.
Victorii *(Petri) Elogium.* I,5,1,5.
Lectiones variæ libris XXV. conſtantes ibid. *de qvibus judicium Scaligeri.* ibid.
Vidæ *(Hier.) Poëma de bombycibus.* I,7,3,8.
Vigelii *(Nic.) methodus juris Civ. controverſi recenſetur.* III,6,8,4.
methodus ſingularis, in Jure vel Civili, vel Pontificio, excogitata laudatur. III,6,5,3.
ſcripta varia citantur. III,6,5,3.
Vigeri *(Franc.) lib. de jdiotiſmis præcipuis lingvæ Græcæ commendatur.* I,4,6,10.
Villaſanus, *in poëmatibus ſuis manifeſti plagii convincitur.* I,1,9,20. I,6,3,11.
Villavincentio *(Laur. à) Plagium inſigne commiſit.* I,6,4,6.
ſcripſit de formandis ſacris Concionibus, & de Interpretatione S. Scripturarum populari. ibid.
Villomari *(Yvonis) Animadverſa in locos controverſos Titii.* I,5,1,8. *ſub hoc nomine latitat Joſ. Scaliger.* ibid.
Vindobonenſis *Bibliotheca.* Vid. Bibliotheca.
Vineas *in Anglia plantari poſſe oſtendit Roſa.* II,2*,42,2.
Vinetum *Britannicum, anonymi liber recenſetur.* II,2*,42,3.
Vini *hiſtoriam natalem ſcripſit Baccius.* Vid. Baccius.
potum diſſvaſit Turnebus. II,2*,42,2.
ſpiritus an in priorem vini ſtatum reduci poſſit, diſquiritur. II,2,16,3. *ope nivis, abſq; igne deſtillari poteſt.* II,2*,27,9.
de Vini *& cereviſiæ præſtantia lis poëtica inter Gvietum & Grotium.* I,1,24,29.
de Vinnii *Comm. ad inſtitutiones judicium fertur.* III,6,7,3. *it. de qvæſtionibus ſelectis.* III,6,8,4.
de Vino *varii Scriptores recenſentur.* II,2*,42,2.
de Viperis *qvinam ſcripſerint.* II,2*,46,2. *de illarum partu & congreſſu ſcripſit Voigtius.* ibid. n. 4.
Virdungi *(Mich.) Orationes laudantur.* I,6,3,3.
Virgilianæ *imitationis exemplum è Catullo.* I,2,16,17. ſqq.
Virgilianus *index Erythræi nudas tantum continet voces.* I,4,11,14.
Virgilii *Ecloga prima reſoluta in ſuas ſententias & ornamenta.* I,2,16,39.
Editiones variæ recenſentur. I,4,11,14.
jmitatores. I,7,3,8.
jntempeſtivi cenſores refelluntur. I,4,11,14.
Virgilium *imitatus eſt Horatius in epoda 2da.* I,2,16,20.
Virgilius *artifex ſummus in exprimendis moribus & affectibus.* I,3,10,30.
Ciceronem quandoq; imitatus eſt. I,3,10,32.
cum Græcis Auctoribus collatus à Fulvio Urſino. I,4,11,14.
imitatus eſt Græcos, cæteri Virgilium ſunt imitati. I,3,10,18.
numeri poëtici mirus obſervator. I,3,10,40.
phantaſiam judicio coërcet, cui Ovidius ſæpe frena laxat. I,2,1,26. I,3,10,30.
præſtat Homero, ut judicant Scaliger, Rapinus & Tollius. I,4,11,14. *hoc Barthius modo concedit, modo negat.* ibid.

Digitized by Google

quos Poëtas imitatus ſit. I,2,16,15.
de Virgula *divina, metallorum indice, diſſeritur.* II,2*,8,9.
Virunculus *baroſcopio incluſus ventos & tempeſtates præſagiit.* II,2*,18,6.
Viſcerum *ſtructuram expoſuit Malpighius.* II,2*,47,3.
Viſcoſitas *quid ſit.* II,2*,7,6.
Viſio *quomodo fiat.* II,2*,48,2.
Viſus *acutioris noctuarũ, hominum quorundam, aliorumq; animalium noctu videntium cauſa.* II,2*,14,6.
doctrina ad Opticam pertinet. II,2*,48.2.
Vitæ *Architectorum, pictorum, ſtatuariorum colligendæ.* I,1,19,69. ſqq.
JCtorum. I,1,19,65. ſqq.
madorum hominum an deſcribendæ ſint. I,1,19,29.
ſuæ hiſtoriam qvi ipſi ſcripſerint. I,1,19,13. ſq.
virorum doctorum etiam in minimis accuratæ deſcribendæ. I,1,19,2. *quod contra Mareſiũ aſſeritur.* ib. n. 4. ſqq.
virorum politicorum deſcriptæ ad cognitionem politicæ multum confert. I,1,19,11. *id quod exemplis demonſtratur.* ibid. n. 12 & 30. ſq.
de Vitæ *termino & prorogatione quinam ſcripſerint.* II,2*,5,4.
Vitalis *(Hier.) Lexicon Mathematicum recenſetur.* II,4,1,4.
Vitarũ *Scriptores.* III,1,1,5. III,2,1,8. III,4,1,8. *antiqvi.* I,1,19,10. & 15. *recentiores.* I,1,19,16. ſqq. *majorem fidem merentur, quam elogiorum Scriptores.* I,1,19,51. *ab illis magna in hiſtoria literaria utilitas.* I,1,19,1.
de Vite *& Viticultura varij Scriptores recenſentur.* II,2*,42,2.
Vitem *nitro propagari poſſe Baconus ſtatuit.* II,2*,38,3.
Viterbienſis. Vid. Annius.
de Vitiis *& Virtutibus Scriptores.* III,1,1,10.
in Vitis *literatorum tria conſideranda proponuntur.* I,1,19,7.
Vitriaria *ars Antonij Neri laudatur.* II,2*,34,2.
Vitriolum *latet in aëre, corticibus juglandis, & quercubus.* II,2*,39,2. *de illo Scriptores recenſentur.* ibid.
de Vitro *gemmæ artificiales.* II,2*,34,2.
Vitrum *ductile & flexibile confici poſſe conceditur contra Merettum.* II,2*,34,1.
foſſile datur. ibid.
frigidum nobilis quidam Italus ſpiritu chymico emollire potuit. ibid.
noſtrum, unde fragile. ibid.
ſtillatitium (vulgo Spring-Gläſer.) II,2*,18,1.
Vitruvii *de Architectura libri X. varijs locis a varijs editi, & in varias linguas tranſlati.* I,4,11,17.
Commentatores. ibid.
de Stylo judicium Barthij, Scioppij, aliorumq;. ibid.
Vivis*(Lud.) libelli de tradendis Diſciplinis, ut & de cauſis corruptarũ diſciplinarum laudantur.* I,2,2,34. I,1,2,10.
libellus de prima philoſophia commendatur. II,5,1,8.
liber de officio mariti & fœminæ. III,1,1,8.
liber de veritate fidei chriſtianæ. III,5,1,7.
lucubrationes ejus plurimæ ad Rhetoricam ſpectantes recenſentur. I,6,1,20.
Vivus *ſepultus Polemo.* I,6,2,15.
Ulpianus *Græcus Demoſthenis explorator.* I,6,1,8.
Unguento *de armario judicium fertur.* II,2*,8,4.
de Ungvibus *Scriptores.* II,2*,47,5.
Ungvium *de maculis ſcripſit Finello.* II,3,1,7.

Univerſale

Digitized by Google

Univerſale *compendium hiſtoriæ literariæ promiſſum à Placio.* I,1,20,24.
Univerſalem *doctrinam & ſcientiam promiſit Kuhlmannus, Lullius, Scalichius & alij.* I,1,20,5. ſq.
Univerſales *Pandectæ mathematicæ, quomodo confici poſſint.* I,1,20,21. *it. in alijs diſciplinis* ibid. n. 22. *& hoc cum ſumma utilitate.* ibid. n. 23.
Univerſitatis *rerũ idea pueris à prima ætate inculcanda.* I,2,4,16. ſqq.
Univerſum *hoc rerum principium unicum ſtatuerunt veteres.* II,2,18,2.
Vocabularium *Gallicum.* I,1,14,41.
Italicũ della Cruſca laudatur. I,1,14,28. *quadrageſimo demum anno abſolutum eſt.* ibid n. 41.
Vocum *ſingularũ excerpta.* vid. Excerpta.
de Voce *ſigna animi colligi poſſe docuit Creſollius.* II,3,1,3.
Vöetii *Diſpp. de Atheiſmo.* III,5,1,9.
Diſpp. ſelectæ. I,1,21,30.
de Voëtii *Bibliotheca ſtudioſi Theologiæ judicium fertur.* III,5,1,13.
Voëtius *litem movit Canonicis Ultrajectinis de bonis Eccleſiaſticis.* III.5,1,27.
tractatũ edidit de Statutis eorumq́; concurſu, nec non Comm. in inſtitt. III,6,10,2.
Vir fuit multæ lectionis potius quam judicii. I,1,21,30. I,1,22,18. II,2,17,1. III,5,1,9.
Vogelii (*Mart.*) *liber de Phyſicis Italis.* II,3,1,13.
Vogler (*Val. Hen.*) *Differtt. de delectu ingeniorum & hodiernis ſtudiorum corruptelis laudantur.* I,2,2,35.
Introductio univerſalis in notitiam cujusq́; generis bonorum Scriptorum recenſetur. I,1,16,30. ſq. *ejus ſupplementum à Vincentio Placcio promittitur.* I,1,16,4.
Voigtius *in Diſſ. ſua de nivis albedine, niveam albam eſſe negat.* II,2*,15,3. II,2*, 27,9. *ſcripſit & Diſſ. de reſuſcitatione plantarum.* II,2*,27,5.
Volandi *& navigandi ars per aërem à Bacone, Beſnerio, aliisq́; propoſita & jactata.* II,2,1,17. *examinatur & rejicitur.* II,2*,4,4.
Volendi *vel nolendi formula.* I,3,7,22. ſq.
Vopiſcus (*Flavius*) *Hiſtoriæ Auguſtæ Scriptor.* I,4,14,7.
Vorſtius (*Joh.*) *Conjecturam de generatione animantium edidit, qua impugnat Harveum.* II,2*,45,2.
Vortices *aëreos deſcripſit Mayow.* II,2*,23,5.
Voſſii (*Gerh. Joh.*) *diligentia in autoribus recenſendis indefeſſa laudatur.* I,1,18,59. ſqq.
etymologicum laudatur. I,4,9,4.
lib. de idololatria & phyſiologia laudatur. I,1,21,29. II,2,2,4. II,2*,30,3.
de natura Logices. II,5,1,2.
de poëtis Græcis & Latinis. I,1,18,61. I,7,2,1.
de univerſæ Matheſeos natura & conſtitutione comendatur. II,4,1,1.
libri de philoſophia & philoſophorum ſectis poſthumi imperfectio deploratur. II,1,1,4.
libri de vitiis latini ſermonis & gloſſematis latino-barbaris. I,4,9,17.
Opus de arte Grammatica valde laudatur. I,4,10,8.
de Scriptoribus Hiſtoricis. III,4,1,1.
Scripta variis ſupplementis aucta. I,1,18,60.
~~*Theologia gentilis.* I,7,1,17.~~
(*Iſaaci*) *Aëroſcopium.* Vid. Aëroſcopiũ. *liber de cantu poëmatũ & viribꝰ rythmi.* I,7,1,14. *qui multa paradoxa habet.* ib.
Voſſius (*G. J.*) *Sybillina Oracula ut invincibile veri-*

Digitized by Google

bile veritatis Chriſtianæ teſtimonium laudat. III,5,1,5. *peculiarem enim librum de Sybillinis aliisq; quæ Chriſti natalem præceſſerunt, oraculis, edidit librum.* III,5,1,5.

(*Iſaacus*) *accidentalitatem ignis ſtatuit.* II,2*,16,2.

æſtꝰ marini cauſā ponit Solē. II,2*,20,4.

lucis ſubſtantialitatem impugnavit. II,2*,14,2. *contra hunc illa defenditur.* ibid. n. 3.

Uranologicæ *hiſtoriæ Uranophili Cyliandri laudantur.* II,2*,18,7.

de Urbani VIII *Odis cenſura.* I,7,3,10.

Urinatoria *marina, cujus ope per aquas ambulare poſſumus à Wagenſeilio inventa.* I,1,20,12. *jam tum a Pegelio propoſita.* I,1,20,13. *ut & Mormio.* I,1,20,14.

Urinatoriæ *artis Scriptores recenſentur.* II,2*22,3.

Urſini (*Fulv.*) *liber de Triclinio Romano.* I,5,2,11.

Urſus *mirus Epigrammatum Scriptor.* I,7,3,4.

Urticam *eleganter delineavit Hookius.* II,2*,43,3.

Vulcatius (*Gallicanus*) *Hiſtoriæ Auguſtæ Scriptor.* I,4,14,7.

de Vulpecula *fabula Saxonica.* III,1,1,5.

Vultus *honeſtas mirifice hominum favorem excitat.* I,1,15,18.

W.

WAesbergiorum *diligentia in edendis Mercuriis librorum laudatur.* I,1,18,40.

Wagenſeilii *Commentarii in lib. Sota de uxore adultera.* III,6,2,1.

Tale ignea Satanæ. III,5,1,21.

Wagenſeilius *Collegium Rituum ac Civilitatis apud varias gentes habuit.* III,1,1,9.

in plagiarios literaturæ Rabbinicæ invehitur. I,4,5,5.

Wallenſteinii *vita à Gualdo ſcripta.* I,1,19,45.

Walliſii (*Joh.*) *Diſcurſus de gravitate & gravatione.* II,2*,10,2.

Epiſtola de ratione ſermonis & pronunciationis. II,2,1,14.

Grammatica Anglicana eſt optima. I,4,4,19.

Teſtimoniũ de antiquitate linguæ Germanicæ. I,4,4,3.

Walliſius (*Joh.*) *cauſam fluxus & refluxus maris motꝰ lunares & terræ facit.* II,2*,20,3. & 4.

de literarum natura & pronunciatione egit. I,4,1,5.

multum valuit in arte Decifratoria. I,4,2,4.

Waltoni (*Briani*) *editio Bibliorum Anglicana πολύγλοττος eſt optima.* III,5,1,14. *apparatu inſigni inſtructa.* ibid.

Watſoni (*Mich.*) *Apologeticum pro Ariſtot. ineditum.* II,1,12,3.

Theatrum variarum rerum in ſupplementum Pancirolli ſcriptum. I,1,21,52. ſq.

Unio ſapientiæ. ibid.

Webbe (*Joſia*) *carmen hexametrum & pentametrum.* I,7,1,19.

Webbii (*Joh.*) *lib. Hiſtorical Eſſay, that the Language of China is the primitive Language, recenſetur.* I,4,3,2.

Webſteri (*Joh.*) *Metallographia commendatur.* II,2*,29,4.

Wedelius *de Opio ſcripſit.* Vid. Opium.

Weigelii (*Erhardi*) *Analyſis Ariſtot. ex Euclide reſtituta, laudatur.* II,5,1,4.

Weigelius (*Valent.*) *Enthuſiaſta ab Hunnio & Thummio refutatus.* III,5,1,36.

Weinrichii *Ærarium Poëticum.* I,7,1,19.

Weſſii

Weiſii *liber de argutis inſcriptionibus laudatur.* I,6,3,12.
Politiſcher Redner. I,6,1,32.
Weitzii *lib. via regia ad linguam latinam, recenſetur.* I,2,4,31.
Welleri (*j.c.*) *Grammatica Græca commendatur.* I,4,6,14.
Welſchius (*Georg. Hier.*) *Medicus Auguſtanus, laudatur.* I,1,6,38. I,1,21,39. *multa opera præclara affecta habuit, quæ fata viri intercepere.* I,1,6,38. ſq. I,1,7,6. & 24. I,1,21,39. & 40. I,3,13,6. ſqq. *pædiam in Cycliſco tradere coepit, ſed op9 imperfectum reliquit.* I,2,7,80.
Wendelini (*Gotfr.*) *Gloſſarium Legis Salicæ.* III,6,6,2.
Teratologia cometica. II,2*,12,4.
(*Marci* Frid.) *Admiranda Nili citantur.* II,2*,20,9.
Capita doctrinæ Calviniſtarum. III,5,1,32.
Contemplationes phyſicæ laudantur. II,2,2,11.
Medulla latinitatis ex Stephani Theſauro excerpta laudatur. I,4,9,10.
Wendelinus (*M. Fr.*) *de Ægagropila ſcripſit.* II,2*,8,7.
Weſenbecii *Comm. ad Codicem mutilus eſt.* III,6,7,9.
Weſtphala *gens martis & artis ſ. humaniorum literarum tropæa in Germania erexit.* I,2,2,17.
Weſtphali *primos elegantiorum literarum ludos inſtituerunt.* I,2,2,14. ſqq.
Whitlok (*Rich.*) *Ζωοτομία, i. e. obſervationes, qvibus anatomen vivorum per mortuos tractavit.* I,6,4,19.
Wilckinſii (*Joh.*) *lib. de lingua quadam philoſophica ſub hoc titulo: An Eſſay towards a real character, and a philoſophical language, recenſetur.* I,4,2,5.
Willeramus, *Monachus, ſcripſit Paraphraſin Cantici Canticorum.* I,4,4,3. *genuinum ejus exemplar aſſervatur in Bibliotheca Cæſarea.* ibid.
Willichii *methodus excerpendi juxta ordinem categoriarum reprobatur.* I,3,2,4. ſqq.
Willichius *Græcam linguam Germanis familiarem fuiſſe credidit.* I,4,4,4.
Willis (*Thomæ*) *the Schoolmaſter in the art of Stenography.* I,4,2,4.
tr. de fermentatione unde nat9. II,2,1,4.
Winckleri (*Pauli*) gute Gedancken *ſ. chiliades ſententiarum Germanicarum adagialium, laudantur.* I,1,21,110.
Winckelmanni *Logica mnemonica improbatur.* I,2,6,48.
varia opera mnemonica ab ipſo concinnata & edita. I,2,6,54. ſqq.
Winſenii (*Pierii*) *Carmina.* I,7,3,17.
Orationes panegyricæ in Guſtavum Adolphum & in exceſſum Henr. Naſſovii &c. I,6,3,6. *laudantur.* I,7,3,8.
Wirdigius (*Seb.*) *frigus inter ſpiritus refert.* II,2*,17,3.
Wiſſenbachii *Comment. ad Cod. juſt. de quo judicium fertur.* III,6,7,9.
Diſpp. ad ff inſigniores Legg. & controv. III,6,7,6.
Emblemata Triboniana. III,6,4,2.
Witſenii *volumen de Architectura navali.* I,2,7,77.
Witte (*Henning.*) *Biographicum ſcribere conſtituit.* I,1,18,52.
Wolzogenius *ſcripſit Oratorem ſacrum, qui*

qui recenſetur. I,6,4,3.

Wood (*Ant.*) *Hiſtoriam & antiquitates Univerſitatis Oxonienſis ſcripſit, cujus libri magnus uſus eſt.* I,1,16,75. ſq. II,1,13,12, III,6,4,3. *imperfectus tamen in quibusdam recenſendis eſt.* I,1,18,44.

Wormii (*Olai*) *Monumenta Danica & Literatura Runica una cum Lexico ejus linguæ & adjecta diſſert. de priſca Danorum poëſi.* I,4,3,3. II,1,1,13.

Muſæum. II,2*,29. 4.

Wormio (*O.*) *controverſiam movent Sueci.* I,4,3,3,

Wouwerii *duo fuerunt ejusdem nominis, unus Antwerpianus alter Hamburgenſis.* I,1,1,18.

Wouwerii (*Jani.*) *Epiſtola edita.* I,1,24,76. *inedita multa extant in bibliotheca Gudiana & Hamburgenſi.* ibid. n. 77.

lib. de Polymatia, Caſaubono ſurreptus, falſo plagii accuſatur à Mauſſaco, Gallo. I,1,1,19. *defenditur a Thomaſio & Schockio.* ibid.

notæ in Senecam MSS. in bibliotheca Gottorpienſi adſervantur. I,4,12,9.

panegyricus in Chriſtianum IV. Daniæ Regem cum judicio Scaligeri. I,5,3,6.

in Wouwerium *amarulenta Lindenbrogii epiſtola ad Pet. Puteanum ſcripta recenſetur.* I,1,25,10.

Wouwerius *Lindenbrogium ſemper infenſum habuit, a quo dicitur homo cum latrante nomine (à baubando).* I,1,24,78. *Plagii ab ipſo accuſatur ob tr. de umbra.* I,1, 24,79. *it. in aliis ſcriptis.* I,1,28,10.

Wundſchii *Memoriale Oeconomicum.* III,3,1,4.

Z.

ZAbarellæ (*jac.*) *opera integra joh. Lut Haveureuterus edidit.* II,1,14,63. *quem impugnavit jungius.* ibid.

Zabratus *Pytagoram docuit.* I,1.10,9.

Zanardi (*Mich.*) Comm. in 8 *libb. Phyſicorum Ariſt. & Methaphyſica recenſetur.* II,1,14,20.

Zara *Anatomiam ingeniorum & ſcientiarum ſcripſit.* II,3,1,3.

Ceratini *Epigrammata laudantur.* I,7,3,4.

Zehnerus (*Joach.*) *Adagiorum ſacrorum centurias V. qua parallelismis illuſtravit, ſcripſit.* I,1,21,91. *it. Similitudines biblicas, cum* παραλειπομένοις. ibid. n. 92. ſq.

Zeidleri (*Melch.*) *Rhetorica Eccleſiaſtica recenſetur.* I,6,4,4.

Zeilerus (*Mart.*) *Catalogum hiſtoricorum è Voſſio exſcripſit.* III,4,1,2.

Compilator rerũ multarũ. I,1,24,72.

Epiſtolas et itineraria varia ſcripſit. ib

Exſcriptor diligens G. J. Voſſii. I,1,18,59. I,1,24,72.

πολύγραφος *noſtri ſeculi.* I,1,24,72.

Ziegleri *Notæ in Grotium.* III,6,1,5.

lib. de jure Canonico laudatur. III,6,7,17.

ſcriptum de fermentatione improbatur. II,2*,6,9.

Zonaræ *Lexicon Scaliger magno deſiderio flagitavit.* I,4,7,10.

Zoophyta *deſcribuntur.* II,2*,44,1.

Zoroaſter *Magiæ occultæ autor perhibetur.* I,1,13,14.

Nomen hoc accepit ab aſtrorum contemplatione. ibid. n. 51.

Zoroaſtrem *ab Abrahamo edoctum eſſe exiſtimat joh. Jeſſenius.* I,2,10,11.

Zoroaſtris *doctrina peculiari libro comprehenſa à Joh. Jeſſenio.* II,1,1,12.

logia ſ. oracula in qua ſcripſit Syrianus Magnus & alii. I,1, 10,11. *Chriſtianam pene fidem ſpirant.* II,1,1,12.

ſcripta. I,1,10,9. ſqq. *quorum aliquot Joh. Picus habuit.* I,1,10,10.

de Zoroaſtris *ætate, nomine & natione omnia ſunt incerta.* II,1,1,1.

Zoſimi *Scripta chymica eſſe* γνήσια *adverſus Reneſium defenditur.* I,1,11,38. ſq. *in quo Olympiodorus commentatus eſt.* I,1,11,4*.

Zoſimus *Oecumenici nomen obtinuit, quod varios artis chymicæ receſſus ſe diffuderit* I,1,11,40. *an a Zoſimo Hiſtoric. diverſus.* ibid.

Vetuſtus Chymicus. I,1,11,26.

Zouchei *de quæſtionibus & miſcellaneis ex jure Gentium judicium fertur.* III,6,1,0.

Zwelfferus *Pharmacopoeam ſcripſit.* III,7,1,7.

Zwingeri *Philoſophia moralis Poëtica.* III,1,1,1.

Theatrum vitæ humanæ recenſetur. I,1,21,23. *quod à Conrado Lycoſthene initia ſua accepit.* ibid. & 54.

(o)